

اللغة البوسنية

Bosanski jezik

Naučna biblioteka šejha dr. Hejsema Serhana

المكتبة العلمية للشيخ د. هيثم سرحان

Zbirka naučnih djela i pojašnjenja
šejha dr. Hejsema Serhana,
koja obuhvata:

01

Sira Allahovog
Poslanika

02

Važne
lekcije

03

Šta je
islam?

04

Knjiga o
tevhidu

Bivši predavač u Poslanikovoj džamiji
(Al-Masjid an-Nabawi) i džamiji Kuba,
te naučni supervizor online obrazovnog instituta Mahad Sunnah.

Olakšani komentar djela Kitabut-tevhid

النَّقْسِيمُ وَالتَّقْعِيدُ لِلْقَوْلِ الْمُفِيدِ

Autor: Hejsem Serhan

بقلم الفقير إلى عفو ربه
هيثم بن محمد سرحان

المدرّس بمعهد الحرم بالمسجد النبويّ - سابقاً - والمشرف على موقع التّأصيل العلميّ
<http://attasseel-alelmi.com>

غفر الله له ولوالديه ولمن أعانه على إخراج هذا الكتاب

الترجمة الى اللغة البوسنية. عبدالله ناسوب

Prijevod na bosanski jezik: Abdullah Nasup

Prvo izdanje

Sva prava zadržana

Ko želi štampati ovu knjigu da bi je besplatno dijelio neka se
obrazi autoru na e-mail adresu:

islamtorrent@gmail.com

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Bismillahir-rahmanir-rahim!

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga na stranputicu ne može odvesti, a koga Allah u zabludi ostavi, niko ga na pravi put ne može izvesti. Svjedočim da nema drugog Boga soim Allaha Jedinog, koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik.

Principi koje moramo znati prije početka izučavanja Kitabut-tevhida

1. Prije nego započne izučavati komentar, učenik treba naučiti napamet tekst djela Kitabut-tevhid: „Memoriziraj – ko memorizira, predvodnik je.“
2. Potrebno je naučiti na koji način je svaki navedeni ajet dokaz i zašto je naveden u datom poglavlju.
3. Naučiti svrsishodnost svakog poglavlja i razlog njegovog navođenja, kako bi se postigla povezanost sadržaja.
4. Fokusiramo se na učenje jednog komentara – u ovom slučaju to je el-Kavlul-Mufid, šejha Usejmina – a nakon što ga apsolviramo, možemo prijeći na drugi. To je zato da nam se ne pomiješaju informacije.

Zašto izučavamo Kitabut-tevhid

1. To preporučuju istinski učenjaci	7. Učenjaci su mu posvetili veliku pažnju, pa postoji mnogo komentara na Kitabut-tevhid
2. Jedno je od najboljih dijela na ovu temu	8. Djelo obiluje dokazima iz Kur'ana i sunneta
3. Autor je snažnim dokazima pobio argumentaciju oponenata i razjasnio njihove nedoumice (šubhe)	9. Pisano je pristupačnim stilom
4. Allahovom voljom djelo je općeprihvaćeno među ljudima	10. Učenjaci svjedoče za autora da je bio učenjak ispravnog uvjerenja
5. Učenjaci savjetuju da se memorizira i izučava	11. Djelo je iznimno posvećeno temi tevhidul-ibadeta, uz osvrt na tevhidur-rububijet i tevhidul-esmai ves-sifat
6. Odličan poredak tema i poglavlja	12. Autor je pisao stilom selefa i, poput Buharija u Sahihu, nije navodio svoje riječi.

Sažet prikaz poglavlja Kitabut-tevhida (67 poglavlja)

Prije izučavanja bilo koje knjige neophodno je pročitati uvod i sadržaj iz kojih se upoznajemo sa sadržajem knjige, načinom na koji je pisana i dobijamo kompletnu percepciju o knjizi. Što se tiče ove knjige, možemo je podijeliti na dest dijelova:

Prvo: Uvod (5 poglavlja)

1) Poglavlje o obaveznosti tevhida i zašto se tome pridaje velika pažnja

Naveo ga je da bi ukazao na to da je tevhid prva i najvažanija obaveza i da su u nj pozivali svi vjerovjesnici.

2) Vrijednost tevhida i koje grijeha briše

Pošto postoje oni koji ne pridaju dovoljan značaj tevhidu i njegovom izučavanju, cilj naslova je buđenje znatiželje i motivacije, te objašnjenje da vrijednost nečega nedokazuje ni njegovu obaveznost ni neobaveznost.

3) Poglavlje: Ko ostvari tevhid, ući će u Džennet bez polaganja računa

Govori o distinkciji između čistog tevhida i širka i novotarija, te je prigodno postavljeno nakon poglavlja o obaveznosti i poglavlja o vrijednosti tevhida.

4) Poglavlje: Pribojavanje širka

Navedeno je zato što onaj ko želi da ostvari tevhid treba strahovati od širka za sebe i za druge, jer može misliti da je ostvario tevhid, a ustvari nije. Svako poglavlje navedeno nakon ovoga je dio puta ka ostvarenju čistog tevhida. I poglavlje *Pribojavanje širka* je dio tog puta.

5) Poglavlje: Poziv na očitovanje d anema drugog boga osim Allaha

Navedeno je, a Allah najbolje zna, iz dva razloga:

1. Neminovno je da onaj ko želi ostvariti tevhid poziva u nj, kao što su činili Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi sljedbenici.
2. Kao odgovor onima koji tvrde da je namaz prvo u što se poziva.

6) Poglavlje: Objašnjenje tevhida i svjedočenja da nema drugog boga osim Allaha

Nakon što nam je spomenuo obaveznost tevhida, podstakao nas na njega i ukazao na obaveznost ostvarenja tevhida, da se treba pribojavati onog što je oprečno tevhidu i da treba pozivati u njega, logičano je da nam u nastavku objasni suštinu tevhida počev od ovog poglavlja pa do kraja knjige.

7) Poglavlje: Korištenje narukvica, konaca i sličnog radi otklanjanja ili sprječavanja nedaće je širk

Ovo je objašnjenje tevhida navođenejm onoga što mu je suprotno.

8) Poglavlje: O rukji i talismanima

Poglavlje objašnjava rukje i talismane koji su širk i kao takvi potiru tevhid.

9) Poglavlje: O teberruku s drvetom, kamenom i sličnim

Objašnjava zabranjene vrste teberruka koje potiru tevhid.

10) Poglavlje: O prinošenju žrtve nekome mimo Allaha

Objašnjava da je prinošenje žrtve nekome mimo Allaha radi iskazivanja ljubavi i veličanja, oprečno tevhidu.

11) Poglavlje: Žrtva Allahu ne prinosi se ondje gdje se prinose žrtve nekome mimo Njega

Objašnjava postupak nekih nezalica koje oponašaju mnogobošce i učestvuju u njihovim blagdanima i prisustvuju mjestima njihovih obreda, a što je oprečno tevhidu.

12) Poglavlje: Zavjetovanje nekome mimo Allaha je širk

Objašnjava zabranjene vrste zavjeta koje su širk.

13) Poglavlje: Traženje utočišta i zaštite kod nekog mimo Allaha je širk

Objašnjava traženje utočišta i zaštite od nekog mimo Allaha, u stvarima u kojima je samo Allah kadar zaštititi, i da je to oprečno tevhidu.

14) Poglavlje: Istigasa – traženje izbavljenja i spasa – od nekog mimo Allaha ili upućivanje dove nekom mimo Njega je širk

Objašnjava oblike širka koji se manifestiraju kroz traženje izbavljenja od nevolje i upućivanje dove nekome mimo Allaha, u stvarima u kojima je samo Allah kadar, te da je to oprečno tevhidu.

Treće: Neispravnost ibadeta nekom mimo Allaha (4 poglavlja)

15) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Zar da Njemu smatraju ravnim one koji nemogu ništa stvoriti, a i sami su stvoreni.“ (Araf, 191)

O zabranjenosti upućivanja ibadeta mimo Allahu, bilo vjerovjesnicima, kipovima i dr.

16) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: "Šta je to rekao Gospodar vaš?" - "Istinu" - odgovoriće, On je uzvišen i velik.“ (Sebe, 23)

Govori o zabranjenosti ibadeta melecima.

17) Poglavlje: Šefaat

O neispravnosti nevjerničkog nadanja zagovorništvo svojih božanstava.

18) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Ti, doista, ne možeš uputiti na Pravi put onoga koga ti želiš uputiti, - Allah ukazuje na Pravi put onome kome On hoće...“ (Kasas, 56)

Da samo Allah da je uputu tevrika (nadahnuća i upućivanja na ispravno).

Poglavlje: Nevjerstvo Ademovih potomaka (4 poglavlja)

Nakon što je objasnio tevhid i neispravnost ibadeta nekom mimo Allaha, osgovarajući je da spomene uzroke nevjerstva da bismo iz se sačuvali:

19) Poglavlje o tome da je zastranjenost u pogledu dobrih uzrok nevjerstva i napuštanja Ademovih potomaka

Ovo je jedan od najopasnijih uzroka nevjerstva i prvi širk učinjen na Zemlji.

20) Poglavlje o oštrom prijekoru onoga koji obožava Allaha kod kabura kakva dobra čovjeka, a kako li je tek s obožavanjem onog u kaburu

Izrada statua i slika i uzimanje kabura za mjesta namaza, jako su opasan uzrok nevjerstva.

21) Poglavlje o tome da pretjeranim veličanjem kaburi dobrih ljudi postaju kumiri koji se obožavaju mimo Allaha

Zastranjenost u odnosu prema kaburima dobrih ljudi uzrok je nevjerstva

22) Poglavlje o Vjerovjesnikovoj zaštiti tevhida i zatvaranju puteva širku

Vjerovjesnik je zatvorio sve puteve širka u vjerovanju i postupcima, a kasnije će biti spomenuto i poglavlje o tome da je Vjerovjesnik zatvorio vrata širku u riječima.

Peto: Pobijanje dokaza onih koji tvrde da se u ovom ummetu ili na Arapskom poluostrvu neće desiti širk (jedno poglavlje)

23) Poglavlje: Predaje o tome da će neki u ovom ummetu obožavati kipove

Šesto: Šejtanska djela (7 poglavlja)

24) Poglavlje: O Sihru

Navedeno je jer je spravljanje sihra moguće samo ako se počini nevjerstvo i jedno je od najvećih sredstava pozivanja ljudi u nevjerstvo.

25) Objašnjenje nekih vrsta sihra

Da bi nas podučio kako postoje različite vrste sihra i da je dužnost da ih se svih klonimo.

26) Poglavlje: O proricateljima i sličnima

Navedeno je da bi objasnio propis odlaska takvima i koje su forme tog dolaska.

27) Poglavlje o *nešri* u svrhu liječenja

Objašnjava šta je zabranjeni i šta je dozvojeni način takvog liječenja.

28) Poglavlje o tetajjuru – uvjerenju da kretanje ptica nagovještava dobro ili zlo

Ovo poglavlje objašnjava neispravnost ove vrste paganskog praznovjerja.

29) Poglavlje o astrologiji

Objašnjava neispravnost vjerovanja u utjecaj zvijezda.

30) Poglavlje o traženju kiša na osnovu položaja mjeseca

Navodi ga radi objašnjenja neispravnosti mnogobožaćkih uvjerenja u ovom domenu.

31) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili...”

Naveo je ovo poglavlje da bi objasnio kako onaj ko nekog voli kao Allaha ili više nije ostvario tevhid.

32) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici!” (Ali Imran, 175)

Naveo je poglavlje da objasni kako strahovanje od stvorenja jednako ili više nego od Allaha negira tevhid.

33) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „A u Allaha se pouzdajte, ako ste vjernici!” (Maide, 23)

Da objasni kako oslanjanje na nekog mimo Allaha negira tevhid.

34) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne?” (Araf, 99)

Naveo je poglavlje da bi muvehhid putem k Allahu kročio između straha i nade.

35) Poglavlje: Od imana je strpiti se na Allahovoj odredbi

Objašnjava stanje muvehhida prilikom kušnje.

36) Poglavlje o prijetvornosti (rija)

U poglavlju objašnjava kako je rija izuzetno opasan za muvehhida i da je to ono čega se dobri ljudi trebaju najviše pribojavati za sebe.

37) Poglavlje: Od širka je da insan ahiretskim djelom želi dunjaluk (mali širk)

U poglavlju objašnjava da je onaj ko se ahiretskim djelom želi domoći dunjaluka učinio širk. Odnosi se na to da iskazuje zadovoljstvo i nezadovoljstvo shodno svojoj dunjalučkoj koristi.

38) Ko se pokori učenjacima i vladarima u zabranjivanju onog što je Allah dozvolio i dozvoljavanju onog što je Allah zabranio, uzeo ih je za božanstva (širk u pokornosti)

U poglavlju objašnjava koji oblici suđenja pred sudom mimo Allahovog ruše tevhid.

39) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe pa ipak žele da im se pred šejtanom sudi...” (Nisa, 60)

Naveo ga je da bi pomogao muvehhidu da shvati značenje nevjerstva u taguta i da objasni iskreni i neiskreni iman.

Osmo: Jednoća Allahovih lijepih imena i savršenih svojstava (jedno poglavlje)

40) Poglavlje: Ko poriče neko od Allahovih imena i svojstava
U poglavlju objašnjava da onaj ko poriče neko od Allahovih imena i svojstava nije ostvario tevhid.

Deveto: Izrazi koji su zabranjeni i koji su širk (29 poglavlja)

41) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Spoznaju blagodat Allahovu, potom je nijeću“ (Nahl, 83)

Objašnjava šta je muvehhid dužan u pogledu blagodati.

42) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!“ (Bekara, 22)

Objašnjava da se muvehhid zaklinje Allahom i ničim drugim, kao i razliku u značenju kada se koristi „i“ i „zatim“.

43) Poglavlje o tome da neki ne prihvataju ni zakletvu Allahom

U poglavlju objašnjava kako vjernik u srcu osjeća veliko poštovanje prema Allahu kad mu se neko zakune Njime.

44) Poglavlje o riječima „šta hoće Allah i šta hoćeš ti“

U poglavlju upozorava muvehhida na opasnost pridruživanja nekoga Allahu u domenu volje.

45) Poglavlje: Ko nedolično govori, uznemirava Allaha

U poglavlju upozorava vjernika da ne psuje nešto, pa da time posredno psuje onoga koji je to odredio i dao.

46) Poglavlje o nazivima poput Sudac svih sudaca i slično

U poglavlju upozorava vjernika da ne prekoračuje granice rububijeta.

47) Poglavlje o poštovanju prema Allahovim imenima i mijenjanje vlastitog imena radi toga

U poglavlju objašnjava kako se vjerniku valja ophoditi prema Allahovim imenima i svojstvima, Njegovoj vjeri i vjerovjesnicima.

48) Poglavlje: Ko se ismijava s nečim na čemu je spomenuto Allahovo ime ili dio Kur’ana ili ime Poslanika

U poglavlju objašnjava da je onaj ko se ismijava s temeljima vjere lišen tevhida.

49) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Kad ga obaspemo milošću Našom, poslije nesreće koja ga zadesi, on govori: "Ovo sam i zaslužio" (Fussilet, 50)

U poglavlju objašnjava dužnost muvehhida prije nego što dobije bagodat i nakon što je dobije.

50) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „I kad im je On darovao zdrava potomka, poslije su potomci njihovi izjednačili druge s njim u onome što im On daje..." (Araf, 190)

U poglavlju objašnjava stanje vjernika kad mu se podari blagodat i zabranjenost svakog imena kojim se obožava neko mimo Allaha.

51) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena..." (Araf, 180)

U poglavlju upozorava vjernika od iskretanija Allahovih imena i svojstava.

52) Poglavlje: Nije ispravno reći „neka je selam Allahu“

Navodi ga da upozori vjernika na izraze koji su odraz ružnog odnosa prema Allahu.

53) Poglavlje o rečenici Allahu „oprosti mi ako hoćeš“

U poglavlju upozorava vjernika da u dovi ne moli tako da traži pa kaže „ako hoćeš“, nego da pokaže kako osjeća Allahovu moć.

54) Poglavlje o tome da se ne govori „moj rob“ ili „moja robinja“

U poglavlju objašnjava muvehhidu da treba koristiti lijepe izraze.

55) Poglavlje: Ne odbija se onaj ko traži Allahovim imenom

U poglavlju objašnjava stanje vjernika kad se od njega zatraži nešto s Allahovim imenom i da on to, iz poštovanja prema Allahu, ne odbija.

56) Poglavlje: Allahovim licem traži se samo Džennet

Navodi ga radi objašnjenja da muvehhid ima veliko poštovanje prema Allahu i da se prema Njemu ophodi s potpunim poštovanjem.

57) Poglavlje o riječi „da“

U poglavlju objašnjava kako muvehhid koristi lijepe riječi i ne izražava negodovanje prema Allahovoj odredbi i šerijatu.

58) Poglavlje o zabrani psovanja vjetra

Ukazuje vjerniku kako s evalja ponašati kada vidi neto što mu se ne sviđa.

59) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „...misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle..." (Ali Imran, 154)

U poglavlju upozorava muvehhida na ružno mišljenje o Allahu kao što je pagansko mišljenje.

60) Poglavlje o onima koji negiraju odredbu

U poglavlju objašnjava stanje vjernika u pogledu vjerovanja u Allahovu odredbu i određenje.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

61) Poglavlje o onima koji slikaju i vaju

Poglavlje je upozorenje vjerniku na opasnost zadiranja u rububijet.

62) Poglavlje o učestalom zaklinjanju

Poglavlje je upozorenje vjerniku da čuva iman i prilikom komuniciranja s ljudima pokazuje poštovanje prema Allahu.

63) Poglavlje o Allahovom zimmetu (garanciji)

Naveo je poglavlje da bi podstakao vjernika na poštivanje garancije Allaha i garancije Vjerovjesnika u blagostanju i u teškoći.

64) Poglavlje o iksamu na Allaha (zaklinjanje ispred Allaha da On nekome neće dati nešto)

U poglavlju je upozorenje vjerniku da ne prekoračuje granice zadirući u rububijet i zatvarajući vrata Njegove milosti Njegovim stvorenjima.

65) Poglavlje: Nije dozvoljeno tražiti od Allaha da se zauzima kod stvorenja

Upozorava na opasnost da se stvorenju dadne veći stepen od Stvoritelja.

66) Poglavlje o tome da je Vjerovjesnik štitio tevhid i zatvarao vrata širka

Navodi poglavlje da bi se vjernik klonio svakog govora koji vodi u širk.

Deseto: Završni dio (jedno poglavlje)

67) Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati“ (Zumer, 67)

Navodi ga da objasni muvehhidu da mnogobošci ne veličaju Allaha kako treba i upozorava ga da ne ide njihovim putem.

Prvo: Uvod (5 poglavlja)

Zašto ova knjiga nema uvodnih riječi

1. U nekim manuskriptima nedastojau, dok se u nekima navodi bismilla, sahvala Allahu i salavat na Vjerovjesnika.
2. Autor se zadovoljio navođenjem naslova koji otkriva da je tema knjige tevhid.

3. Autor ih je izostavio po uzoru na Buharija koji nije pravio uvodnik svom Sahihu, te je autor je želio da ljude uputi na Kur'an i sunnet.
4. Prvih pet poglavlja sama po sebi su valjan uvodnik.

Definicija tevhide

Terminološki: Izdvajanje Allaha u rububijetu, uluhijetu i lijepim imenima i savršenim svojstvima.

Lingvistički: Infinitiv glagola vehhade/juevhidu. Znači učiniti određenu stvar jednom.

1. **Tevhidur-rububijet:** Izdvajanje Allaha u Njegovim djelima; ili: izdvajanje Allaha u stvaranju, vladanju i održavanju stvorenog.

2. **Tevhidul-uluhijet:** Izdvajanje Allaha u ibadetu ili s djelima ibadeta.

3. **Tevhidul-esmai ves-sifat:** Izdvajanje Allaha u imenima i atributima kojima je Sebe nazvao i opisao u Svojoj knjizi; ili ga je njima nazvao i opisao Vjerovjesnik. I to potvrđujući potvrđeno i negirajući negirano, bez iskrivljivanja, odbacivanja, određivanja kakovosti, upoređivanja.

Djela se primaju samo s tevhidom; stvoreni smo radi tevhide, u džennet će ući samo muvehhidi, vjerovjesnici su pozivali u tevhid, ostvarenje tevhide zapreka je činjenju širka, tevhid je uzrok umnožavanja dobrih djela.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Pojam ibadeta odnosi se na dvoje:

1. U vezi djelatnika: Na stanje teabbuda (obožavanja), a to je potčinjenost Allahu izvršavanjem naredbi i suzdržavanjem od zabrana, iz ljubavi i veličanja.

2. U vezi djela: Na ono čime se manifestira obožavanje, a to su sve one riječi i djela, bile vanjske ili unutarnje, koje Allah voli i s kojima je zadovoljan, kako je to definirao Ibn Tejmije.

1. Obaveznost tevhida

Ovom poglavlju autor nije dao vlastiti naziv želeći vezati čitaoca direktno za Kur'an i sunnet. Dokazi, pak, koje je spomenuo upućuju na obaveznost tevhida, pa ga možemo nasloviti *Obaveznost tevhida*.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju.“ (Zarijat, 56)

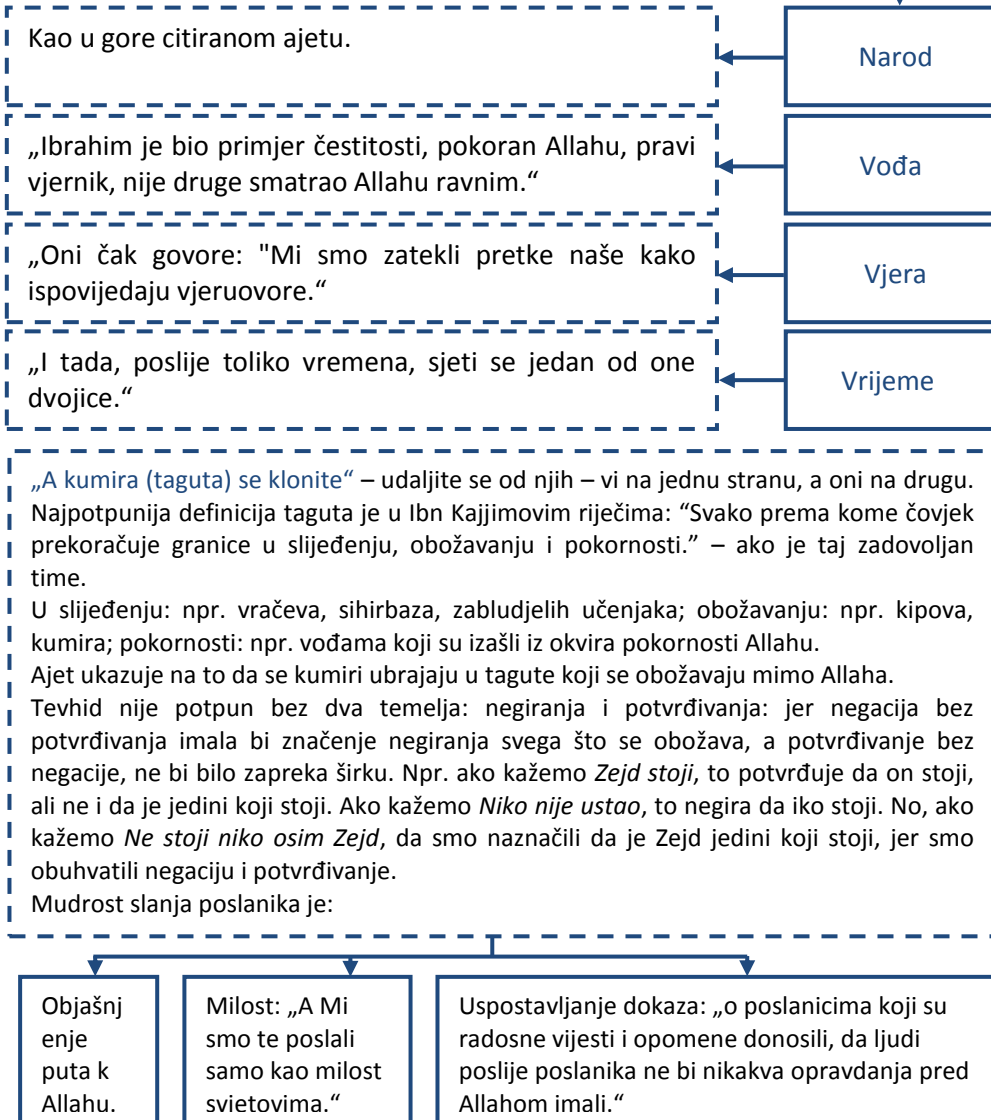
„Da Me obožavaju“ – da Mu ispoljavaju tevhid i potčinjenost izvršavanjem naredbi i klonjenjem zabrana: svaki spomen obožavanja u Kur'anu ima značenje tevhida, kao što je protumačio Ibn Abbas, r.a.
Opće značenje ajeta: Džine i ljude nisam stvorio ni zbog čeg drugog osim zbog ibadeta.

Drugi dokaz:

Rekao je Uzvišeni: „Mi smo svakom narodu poslanika poslali: "Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!"“ (Nahl, 36)

Ovaj ajet sadrži tri vrste koroboracije: 1. Pretpostavljena zakletva „vavom“; 2. „Lam“; 3. „Kad“.
Ajet potvrđuje da su svi poslanici pozivali u tevhid i da je to temeljna zadaća s kojom ih je Allah posalo.

Riječ ummet u Kur'anu se koristi u četiri značenja:

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Treći dokaz:

Riječi Uzvišenog: „Gospodar tvoj odredio je da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: "Uh!" - i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim.“

„da se samo Njemu klanjate“ - To je tevhid, jer sadrži negaciju i potvrdu.

Dvije su vrste Allahove odredbe:

Kosmička odredba:

Obuhvata i ono što Allah voli i što ne voli. Neizbježno će se desiti: I Mi smo u Knjizi objavili sinovima Israilovim: "Vi ćete doista dva puta nered na Zemlji učiniti" – a Allah ne voli nered, niti ga je šerijatski propisao.

Šerijatska odredba

Obuhvata samo ono što Allah voli. Može i da se desi i da se ne desi: "Gospodar tvoj odredio je da se samo Njemu klanjate" – odredba je ovdje u značenju propisati, zahtijevati.

Kako će Allah odrediti ono što ne voli

Nešto može biti loše samo po sebi, a da zbog nečeg bude dobro, jer može sadržavati određenu mudrost i korist, pa će s jednog aspekta biti voljeno, a s druge strane mrsko. Naprimjer: Nered Beni Israila na Zemlji je sam po sebi mrzak Allahu, jer On ne voli nered i one koji ga čine, ali može biti da Allah voli mudrost koja se nalazi u tome. Na isti način za primjer može poslužiti suša, bolest, siromaštvo.

Dva su razloga da nešto volimo:

Voljeti nešto zbog nečeg drugog: kao što je lijek, koji volimo radi izlječenja.

Voljeti nešto zbog njega samog: a to je Allah.

Robovanje Allahu se dijeli na tri vrste:

Iznimno posebno: To je obožavanje poslanika i to je najpotpunije obožavanje. „Neka je uzvišen Onaj koji robu Svome objavljuje Kur'an.“ - Jer niko ne može preteći poslanike u ibadetu.	Posebno: To je pokornost izvršavanjem ibadeta općenito. „A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju.“ - Odnosi se na sve koji obožavaju Allaha onako kako je propisao.	Opće: To je zavisnost od Allaha i Njegove sile, čemu podliježu sva stvorenja: „ta svi će oni, i oni na nebesima i oni na Zemlji, kao robovi u Milostivog tražiti utočište!“ - Uključuje i nevjernike.
--	---	---

Četvrti dokaz:

Rekao je Uzvišeni: „I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte!“

„Nikoga“ – u arapskom jeziku ovo je opći izraz sveobuhvatnog značenja i zabranjuje obožavanje i vjerovjesnika, i meleka, i evlija, i svake dunjalučke stvari i ne smije dunjaluk učiniti ravnim Allahu.

Peti i šesti dokaz

5. Rekao je Uzvišeni: „Reci: 'Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje: da Mu ništa ne pridružujete.'“

6. Ibn Mesud je rekao: „Ko želi da pogleda oporuku Muhammeda na kojoj je njegov pečat, neka prouči ove ajete: "Reci: 'Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje' – do riječi: „I doista, ovo je pravi put Moj, pa se njega držite.“

Put se pripisuje:

1. Allahu, jer Njemu vodi i On ga je postavio Svojim robovima.
2. Onima koji idu njime. Put spasa je jedan, a putevi zablude su različiti.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Ovi ajeti zadrže deset savjeta:

Drugi ajet (4 savjeta)

6. Na najljepši način se ophoditi prema imetaku jetima, a to je dijete kojem je umro otac, do doba spolne zrelosti.
7. Da budemo pravedni u govoru.
8. Da pravilno važemo na litru i kantar.
9. Da ispunjavamo obaveze prema Allahu.

Prvi ajet (5 savjeta)

1. Tevhid Allahu.
2. Dobročinstvo u vjeri.
3. Ne ubijati svoju djecu.
4. Ne približavati se razvratu.
5. Ne ubijati zaštićenog, osim s pravom.

Treći ajet (Jedan savjet) 10. „**ovo je pravi put Moj**“. U hadisu se navodi da je Allahov Poslanik na tlu povukao pravu liniju i rekao: „Ovo je Allahov put.“ Potom je povukao nekoliko linija s desne i lijeve strane i rekao je: „Ovo su razni putevi i na svakom od njih je šejtan koji poziva na njega.“ Potom je proučio navedeni ajet.

Neke važne koristi:

„**Mi i vas i njih hranimo**“ – prvo je spomenuto da hranjeni roditelja, jer se siromaštvo dešava njima, dok u suri el-Isra prvo spominje da hrani djecu: „**I njih i vas Mi hranimo**“ – jer oni su imućni, ali se boje siromaštva.

Kategorije ljudi ko je zabranjeno ubijati:

1. Musliman.
2. Zimmija.
3. Muahid (ima ugovor s muslimanima).
4. mustemen (kome muslimani garantiraju sigurnost).

Spolna zrelost na temelju koje se postaje šerijatski obveznik:

1. Sa napunjenih 15 god.;
2. Ili, izrastanjem stidnih dlačica;
3. Ili, polucijom.

„**Osim s pravom**“ – u skladu sa šerijatom ubija se:

1. Ubica
2. Bludnici koji su konzumirali brak
3. Ko ostavi islam i napusti zajednicu.

Oporuka: u značenju obaveze, a samo veoma važne obaveze tretiraju se kao oporuka.

Zašto je Ibn Mesud kazao: „Ovo je oporuka“, kad Vjerovjesnik nije ništa oporučio?

Jer je to oporuka Allaha: „eto, to vam On oporučuje“, a Vjerovjesnik dostavlja od Allaha.

Jer je uvidio da ovi ajeti obuhvataju kompletnu vjeru i to su veličanstveni ajeti.

Sedmi dokaz

Muaz b. Džebel, r.a., je rekao: „Jahao sam sa Vjerovjesnikom sallallahu alejhi ve sellem, na magarcu pa mi je on rekao: ‘O Muaze! Znaš li koje je Allahovo pravo kod ljudi i koje je pravo ljudi kod Allaha?’ Rekao sam: ‘Allah i Njegov poslanik najbolje znaju’, pa je rekao: ‘Zaista, Allahovo pravo kod ljudi je da Ga obožavaju i da Mu ništa ne pridružuju, a pravo ljudi kod Allaha je da ne kažnjavaju onoga ko Mu ništa ne pridružuje.’ Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, hoću li obradovati narod?’ Rekao je: ‘Nemoj ih obradovati jer će zanemariti rad i na to se osloniti.’” Bilježe ga Buhari i Muslim.

Znaš li – pitanje s namjerom da pobudi pažnju i ostavi upečatljiviji trag. Ovo je primjer lijepog podučavanja.

Pravo robova kod Allaha – ljudi ne mogu obavezati Allaha ni na šta, nego je On Sebe obavezao iz Svoje dobrote.

Hoću li obradovati narod – arapska riječ „*bišara*“ znači radosnu vijest, a može značiti i štetnu vijest.

Nemoj ih obradovati – tj. nemoj im prenijeti tu radosnu vijest.

Hadis ukazuje na vrijednost tevhida i da je on zaštita od Allahove kazne.

Hadis ukazuje da Allah neće kazniti onoga koji Mu ne čini širk i da će grijesi biti oprosteni s ostvarenjem tevhida. Vjerovjesnik je zabranio da otome obavijesti narod kako se ne bi oslonili na radosnu vijest i zapostavili rad po onome što ona iziskuje, jer ostvarenje tevhida iziskuje udaljavanje od grijeha, jer grijesi proizlaze iz strasti, a to je vrsta širka.

Nekoliko teza (mesela)

Ove mesele nisu dio Knjige o tevhidu nego ih je autor naveo kao pojašnjenje svojoj knjizi, a on je najbolji tumač svojih riječi, jer najbolje zna šta je mislio, pa o njima treba voditi računa.

Prva: Mudrost stvaranja džina i ljudi (je tevhid, a ne da jedu, piju i razmnožavaju se.)

Druga: Ibadet je tevhid, jer oko toga je bio spor (između Vjerovjesnika i Kurejšija. Svaki ibadet koji nije utemeljen na tevhidu je ništavan.)

Treća: Ko ne ostvari tevhid ne obožava Allaha, na što ukazuje ajet: „a i vi se niste klanjali Onome kome se ja klanjam.“

Četvrta: Mudrost slanja poslanika (da se samo Allahu ibadet čini, a da se napusti obožavanje taguta.)

Peta: Poslanica islama upućena je svim ljudima (tj. narodima).

Šesta: Vjera svih vjerovjesnika je jedna. (Osnove vjere su im iste, a praktični propisi su se razlikovali zavisno od mjesta, vremena i naroda.)

Sedma: Veoma značajna mesela je da se ibadet ne ostvaruje bez poricanja taguta, na šta ukazuju riječi Uzvišenog: „Pa ko zaniječe taguta.“ (Nazvao je veoma značajnom jer je mnogim ljudima nepoznata. No, nije dozvoljeno da se svakome ko učini nešto od tih stvari pripiše nevjerstvo, širk ili prokletstvo, jer da bi se donio sud o ovim pitanjima potrebno je da se ispune uslovi i otklone zapreke.)

Osma: Tagut je opći pojam za sve što se obožava mimo Allaha.

Deveta: Tri ajeta u suri el-Enam imala su veliki značaj kod dobrih prethodnika. Obuhvataju deset mesela, a prva je zabrana širka.

Deseta: Jasni ajeti iz sure el-Isra sadrže osamnaest mesela. Allah ih je započeo riječima: „Ne stavljam uz Allaha nekog drugog boga - da ne bi osudu zaslužio i bez podrške ostao.“, a završio riječima: „I ne dodaj Allahu drugog boga da ne bi u Džehennem bio bačen, prekoren i od milosti Njegove udaljen.“ I ukazao nam na značaj ovih mesela riječima: „To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje.“

Jedanaesta: Ajet u suri en-Nisa koji se naziva Ajetom deset prava započeo je riječima: „I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte!“ (Allahovo pravo je najpreče.)

Dvanaesta: Pažnja prema oporuci Allahovog Poslanika na samrti (ne radi se doslovno o oporuci, nego je ukazao na to da nakon njega nećemo zalutati, ako se budemo držali Allahove knjige.)

Trinaesta: Dužni smo spoznati Allahovo pravo kod nas (da ga obožavamo ne čineći Mu širk.)

Četrnaesta: spoznaja prava robova kod Allaha, ako ispunje Njegova prava kod njih (to pravo je od Njegove dobrote.)

Petnaesta: Većina ashaba nije znala ovu meselu (jer je Muaz o njoj obavijestio tek na smrti, kako ne bi bio griješan za skrivanje znanja. Većina ashaba tada su već bili pomrli, a Vjerovjesnik se bojao da će se osloniti na to, i nije Muazu zabranio da to ikad spomene, jer da je htio da se to nikad ne sazna, ne bi to kazao ni Muazu ni nekom drugom.)

Šesnaesta: Dozvoljeno je prešutjeti određeno znanje radi veće koristi (ali to nije uvijek.)

Sedamanesta: Pohvalno je obradovati muslimana donoseći mu radosnu vijest (ovo je jedna od najljepših koristi.)

Osamnaesta: Treba se bojati zavaravanja u prostranost Allahove milosti (kao i gubljenja nade u Njegovu milost.)

Devetnaesta: Onaj ko bi bio upitan o nečemu što ne zna, kazao bi: „Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju“ (ovo za vrijeme života Vjerovjesnika i u pitanjima vjere.)

Dvadeseta: Dozvoljeno je nekim ljudima povjeriti posebno znanje.

Dvadeset prva: Skromnost Vjerovjesnika – jahao je magarca postavivši još iza sebe drugu osobu.

Dvadeset druga: Dozvoljeno je da dvojica jašu zajedno na jahalici (pod uslovom da to nije preopterećenij za nju.)

Dvadeset treća: Veliki značaj ove mesele.

Dvadeset četvrta: Vrijednost Muaza ibn Džebela.

(2) Poglavlje: Vrijednost tevhida i grijesi koje briše

Cilj naslova je da pobudi interesovanje, nasuprot onome što šejtan u bacuje u ljudske misli. Ako nešto ima vrijednost ne znači da nije vadžib, jer vrijednost je plod postupka ili djela, kao što je u slučaju vrijednosti namaza u džematu.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „Biće sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.“

ne miješaju – ne miješaju – s mnogoboštvom – riječ zulm spomenuta u ajetu ima značenje suprotno od imana, a to je mnogoboštvo.

Na Pravom putu – 1. Na dunjaluku upućeni na da znaju Allahov šerijat i rade po njemu, 2. Na ahiretu upućeni u Džennet.

Od vrijednosti tevhida je da donosi sigurnost na dunjaluku i na ahiretu.

Drugi i treći dokaz

2. Ubade ibn Samit prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Ko posvjedoči da nema drugog boga osim Allaha, Jedinog, koji nema sudruga, i da je Muhammed Njegov rob i Poslanik i da je Isa Njegov rob i Poslanik i riječ od Njega i duh od Njega, i da je Džennet istina i da je Vatra istina, uvest će ga Allah u Džennet prema djelima koje je imao.” Buhari i Muslim.

3. Buhari i Muslim od Itbana bilježe hadis: „Zaista je Allah zabranio Vatri onoga ko kaže *la ilahe illallah* želeći time Allahovo lice.“

Ko posvjedoči – priznajući jezikom, vjerujući srcem i potvrđujući djelovanjem tjelesnih organa.

Da nema drugog boga osim Allaha – da sem Allaha nema istinskog boga koji zaslužuje da mu se upućuje ibadet.

Jedinog – dodatna potvrda – koji nema sudruga – dodatna negacija.

I da je Muhammed – sin Abdullaha sina Abdulmuttalibovog iz plemena Kurejš, porodice Beni Hašim, Pečat vjerovjesnika.

Njegov rob – 1. Nije ravan Allahu; 2. Najpredanije ga obožava.

i Poslanik – Allah ga je poslao sa Objavom od Njega i on ne laže na Allaha. Sljedeće stvari narušavaju ovo svjedočenje: 1. Činjenje grijeha; 2. Novotarije u vjeri.

U općem značenju grijeha možemo smatrati širkom, a preciznije goovreći dijelimo ih na: 1. Veliki širk, 2. Mali širk, 3. Veliki grijeh, 4. Mali grijeh.

i da je Isa Njegov rob – odgovor kršćanima – **i Poslanik** – odgovor Židovima.

Vjerujemo u njegovo poslanstvo, a nismo dužni slijediti njegov šerijat, ako je suprotan islamskom. Vjerozakoni prijašnjih poslanika imaju sljedeća stanja:

1. da je u suprotnosti sa našim šerijatom. Tada radimo po našem šerijatu.

2. da je u skladu s našim šerijatom, koji, svakako, slijedimo.

3. da u našem šerijatu taj propis nije definiran. Tada slijedimo taj propis.

Ljudi se u odnosu prema Isau dijele na pravu stranu i dvije zablude:

1. Poricatelji. Židovi i slični, koji potvaraju njegovu majku, odbacuju njegovo vjerovjesništvo i koji su ga osudili na smrt.

2. Oni koji su pretjerali u privrženosti. Kršćani, koji vjeruju da je on Božiji sin i jedan od trojice, te ga smatraju bogom.

3. Prava strana. Mi, muslimani, koji svjedočimo da je Isa Allahov rob i poslanik, da je njegova majka bila iskrena i predana vjernica, djevica; i, da je primjer Isaovog stvaranja kao primjer stvaranja Adema, kojeg je Allah stvorio od zemlje i rekao „budi“ i on je postao.

I riječ od Njega – jer je stvoren Njegovom riječju. A, nije Isa Allahova riječ, jer je govor Allahovo svojstvo.

i duh od Njegab – taj duh je jedno od Allahoveih stvorenja koje je Allah pripisao Sebi iz počasti tom stvorenju.

Uvest će ga Allah u Džennet – uvođenje u Džennet se dijeli na:

1. potpuno uvođenje, prije kojeg nije bilo kazne i pripada onima koji su upotpunili dobra djela.

2. nepotpuno uvođenje, prije kojeg se dešava kazna i ono je za one čije je djelo nepotpuno.

Onoga ko kaže la ilahe illallah – iskreno iz srca – **želeći time Allahovo lice.**

U ovom hadisu je odgovor:

1. Murdžijama, koji smatraju da je dovoljno reći la ilahe illallah bez iskrenosti i djela.

2. Haridžijama, koji počinio velikog grijeha smatraju nevjernikom, koji će vječno boraviti u Džehennemu.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Kad Allah nešto pripisuje Sebi

Pripisivanje svojstava koja nisu pripisana stvorenju „kojeg sam stvorio sa Svoje dvije ruke“ – ovo je pripisivanje svojstva onome koji se opisuje.

Ono što postoji samostalno i ono što je dio nečeg samostalnog je stvorenje, kao „Allahova deva“ – ovo je pripisivanje stvorenja Stvoritelju. Sve što postoji odvojeno od Allaha je stvorenje. Ovo pripisivanje može biti:

Opće, kao riješi Uzvišenog: „Zaista je Moja Zemlja prostrana.“

Posebno, tj. iz počasti, kao riječi Uzvišenog: „i duh od Njega.“

Četvrti dokaz

Ebu Seid el-Hudri prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Musa, alejhis-selam, je rekao: ‘Gospodaru podučime nečemu čime ću te spominjati i dovu ti upućivati.’ Allah je rekao: ‘Musa, izgovaraj *la ilahe illallah*’. Musa je rekao: ‘Gospodaru, svi Tvoji robovi to izgovaraju.’ Allah je rekao: ‘O, Musa, kad bi sedam nebesa i svi koji su na njima, osim Mene, i sedam Zemalja bili stavljeni na jedan tas vage, a *la ilahe illallah* na drugi, prevagbulo bi *la ilahe illallah*’.” Bilježe ga Ibn Hibban i Hakim, koji ga je ocijenio sahihom.

Peti dokaz

Tirmizi, ocjenjujući hadis hasenom, prenosi od enesa da je čuo Allahovog Poslanika da kaže: “O, sine Ademov, kad bi mi došao sa grijesima poput veličine Zemlje, a da Mi nisi nikog ravnim učinio, Ja bih ti došao sa isto toliko oprosta.”

La ilahe illallah – ova rečenica je zikr koji sadrži dovu, jer onaj koji spominje Allaha želi postići Njegovo zadovoljstvo. No, ova rečenica je kao primjer ključa: da bi se vrata otvorila ključ mora imati odgovarajuće zupce, a njeni zupci su njeni šartovi.

Sa isto toliko oprosta – nagrada za tevhid je izuzetno velika, a to je brisanje velikih grijeha, ako sretne Allaha ne čineći Mu širk. Magfired (oprost) znači pokrivanje grijeha i prelazak preko njega.

Mesele

Prva: Prostranost Allahove dobrote.

Druga: Obilje nagrade kod Allaha za tevhid.

Treće: Pored toga, tevhid briše grijehe.

Četvrto: Komentar ajeta iz sure el-Enam: "koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju".

Peto: Razmisli o pet stvari iz hadisa Ubade.

Šesto: Ako spojiš taj i hadis Itbana i ono poslije njega postaje ti jasno značenje *la ilahe illallah* i postaje ti jasna greška uobraženih. (Jer je neminovno da tom izjavom želi Allahovo lice, a ako je tako, to će ga neminovno navoditi na činjenje dobrih djela.)

Sedmo: Obratiti pažnju na uslov u Itbanovom hadisu (nije dovoljno samo puko izgovaranje te riječi).

Osmo: Vjerovjesnicima je potrebno skretanje pažnje na vrijednost *la ilahe illallah*, (a drugima još potrebnije)

Deveto: Skretanje pažnje da je ova rečenica vrednija od svih stvorenja, iako će mizan mnogih koji je izgovaraju biti lahak (nije nedostatak u rečenici nego u onome koji je izgovara, jer može biti da nije ispunjen neki uslov ili da postoji neka zapreka.)

Deseto: Tekst ukazuje da je Zemalja sedam kao i nebesa (jednak ih je broj).

Jedanaesto: Ona su nastanjena (nebesa. A njihovi stanovnici su meleci).

Dvanaesto: Potvrda svojstava, nasuprotn ešarijama (i onima koji poriču svojstva, jer se u hadisu potvrđuje Allahovo lice)

Trinaesto: Ako razumiješ hadis Enesa, tada ti je iz Itbanovog hadisa: „Allah je zabranio Vatri onoga ko kaže *la ilahe illallah* želeći time Allahovo lice“, jasno da ostavljanje širka ne biva samo riječima.

Četrnaesto: Razmisli kako je istovremeno ukazano da su i Isa i Muhammed Allahovi robovi i Njegovi poslanici.

Petnaesto: Spoznati da je posebnost Isaa u tome da je on riječ od Allaha (i da je stvoren bez oca).

Šesnaesto: Spoznaja da je Isa duh od Njega (duh je jedno od Njegovih stvorenja).

Sedamnaesto: Spoznaja vrijednosti vjerovanja u Džennet i Džehennem (i da je to jedan od uzroka ulaska u Džennet).

Osamnaesto: Spoznati šta znači: „prema djelima koja je imao“.

Devetnaesto: Spoznati da mizan ima dva tase.

Dvadeseto: Spoznati spomen Allahovog lica (a ono je jedno od Njegovih svojstava).

3. Ko ostvari tevhid ući će u Džennet bez polaganja računa

Naveo je ovo poglavlje da ostvarimo tevhid koji nam je obavezan i na koji nas je podstakao. Tevhid se ostvaruje tako da ga ne miješamo sa širkom ili novotarijama ili grijesima, a biva utemeljen na znanju, vjerovanju i poslušnosti.

U ovom poglavlju autor je detaljno obrazložio kako se ostvaruje tevhid, a općenito podrazumijeva:

1. Slijeđenje Allahovog vjerovjesnika Ibrahima, alejhis-selam
2. Slijeđenje uglednih Allahovih robova (tj. ashaba)
3. Ostati na tevhidu makar bio sam.
4. Tevekkul i ne liječenje rukjom, kauterizacijom i odbacivanju praznovjerja.

Prvi dokaz:

Rekao je Uzvišeni: „Uistinu! Ibrahim je bio uzor, pokoran Allahu, pravovjeran, i nije bio od mušrika.“

U ovom ajetu je pohvaljen Allahov poslanik Ibrahim i naša je dužnost da ga volimo i slijedimo. Koliko ga budemo slijedili, toliko ćemo kod Allaha biti pohvaljeni. To je zato što je on upotpunio tevhid sa šest stvari koje su spomenute u ajetu:

1. **Uzor** – vođa, koji zasluđuje da bude slijeđen u djelima i borbi, uz čvrsto oslanjanje na Allaha.
2. **Pokoran** – konstantno u pokornosti, poslušan Allahu u svakom stanju. Uvijek i stalno pokoran.
3. **Allahu** – ukazuje na iskrenost.
4. **Pravovjeran** – predan Allahu, uz odbacivanje širka i udaljen od svake nepokornosti.
5. **I nije bio od mušrika** – odrekao se mnogoboštva i mnogobožaca (srcem, jezikom i tijelom).
6. **I bio je zahvalan na blagodatima Njegovim** – kako je i blagodat iskušenje, potrebno je zahvaljivati na njoj.

Koristi

1. Ibrahimov, a.s., otac Azer umro je kao nevjernik: „A čim mu je bilo jasno da je on Allahov neprijatelj, on ga se odrekao.“
2. Nuhovi, a.s., roditelji bili su vjernici, jer je dovio: „Gospodaru moj, oprosti meni, i roditeljima mojim...“
3. Imam Ahmed rekao je: „Troje nema osnove: historija, melamih (o bitkama u budućnosti), tefsir.“ – Jer su najčešće preneseni bez lanca prenosilaca, a historiju predašnjih naroda možemo znati samo kroz Kur'an i sunnet.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „I oni koji druge Gospodaru svome ravnim ne smatraju“

Ravnim ne smatraju – ovdje širk ima općenitije značenje, jer se tevhid ne može upotpuniti bez udaljavanja od širka u najširem značenju. No, pod tim se ne misli na nečinjenje grijeha, jer svi ljudi su grijешni, nego da se pokaju kad zgriješe i da ne ustrajavaju u grijehu.

Treći dokaz

Husajn b. Abdurrahman je rekao: “Bio sam kod Seida b. Džubejra i on je rekao: ‘Ko je od vas vidio zvijezdu koja je sinoć pala?’ ‘Ja’, odgovorio sam, a zatim sam nastavio: ‘Nisam bio na namazu, nego me ujelo (nešto). ‘Šta si uradio’, upitao je. ‘Proučio sam rukju’, odgovorio sam. ‘Šta te je navelo na to’, upitao je. ‘Hadis koji nam je prenio Ša’bi’, odgovorio sam. ‘A šta vam je prenio’, upitao je. Prenio nam je od Burejde ibn Husajba da je rekao: ‘Ne uči se rukja, osim protiv uroka ili ujeda (huma).’ ‘Lijepo postupa onaj ko se drži onog što je čuo’, rekao je, ‘međutim, pričao nam je Ibn Abbas prenoseći od Vjerovjesnika da je rekao: ‘Predočeni su mi (prijašnji) narodi. Prolazio bi vjerovjesnik i sa njim nekolicinu. Sa nekim vjerovjesnikom bili bi čovjek ili dva, a sa nekim vjerovjesnikom nije bilo niko. Tada sam vidio veliku grupu ljudi i pomislio sam da je to moj ummet. Rečeno mi je: ‘Ovo je Musa i njegov narod. Ali, pogledaj prema horizontu.’ Pogledao sam i vidio ogromnu grupu. Rečeno mi je: ‘Ono je tvoj ummet i među njima je sedamdeset hiljada onih koji će ući u Džennet bez polaganja računa i bez kazne.’ Zatim je ustao i ušao u svoju kuću. Svijet je o tome počeo pričati. Neki su rekli: ‘Možda su to oni koji su se družili sa Allahovim Poslanikom’ Drugi su rekli: ‘Možda su to oni koji su se rodili u islamu i Allahu nisu ništa pridruživali.’ Spomenuli su koješta drugo. Potom im je izišao Allahov Poslanik i rekao: ‘O čemu raspravljate?’ Obavijestili su ga, a on je rekao: ‘To su oni koji nisu tražili učenje rukje, nisu se kauterizirali i nisu vjerovali u loše predznake. Oni su se na svog Gospodara oslanjali.’ Tada je Ukaša ibn Mihsan ustao i rekao: “Zamoli Allaha da budem jedan od njih.’ ‘Ti si od njih’, rekao je. Potom je ustao drugi čovjek i rekao: ‘Zamoli Allaha da me učini jednim od njih.’ ‘Pretekao te je Ukaša’, odgovorio mu je.”

Koja je sinoć pala – pala. Proučio sam rukju – tražio učenje rukje. Urok – pogled zavidliivca.

Šta te je navelo na to – ukazuje na to da je dozvoljeno tražiti dokaz, ali s uvažavanjem.

Ne uči se rukja, osim protiv uroka ili groznice – tj. šerijatska rukja, uz poštivanje njenih uslova, je najkorisniji lijek protiv uroka zavidljivaca i protiv ugriza otrovnih životinja. S tim da je dozvoljeno učiti rukju i za drugo, mimo ovo dvoje.

Ujed (huma) – ovo je ugriz bilo koje otrovne životinje, a povišena temperatura se kaže humma.

Nekolicina (reht) – reht u arapskom jeziku označava dkupinu od tri do devet.

Oni koji nisu tražili učenje rukje – ni od koga ne traže da im uči rukju iz sljedećih razloga:

1. snaga oslonca na Allaha; 2. Ponos duše usljed kojeg odbijaju da se ponize pred bilo kim mimo Allaha; 3. Jer je to u neku ruku vezivanje za nekog mimo Allaha.

Predaja u kojoj se kaže „koji nisu učili rukju“ je greška, kao što kaže šejhul-islam Ibn Tejmijje, jer je Vjerovjesnik učio rukje, a i njemu su rukju učili Džibril i Aiša. Također, ashabi su učili rukje.

Vrste ljudi u pogledu traženja učenja rukje:

1. Da traži da mu se uči rukja i ovaj je propustio upotpuniti (tj. neće biti od onih 70.000)

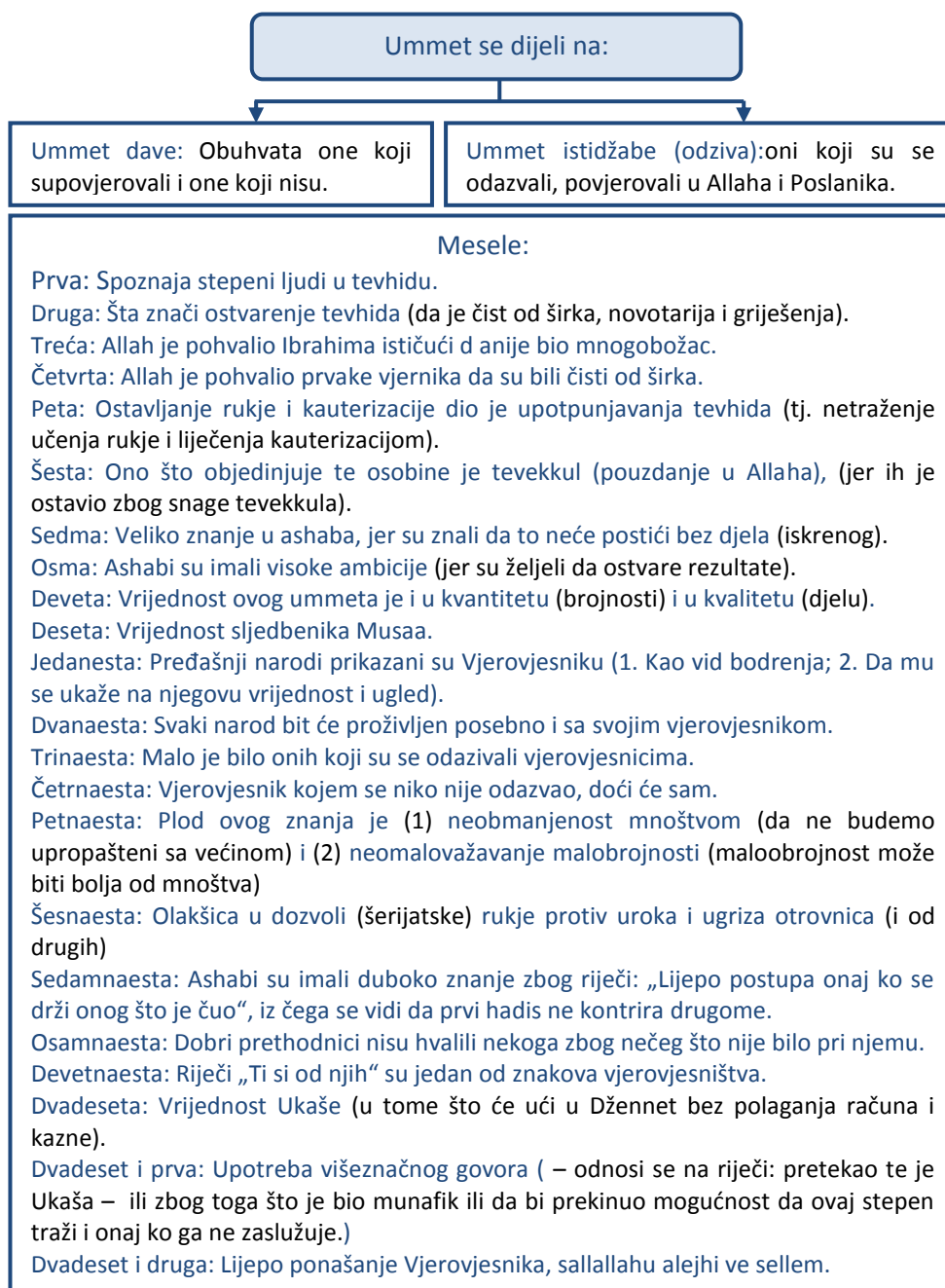
2. Da ne spriječi da mu se uči rukja i on nije propustio upotpunjavanje, jer nije tražio da mu se uči rukja.

3. Da spriječi da mu se uči rukja. Ovo je suprotno sunnetu, jer Vjerovjesnik nije spriječio Aišu da mu uči rukju.

nisu se se kauterizirali – nisu ni od koga tražili da ih kauterizira.

i nisu vjerovali u loše predznake – pod tim sed misli na vjerovanje da nesreću donosi nešto što ugleda ili čuje, kao i da nesreću donosi neko mjesto ili vrijeme. Njegov propis je da je to mali širk.

Ko se sačuva tri stvari spomenute u hadisu, može se liječiti na druge načine i to neće biti prepreka da bude jedan od onih koji će ući u Džennet bez polaganja računa i kazne, jer je u hadisima naređeno liječenje i pohvaljeno liječenje nekim sredstvima, poput meda i ćurokota.

4. Strah od širka

Zašto autor navodi ovo poglavlje nakon onog o ostvarenju tevhida?

Čovjek može misliti da je ostvario tevhid, a nije, pa da se ne obmane.

Svako poglavlje poslije ostvarenja tevhida je dio potreban za njegovo ostvarenje. Strah od širka je dio ostvarenja tevhida, kao što je to i pozivanje u tevhid i ostala poglavlja do kraja knjige.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostiće manje grijehove od toga kome On hoće.“
2. Ibrahim, a.s., je rekao: „sačuvaj mene i sinove moje da se klanjamo kumirima.“

Allah nikad neće oprostiti širk, jer je to grijeh prema posebnom Allahovom pravu – tevhidu. Ko umre na velikom širku vječno će boraviti u Džehennem, a ko umre na malom širku bit će kažnjavao shodno veličini tog grijeha, potom će ući u Džehennem i neće vječno boraviti u Vatri, jer pripada imanskoj skupini. **sačuvaj mene** – da je budem na jednoj strani, a obožavaoci kipova na drugoj, da se tako udalji od njihovih kumira.

Kumirima – arapska riječ „sanem“ označava kip u liku čovjeka ili nečeg drugog, koji se obožava pored Allaha. Dok arapska riječ „vesen“ označava sve što se obožava mimo Allaha, u bilo kom obliku, tako da riječ „vesen“ ima šire značenje od riječi „sanem“.

Ibrahim, a.s., strahovao je za sebe od širka, iako je on Prijatelj Milostivog i Pravovjerni. Šta, onda, reći za nas? Ne smijemo biti sigurni od širka i nifaka, jer samo licemjer ne strahuje od toga.

Treći, četvrti i peti dokaz

3. Hadis: „Najviše od čega strahujem za vas je mali širk.“ Upitan o njemu, kazao je: „Rija (prijetvornost).“

4. Ibn Mesud prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Ko umre, a moli pored Allaha sudruga – ući će u Vatra.” Zabilježio ga je Buhari.

5. Muslim prenosi od Džabira da je Allahov Poslanik rekao: “Ko sretne Allaha ne pridružujući Mu ništa – ući će u Džennet, a ko Ga sretne pridružujući Mu nešto – ući će u vatru.”

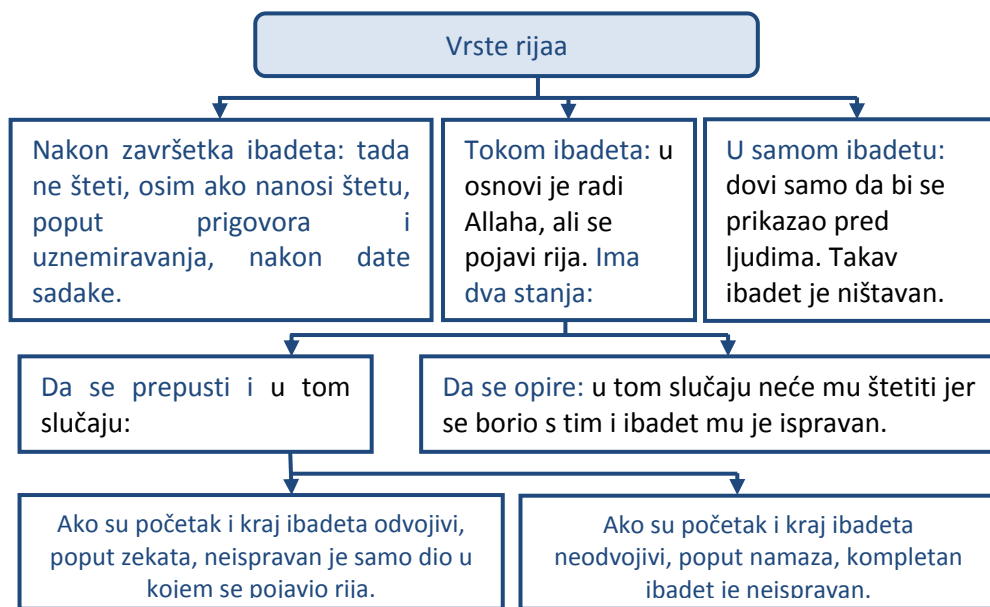
Rija znači da obožava Allaha da bi ga neko vidio i pohvalio da je pobožan, a ne znači da ibadet upućuje ljudima, osim ako se radi o velikom širku. No, ako čini neki ibadet da bi podstakao ljude na njega, to se smatra rijao, nego je to način pozivanja Allahu. Rija se liječi:

1. Učenjem tevhida, jer će mu to pomoći da aveliča Allaha i ne mari za druge mimo Njega.
2. Dova.
3. Upornost da čini djela tajno, da su između njega i Gospodara.
4. Ne ostavljati djelo pod izgovorom straha od rijaa.
5. Povećanje djela koja podsjećaju na ahiret, poput posjete kaburima uz poštivanje uslova posjete.

Zašto se Vjerovjesnik za ummet više bojao rijaa nego Dedžala?

Dedžalova smutnja desit će se u određenom vremenu pred Sudnji dan, a smutnja rijaa je uvijek prisutna.

Dedžalova smutnja je vidljiva, a rija je skriven.

sudrug – par(njak), suparnik, takmac.

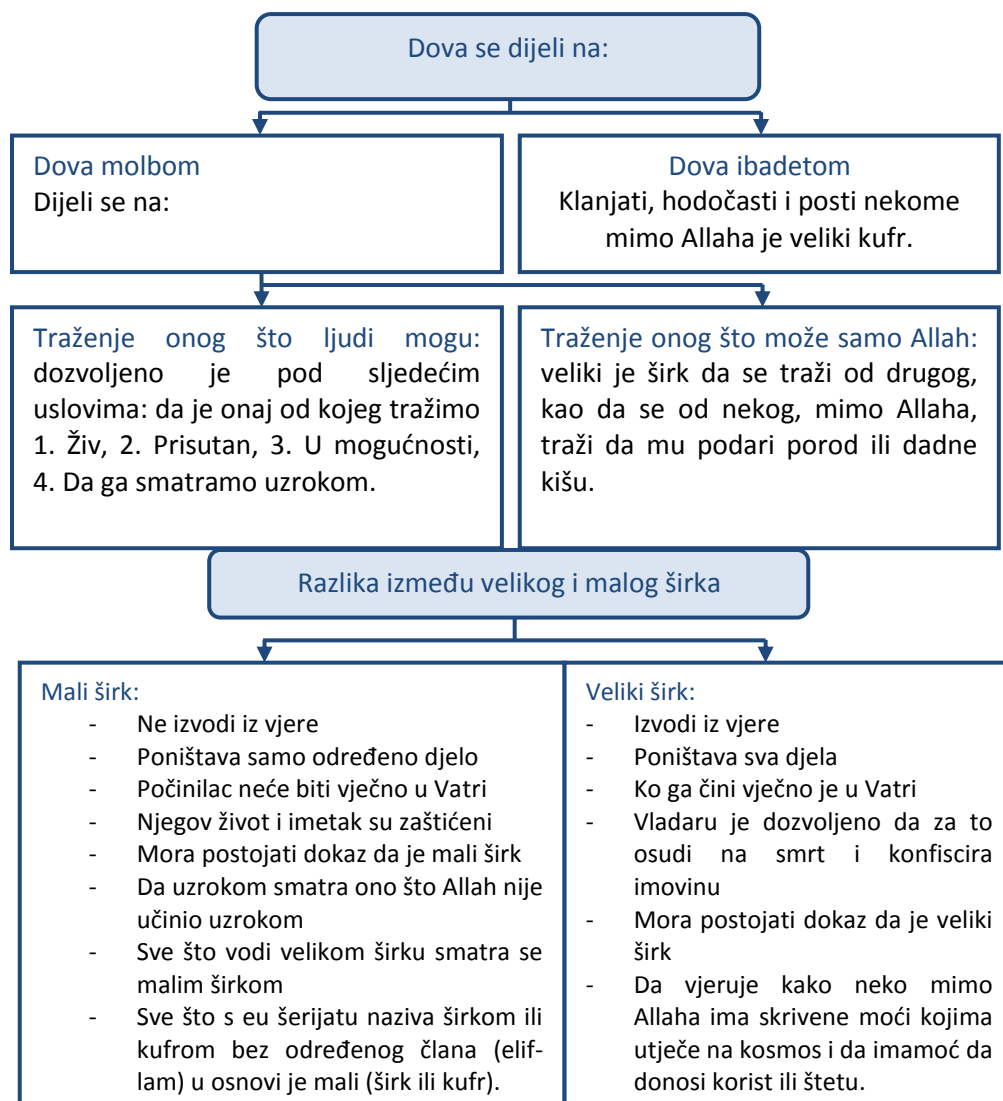
ući će u Vatru – to je kazna za pridruživanje nekoga Allahu.

ništa – to jest nikoga i ništa. Opći je izraz koji obuhvata sve moguće, pa i najčasnija Allahova stvorenja – ako Allahu pripiše sudruga ući će u Vatru.

a ko Ga sretne pridružujući Mu nešto – ući će u Vatru – ako se radilo o malom širku, ne mora biti da će vječno boraviti u Vatri, a ako se radi o velikom širku, vječno će ostati u njoj.

Pitanje širka nije nimalo lahko, ali Allah Svojim robovima olakšava iskrenost tako da učini da imaju na umu Allaha i da rade radi Njega, a ne da bi ih ljudi hvalili, jer ljudi mu neće ništa koristiti.

Važno je da čovjek ne žudi za tim da ljudi prihvataju njegove riječi zbog njega, nego da žudi za tim da ljudi prihvataju od njega istinu. Iskrenost je teško postići, ali Allah olakšava i pomaže onome ko se iskreno Njemu upravi i kroči Pravim putem.

Mesele

Prva: strah od širka.

Druga: rija je od vrste širka.

Treća: rija je od vrste malog širka (ako je neznatan rija).

Četvrta: dobri ljudi najviše trebaju strahovati od rijaa (jer ulazi neprimjetno nastani srce, pošto je skriven, a drag je duši te mnogi vole da budu pohvaljeni za ibadete).

Peta: blizina Dženneta i Džehennema.

Šesta: na njihovu blizinu ukazano je u jednom hadisu.

Sedma: ko sretne Allaha čineći Mu širk, ući će u Vatru, makar bio jedan od najvećih pobožnjaka (ako je veliki širk nikad neće ući u Džennet, a ako je mali širk, bit će kažnjen shodno veličini grijeha.)

Osma: veličanstvena je molba, molba Ibrahima, a.s., da njega i njegovo potomstvo Allah sačuva od obožavanja kumira.

Deveta: uzeo je pouku iz stanja većine, jer je rekao: „oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli.“

Deseta: tumačenje la ilahe illallah, kao što je naveo Buhari.

Jedanaesta: vrijednost onoga koji se sačuva od širka (je u tome da će ući u Džennet).

5. Poglavlje o pozivanju u *la ilahe illallah*

Zašto je autor naveo ovo poglavlje?

1. nakon podsticanja čovjeka da sam ostvari tevhid, podstiče ga i da druge poziva tome, jer se iman upotpunjava samo ako poziva u tevhid. Neophodno je uz lično usvajanje tevhida, druge pozivati u nj, inače će biti nepotpun.
2. kao odgovor onima koji tvrde da se počinje od namaza, a ne od tevhida.

Prvi dokaz:

Rekao je uzvišeni „Reci: ‘Ovo je put moj, ja pozivam k Allahu, imajući jasne dokaze, ja, i svaki onaj koji me slijedi, i neka je hvaljen Allah, ja Njemu nikoga ne smatram *ravnim*.“

put moj – obuhvata sve s čime je došao Vjerovjesnik od ibadeta i pozivanja k Allahu.

ja pozivam k Allahu – oni koji se bave davom Allahu dijele se na: 1. one koji istinski pozivaju Allahu i 2. one koji zapravo pozivaju nečemu ili nekome drugom.

imajući jasne dokaze – obuhvata: 1. Šerijatsko znanje, 2. Poznavanje stanja onog kojem se obraćamo, 3. Mudrost.

Šartovi dave Allahu:

1. iskrenost, 2. šerijatsko znanje, 3. mudrost, 4. poznavanje stanja onog kome se obraćamo, 5. strpljenje.

Drugi dokaz

Ibn Abbas prenosi da je Allahov Poslanik, šaljući Muaza u Jemen, rekao: “Ti ćeš, uistinu, otići narodu od ehlil-kitaba, pa neka prvo čemu ćeš ih pozvati bude svjedočenje da nema boga osim Allaha...” – u drugoj predaji: “...da iskažu Allahovu jednoću...” – pa ukoliko ti se u tome pokore obavijesti ih da im je Allah učinio obaveznim pet namaza u toku svakog dana i

noći, pa ukoliko ti se u tome pokore, obavijesti ih da im je Allah učinio obaveznim zekat, koji se uzima od njihovih bogataša i dijeli njihovim siromasima, pa ako ti se u tome pokore, nemoj uzimati njihovu najbolju i najplemenitiju imovinu. Čuvaj se dove onoga kome je nepravda učinjena, jer, uistinu između nje i Allaha nema pregrade.” Bilježe ga Buhari i Muslim.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Hadis ukazuje na:

- Propisanost slanja daija i njihovo šerijatsko obrazovanje.
- Vjerovjesnik je poslao jednog čovjeka i to je dokaz da se prihvata predaja od jednog prenosioca i u akidi.
- Nije uslovljeno da se u davi provede određen broj dana, pa treba boraviti shodno potrebi i mogućnostima.
- Pozivanje u tevhid, umjesto upuštanja u rasprave, je najlakši način pozivanja ljudi.
- Nije dovoljno samo pozivati ljude da prihvate islam, nego ih treba podučiti koje su obaveze muslimana, ali postepeno, shodno prioritetima navedenim u hadisu od Muaza.

Treći dokaz

Buhari i Muslim bilježe od Sehla ibn Sada da je Allahov Poslanik, u vrijeme pohoda na Hajber rekao: "Sutra ću predati zastavu čovjeku koji voli Allaha i Njegova Poslanika i koga vole Allah i Njegov Poslanik. Allah će dati pobjedu pod njegovim vođstvom." Ashabi su noć proveli pričajući o tome kome će je dati. Kada su osvanuli, otišli su Allahovom Poslaniku i svako od njih je želio da njemu bude data. Vjerovjesnik je tada upitao: "Gdje je Alija ibn Ebi Talib?" "Njega bole oči", rečeno je. Poslali su po njega i on je doveden. Vjerovjesnik mu je pljunuo u oči i proučio mu dovu i Alija je ozdravio kao da ga nije ni boljelo. Nakon toga mu je Vjerovjesnik dao zastavu i rekao: "Kreni polahko dok ne dođeš u njihovo područje, potom ih pozovi da Allahu ispolje tevhid i obavijesti ih kakve obaveze imaju prema Uzvišenom Allahu, jer, tako mi Allaha, da budeš uzrok da Allah uputi jednog čovjeka – bolje ti je od crvenih deva."

U hadisu je potvrđeno Allahovo svojstvo ljubavi i da Allah voli, ali je to svojstvo onako kako dolikuje Njegovoj veličini.

Potvrda posebne vrline ne znači potvrdu opće vrijednosti, kao što je primjer Vjerovjesnikovih riječi Ebu Ubejdi da je povjerenik ummeta, koje ne znače da je najbolji ashab. Isto je i sa primjerom Muaza.

Crvenih deva – crvene deve su navedene ako primjer jer su ih Arapi jako cijenili.

Četiri su vrste nadnaravnih pojava (poput toga da čovjek lebdi u zraku ili hoda po vodi):

Keramet – daje se Allahovim štićenicima, a to su oni koji posjeduju iman i bogobožnost. Primjer kerameta je slučaj mladića u pećini.

Ajet – daje se vjerovjesnicima i ne treba to zvati mudžizom, jer je u Kur'anu nazvana ajetom, a mudžiza (čudo) može biti pojava koja je nepojmljiva nekim ljudima, a da je imaju osobe koje nisu vjerovjesnici, dok ajet neće biti dat nikome nakon Vjerovjesnika, s.a.v.s.

Fadiha (sramoćenje) – ko bude lagao na Allaha, On će ga osramotiti na dunjaluku prije ahireta. Primjer fadihe je slučaj Musejleme Lažova, koji je pljunuo u oko bolesnika, pa je ovaj oslijepio, umjesto da ozdravi.

Mudžiza ili fitna – daje se šejtanovim sljedbenicima. To prepoznamo po stanju osobe: npr. nema imana ni bogobožnosti. Primjer toga su Dedžalova čuda.

Mesele

Prva: pozivanje Allahu je put onih koji slijede Allahovog Poslanika (tj. dava je put Allahovih poslanika i njihovih sljedbenika)

Druga: upozorenje na iskrenost, jer mnogi koji se bave pozivanjem u istinu, zapravo pozivaju sebi.

Treća: raspolagati jasnim dokazima je obaveza (pošto je dava obaveza, obaveza je i imati jasne dokaze o tome).

Četvrta: od ljepote tevhida je to što on čini Allaha čistim od nedostataka.

Peta: od ružnoće širka je to što Allaha prikazuje manjkavim (a muvehhid se brine o tome da Allaha prikazuje čistim od nedostataka).

Šesta: i jedna od najvažnijih je da se vjernik treba udaljiti od činilaca širka, kako ne bi postao jedan od njih, makar i ne činio širk (jer ako boravi među njima, makar ne činio širk, davat će povoda da se misli da je od njih.)

Sedma: tevhid je prva obaveza.

Osma: u njega se poziva prije nego u namaz.

Deveta: značenje riječi „da Allahu ispolje tevhid“ jest: da posvjedoče da nema drugog boga osim Allaha.

Deseta: čovjek može biti od kitabija, a da ne poznaje svoju knjigu ili da ne radi po njoj iako zna.

Jedanaesta: napomena da se podučavanje odvija postepeno.

Dvanaesta: počinje se redom od najbitnijeg (prvo tevhid, pa namaz, pa zekat itd.).

Trinaesta: zekat se daje (u osam kategorija)

Četrnaesta: alim otklanja zabune od učenika (podučavajući ga).

Petnaesta: zabranjeno je u zekat uzimati najbolji imetak.

Šesnaesta: treba se bojati dove onoga kojem je učinjena nepravda.

Sedamnaesta: obavijestio je da se dova onog koje je učinjena nepravda ne odbija, (spojivši metode zastrašivanja i podsticanja).

Osamnaesta: od dokaza tevhida je ono što se desilo Prvaku poslanika i prvacima evlija (ashabima) od iskušenja teškoćama, glađu, bolešću (pouka se uzima iz bitke na Hajberu).

Devetnaesta: Riječi „dat ću zastavu“ jedan su od znakova vjerovjesništva.

Dvadeseta: Vjerovjesnikovo pljuckanje u Alijino oko usljed čega je čudesno ozdravio je, također, jedan od znakova vjerovjesništva.

Dvadeset i prva: vrijednost Alije (hadis se ubraja u vrline Alije, radijallahu anhu).

Dvadeset i druga: vrijednost ashaba u tome što su proveli noć razmišljajući i radujući se vijesti o pobjedi.

Dvadeset i treća: Iman u kader, jer se počast desila onome koji nije težio da je dobije, a nije onima koji su težili za njom.

Dvadeset i četvrta: edeb u riječima „idi polahko“ (naredio mu je da ide polahko i da ne žuri.)

Dvadeset i peta: pozvati u islam prije borbe.

Dvadeset i šesta: to je propisano i u pogledu onih koji su ranije pozivani i protiv kojih se ranije vodila borba.

Dvadeset i sedma: pozivati s mudrošću, jer je Vjerovjesnik rekao: „obavijesti ih koje su njihove dužnosti“ (da čovjek ne bi prihvatio islam, pa ga onda odbio prakticirati. Neophodno je da se čvrsto prihvati, kako s ne bi vratio u nevjerstvo).

Dvadeset i osma: spoznaja Allahovog prava u islamu.

Dvadeset i deveta: sevap onome koji bude uzrok da bude upućen makar jedan čovjek (to mu je bolje od svega na dunjaluku što smatra lijepim).

Trideseta: zaklinjanje na fetvu (ne treba da se zaklinje na fetvu osim ako postoji opći interes ili neka korist).

Ispit iz prvog dijela (5 poglavlja)

Prvo pitanje: navedi nazive prvih pet poglavlja knjige i zašto su navedeni

Zašto je navedeno	Naziv poglavlja	
.....		1
.....		2
.....		3
.....		4
.....		5

Drugo pitanje: dopuni rečenice

- Kitabut-tevhid izučavamo iz sljedećih razloga:
 1)..... 2)..... 3).....
 4)..... 5).....
- Autor nje naveo uvod za knjigu iz razloga:
 1 2 3
- Knjigu o tevhidu možemo podijeliti na:
 1 2 3 4 5
 6 7 8 9 10
- Ako neko kaže da Knjiga o tevhidu sadrži samo uluhijjet, odgovaramo navođenjem sljedećih poglavlja:
 a.
 b.
 c.
- Ubudijet se dijeli na:
 a. Ubudijet i znači a dokaz je.....
 b. Ubudijet i znači a dokaz je.....
 c. Ubudijet i znači a dokaz je.....
- Četiri vrste ljudi koje je zabranjeno ubiti:

- Ibn Mesud je ajet „“ nazvao vjerovjesnikovim vesijjetom zato što:

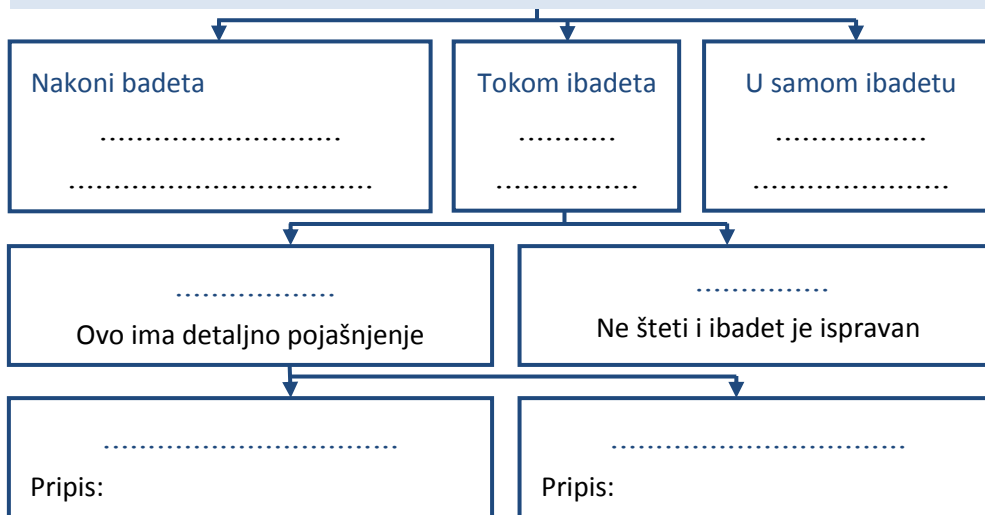
- Riječ ummetu u Kur'anu ima sljedeća značenja:

- Ostvarenje tevhida je
- Ovaj ummet bit će najbrojniji u
- Posebna vrlina ne potvrđuje
- Nema rukje osim od uroka – tj.
- U hadisu se odvraća od traženja rukje i liječenja kauterizacijom, ali ne i od odlaska ljekarima jer

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

14. Allah neće oprostiti da mu se drugi smatra ravnim – znači:
a Oprostit će ono što je manje od toga – znači:
15. I duh od Njega – znači: i Njegova riječ – znači:
16. Ono što je Allah pripisao sebi dijeli se na: 1). 2)
17. Pretakao te je Ukaša – Objasni zašto je ovo rekao Vjerovjesnik.
18. „I vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju“ – objasni.
19. Na koji način iskazujemo strah od širka?
20. Šta znače i koje svojsvo potvrđuju riječi „želeći time Allahovo lice“?
21. Navedi šartove dave:
22. Nadnaravne pojave se dijele na četiri vrste, navedi i objasni
23. Autor je rekao: „ostavljanje rukje i kauterizacije je dio ostvarenja tevhida“, a nije spomenuo vjerovanje u loše predznake: zašto?

Treće pitanje: o vrstama rijaa dopuni tabelu

Četvrto pitanje: dopuni praznine ili označi tačan odgovor

1. Autor Knjige o tevhidu je: Muhammed ibn Abdulvehhab; Ibn Usejmin
2. Ulema savjetuju: memoriziranje teksta knjige prije izučavanja; nema fajde od memoriziranja, nego je bitno razumijevanje.
3. „Neki od sljedbenika Knjige čitaju je onako kako je objavljena“ – ajet nam poručuje da učenik ne ostavlja učenje dok dobro ne nauči: tačno; netačno.
4. Učenjaci su proučavali Knjigu o tevhidu i nisu našli munker hadise: tačno; netačno.
5. Učenjuaci nisu bezgrješni, ma koliko bili učenici: tačno; netačno.
6. Šejh Muhammed ibn Abdulvehhab napisao je: kešfuš-šubuhāt, Mesailul-džahilije, Sažetak sire, Usulul-iman, sve navedeno.
7. Broj poglavlja Knjige o tevhidu je: 67; 76; 10.
8. Svaku novu knjigu koju posjeduješ, ne trebaš odložiti u svoju biblioteku dok ne pročitaš barem uvod, sadržaj tema i nešto samog sadržaja: tačno; netačno.
9. Na koliko dijelova možemo podijeliti Knjigu o tevhidu: 11; 9; 10.
10. Najkorisnije su one knjige koje su napisane s potenciranjem dokaza, uz razumijevanje propisa i učenje mesela, kao što je Knjiga o tevhidu: tačno; netačno.
11. Znanje se sastoji od spajanja, razdvajanja, pamćenja i podjele: tačno; netačno.
12. Neophodno je precizirati definicije uleme: tačno; netačno.
13. Prvi dio u Knjizi o tevhidu je: uvod; objašnjenje tevhida; obaveznost tevhida.
14. Kod uvoda i zaključka, autor se poveo za primjerom Buharija: tačno; netačno.
15. Autor nije naslovio prvo poglavlje, a možemo ga nasloviti kao Uvodno poglavlje (Uvod): tačno; netačno.
16. Broj poglavlja koje sadrži prvi dio knjige je: 5; 6; 7.
17. Tevhid se dijeli na: tevhid uluhijjet, rububijjet imena i svojstva; spoznaju, potvrdu, volju i namjeru; sve navedeno, jer nema razlike.
18. Ko ne povjeruje u sve vrste tevhida nije muvehhid: tačno; netačno.
19. Podjela tevhida na dijelove je novotarija jer nema dokaza za to: tačno; netačno.
20. Međuodnos imana i tevhida je u značenju da je iman opći pojam, a tevhid ej dio njega: tačno; netačno.
21. Broj ruknova svjedočenja da nema drugog boga osim Allaha je: 2; 8; 7.
22. U koju vrstu tevhida se ubraja Allahovo upravljanje kosmosom i spuštanje kiše: uluhijjet; rububijjet; imena i svojstva:
23. temelj tevhida poništava: veliki širk; mali širk; novotarija.

24. Poslušnost roditeljima je jedna od najvećih obaveza: tačno; netačno.
25. U najveće haram ubraja se blud i bespravno ubistvo: tačno; netačno.
26. Ibadet je pojam koji se odnosi: na dvije stvari; nasjednu stvar.
27. Ibadet je zajednički naziv za sve ono što Allah voli i čime je zadovoljan, riječi su: Ibn Kajjima; Ibn Tejmije.
28. Ispravno je da vjerujemo u Allahova svojstva: bez tekjifa i temsila; bez teksija i tešbiha; nema razlike.
29. Svaki ajet u Kur'anu sadrži tevhid: tačno; netačno.
30. Cilj stvaranja ljudi i džina je isti ako cilj stvaranja životinja:
31. „Džine i ljude sam stvorio samo da mi robuju“ – problem biva uglavnom: u razumijevanju; u djelovanju.
32. Džini su zaduženi: samo da povjeruju; da povjeruju i pridržavaju se šerijata.
33. Pojam ummet može značiti: vođa; narod; vrijeme; skupina; sve navedeno.
34. „Mi smo svakom narodu poslanika poslali“ – od Adema i Nuha od Isaa i Muhammeda, a mudrost njihovog slanja je: uspostavljanje dokaza; milost; objašnjenje puta k Allahu; sve navedeno.
35. Sanem se ubraja u tagute koji s eobožavaju mimo Allaha: tačno; netačno.
36. Vladari i zapovjednici koji se slijede mogu biti taguti koji se obožavaju mimo Allaha: tačno; netačno.
37. Tagut je onaj ko se obožava mimo Allaha, a nije time zadovoljan: tačno; netačno.
38. Drugi ajet u Knjizi o tevhidu ukazuje na to da su svi poslanici pozivali u tevhid: tačno; netačno.
39. Riječi autora ajet i ajat, znače: dovrši ajet ili ajete: tačno; netačno.
40. Odredba, sud i volja, dijele se na kosmičku i šerijatsku: tačno, netačno.
41. Koja vrsta odredbe Allahu može biti draga s jedne strane, a mrska s druge strane: kosmička; šerijatska.
42. „I Mi smo u Knjizi objavili sinovima Israilovim: "Vi ćete doista dva puta nered na Zemlji učiniti“ ukazuje na: kosmičku odredbu; šerijatsku odredbu.
43. Sve životinje, osim geko guštera, veličaju i slave Allaha: tačno; netačno.
44. Ubudijet se dijeli na; dva dijela; tri dijela – a ptičije veličanje Allaha je: po sili potčinjenosti Allahu; po slobodnom izboru pokornosti.
45. Mušrici obavljaju neke ibadete Allahu: tačno; netačno.
46. Ibadet mora biti samo jezikom i tijelom: tačno; netačno.

47. „Koji Mu nikoga ravnim ne smatraju“ - opće značenje i obuhvata sve, uključujući vjerovjesnike, meleke, evlije, čak i vladare u dunjalučkim pitanjima: tačno; netačno.
48. Bišara je vijest koja je radosna i ne može biti štetna: tačno; netačno.
49. Allah je zabranio ubijanje: muslimana, zimmije, muahida, mustemena; svih navedenih.
50. Da li je vjerovjesnik ostavio vesijet: da; ne.
51. Riječi Ibn Mesuda „nejgova oporuka“ su zato: što sadrže cijelu vjeru; što je to oporuka od Allaha; sve navedeno.
52. Pravo robova kod Allahova je: pravo iz obaveze; pravo iz dobrote.
53. „Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju“ – govori se: samo za života Vjerovjesnika; u svako dobu.
54. Zabranio je Vjerovjesnik Muazu da prenese radosnu vijest: da bi se natjevali u dobru: da bi se oslonili na ono što im je određeno; oboje. – Je li Muaz prekršio Vjerovjesnikovu zabranu: jest; nije. Skrivanje znanja zabranjeno je u svakom slučaju: tačno; netačno.
55. je li ovaj propis važio samo za Muaza: da; ne.
56. Ako je ukazano na vrijednost nečega iz tog proizlazi da to nije vadžib: tačno; netačno.
57. „Kad se Allah samo spomene, grče se srca onih koji u onaj svijet ne vjeruju, a kada se spomenu oni* kojima se oni pored Njega klanjaju, odjednom ih radost obuzme.“ – potpuno se poklapa sa poglavljem: 2; 5; 4.
58. Ono što Allah pripisuje sebi dijeli se na: dvije vrste; tri vrste.
59. Najveća nepravda je da čovjek učini nepravdu drugom čovjeku u njegovom životu, imetku i časti: tačno; netačno.
60. Ko je ustrajavao u grijesima, mimo širka, kad sretne Allaha: bit će kažnjen; bit će u Njegovoj volji da ga kazni ili mu oprost.
61. „La ilahe illallah“ je zikr a ne dova: tačno; netačno.
62. Ima ljudi koji izgovaraju la ilahe illallah, ali to kod Allaha neće ništa vrijediti: tačno; netačno.
63. Svjedočanstvo da je Muhammed Allahov Poslanik negira činjenje: grijeha; novotarije; svega navedenog.
64. „Isa je Allahov rob“ odgovor je Židovima, a „i Njegov poslanik“ odgovor je kršćanima: tačno; netačno.
65. „Duh od Njega“ je pripisivanje Allahu od vrste: pripisivanja stvorenja Stvoritelju; pripisivanje svojstva Allahu.
66. „Allah će ga uvesti u Džennet“ – znači: potpuno; nepotpuno; oboje.
67. Ostvariti tevhid znači učiniti ga čistim od: širka; novotarije; grijeha; svega navedenog.
68. Ibrahim je bio ummet – znači: uzor; imam; učitelj dobra; sve navedeno.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

69. Ne uči se rukja za fizičke i psihičke bolesti, osim od uroka i hume: tačno; netačno.
70. U hadisu je rečeno „ne traže da im s euči rukja“, a u Muslimovoj verziji je dodatak i ne uči im se rukja. Ovaj dodatak je ispravan: tačno; netačno.
71. Ko počini veliki širk vladaru je dozvoljeno da ga osudi na smrt i konfiscira mu imovinu, osim ako se radi o zimmiji ili muahidu: tačno; netačno.
72. Razlika između onoga kojem se uči rukja i onoga koji traži da mu se uči rukja je u tome što onaj koji traži da mu se uči rukja srcem polaže nadu u nekog mimo Allaha: tačno; netačno.
73. Izjednačavanje nekoga ili nečega sa Allahom u onome što je Njegova posebnost je: veliki širk; mali širk.
74. Što je isklesano u određenom liku naziva se: sanem; vesen; oboje.
75. Pod pojmom „keraimul-emval – najvredniji imetak“ misli se na: najbolji; srednji, najslabiji.
76. Čovjek se upotpunjava znanjem i djelom: tačno; netačno.
77. Vjerovjesnik se za ummet bojao više Dedžala, nego rijaa, jer je rija mali širk: tačno; netačno.
78. Ko je iskren u vjerovanju, neophodno je da poziva u vjeru: tačno; netačno.
79. Besira ili jasan dokaz podrazumijeva: šerijatsko znanje; mudrost; poznavanje stanja onog kome se obraćamo; sve navedeno.
80. Broj šartova dave je: 5; 4; 3.
81. Razlika između velikog i malog širka

Peto pitanje: na odgovarajući način poveži kolone A i B

B	A	
Poniznost pred Allahom izvršavanjem naredbi i udaljavanjem od zabrana, iz ljubavi i veličanja.	Huma	1
Crvene deve koje su Arapi mnogo cijenili	Uluhijjet	2
Predosjećanje lošeg događaja u nečemu što čuje ili sazna	Ibadet	3

od mjesta ili vremena		
Par, suparnik, takmac	Tagut	4
Što se obožava mimo Allaha, a u obliku insana	Rija	5
Što se obožava mimo Allaha u bilo kojem obliku	Predosjećaj lošeg	6
Sve prema čemu čovjek prekoračuje granice u slijeđenju, obožavanju ili pokoravanju	Sudrug	7
Obožava Allah da ga ljudi čuju ili vide, pa da ga pohvale	Sanem	8
Allahova jednoća u stvaranju, vladanju i upravljanju	Tevhid	9
Allahova jednoća u ibadetu ili u djelima robova	Ibadet	10
Zajednički naziv za sve što Allah voli i čime je zadovoljan	Haridžije	11
Koji kažu da je počinilac velikog grijeha vječno u Vatri	Vesen	12
Iskazivanje Allahove jednoće u rububijetu, uluhijetu i lijepim imenima i savršenim svojstvima	Rububijet	13
Upravljen Allahu, okrenut od širka, udaljen od svega oprečnog tevhidu	Crvene deve	14
Ujed otrovne životinje	Pravovjerni	15

6. Poglavlje o značenju tevhida i la ilahe illallah

Nakon govora o tevhidu, duša žudi za time da spozna šta je taj tevhid (o kojem su naslovljena poglavlja o obaveznosti, vrijedannosti, kako se ostvaruje, o strahu od njegove suprotnosti, o pozivanju u nj), pa se s ovim poglavljem, a to je Tumačenje tevhida, pa do kraja knjige odgovara na to pitanje.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Oni kojima se oni mole sami traže načina kako će se što više Gospodaru svome približiti, i nadaju se milosti Njegovoj i plaše se kazne Njegove. A kazne Gospodara tvoga svako se treba čuvati.“

kojima se oni mole – oni kojima se mole i sami traže načine kako da se približe Allahu, pa kako će te od njih tražiti, kad su i oni sami u potrebi i od Allaha ovisni (ovo je širk u prvom)

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: "Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio.“

samo Onome koji me je stvorio – u ovim riječima (na arapskom) je spoj negacije i potvrde. A, nije rečeno „osim Allahu“ iz dvije koristi:

1. da se ukaže na razlog zašto samo Allaha treba obožavati: On je jedini Stvoritelj i jedino Njega treba obožavati.
2. da se ukaže na neispravnost ibadeta kumira, jer oni nisu stvoritelji, pa da budu obožavani.

Tevhid se ne ostvaruje time da obožavamo Allaha pridružujući Mu nekoga, nego mora biti ibadet isključivo Allahu. Nažalost, u nekim zemljama muslimani klanjaju, poste, obavljaju hadž, ali uz to se klanjaju kaburima.

Treći i četvrti dokaz:

3. Rekao je Uzvišeni Allah: „Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe.“

4. Rekao je Uzvišeni: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli.“

Svećenike – tj. učenjake njihove vjere. I monahe – pobožnjake njihove vjere.

Bogovima smatraju – pokoravali su se svećenicima u nepokornosti Allahu i obožavali svoje pobožnjake (širk u pokornosti)

Vole ih kao što se Allah voli – tj. vole kumire jednako kao što vole Allaha.

Vrste ljubavi

Prirodna (npr. ljubav prema djetetu, supruzi): dozvoljena pod uslovom da nije preča od ljubavi prema Allahu.

Radi Allaha: obavezna: „Najčvršća veza imana je ljubav u ime Allaha.“

Pored Allaha: voljeti nekog kao Allaha ili više. Veliki je širk i negira ljubav prema Allahu.

Ljubav radi Allaha dijeli se na ljubav prema: djelu, djelatniku, vremenu i mjestu.

Peti dokaz:

Buhari u Sahihu bilježi da je Vjerovjesnik rekao: „Ko kaže la ilahe illallah i uznevjeruje u ono što se obožava mimo Allaha, njegov život i imetak su zaštićeni, a njegov obračun je kod Allaha.“

Objašnjenje ovoga je u narednim poglavljima.

Uznevjeruje u ono što se obožava – neophodno je odbaciti obožavanje svega što se obožava mimo Allaha i poreći svako nevjerstvo. Onaj ko prihvati kelime-i-šehadet, a tvrdi da su kršćani i židovi danas na ispravnoj vjeri, taj nije musliman, kao što nije musliman ni onaj koji smatra da su vjere ideje od kojih svako može izabrati koju želi.

Mesela

Ovdje imamo jedno od najvažnijih pitanja, a to je objašnjenje tevhida, kelime-i-šehadeta, a objašnjene su sasvim jasno (tj. da je neophodna negacija i potvrda.).

Dio tog pojašnjenja je ajet iz sure el-Isra gdje je odgovor mnogobošcima koji se mole dobrim ljudima i u tom ajetu je objašnjenje da je to veliki širk (širk u dovi)

Dio toga je i ajet-i-baraa u kojem je objašnjeno da su sljedbenici Knjigesvoje svećenike i monahe uzeli za bogove pored Allaha, a bilo im je naređeno da obožavaju samo jednog Boga. Iako se u tefsiru, što je sasvim uredu, ajet tumači u značenju da su se pokoravali svećenicima i monasima u nepokornosti Allahu, a ne da su im se molili (širk u pokornosti).

Dio toga su riječi Ibrahima, a.s., nevjernicima: „Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio“, gdje je od svega što se obožava izuzeo Allaha. Uzvišeni Allah je spomenuo da je ovo odricanje od lažnih božanstava i prihvatanje Allaha, Jedinog, tumačenje riječi la ilahe illallah, pa je rekao: „On učini riječi Tevhida trajnim za potomstvo svoje, da bi se dozvali.“

Dio toga je i ajet u suri el-Bekare gdje Allah kaže: „i oni iz vatre neće izlaziti“.

Dio toga je i ajet iz sure el-Bekare gdje o nevjernicima kaže: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli.“ – Ovdje se spominje da oni vole svoje kumire, kao što vole Allaha, a to upućuje na zaključak da su veoma mnogo voljeli Allaha, ali ih to nije uvelo u islam. Pa, kako je tek sa onima koji vole kumire više nego Allaha ili koji samo kumire vole!? (ovo je širk u pokornosti. Četiri su odnosa ljubavi prema Allahu:

1. da volči Allaha više od svega drugog. To je pravi tevhid.
2. da voli druge kao što voli Allaha. To je širk.
3. da voli druge više nego Allaha. To je još gore od prethodnog.
4. da voli druge mimo Allaha, a u srcu nema nimalo ljubavi prema Allahu. Ovo je najgore i najmračnije.)

Dio toga je i hadis: „Ko kaže la ilahe illallah i uznevjeruje u ono što se obožava mimo Allaha, njegov život i imetak su zaštićeni, a njegov obračun je kod Allaha.“ – ovo je najjasnije pojašnjenje značenja la ilahe illallah. Vjerovjesnik je ukazao da život i imetak ne bivaju zaštićeni tek pukim izgovaranjem ove rečenice, pa ni spoznajom njenog značenja uz izgovaranje, pa ni priznavanje toga, pa ni to da samo Allaha moli ne čineći mu širk, sve dok tome ne doda nevjerovanje u sve što se obožava mimo Allaha. A, ako izrazi sumnju i ne želi se očitovati, to mu neće zaštititi život i imetak.

Ovo je jako važno pitanje, a njegovo objašnjenje veoma je jasno i dokaz protiv oponenata je neoboriv.

7. poglavlje: U širk se ubraja nošenje narukvica, konaca i sličnog radi otklanjanja ili sprečavanja nevolje

U širk se ubraja – tj. dio je širka, a može biti veliki i mali, zato je naveo općenito.

Radi otklanjanja – nakon što se desi. Ili sprečavanja nevolje – prije nego se desi.

Je li nošenje narukvica, konaca i sličnog veliki ili mali širk?

Mali širk:

Ako vjeruje da je to uzrok, iako to Allah nije učinio ni šerijatskim ni osjetilnim uzrokom.

Veliki širk:

Ako vjeruje da ona sama po sebi ima utjecaj i donosi korist ili otklanja štetu.

Stanje ljudi u pogledu odnosa prema uzrocima

Veliki širk: da vjeruje kako nešto mimo Allaha samo po sebi ima utjecaj, donosi korist ili otklanja štetu.

Mali širk: da prihvata kao uzrok ono što Allah nije učinio uzrokom, kao što je vješanje bikove glave za uklanjanje uzroka.

Ispravno: da prihvata kao uzroke samo ono što je Allah učinio uzrokom. A uzroci su ili osjetilni (lijekovi) ili šerijatski (rukja).

Odnos ljudi prema uzrocima:

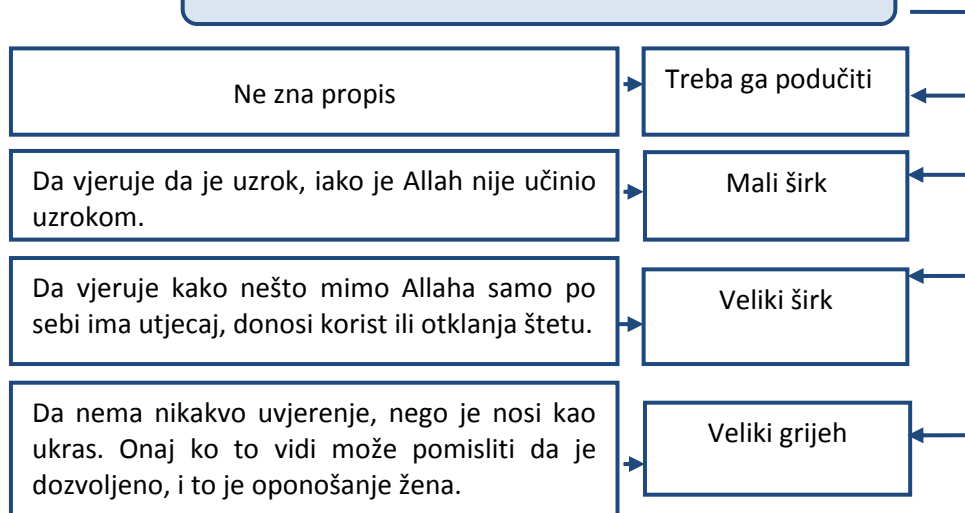
Ispravan odnos: prihvataju samo osjetilne i šerijatske uzroke.

Pretjeruju: uzimaju kao uzrok ono što nije uzrok; poput sufija.

Poriču uzroke: negiraju Allahovu mudrost u tome; poput džebrija.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Stanja i propis onoga koji kači konce i slično:

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „A ti reci? "Mislite li vi da bi oni kojima se, pored Allaha, klanjate mogli otkloniti štetu, ako Allah hoće da im je učini.“

Ovi kipovi ne koriste onima koji ih obožavaju, niti im sami donose korist i štetu, niti su urok toga. Isto je sa svim ostalim što nije šerijatski ili kaderski uzrok, tako da se prihvatanje toga kao uzroka smatra širkom Allahu.

Reci: „dovoljan mi je Allah“ – ovo je prepuštanej svoga slučaja Allahu, a odbacivanje fiktivnih uzroka.

Drugi dokaz

Imran ibn Husajn prenosi se da je Vjerovjesnik vidio čovjeka na čijoj je ruci bila narukvica od bakra. „Šta je to?“, upitao ga je. „Protiv slabosti (vahine)“, odgovorio je. „Skinij je“, rekao je, „jer će ti ona uistinu samo povećati slabost. Kad bi umro, a ona bila na tebi, nikada ne bi bio spašen.“ Prenosi ga Ahmed prihvatljivim senedom.

Narukvica od bakra – narukvica od bakra ili nečeg drugog, čak i ako je od željeza ili od konca.

“Šta je to?” – da bi utvrdio, prije ukazivanja na grešku, jer se za nešto što nije greška, može pomisliti da jest.

“Protiv slabosti (vahine)” – riječ vahina u arapskom jeziku označava bolest kostiju sličnu reumatizmu. Ovaj je nosio narukvicu u nadi da će mu otkloniti tu bolest i sačuvati ga od nje.

“Skini je”, rekao je, **“jer će ti ona uistinu samo povećati slabost** – tj. slabost u tijelu i vjerovanju. A, kazna je od iste vrste kao i djelo.

Treći dokaz

Ukbe ibn Amir prenosi kao hadis: **“Ko se veže zapisom (talisman, amulet, hamajlija), ne dao mu Allah ništa, a ko se veže morskom školjkom (kao hamajlijom) ne dao mu Allah nikad mira.”** U drugoj predaji: **“Ko se veže hamajlijom (zapisom) učinio je širk.”**

Ko se veže zapisom – ko ga okači na sebe i veže svoje srce za njega. zato nije rečeno u značenju „ko objesi“

Ne dao mu Allah ništa – ovo ili je dova protiv njega ili je obavijest o njegovom stanju.

A ko se veže morskom školjkom (kao hamajlijom) – školjke i drugo iz mora.

Ne dao mu Allah nikad mira – da ga ne ostavi namiru, tako d adobije suprotno od onog što je htio, njenim kačenjem.

učinio je širk – veliki širk, ako vjeruje da to samo po sebi ima utjecaj, bez Allahove volje, a u suprotnom je mali.

Četvrti dokaz

Ibn Ebi Hatim prenosi da je Huzejfe na ruci jednog čovjeka vidio konac (kao hamajliju) od groznice, pa je otkinuo konac i proučio Allahove riječi: **“Većina ovih ne vjeruje u Allaha, nego druge Njemu smatra ravnim.”**

od groznice – zbog groznice, želeći da ga izliječi od nje ili da ga popusti.

otkinuo konac – otklanjajući zlo rukom. To govori koliko su dobri prethodnici bili nepokolebljivi u otklanjanju zla.

Propis kačenja nečeg kao hamajlije: svaki vid toga je zabranjen, bio narukvica, konac, školjka, talisman za sreću, vučije oko, šapa, stara papuča, plavo oko, dlan, volovsko oko, kipovi lava, neko drvo, krpa itd.

Mesele

Prva: stroga zabrana nošenja narukvica, konaca i ličnog, radi zaštite od navedenih stvari.

Druga: ako bi ashab umro s okačenom hamajlijom, ne bi uspio. To je dokaz ispravnosti govora ashaba da je mali širk veći od velikog grijeha (jer širk neće biti oprošten, makar bio i mali, za razliku od velikih grijeha).

Treća: nije dao opravdanje u neznanju. (nije dao opravdanje nakon što mu je objasnio. A, dvije su vrste neznanja:

1. neznanje za koje nema opravdanja – ono čiji je uzrok nemar prema učenju i pored postojanja mogućnosti. Takvo neznanje nije opravdanje ni za kufr ni za grijeh.

2. neznanje za koje ima opravdanje – ono čiji je uzrok suprotan od navedenog. Tj., da nije bio nemaran prema učenju, da nije postojala mogućnost da nauči, tako da mu nije moglo ni naumpasti da bi to moglo biti haram. Ovakvom je neznanje opravdanje: ako je bio musliman, neće mu škoditi, a ako je bio nevjernik, on se na dunjaluku tretira kao nevjernik, a na onom svijetu njegov slučaj predusit će Allah).

Četvrta: neće mu koristiti ono što kači na sebe, nego će mu, čak, i štetiti, kao što je rekao Vjerovjesnik: „to ti samo povećava slabost.“

Peta: oštar prijekor onome koji prakticira takve stvari.

Šesta: jasno davanje do znanja da je onaj koji se veže za nešto, prepušten tome.

Sedma: jasno davanje do znanja da je onaj ko okači hamajliju učinio širk.

Osma: kačenje konca za zaštitu od groznice ubraja se u to.

Deveta: Huzejfino citiranje ajeta dokaz je da su ashabi ajete o velikom širku koristili kao dokaz za mali širk, kao što je Ibn Abbas spomenuo ajet i el-Bekare (o voljenju).

Deseta: kačenje školjki protiv uroka ubrajha se u to (širkijatske hamajlije).

Jedanaesta: dova protiv onoga ko okači hamajliju da mu Allah ne dadne ništa i da onome koji okači školjku radi uroka ne dadne mira, tj., da ga je Allah ostavio (Ali, mi nemamo pravo da osobi na kojoj vidimo hamajliju kažemo „Allah ti ne dao ništa“, jer to ga može odvratiti od upute. Zato ga trebamo podučiti hadisu i lijepo pozvati da se ostavi tih stvari.).

8. Poglavlje o rukji i hamajlijama

Zašto je naslov Poglavlje o rukji, a ne Poglavlje o tome da je rukja širk:

1. zato što postoji ispravna, šerijatska, rukja i neispravna rukja.
2. Sve hamajlije su širk, osim ako su samo ajeti – tada je zabranjeno.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu prenosi od Ebu Bešira el-Ensarije, da je bio sa Allahovim Poslanikom na nekom njegovom putovanju, pa je poslao izaslanika s naredbom da na vratu nijedne deve ne ostane ogrlica od strune ili je rekao: "... ogrlica, a da ne bude otkinuta."

Poslao izaslanika – da provjeri njihovo stanje, kako nalaže šerijat.

Ogrlica – vjerovali su da to štiti deve od uroka, a to je neispravno vjerovanje.

Drugi i treći dokaz

2. Ibn Mesud je rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika kako kaže: "Zaista su rukja i hamajlije širk." Bilježe ga Ahmed i Ebu Davud.

3. Abdullah ibn Ukejm prenosi da je Allahovog Poslanik rekao: "Ko se veže za nešto, tome će biti prepušten." Bilježe ga Ahmed i Tirmizi."

Zaista su rukja – misli se na rukje koje su mnogobošci prakticirali, je rone sadrže širk ili stvari koje šerijat nije odobrio.

Ko se veže za nešto – u hadisu nije rečeno „alleka“, nego je rečeno „tealleka“ jer arapskom jeziku ta riječ ima obuhvatnije značenje te podrazumijeva i kačenje nečega i vezivanje srca za to. Onaj ko se veže za Allaha – On mu je dovoljan, a ko se veže za nekog mimo Njega – propao je.

Čovjek se ne treba vezivati za uzroke nego za Allaha. Npr. radnik koji se srcem (pouzdanjem) potpuno vezuje za svoju platu, a ne za Allaha (Opskrbitelja), upao je u neku vrstu širka. No, ispravno će biti ako vjeruje da je plata uzrok, a uzročnik Allah.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Šatrovi šerijatske rukje

Da vjeruje kako je ona samo šerijatski uzrok koji ne djeluje bez Allahove dozvole

Da je na arapskom jeziku, jasno čujnih, razgovijetnih i poznatih riječi

Da je iz Kur'ana i sunneta ili da dovi Allahovim imenima i svojstvima

Ako jedan od šartova nedostaje, rukja nije šerijatska. Nema rukje na nearapskom jeziku, osim u vidu dove, jer je dova je ispravna na svim jezicima, pod uslovom da ne mijenja Allahova imena, jer se imena na svakom jeziku izgovaraju isto.

Hamajlije su nešto što se vješa na djecu da ih čuva od uroka. No, neki dobri preci dozvoljavali su da se vješa nešto iz Kur'ana, a neki, poput Ibn Mesuda, nisu i smatrali su to zabranjenim.

Pod rukjom se misli na ono što se još naziva azaim. Iz zabrane je, na temelju dokaza, izuzeta ona (rukja) koja ne sadrži širk. Allahov Poslanik je to dozvolio protiv uroka i ujeda otrovne životinje.

Tivela je nešto što ljudi rade vjerujući da će ženu omiliti mužu ili muža ženi.

Zaručnički prsten može biti od tivele i imati ova stanja:

Haram

U najboljem slučaju, haram je, jer je kršćanski običaj vezan za njihovo uvjerenje u trojstvo. Muškarecu je dodatno zabranjeno, ako je od zlata.

Mali širk

Ako vjeruje da je uzrok trajanja bračne veze.

Veliki širk

Ako vjeruje da taj prsten sam po sebi donosi korist ili otklanja štetu.

Četvrti dokaz

Bilježi Ahmed da je Ruvejfi rekao: "Allahov Poslanik rekao je: 'O Ruvejfi, ti ćeš možda dugo živjeti, pa obavijesti narod da se Muhammed odriče onoga ko pravi čvoriće na svojoj bradi ili stavi hamajliju (od vetera) ili se nakon nužde čisti životinjskim izmetom ili kostima.'"

ko pravi čvoriće na svojoj bradi – bilo iz oholosti bilo iz uvjerenja da je to uzrok sprečavanja uroka.

ili stavi hamajliju (od vetera) – veter je struna (kanap) koji se pravi od ovčijeg živca, a koristi se kao sredstvo zaštite od uroka.

ili se nakon nužde čisti životinjskim izmetom – govori se o čišćenju tragova sa tijela nakon obavljene male ili velike dužde.

ili kostima – ili životinjskim kostima. Ovo je zato što su kosti hrana džina, a balega je hrana džinskih životinja.

Peti i šesti dokaz

5. Seid ibn Džubejr je rekao: "Ko otrgne hamajliju sa čovjeka, kao da je oslobodio roba." Predaju je prenio Veki.

6. On (Veki), također, prenosi da je Ibrahim (en-Nehai) rekao: "Prezirali su sve hamajlije, bilo da su od Kur'ana bilo da su od nečeg drugog."

kao da je oslobodio roba – jer ga je oslobodio od robovanja šejtanu koje je širk, a to je važnije od toga da ga je oslobodio od robovanja ljudima. No, dužan je da tu hamajliju otrgne na najljepši način.

Zašto se kaćanje ajeta kao hamajlije smatra zabranjenim

To je neprimjeren odnos prema Kur'anu, jer neko s tim može ući u toalet.

Time možemo otvoriti vrata velikog zla, jer neki mogu pomisliti da su sve hamajlije dozvoljene.

Potpada pod hadis: „Rukje, hamajlije i tivila su od širka.“

Neki dobri prethodnici nazivali su to mekruh, a to je kod njih imalo značenje harama.

Mesele

Prva: objašnjenje šta su rukje i hamajlije.

Druga: objašnjenje šta je tivelya.

Treća: da je sve troje navedeno od širka, bez izuzetka.

Četvrta: rukja s istinitim riječima od uroka i ujeda otrovnica nije od širka (ni rukja od nečeg drugog mimo navedenih stvari, poput rukje od sihra, nije od širka).

Peta: ako je hamajlija od kur'anskih ajeta, učenjaci se razilaze je li i to od širka (preferirajuće je mišljenje Ibn Mesuda da jest, jer je osnova da to nije propisano).

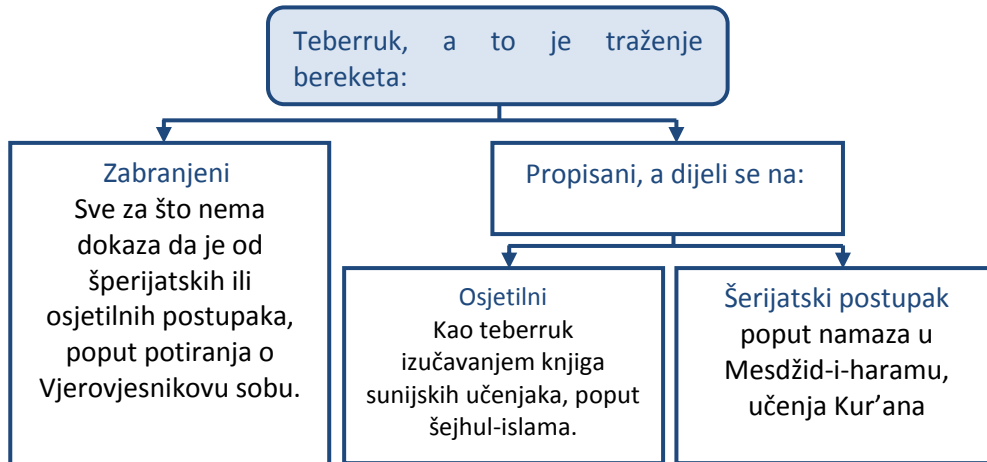
Šesta: kačenje strune na životinje protiv uroka je od toga (tj. od širka).

Sedma: oštra prijetnja kaznom onome ko kači strunu.

Osma: veliki sevap za onogha koji otkine hamajliju sa čovjeka.

Deveta: prethodno navedene riječi Ibrahima en-Nehaija ne pobijaju ranije izrečenu tvrdnju o postojanju razilaženja uleme o ovom pitanju, jer je Ibrahim pod onima koji su „prezirali sve hamajlije“ mislio na učenike Ibn Mesuda (a ne na Vjerovjesnikove ashabe, kao ni na sve tabiine).

9. Poglavlje: ko traži bereket od drveta, kamena i sličnog

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni Allah: “Šta kažete o Latu i Uzzau i Menatu, trećoj, najmanje cijenjenoj?! To bi tada bila podjela nepravedna.”
2. Ebu Vakid el-Lejsi je rekao: “Bili smo sa Allahovim Poslanikom u pohodu na Hunejn, a tek smo nedavno bili napustili nevjerstvo. Mušrici su imali jedno lotosovo stablo kod kojeg su klečali i na njega vješali svoje oružje. Zvali su ga Zatu-envat, pa kad smo prolazili kraj tog drveta, rekli smo: ‘Allahov Poslaniče, daj da i mi imamo Zatu-envat kao što oni imaju Zatu-envat’. Allahov Poslanik je rekao: ‘Allah je najveći! Zaista je to običaj! Rekli ste, tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, onako kako su Israelićani kazali Musau: ‘Napravi i ti nama boga, kao što oni imaju bogove!’ ‘Vi ste, uistinu narod koji nema pameti!’, rekao im je (Musa). A, vi ćete, zaista, slijediti primjere onih koji su bili prije vas.” Bilježi ga Tirmizi ocjenjujući ga sahihom.

Šta kažete o Latu i Uzzau – obavijestite me o ovim kipovima koje veličate i njihovom stanju u vezi ovih veličanstvenih znakova poput miradža. Jer, oni su vjerovali da im ti kipovi mogu donijeti korist ili štetu, i zato su im se molili, prinosili žrtve i nastojali im se umiliti.

Latu – prema jednom mišljenju izgovara se Latt i to je bio dobar čovjek koji je mijesio brašno i pravio hljeb za hadžije.

Po drugom mišljenju izgovara se Lat i izvedeno je iz nekih Allahovih imena.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

i Uzzau – izvedeno je iz Allahovog imena el-Aziz

i Menatu – po jednom mišljenju izvedeno iz Allahovog imena el-Mennan, po drugom od riječi mina, zbog toga jer se kod ovog kipa mnogo puštala krv. Odatle i nazvi Mina.

tek smo nedavno bili napustili nevjerstvo – spomenuo je to kao opravdanje zbog toga što su tražili.

na njega vješali svoje oružje – vješali su na njega svoje oružje kao vid teberruka.

Zatu-envat – vješali su na njega svoje oružje nadajući se da će im taj postupak donijeti bereket.

daj da i mi imamo Zatu-envat kao što oni imaju Zatu-envat – znali su da ibadet mora biti potvrđen Kur'anom i sunnetom, pa su tražili dozvolu od Vjerovjesnika, pa ih je on oštro ukorio i nisu upali u taj širk.

slijediti primjere onih koji su bili prije vas – radit ćete stvari koje su oni radili i govoriti ono što su oni govorili. Ovo je obavijest i upozorenje.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure Nedžm (Šta kažete o Latu i Uzzau i Menatu, trećoj, najmanje cijenjenoj?! To bi tada bila podjela nepravedna).

2. Spoznaja šta su tražili (ashabi su tražili Zatu envat povodeći se za nevjernicima, a ne s ciljem da obožavaju to drvo)

3. Ipak, nisu to učinili

4. Ashabi su htjeli da se time približe Allahu, vjerujući da On to voli.

5. Ako je to bilo nepoznato ashabima, preče je da drugim ljudima bude nepoznato (tako da se ne treba obmanuti postupcima ljudi)

6. Ashabii su stekli dobra djela, obećanje nagrade i oprost, kakve nisu stekli drugi (zato ih spominji samo po dobru, jer je njihovo diskreditiranje napad na Allaha, Njegovu vjeru i Njegovog Poslanika, kao i na njih same)

7. Poslanik im nije dao opravdanje, nego ih je ukorio riječima: „Allah je najveći! Zaista je to običaj... A, vi ćete, zaista, slijediti primjere onih koji su bili prije vas.” – i s ove tri stvari ih je žestoko ukorio.

8. Velika stvar i ono što je ciljano odgovorom jest da ih obavijesti da je njihov zahtjev na nivou onoga što su tražili Israelićani kada su rekli Musau: "Napravi i ti nama boga..."; (u tome je zabrana oponašanja mnogobožaca u izrazima)

9. Negiranje toga ulazi u značenje riječi „la ilahe illallah“ iako je to bilo nepoznato i skriveno ashabima; (značenje la ilahe illallah je negacija svih bogova osim Allaha, pa tako podrazumijeva i negiranje da je bereket od bilo koga osim od Allaha.)

10. Vjerovjesnik se zakleo pri odgovoru, a on to čini samo zbog velike koristi (ili otklanjanja štete)

11. Širk se dijeli na veliki i mali, stoga zbog onog što su tražili nisu postali otpadnici od vjere;
12. Njegove riječi „a tek smo nedavno bili napustili nevjerstvo“ ukazuju na to da drugima ovo pitanje nije bilo nepoznato (stoga oni imaju opravdanje u neznanju, jer su tek nedavno primili islam)
13. Dozvoljenost da se tekbirom izražava čuđenje, nasuprot onima koji to neodobravaju.
14. Sedduz-zeroi – blokiranje sredstava (a to su putevi koji vode nečemu. Predmetna sredstva dijele se na:
 1. sredstva koja vode ka onom što treba izvršavati. Takva sredstva se ne blokiraju.
 2. sredstva koja vode nedolječnim stvarima. Ona se blokiraju i na njih je autor ovdje mislio.)
15. Zbrana opomašanja neznabožaca (ne odnosi se samo na oni koji su bili prije poslanstva, nego na sve koji nisu spoznali istinu i rade djela neznalica.)
16. Srdžba pri podučavanju.
17. Opće pravilo u riječima „zaista je to običaj“ (ovo je upozorenje).
18. To je jedan od znakova vjerovjesništva, jer se desilo kako je i obavijestio.
19. Sve za što je Allah u Kur'anu ukorio Židove i kršćane važi i za nas.
20. Bilo im je poznato da se ibadeti temelje na naredbama, stoga su upozoreni na pitanja u kaburu. "Ko je tvoj gospodar" je jasno; "Ko je tvoj vjerovjesnik" – vidi se iz njegovog obavješćavanja o gajbu (skrivenom, tajnom); A što se tiče pitanja: "Koja je tvoja vjera?" – vidi se iz riječi: "Napravi i ti nama boga ... ", itd.
21. Običaji kitabija su pokuđeni, kao i običaji mnogobožaca.
22. Onaj ko prijeđe sa neistine na koju se njegovo srce naviklo, ne može biti siguran da mu nešto od tih navika nije i dalje u srcu, što se vidi iz riječi „a tek smo nedavno bili napustili nevjerstvo“. (zato je mudro da se bludnik nakon bičevanja protjera iz mjesta gdje je počinio grijeh, kako se ne bi vratio tome. tako se treba udaljiti i od mjesta nevjerstva, širka, grijeha. Put ehli-sunneta je da se znanje uzima od provjerene uleme, a od onog koje bio u zabludi, pa se pokajao, uzima se tek kad učenjaci posvjedoče čistoću njegove akide i da više nema pri sebi onih zabluda koje je imao.)

10. Poglavlje: ono što je došlo o klanju nekome mimo Allaha

Zašto je poglavlje naslovio sa „ono što je došlo“, a ne sa „od velikog širka je“?

1. da bi se učenik vježbao kako ekscerpirati propis iz dokaza, što je dio stručnog odgoja.
2. ili zato što s eklanje nekome mimo Allahu dijeli na dozvoljeno i na veliki širk.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Reci: ‘Klanjanje moje i obredi moji i život moj i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema sudruga, i ja sam prvi musliman.’“
2. Rekao je Uzvišeni: „Zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji.“

Reci – reci tim mnogobošcima, javno očitujući da zastupaš čisti tevhid.

Klanjanje moje – moja tjelesna djela, od kojih je najvrijedniji namaz, bio farz ili nafila.

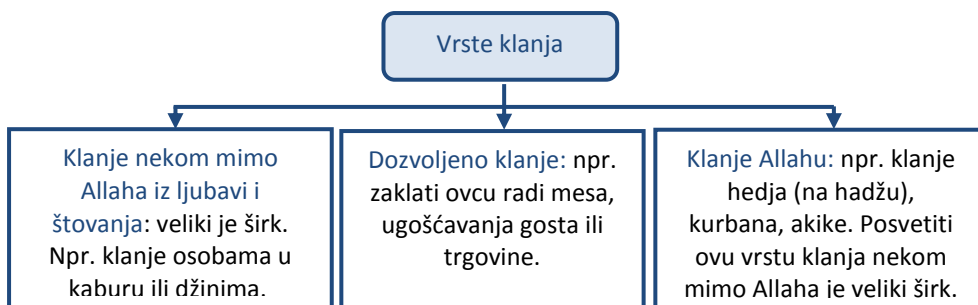
i obredi moji – sva moja materijalna djela, od kojih je klanje kurbanda najvrijednije.

i život moj i smrt moja – svaki moj postupak i moje stanje bio živ ili mrtav, pripadaju Allahu.

I ja sam prvi musliman – može značiti: 1. Prvi musliman u ovom ummetu; 2. Prvi u smislu najveći, najdosljedniji u pridržavanju islama.

kurban kolji – u ime Allaha, kao što namaz klanjaš Allahu, jer je i klanje ibadet.

Vrste klanja

Treći dokaz

Alija ibn Ebi Talib je rekao: "Allahov Poslanik obavijestio me je o četiri stvari: Allah je prokleo onog ko prinese žrtvu nekom drugom mimo Allaha, Allah je prokleo onoga ko proklinje svoje roditelje, Allah je prokleo onoga ko pruži zaštitu prijestupniku, Allah je prokleo onoga ko mijenja oznake na zemlji (pomjera među)." Bilježi ga Muslim.

Prokleo – prokletstvo od Allaha je protjerivanje i udaljavanje od Njegove milosti. Ove Poslanikove riječi mogu biti obavještenje da je Allah prokleo onog ko kolje nekom mimo Allahu, a može biti da moli: „Allaha učini prokletim onog ko kolje nekom mimo Allahu.

Četvrti dokaz

Tarik ibn Šihab prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Jedan čovjek ušao je u Džennet zbog mušice, a jedan je zbog mušice ušao u Vatru." "Kako to, Allahov Poslaniče!?", upitali su, pa je odgovorio: "Dva čovjeka naišla su na jedan narod koji je imao kumira i nikome nisu dopuštali da prođe kraj njega dok mu ne prinese žrtvu. 'Prinesi žrtvu!', rekli su jednom od njih, a on je rekao: 'Nemam ništa da prinesem kao žrtvu.' 'Prinesi, pa makar mušicu', rekli su. Prinio kao žrtvu mušicu i oni su ga pustili. Taj je taj ušao u Vatru. I drugom su rekli: 'Prinesi žrtvu!', a on je rekao: 'Ja nikom drugom ne prinosim žrtvu mimo Uzvišenog Allaha.' Oni su ga ubili i on je ušao u Džennet." Zabilježio ga je Ahmed.

Mesele

1. Tumačenje ajeta: "Reci: 'Molitva moja, i obredi moji' ..."
2. Tumačenje ajeta: "Zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji;"
3. Početak hadisa proklinjanjem onoga koji kolje nekome drugome mimo Allahu. (jer je širk, a najveće je Allahovo pravo)
4. Proklinjanje onoga koji proklinje svoje roditelje, a tu spada i da proklinješ roditelje nekog čovjeka, pa onda on prokune tvoje; (pa je to kao direktno psovanje ili direktno proklinjanje)
5. Proklinjanje onoga koji pruži utočište muhdisu onome ko učini nešto što iziskuje da se nad njim izvrši Allahovo pravo (kazna), pa traži nekoga ko će ga zaštititi od toga; (onaj ko im pruži pomoć i podršku u većem je grijehu od onog koji im samo pruži utočište)

Ihdas može biti:

1. u vjeri, npr. novotarije koje su uvele džehmije, mutezile, rafidije i drugi.
 2. u pitanjima od interesa za ummet, kao što je pružanje utočišta zločincima, poput lopova i drumskih razbojnika.
 6. Proklinjanje onoga koji mijenja granice zemlje – međe između sebe i svog komšije, pomičući ih naprijed ili nazad;
 7. Razlika između proklinjanja određene osobe i proklinjanja grješnika u globalu; (prvo je zabranjeno, a drugo dozvoljeno, u osnovi nije dozvoljeno nekontrolirano proklinjanje)
 8. Pričao o žrtvovanoj mušici je velika pouka; (prihvatimo li da je predaja vjerodostojna)
 9. Jedan od dvojice ušao je u Vatru zbog te mušice, iako mu nije bila namjera da prinese žrtvu, nego je to uradio kako bi se spasio; (jer u prijašnjim narodima prisila nije prihvatana kao opravdanje)
 10. Spoznaja mjesta širka u vjerničkim srcima: kako je samo bio strpljiv ovaj što su ga ubili, i nije ih podržao u njihovom traženju, iako su oni od njega tražili tek spoljašnje djelo; (onome u čijem popuštanju i posustajanju bi bila šteta za islam, obaveza je da se strpi i osaburi)
 11. Onaj što je ušao u Vatru bio je musliman, jer da je bio nevjernik ne bi rekao: "Ušao je u Vatru zbog mušice"; (žrtvovanje mušice je bio uzrok da uđe u Vatru)
 12. Ovaj hadis upućuje na jedan drugi vjerodostojan hadis u kojem se kaže: "Džennet je bliži svakom od vas od remenja vaše obuće, a i Vatra također"; (cilj ovoga je podsticanje na dobro i odvratanje od zla)
 13. Spoznaja da je djelo srca glavni cilj, čak i kod mušrika; (a lijek za srce su Kur'an i sunnet, pa nemoj opterećavati svoje srce dunjalukom)
- Šta je bolje za čovjeka kad bude prisiljavan na nevjerstvo: da osaburi dok ne bude ubijen ili da pristane vanjštinom:
1. Nije dozvoljeno da čovjek prihvati kufr vanjštinom i unutrinom, jer je to otpadništvo.
 2. Dozvoljeno je da prihvati vanjštinom, ali ne i unutrinom, i to s nijetom da se spasi od onih koji ga prisiljavaju.
 3. Dozvoljeno je i ubraja se u sabur da čovjek odbije kufr vanjštinom i unutrinom makar po cijenu života. Ovo u slučaju da nečije nesaburanje može nanijeti štetu po vjeru muslimanskih masa, a inače treba prihvatiti vanjštinom, odbacujući kufr u svojoj nutrini.

11. Poglavlje: ne kolje se Allahu na mjestu gdje se prinosi žrtva nekom mimo Njega

Ovakav prelazak s teme na temu je jedan od najljepših. Nakon što je spomenuo klanje nekome mimo Allaha, autor je prešao na govor o zabranjenosti da se Allahu kolje na mjestu gdje se kolje nekome mimo Njega.

Ovo je najljepši mogući prelazak s jedne na drugu temu. Autor je nakon spominjanja klanja radi nekog mimo Allaha spomenuo da je zabranjeno i klanje radi Allaha na mjestu na kojem se kolje i radi nekog drugog; na primjer da neko želi zaklati radi Allaha na mjestu gdje se kolje idolima. Mudrost tog propisa je:

1. To vodi k oponašanju nevjernika.
2. Može dovesti do zabune i pomisli da je djelo mnogobožaca ispravno.
3. To će biti podsticaj mnogobošcima u njihovom djelu, a to nije dozvoljeno, nego ih treba rasrditi.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Ti u njoj nemoj nikada molitvu obaviti!“

Zašto je autor naveo ovaj ajet

Pošto je Mesdžid-i-dirar bio mjesto nepokornosti, štete, nevjerstva, zmetanja razdora između vjernika, Allah je zabranio Poslaniku da u njemu klanja, iako bi on u njemu klanjao Allahu. To je dokaz da se ne klanja ni na jednom mjestu gdje se čine grijesi Allahu, makar i nakon nestanka tog mjesta. Namaz i klanje su ibadet.

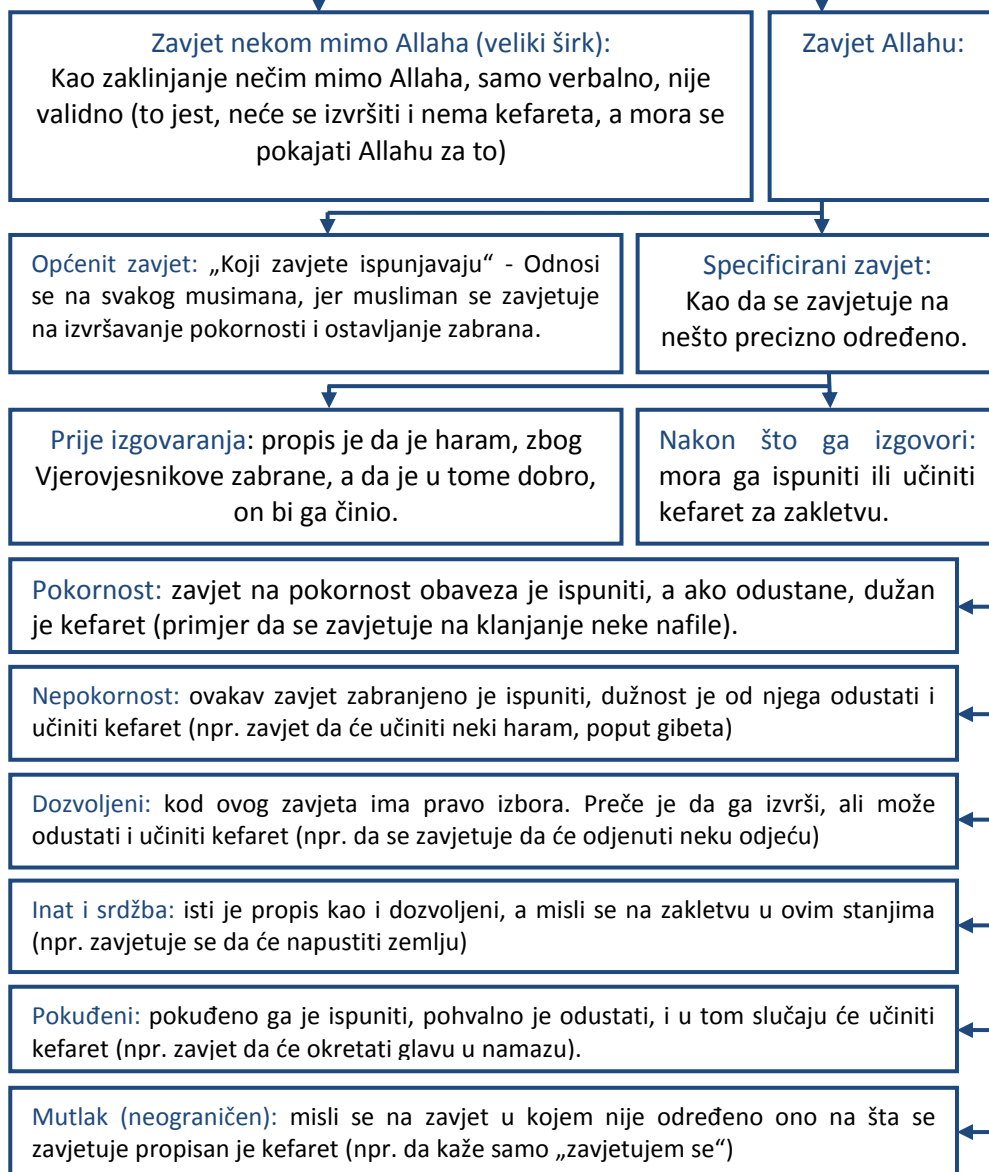
Slično tome je zabrana klanjanja u vrijeme izlaska i zalaska sunca, jer je to vrijeme kada nevjernici čine sedždu Suncu. U ovom primjeru je uzrok zabrane vrijeme, a u hadisu je uzrok mjesto.

Drugi dokaz

Od Sabita b. Dahhaka, r.a., se prenosi da je rekao: “Neki čovjek se zavjetovao da će zaklati devu u Buvani, pa je o tome pitao Vjerovjesnika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, i on mu je rekao: ‘Da li je u njoj bio neki od džahilijjskih idola koji se obožavao?’ ‘Ne’, odgovorili su. ‘Da li se u njoj održavala neka od njihovih svetkovina?’ upitao je. ‘Nije’, odgovorili su. Nakon toga je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, rekao: ‘Ispuni svoj zavjet, jer, uistinu, nema ispunjavanja zavjeta u onome u čemu je nepokornost Allahu, niti u onome što čovjek nije u stanju učiniti.’” Zabilježio ga je Ebu Davud. Njegov sened ispunjava uvjete njih dvojice (Buharije i Muslima).

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Nezr – zavjet Jezički to je obećanje i obavezivanje, šerijatski – obavezivanje sebe na nešto što nije obaveza

Zavjet Allahu je važeći i on se ili ispunjava ili se učini kefareta za neispunjavanje.
Zavjet nekom mimo Allaha nije validan, te se ne ispunjava i nema kefareta, nego tevba.
(veliki širk).

Mesele

1. Tumačenje ajeta: u njoj (tj. džamiji dirar) nemoj nikad molitvu obaviti!... (Et-Tevba, 108.);
2. Griješenje ponekad utiče na zemlju, a i pokornost također; (ako je to zemlja širka, zabranjeno je u njoj vjerniku da čini djela koja su slična širku zbog oponašanja mnogobožaca)
3. Vraćanje nejasnog pitanja na jasno kako bi nestala nejasnoća;
4. Da muftija detaljno ispituje o slučaju ako mu to bude potrebno; (ili da detaljno odgovori, ako je potrebno)
5. Određivanje nekog mjesta za zavjet nije zabranjeno ako ne bude nikakve vjerske smetnje; (ako bi postojala bojazan da će narod pomisliti kako to mjesto ima posebnu odliku, smatralo bi se zabranjenim)
6. Zabrana izvršavanja zavjeta na mjestu na kojem se nalazio neki od idola mušrika, pa čak i nakon njegovog uklanjanja;
7. Zabrana izvršavanja zavjeta na mjestu na kojem je bio neki njihov praznik, pa čak i nakon njegovog ukidanja;
8. Nije dozvoljeno izvršiti zavjet na tom mjestu jer je to zavjet koji je haram;
9. Čuvanje od oponašanja mušrika u njihovim praznicima, pa čak i ako osoba ne bi imala tu namjeru; (Šejhul-islam je decidno anveo da kod oponašanja nije uslov namjera, nego da je sa namjerom samo još veći grijeh)
10. Nema zavjeta u griješenju; (to znači: ima propis zavjeta, ali se ne ispunjava)
11. Sinu Ademovom nije dozvoljeno da se zavjetuje nečim što ne posjeduje. (Tj. neće ispuniti takav zavjet, a ono što ne posjeduje dijeli se na dvije vrste:
 1. šerijatski: kao da kaže: zavjetujem se da ću dati slobodu robu toga i toga. To nije ispravno jer ga ne posjeduje;
 2. kaderski: kao da kaže zavjetujem se da ću letjeti pomoću svojih ruku. To nije ispravno, jer je nemoguće) **Kefaret za zavjet Allahu je kao kefareta za zakletvu:**
Ima izbor između sljedećeg: da oslobodi roba muslimana ili da nahrani deset siromaha ili da odjene deset siromaha. A, ako nije u mogućnosti, postit će tri dana uzastopno.

12. Poglavlje: zavjetovanje nekom mimo Allahu je širk

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Oni su zavjet ispunjavali...”
2. Rekao je Uzvišeni: „Za sve što potrošite i što zavjetujete - Allah, sigurno, za to zna.”

Svrsishodnost navođenja ova dva ajeta ovdje je da je zavjet od uzroka da dobri užu u Džennet, i da je zavjet ibadet, što znači da je zavjetovanje nekom mimo Allaha širk. Također, pouka je da sve treba vezivati za Allahovo znanje i na temelju toga je nagrada.

Treći dokaz

Bilježi Buhari u Sahihu od Aiše, r.a., da je Allahov Poslanik rekao: “Ko se zavjetuje da Allahu čini pokornost neka mu izvrši pokornost, a ko se zavjetuje da Mu bude nepokoran neka Mu ne čini nepokornost”.

Objašnjenje vrste zavjeta i njihovog propisa:

Zavjet nekome mimo Allaha: kao zaklinjanje nečim mimo Allaha. Nevežeći. Veliki širk i obaveza tevba.

Zavjet nepokornosti Allahu: kao zaklinjanje Allahom – važeći je (ili ispuniti ili kefarec učiniti). Haram je da se ispuni.

Zavjet pokornosti Allahu: kao zaklinjanje Allahom – važi (ispuniti ili kefarec), a vadžib ispuni.

Mesele

1. Obaveza ispunjenja zavjeta (samo ako je zavjet pokornosti Allahu).
2. Pošto je zavjet ibadet, zavjetovanje nekom mimo Allaha je širk.
3. Zavjet na nepokornost nije dozvoljeno ispuniti (i za njega se mora dati kefarec, kao kefarec za zakletvu).

Napomena:

Propisi zavjeta i zakletve su slični, stoga su ih učenjaci naveli u jedinstvenom poglavlju o zakletvama i zavjetima.

13. Poglavlje: širk je traženje pomoći od nekog mimo Allaha u onom što samo Allah može

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „i bilo je ljudi koji su pomoć od džinnova tražili, pa su im tako objest povećali.“

Pomoć od džinnova tražili – Znači: tražili zaštitu. El-'ljaz (العياذ) je zaštita od onog čega se boji, a el-Lijaz je sklanjanje pod zaštitu onoga od kojeg se nadaš.

Pa su im tako objest povećali – povećali su im strah u srcu i slabost u tijelima. Jer, traženje zaštite od nekog mimo Allaha je beskorisno i samo čovjeku povećava slabost.

To je širk, pa je takav kažnjen time da je dobio baš suprotno od onog što je želio.

Drugi dokaz

Havla bint Hakim je rekla: “Čula sam Allahovog Poslanika da je rekao: ‘Ko dođe na neko mjesto i kaže: ‘Utječem se riječima Allahovim savršenim od zla onoga što je On stvorio,’ ništa mu ne može nauditi sve dok ne napusti to mjesto”.

Bilježi Muslim.

Neko mjesto – obuhvata svako mjesto gdje se čovjek nastanio stalno ili silom prilika, poput broda.

Utječem se – tražim zaštitu – **riječima Allahovim** – kosmičkim i šerijatskim.

Savršenim – Obuhvata: 1. Istinu u obavijesti; 2. Pravednost u propisima.

Zla onoga što je On stvorio – zlo se ne pripisuje Njemu, jer je On zlo stvorio zbog određene mudrosti.

Vrste stvorenja:

1. Potpuno dobro, kao što su Džennet, poslanici, melec.

2. Potpuno zlo, kao što su Džehennem, Iblis – ovo su stanovišta njihove biti, a sa stanovništa mudrosti Njegovog stvaranja su dobro.

3. Pomješano dobro i zlo, kao što su ljudi, džini, životinje.

Ništa mu ne može nauditi – ovo je obavijest o nečemu što će se sigurno ispuniti, jer je to govor onoga koji je iskren i kojem se vjeruje. Ali, ako izostane ispunjenje, to je zbog određene zapreke, a ne zbog manjkavosti uzroka ili netačnosti obavijesti. Tako se, naprimjer, desi da nekim bolesnicima učenje Fatihe ne bude lijek, iako je Fatiha lijek za bolesnog.

Mesele

1. Komentar ajeta iz sure el-Džinn: „i bilo je ljudi koji su pomoć od džinnova tražili, pa su im tako obijest povećali.“
2. To djelo je širk (veliki. Tj. traženje pomoći od nekog mimo Allaha u onome što taj neko ne može pomoći).
3. Dokaz za to je u hadisu jer učenjaci ovim hadisom dokazuju da Allahove riječi nisu stvorene, jer je utjecanje stvorenjima širk (Veliki širk u ovom slučaju. A da su Njegove riječi stvorene, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ne bi nas uputio da se njima utječemo).
4. Vrijednost ove dove, pored njene konciznosti (zaštićen si dok god si na tom mjestu na kojem si proučio tu dovu).
5. Ako nečim postizemo neko ovosvjetsko dobro, čuvajući se od nekog zla ili pribavljajući neku korist, to ne znači da to nije širk. (Dakle, ne znači ako nam je nešto donijelo korist da u tome nema širka).

Druge koristi:

Hadis ukazuje na to da šerijat nije dokinuo ni jednu stvar iz paganskog doba, a da nije ponudio ono što je bolje od toga. Utjecali su se džinima, pa im je to zamijenjeno ovim riječima.

Tako i daija treba da slijei ovu zdravu metodu i da ljudima, kad im zatvori vrata zla, otvori vrata dobra. A, u Kur'anu i sunnetu ima mnogo primjera za to.

14. Poglavlje: širk je traženje izbavljenja od nekog mimo Allaha i da se moli nekom mimo Njega

Dokazi od 1 do 5

1. Rekao je Uzvišeni: „I, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio, bio bi uistinu, nevjernik. Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti.“
2. Rekao je Uzvišeni: „Vi hranu od Allaha tražite i Njemu se klanjajte“
3. Rekao je Uzvišeni: „Ko je u većoj zabludi od onih koji se, umjesto Allahu, klanjaju onima koji im se do Sudnjeg dana neće odazvati i koji su prema njihovim molbama ravnodušni. Kada ljudi budu sabrani, oni će im biti neprijatelji i poreći će da su im se klanjali.“
4. Rekao je Uzvišeni: „Onaj koji se nevoljniku, kad mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja“
5. Taberani svojim senedom bilježi da je u vrijeme Vjerovjesnika bio neki munafik koji je uznemiravao vjernike pa su neki rekli: “Ustanite s nama da tražimo spas pomoću Allahovog Poslanika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, od ovog licemjera”, pa je Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, rekao: “Uistinu se pomoću mene ne traži spas, nego se spas traži od Allaha Uzvišenog.”

I, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi – dova ibadeta i traženje onog što samo Allah može.

Vi hranu od Allaha tražite – tj. tražite od Allaha opskrbu jer je ona samo kod Njega, a ne kod nekog mimo Njega, dok oni obožavaju te idole koji im ne mogu dati opskrbu.

i Njemu se klanjajte – išaret da je ostvarenje ibadeta Allahu dio traženja opskrbe i jedan od uzroka opskrbljivanja.

i Njemu zahvalni budite – jer blagodat je kušnja, pa na blagodati treba biti zahvalan srcem, jezikom i udovima.

Onaj koji se nevoljniku, kad mu se obrati, odaziva – tj. ne traži da mu njegovu nevolju otkloni i da ga zla oslobodi onaj koji to ne može.

Munafik – onaj koji se javno pretvara da je musliman, a krije da je nevjernik. Takvi, obično, uznemiravaju vjernike.

Vrste opskrbe:

Posebna samo za vjernike: a to su iman, takvaluk i dobra djela.

Opća: obuhvata sva stvorenja i može biti halal ili haram.

Mesele

1. Spominjanje dove nakon spominjanja traženja pomoći je sa strane navođenja opšteg nakog posebnog;
2. Tumačenje riječi: „I, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi...” (Junus, 106.);
3. Ovo bi bio veliki širk;
4. Kada bi najispravniji čovjek uradio ovo djelo, postao bi od onih koji prekoračuju granice, mušrik; (Ovo je naredba onome za kojeg je nemoguće da to uradi, pa je ta naredba onome za koga je moguće da to uradi još strožija)
5. Tumačenje ajeta koji slijedi nakon prvog: „Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti.” (Junus, 107) – pa, ako niko osim Njega ne može otkloniti nevolju, obaveza je da se ibadet i istigaset upućuje samo Njemu.
6. To djelo ne pomaže na dunjaluku, a pored toga još je i nevjerstvo; (tako ovaj gubi i dunjaluk i ahiret)
7. Tumačenje trećeg ajeta: „Vi hranu od Allaha tražite i Njemu se klanjajte”
8. Ne priliči tražiti opskrbu ni od koga pored Allaha, kao što se ni Džennet ne traži ni od koga osim od Njega;
9. Tumačenje četvrtog ajeta: „Ko je u većoj zabludi od onih koji se, umjesto Allahu, klanjaju onima koji im se do Sudnjeg dana neće odazvati i koji su prema njihovim molbama ravnodušni. Kada ljudi budu sabrani, oni će im biti neprijatelji i poreći će da su im se klanjali.”
10. Neme osobe koja je u većoj zabludi od onoga koji se moli nekom mimo Allaha; (jer je pitanje iz pretgodnog ajeta u funkciji negacije ispravnosti tog postupka)
11. Oni koje oni dozivaju su ravnodušni prema njihovim dovama jer ih ne čuju;
12. To upućivanje dove prouzrokuje mržnju i neprijateljstvo između onoga koga dozivaju i samih dozivača;
13. To dozivanje se naziva ibadetom prema onome koga dozivaju;
14. Onaj koga dozivaju će se odreći njihovog ibadeta; (odbit će ih i poreći će da su im se klanjali)
15. Ovo djelo je uzrok da njegov počinitelj bude u najvećoj zabludi; (U najvećoj je zabludi jer se: 1. Moli nekome mimo Allaha; 2. Taj neko je nemaran prema njegovoj molbi; 3. Taj neko će poreći da su ga obožavali)
16. Tumačenje petog ajeta: „Onaj koji se nevoljniku, kad mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja.”
17. Čudna je stvar priznavanje idolopoklonika da se nevoljniku odaziva samo Allah. I, zbog te činjenice oni Njega mole kada ih pogode velike nedaće;
18. Vjerovjesnik je čuvao tevhid i imao lijep odnos prema Allahu. (Podučavao je ummet da se obraća samo Allahu u nedaći i da samo od Njega traži istigaset.)

Test iz drugog dijela (9 poglavlja)

Prvo pitanje: navedi razliku između sljedećih vrsta nezra/zavjeta		
Nezr nekom mimo Allaha	Nezr nepokornosti	Nezr pokornosti
.....		
.....		
.....		
Drugo pitanje: objasni propisi navedenih stvari stavljanjem odgovarajućeg broja pored svakog navedenog djela: 1 – dozvoljeno; 2 – mekruh; 3 – grijeh; 4 – veliki grijeh; 5 – mali širk; 6 – veliki širk; 7 – ima detaljno objašnjenje; 8 – vadžib; 9 - mustehab		
..... Ljubav prema Vjerovjesniku		Ljubav prema supruzi
..... Sumnja u kufr kitabija		Ljubav nekog uz Allaha
..... Dova protiv onog ko je na životinju okačio tetivu protivuroka		Mushaf protiv uroka
..... Zaručnički psten		Poimenično proklinjanje
..... Potiranje o Vjerovjesnikovu sobu		Kačenje hamajlija
..... Određivanje mjesta za zavjetovanje		Čišćenje kostima poslije nužde
..... Prisustvovanje nevjerničkim praznicima		Teberruk učenjem Kur'ana
..... Strah od džina		Istigaset stvorenjem
..... Kačenje kur'anskih ajeta		Zavjet nekom mimo Allaha
..... Kur'anska hamajlija		Zavjet na grijeh
..... Rukja na nearapskom jeziku		Kačenje krpe ili papuče
..... Spominjanje Allahovih imena na nearapskim jezicima		Kačenje ukrasnog konca
..... Pijenje zemzema radi lijeka		Potiranje po Crnom kamenu
..... Poznavanje mjesta džamije Dirar		Uništenje imetka radi maslahe
		Riječi „tražimo izbavljenje od Poslanika“
Treće pitanje: označi tačan odgovor ili dopuni praznine		

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

1. Tumačenje tevhida je naziv: drugog dijela – šestog poglavlja – oboje.
2. Tumačenje ovo dijela je od poglavlja koja slijede: do kraja knjige – do kraja dijela.
3. Autor je tevfid objasnio: njegovom suprotnošću – jasnim objašnjenjem – oboje navedeno.
4. Drugi dio knjige sadrži: pet poglavlja – devet poglavlja – sedam poglavlja.
5. „vole ih kao što se Allah voli“ znači:.....
6. Vrste mehabbeta i propis svake od njih.
7. Ljubav u ime Allaha biva.....
8. Razlozi zabrane kur'anskih hamajlija?
9. Šartovi dozvoljene rukje su?
10. Povod objave „i nikad u njoj nemoj klanjati“?
11. Zašto je u poglavlju *Od širka je zavjetovanje nekom mimo Allaha* naveo „ispunjavaju zavjete“?
12. Nezir šerijatski definira se kao?
13. Važenje zavjeta znači?
14. Objasni „u onome što sin Ademov ne posjeduje“.
15. Šta je Bevane?
16. Mesdžid-i-dirar izgrađen je radi kufra i čega još?
17. Zašto se Allahu ne kolje kurban na mjestu gdje se prinose žrtve drugima mimo Njega?
18. Zašto je rekao „ne traži se izbjavljenje i pomoć (istigase) od mene“?
19. Zaštiti: Muhdis (prijestupnik):.....
20. „Prokleo je svoje roditelje“, znači:
21. Objasni „Ja sam prvi musliman“.
22. Objasni „jeste li vidjeli Lata“.
23. Objasni „i Uzzaa i menata“.
24. Objasni „utječem se“ i „savršenim Allahovim riječima“.
25. Teberruk se dijeli na:.....
26. Vrste ljudi u pogledu opravdanja neznanjem?
27. Ima ljudi koji klanjaju, poste, daju zekat, a odlaze na kabure i čine im sedždu. To je: veliki kufr – mali kufr – veliki grijeh – nifak.
28. Veliki širk se dijeli na: tri dijela – četiri dijela – dva dijela.
29. Zerh (klanje) dijeli se na: tri vrste – četiri vrste.
30. „odričem se onog što obožavate, ali ne i Onoga koji me je stvorio“, znači: značenje la ilahe illallah – Allah jedini zaslužuje ibadet – kipovi su bespomoćni – sve navedeno.
31. Sveštenici (ahbar) su: njihovi učenjaci – pobožnjaci.
32. Monasi su: njihovi pobožnjaci – učenjaci.
33. Bogovi (erbab) je širk u: ljubavi – pokornosti.
34. Vrste ljudi u pogledu uzimanja uzroka su: dvije krajnosti i sredina – ispravno i širk veliki i mali.
35. Klanje kurbana je od najvećih tjelesnih ibadeta: tačno – netačno.
36. Nije dozvoljeno proklinjati rješnike, osim općenito: tačno – netačno.
37. Musliman se treba čuvati toga da proklinje i da proklinje samo one koji su prokleti u tekstovima objave: općenito nevjernici – oni koji jedu kamatu – oboje navedeno.

38. Nije dozvoljeno klanjati na mjestima koja su pripremljena za borbu protiv Allaha i Poslanika, osim ako su ta mjesta džamije: tačno – netačno.
39. Ako je ta mjesta moguće prenamijeniti u mjesta pokornosti, treba to učiniti: tačno – netačno.
40. Isparvno je poduzimanje posebnog ibadetskog putovanja u džamiju u Kubau: tačno – netačno.
41. Dozvoljeno je odlaziti na mjesta gdje je iščeznuo širk, ako je radi pouke: tačno – netačno.
42. Dozvoljen je odlazak u pećinu Hira da se vidi u kakvom stanju ibadeta je bio Vjerovjesnik: tačno – netačno.
43. Miradž je putovanje Vjerovjesnika iz Mekke u Bejtul-makdis: tačno – netačno.
44. Ko promijeni putokaze na putevima: proklet je – griješan je.
45. Umanjuju vrijednost dobrih i poriču njihove vrline: oni koji pretjeruju – ignoranti – umjereni.

Četvrto pitanje: detaljno navedi propis nezra

Nezr nekom mimo Allaha je veliki širk	Nezr Allahu
.....	
Prije nego se izgovori	Nakon što se izgovori
Pokornost Nepokornost Mubah Ludžadž i gadab Mekruh Mutlak	

Peto pitanje: poveži odgovarajuće iz kolone A sa odgovarajućim u koloni B

B	A	⌚
Zove se i azaim, a dozvoljeno je ako nema širka	Nezr	1
Ono što prave tvrdeći da čini da muž voli ženu i ženu muža	Munafik	2
Kači se na djecu protiv uroka	Rukja	3
Tjeranje i udaljavanje nekoga od Allahove milosti	Tivela	4
Kada se mukellef obaveže na nešto što nije obaveza	Temaim	5
Pokazuje islam, krije kufr, a obično uznemirava vjernike	Proklinjanje	6

Treće: neispravnost ibadeta bilo kome osim Allahu (4 poglavlja)

Nakon objašnjenja tevhida, autor je naveo dokaze neispravnosti ibadeta bilo kome mimo Allaha i to kroz četiri poglavlja:

- Neispravnost ibadeta kipovima, Vjerovjesniku i svemu mimo Allaha.
- Neispravnost ibadeta melecima, a oni su, osim odabranih ljudi, najbliža stvorenja Allahu.
- Neispravnost negiranog šefata, a to je šefat nekome mimo Allaha, i potvrda da je šefat isključivo Allahovo pravo.
- Neispravnost uvjerenja da uputa tevrika dolazi od nekog mimo Allaha i potvrda da je ne postjeduje niko osim Allaha.

15. Poglavlje o riječima Uzvišenog: „Zar da Njemu smatraju ravnim one koji ne mogu ništa stvoriti, a sami su stvoreni, i koji im ne mogu pomoći niti mogu pomoći sebi?“

Allah je objasnio da su ti idoli nemoćni i da nisu valjani da budu obožavani, i to po četiri osnove:

1. Ne stvaraju, a ko ne stvara ne zasluhuje da bude obožavan.
2. Stvoreni su iz ničega, stoga su zavisne od drugoga od samog nastanka i zauvijek.
3. Ne mogu pomoći onome ko im se moli.
4. Ne mogu pomoći ni samima sebi.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa.“

Riječ „kitmir“ (navedena u ajetu, a prevedena u značenju: **ništa**, u arapskom jeziku je naziv za tanki končić na košpici datule.

Allah je ukazao na neispravnost ibadeta bilo kome mimo Njega sa nekoliko aspekata:

1. Ne posjeduju ništa.
2. Ne čuju.
3. Kad bi i čuli, ne bi se odazvali, jer to nisu kadri.
- 4: Allah će na Sudnjem danu dovesti one koje su mu ljudi pridruživali, pa će poreći širk onih koji su ih Njemu smatrali ravnim.

Dokazi od 3 do 6

3. Rekao je Uzvišeni: „Od tebe ne zavisi da li će On pokajanje njihovo primiti ili će ih na muke staviti, jer oni su zaista nasilnici.“

4. Buhari u Sahihu bilježi od Enesa da je rekao: „Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, je u bici na Uhudu bio ranjen u glavu i donji sjekutić bio mu je slomljen, pa je rekao: ‘Kako da bude spašen narod koji je ranio svoga poslanika?’ Povodom toga objavljeno je: “Od tebe ne zavisi...”

5. U Sahihu se, također, navodi da je Ibn Omera čuo Allahovog Poslanika kako bi, kad podigne glavu sa ruku’a na zadnjem rekatu sabahskog namaza, govorio: “Allahu, udalji od Svoje milosti tog i tog”, nakon što bi izgovorio “Semi’allahu limen hamideh, rabbena ve lekelhamd”, pa je Allah objavio: “Od tebe ne zavisi...”

U drugoj predaji: U drugom predanju navodi se: “Proklinjao je Safvana ibn Umejju, Suhejla ibn Amra i Harisa ibn Hišama, pa je objavljeno: “Od tebe ne zavisi...”

6. Buhari u Sahihu bilježi od Ebu Hurejrea da je rekao: “Allahov Poslanik kada mu je objavljeno: “I upozoravaj svoju bližnju rodbinu”, rekao je: ‘O skupino Kurejša (ili riječ sličnu njoj), otkupite sebe! Ja vam ništa kod Allaha ne mogu pomoći. O Abbase b. Abdul- Muttalibe, ja ti kod Allaha ništa ne mogu pomoći! O Safijja, tetko Allahovog Poslanika, ja ti kod Allaha ništa Ne mogu pomoći! O Fatima kćerko Muhammedova, ja ti kod Allaha ništa ne mogu pomoći! Traži od mog imetka šta želiš, ja ti kod Allaha ništa ne mogu pomoći.”

Ranjen u glavu – eš-šedždža je rana na glavi ili na licu.

Donji sjekutić – U arapskom jeziku dva prednji sjekutići nazivaju se „senaja“, a sjekutići do njih „rubaijje“ i ovo je riječ koja se spominje u hadisu.

U hadisu je potvrda da je Vjerovjesnik čovjek kao i svi mi te mu se može desiti sve što se dešava ljudima. I, u hadisu je potvrda neispravnosti upućivanja ibadeta Vjerovjesniku.

U hadisu je pouka da ni za koga, ma kakav grijешnik bio, ne trebamo misliti da mu se Allah neće smilovati.

Safvana ibn Umejju, Suhejla ibn Amra i Harisa ibn Hišama – ova trojica su primili islam i lijepo se pridržavali vjere. Pa, razmisli kako se neprijateljstvo preobrazilo u privrženost. Zabranjeno je:

1. Proklinjanje tačno određenog nevjernika, a nema smetnje za općenito proklinjanje nevjernika i nema smetnje da dovimo protiv određenog nevjernika, pojedinca, na način da kažemo: Allahu, učini da se muslimani odmore (sačuvaju) od njega.

2. Doviti da Allah uništi sve nevjernike, jer poslanik nije dovio tako i Allah je odredio da nevjernici opstanu.

Mesele

1. Tumačenje dva ajeta; (u njima je dokaz neispravnosti obožavanja kipova i svega ostalog mimo Allaha.)
2. Priča sa Uhuda; (u njoj je dokaz neispravnosti upućivanja ibadeta Vjerovjesniku. A, ako je tako u vezi s njim, u vezi drugima je još preče)
3. Predvodnik svih poslanika upućuje kunut-dovu a iza njega najodabraniji sljedbenici izgovaraju amin; (niko u ovom ummetu nije bliži Allahu od Vjerovjesnika i ashaba, a oni su se obraćali Allahu, pa je još preče da to drugi čine)
4. Oni protiv kojih je dovio su bili nevjernici; (to kazuje da ne zavisi od Vjerovjesnika šta će biti s njima)
5. Radili su ono što je radila većina nevjernika, poput ranjavanja svoga vjerovjesnika, nastojanja da ga ubiju, a od njihovih nedjela je i masakriranje poginulih, iako su im bili amidžići;
6. Tada mu je Allah objavio: "Od tebe ništa ne zavisi ..." Ali Imran, 128.); (jer, Allahova je volja izvršna)
7. Ajet: "...da li će On pokajanje njihovo primiti ili će ih na muke staviti..." (Ali-'Imran, 128.) Allah je od ovih primio pokajanje i oni su postali vjernici;
8. Učenje kunut-dove u teškim situacijama; (tj. propisano je samo u teškim situacijama koje je dao Allah bez ljudskog djelovanja)
9. Imenovanje onih protiv kojih se uči dova njihovim imenima i imenima njihovih očeva; (je dozvoljeno)
10. Proklinjanje određenih osoba u kunut-dovi; (bilo je dozvoljeno, potom je zabranjeno)
11. Slučaj Poslanika kad mu je objavljeno: "I opominji rodbinu svoju najbližu." (Eš-Šuara, 214.); (izvršio je naredbu)
12. Mnogo se trudio u svojoj misiji, tako da su ga zbog toga nazivali ludim, a to se dešava i mnogim muslimanima kada rade isto djelo; (Dakle, u davi treba ulagati trud i djelovati mudro)
13. Daljnjima i bližnjima je rekao: "Ne mogu te zaštititi od Allaha", čak je i svojoj kćerki rekao: "Fatima, kćeri Muhammedova, ja te od Allaha ne mogu zaštititi!" Ako je on, kao najodabraniji poslanik, jasno izjavio da ne može nimalo pomoći najodabranijoj ženi na svijetu, i ako čovjek vjeruje da je Vjerovjesnik govorio samo istinu i, zatim, razmotri ono što se danas dešava u srcima posebnih ljudi, uvidjet će zapostavljenost tevhida i otuđenost vjere. (Po pitanju Vjerovjesnika, vjerniku je korisno da vjeruje u njega i da ga slijedi. Neosporna je vjernička privrženost i ljubav prema Poslaniku, ali čovjek se ne može prepustiti emocijama, nego je dužan slijediti dokaz iz Kur'ana i sunneta i ono na što ukazuje zdrav razum, razum čist od vjerskih nejasnoća i strasti.)

16. Poglavlje: Poglavlje Riječi Uzvišenog Allaha: „I kad iz njihovih srca nestane straha, oni će upitati: ‘Šta je to rekao Gospodar vaš?’ ‘Istinu’, odgovorit će, On je uzvišen i velik.“

Ovo je jedan od dokaza da niko ne zaslu uje da bude sudrug Allahu, jer su melec najbliža stvorenja Allahu, izuzev posebno odabranih ljudi, pa i pored toga doživljavaju ogromni strah kad čuju Allahove riječi.

 ta podrazumijeva vjerovanje u meleke?

Podrazumijeva vjerovanje da su oni svijet gajba. Allah ih je stvorio od svjetlosti, pokorni su Allahu i nisu nepokorni, imaju dušu, razum, tijelo srce. Vjerujemo u njih i sve što nas je Allah o njima obavijestio, poput njihovih zaduženja, osobina, imena i drugih vijesti o njima.

„kad iz njihovih srca nestane straha“ – tj. iznenadni strah koji su osjetili u svojim srcima. On je uzvišen – ehli-sunnet potvrđuje Allahu: 1. Uzvišenost bića; 2. Uzvišenost atributa; 3. Uzvišenost moći nad svim stvorenjima.

Koristi ajeta:

- Melec se boje Allaha: „Boje se svog Gospodara, koji je iznad njih.“
- Potvrđuje da melec imaju srce: „I kad iz njihovih srca nestane straha“
- Potvrđuje da melec imaju tijela i da nisu samo du e. Rekao je Uzvišeni: „On je učinio izaslanicima meleke, sa po dva i tri i četiri krila.“
- Imaju razum, jer srca nose razum
- Potvrđuje govor kao atribut Allahu i da je on vezan za Njegovu volju
- Potvrđuje da je Allahov govor istina, a istina u Njegovom govoru je: 1. istinitost u izvještavanju; 2. pravednost u propisima. Rekao je Uzvišeni Allah: „Riječi Gospodara tvoga su vrhunac istine i pravde...“

Općenito, pet je dokaza uzdignutosti Allahovog bića:

Drugi dokaz

Bilježi Buhari u Sahihu od Ebu Hurejre da je Vjerovjesnik rekao: “Kada Allah nešto odredi na nebu, meleki udare svojim krilima, izražavajući tako potčinjenost Njegovim riječima, kao lanac kad udari o glatko kamenje, i to ih obuzme. ‘I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: ‘Šta je to rekao Gospodar vaš?’ ‘Istinu!’, odgovorit će, ‘On je Uzvišen i Velik.’ To će čuti oni koji kradom prisluškuju. Oni koji prisluškuju jesu ovako jedan iznad drugog.” Sufjan je to opisao svojom rukom. Prevrnuo ju je i razmakao među prstima. “On čuje riječ i pošalje je onom što je ispod njega, zatim je taj pošalje onom što je ispod njega sve dok je ne baci na jezik sihirbaza ili vračara. Možda mu svjetlica dođe prije nego što je baci, a možda je i baci prije nego što mu dođe, tako da uz nju slaže stotinu laži, pa kažu: ‘Zar nas nije obavijestio tog dana to i to i to?’, pa mu povjeruju sve zbog te jedne riječi koja se čula s neba.”

Riječ „safvan“ u hadisu znači glatki i čvrsti kamen, a udaranje lancem o njega proizvodi jako bučan zvuk. Ovim primjerom poredi se stanje u koje zapadaju meleci kad čuju Allahov govor.

I to ih obuzme – taj glas ih potpuno prožme.

Neke koristi hadisa:

- Potvrđuje Allahu atribut govora, potvrđuje Njegovu veličanstvenost i da od Njega dolazi samo istina.
- Potvrđuje da meleci imaju krila, da govore, da imaju razum, da se boje Allaha i da su Mu potčinjeni.
- Allah je grupi džina omogućio da dosegnu nebo, kao vid iskušenja za ljude.
- Džina ima mnogo, njihova tijela su lahka te mogu letjeti.
- Gatari (vračari) su najlažljiviji ljudi, jer na ono što čuju dodaju mnoge laži.
- Sihirbazi opsihrenom predstavljaju stvari drugačijim od realnosti, stoga prema njima treba biti oprezan.
- Faze džinskog prisluškivanja i krađe vijesti od meleka:
 1. Prije Vjerovjesnikovog poslanja dešavalo se jako često.
 2. Tokom Vjerovjesnikove misije bili su onemogućeni u tome da prisluškuju i ukradu vijesti.
 3. Nakon okončanja Vjerovjesnikove misije ponovo su počeli s prisluškivanjem i krađom vijesti, ali manje nego ranije.

Treći dokaz

Nevvas b. Sem'an prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Kada Uzvišeni Allah hoće da objavi naredbu, On izgovori Objavu. Nebesa se od toga zatresu (ili je rekao: strašno zatresu) zbog straha od Uzvišenog Allaha, pa kada to čuju stanovnici nebesa, onesvijeste se i padnu Allahu na sedždu. Prvi podigne glavu Džibril, te mu Allah kaže onoliko koliko hoće od Svoje Objave. Džibril zatim prolazi pored meleka i kad god prođe nekim nebom, melec s tog neba ga pitaju: 'Džibrile, šta je rekao naš Gospodar?' A, Džibril im odgovara: 'Istinu, a On je Uzvišeni, Veliki.' Onda svi oni kažu isto što je rekao Džibril. I, tako Džibril odnese Objavu tamo gdje mu je odredio Allah azze ve dželle."

Koristi hadisa:

- Potvrđuje Allahovu volju, a nje su dvije vrste:
 1. Iradetun šerijja (šerijatska volja).
 2. Iradetun kevnijja (kosmička volja)
- Sva stvorenja, pa i materije, osjećaju veličinu Stvoritelja.
- Potvrđuje broj nebesa i da se na svakom nebu nalaze posebni melec.
- Vrijednost Džibrila, koji je poznat kao donosilac Allahovih objava i da je on Povjerljivi.
- Potvrđuje Allahu atribut ponos i veličanstvenost.

Tamo gdje mu je odredio Allah azze ve dželle

Dželle – el-Dželal u značenju: veličanstvenosti iznad koje nema veličine i veličanstvenosti.

Azze – el-Izzetu u značenju: savladavanja i snage. A, riječ el-Aziz ima tri značenja:

Pobjednik i potčinitelj.

Koji ima moć koju ne djeli ni s kim.

Kojem niko ne može nauditi.

Mesele:

1. Tumačenje ajeta; ('I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: 'Šta je to rekao Gospodar vaš?' 'Istinu!', odgovorit će, 'On je Uzvišen i Velik.')
2. U njemu se nalazi dokaz kojim se pobija širk, pogotovo vezano za dobre Allahove robove. Za ovaj ajet je rečeno da kida korijene širka iz samih srca.
3. Tumačenje riječi: "'Istinu' – odgovorit će, On je Uzvišen i Velik";
4. Razlog njihovog pitanja o tome; (osjećaj velikog straha.)
5. Džibril ih obavještava nakon toga riječima: („Rekao je tako i tako...”)
6. Navođenje da je prvi koji podigne glavu Džibril; (a to ukazuje na njegovu vrijednost)
7. On (Džibril) se obraća svim stanovnicima nebesa, jer ga oni pitaju; (to govori o njegovoj veličini među njima, jer pitaju baš njega)
8. Padanje u nesvijest obuhvata sve stanovnike nebesa;
9. Potres nebesa zbog Allahovog govora; (kao vid veličanja Allaha)
10. Džibril prenese objavu do onog mjesta gdje mu je naredio Allah; (jer je on Povjerljivi)
11. Navođenje šejtanskih prisluškivanja;
12. Opis penjanja jednih na druge
13. Gađanje zvijezdama; (koje spaljuju prisluškivače)
14. Ponekad ga pogodi zvijezda prije nego li prenese ono što je čuo, a ponekad obavijesti svog ljudskog zaštitnika prije nego ga pogodi;
15. Vračar govori nekada istinu;
16. Pored te istine on slaže još stotinu laži; (ne misli se doslovno, nego kao metafora da mnogo laže)
17. U njegove laži se povjeruje samo zbog te riječi koja se čula na nebesima;
18. Ljudi prihvataju neistinu, jer kako da prihvate jednu vijest, a odbace stotinu!
19. Primaju tu riječ jedan od drugoga, pamte je i dokazuju njome; (jer na osnovu nje plasiraju svoje laži. Kad bi sve što kažu bilo laž, ljudi im ne bi vjerovali.)
20. Priznavanje svojstava, nasuprot ešarijama, koji ne priznaju određena svojstva;
21. Izjašnjavanje da je razlog tog potresa i padanja u nesvijest, strah od Allaha, azze ve dželle;
22. Oni padaju Allahu na sedždu; (veličajući Allaha i da bi se sačuvali od onog od čega strahuju).

Zašto je autor naveo ovo poglavlje?

- Da ukaže na neispravnost šefata kipova, jer su mnogobošci vjerovali da se ona zauzimaju kod Allaha.
- Jer Allah posjeduje potpuno znanje, moć i vlast. On nije poput zemaljskih vladara kod kojih je potrebno imati zagovornike i posrednike, jer su njihovo znanje, moć i vlast nepotpuni te im u tome pomažu posrednici, pa se ovi posrednici katkat okuraže da se zauzimaju ne tražeći dozvolu.

Dokazi od 1 do 5

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „I opominji njime one koji strahuju što će pred Gospodarom svojim sakupljeni biti, kad osim Njega ni zaštitnika ni zagovornika neće imati.“
2. Rekao je Uzvišeni Allah: „Reci: ‘Niko ne može bez Njegove volje posredovati.’“
3. Rekao je Uzvišeni Allah: „Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?!“
4. Rekao je Uzvišeni Allah: „A koliko na nebesima ima meleka čije posredovanje nikome neće biti od koristi, sve dok Allah to ne dozvoli onome kome On hoće i u korist onoga kojim je zadovoljan.“
5. Rekao je Uzvišeni Allah: „Reci: "Zovite one koje, pored Allaha, bogovima smatrate. Oni ništa nemaju, ni koliko trun jedan, ni na nebesima ni na Zemlji; oni u njima nemaju nikakva udjela i On nema od njih nikakve pomoći." Kod Njega će se moći zauzimati za nekoga samo onai kome On dopusti.“

I opominji njime – opomena je upozorenje koje sadrži zastrašivanje. A, misli se da opominje Kur'anom.

A koliko na nebesima ima meleka – meleke na nebesima ima jako puno, a pored toga njihovo zauzimanje je beskorisno, ako ga Allah ne dozvoli i ako nije zadovoljan sa zagovornikom i onim za koga se zagovara.

Zovite – to je izazov kojim se želi ukazati na nemoć. Značenje je: dovedite ih i zamolite ih (duau mesele).

nemaju nikakva udjela – ni pojedinačno ni zajedno.

i On nema od njih nikakve pomoći – Allah negira da su kipovi Njegovi pomagači. Arapska riječ „zahir“ znači pomagač.

I negira ovim kipovima sve ono zbog čega im se ljudi mole. Kipovi nemaju nikakvog udjela u božanskim djelima, ni pojedinačno ni kao sudruzi ni kao pomagači. To je zato što ti je onaj ko te pomaže, makar ti ne bio sudrug i partner, učinio dobro na kojem trebaš biti zahvalan i možda ćeš ga za to favorizirati nad drugima dajući mu ono što želi. Kada su ove tri stvari negirane, ostalo je pitanje šefata, pa je Allah ukazao da njihov šefat neće koristiti.

Za ova dva ajeta, Ibn Kajjim je rekao: „Ovi ajeti čupaju korijene širka iz samog srca.“

Podjela šefata (šefat je posredovanje kod nekoga radi pribavljanja koristi ili otklanjanja štete)

Zauzimanje u onom što čovjek može. Dozvoljeno je pod uslovom da je zagovarač:

- Živ
- Kadar
- Prisutan
- Da ga se tretira kao uzrok.

Negirani (neprihvaćeni): Onaj koji je Kur'an negirao. To je onaj koji se traži od nekog mimo Allaha, u onome što samo Allah može. U ovome se dešava veliki širk.

Potvrđeni (prihvaćeni): Allah ga je potvrdio Sebi, i traži se od Njega uz uslove:

- Dozvola za zauzimanje
- Da je zadovoljan sa šefadžijom.
- Da je zadoovljan sa onim za koga se zauzima.

„A koliko na nebesima ima meleka čije posredovanje nikome neće biti od koristi, sve dok Allah to ne dozvoli onome kome On hoće i u korist onoga kojim je zadovoljan.“

Opći šefat za Allahovog Poslanika i sve ostale vjerovjesnike i meleke i muvehhide i malu djecu. To je šefat:

- Za povećanje stepena nagrade vjernika
- Da ne uđe u Vatru muvehhid koji je to zaslužio
- Da muvehhid koji je ušao u Vatru izađe iz nje.

Posebni šefat koji pripada samo Allahovom Poslaniku:

- Veliki šefat; i to je mekam-i mahmud koji mu je Allah obećao.
- Zauzimanje da se olakša patnja njegovom amidži Ebu Talibu.
- Da se otvore džennetska vrata.

Ebul-Abbas je rekao: "Allah je odbacio i negirao sve mimo Sebe za što su se mnogobošci vezali. Tako je negirao da nekome mimo Njega pripada vlast ili dio vlasti; i negirao je da postoji neko ko je Allahov pomagač. I, nije ostalo ništa osim zagovaranja, pa je objasnio da će ono koristiti samo onome kome Gospodar dopusti, kako je Uzvišeni rekao: 'I oni će se samo za onoga s kim On bude zadovoljan zauzimati.' Ovakvo zagovorništvo u kakvo su vjerovali mnogobošci neće biti moguće na Sudnjeg danu, jer je to negirano u Kur'anu. A, Vjerovjesnik je obavijestio da će on doći na Sudnjem danu i pasti na sedždu pred svojim Gospodarom. Zahvalit će Mu se i neće prvo otpočeti sa zagovaranjem. Potom će mu biti rečeno: 'Podigni glavu i govori, bit ćeš saslušan. Traži i bit će ti dato. Zauzimaj se, tvoje zauzimanje bit će prihvaćeno.' Ebu Hurejre je upitao Vjerovjesnika: 'Ko će biti najsretniji tvojim zauzimanjem, Allahov Poslaniče?' A, on je odgovorio: 'Onaj ko iskreno iz svog srca kaže *la ilahe illallah – nema boga osim Allaha*.' To će biti zauzimanje za one koji su bili iskreni, s Allahovom dozvolom, a neće biti za one koji su Allahu činili širk. Suština toga je sljedeća: Allah, koji daje Svoju dobrotu iskrenima, oprostiti će im zbog dove onoga kome će On dopustiti da se zauzima, da bi Allah tako ukazao počast zagovaraču i dao mu pohvalno mjesto. Zagovaranje koje je negirao Kur'an je ono u kojem ima širka i upravo zbog toga Allah je na više mjesta potvrdio zagovaranje s Njegovim dopuštenjem. Vjerovjesnik je objasnio da će ono biti samo za iskrene sljedbenike tevhida.

Mesele:

1. Tumačenje ajeta; (tj. pet navedenih ajeta)
2. Opis neprihvaćenog šefaata; (onaj koji bi sadržavao širk)
3. Opis prihvaćenog šefaata; (šefat muvehhida, nakon što im Allah dozvoli, bivajući zadovoljan sa zauzimačem i onim za koga se zauzima)
4. Spominjanje velikog šefata, koji je mekam-i-mahmud; (to je zauzimanje da počne suđenje ljudima na mjestu stajanja)
5. Opis onoga što će činiti Allahov Poslanik, kao to da neće odmah početi sa šefaatom, nego će pasti na sedždu, pa kada mu se dozvoli, započet će sa šefaatom; (to ukazuje na veličinu Gospodara i savršenstvo Vjerovjesnikovog edeba)
6. Ko će biti najsretniji s tim šefaatom?; (iskreni muvehhidi)
7. Neće ga postići onaj ko bude činio širk Allahu;
8. Pojašnjenje stvarnosti šefata (to je Allahova dobrotu iskrenim vjernicima, da bi posredstvom molbe zauzimača oprostio onome kome hoće od njih i da bi zauzimaču dao počast u tome i hvalevrijedno mjesto.

18. Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Ti, doista, ne možeš uputiti na Pravi put onoga koga ti želiš...”

Drugi dokaz:

Buhari u Sahihu bilježi od Se'ida ibnul-Musejjiba, koji prenosi od svoga oca da je rekao: “Kad je Ebu Talib bio na samrti, ušao je kod njega Vjerovjesnik, a kod Ebu Taliba su su bili Abdullah ibn Ebi Umejje i Ebu Džehl. Vjerovjesnik mu je rekao: “Amidža, reci ‘la ilahe illallah’, izreku kojom ću se zauzimati za tebe kod Allaha.” Njih dvojica su rekli: “Zar da ostaviš vjeru Abdulmuttalibovu?!” Vjerovjesnik mu je ponovio svoje riječi, pa su i ova dvojica ponovili svoje. Zadnje što je Ebu Talib rekao bilo je: ‘U Abdulmuttalibovoj vjeri.’ I, odbio je kazati ‘la ilahe illallah’. Vjerovjesnik je rekao: “Tražit ću za tebe oprost ukoliko ne budem spriječen”, pa je, povodom Ebu Taliba, Uzvišeni Allah objavio: “Vjerovjesniku i vjernicima nije dopušteno da mole oprosta za mnogobožce...”

Vrste upute

Uputa ukazivanja i usmjeravanja: Pripada ljudima: „Ti, zaista, upućuješ na pravi put.”

Uputa tevrika (upravljanja na Pravi put)
Ona je samo od Allaha: „ne možeš uputiti na Pravi put onoga koga ti želiš (doslovno: voliš).”

Naveo je to da bi objasnio da je uputa tevrika samo od Allaha i da niko nikoga ne može uputiti ovom uputom, tako da izvršava ono što mu je Allah naredio.

Nejasnoća: Kako to da je Vjerovjesnik volio Ebu Taliba, a on je bio mušrik?

Odgovor: Te riječi mogu značiti sljedeće: 1. Ne možeš uputiti onog koga bi volio uputiti, a ne u značenju „onoga kojeg voliš kao osobu” (ovo je najjače mišljenje); 2. Ili: ne možeš uputiti onoga koga voliš prirodnom ljubavlju, jer je ova ljubav dozvoljena; 3. Ili: ne možeš uputiti onoga koga si volio prije nego je zabranjeno voljeti nevjernike.

ušao je kod njega Vjerovjesnik – ovo je dokaz da je pohvalno posjećivati kjadire za koje se nadamo da će primiti islam.

Amidža – oslovio ga je tim pojmom koji pobuđuje emocije, a to je primjer mudrosti u davi.

Kako da usaglasimo ovaj hadis i mišljenje učenjaka da je sunnet činiti telkin umirućem, ali ne govoreći mu „reci”?

Odgovor: Ebu Talib je bio nevjernik i njegov odričan odgovor na traženje „reci”, ne bi pogoršao njegovo stanje, jer je već nevjernik. S druge strane, za vjernika takav telkin je opasan jer je potencijalno štetan.

bio na smrti – pokazali se na njemu znakovi da mu je smrt bliz, a još nije bio umro. Postavlja se pitanje da li se u tom stanju prihvata tevba. Jedno od dva mišljenja uleme je da se ne prihvata, jer ajet „Uzaludno je kajanje onih koji čine hrđava djela, a koji, kad se nekom od njih približi smrt, govore: "Sad se zaista kajem!"“(en.Nisa, 18), u potpunoj korespondira s navedenim hadisom u kojem je Vjerovjesnik rekao **kojom ću se zauzimati za tebe**, ne tvrdeći kategorički da će mu to koristiti.

- Ovo pripada isključivo Vjerovjesniku – da se zauzima za svog amidžu, iako je nevjernik.

Za razliku od Ebu Taliba i Ebu Džehla, Musejjeb i Abdullah ibn Ebi Umejje su primili islam

U Abdulmuttalibovoj vjeri – prenosioci su ove riječi prenosili formulacijom „on je u...“, a ne formulacijom „ja sam u...“, da bi na taj način istakli svoju privrženost tevhidu.

Mesele:

1. Tumačenje riječi: „Ti, doista, ne možeš uputiti na pravi put onoga koga ti želiš, nego Allah upućuje koga hoće. (El-Kasas, 56.);
2. Tumačenje riječi: „Vjerovjesniku i vjernicima nije dozvoljeno...” (Et-Tevba, 113.); (zabranjeno je tugovanje i izražavanje saučešća zbog smrti nevjernika)
3. Veliko pitanje, a to je tumačenje riječi: „Reci la ilahe illallah,” koje je u suprotnosti s onim kako tumače neki koji se izdaju za učene; (zato su ih mušrici odbili izgovoriti)
4. Ebu Džehl i oni sa njim znali su na šta je ciljao Vjerovjesnik tražeći od čovjeka da izgovori la ilahe illallah. Pa, unakazio Allah onoga od koga je Ebu-Džehl bolje poznavao temelj islama;
5. Vjerovjesnikov trud i upornost u pozivanju njegovog amidže da prihvati islam; (1. Zbog rodbinske veze; 2. Zbog toga što je Ebu Talib učinio dobro Vjerovjesniku i islamu, pa mu treba pokazati sahalnost na tome, a za svoje ne vjerstvo će biti kažnjen.)
6. Dokaz protiv onih koji tvrde da su Abdulmuttalib i njegovi preci bili u islamu; (jer, nili su nevjernici)
7. To što je Poslanik tražio oprost za amidžu i što mu nije uslišano, nego mu je, čak, i zabranjeno da to čini; (ukazuje da to zavisi od Allaha)
8. Štetnost druženja sa lošim društvom;
9. Štetnost veličanja predaka i velikana; (ako su bili u zabludi)
10. Nejasnoća kod onih koji negiraju tu činjenicu, jer je Ebu Džehl to upotrijebio kao dokaz;
11. Pokazatelj da se djela vrednuju po njihovom završetku, jer bi mu te riječi koristile da ih je izgovorio.
12. Razmišljanje o veličini ove nejasnoće u srcima zalutalih: u priči se navodi da su se raspravljali sa Ebu Talibom samo tim riječima. Unatoč velike Vjerovjesnikove ustrajnosti i ponavljanja, oni su se držali samo tog argumenta, jer je to pitanje kod njih bilo iznimno važno i potpuno jasno. (tj. nejasnoća veličanja predaka i velikana)

Ispit iz trećeg dijela (4 poglavlja)

Prvo pitanje: navedi nazive poglavlja ovog dijela i razlog zašto ih je autor naveo

razlog zašto ih je autor naveo	Naziv	م
.....		1
.....		2
.....		3
.....		4

Drugo pitanje: propis sljedećih djela: 1 – dozvoljeno; 2 – nije dozvoljeno; 3 – veliki širk; 4 – mustehab/sunnet

.....	Tevessul ugledom Poslanika		Traženje šefata od umrlih
.....	Telkin umirućem		Posjeta bolesnom mušriku
.....	Proklinajnje kjafera općenito		Proklinajnje određene osobe

Treće pitanje: označi ispravan odgovor ili dopuni

1. Treći dio Kitabut-tevhida je: objašnjenje značenja tevhida – ništavnost ibadeta nekom mimo Allaha.
2. Treći dio sadrži: pet poglavlja – četiri poglavlja – šest poglavlja.
3. „zar Njemu druge ravnim smatraju“ je radi ukora i negiranja ispravnosti: tačno – netačno.
4. Allah je u „zar Njemu druge ravnim smatraju“ ukazao na neispravnost obožavanja kipova, na: četiri načina – tri načina.
5. „oni koje mole mimo Njega“, odnosi se na dovu: traženja – ibadeta – oboje.
6. Ne smatramo da se Allah neće smilovati nekom čovjeku, ma ko on bio, osim kolovođa nevjerstva: tačno – netačno.
7. Riječi autora da su oni protiv kojih je dova upućena nevjernici su radi ukazivanja na njihov kufr: tačno – netačno.
8. Riječi autora „kunut prvaka poslanika“ znače: dozvoljenosti kunuta – niko iz ovog ummeta nije bliži Allahu od Poslanika i ashaba, a ipak su se obraćali Allahu.
9. Kako dovimo protiv nevjernika?
10. „I kad iz srca njihovih nestane straha“: iznenadnog – trajnog.
11. Riječi „uz nju slaže stotinu laži“ su u značenju: ukazivanja da mnogo laže – određivanja tačnog broja laži.
12. „a koliko je meleka na nebesima“ obuhvata tri šarta šefata: tačno – netačno.
13. Svaki šefat koji sadrži širk je: odbačeni šefat – širkijski šefat – oboje navedeno.
14. Šefatom se ni na koji način ne pomaže Allah, jer je to izlišno, nego je cilj šefata: počast šefadžiji – korist onom za koga se zauzima – oboje navedeno.
15. Za koji ajet je rečeno da presjeca korijen stapla širka u srcu?
16. Šta je potvrđena uputa, a šta je negirana?
17. Značenje ajeta „ti ne možeš uputiti onog koga hoćeš“ je: onog koga bi volio uputiti – onog koga voliš prirodnom ljubavlju – prije zabrane ljubavi prema kjaфирima – sve navedeno.
18. Kad je Ebu Talib bio na samrti znači:.....
19. Vjera Abdulmuttaliba je: širk i ibadet kipova – kršćanstvo – vatropoklonostvo.
20. „Da se mogu zauzeti“ znači: da spomenem opravdanje za tebe kod Allaha – da se raspravljam sa Allahom zbog tebe.
21. Sunnet je da se umirući podstiče na izgovaranje la ilahe illallah tako da mu se kaže „reci...“, jer je Vjerovjesnik na to podsticao svoga amidžu: tačno – netačno; Kako spojiti ovaj stav i stav uleme koji kažu da je podsticanje na izgovaranje la ilahe illallah sunnet ali bez riječi „reci“?
22. Zašto je ravija rekao: „on je na vjeri“, a nije rekao „ja sam na vjeri“?
23. Vjerovjesnik se trudio da navede svog amidžu na primanje islama: zato što mu je bio rod – zato što je za njega i za islam uradio puno dobra – oboje navedeno.
24. Veličanje predaka i velikodostojnika je pokušeno: općenito – samo ako se veličaju zbog zablude.

Četvrto pitanje: dopuni vrste šefata

.....ispravna po šartovima [1] [2] [3] [4]	kur'an je negira i onaje ta koja i njezin propis je 	Allah je potvrdio za sebe i traži se od njega po šartovima: [1] [2] [3]
Opća i obuhvata i od nje je: 1 2 3	Specifična za Vjerovjesnika 1 2 3	

Četvrto: Uzrok nevjerstva ljudi (4 poglavlja)

Ovo poglavlje naveo je da objasni uzroke kufra, da bismo ih se klonili. Na pitanje zašto dio pripadnika ummeta zapada u nevjerstvo, autor je odgovorio kroz tri poglavlja, a u četvrtom je ukazao kao da se zatvore svi prilazi širku.

19. Poglavlje o onom što je došlo da je uzrok nevjerstva ljudi pretjerivanje u pogledu dobrih ljudi

Ovo je jedan od najvećih i najopasnijih uzroka. Prvi širk se desio zbog nejasnoće pretjerivanja u pogledu dobrih ljudi.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „O sljedbenici Knjige, ne pretjerujte u svojoj vjeri.“
2. O riječima Uzvišenog Allaha: *“I govore: ‘Nikako božanstva svoja ne ostavljajte, i nikako ni Vedda, ni Suvaa, a ni Jegusa, ni Jeuka, ni Nesra ne napuštajte!’”* Buhari u Sahihu bilježi da je Ibn Abbas rekao: “Ovo su imena dobrih ljudi iz Nuhovog naroda. Kad su ovi dobri ljudi umrli, šejtan je njihovom narodu došapnuo da na mjestu gdje su oni sjedili postave kipove i nazovu ih njihovim imenima. Oni su uradili tako, ali ih nisu obožavali. Pa, kad su ljudi iz te generacije pomrli i znanje se izgubilo, tada su ih počeli obožavati.” Ibn Kajjim je rekao: “Mnogi iz prvih generacija su rekli: ‘Kada su ovi dobri ljudi pomrli, njihovi potomci su se okupljali oko njihovih kabura, potom su im napravili biste, a kad je proteklo mnogo vremena počeli su ih obožavati.’”

Sljedbenici Knjige su Židovi, kojima je objavljen Tevrat, i kršćani, kojima je objavljen Indžil.

ne pretjerujte u svojoj vjeri – ne prekoračujte granice u hvali ili kuđenju. Jer, kršćani su prešli granicu pohvale Isaa i ustvrdili da je Božiji sin i jedan od trojice, a Židovi su prešli granicu u kuđenju Isaa.

Kad su ovi dobri ljudi umrli – riječ „heleku“, doslovno znači propali, a misli se umrli.

šejtan je njihovom narodu došapnuo – u hadisu se doslovno kaže „objavio“, a misli se na šejtansko došaptavanje.

da na mjestu gdje su oni sjedili postave kipove i nazovu ih njihovim imenima – šejtan im je došaptavao da će se, kad vide njihove kipove, aktivnije posvetiti ibadetu. Ovo je, međutim, suprotno šerijatu, jer nije dovoljan lijep nijet, nego djelo mora biti u skladu sa šerijatom. Dakle, namjera im je bila ispravna, a djelo neispravno.

Kada su ovi dobri ljudi pomrli – tj. oni koji su napravili kipove i biste.

Ljudi koji su bili prije Nuha učinili su tri stvari:

napravili biste – dobrilih ljudi. A, ovo ukazuje na opasnost prikazivanja likova i kipova.

počeli ih obožavati – to jest molili su se kod njihovih kabura.

proteklo mnogo vremena – vremenski su bili daleko od doba u kojem je živio njihov vjerovjesnik, pa se izgubilo znanje, stoga se pojavio veliki širk, tako što su počeli obožavati te kipove pored Alaha. Osnova je da znanje i djelo idu jedno s drugim, da bi se spriječile ovakve devijacije.

Posljedice pretjerivanja

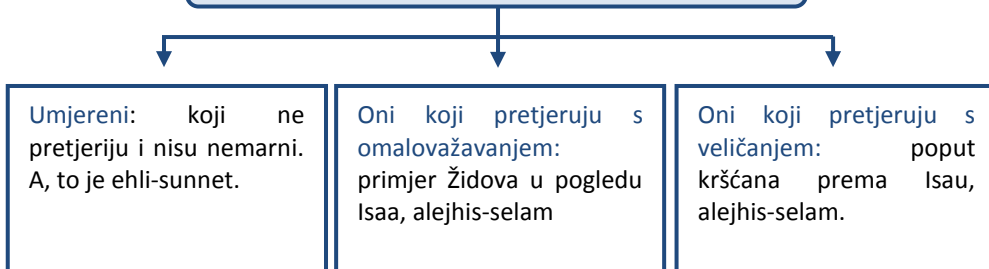
- Uzdizanje onog prema kome se pretjeruje u hvaljenju, iznad stepena koji mu pripada, i njegovo omalovažavanje, ako se pretjeruje u kuđenju.

- Vodi ka obožavanju onoga koga se pretjerano veliča.

- Odvrća od veličanja Allaha, jer srce je zaposleno ili zabludom ili istinom.

- Ako je onaj prema kome se pretjeruje živ, može se pokvariti zbog pretjeranog veličanja ili zamrziti one koji ga pretjerano omalovažavaju.

Po odnosu prema dobrim ljudima, ljudi se dijele na:

Dokazi od 3 do 5

3. Od Omera se prenosi da je Allahov Poslanik, rekao: “Nemojte me uzdizati i pretjerano hvaliti, kao što su kršćani pretjerano hvalili sina Merjemina. Zaista sam ja rob, pa recite Allahov rob i Njegov Poslanik.” Bilježe ga Buhari i Muslim.

4. Bilježi Muslim od Ibn Abbasa da je Allahov Poslanik rekao: "Čuvajte se pretjerivanja, jer je pretjerivanje, zaista, uništilo one koji su bili prije vas."
5. Muslim bilježi od Ibn Mes'uda da je Allahov Poslanik rekao: "Propale su cjepidlake i sitničari." To je rekao tri puta.

uzdizati i pretjerano hvaliti – el-itra je pretjerivanje u pohvali, poput one u kojoj su pretjerali kršćani ali i manje od toga.

Allahov rob i Njegov Poslanik – ovo je najistinitiji opis Poslanika i najveća čast za njega. Čuvajte se pretjerivanja – el-guluvv (pretjerivanje) je prekoračivanje granica u pohvali, obožavanju i djelu općenito. U čemu ih je uništio guluvv? Uništio ih je: 1. U vjeri; 2. U tijelima. Oblici i vrste guluvva mnogobrojni su. Može biti u akidi, ibadetu, međuljudskim odnosima, običajima. A, Allahova vjera je sredina između krajnosti onih koji pretjeruju i onih koji su ignoranti.

cjepidlake i sitničari – el-mutenetti'un su oni se naprežu, prenemažu i govore rastežu u govoru i u djelu, jer je to vid samoljublja. U vjeri je cjepidlačenje i sitničarenje (tenettu) slično guluvvu, i jedan je od uzroka propasti.

Mesele

1. Onome ko shvati ovo i sljedeća dva poglavlja, bit će jasna otuđeost islama kod ljudi i u Allahovoj moći da učini ljudska srca prevrtljivim vidjet će čudesno djelo.
2. Spoznaja da je zbog neispravnog shvatanja prema dobrim ljudima došlo do pojave širka na Zemlji;
3. Spoznaja prve stvari koja je izmijenila vjeru vjerovjesnika (a to je širk), i zašto se to desilo (zbog pretjerivanja u pogledu dobrih) i pored toga što su znali da ih je Allah poslao;
4. Spoznaja uzroka prihvatanja novotarija iako ih šerijat i zdrav razum odbijaju;
5. Uzrok svemu tome je miješanje neistine s istinom. Nekada to bude iz ljubavi prema dobrim ljudima a nekada zbog toga što neki ljudi od vjere i znanja urade nešto želeći time dobro, pa generacije poslije njih misle da su tim djelom htjeli nešto drugo; (ko želi da ojača vjeru novotarijom, njena je šteta veća od koristi)
6. Tumačenje ajeta iz s-ure Nuh; (U njoj se navodi da oni jedni druge podržavaju u neistini)

7. Spoznaja da je urođeno ljudskom rodu umanjivanje istine u srcu, a uvećavanje neistine; (Osim kome se Allah smiluje)
8. U ovom poglavlju je dokaz tvrdnjama selefa da su novotarije uzrok kufra; (ovo ne isključuje postojanje i drugih uzroka)
9. Šejtan zna čemu vodi novotarija, makar namjera njenog činioca bila lijepa;
10. Spoznaja općeg pravila da je svako pretjerivanje zabranjeno, i spoznaja čemu ono vodi;
11. Štetnost (ibadetskog) kruženja oko kabura, iako se time želi učiniti dobro djelo; (jer ovo vodi kao činjenju ibadeta onima u kaburu)
12. Spoznaja zabrane statua i mudrost u njihovom uklanjanju; (da se preduprijedi činjenje zabranjenog)
13. veliki značaj ove priče i velika potreba za njom, s obzirom na veliki nemar prema njoj;
14. Najčudnije je da novotari čitaju ovu priču u knjigama tefsira i hadisa i znaju šta znače te riječi, ali je Allah stavio pregradu između njih i njihovih srca, pa misle da je djelo Nuhovog naroda najbolji ibadet, a vjeruju da je ono što su zabranili Allah i Njegov Poslanik kufr koji dozvoljava njihovu krv i imetak.
15. Jasan iskaz da oni nisu hljeli ništa drugo do njihovo zagovornništvo; (a, ipak su zapali u širk)
16. Mislili su da su i učenjaci koji su napravili njihove kipove htjeli isto; (da im oni budu zagovornici. No, to je bila pogrešna pretpostavka)
17. Potpuna jasnoća u riječima: "Ne pretjerujte hvaleći me, kao što su pretjerali kršćani prema Isau sinu Merjeminom ... ", pa neka je selam i salavat na onoga koji je prenio poslanicu na najpotpuniji način; (pa je zabranio guluvu u hvaljenju i pretjerivanje u tome. No, neki muslimani zapali su u to, pa čak i u gore.)
18. Vjerovjesnikov savjet nama kroz ukazivanje na propast cjepidlaka i sitničara; (jer nas je upozorio na to)
19. Jasna naznaka da kipovi nisu obožavani dok nije nestalo znanja ukazuje vrijednost njegovog postojanja i štetnost njegovog nestanka;
20. Uzrok nestanka znanja je smrt čenjaka. (ovo je jedan od najvećih uzroka. Veliki su uzroci i nemar i okretanje od vjere, zaokupljenost dunjalukom i indolentnost prema vjeri.)

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

20. Poglavlje o onom što je došlo o oštrom prijekoru onog ko obožava Allaha kod kabura dobrih ljudi. Pa, kako li je tek s onim ko obožava toga u kaburu?

Autor je ovo poglavlje naveo da objasni koliko je vjera postala strana i koliko su se ljudi udaljili od tevhida, i da ukaže na dokaze zabrane obožavanja Allaha kod kabura dobrih, kako ne bi bili sredstvo za širk.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu bilježi od Aiše da je Ummu Seleme spomenula Allahovom Poslaniku crkvu koju je vidjela u Abesiniji i slike koje se u njoj nalaze, pa je on rekao: "To su oni koji kada im umre dobar čovjek, ili dobar rob, naprave na njegovom grobu hram i u njemu naslikaju te slike. To su najgora stvorenja kod Allaha na Sudnjem danu." Oni su objedinili dvije fitne (smutnje): fitnu u vezi grobova i fitnu u vezi kipova.

Oni su objedinili dvije zablude – ovo su riječi Ibn Tejmije, a nazvao je te zablude fitnama jer su uzrok odvrćanja ljudi od vjere.

Kaburi trebaju biti smješteni izvan građevina, kako ne bi bili odveli ka širku.

Kaburi su veća smutnja od kipova, zbog sljedećeg:

Kaburi postoje svugdje, za razliku od kipova.

Kod kabura se dešavaju stvari, kao što je osjećaj straha, koje se ne dešavaju na drugim mjestima.

Drugi dokaz

Buhari i Muslim bilježe da je Aiša rekla: "Kad je Allahovom Poslaniku došao melek smrti, prekrpio je lice svojom hamisom (ogrtačem), a kada ga je sklonio sa svoga lica, rekao je: 'Neka je Allahovo prokletstvo na Židove i kršćane – na kaburima svojih vjerovjesnika pravili su hramove.' Time je Vjerovjesnik upozorio na ono što su ovi radili i, da nije toga, i njegov kabur bi bio uzdignut. Ali, to nije urađeno iz bojazni da ne postane mjesto na kojem se klanja." Bilježe ga Buhari i Muslim.

Treći dokaz

Muslim bilježi da je Džundub ibn Abdullah rekao: "Čuo sam Vjerovjesnika, pet dana prije njegove smrti, da kaže: 'Zaista, priznajem Allahu da među vama nisam uzeo sebi nikog za prisnog prijatelja, jer je mene Allah uzeo Sebi za prisnog prijatelja, kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja. A, kad bih nekog iz svog ummeta uzimao sebi za prisnog prijatelja, uzeo bih Ebu Bekra. Znajte da su oni koji su bili prije vas na kaburima svojih vjerovjesnika i dobrih ljudi pravili hramove, pa vi ne pravite džamije na kaburima. Ja vam to zabranjujem.'" Vjerovjesnik je ovo zabranio pred kraj života. I, kako vidimo iz konteksta, prokleo je onog ko to uradi.

U zabranu ulazi i klanjanje kod kabura, pa makar na njemu i ne bila sagrađena džamija. To je značenje Ummu Seleminih riječi: "Bojao se da na njegovom mezaru ne naprave džamiju." Jer, svako mjesto na kom se s jasnom namjerom obavlja namaz smatra se mesdžidom (mjesto na kom se čini sedžda, tj, klanja namaz).

Štaviše, svako mjesto na kom se klanja zove se mesdžid, kao što je Allahov Poslanik rekao: "Zemlja mi je učinjena mesdžidom (mjestom na kom se može klanjati) i čistom (za tejemum)."

Kad je Allahovom Poslaniku došao melek smrti – Da uzme njegovu dušu
Hamisa – košulja ili odjeća s prugama.

Allahovo prokletstvo – znači: otjerao i udaljio od Svoje milosti. Ovo je obavijest od Allaha, a možda biti da je Vjerovjesnik dovio protiv njih.

na kaburima svojih vjerovjesnika pravili su hramove – bilo tako što su se molili na njima bilo da su na njima sagradili hramove.

da nije toga, i njegov kabur bi bio uzdignut – na primjer, na način da bi bio izložen i iznesen iz njegove kuće, možda u Beki.

Zašto je Vjerovjesnik ukopan u sobi, gdje niko ne vidi sobu, pa ni zemlju kabura?

Jer je Vjerovjesnik rekao: "Svaki vjerovjesnik, koji je umro, ukopan je na mjestu smrti."

iz bojazni – Vjerovjesnik se plašio da se njegov kabur ne pretvori u idola.

iz bojazni – Ashabi su se plašili da se Vjerovjesnikov kabur ne pretvori u idola, jer su bili revni u ostvarenju tevhide.

Kako odgovaramo onome ko tvrdi da je kabur Vjerovjesnika u džamiji?

Općenit odgovor: Ovo je od mutešabiha, a obaveza je da slijedimo muhkem, a ti si onaj koji slijedi mutešabih, stoga te uopće nećemo slušati.

Detaljan odgovor:

1. džamija nije izgrađena na kaburu, nego je džamija izgrađena za Vjerovjesnikova života.
2. Vjerovjesnik nije ukopan u džamiji, nego u svojoj kući, koja je bila izvan džamije.
3. To što se kabur našao unutar džamije nije se desilo po saglasnosti ashaba, nego se ovo desilo nakon što je većina ashaba bila pomrla. Neki od njih su izrazili svoje neslaganje s tim, a i tabiin Seid ibn Musejjib nije se složio s tim postupkom.
4. Kabur se i ne nalazi u džamijskom prostoru, nego u odvojenoj prostoriji, i džamija nije izgrađena na njemu. Štaviše, kabur je (od džamijskog prostora) odvojen s tri zida, a jedan zid je pod uglom koji odstupa od kible, tako da se klanjač ne okreće prema njemu kad klanja.
5. Vjerovjesnikova džamija je posebna po vrijednosti namaza i putovanja radi njene posjete i drugih razloga.

Napomena: pojam halil u arapskom jeziku označava najveći stepen ljubavi i, koliko nam je poznato, ovo je Allah potvrdio samo dvojici Svojih stvorenja: Ibrahimu, alejhis-selam, i Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem. Iz ovoga uviđamo neznanje mnogih ljudi koji kažu da je Ibrahim Allahov prijatelj, a Muhammed Allahov miljenik. Ovo je umanjivanje vrijednosti Vjerovjesnika, jer se stavlja na niži stepen od Ibrahima, i jer se time ne ukazuje da je odlikovan nad ostalim ljudima, jer Allah voli i dobročinitelje, na primjer. Dakle, onaj ko Vjerovjesnika opisuje kao Allahovog miljenika, pogriješio je.

Četvrti dokaz

Ahmed, dobrim senedom, bilježi od Ibn Mesuda da je Vjerovjesnik rekao: „Najgori ljudi su oni koje Sudnji dan zatekne u životu, i oni koji na kaburima grade hramove.” Bilježe ga i Ebu Hatim i Ibn Hibban u svom Sahihu.

Najgori ljudi – ukazuje da se ljudi razlikuju po zlu i da su neki gori od drugih

Suština poglavlja

Obaveza je udaljiti se od širka i svega što njemu vodi, odlučno odvrćati od toga da se Allah obožava kod kabura dobrih ljudi, a to obuhvata namaz i druge stvari. Onaj ko misli da davanje sadake kod nekog kabura vrijedi više nego na drugom jestu, sličan je onome koji je kabur uzeo za mesdžid.

Mesele

1. Ono što je Poslanik spomenuo o onome koji izgradi mesdžid kod kabura nekog dobrog čovjeka kako bi se Allah obožavao, pa makar mu namjera bila i ispravna; (Ovo djelo ne treba nijet, jer se ovo tiče samog djela. Isto je i sa oponašanjem mušrika)
2. Zabrana slikanja i kiparstva te stroga prijetnja u tom pogledu; (pogotovo ako se radi o likovima koji se po običaju poštuju, poput političkih vođa i roditelja, kao i ako se radi o osobama koje su poštovane sa šerijatskog stanovišta, poput evlija i dobrih.)
3. Uzimanje pouke iz Vjerovjesnikove velike brige za ovim djelom, kako im ga je prvo pojasnio, zatim pet dana prije smrti rekao je što je rekao, a kada je bio na izdisaju nije se zadovoljio samo time;
4. Zabranio je činjenje tog djela pored njegovog kabura i prije postojanja kabura;
5. Ovo djelo je od prakse Židova i kršćana i oni su to činili prema svojim vjerovjesnicima;
6. On ih je prokleo zbog toga;
7. Time je Vjerovjesnik želio da nas upozori kako ne bi postupili isto tako i sa njegovim kaburom;
8. To je razlog što njegov kabur nije na vidljivom mjestu; (Strah da se počne obožavati, a svaki vjerovjesnik ukopava se ondje gdje umre)
9. O značenju uzimanje kabura mesdžidom; (pravljenje mesdžida na njemu i klanjanje kod njega)
10. Uporedio je onoga koji učini kabur mjestom za ibadet sa onim nad kojim se desi Smak svijeta, pa je spomenuo uzrok širka, prije nego se desi, zajedno s njegovim završetkom;
11. Ono što je spomenuo u svome obraćanju na pet(dana) prije svoje smrti je odgovor dvjema skupinama koje su najveći novotari, a neki čenjaci su ih čak i izveli iz sedamdeset i dvije skupine, a to su rafidije (šije) i džehmije. Zbog rafidija se i desio širk i obožavanje kaburova i oni su prvi koji su na njima izgradili mesdžide;
12. Kako je samo teško iskušan smrtnim bolovima, sallallahu alejhi ve sellem;
13. Čime je počašćen uzimanjem za prisnog prijatelja;
14. Dokaz da je uzimanje za prisnog prijatelja veće od obične ljubavi;
15. Jasan dokaz da je Es-Siddik najbolji ashab; (vrijednost po imanu i dobrom djelu iznad je vrijednosti po porijeklu, stoga se Ebu Bekru daje prednost nad Alijom)
16. Nagovještavanje njegovog hilafeta.

21. Poglavlje o onom što je došlo o tome da pretjerivanje prema kaburima dobrih pretvara te kabure u kumire koji se obožavaju mimo Allaha

Ovo je treći uzrok dešavanja širka: pretjerivanje (guluvv) dovede ljude do toga da obožavaju kabure i one u njima ukopane. Guluvv je prekoračenje granice u pohvali ili kuđenju.

Ljudi su u pogledu kabura podijeljeni na dva ekstrema i sredinu: oni koji su im pretjerano posvećeni kroz činjenje ibadeta i gradnju turbeta; oni koji pretjeruju u nepoštovanju kroz sjedenje na njima i njihovo iskopavanje. Istina je sredina između toga, na način da se poštuju bez pretjerivanja i obožavanja mimo Allaha.

Dokazi od prvog do četvrtog

1. Malik u djelu El-Muwetta bilježi da je Allahov Poslanik rekao: "Allahu, ne daj da moj kabur postane idol koji će se obožavati. Povećala se Allahova srdžba prema narodu koji je kabure svojih vjerovjesnika pretvorio u mesdžide."
2. Ibn Džerir svojim senedom prenosi od Sufjana, on od Mensura, a on od Mudžahida da je u pogledu riječi Uzvišenog: "Šta kažete o Latu i Uzzau", rekao: "On (Lat) je njima mijesio brašno, pa kad je umro oni su se počeli okupljati i boraviti kod njegova kabura."
3. Tako i Ebul-Dževza prenosi da je Ibn Abbas rekao: "On je hodočascima mijesio brašno."
4. Ibn Abbas je rekao: "Allahov Poslanik je prokleo žene koje često posjećuju kabure i ljude koji ih pretvaraju u mesdžide i na njima pale svjetiljke." Bilježe ga autori Sunena.

Povećala se Allahova srdžba – ovo je pravo (istinsko) i potvrđeno Allahovo svojstvo. Nije poput srdžbe stvorenja.

prema narodu koji je kabure svojih vjerovjesnika pretvorio u mesdžide – ovo su učinili ili na način da su se klanjali na kaburima ili da su gradili građevine na njima.

Da li je uslišana dova Vjerovjesnika da njegov kabur ne postane idol koji se obožava ili je Allahova mudrost uredila drugačije? Ibn Kajjim je rekao: "Allah je uslišao dovu Poslanika, pa nema govora da je njegov kabur ičinjen idolom. Štaviše, njegov je kabur zaštićen s tri zida: (stihovi) *Gospodar svjetova uslišao je njegovu dovu/ i okružen je kabur s tri zida*. Tačno je da neki ljudi pretjeruju u pogledu kabura, ali nije došlo dotle da je njegov kabur postao idol."

Šta kažete o Latu i Uzzau – tj. kako su ovi idoli spomenuti uz velike znakove koje je Vjerovjesnik vidio u noći miradža.

hodočasticima mijesio brašno – sevik je ustvari jelo koje se pravi tako što se isprži ječam, potom se samelje i pomiješa sa datulama. I, time su čistili hadžije pale svjetiljke – misli se na paljenje svjetla (svijeća, lampi i sl.), bilo n oću ili danju, na kaburima, kao vid veličanja i pretjeranog vezivanja za kabure.

Posjeta žena kaburima je veliki grijeh, kao i da se kabudi uzimaju za mesdžide ili da e na njima pali nekakvo svjetlo, zbog prokletstva onih koji to čine.

Vrste posjete kaburima: 1. Šerijatska, a to je da ne poduzima posebno putovanje samo radi toga, da nijeti podsjećanje na ahiret, da moli za sebe i za umrle; 2. Ako namjerava da moli umrlog, to je širk posjeta; 3. A, ako zanijeti da moli Allaha kod tih kabura, to je novotarska posjeta

Mesele

1. Objašnjenje pojma idol; (sve što se obožava mimo Allaha, bilo kip, kabur il šta drugo.)
2. Objašnjenje pojma ibadet; (poniznost i potčinjenost obožavanom, iz straha, nade, ljubavi i veličanja)
3. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije tražio utočište kod Allaha od nečega osim ako se bojao da bi se to djelo moglo nekada dogoditi;
4. Uz njega je povezao i uzimanje vjerovjesničkih kaburova mesdžidima;
5. Spominjanje žestoke Allahove srdžbe;
6. Najveće mes'ela u ovom poglavlju: spoznaja načina na koji su obožavali Lata, najvećeg idola;
7. Spoznaja da je to kabur dobrog čovjeka;
8. Lat je ime čovjeka ukopanog u kabur; spominjanje značenja tog imena;
9. Poslanikovo proklinjanje žena koje posjećuju kaburove;
10. Poslanikovo proklinjanje onih koji budu osvjetljavali kabure.

Važno pitanje: Pretjerivanje u pogledu kabura dobrih, čini te kabure idolima, kao što je slučaj sa Lutovim kaburom.

Pitanje: Ako žena ode u er-Revdu u Poslanikovo džamiji da klanja u njoj, gdje joj je kabur blizu, pa stane i poselami, nema smetnje za to, ali je bolje da izbjegava gužvu i miješanje sa muškarcima, a i da onaj ko je vidi ne posmisli da ježeni dozvoljeno da ciljano ide na kabur.

22. Poglavlje o tome kako je Vjerovjesnik štitio tevhid i zatvarao puteve širka

Ovo poglavlje autor je naveo da je Vjerovjesnik štitio tevhid i da je zatvorio sve prilaze širku.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udarati, jedva čeka da pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.“
2. Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik, rekao: “Nemojte svoje kuće pretvarati u kabure i nemojte moj kabur učiniti mjestom stalnog okupljanja. Donosite na mene salavat, jer vaš salavat dolazi do mene gdje god vi bili.” Bilježi ga Ebu Davud, sa hasen senedom, čiji prenosioci su povjerljivi.

Došao vam je Poslanik – u gramatičkom smislu, ova rečenica potvrđena je s tri zakletve jedan od vas – 1. „min enfusikum“ - iz ljudske vrste, ali odlikovan nad vama Objavom; 2. a u jednom kiraetu uči se „min enfesiku“, tj. od najčasnijih i najbogobojaznijih od vas.

teško mu je što ćete na muke udarati – teško mu je ono što je vama teško. Zato je poslan s tolerantnom i umjerenom vjerom

jedva čeka da pravim putem pođete – ulaže krajnje napore u onome što je u vašem interesu.

a prema vjernicima je blag i milostiv – redosljed riječi u arapskom ukazuje na ograničenost značenja, što znači da je strog prema nevjernicima. „Muhammed je Allahov poslanik, a oni koji su uz njega strogi su prema nevjernicima, a samilosni su među sobom.“

a ako se okrenu – 1. Nije rekao „ako se okrenete“, jer je okretanje, pored ovakvog objašnjenja pokuđeno; 2. Promjenjena je zamjenica da bi se čitaocu i slušaocu povećala pažnja.

reci: „dovoljan je meni Allah“ – tj. ne brini zbog njihovog okretanja i svojim srcem i jezikom reci: Dovoljan mi je Allah.

svoje kuće pretvarati u kabure – nemojte ostavljati namaz u njima i nemojte se ukopavati u njima.

i nemojte moj kabur učiniti mjestom stalnog okupljanja – nemojte konstantno dolaziti na moj kabur; svejedno da li je to godišnje, mjesečno ili sedmično posjećivanje, nego Vjerovjesnikov kabur treba posjećivati s razlogom, kao da dođe s puta ili radi podsjećanja na ahiret.

Donosite na mene salavat – salavat od Allaha je pohvala njemu u uzvišenom društvu meleka.

jer vaš salavat dolazi do mene gdje god vi bili – jer je Vjerovjesnik rekao: “Allah ima meleke koji putuju po Zemlji i dostavljaju mi selam od mog ummeta.” Dakle, nema potrebe da se stvara gužva kod Vjerovjesnikovog kabura.

Treći dokaz

Ali ibn Hasan vidio je nekog čovjeka kako dolazi na Vjerovjesnikov kabur, ulazi unutra kroz rupu u zidu i uči dovu, pa mu je to zabranio rekavši: “Ispričaj ću vam hadis kojeg sam čuo od mog oca, a on od moga djeda, a on od Allahovog Poslanika, koji je rekao: “Nemojte moj mezar učiniti mjestom stalnog okupljanja i nemojte svoje kuće pretvarati u kabure. Donosite na mene salavat, jer, gdje god da se vi nalazili, vaš salavat mi biva dostavljen.” Zabilježen je u djelu el-Muhtara.

i uči dovu – to što misli da dova kod njegovog kabura ima posebnu odliku, to otvara vrata i sredstvo je širka

gdje god da se vi nalazili – znači: donosite salavat na poslanika bilo gdje se nalazili i nema potrebe da dolazite njegovom kaburu, da bi ga poselamili i donosili salavat na njega.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure Et-Tevba (došao vam je Poslanik, jedan od vas);
2. Poslanik je svoj ummet mnogo udaljio od granice zabranjenog; (ne činite svoje kuće kaburima)
3. Spominjanje Poslanikove brige, blagosti i milosti prema nama; (ajet-i-beraa)
4. Zabranio je da posjećujemo njegov kabur na neki poseban način i u posebno vrijeme, iako je posjeta njegovog kabura od najboljih djela; (od velikih dobrih djela jer ga prilikom posjete njegovog kabura selamimo. Uz to, njegovo je pravo veće nego bilo čije.)
5. Zabranio je pretjerane posjete kaburovima;
6. Podsticao je na klanjanje na fila u kući;
7. Oni znaju da se ne klanja na grobljima;
8. Pojašnjenje toga je u riječima da čovjekovi salavati i selami dolaze do Poslanika i ako bi osoba bila daleko te nema potrebe da bude blizu, kao što zamišljaju neki; (Alija ibn Husejn je rekao: „Ti i onaj u Endelusu ste isti.“)
9. Poslanik prima selame i salavate u berzahu (zagrobnom životu).

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Peto: Pobijanje dokaza onih koji tvrde da se u ovom ummetu ili na Arapskom poluostrvu ne može pojaviti širk (jedno poglavlje)

23. Poglavlje o predajama da će dio ovog ummeta obožavati kipove

Ovo poglavlje autor je naveo da pobije tvrdnje da u ovom ummetu neće biti širka, da je ummet zaštićen od njega, jer je Vjerovjesnik rekao: „**Šejtan je izgubio nadu da će ga klanjači obožavati na Arapskom poluostrvu.**“

Odgovor na njihovu nedoumicu općenito je da je ovo slijeđenje najasnijih, a ostavljanje jasnih dokaza. Detaljan odgovor je:

1. To što je šejtan izgubio nadu da će se desiti, ne znači da se nikako neće desiti.
2. Šejtan je izgubio nadu da će ga obožavati klanjači, a to su muvehhidi.
3. Njihovo razumijevanje je oprečno mnogim tekstovima Kur'ana i sunneta.
4. Ashabi su ratovali protiv murteda na Arapskom poluostrvu, jer su činili širk.
5. Realno stanje je suprotno njihovom shvatanju, jer možemo vidjeti da se na Arapskom poluostrvu dešavaju stvari poput klanja nekome mimo Allaha.
6. Ovo je osjećaj šejtana u njegovom srcu, ali on nije prestao raditi na tome da zavede ljude.
7. To (njegov osjećaj) se desio kad su se umnožile pobjede islama i kad su ljudi ušli u islam u skupinama.
8. Učenjaci su naveli stvari koje izводе iz vjere, makar čovjek bio na Arapskom poluostrvu.

Ko tvrdi da je Musejlama vjerovjesnik učinio je nevjerstvo i neće mu vrijediti kelime-i-šehadet, pa kakva je tek situacija sa onima koji uzdižu Tidžanija i druge na stepen Allaha? Kako da takav ne bude nevjernik? To je veoma čudno!

Zašto je autor u ovom poglavlju naveo ajete u kojima nema dokaza za ono na što cilja?

Značenje postaje jasno iz hadisa Ebu Sada te se iz toga vidi da je navođenje tih ajeta sasvim prigodno pod navedenim naslovom.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah „Zar ne vidiš one kojima je dat jedan dio Knjige kako u džibta i taguta vjeruju.“

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: "Reci: 'Hoćete li da vam kažem koji su gori od takvih i koje će Allah još teže kazniti? Oni koje je Allah prokleo i na koje se rasrdio i u majmune i svinje ih pretvorio, oni koji su taguta (šejtana) obožavali...'"

Zar ne vidiš – pitanje kao forma potvrde i izražavanja čuđenja. Riječi su upućene svakome na koga se mogu odnositi.

one kojima je dat jedan dio Knjige – dat im je dio, a ne cijala Knjiga. Ona im je uskraćena zbog njihovih grijeha.

kako u džibta i taguta vjeruju – vjeruju u njih, priznaju ih i ne poriču ih.

Koristi ovog ajeta:

1. Čudno je da čovjeku bude dat dio Knjige, a on potom vjeruje u džibta i taguta.
2. Znanje ne štiti čovjeka od grijeha.
3. Obaveza je poreći džibta i tagita i nije ih dozvoljeno priznavati.
4. U ovom ummetu ima onih koji vjeruju u džibta i taguta, kao što ih je bilo u Beni Israilu.

"Reci: 'Hoćete li da vam kažem...'" – ovo je naredba Vjerovjesniku da odgovori Židovima koji su se ismijavali s islamom. Naredba je u formi pitanja kako bi pobudila interesovanje i pojačala želju za odgovorom

Koristi ovog ajeta:

1. Raspravljanje sa oponentima dokazima koje može prihvatiti. Židovi su znali da je među njima bilo onih na koje se Allah rasrdio i prokleo ih i pretvorio ih u majmune i svinje. Pošto to priznaju, onda kada se izruguju muslimanima, možemo im reći da su oni koje je Allah kaznio preči da im se izruguje.
2. Položaj ljudi kod Allaha razlikuje se shodno povećanju i smanjenju njihovog imana, i onog što iz tog proizlazi.
3. Loše stanje Židova, jer su kažnjeni prokletstvom, pretvaranjem u životinje i obožavanjem taguta.
4. Potvrda Allahu sifata ihtijarije (atributi koji iskazuju Njegov voljni izbor), poput proklinjanja, srdžbe, moći i da On radi šta hoće.
5. Vjerovjesnik je rekao: „Narod koji je pretvoren u životinje ostane bez potomstva.“ Majmuni su postojali ranije (nisu nastali od Židova koji su u njih pretvoreni).
6. Kazna je od iste vrste kao i grješno djelo. Židovi su učinili djelo koje se doima kao dozvoljeno, a bilo je zabranjeno.
7. Židovi su počeli obožavati taguta, a nema sumnje da ga i danas obožavaju.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Treći dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „A onda oni do čijih se riječi najviše držalo rekoše: ‘Sigurno ćemo nad njima sagraditi mesdžid.’”

do čijih se riječi najviše držalo – to su vladari. Rekli su to zaklinjući se i potvrđujući.

1. Sura el-Kehf sadrži znakove koji ukazuju na savršenstvo Allahove moći.
2. Jedan od uzroka gradnje mesdžida na kaburima je zastranjenost u ubjeđenju u vezi ljudi ukopanih u tim kaburima.
3. Zastranjenost u ubjeđenju u vezi kabura, makar bila mala, može odvesti ka većem zlu od toga.

Četvrti dokaz

Ebu Seid el-Hudri prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Vi ćete, uistinu, slijediti puteve onih koji su bili prije vas i ličit ćete na njih kao što su pera na strijeli slična jedno drugome. Čak, kad bi oni ušli u gušterovu rupu i vi biste u nju ušli.” Prisutni su upitali: “Allahov Poslaniče, jesu li to Židovi i kršćani?” Poslanik je odgovorio: “A ko drugi?” Bilježe ga Buhari i Muslim.

Peti dokaz

Bilježi Muslim od Sevbana da je Allahov Poslanik rekao: “Allah mi je, uistinu, dao da obuhvatim Zemlju, pa sam vidio njene istoke i zapade. I, zaista će vlast moga ummeta doprijeti dotle dokle sam od nje obuhvatio. Data su mi dvija blaga: crveno i bijelo. I molio sam svog Gospodara da moj ummet ne uništi općom sušom i da njima ne ovlada neprijatelj, mimo njih samih, pa da ovlada svime što oni posjeduju, a moj Gospodar je rekao: ‘Muhammede, Ja kad odredim odredbu, ona se ne može spriječiti. Uistinu, Ja sam tvom ummetu dao da ih neću uništiti općom sušom i da neću dati da njima ovlada neprijatelj, mimo njih samih, da ovlada svime što oni posjeduju, pa makar se protiv njih sakupili iz svih njenih dijelova’ – ili je rekao: ‘ko se nalazi među njenim dijelovima’ – sve dok ne budu uništavali jedni druge i zarobljavali jedni druge.”

U hadisu se još navodi: “Uistinu se za svoje sljedbenike plašim vođa koji će voditi u zabludu. A, kad počne borba protiv muslimana neće prestati do Sudnjeg dana. Neće nastupiti Sudnji dan dok se plemena iz moga ummeta ne priključe mušricima i dok mnogobrojne skupine moga ummeta ne budu obožavale kipove. I, u mom ummetu će biti trideset lažova. Svaki će tvrditi da je vjerovjesnik, a ja sam pečat vjerovjesnicima i nema vjerovjesnika poslije mene. A, neprestano će jedna grupa mojih sljedbenika biti na istini, potpomognuta; neće im nauditi onaj ko ih je izdao i s njima se razišao. I tako će biti sve dok ne dođe odredba Allaha Slavljenog i Uzvišenog.”

Riječ „senen“ u arapskom znači put, dok „sunen“ znači način.

kao što su pera na strijeli slična jedno drugome – pero strijele. Hoće se reći da će slje oponašanja postati jako slični nemuslimanima.

1. Neki iz ovog ummeta obožavat će idole, jer je to put prijašnjih naroda, a mi ćemo ih oponašati.

2. Treba znati šta su od zabranjenih stvari upražnjavali oni prije nas, kako bismo se sačuvali, a većinu toga nalazimo u Kur'anu i sunnetu. Mi ih ne trebamo slijediti u nepokornosti Allahu.

3. Ashabi su bili jako začuđeni da ćemo, nakon što nam je došla Uputa, slijediti put onih prije nas.

4. Što god je insan vremenski udaljeniji od poslanice, to je dalji od istine.

obuhvatim – skupio i sažeo. Crveno i bijelo – zlato i srebro. A, odnosi se na blaga kisre i kajsara.

I molio sam svog Gospodara – Vjerovjesnik je molio za tri stvari, dvoje mu je uslišano, a treće nije.

1. Molio je da ummet ne uništi općom sušom, tako da sav ummet nikad neće biti uništen sušom i nerodnom godinom.

2. Molio je da nevjernici ne zavladaju cijelim ummetom, i to mu je dato.

3. Molio je da se u ummetu ne dešavaju međusobni ratovi, a to mu nije dato

Vođa koji će voditi u zabludu – vođe koje odvođe u zabludu. Jedini strah za ummet koji je Vjerovjesnik izrazio je strah od vođa koje odvođe u zabludu

Vođa može biti:

1. Čovjek od hajra. „Između njih smo Mi vođe određivali i oni su, odazivajući se zapovijedi Našoj, na Pravi put upućivali, jer su strpljivi bili i u dokaze Naše čvrsto vjerovali.“ (es-Sedžda, 24.)

2. Čovjek od zla. „A bili smo ih učinili vođama koji su pozivali u ono zbog čega se ide u vatru – a na Sudnjem danu niko im neće pomoći“ (el-Kasas, 41)

kad počne borba protiv muslimana neće prestati – ovo se desilo od ubistva Osmana ibn Affana i traje do danas.

i dok mnogobrojne skupine moga ummeta ne budu obožavale kipove – i dok grupe iz Vjerovjesnikovog ummeta ne budu obožavale idole.

Trideset lažova – može biti da je broj ograničen na toliko, a može biti da se niime samo ukazuie da će biti broini.

Mesele:

1.Tumačenje ajeta iz sure En-Nisa'; („kako u džibta i taguta vjeruju“)

2.Tumačenje ajeta iz sure El-Maida; (“oni koji su taguta (šejtana) obožavali“)

3.Tumačenje ajeta iz sure El-Kehf; ‘Sigurno ćemo nad njima sagraditi mesdžid.’ – Jer, kao što je u prijašnjim narodima bilo onih koji su obožavali kipove i idole, tako će se i u ovom ummetu pojaviti oni koji obožavaju kipove i idole.

4. Jedna od najbitnijih mes'ela: da li ovdje vjerovanje u džibta i taguta znači ubjeđenje srca ili je to saglasnost u nečemu od toga sa onima koji u njih vjeruju i spoznaja neispravnosti vjerovanja u to. (1. Učinio je kufr, ako je njegova saglasnost temeljena na uvjerenju da je to ispravno; 2. Nije učinio kufr, ako ne vjeruje da je to ispravno.)
5. Oni govore: "Nevjernici koji su svjesni svog kufra su na ispravnijem putu od vjernika"; (znači: ovaj govor je kufr, jer se daje prednost nevjerstvu nad imanom)
6. Ovo je poenta naslova poglavlja: Ova pojava se mora dogoditi u ovom ummetu, što je potvrđeno u hadisu Ebu-Seida; (i ovo sadrži upozorenje)
7. Vjerovjesnikova jasna izjava da će se u ovom ummetu pojaviti obožavanje idola.
8. Najčudnija stvar, a to je pojava Muhtara koji se proglasio vjerovjesnikom iako je izgovarao šehadet. Tvrdio da je pripadnik ovog ummeta, da je Vjerovjesnik istina i da je Kur'an istina, a Kur'an potvrđuje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sllem, pečat svih vjerovjesnika. Mnogi su mu povjerovali i pored ovih jasnih nepodudarnosti. Pojavio se na samom kraju vremena u kojem su živjeli ashabi i slijedile su ga velike skupine; (Muhtar je Ibn Ebi Ubejd Es-Sekafi)
9. Obveseljivanje da istina neće prestati postojati u potpunosti, kao što je to bio slučaj u prijašnjim ummetima, nego će ipak ostati na njoj jedna grupa; (iz ovog ummeta, do Sudnjeg dana)
10. Veliki znak, koji govori da im i pored njihove malobrojnosti neće naškoditi onaj ko se izdvoji od njih niti ko se ne složi s njima;
11. Taj uslov će biti do (blizine) Sudnjeg dana;
12. U hadisu su spomenuti veliki znakovi, od kojih su: obavještenje da je Allah Vjerovjesniku pokazao istoke i zapade. Vjerovjesnik je obavijestio šta to znači i desilo se onako kako je rekao, u suprotnosti s jugom i sjeverom. Zatim, obavještenje da je dobio dvije riznice. Obavještenje da su mu dvije dove uslišane, a treća nije. Obavještnje o izvlačenju sablje koja se neće spustiti nakon što se jednom podigne u ummetu. Obavještenje o međusobnom ubijanju i porobljavanju. Vjerovjesnikov strah za ummet od vođa koje vode u zabludu. Sve se ovo već dogodilo kao što je i obavijestio, iako je svaka ova vijest bila daleko od ljudskih mozgova u to doba;
13. Vjerovjesnik je izrazio bojazan za svoj ummet samo od vođa koje vode u zabludu;
14. Upozorenje na značenje obožavanja idola. (nije ograničena samo na izvršavanje rukua ili sedžde, nego obuhvata i slijeđenje onih koji zavode u zabludu).

Ispit četvrtog i petog dijela (5 poglavlja)

Prvo pitanje: navedio nazive poglavlja i zašto ih je autor naveo

Zašto ga je autor naveo

Naziv poglavlja

۴

1

2

3

4

5

Drugo pitanje: označi ispravan odgovor ili dopuni praznine

1. Pretjerivanje u pogledu dobrih je temelj širka prije i danas: tačno – netačno.
2. Objasni šta je guluvv (pretjerivanje) i koje su njegove štetnosti.
3. Smutnja obožavanja kabura je kao smutnja obožavanja kipova i još teža: tačno – netačno.
4. Ukašavanje kabura, osvjetljavanje, ozidavanje, gradnja na njima, pisanje na njima, stavljanje zastora, služenje posjetilaca i darivanje novca služiteljima kabura je: haram – dozvoljeno.
5. Autor je rekao da je posjeta kaburu Vjerovjesnika jedno od najboljih djela: tačno – netačno.
6. Slijeđenje tragova poslanika je: pohvalno – ima detaljno objašnjenje – zabranjeno.
7. Vjerovjesnik je izrazio bojazan za ummet samo od:.....
8. Autor je naveo tri ajeta u poglavlju da će dio ummeta obožavati idole, a razlog je: nema razloga – razlog nije jasan bez hadisa – greška nekih prepisivača.
9. Ljudi se u odnosu prema dobrima dijele na: dvije krajnosti i sredinu – pretjerivanj i zanemarivanje.
10. Ljubav prema dobrima pokazuje se dovom za njih, odbranom njihovog dostojanstva, učenjem od njih: tačno – netačno.
11. Pretjerivanje u pogledu dobrih nije jedini razlog širka, ali je najopasniji: tačno – netačno.
12. Da li se pretjerivanje dešava i u ibadetima: da – ne.
13. Ako se čovjek ne sjeti da obožava Allaha osim kad vidi duhove dobrih to je: krnjav ibadet – ništavan ibadet.
14. Allahov rob i Njegov Poslanik je najbolji i najčasniji opis Vjerovjesnika: tačno – netačno.
15. Šta je pretjerano hvaljenje i navedi primjer?
16. „Nemojte pretjerivati hvaleći me“ obuhvata oponašanje kršćanskog pretjerivanja i druge oblike.
17. Pretjerivanje biva u: pohvali – ibižavanju – djelu – svemu navedenom.
18. Ko su mutenettiun (cjepidlake)?
19. Ehlek (uništava) odnosi se na uništavanje: vjere – tijela – svega navedenog.

20. Ispravna Allahova vjera je između onih koji pretjeruju u njoj i onih koji je zanemaruju: tačno – netačno.
21. Tenettu biva u: načinu govoru – odabiru riječi – oboje navedeno.
22. Ummet se slaže da je Husejn imao jednu glavu, a u realnosti je imao pet glava: začno – netačno.
23. Prvi širk na Zemlji desio se u narodu: Adema – Nuha – Ibrahima.
24. Prvo čime je vjera promijenjena je širk, a uzrok je pretjerivanje u pogledu dobrih ljudi: tačno – netačno.
25. Ko želi da ojača vjeru novotarijom, njegova je šteta veća od koristi: tačno – netačno.
26. Sve što se uzima kao blagdan i ponavlja svake sedmice ili godine je: novotarija – dozvoljeno – sunnet.
27. Novotarija je uzrok kufr: tačno – netačno, jer kufr ima brojne uzroke.
28. Uzrok gubljenja znanja je: smrt uleme – nemar – nezainteresiranost – zauzetost dunjalukom – sve navedeno.
29. Posjećivanje kabura može biti: propisno – novotarsko – širkijsko.
30. Posjeta čiji cilj je uzimanje pouke je novotarska, a čija posjeta je cilj da se okoristi od mrtvih je propisna: tačno – netačno.
31. Sve što je uzrok odvratanja ljudi od vjere naziva se: smutnja – novotarija – mit.
32. „Allahovo je prokletstvo na židove“ je: dova protiv njih – obavijest da ih je Allah prokleo – moguće je oboje.
33. Uzimanje kabura kao mesdžida biva: činjenjem sedžde na njima – gradnjom mesdžida na njima – oboje navedeno.
34. U predaji „strahovaolo se“, odnosi se na: Vjerovjesnika – ashabe.
35. Vjerovjesnikov kabur nije uzdignut jer: strahovalo se – strahovao je – jer svaki Vjerovjesnik se ukopa na mjestu gdje je preselio – sve navedeno.
36. Šta znači uzdignutost kabura?
37. Propis riječi da je Vjerovjesnik Habibullah: dozvoljeno – umanjivanje njegovog prava – mustehab.
38. Riječi „Ibrahim je halilullah, a Muhammed je habibullah“ je: dozvoljeno – pohvalno – nije dozvoljeno.
39. Allahov halil je naziv koji se odnosi: samo na Ibrahima – na Ibrahima i Muhammeda – na njih dvojicu i druge.
40. Ako je mesdžid izgrađen na kaburu: iskopat će se kabur, a medžid ostaviti – ostaviti kabur, a srušiti mesdžid.
41. Namaz nije dozvoljen: prema kaburu – na kaburu – u kaburu – sve navedeno.
42. Ljudi se razlikuju po: dobru – po zlu – oboje.
43. Najgori ljudi su: oni koji će dočekati Sudnji dan – oni koji su kabure uzeli za medžide – sve navedeno.

44. Oabveza je udaljiti se od: širka – onog što vodi u širk – oboje navedeno.
45. Sadaka kod kabura je uredu, jer je Vjerovjesnik zabranio samo namaz: tačno – netačno.
46. Oponašanje mušrika je veliki grijeh: ako je imao nijet oponašanja – bez obzira na nijet.
47. Vjerovjesnik je zabranio uzimanje kabura za mesdžide: u svom životu – prije smrti na pet dana – u kontekstu – sve navedeno.
48. Iman i dobro djelo bolji su od dobrog porijekla: tačno – netačno.
49. „nemoj učiniti moj kabur idolom“: Allah mu se odazvao – Allahova mudrost htjela je drugačije.
50. Posjeta žena kaburima je veliki grijeh: tačno – netačno.
51. Vjerovjesnik je: zaštitio tevhid – zapriječio sve puteve koji vode u širk – oboje navedeno.
52. „Vaše kuće kaburima“ znači: ne ukopavajte se u njima – ne ostavljate namaz u njima – oboje.
53. Ne poduzima se posebno ibadetsko putovanje da bi se posjetio Vjerovjesnikov kabur niti se treba često dolaziti na njega: tačno – netačno.
54. Salavat i selam na poslanika donosi se na jega: kod njegovog kabura te se savjetuju putnici kad dođu u Medinu da to obave – na bilo kojem mjestu (nema razlike između tebe i onog koji je u Endelusu).
55. „moj kabur blagdanom“ znači:.....
.....
56. Nemoguće je da se širk desi u ovom ummetu jer je ummet zaštićen od toga: tačno – netačno.
57. „kojima je dat dio Knjige“ – nije im data cijela knjiga, nego su ostali uskraćeni zbog grijeha: tačno – netačno.
58. Znanje ne spašava čovjeka od grijeha: tačno – netačno.
59. Da li su majmuni i svinje potomci onih koji su u njih pretvoreni: da – ne.
60. Pretjerivanje u pogledu kabura, makar bilo malo, može dovesti do velikih opasnosti: tačno – netačno.
61. Gotovo da nema grijeha u ummetu a da nije prakticiran u nekom prijašnjem narodu: tačno – netačno.
62. Kad su se muslimani razdijelili i počeli boriti jedni protiv drugih, Allah je dao da nad njima nadvaladaju neprijatelji: tačno – netačno.
63. Imam je imam: samo u dobru – i u dobru i u zlu.
64. Najviše se za ummet treba bojati: zlih vladara – slijeđenja židova i kršćana.
65. Vjerovjesniku su uslišane dvije dove, a odbijena jedna. Navedi koje su.

Šesto: Šejtanska djela (7 poglavlja)

24. Poglavlje o onome što je
došlo o sihru

Sihir dolazi samo putem širka, jer šejtani služe čovjeka samo iz interesa, a to je da zavode ljude i uvode ih u širk i grijeh.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „Učili su ono što će im nauditi i od čega nikakve koristi neće imati iako su znali da onaj koji tom vještinom vlada neće nikakve sreće na onome svijetu imati.“
2. Rekao je Uzvišeni Allah: „...vjeruju u džibta i taguta.“ Omer ibn Hattab je rekao: „Džibt je sihr, a tagut je šejtan.“ Džabir je rekao: „Taguti su vračevi kojima su dolazili šejtani. U svakom plemenu bio je po jedan.“

koji tom vještinom vlada – tj. koji je to naučio.

džibta i taguta – ovo je objašnjenje navođenjem primjera jer je pojam tagut šireg značenja od pojma šejtan.

Da li se poništava udio potpuno ili određeni dio

Drugo mišljenje

Tekstovi veida i vada se sagledavaju zajedno, stoga se poništava udio na sljedeći način:

Poništava se dio:
Ako je uz korištenje
pripravaka i smjesa

Poništava se cio:
Ako se za sihr koriste
šejtani.

Prvo mišljenje

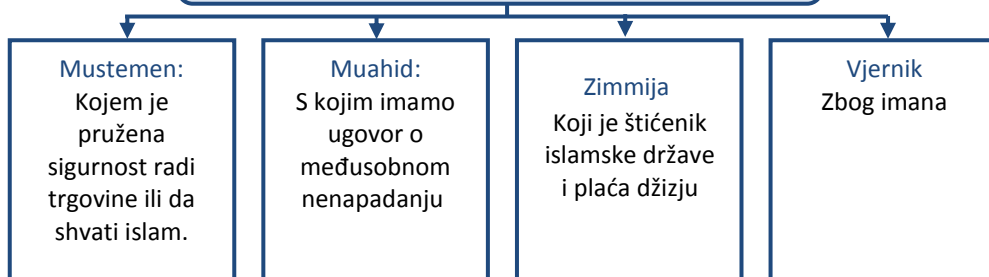
Ajeti veida (prijetnje) shvataju se kako su došli, bez nastojanja da se usaglase sa ajetima vada (obećanja) oprosta, kao se ne bi umanjio njihov značaj zbog riječi Uzvišenog: „MI šaljemo znakove da bismo zaplašili“ – jer Allah je naveo te ajete u kontekstu zastrašivanja i odvrćanja od tog diela.

Treći dokaz

Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Čuvajte se sedam upropaštavajućih grijeha." "Koji su to, Allahov Poslaniče?", upitali su, pa je odgovorio: "Širk Allahu, sihr, ubistvo onoga koga je Allah zabranio osim po pravdi, uzimanje kamate, jedenje imetka siročeta, bježanje sa bojnog polja i potvaranje nevinih i čednih vjernica za nemoral."

Čuvajte se – ostavite i udaljite se od njih. Da smo mi na jednoj strani a oni na drugoj.
 sedam upropaštavajućih grijeha – ovim se ne ograničava njihov broj, jer postoje i druga upropaštavajuća djela
 uzimanje kamate – znači uzimanje kamate, svejedno jeli je koristio za jelo, namještaj ili drugo. U šerijatu je kamata razlikovanje vrijednosti dvije stvari koje bi trebale biti izjednačene; i odgađanje u ugovoru između dvije stvari, kada je obaveza da bude isplaćeno odmah. Kamata se dijeli na: kamatu dodatka i kamatu odgode.
 jedenje imetka siročeta – jetim je dijete, muško ili žensko, kojem umre otac prije nego je dostiglo spolnu zrelost.
 bježanje sa bojnog polja – bježanje iz borbe kad se sučele vjernici i nevjernici u borbi.
 i potvaranje nevinih i čednih vjernica za nemoral." – potvaranje slobodne vjernice za blud

„Ubijanje onog koga je Allah zabranio“ – a to su četiri kategorije:

„Osim s pravom“, a to je troje:

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Povlačenje s bojnog polja dozvoljeno je u tri slučaja:

Ako je nevjernika duplo više nego vjernika: dozvoljeno se povući

ili drugoj četi pristupi: da se priključi drugoj jedinici iz nužde, pod uslovom da u tome nema štete za vojsku

koji se povuče s namjerom da se ponovo bori: kao da se povuče da se konsolidira, spremi oružje ili priđe s druge strane.

Dokazi od 4 do 7

4. Džundub, kao merfu, prenosi hadis: "Kazna (hadd) za sihirbaza jest ubijanje udarcem sablje." Zabilježio ga je et-Tirmizi i rekao: "Ispravno je da je ovaj hadis mevkuf (riječi ashaba)."

5. Buhari u Sahihu bilježi da je Bedžale ibn Abede rekao: "Omer ibnul-Hattab je napisao svojim namjesnicima: 'Ubijte svakog sihirbaza i sihirbaskinju', pa smo pogubili troje sihirbaza."

6. U vjerodostojnoj predaji navodi se da je Hafsa naredila da se ubije njena sluškinja koja joj je napravila sihr, i bila je ubijena.

7. Tako je i od Džunduba prenesena vjerodostojna predaja. Ahmed je rekao: "To je preneseno od trojice Vjerovjesnikovih ashaba."

Propis sihra

Drugi govor (Šafija):
Ovo preferira šejh Ibn Usejmin

Sihr pomoću pripravaka i smjesa:
Ima propis napadača koji ugrožava imetak, život ili čast i ubija se po kazni, a smatra ga se muslimanom.

Sihr pomoću šejtana: počinilac je otpadnik kojem se nudi tevba, pa ako se pokaje ubija se kao musliman, a ako se ne pokaje ubija se kao otpadnik.

Prvi govor (Muhammed ibn Abdulvehhab)
Svaki sihr je nevjerstvo, sahir se ubija, a njegova tevba je prepuštena Allahu.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure El-Bekare (učili su ono što će im nauditi);
2. Tumačenje ajeta iz sure En-Nisa' (vjeruju u džibtu i tagutu);
3. Tumačenje džibta i taguta, kao i razlike između njih; (Džibt je sve u čemu nema dobra od sihra i ostalog, a tagut je sve ono u pogledu koga/čega je čovjek prekoračio granicu u obožavanju, slijeđenju ili pokornosti)
4. Tagut nekada bude od džinnova, a nekada od ljudi; (ako se kaže samo tagut misli se na džine-šejtane, a taguti od ljudi su vračevi.)
5. Spoznaja sedam uništavaćih grijeha koji su posebno zabranjeni;
6. Za sihirbaza kažemo da je kafir;
7. Ubija se bez traženja njegove tevbe- pokajanja; (za ono za što je propisan hadd (precizirajuća kazna), se ne traži pokajanje kada počinilac dospije pred sud vladara, a za kufr se traži pokajanje)
8. Ovo se dešavalo među muslimanima za vrijeme Omera, pa kako je onda tek nakon njega!

Stav da vlast treba izvršiti smrtnu kaznu nad sihirbazom u skladu je s pravilima šerijata, jer oni šire nered na Zemlji. Nered koji čine je jedan od najvećih i obaveza vladara je da ih kažnjava smrću i nije dozvoljeno vladaru da to odgađa, jer ako se takvi ljudi ostave nekažnjeni, nered sihirbaza proširit će se zemljom vladara, kao i izvan nje. A, s njihovim ljudi će se sačuvati njihovog zla i bit će odvraceni od bavljenja sihom.

25. Poglavlje: objašnjenje nekih vrsta sihra

Nakon što je spomenuo sihr, objasnio ti je neke vrste da bi znao da postoji više vrsta i da bi ih se klonio.

Dokazi od 1 do 5

1. Ahmed je rekao: "Obavijestio nas je Muhammed ibn Džafer, njega Avf ibn Hajjan ibnul-Ala, a njega Katn ibn Kabisa, od svoga oca da je čuo Vjerovjesnika kako kaže: 'Zaista su ijafeh (gatanje na osnovu pravca u kojem odlete ptice nakon što se poplaše), tark (crta koja se nacrti na zemlji) i tijerah (vjerovanje u loš predznak) od džibta (šejtanoskog glasa)'."

Avf je rekao: "Ijafeh je gatanje na osnovu pravca u kojem odlete ptice nakon što se poplaše bukom. Tark je crta koja se nacrti na zemlji. A, džibt je, kako je rekao Hasan, šejtanov glas." Sened predaje je hasen. Ovaj hadis sa senedom bilježe i Ebu Davud, Nesai te Ibn Hibbana u svom Sahihu.

2. Ibn Abbasa prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Ko uči nauku o zvijezdama (astrologiju) uči jedan ogranak sihra, i što više toga uči više će ogranaaka (sihra) znati." Bilježi ga Ebu Davud sa vjerodostojnim lancem prenosilaca.

3. En-Nesai bilježi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: "Ko napravi čvor, zatim u njega puhne, učinio je sihr, a ko učini sihr učinio je širk, a ko nešto objesi (na sebe), tome bude prepušten."

4. Ibn Mesud prenosi se da je Allahov Poslanik rekao: "Hoćete li da vas obavijestim šta je to el-adh? To je prenošenje tuđeg govora. To je el-kale (koja puno priča i zavađa ljude)." Bilježi ga Muslim.

5. Buhari i Muslim bilježe od Ibn Omera da je Allahov Poslanik, rekao: "Ima rječitog govora koji je sihr (koji opčinjava, očarava)."

El-Ijafet – izražavanje pesimističnog ili optimističnog pretskazanja na osnovu pravca u kojem krenu ptice kad se poplaše. Spada u tetajjur u djelu.

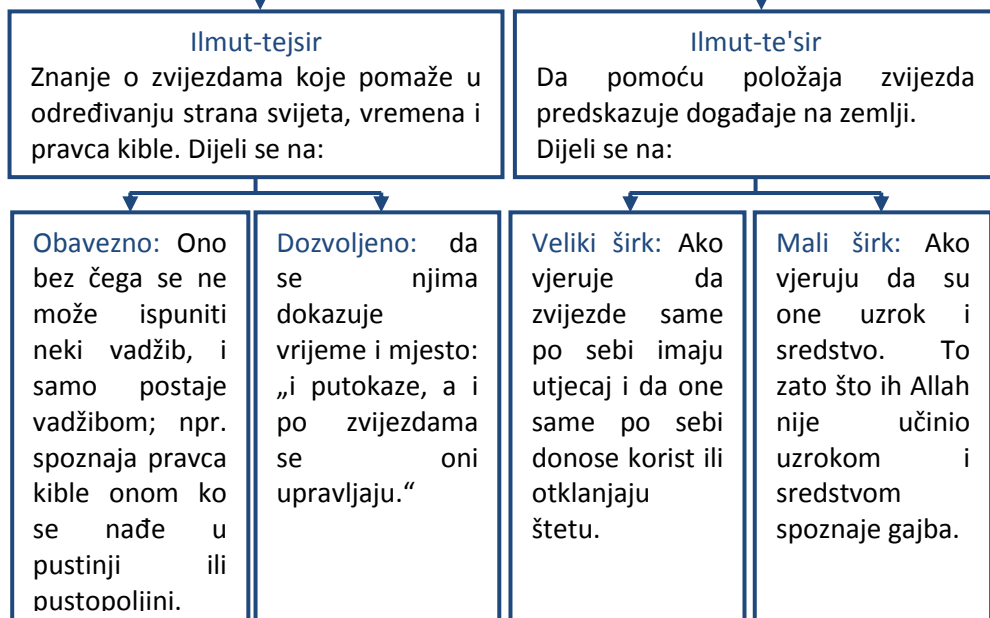
Et-Tark – povlačenje ctre ili udaranje po pijesku s ciljem sihra ili vraćanja

Et-Tijera – pesimistično predosjećanje zbog nečeg što ugleda ili čuje, ili bog nekog mjesta ili vremena.

Rennetuš-šejtan – šejtanska objava, tj. šejtansko došaptavanje i nagovaranje.

El-Adh – u značenju presijecanja i razdvajanja. Ovo je autor naveo pod temom o sihru da ukaže da je razdor među ljudima cilj i sihribaza i onog koji prenosi tuđe riječi, a ovaj potonji štetniji je u tome od sihribaza.

Dvije su vrste nauke o zvijezdama

Bejan/objašnjenje je potpuna rječitost koja utječe da ljudi promijene razmišljanje, a dijeli se na:

1. **Pohvalnu rječitost:** koja ima za cilj potvrđivanje istine i pobijanje neistine.
2. **Pokuđenu:** pout odbijanja istine i podržavanja neistine.

Kakve veze bejan ima sa sihrom? Rječitost koja služi neistini jednaka je sihru u tome što oboje izvrće istinu.

Mesele

1. Ijafet, tark i tijera su od džibta;
2. Tumačenje ijafeta, tarka i tijere;
3. Uče je o zvijezdama je jedna vrsta sihra; (ilmut-te'sir)
4. Vezivanje čvorova uz puhanje u njih je od toga;
5. Nemimet je također od toga; (jer razdvaja ljude kao i sihr)
6. Od toga je i jedan dio rječitosti. (jer rječit čovjek može snažno utjecati na druge)

26. Poglavlje: ono što je došlo o vračevima i sličnima

Ovo je primjer lijepog poretka. Objasnio sihr i neke vrste, i sada objašnjava šta su vrač i remmal i slični, i kakav je propis odlaska njima, i koji se način smatra odlaskom njima.

Dokazi od 1 do 4

1. Muslim u Sahihu bilježi od neke od Vjerovjesnikovih supruga da je Vjerovjesnik rekao: "Ko ode vračaru, pa ga pita o nečem te mu povjeruje ono što mu ovaj kaže – četrdeset dana mu neće biti primljen namaz."
2. Ebu Hurejre prenosi da je Vjerovjesnik rekao: "Ko ode vračaru i povjeruje u ono što on kaže – porekao je ono što je objavljeno Muhammedu." Bilježi ga Ebu Davud.
3. Četvorica (autora Sunena) i Hakim, koji kaže da je sahih po uslovima Buharija i Muslima, bilježe...: „Ko dođe vračaru ili proricatelju i povjeruje mu ono što kaže – porekao je ono što je objavljeno Muhammedu."
4. Ebu Jala isto bilježi od Ibn Mesuda sa hasen senedom, ali kao mevkuf (riječi ashaba).

Ko ode – odlazak podrazumijeva sjedenje, lično kontaktiranje, slanje osobe ili pisma, gledanje njihovih kanala, posjećivanje njihovih stranica, kupovanje njihovih časopisa, napose onih koji imaju horoskop, slušanje onog što govore – u ovome je velika šteta.

četrdeset dana mu neće biti primljen namaz – sevap od klanjanja sučeljen je sa grijehom koji ga je poništio (ako dođe ne vjerujući mu)

porekao je ono što je objavljeno Muhammedu – tj. u Kur'an. A, u Kur'anu nalazimo: "Reci: Niko, sem, Allaha, ni na nebu ni na Zemlji ne zna skriveno." Ko povjeruje vraču da poznaje nevidljivo, a svjestan je da samo Allah zna nevidljivo, on je nevjernik, počinilac velikog nevjerstva; a ko je neznalica i vjeruje da u Kur'anu nema laži, njegovo je nevjerstvo mali kufr. Može biti da ne povjeruje vračaru odmah, nego da mu se desi nešto zbog čega mu povjeruje.

proricatelj – zajednički naziv za vračeve i gatare i druge čine određene stvari koje koriste kao dokaz da poznaju nevidljivo. Ovo obuhvata sve koji se time bave ili tvrde da se time bave.

Peti i šesti dokaz

5. Imran ibn Husajn prenosi kao merfu (riječi Poslanika): “Nije od nas ko čita sudbinu ili mu se čita; ni ko gata ili mu se gata; ni ko pravi sihr ili se za njega pravi. A, ko ode vračaru i povjeruje ono što mu ovaj kaže – porekao je ono što je objavljeno Muhammedu.” Bilježi ga Bezzar sa hasen senedom.

6. Taberani u el-Evsatu, hasen senedom, bilježi od Ibn Abbasa isti tekst, samo bez zadnjeg dijela, od riječi: “A, ko ode...”

El-Begavi je rekao: “Arraf (gatar) je osoba koja tvrdi da poznaje tajne na temelju premisa, pomoću kojih otkriva mjesto ukradenog ili izgubljenog i tome slično. Neki učenjaci su rekli da je on isto što i kahin (proricatelj). A, kahin je onaj koji obavještava šta će se desiti u budućnosti. Neki su rekli da je kahin onaj koji obavještava šta je u mislima.

Ebul-Abbas ibn Tejmije je rekao: “Arraf je naziv za kahina, munedždžima (astrologa), remmala (proriče povlačenjem crta po pijesku) i njima slične, koji govore da tako spoznaju (nepoznate) stvari.

ko čita sudbinu – obuhvata onog koji čita sebi ili drugome.

ili mu se čita – koji traži da mu se čita ili je zadovoljan da mu se čita.

ili se za njega pravi sihr – jer kad se neki od supružnika požali na bračnog druga, neki mu kažu: ja ću napraviti sihr i ti nećeš imati nikakve odgoovnosti jer nećeš ništa uraditi, pa misle da ne snose posljedice jer nisu oni napravili sihr.

Sedmi dokaz

Za ljude koji gataju proračunavanjem vrijednosti slova (eba džadin) i gledaju u zvijezde Ibn Abbas je rekao: “Mislim da onaj ko to radi nema ništa kod Allaha.”

Nauka o vrijednosti slova (eba džadin) može biti:

Dozvoljena: da to učimo kako bismo proračunavali datume i tome slično.

Učenjaci to prakticiraju od prošlosti do danas.

Zabranjena: da te vrijednosti povezuje s kretanjem zvijezda i njihovim položajem (i na temelju toga proriče).

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Propis pitanja vračara i sličnih:

Pitanje da bi se prokazala njegova nemoć i zabluda: potrebno je, a može biti i obavezno, za kompetentnog.	Pitati radi provjere: dozvoljeno je da bi se ukazalo šta je istina, a šta laž; a ne da bi se prihvatile njegove riječi. Onaj ko provjerava mora biti kompetentan.	Ko pita i povjeruje: učinio je veliki kufr, jer je to poricanje Kur'ana.	Ko samo pita: učinio je veliki grijeh, jer je Vjerovjesnik rekao: neće u biti primljen namaz četrdeset dana.
---	---	--	--

Znakovi sihirbaza:

1. kršenje uslova šerijatske rukje.
2. pravljenje čvorova uz puhanje.
3. pisanje isprekidanih harfova i nerazumljiv govor.
4. sastavljanje i rastavljanje brakova.
5. proricanje gledanjem zvijezda.
6. gatanje iz dlana (hiromantija) ili šolje.
7. da pita za ime majke.
8. da tvrdi da poznaje skriveno.
9. da traži od pacijenta da čini stvari koje su oprečne šerijatu, kao da ne klanja namaz ili ne izgovara bismillu kod klanja životinje.
10. da vezuje pacijenta za sebe, a ne za Allaha.
11. Da je od šejtanovih šticećenika.

Mesele

1. Ne može se sastati vjerovanje u vrača s vjerovanjem u Kur'an; (ovo je jedno od najvećih nejverstava)
2. Jasno naznačavanje da je to kufr.
3. Spominjanje onoga zbog kojeg se bude vračalo; (tj. da se Vjerovjesnik i njega odriče, kao i vračara)
4. Spominjanje onoga zbog kojeg se bude gatalo (proricalo) tijerom;
5. Spominjanje onoga zbog kojeg neko bude opsihren; (onaj ko traži da se nekome napravi sihr jednaka mu je kazna kao i sihirbazu)
6. Spominjanje onoga ko nauči besposlicu – eba džad; (ovo iziskuje detaljno pojašnjenje)
7. Spominjanje razlike između vrača i gatara (proricatelja).

27. Poglavlje: ono što je došlo o
nušri

Ovo je primjer lijepog poretka poglavlja: nakon što je spomenuo sihr, autor je odlučio da ti ukaže na način njegovog liječenja. Nema sumnje da je liječenje od sihra propisano i u tome je velika vrijednost za onog koji želi Allahovo lice.

Prvi i drugi dokaz

1. Džabir prenosi da je, upitan o nešri(nušri) u svrhu liječenja, Allahov Poslanik rekao: "To je šejtanski posao." Bilježe ga Ahmed, hesen senedom, i Ebu Davud
2. Ebu Davud je rekao: "Ahmed je upitan o nešri, pa je rekao: 'Ibn Mesud je sve to mrzio.'"

Nušra – poznat način liječenja od sihra kod paganskih Arapa.

To je šejtanski posao – opisana je tako jer je to bolji način nego da je rečeno da je ružno i odvratno djelo.

sve to mrzio – hoće se reći da je to smatrao zabranjenim.

sve to mrzio – tj. mrzio je nušru koja je šejtansko djelo, a to je liječenje sihra drugim sihrom.

Treći dokaz

Buhari u Sahihu bilježi da je Katade pitao Ibnul-Musejjiba: "Da li je čovjeku koji je pod sihrom ili ne može imati intimni odnos sa svojom ženom dopušteno da se to njemu razdrješuje ili da se otklanja nušrom?" Odgovorio je: "Nema smetnje u tome, jer se time želi popravljanje stanja. Nije zabranjeno ono što je korisno."

Pod sihrom – ovdje je riječ *tibb* upotrijebljena u značenju sihra iako ova riječ znači liječenje od bolesti, ali je sihr nazvan tim imenom zbog nade u izlječenje od njega, kao što se u arapskom jeziku za onog koga ugrize zmija kaže da je selim (zdrav) ili za onog kojem su slobljene kosti džebir (kojem su popravljene kosti).

ne može imati intimni odnos sa svojom ženom – tj. koji, iako je zdrav, nije su stanju da ima intimni odnos sa suprugom. Ovo je vrsta sihra.

Četvrti dokaz

Prenosi se od Hasana da je rekao: "Sihr odrješuje samo sihirbaz."

Ibn Kajjim je rekao: "Nušra je otklanjanje sihra sa opsihrene osobe i ima dvije vrste:

- 1) otklanjanje sihra drugim sihrom, a to je šejtansko djelo i na to se odnose Hasanove riječi. Kod te vrste onaj koji otklanja i onaj kome se otklanja približavaju se šejtanu onim što on voli, da bi poništio i oslabio ono što je već uradio opsihrenom;
- 2) nušre učenjem rukje, utjecanjem Allahu, lijekovima i dozvoljenim dovama. Ovo je dozvoljeno."

Odgovor onome koji smatra da se sihr može liječiti sihrom

1. to je suprotno Kur'anu i sunnetu i onome na čemu su bili ashabi i dobri prethodnici ovog ummeta.
2. u tome je odvratanje od liječenja Kur'anom i sunnetskim dovama.
3. time se osnažuju sihr i sihirbazi, i omogućava im se širenje utjecaja na širu populaciju.
4. to je skretanje od sigurnog liječenja Kur'anom i sunnetskim dovama, ka pretpostavci, a to je liječenje sihrom.
5. da bi se sihr uklonio sihrom, potrebno je da se onaj koji to radi i kojem se radi približe šejtanu činjenjem nečeg što on voli.
6. ako se opsihreni strpi bit će nagrađen Džennetom, kao što se prenosi od Vjerovjesnika.
7. uklanjanje sihra sihrom opsihrenome samo jedan sihr dodaje na drugi.
8. Vjerovjesniku je napravljen sihr, pa se nije liječio sihrom, nego šerijatskom rukjom.

Mesele

1. Zabrana nušre;
2. Razlika između zabranjene i dozvoljene nušre, čime su otklonjene mnoge nejasnoće. (Riječi onih koji su dozvolili otklanjanje sihra sihrom razumijevaju se u značenju da su oni pod time mislili na učenje rukje, utjecanje od šejtana, korištenje lijekova i učenje dova; a riječi onih koji su zabranili otklanjanje sihra sihrom razumijevaju se u značenju zabrane u doslovnom značenju. A, Allah najbolje zna.)

28. Poglavlje: ono što je došlo o tetajjuru

Tetajjur je oprečan tevhidu iz sljedećih razloga:

1. jer se time osoba oslanja na nekog mimo Allaha, a napušta se tevekkul.
2. jer se oslanja na nešto što nije stvarno, nego je privid, a tevhid je ibadet i traženje pomoći od Allaha.

Tetajjur je uvjerenje da će se desiti nešto loše zbog toga što se nešto vidjelo ili čulo ili zbog nekog vremena ili mjesta.

1. nešto viđeno – kao da vidi ptice pa vjeruje da će se desiti nešto loše jer su ptice strašne ili crne.
2. Nešto što čuje – kao da čuje nekog ko nekome kaže „, o gubitniče“, pa to smatra lošim predznakom.
3. zbog vremena ili mjesta – kao da vjeruje kako neki određeni dani ili mjeseci ili godine donose nesreću; ili da vjeruje kako određena mjesta donose nesreću.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Ali ne! Njihova nevolja je od Allaha bila, samo što većina njih nije znala!“
2. Rekao je: „Uzrok vaše nesreće je s vama!“ - rekoše oni.“

Njihova nevolja je od Allaha bila – sušne i neplodne godine koje su ih pogodile, Allah im je odredio i Musa, alejhis-selam, i njegov narod nemaju ništa s tim, a iz postojećeg stanja proizlazi da su oni bili uzrok dobra i bereketa.

Uzrok vaše nesreće je s vama – tj. vi ste uzrok toga, jer vam se te nesreće dešavaju zbog vas i vaših djela.

Između ova dva ajeta ne ma kontradiktornosti: prvi ajet ukazuje da Allah određuje, a drugi da su oni uzrok.

Treći i četvrti dokaz

3. Ebu Hurejre prenosi se da je Allahov Poslanik rekao: “Nema zaraze, nema lošeg preznaka (tijera), nema hamme, nema safera.” Zabilježila su ga njih dvojica (Buhari i Muslim).

U Muslimovoj predaji dodato je i: “...nema zvijezda koje nagovještavaju kišu i nema gavla (zloduha).”

4. Njih dvojica su zabilježila od Enesa da je Allahov Poslanik rekao: “Nema zaraze, nema lošeg predznaka, a volim el-fe'l (optimističnost, pozitivnost).”

Nema zaraze – ovim se želi ukazati na neispravnost paganskog uvjerenja da bolest ima utjecaj sama od sebe, tako da je pravo značenje: nema zaraze koja ima utjecaj sama od sebe, nego je zaraza uzrok da se Allahovom voljom desi bolest.

nema hamme – hamma je ptica slična sovi, ili sova, po kojoj su pretskazivali loša zbivanja.

nema safera – ovo se može odnositi na:

1. mjesec safer, za koji su Arapi smatrali da donosi nesreću, naročito za brak.
2. stomačnu bolest koja pogađa deve i prenosi se s jedne na drugu.
3. odgađanje svetih mjeseci do safera, tako da ratuju u muharremu.

nema zvijezda koje nagovještavaju kišu – nev'un je pojam koji se odnosi na položaj mjeseca, a svaki položaj ima određenu zvijezdu. Paganski Arapi su po tim zvijezdama nagovještavali zlo ili dobro, pa bi govorili: ova zvijezda ne donosi dobro ili ova zvijezda donosi dobro.

i nema gavla (zloduha) – kada bi paganski Arapi polazili na putovanje, šejtani bi im ulijevali strah u srca, pa su se plašili da krenu u pravcu u kojem su naumili.

Navedenim riječima Poslanik nije negirao postojanje ovih stvari, nego njihov utjecaj, tako da čovjek može spokojno i mirne duše krenuti na put koji želi, oslanjajući se na Allaha i nemajući o Njemu neprimjereno mišljenje.

Ovi tekstovi nisu kontradiktorni hadisu „ako u nečemu ima pesimizma, onda je u...“, jer:

1. ovaj hadis je od mutešabih (nejasnih) tekstova, a hadisi u kojima se odvrća od tetajjura i ukazuje da je on širk su od muhkem (jasnih) tekstova.
2. svaka tijera je negativna i jedino Allah može donijeti korist i otkloniti štetu.
3. čovjeku je propisano da od Allahove odredbe bježi u Allahovu odredbu; i, to se smatra poduzimanjem uzroka, a ne tetejjurom.
4. hadis ukazuje na to da će zlo u navedenim stvarima pratiti onoga koji u tome očekuje zlo, a ne onoga koji se osloni na Allaha i ne očekuje zlo od navedenih stvari.
5. svako ko se boji nečega mimo Allaha, biva prepušten tome, kao što se pati onaj koji pored Allaha zavoli nekog drugog. I, ko u Allaha polaže nade u drugoga, osjetit će poraz s te strane. Ovo navodi Ibn Kaiim.

Peti dokaz

Ebu Davud vjerodostojnim senedom od Urve ibn Amira da je rekao: “Pred Allahovim Poslanikom je spomenuta tijera, pa je rekao: ‘Najbolje od toga je el-fe’l. To ne smije odvratiti muslimana. Kada neko od vas vidi nešto što ne voli, neka kaže: ‘Allahu, niko mimo Tebe dobra ne donosi i niko mimo Tebe zla ne spriječava i nema snage ni moći osim Tvoje.’”

Tetajjur	El-Fe'l
uvjerenje da će se desiti nešto loše zbog toga što se nešto vidjelo ili čulo ili zbog nekog vremena ili mjesta	Svaki govor ili djelo ili nešto što vidi ili čuje, a što čovjeka podstiče na pohvalno djelo
Slabi tevekkul	Povećava tevekkul
1. mali širk, ako vjeruje da je uzrok. 2. veliki širk, ako vjeruje da ima utjecaj samo po sebi	Pohvalan je
Odraž je ružnog mišljenja o Allaha	Odraž je lijepog mišljenja o Allaha
To je stanje munafika i kjadira	To je stanje muvehhida, koji su ostvarili tevhid
Može se desiti bez namjee, kao ijafeh	Dešava se bez namjere
Oslanja se na ono što vidi ili čuje; na tome temelji svoje odluke da krene ili odustane od nečega; uzrok je njegove aktivnosti	Na tome ne temeljiš svoje odluke da kreneš ili odustaneš; to ne znači oslanjanje na ono što vidiš ili čuješ, nego ona daje osjećaj radosti i aktivnosti
Iz njega proizlazi vezanost za objekat praznovjerja	Iz njega proizlazi vezanost za Allaha

Prvi primjer: osoba želi da se oženi, pa čuje da se djevojka zove Hena (prijatna) i stoga se osluči da je oženi. Drugi želi da se oženi i čuje da se djevojka zove Sahra (stijena) i stoga odustane od ženidbe. Oba ova postupka su tetajjur, jer je tetajjur ono što te nagna da ispuniš svoju namjeru ili da odustaneš od nje.

Drugi primjer: mladić odluči da se oženi, a kad čuje a se djevojka zove Suad (sreća) ponada se dobru. Ovo je fe'l (optimizam), jer ovo saznanje nije bilo uzrok njegove odluke da ispuni svoju namjeru niti da odustane od nje, nego se nakon donesene odluke samo ponadao dobru zbog imena djevojke

Neki ljudi otvaraju mushaf, pa ako otvori na stranici gdje se spominje Džehennem povjeruje da je to loš predznak, a ak otvori gdje se spominje Džennet povjeruje da je to dobar predznak. Ovo je kao običaj paganskih Arapa da bacaju strelice i po tome pretskazuju dobro i zlo.

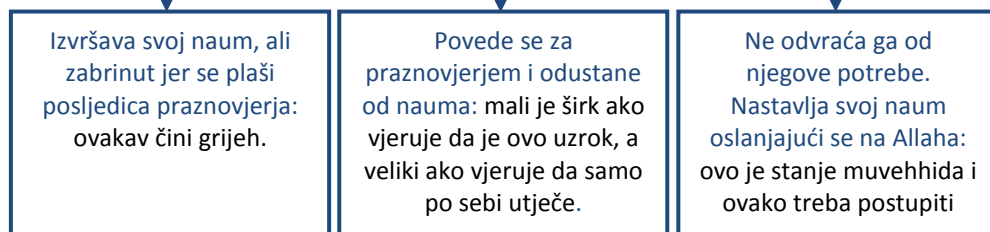
U nekim predajama navodi se da je prenosilac Ukba ibn Amir, ali je ispravno da je Urva ibn Amir.

To ne smije odvratiti muslimana – ukazuje na to da onaj koga praznovjerje odvraća od prvotne namjere nije musliman.

nema snage ni moći osim Tvoje (bi-ke) – ovdje čestica *bi* može biti u značenju *u* ili u značenju pomoći (uz Tvoju pomoć) ili u značenju uzroka (Ti si uzrok moći i snage).

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Vrste ljudi u odnosu prema tijeri

Dokazi 6, 7 i 8

6. Od Ibn Mesuda se prenosi kao merfu: "Tijera je širk, tijera je širk. Nema nikog od nas da nije (izložen tome), ali Allah to otklanja tevekkulom." Bilježe ga Ebu Davud i Tirmizi, koji ga je ocijenio sahihom, navodeći zadnji dio kao riječi Ibn Mesuda.

7. Ahmed bilježi od Ibn Amra: "Onaj koga tijere odvraća od njegove potrebe počinio je širk." "A šta je iskup za to?", upitali su, pa je odgovorio: "Da kažeš: 'Allahu, svako dobro je od Tebe, sve ptice su Tvoje i nema boga osim Tebe.'"

8. Imam Ahmed bilježi i hadis od Fadla ibn Abbasa: "Tijera je ono što te navodi da nastaviš ili da se vratiš."

Nema nikog od nas – tj. nema nikog od nas da nije izložen praznovjerju, ali je ta riječ izostavljena da se izbjegne izgovaranje onoga što je ružno i da se udalji od izgovaranja pojmova širka, kako bi se ostvario tevhid u riječima, iako onaj ko prenosi nevjerstvo nije nevjernik.

Tevekkul je istinsko oslanjanje na Allaha u pribavljanju koristi i otklanjanju štete, uz potpuno povjerenje u Njega i poduzimanje uzroka koje je Allah učinio uzrocima.

Kako se liječi praznovjerje

1. ostvarenjem tevhida, jer Allah otklanja praznovjerje tevekkulom te insan bude smirenog srca.
2. izgovaranje dove prenesene od Vjerovjesnika: „Allahu, nema dobra osim Tvoga dobra, nema dobrih i loših predznaka, nego sve dolazi od Tebe i nema boga osim Tebe.“
3. da se nada dobru, a da se kloni zloslutnje i da ne razmišlja o zloslutnji.
4. da ne odustaje od činjenja korisnog nakon prvog pokušaja, nego da pokušava više puta dok mu Allah ne podari uspjeh.

Gatanje strelicama/štapićima	Izvlačenje strelica/štapića
Veliki je grijeh i ubraja se u gatanje	Dozvoljeno je
Ne ostvaruje šerijatski cilj	Ostvaruje određeni šerijatski cilj
Koristi se za odlučivanje šta je dobro i loše, i to je tvrdnja da se poznaje nevidljivo na temelju slučajnog odabira	Koristi se da precizira kome pripada određeno pravo između onih koji imaju to pravo općenito (neodređeno)
To je postupak mnogobožaca	To je postupak muvehhida
U ovo se ubraja i bacanje novčića za sreću	Izvlačenje se koristi za određivanje ko će u prvi saff ili ko će učiti ezan
Određuje onog koji nema pravo, a moguće je pravilan izbor	Određivanje onog ko će koristiti pravo, kad se drugačije ne može odrediti

Mesele

1. Skretanje pažnje na riječi Uzvišenoga: "Njihova nevolja je od Allaha bila", uz riječi: "Uzrok vaše nesreće je s vama"; (tj. nema kontradiktornosti među njima)
2. Negiranje zaraze; (tj. negiranje da sama po sebi utječe, a ne negiranje da je ona uzrok efekta bolesti)
3. Negiranje tijere; (negiranje njenog utjecaja, a ne negiranje njenog postojanja)
4. Negiranje hame; (praznovjerje vezano za sovu ili sličnu pticu)
5. Negiranje safera; (tj. vremenski periodi nemaju nikakvog utjecaja i sve se dešava po Allahovoj odredbi. Safer je kao i svi drugi mjeseci – u njemu se, po Allahovoj odredbi, dešava i dobro i zlo. Neki ljudi imaju običaj da kad nešto završe u mjesecu saferu napišu „završeno u saferu dobra“. Ovo je novotarija nasuprot drugoj novotariji i neznanje nasuprot drugom neznanju, jer safer nije ni mjesec dobra ni mjesec zla)
6. Optimističko razmišljanje ne ubraja se u praznovjerje, čak je i poželjno;
7. Tumačenje optimističkog razmišljanja; (sve što čovjeka motivira na činjenje pohvalnog djela)
8. Ako se u srcu desi nešto od toga (praznovjerja) uz njegov prezir, onda to ne nanosi nikakvo zlo, nego ga Allah otklanja tevekkulom;
9. Spominjanje riječi koje treba izgovoriti onaj koga zadesi nešto od toga (praznovjernih primisli); (dova Vjerovjesnika: „Allahu, nema dobra osim Tvoga dobra, nema dobrih i loših predznaka, nego sve dolazi od Tebe i nema boga osim Tebe“)
10. Jasna izjava da je tijera širk; (preciznije: ako vjeruje da ona utječe to je veliki širk, a ako vjeruje da je ona uzrok to je mali širk)
11. Tumačenje pokuđene tijere. (da je to praznovjerje koje te navodi da nešto uradiš ili odustaneš)

29. Poglavlje o onom što je došlo o tendžimu –
proučavaju zvijezda

Nije kazao „od širka je...“, jer postoji detaljniji raščlanjenje na ilmut-tesir i ilmut-tesjir, kako smo ranije naveli.

Dokazi od 1 do 3

1. Buhari u Sahihu navodi da je Katade rekao: “Allah je ove zvijezde stvorio radi troje: kao ukras nebu, da se njima gađaju šejtani i da budu znakovi i putokazi pomoću kojih se određuje pravac. Onaj ko ih drugačije protumači pogriješio je, izgubio je dio nagrade i upustio se u ono o čemu nema znanja.”
2. Harb navodi da je Katade smatrao pokuđenim proučavanje položaja Mjeseca, kao i da je Ibn Ujejne smatrao da nema olakšice za bavljenje time.
3. Ahmed i Ishak da postoji olakšica za bavljenje proučavanjem položaja Mjeseca.

Učenjaci selefa koji su zabranjivali izučavanje položaja zvijezda mislili su na ilmut-tesir.

Svi učenjaci selefa koji su dozvoljavali izučavanje položaja zvijezda mislili su na ilmut-tejsir.

Četvrti dokaz

Ebu Musa prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Trojica neće ući u Džennet, notorni pijanica, onaj koji kida rodbinske veze i onaj koji vjeruje u sihr.” Bilježe ga Ahmed i Ibn Hibban u Sahihu.

neće ući u Džennet – ovo je jedan od hadisa o prijetnji (el-veid) i oni se prihvataju onako kako su došli, bez usklađivanja sa tekstovima obećanja (el-vad) – to je intenzivnije u odvrćanju.

notorni pijanica – koji mnogo pije alkohol, a pod tim pojmom (hamr) se podrazumijeva sve što oduzima razum sa stanovišta užitka i muzike.

onaj koji kida rodbinske veze – rahim je rodbina, a šerijat nije precizno odredio koja je to rodbina s kojom je obavezno spajanje i održavanje veze, stoga se to zasniva na običaju, sve dok je u skladu sa šerijatskim propisima.

i onaj koji vjeruje u sihr – ovaj dio hadisa je dokaz za ovo o čemu govorimo. I, ovdje nalazimo da je proricanej po zvijezdama jedna vrsta sihra.

O velikim grijesima

Definicija velikog grijeha: šejhul-islam Ibn Tejmijje definirao je veliki grijeh kao „sve ono za što je propisana posebna kazna“, poput prokletstva, srdžbe, odbacivanja ili odricanja od počinioca; ili da je počinitelj opisan kao onaj ko je od nevjernika ili mnogobožaca ili da nije mumín ili je upoređen s prezrenim životinjama i sl.

Propis počinioca velikog grijeha: vjernik je svojim imanom, a griješnik svojim velikim grijehom; i, pod Allahovom je voljom: ako hoće, On će ga kazniti, a ako hoće, oprostiti će mu.

Jesu li veliki grijesi određeni ili ograničeni: određeni su prethodnom definicijom, a nisu ograničeni brojem.

Jesu li teži veliki grijesi ili mali širk: grijesi se stepenuju ovako: mali grijesi, zatim veliki, zatim mali širk, zatim veliki širk. Dokaz su riječi Uzvišenog: „Allah neće oprostiti da mu se čini širk, a oprostiti će manje od toga kome On hoće.“ također, Ibn Mesud je rekao: „Da se zakunem Allahom lažno, draže mi je nego da se zakunem nekim mimo Njega iskreno.“ Ovo zato što je lažno zaklinjanje Allahom veliki grijeh, a zaklinjanje s nekim mimo Njega, makar iskreno, je mali širk.

Da li dobra djela brišu velike grijeha ili je za njihovo brisanje neophodna tevba: neophodna je tevba, jer je Vjerovjesnik rekao: „Ako se narikača ne pokaje...“ i rekao je: „ako se sačuva velikih grijeha“.

Je li ispravna tevba onog ko se pokaje samo za neke velike grijeha, a ne i za sve: da, ispravna je tevba ako se pokaje za dio velikih grijeha, ali je njegova obaveza da se kloni svake nepokornosti.

Odnos ljubavi i mržnje prema počiniocu velikog grijeha: volimo ga u mjeri u kojoj je iman prisutan kod njega, a preziremo u mjeri u kojoj čini nepokornost. Dok čini velike grijeha ne smijemo biti u njegovom prisustvu.

Razlikuju li se veliki grijesi međusobno po težini: da, razlikuju se po težini, jer je Vjerovjesnik rekao: „Hoćete li da vam ukažem na najveće od velikih grijeha?“

Kako nazivamo počinioca velikih grijeha: on je vjernik svojim imanom, a griješnik (fasik) u svome grijehu; i, on je vjernik krnjavog imana. Ne kažemo kao murđžije da je on vjernik potpunog imana, niti kao haridžije da je nevjernik.

Mesela

1. Mudrost u stvaranju zvijezda; (ukras nebu, njima se gađaju šejtani, Allahovi su znakovi)
2. Odgovor onima koji tvrde suprotno; (tj. vjeruju u utjecaj zvijezda)
3. Spominjanje razilaženja u dozvoljenosti učenja Mjesečevih položaja;
4. Prijetnja onima koji vjeruju u nešto od sihra, čak i ako bi bio ubijeđen u njegovu neispravnost.

30. Poglavlje: ono što je došlo o traženju kiše po položaju zvijezda

- 1. veliki širk: ako se moli zvijezdama da dadnu kišu, ili vjeruje da one čine djela i ispunjavaju potrebe.
- 2. mali širk: ako vjeruje da su one uzrok, a da je Allah Stvoritelj i činilac.

Dokaz 1 i 2

- 1. Rekao je Uzvišeni Allah: "I umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana vi u Njega ne vjerujete."
- 2. Ebu Malik el-Ešarija prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Četiri stvari iz paganskog doba moj ummet neće napustiti: ponos zbog plemenitog porijekla, omalovažavanje porijekla te traženje kiše preko zvijezda i naricanje." I rekao je: "Narikača će, ako se ne pokaje prije smrti, na Sudnjem danu biti proživljena u odjeći od katrana i košulji od svraba." Bilježi ga Muslim.

„I umjesto zahvalnosti...” – poričete da je od Allaha i vjerujete da vam dolazi od drugog.

Četiri stvari – ovim se ne želi reći da je broj tih stvari ograničen na četiri, jer postoje i druge stvari koje spadaju u to. Broj je spomenut kao primjer obuhvatanja značanja i time Vjerovjesnik želi da nam približi shvatanje i da bolje zapamtimo.

iz paganskog doba – doba prije poslanstva. Spomenuto je s ciljem da se ukaže na odvratnost tih djela i odvрати od njih.

moj ummet neće napustiti – ovo je obavijest i upozorenje, a ne odobravanje.

ponos zbog plemenitog porijekla – tj. da se uzdiže i smatra posebno vrijednim zbog porijekla. Ponos je u bogobojažnosti, a bogobojažnost odvraća od uzdizanja. Bogobojažan čovjek što su veće Allahove blagodati prema njemu, ponizniji je prema istini i stvorenjima.

omalovažavanje porijekla – tj. omalovažavanje čovjekovog porijekla na neki način, kao da s omalovažavanjem kaže: „Ti si sin onog koji se bavi štavljenjem kože”.

te traženje kiše preko zvijezda – ovo je dokaz za našu temu. Odnosi se na onoga koji smatra da od zvijezda zavisi padanje kiša.

i naricanje – namjerno podizanje glasa prilikom plača za umrlim u formi naricanja.

proživljena iz kabura u odjeći dugoj odjeći **od katrana** rastopljeni asfalt ili bakar **i košulji od svraba** – kožna bolest, tako da osjeća bol s čim god dođe u doticaj. Značenje toga je da će joj sva koža biti ispunjena svrabom, kao da je oklop, čime će joj, uz odjeću od katrana kazna biti dodatno povećana.

Mudrost ovakve kazne je u tome da će, pošto nedaću nije pokrila saburom, biti pokrivena ovom kaznom, jer je kazna od iste vrste kao djelo.

Sudnji dan nazvan je Kijametskim, zbog pojavljivanja:

Mizana. „Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti.“

Svjedoka. „i na Dan kad se dignu svjedoci.“

Ljudi. „na Dan kada će se ljudi zbog Gospodara svjetova dići!“

Treći i četvrti dokaz

3. Buhari i Muslim bilježe od Zejda ibn Halida da je rekao: „Allahov Poslanik klanjao nam je sabah namaz na Hudejbiji poslije kiše koja je pala tokom noći. Kad je završio, okrenuo se klanjačima i upitao: „Znate li šta je rekao vaš Gospodar?“ „Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju“, odgovorili su. Poslanik je kazao: „Rekao je: ‘Neki Moji robovi osvanuli su kao vjernici, a neki kao nevjernici. Onaj ko je rekao: ‘Pala nam je kiša Allahovom dobrotom i milošću’ – taj vjeruje u Mene, a ne vjeruje u zvijezde. A, onaj ko je rekao: ‘Pala nam je kiša zbog te i te zvijezde’ – taj ne vjeruje u Mene, nego vjeruje u zvijezde.’“

4. Predanje sličnog značenja Buhari i Muslim bilježe od Ibn Abbasa, a u njemu se još navodi: „Neki su rekli: ‘Istinit je bio taj i taj položaj Mjeseca, pa je Allah objavio ajet: „*I kunem se časom kad se zvijezde gube*“, do riječi: *i umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana – vi u njega ne vjerujete*“ (el-Vakia, 75-82)

I kunem se – znači obrati pažnju, kunem se položajima zvijezda.

Koristi iz Allahovog zaklinjanja, iako je On iskren i nema potrebe da se zaklinje:

1. zaklinjanje radi potvrđivanja je stil u arapskom jeziku.
2. vjerniku se pojačava ubjeđenje, a nema smetnje za dodatnim potvrdama koje će pojačati ubjeđenje kod čovjeka.
3. Allah se zaklinje sa velikim stvorenjima, koja ukazuju na savršenstvo Njegove moći, veličine i znanja.
4. ukazivanje na ono čime se zaklinje, jer Allah se zaklinje samo s veličanstvenim stvarima.
5. skretanje pažnje na ono čime se zaklinje i da je vrijedno pažnje i priznanja.

Kerimun (plemeniti) – značenje je: 1. Lijep. A, nema ljepšeg goovra od Kur'ana; 2. Koji obilno daje Svojim robovima od dobara vjere, dunjaluka, tijela i duše

u Knjizi brižljivo čuvanoj – levh-i-mahfuz ili listovi koji su u rukama meleka dodirnuti ga smiju samo oni koji su čisti – tj. melec. U ovim riječima je išaret da onaj ko očisti srce od grijeha bolje razumije Kur'an

on je **Objava od Gospodara svjetova** – ajet ukazuje na sljedeće:

1. da je Kur'an objavljen svim stvorenjima i da je nejkova poruka općeg karaktera.
2. da je Kur'an objavljen od Gospodara i, pošto je tako, On je Sudac među njima i Vladar nad njima.
3. da objavljivanje Kur'ana ukazuje na savršenstvo Allahovog rububijeta, uz znanje da je Kur'an milost Njegovim robovima.
4. da je Kur'an objavljen Allahov govor i nije stvoren.

Pa, kako ovaj govor omalovažavate – tj. plaše se zbog njega. A, ne treba tako, jer onaj koji ima Kur'an, treba da otvoreno poziva u njega.

i umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana – vi u njega ne vjerujete – tj. tumjesto zahvalnosti, oni poriču, a to je nesuvislo.

Mesele

1. Tefsir ajeta u suri el-Vakia: „i umjesto zahvalnosti što vam je hrana darovana – vi u njega ne vjerujete“;
2. Spominjanje četiri paganska djela (ponos porijeklom, omalovažavanje nečijeg porijekla, traženje kiše od zvijezda i naricanje)
3. Spominjanje kufra u vezi nekih od tih stvari (traženja kiše, omalovažavanja porijekla, naricanja)
4. Postoji kufr koji ne izvodi iz vjere (u to se ubraja traženje kiše od zvijezda. Nešto od toga je kufr koji izvodi iz vjere, a nešto kufr koji ne izvodi iz vjere)
5. Riječi: „Neki Moji robovi osvanuli su kao vjernici, a neki kao nevjernici.“ – a to je zbog odnosa prema blagodatima koja im je data. (Insan je dužan da blagodat koju uživa ne pripisuje isključivo uzrocima, odvojeno od Allaha)
6. pažnja prema iskazivanju imana u ovoj situaciji (koji događaj pripisuje Allahovoj dobroti i milosti)
7. Pažnja prema uzroku kufra u ovom slučaju (pripisivanje dešavanja položaju zvijezda)
8. Obrati pažnju na riječi „Istinit je bio taj i taj položaj Mjeseca“ (tj. da se ispunilo prdviđanje tog položaja)
9. Alim podučava učenike postavljanjem pitanja, prije objašnjenja (na taj način pobuđuje njihovu pažnju i to je od lijepog podučavanja)
10. Prijetnja narikači (odjeća od katrana i oklop od svraba)

Ispit šestog dijela (sedam poglavlja)

Prvo pitanje: koja je razlika između sljedećeg:

tetajjur	Fe'l	
.....		1
.....		2
.....		3
Gatanje strelicama	Odabiranje štapićima	
.....		1
.....		2
.....		3

Drugo pitanje: stavi znak X kod odgovarajućeg mjesta ili dopuni rečenicu:

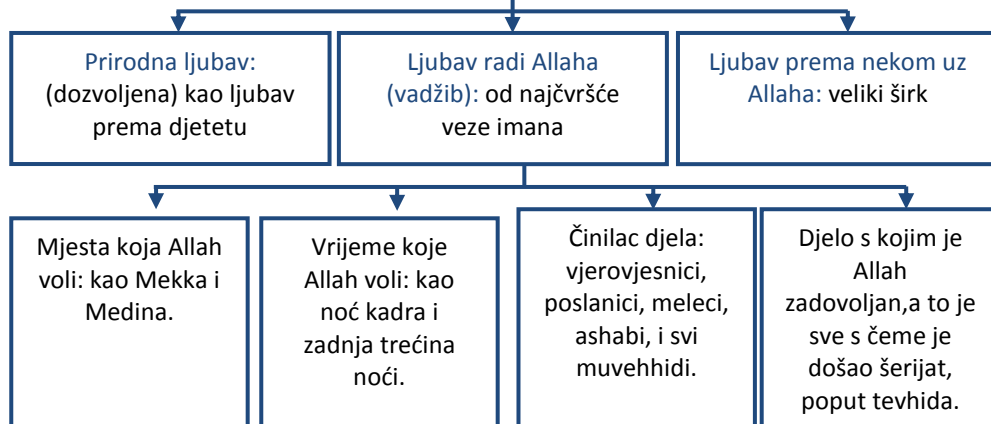
Treće pitanje: spoji riječi iz kolone A sa odgovarajućim iz kolone B

B	A	
Između nas i njega je sugurnost zbog trgovine ili da shvati islam	Muahid	1
Udaraju po pijesku u kontekstu sihra i proricanja	Zimija	2
Između nas i njega je ugovor o nenapadanju	Džibt	3
Između nas i njega je ugovor o zaštiti (zimme), u zamjenu za džizju	Mustemen	4
Sastavljanje i rastavljanje	Tijera	5
Rječitost koja obuzima razum i zbunjuje misli	Ada	6
Opći naziv za remmala, kahina i sl.	Kebira	7
Sve za što je propisana posebna kazna	Bejan	8
Od tetajuura je da poplaši ptice i po njihovom letu proriče sreću ili nesreću	Tark	9
Zloslutnja po nečemu što vidi, čuje ili po mjestu iv remenu	Arraf	10
Sve u čemu nema hajra, od sihra i drugog	Ijafeh	11

Sedmo: djela srca (9 poglavlja)

31. Riječi Uzvišenog: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli.“

Podjela mehabbeta

Drugi i treći dokaz

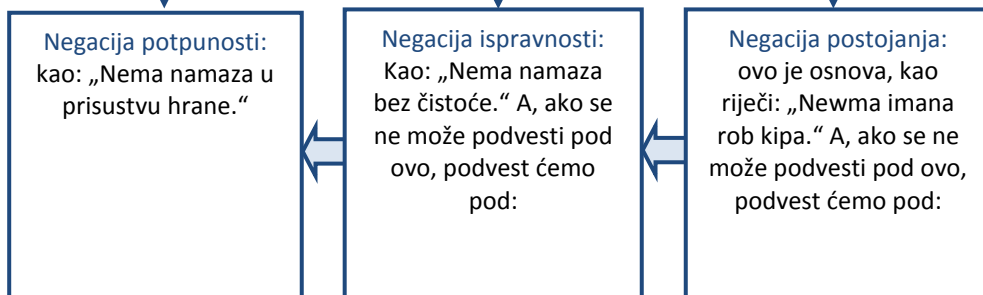
2. Rekao je Uzvišeni: „Reci: "Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši“, – do: – „miliji od Allaha i Njegova Poslanika...“

3. Enes prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Neće niko od vas biti potpuni vjernik dok mu ja ne budem draži od njegova djeteta, roditelja i svih ljudi.” Bilježe ga Buhari i Muslim.

Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši – ljubav prema njima nije ibadet, ali ako je iznad ljubavi prema Allahu, postaje uzrok kazne.

Neće niko od vas biti potpuni vjernik – ovdje se negira potpunost obaveznog imana. Osim ako je potpuno bez ljubavi prema Njemu.

Stanja negacije nečega:

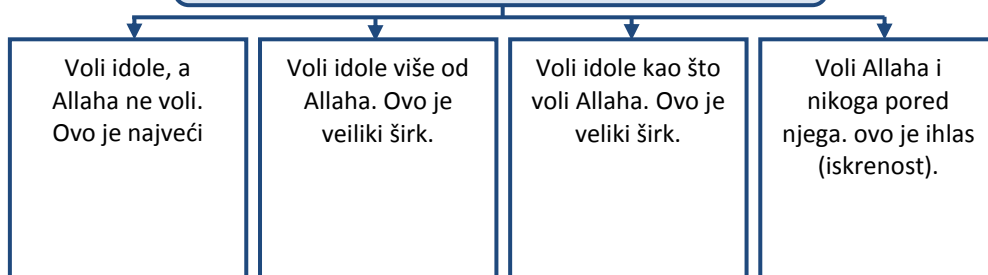
Očitaje svrsishodnost navođenja hadisa, jer ljubav prema Vjerovjesniku ljubav je prema Allahu. A, ljubav prema Vjerovjesniku biva:

1. Jer je Allahov Poslanik. Pa, ako ti je Allah draži od svega, onda ti je Njegov Poslanik draži od svih stvorenja
2. zbog nam je on dostavio Allahovu poslanicu i preko njega obožavamo Allaha.
3. zbog uzvišenih moralnih osobina i plemenitih djela, kojima ga je Allah darovao.
4. jer je on uzrok tvoje upute, poduke i usmjeravanja k hajru.
5. jer je mnogo otprio kako bi prenio poslanicu.
6. jer je založio život i imetak da bi uzdigao Allahovu riječ.

Kako volimo Poslanika nakon njengove smrti?

Učenjem neigovog sunneta, radom po sunnetu, pozivanjem sunnetu, branjenjem Vjerovjesnika, preferiranjem njegovih riječi nad riječima drugih ljudi; pridržavanjem njegove upute.

Podjela ljudi u ljubavi nekog pored Allaha na četiri vrste:

Dokazi od 4 do 6

4. Buhari i Muslim, također, od Enesa prenose da je Allahov Poslanik rekao: "Kod koga se nađe troje, osjetit će slast imana: da mu Allah i Njegov Poslanik budu draži od svega mimo njih dvojice, da voli čovjeka samo u ime Allaha i da mrzi da se vrati u nevjerstvo nakon što ga je Allah iz njega izbavio, kao što mrzi da bude bačen u vatru."

U drugoj predaji: "Neće niko od vas osjetiti slast imana dok..."

5. Ibn Abbasa je rekao: "Ko voli u ime Allaha, mrzi u ime Allaha, uzima za zaštitnika i prijatelja u ime Allaha, neprijateljuje u ime Allaha – time se uistinu zaslužuje Allahova zaštita. Zaista, čovjek neće osjetiti slast imana, makar mnogo klanjao i postio, sve dok ne bude takav. Ljudi se uglavnom bratime i zbližavaju zbog dunjalučkih interesa, a to im ništa neće koristiti." Bilježi ga Ibn Džerir.

6. O riječima Uzvišenog: "... i kada će veze koje su ih vezale prekinute biti ..." Abbas je rekao: "Znači: 'Ljubav'."

Ljubav kao ibadet:

Nije ibadet sama po sebi:

Ljubav u ime Allaha i radi Njega, kao ljubav prema poslanicima i vjerovjesnicima.
Ljubav samilosti i susosjećanja, kao ljubav prema djeci.
Ljubav iz poštovanja i veličanja, kao ljubav prema roditelju ili učitelju.
Prirodna ljubav, kao ljubav prema jelu i piću.

Ibadet sama po sebi:

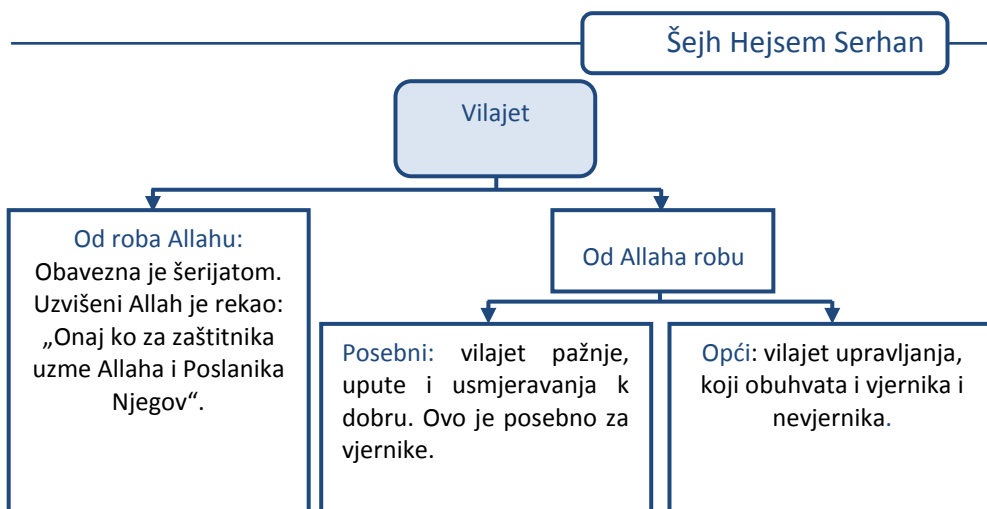
ovo može biti samo ljubav prema Allahu, a iz nje proizlazi poniznost prema Njemu i Njegovo veličanje, što se manifestira kroz pridržavanje Njegovih naredbi i klonjenje njegovih zabrana.

Najčasnija je prva vrsta, a ostale su dozvoljene, osim ako iz njih proizlazi obožavanje, jer tada ta ljubav postaje ibadet.

slast imana – to je onaj smiraj, rahat i raširenost prsa koju osjeti u srcu i duši.

Ko voli u ime Allaha – prezire one koje Allah porezire i voli one koje On voli.

veze koje su ih vezale prekinute biti – bit će prekinte sve veze za koje su se mnogobošci vezali i bit će prekinuta njihova ljubav prema kipovima.

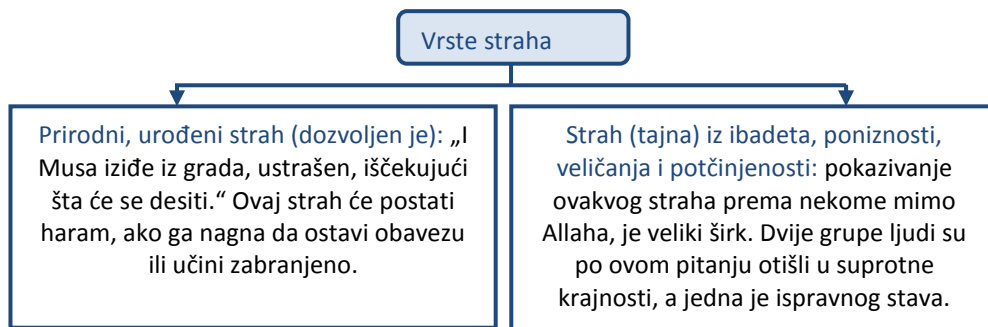

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure el-Bekare: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili.“
2. Komentar ajeta: „Reci: "Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši
3. Obaveza je voljeti Vjerovjesnika više nego sebe, porodicu i imetak.
4. Negiranje imana ne ukazuje na izlazak iz islama (osim ako je iz srca potpuno izašla ljubav prema Njemu. Nema sumnje da je u tom slučaju nestao iman)
5. Iman ima slast koju neki ljudi osjete, a neki ne osjete.
6. Četiri djela srca bez kojih se ne može steći posebni Allahov vilajet niti slast imana (ljubav radi Allaha, mržnja radi Allaha, prijateljevanje radi Allaha i neprijateljevanje radi Allaha)
7. Ashab je shvatio da većina bratimljenja počiva na ovozemljaskim interesima (tako je bilo u njegovo vrijeme, a u naše je još izraženije)
8. Tumačenje „i kada će veze koje su ih vezale prekinute biti“ (poput ljubavi i drugih veza)
9. Ima mnogobožaca koji jako mnogo vole Allaha (A vjernici još više vole Allaha nego što ovi vole svoje kipove)
10. Prijetnja onome kome je osam nabrojanih stvari draže od vjere.
11. Ko prihvati kipa i voli ga jednako kao što voli Allaha, to je veliki širk.

32. Poglavlje. Riječi Uzvišenog: „To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici!“

Poglavlje o strahu naveo je nakon poglavlja o ljubavi, jer ibadet Allahu počiva na dvije stvari: ljubav – i s njom se pridržavamo naredbi; i strah – i s njim se klonemo zabrana.

To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim – šejtan zastrašuje svakog ko želi da ispuni svoje obaveze.
i ne bojte ih se – dakle, radite ono što vam je Allah naredio i na što vas je obavezao od džihada i ne bojte se njih, jer uz koga je Allah, niko ga ne može pobijediti.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se je, na Pravome putu.“

oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju – često Allah uz iman u Njega vezuje iman u Sudnji dan, jer iman u Allaha ulijeva nadu, a iman u Sudnji dan ulijeva strah.
i koji molitvu obavljaju – tj. koji molitvu obavi na ispravan način, bez manjkavosti. A pojam *ikame* (obavljanje, uspostavljanje) u ovom slučaju ima dvije vrste:
1. obavezno. Ovo je ograničeno na ispunjavanje obaveznih radnji, poput šartova, ruknova i vadžiba.
2. pohvalno. To je da osim vadžiba ispunjava i pohvalne radnje.
koji se nikoga osim Allaha ne boje – *hašje* u arapskom jeziku je strah proizašao iz poznavanja veličine onoga koga se boji i poznavanja savršenstva njegove sile.

Razlika između pojmova *hašje* i *havf*, koje oboje znači strah je u sljedećem:

1. Hašje biva usljed znanja o onome kojeg se bojimo i njegovog stanja, dok havf može biti i strah od nepoznatog.
2. Hašje je strah koji se pojavljuje zbog velikine onog koga se boji, a havf može biti zbog slabosti uplašenog.

nadati se je – Ibn Abbas je rekao: „‘Nadati se je’ kada je izrečeno od Allaha, znači da će se obavezno ostvariti, ali je formulirano izražavanjem nade da sebi insan ne uobrazi da je on zaslužio ovaj opis.“

Vrste održavanja džamija, a nasuprot je njihovo oštećivanje: „Ima li većeg nasilnika od onoga koji brani da se u Allahovim hramovima ime Njegovo spominje i koji radi na tome da se oni poruše...”

Duhovno održavanje: namaz, zikr, učenje Kur'ana. Nasuprot je duhovno rušenje, kao da se od džamije naprave mjesta širka i novotarije.

Materijalno održavanje: izgradnja, prostirke, čišćenje, popravke. Suprotno je materijalno rušenje, uništavanje, i oštećivanje.

Treći dokaz

Rekao je Uzvišeni: „Ima ljudi koji govore: "Vjerujemo u Allaha" - a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna.“

Poznato je da čovjek bježi od Allahove kazne i usklađuje se s Njegovim naredbama, pa je ovdje primjer onoga koji ljudsko mučenje izjednačuje s Allahovom kaznom, pa se, da bi izbjegao njihovo mučenje, usklađuje s njihovim strastima, izjednačujući kušnje na koje ga stavljaju s Allahovom kaznom, jer ih se boji kao što se boji Allaha.

Ajet upozorava na to da čovjek ne govori suprotno od onog što mu je u srcu.

Četvrti dokaz

Ebu Seid prenosi kao riječi Poslanika: „Zaista, od vidova slabosti ubjeđenja je da udovoljavaš ljudima izazivajući Allahovu srdžbu, da im zahvaljuješ na Allahovoj opskrbi i da ih koriš zbog onog što ti Allah nije dao. Zaista, Allahovu opskrbu ne privlači upornost upornog niti je odbija mržnja mrzitelja.“

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

da udovoljavaš ljudima izazivajući Allahovu srdžbu – strahujući od njih više nego od Allaha i ne savjetujući ih.
da im zahvaljuješ na Allahovoj opskrbi – da svu zahvalu upućuješ njima, zanemarujući da je uzročnik Uzvišeni Allah.
i da ih koriš zbog onog što ti Allah nije dao – jer da je Allah to odredio desili bi se uzroci, a obaveza je biti zadovoljan s odredbom.

Peti dokaz

Aiša prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Ko bude tražio Allahovo zadovoljstvo u srdžbi ljudi, Allah će biti zadovoljan njime i dat će da i ljudi budu zadovoljni njime. A, ko bude tražio zadovoljstvo ljudi u Allahovoj srdžbi, Allah će se na njega rasrditi i dat će da se i ljudi na njega rasrde.” Bilježi ga Ibn Hibban u svom Sahihu.

Ko bude tražio – iz straha od ljudi, tako da budu zadovoljni sa njim, dao je prednost strahu od njih nad strahom od Allaha.

Koristi hadisa:

1. Obaveza je težiti ka onome s čime je zadovoljan Allah, makar to srdilo ljude, jer Allah daje korist i štetu.
2. Nije dozvoljeno udovoljavati ljudima, ma ko oni bili, na način koji srdi Allaha.
3. Potvrda Allahovih svojstava zadovoljstva i srdžbe u istinskom značenju, ali bez poređenja sa stvorenjima.

Mesele

1. Tefsir ajeta u Ali imran: „To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim...”
2. Tefsir ajeta u Tevbe: „Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju...”
3. Tefsir ajeta u el-Ankebut: „Ima ljudi koji govore: "Vjerujemo u Allaha" - a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna.”
4. Da se jekin slabi i jača se.
5. Znakovi slabosti jekina. Od njih su i ova tri: (da udovoljava ljudima srdeći Allaha, da hvali ljude za Allahovu opskrbu i da kudi ljude zbog onog što mu Allah nije dao).
6. Iskren strah od Allaha je jedan od farzova.
7. Spominjanje sevapa onog kod koga se nađe (Allah će učiniti da ljudi budu zadovoljni njime)
8. Spominjanje kazne onog kod koga izostane (Allah će biti srdit na njega i učiniti da i ljudi budu srditi na njega).

33. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „a u Allaha se pouzdajte, ako ste vjernici“

Nakon ljubavi i straha autor objašnjava da se željeno ne može postići niti neugodnosti izbjeći, osim oslanjanjem na Allaha; i ibadet nije ispravan bez tevekkula, a to je jedna od najvećih stepenica i čovjek treba da se njime okini u svakom poslu.

a u Allaha se pouzdajte – ovakvom rečeničnom formulacijom hoće se reći „samo i jedino se u Allaha pouzdajte“. Također ukazuje na to da iman nije potpun bez tevekkula, a ako se desi potpuno oslanjanje na nekog mimo Allaha tada je veliki širk.

Tevekkul je iskreno oslanjanje na Allaha, uz povjerenje u Njega i poduzimanje propisanih uzroka. Neophodno je istinsko i iskreno oslanjanje i poduzimanje uzroka. Tevekkul se dijeli na:

Vekala: pojam tevekkula nije ispravno vezivati za ljude, kao da kažemo moj tevekkul je u tog i tog ili moj tevekul je u Allaha i tog i tog. A, ispravno je reći nije ispravno reći: „oslonio sam se ili pouzdao sam se u toga i toga“, u smislu prepuštanja nekog posla i dužnosti nekoj osobi, kao što je Vjerovjesnik određene poslove povjeravao drugima.

Oslanjanje na živo stvorenje uz izvjesno uvjerenje o zavisnosti je mali širk. Kao da se u opskrbi oslanja na neku osobu, uz osjećaj da mu opskrba zavisi od te osobe.

Prepuštanje svih stvari Allahu i uvjerenje da je u Njegovoj moći priskrbliivanje koristi i otklanjanje štete. Ispoljavati ovo nekome mimo Allaha je veliki širk.

Drugi i treći dokaz

2. Rekao je Uzvišeni: „Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju, oni koji molitvu obavljaju i dio od onoga što im Mi dajemo udjeljuju.“

3. Rekao je Uzvišeni: „O vjerovjesniče, Allah je dovoljan tebi i vjernicima koji te slijede.“

Čovjek će biti mumín iako nema ove osobine, jer posjeduje temeljni iman

„O Vjerovjesniče, Allah je dovoljan tebi i vjernicima koji te slijede.“ – dovoljan ti je Allah i dovoljan je Allah onima koji te slijede, pa se svi pouzdajte u Njega – i ti i oni koji te slijede.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Allah je u ovom i sljedećem ajetu naveo pet opisa potpunog imana:

oni čija se srca
strahom ispune kad
se Allah spomene

Boje se zbog toga jer srcem veličaju Allaha, jer znak imana je da se boji kad se Allah spomene.

a kad im se riječi
Njegove kazuju,
vjerovanje im
učvršćuju

Kroz potvrđivanje istinitosti i pridržavanje. Ovaj dio ajeta ukazuje na to da se čovjek može više okoristiti slušanjem drugog kako uči, nego vlastitim učenjem Kur'ana.

i samo se na
Gospodara svoga
oslanjaju

Uzdaju se samo u Allaha, a ne u nekog mimo Njega, a uz to poduzimaju uzroke. I, ovo je dokaz tome.

oni koji molitvu
obavljaju

Tj. ispravno i potpuno obavljaju namaz. A, pojam namaz obuhvata obavezne i dobrovoljne namaze.

i dio od onoga što im
Mi dajemo udjeljuju.

Pohvala obuhvata onog koji udijeli dio i onog koji udijeli sve. Na onog koji udijeli sve pohvala se odnosi ako se oslanja na Allaha.

Tj. dovoljan mu je u njegovim potrebama i olakšat će mu njegove poslove, a ako mu se dese neke neugodnosti, Allah mu je dovoljan – Allahov Poslanik je prvak među mutevekkilima, a ipak je doživljavao tegobe, ali mu to nije naškodilo. Iz ajeta se razumije i da će onaj koji se oslanja na drugoga biti ponižen i Allah će ga napusiti.

Peti dokaz

Ibn Abbas je rekao: „Riječi ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar’ izgovorili su Ibrahim, alejhi selam, kad je bačen u vatru; i Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kad su mu rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, pa ih se pričuvajte!’ – to im je samo učvrstilo vjerovanje pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar.’” Bilježe ga Buhari i Nesai.

Četvrti dokaz

Rekao je Uzvišeni: „onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta.“

Ovo je priča o ovom kur'anskom tekstu: Kad se Ebu Sufjan vraćao sa Uhuda, poželio je da se vrati i uništi Vjerovjesnika i ashabe, pa kad je sreo skupinu putnika, upitao ih je gdje su pošli. Kazali su mu da idu u Medinu, a on im je rekao: „Obavijestite Muhammeda i njegove drugove da ćemo se vratiti i uništiti ih.“

Došavši u Medinu ovi putnici su prenijeli Ebu Sufjanovu poruku, a Vjerovjesnik i vjernici koji su bili sa njim, kazali su: „Dovoljan nam je Allah. On je divan zaštitnik.“

Potom je odred od oko sedamdeset jahača krenuo u ophodnju sve dok nisu došli do mjesta Hamraul-esed. Usljed svega Ebu Sufjan se predomislio i odlučio se vratiti u Mekku. Ovo je primjer kako je Allah bio dovoljan Svom Poslaniku i vjernicima, pošto su se oslonili na Njega.

Napomena:

Poznato je mišljenje učenjaka da je Ibn Abbas prenosio israilijate, ali ovo je upitno, jer je Ibn Abbas poznat po neodobravanju prenošenja od Beni Israila.

No, da li potvrđujemo tačnost priča koje se prenose od Beni Israila?

1. Ako je u našem šerijatu potvrđeno, tada potvrđujemo njihovu tačnost.
2. Ako je u našem šerijatu ukazano da je to netačno, smatramo ih netačnim.
3. Ako u našem šerijatu nema o tome nikakvog teksta, tada niti potvrđujemo niti poričemo.

Mesele

1. Tevekul je od farzova. (Jer je Allah vezao iman za njega)
2. Tevekkul je od šartova imana.
3. Tefsir ajeta u el-Enfal: (Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene)
4. Tefsir ajeta na njenom kraju: (O vjerovjesniče, Allah je dovoljan tebi...)
5. Tefsir ajeta et-Talak: (onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta...)
6. Veličina ovih riječi i to su u teškoći izgovarali Ibrahim i Muhammed. (U poglavlju se govori o povećavanju imana i da čovjek u teškoći treba da se oslonina Allaha uz poduzimanje uzroka i da je slijeđenje Vjerovjesnika uz iman uzrok da Allah bude dovoljan robu.)

34. Poglavlje: Riječi Uzvišenog „Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne? Allahove kazne se ne boji samo narod kome propast predstoji.“

Poglavlje sadrži: sigurnost od Allahove kazne i gubitak nade u Njegovu milost, a te su dvije stvari jedna drugoj oprečne. Želio je obuhvatiti onoga koji se približava Allahu istodobno strahujući od kazne i nadajući se milosti. Korist iz ajeta je:

1. opreznost prema blagodatima koje Allah da je robu, iz bojazni da ne budu istidradž (davanje dunjalučkih blagodati griješniku da bi bio kažnjen kad pomisli da je siguran).
2. Zabranjeno je biti uvjeren da si siguran od Allahove kazne.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „Nadu u milost Gospodara svoga mogu gubiti samo oni koji su zabludjeli" - reče on.“

Znači: nadu u Allahovu milost gubi samo onaj ko je izgubio Uputu, koji je izgubljen i ne zna svoje dužnosti prema Allahu. I, nije dozvoljeno gubiti nadu u Allahovu milost, jer je to ružno mišljenje o Allahu zato što je to:

1. Obezvrjeđivanje Allahove moći, jer ko zna da Allah sve može, bit će svjestan da je i u njegovom slučaju sve moguće.
2. Obezvrjeđivanje Allahove milosti, jer ko zna da je Allah milost, ne može isključiti da se Allah i njemu smiluje.

Treći i četvrti dokaz

3. Ibn Abbasa prenosi da je Allahov Poslanik upitan o velikim grijesima, pa je rekao: “Širk Allahu, gubljenje nade da će mu doći Allahov spas (od iskušenja i nedaće) i nestrahoвање od Allahove zamke.”

4. Ibn Mesud je rekao: “Najveći grijeh je širk Allahu, nestrahoвање od Allahove zamke, beznađe u pogledu Allahove milosti i gubljenje nade da će mu doći Allahov spas (od iskušenja i nedaće).” Bilježi ga Abdurrezak.

širk Allahu – misli se na veliki i mali širk, a mali širk teži je od velikih grijeha.
nestrahanje od Allahove zamke – da griješi Allahu koji mu daje blagodati, nesvjestan da ga očekuje Allahova kazna.
beznađe u pogledu Allahove milosti – da smatra da mu se Allah neće smilovati i da neće postići što želi.
i gubljenje nade da će mu doći Allahov spas – tj. gubljenje nade da će proći nedaća u kojoj se nalazi.

Rezime:

Dvije stvari predstavljaju prepreku na putu onome koji ide k Allahu: sigurnost od Allahove zamke i gubljenje nade u Njegovu milost. Pa, kad ga zadesi nedaća ili mu promakne nešto što voli, ako ga Allah ne sačuva, izgubi nadu u Allahovu milost, pomisli da se nikad neće spasiti iz te nevolje i ne puzima uzroke. A, onaj koji je siguran od Allahove zamke vidimo da griješi Allahu, a On ga obasipa blagodatima, pa pomisli da je ono što radi dobro i ispravno te ustrajava u stranputici. Nema sumnje da je ovo istidradž.

Mesele:

1. Tefsir ajeta el-Araf: „Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne“
2. Tefsir ajeta el-Hidžr: „Nadu u milost Gospodara svoga mogu gubiti samo oni koji su zabluđjeli“
3. Teška prijetnja onome koji je siguran od Allahove zamke (okarakterizirano je kao veliki grijeh).
4. Teška prijetnja onome koji gubi nadu u Allahovu milost.

35. Od imana je sabur na Allahovoj odredbi

Tri su vrste sabura

Sabur na bolnoj odredbi:
kao što je smrt bliske
osobe.

Sabur u čuvanju od
grijeha tako da ih ne čini:
to je udaljavanje od širka
i svega zabranjenog.

Sabur na pokornosti
Allahu tako da se izvrše:
to je strpljivo izvršavanje
naređenog, poput
namaza i posta.

Prvo je spomenuo sabur na pokornosti jer ono obuhvata pridržavanje i djelovanje, potom sabur od grijeha jer je on suzdržavanje, i na poslijetku sabur na odredbi jer odredba nije po čovjekovom izboru. S druge strane, sabur od griješenja može biti teži čovjeku od sabura u izvršavanju naredbi.

Kad ih pogodi nedaća ljudi se dijele na četiri vrste:

Zahvalan (najveći stepen): smatra da mu se time brišu grijesi i povećavaju dobra djela i iman, i da postoje i veća iskušenja, a od njih je sačuvan.

Zadovoljan (pohvalan stepen): sljed potpunog zadovoljstva Allahom, blagodati i kušnje su za njeg jednake. Posmatra ih kao Njegovu odredbu

Strpljiv (obavezno po idžmau): srcem, jezikom i udovima. Kušnju ne voli, teško mu pada, ali je strpljivo podnosi.

Nezadovoljan (veliki grijeh, može odvesti u kufr): u srcu (srdit), jezik (priziva propast), udovima (udara se, razdire odjeću, čupa kosu.)

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti – Allah sve dobro zna.“ Alkame je rekao: “To je čovjek koji je svjestan da je nedaća, koja ga je zadesila, od Allaha, pa bude zadovoljan i pokori se.”

a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti – opskrbit će ga smirajem, pa ako se srce uputi i tjelesni organi će se uputiti.

Drugi dokaz

Muslim u Sahihu bilježi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: “Dvije stvari prisutne su kod ljudi, a one su kod njih nevjerstvo: omalovažavanje zbog porijekla i naricanje za umrlim.”

omalovažavanje zbog porijekla – obezvjeđivanje ili negiranje poznatog čovjekovog porijekla, jer je ovo djelo kufra.
i naricanje za umrlim – ovo je dokaz za temu poglavlja jer je naricanje odraz nezadovoljstva.

Treći i četvrti dokaz

3. Buhari i Muslim bilježe od Ibn Mesuda kao merfu (riječ Poslanika): “Nije od nas ko se udara po licu i poziva paganskim pozivima.”

4. Prenosi Enes da je Allahov Poslanik rekao: “Kad Allah hoće Svome robu dobro – ubrza mu kaznu na dunjaluku, a kad hoće Svome robu zlo – On ga ostavi sa njegovim grijesima tako da sa njima dođe na Sudnji dan.”

i poziva paganskim pozivima – sve što potječe iz paganskog doba, kao što je rušenje kuća, razbijanje posuđa, uništavanje hrane i sl., kada bude pogođen nedaćom.

Kad Allah hoće Svome robu – Allah ne želi zlo zbog zla, kao što je rečeno u hadisu „Zlo se ne pripisuje Tebi“, jer zlo se dešava Njegovom voljom zbog neke mudrosti, i tada je to dobro u smislu mudrosti koju sadrži.

Namjera navođenja ovog hadisa je da se utješi onaj koji je iskušan, da ne zapadne u preveliki strah, jer iz te nedaće može proizaći dobro, a dunjalučka patnja, blaža je od ahiretske, pa treba biti zahvalan Allahu što mu nije odgodio kaznu za ahiret.

Peti dokaz

Rekao je Vjerovjesnik: „Veličina nagrade srazmjerna je veličini iskušenja. Kad Allah zavoli neki narod, stavi ga na kušnju, pa ko bude zadovoljan zaslužiti će zadovoljstvo, a ko se rasrdi njemu pripada srdžba.“

Iz ovog hadisa učimo da:

1. Što je iskušenje veće i čovjek ga strpljivo podnese to je nagrada veća.
2. Allah kad zavoli nekoga, iskuša ga onim što mu je odredio i vjerom pripisao.
3. Potvrđivanje Allahu atributa ljuvavi, srđbe i zadovoljstva, uz opreznost prema temsilu i tekjifu.

Mesele

1. Tefsir ajeta Tegabun: „a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti“
2. To je od imana u Allaha (tj. sabur na Allahovoj odredbi)
3. Omalovažavanje porijekla (obezvrjeđivanje ili negiranje, a to je mali kufr)
4. Teška prijetnja onome koji se udara po obrazima, cijepa odjeću i poziva paganskim pozicima (Jer ih se odrekao)
5. Znak da Allah Svome robu želi dobro (znak je da mu daje kaznu na dunjaluku)
6. Znak da Allah Svome robu želi zlo (znak je da mu odgađa kaznu za ahiret)
7. Znak da Allah voli Svog roba (znak je iskušenje)
8. Zabranjenost nezadovoljstva (tj. da ispoljava nezadovoljstvo i negodovanje zbog iskušenja)
9. Nagrada za onog ko je zadovoljan isušanjem (ta nagrada je da će Allah biti njime zadovoljan)

36. Ono što je došlo o rijau

Dokazi od prvog do trećeg

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „Reci: "Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog - jedan Bog.“
2. Ebu Hurejre prenosi kao riječi Poslanika: "Uzvišeni Allah je rekao: 'Meni najmanje treba pridruživanje. Ko uradi djelo u kome Mi je nekog pridružio, Ja ostavljam njega i onog koga Mi je pridružio.'" Bilježi ga Muslim.
3. Ebu Seid prenosi kao riječi Poslanika: "Hoćete li da vas obavijestim čega se za vas plašim više od Mesih-i-Dedždžala?" "Hoćemo, Allahov Poslaniče", odgovorili su. "Skrivenog širka. Čovjek ustane pa klanja i uljepša namaz kada vidi da ga neko posmatra." Bilježi ga Ahmed.

„Reci: "Ja sam čovjek – Allah je naredio Vjerovjesniku da obavijesti ljude i potvrdio je tu njegovu ljudsku prirodu riječima **kao i vi**, ali se njemu objavljuje, stoga je obaveza pokoravati mu se, ali je haram da mu se čini ibadet.

Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen – tj. da Allah bude s njime zadovoljan i obaspe ga blagodatima, što pripada samo vjernicima, a jedna od tih blagodat je i viđenje Allaha na budućem svijetu.

neka čini dobra djela – iskreno i na propisan način.

Meni najmanje treba pridruživanje – ovdje imamo dva značenja:

1. rija je zabranjen i djelo u kojem ima rijaa je pokvareno.
2. objašnjenje da Allah nije ovisan ni o kome i da je Njegovo pravo iznimno veliki i nikome nije dozvoljeno da Mi ikoga pridruže.

Mesih-i-Dedždžal – mesih tj. čorav na desno oko. To je ljudsko biće, veliki lažov.

Zašto se Vjerovjesnik plašio za njih rijaa više nego Dedždžala?

1. Jer je smutnja Dedždžala očita, a smutnja rijaa je skrivena, pa se, stoga, vrlo teško riješiti rijaa
2. Jer je smutnja džedždžala ograničena na zadnje vrijeme, dok je samutnja rijaa prisutna u svakom vremenu.

Širk se dijeli na dvije vrste:

1. skriveni. To je ono što se nalazi u srcu, poput rijaa, a naziva se još i širkus-serair (širk tajni, ili unutrašnji širk)
2. jasni. Ono što izgovori, poput zaklinjanja nekim mimo Allaha; i ono što se uradi, poput naklona nekome mimo Allaha.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Rija je da čovjek radi djelo da bi ga ljudi čuli ili vidjeli. I, to je od manira licemjera.

Nakon obavljenog ibadeta: ne utječe na ispravnost ibadeta, osim ako se radi o neprijateljstvu, kao što je prigovaranje i uznemiravanje nakon udjeljene sadake.

Pojavi se tokom ibadeta: detaljno pojašnjenje

U osnovi samog ibadeta: kvari ibadet

Prepusti se: detaljno pojašnjenje je:

Opire se: ispunio je obavezu i njegov ibadet je ispravan.

Ako je početak ibadeta odvojen od kraja, poput zekata: neispravan je dio u kojem se prepustio rijau

Ako je početak ibadeta povezan s krajem, poput namaza: cijeli ibadet je neispravan

Kao se sačuvati rijaa?

1. Veličanjem Allaha kroz učenje tevhida i rad po njemu, kad insan veliča Allaha, ne brine o drugima.
2. Ne dobuštanje sebi da ostavi činjenje djela iz straha od rija, jer šejtan te nastoji navesti ili na rijaa ili na strah od nekog mimo Allaha.
3. Dova.
4. Skrivanje djela da bi se lakše sačuvao od rijaa.
5. Posjećivanje kabura prema šerijatskim normama, jer to podsjeća na ahiret, a rijaa čovjeka vezuje za dunjaluk.

Mesele

1. Tefsir ajeta el-Kehf (Reci: "Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog - jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!")
2. Ovo je velika stvar: da se dobro djelo odbija ako u njega uđe nešto posvećeno nekome mimo Allaha.
3. Spominjanje uzroka zbog kojeg je tako, a to je potpuna Allahova neovisnost o drugima.
4. Da je od uzroka to da je Allah najbolji drug.
5. Vjerovjesnik se bojao rijaa za ashabe (a, oni poslije njih su preči da se boje rijaa za sebe)
6. Protumačio je rijaa time da čovjek klanja radi Allaha, ali uljepša svoj namaz kad vidi da ga ljudi gledaju (u ovo se ubraja i pretvaranje u govoru.)

37. U širk se ubraja i to da čovjek ahiretskim djelom želi dunjalučku nagradu

Ovo je poglavlje o onome koji ne želi da bude pohvaljen za svoj ibadet niti se pretvara u ibadetu, nego iskreno obožava Allaha, ali želi nešto od dunjalučkih dobara, poput imetka, položaja, zdravlja i sl. On svojim djelom želi dunjalučku korist, zanemarujući sevap ahireta.

Nema smetnje da insan u namazu moli Allaha da ga opskrbi imetkom, ali ne smije klanjati zbog toga da bi dobio imetak. To je vrlo nizak nivo, a to je da ahiretskim djelom traži dunjaluk.

Napomena: Neki ljudi kad govore o koristima ibadeta pretjerano ističu dunjalučke koristi, a ne bi trebalo da se te koristi učine osnovom ibadeta.

Ovo je opasnije od rijaa (prijetvornosti) jer rija se može desiti samo u jednom namazu, dok onaj koji želi dunjalučku korist kroz ahiretsko djelo, može svaki ibadet činiti s tom namjerom.

Ljudi se u pogledu ovoga dijele na pet:

Dunjalučkim djelom želi dunjaluk	Dozvoljeno je. Primjer je da se bavi trgovinom kako bi kupio kuću.
Dunjalučkim djelom želi ahiret	Pohvalno je. Primjer je da sije da bi udijelio.
Ahiretskim djelom želi ahiret	Blago njemu, ovo je najveći stepen.
Ahiretskim djelom želi i dunjaluk i ahiret	Dozvoljeno pod uslovom da prevlada želja za ahiretom: „Gospodaru naš, podaj nam dobro na ovome i na budućem svijetu“
Ahiretskim djelom želi dunjaluk	Mali širk. Kao da imami ljudima namaz radi imetka

Kako će znati želi li dunjaluk ili ahiret? – Ako mu se dadne, zadovoljan je, a ako mu se ne dadne, srdit je.

Napomena: neki ljudi iskreno su posvećeni ibadetu kad su iskušani, a kad prođe kušnja, ostave ibadet.

Olakšani komentar Knjige o tevidu

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „Onima koji žele život na ovome svijetu i ljepote njegove - Mi ćemo dati plodove truda njihova i neće im se u njemu ništa prikratiti. Njih će na onome svijetu samo vatra peći; tamo neće imati nikakve nagrade za ono što su na Zemlji radili i biće uzaludno sve što su učinili. “

Ovo je specifično po ajetu iz sure el-Isra (Onome ko želi ovaj svijet, Mi mu brzo dajemo što hoćemo i kome hoćemo, ali ćemo mu poslije Džehennem pripremiti, u kome će se osramoćen i odbačen peći.). To je, dakle, po Allahovoj volji i za koga On želi.

Drugi dokaz

Bilježi Buhari u Sahihu od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: “Propao je obožavatelj zlatnika. Propao je obožavatelj srebrenjaka. Propao je obožavatelj odjeće. Propao je obožavatelj kadife. Ako mu se da, bude zadovoljan, a ako mu se ne da – razljuti se. Propao je i unazađen: kad ga ubode trn, ne može ga izvaditi. Blago robu koji je za uzdu poveo svoga konja na Allahovom putu, raščupane kose, prašnjavih nogu: ako je na straži, istinski je na straži, a ako je u pozadini, istinski obavlja svoju dužnost; ako zatraži da uđe, ne biva mu dopušteno, a ako se zauzme, ne bude mu prihvaćeno.”

Propao je – izgubio je i upropašten je – obožavatelj zlatnika – zlatnog novca. Nazvan je obožavateljem zlatnika jer je za njega vezan kao rob za gospodara, pa mu je najveća briga i preči mu je od pokornosti Allahu. Propao je obožavatelj srebrenjaka – srebrenog novca.

Propao je obožavatelj odjeće – ko je opterećen pažnjom za svoj izgled i namještaj. Ako mu se da, bude zadovoljan, a ako mu se ne da – razljuti se – njegovo zadovoljstvo i srdžba zavise isključivo od toga je li dobio imetak ili nije. Zato je nazvan obožavateljem imetka.

Propao je i unazađen – izekrenu mu se dešavanja, suprotno od onog što želi, i nije mu olakšano da to postigne.

kad ga ubode trn, ne može ga izvaditi – kad ga ubode trn nije u stanju da ga izvadi. Ove tri rečenice moguće je da su uznačenju obavijesti, kao i da su dova.

Blago robu – najljepše stanje čega ovog čovjeka, a rečeno je da je Tuba stablo u Džennetu. Ovo prvo je obuhvatnijeg značenja.

Na Allahovom putu – onaj koji se bori da Allahova riječ bude gornja, a ne radi pristranosti ili uzdizanja nacije

rašćupane kose – od prašine na Allahovom putu. Ne brine o svom stanju i izgledu, sve dok je to produkt pokornosti Allahu. Njegova su stopala zaprašena zbog hoda na Allahovom putu i to je trag nastao od ibadeta. Ako je bez izvještačenosti i usiljenosti, bit će nagrađen, kao što su riječi Vjerovjesnika: „Zadah postača je prijatniji kod Allaha od mirisa miska.“

a ako je u pozadini – to je pozadina vojske. Ove dvije rečenice imaju dva značenja i oba su ispravska:

1. Nije mu bitno gdje će biti na dužnosti te, naprimjer, ne traži da bude naprijed.

2. Ispunjava svoju dužnost svedjedno da li je na straži ili u pozadini.

ako zatraži da uđe – kod ljudi nema ugleda i položaj, ali ima kod Allaha.

Hadis je pokazatelj da ima ljudi koji mrze radi dunjalučkog interesa.

Hadis je ljude podijelio u dvije vrste:

1. Onaj kojem je najveća briga kako da se domogne dunjalučkih dobara i uljepša svoje stanje. Njegovo je srce rob materijalnog i to ga odvraća od zikra i robovanja Allahu, pa mu se to vrati na ružan način i ne može se riješiti ni najmanje štete.

2. Onaj kojem je najveća briga ahiret i on nastoji steći ahiretsku nagradu makar i najtežim djelom, a to je džihad na Allahovom putu, pa i pored teškoće ispunjava svoju obavezu na najbolji način. Posvećen je dobru i zauzima se za ljude.

Mesele

1. Osoba želi dunjaluk radeći neko ahiretsko djelo;
2. Tumačenje ajeta iz sure Hud; (Ko želi život na ovome svijetu i njegovoe ukrase)
3. Nazivanje muslimana robom dinara, dirhema i ogrtača;
4. Pojašnjenje toga time što se raduje ako šta dobije, a ako ne dobije, rasrdi se;
5. Vjerovjesnikove riječi: "Nesretan bio i izopačio se"; (Mogu biti obavijest ili dova)
6. Vjerovjesnikove riječi: "A ako bi ga trn ubo, ne izvadio ga"; (Mogu biti obavijest ili dova)
7. Pohvala mudžahida opisanog osobinama navedenim u hadisu. (On zaslužuje da bude pohvaljen, a ne oni koji gomilaju novac i namještaj, i žude za položajem)

38. Poglavlje: ko se pokori učenjacima i vođama kad zabranjuju ono što je dozvoljeno i dozvoljavaju ono što je zabranjeno, uzeo ih je za bogove mimo Allaha

Stanja pokornosti učenima ili vladarima u nepokornosti Allahu:

Da ih slijedi iz neznanja misleći da je to Allahov propis: detaljno objašnjenje je: 1. Griješan je ako je sam u stanju da sazna istinu, ali je nemaran. 2. Ima opravdanje ako ne zna i nije u mogućnosti naučiti, a slijedi ih kao mukallid misleći da je to istina.	Mali kufr i velika opasnost, blizu da upadne u veliki kufr: da ih slijedi zadovoljan Allahovim sudom, znajući da je Njegov sud najbolji i najprimjereniji za ljude i države, ali zbog strasti bira drugo, kao zbog službe. Ako ovim zakine nekog muslimana za njegovo pravo, bit će zalim (nasilnik).	Veliki kufr: Da ih slijedi zadovoljan njihovim riječima i dajući im prednost, a nezadovoljan Allahovim propisom. Preziranje nečeg što je Allah objavio je kufr, a isto i ako vjeruje da je njihov sud jednak Allahovom ili bolji.
---	--	--

Dokaz 1 i 2

1. Ibn Abbas je rekao: "Samo što na vas nije počelo padati kamenje s neba. Kažem vam: 'Rekao je Allahov Poslanik', a vi govorite: 'Rekli su Ebu Bekr i Omer!'"
2. Ahmed ibn Hanbel je rekao: "Čudim se onima koji su spoznali sened i njegovu vjerodostojnost, a uzimaju mišljenje Sufjana, dok Uzvišeni Allah kaže: *"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe."* Znaš li na šta se misli pod iskušenjem? Misli se na širk. Kada čovjek ne prihvati neke njegove riječi, možda u njegovo srce uđe nešto zablude pa zbog toga bude upropašten."

'Rekli su Ebu Bekr i Omer!'" – nije poznato da su Ebu Bekr i Omer u nečemu svojim mišljenjem kontrirali jasnom tekstu Objave.

"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu!" – tj. Okreću se od Njegoveih naređenja i ne pridaju im važnost.

Tri mišljenja o taklidu:

Dozvoljenost (preferirajuće) u nuždi i kada nije u stanju da spozna propise. Tad će slijediti onog u čiu vjeru i znanje ima povjerenja i pridržavat će se njegovih riječi u svim pitanjima, a neće tražiti olakšice.

Apsolutna zabrana: Jer podrazumijeva prihvatanje govora onog koji nije dokaz sam po sebi.

Obaveznost taklida: jer je idžtiħad prestao smrću četiri imama.

Treći dokaz

Adijj ibn Hatim prenosi da je čuo Vjerovjesnika kako uči ajet: *“Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje”*, pa mu je rekao: *“Mi ih, zaista, nismo obožavali...”* Vjerovjesnik je kazao: *“A, zar nije tako da, kad oni zabrane nešto što je Allah dozvolio, vi to smatrate zabranjenim, i kad dozvole nešto što je On zabranio, vi to smatrate?”* *“Tako je”*, odgovorio je Adijj. *“Pa, tako ih obožavate.”* Bilježe ga Ahmed i Tirmizi, koji ga je ocijenio hasenom.

Svećenike svoje – učenjaci velikog znanja. I monahe svoje – pobožnjake, askete.

Mi ih, zaista, nismo obožavali – ne činimo im sedždu, ni rukuu, ne prinosimo im žrtvu, ne zavjetujemo im se. Vjerovjesnik mu je objasnio da je od značenja ibadeta pokoravanje – i to je ibadet u ograničenom značenju pojma.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure En-Nur; (Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu!)
2. Tumačenje ajeta iz sure Et-Tevba; (Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje)
3. Skretanje pažnje na značenje ibadeta kojeg je Adijj negirao; (a taj ibadet je pokoravanje)
4. Način na koji je pojašnjavao Ibn-Abbas spominjući Ebu-Bekra i Omera, kao i Ahmedov način tako što je spomenuo Sufjana;
5. Promjena stanja do te mjere da je kod većine obožavanje isposnika, koje nazivaju evlijama, postalo najbolji ibadet, a obožavanje učenjaka nazivaju znanjem i razumijevanjem. Zatim su se stvari još više promijenile pa su počeli obožavati i one koji uopće nisu dobri ljudi, ili na drugi način rečeno, počeli su obožavati neznalice. (Stoga trebamo biti oprezni i znati da se Allahov šerijat mora čuvati i štititi; i nikome se ne pokorava u dozvoljavanju onog što je Allah zabranio niti u zabranjivanju onog što je dozvolio)

39. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe pa ipak žele da im se pred šejtanom sudi, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtan želi da ih u veliku zabludu navede.“

Ovo poglavlje snažno je povezano sa prethodnim, jer u prethodnom se objašnjava propis onog koji se pokorava učenima i vladarima u dozvoljavanju onog što je Allah zabranio i zabranjivanju onog što je Allah dozvolio, a u ovom poglavlju je kritka onome koji želi da mu se sudi pred zakonom mimo Allahovog.

Zar ne vidiš – pitanje kojim se želi potvrditi i iščuđavanje onima čije je ovo stanje, a obraćanje je pućeno Vjerovjesniku.

one koji tvrde da vjeruju – nije rekao „one koji vjeruju“, jer oni ne vjeruju nego tvrde da vjeruju, ali to je lažna tvrdnja.

A šejtan želi – obuhvata šejtane u ljudskom i džinskom obliku.

Da ih u veliku zabludu navede – postepeno ih navodi na teške zablude i i sve veće udaljšavanje od istine.

vidiš licemjere – pokazivanje skrivenoga zbog tri koristi:

1. da su oni koji tvrde da vjeruju ustvari licemjери.
2. da ovo dolazi samo od licemjera, jer pravi vjernik se mora povinovati bez pogovora.
3. upozorenje, jer kad govor teše istim tokom uzrokuje gubitak pažnje, pa promjena stila pomaže da se ponovo poveća pažnja.

Šejhul-islam Ibn Tejmijje rekao je da se ovi ajeti potpuno mogu primijeniti na one koji iskrivljuju značenja ajeta i tumače Allahova svojstva, jer ovi kažu da vjeruju u Allaha i Njegovog Poslanika, a kad im se kaže da prihvate ono što je Allah objavio, okreću se i odbijaju i govore „slijedimo toga i toga“, a kad im se ospori, pravdaju se da žele dobro i uputu i da spojimo između razumskih i šerijatskih dokaza.

Dokazi od 2 do 4

2. Rekao je Uzvišeni: “Kada im se kaže: "Ne remetite red na Zemlji!" - odgovaraju: "Mi samo red uspostavljamo!"”
3. Rekao je Uzvišeni: “I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen.”
4. Rekao je Uzvišeni: “Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi?”

Kada im se kaže: **Ne remetite red na Zemlji!** – remećenje reda na Zemlji dijeli se na:

1. osjetilno, materijalno remećenje: poput ručenja kuća i oštećivanja puteva.
2. duhovno, simboličko remećenje: poput grijeha, jer to je najveći nered na Zemlji.

odgovaraju: **Mi samo red uspostavljamo!** – ovo je jedna od najnetačnijih tvrdnji, a Allah je ukazao da su oni ti koji, uprkos njihovim tvrdnjama da uspostavljaju red, najveći činioci nereda na Zemlji i da su istinske fesadžije.

kad je na njoj red uspostavljen. – od strane prosvjetitelja, koji istinski popravljaju nered u koji se suprotstavljaju pozivu učenih, pozivu selefa, i onima koji pozivaju da se sudi po šerijatu.

Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi? – ovo je pitanje s kojim ih se želi ukoriti. Značenje je: zar oni žele da im se samo po paganskom (džahilijetskom) zakonu sudi. Pojam džahilijet može se odnositi na period prije pojave Poslanika i može se odnositi na sve što je utemeljeno na neznanju.

A koje od Allaha bolji sudija – tj. niko nije bolji sudija od Allaha. Ovo je izrečeno u formi izazova.

Peti dokaz

Abdullah ibn Amr prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Niko od vas neće istinski vjerovati dok mu njegove strasti i želje ne budu u skladu s onim s čime sam došao.” Nevevi je rekao: “Ovo je vjerodostojan hadis. U knjizi El-Hudždže zabilježio sam ga sahih senedom.”

Šesti dokaz

Šabi je rekao: “Između jednog licemjera i Židova izbila je svađa, pa je Židov rekao: ‘Neka nam presudi Muhammed, jer je on poznat da ne uzima mito.’ Na to je licemjer rekao: ‘Neka nam presude Židovi’, znajući da oni uzimaju mito. Na kraju su se složili da odu kod vrača u pleme Džuhejna i pred njim se parniče. Povodom toga je objavljeno: *‘Zar ne vidiš one koji tvrde...’*”

Rečeno je: “Objavljen je (navedeni ajet) u povodu dvojice koji su se posvađali. Jedan od njih je rekao: ‘Otiđimo kod Vjerovjesnika da nam on presudi’, a drugi je rekao: ‘Otiđimo kod Kaba ibn Ešrefa.’ Potom su presudu o svom slučaju zatražili od Omera i jedan od njih mu je ispričao slučaj. On je onome koji nije bio zadovoljan Allahovim Poslanikom rekao: ‘Je li tako bilo?’ ‘Da’, odgovorio je, pa ga je Omer udario sabljom i ubio ga.”

Niko od vas neće istinski vjerovati – tj. neće biti potpunog imana. Ali, njegov iman će se potpuno izgubiti, ako je svojim strastima potpuno skrenuo s Vjerovjesnikove upute.

Neki učenjaci su hadis ocijenili daifom, ali njegovo značenje je ispravno.

Između jednog licemjera – licemjer je onaj koji javno očitue iman, a krije svoj kufr.

i Židova – pripisuju se vjeri Musaa. Smatra se da su u arapskom jeziku nazvani „jehud“ zbog toga što su rekli „vratili smo se tebi (hudna)“ ili jer se njihov predek zvao Jehuda.

Neka nam presudi Muhammed – nije ga spomenuo kao poslanika jer ne vjeruju u njegovo poslanstvo.

ne uzima mito – imetak kojim se potplaćuje da bi se nešto postiglo.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure En-Nisa: „i onog što u njemu pomaže u razumijevanju pojma tagut“;
2. Tumačenje ajeta iz sure El-Bekare: "Kad im se kaže: 'Ne remetite red na Zemlji'"; (ovo je dokaz da je licemjerstvo nered na Zemlji, jer je ajet spomenut u kontekstu spominjanja licemjera, a nered obuhvata sve grijeha)
3. Tumačenje ajeta iz sure El-E'araf: „I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen“;
4. Tumačenje ajeta: "Zar oni da traže da im se kao u džahilijetsko doba sudi?"; (džahilijet je sve što je suprotno šerijatu. Tako je nazvano radi odvratanja i ukazivanja na njegovu ružnoću i da je ono utemeljeno na neznanju i zabludi.)
5. Ono šta je rekao Ša'bi o povodu objave prvog ajeta;
6. Tumačenje iskrenog i lažnog imana; (iskreni iman navodi na potpuno prihvatanje Allahovog suda, a lažni je suprotan tome.)
7. Priča o Omeru i munafiku;
8. Istina da niko neće postići iman sve dok njegova strast ne bude slijedila ono s čime je došao Poslanik.

Ispit sedmog dijela (9 poglavlja)

Prvo pitanje: označi tačan odgovor ili dopuni prazninu

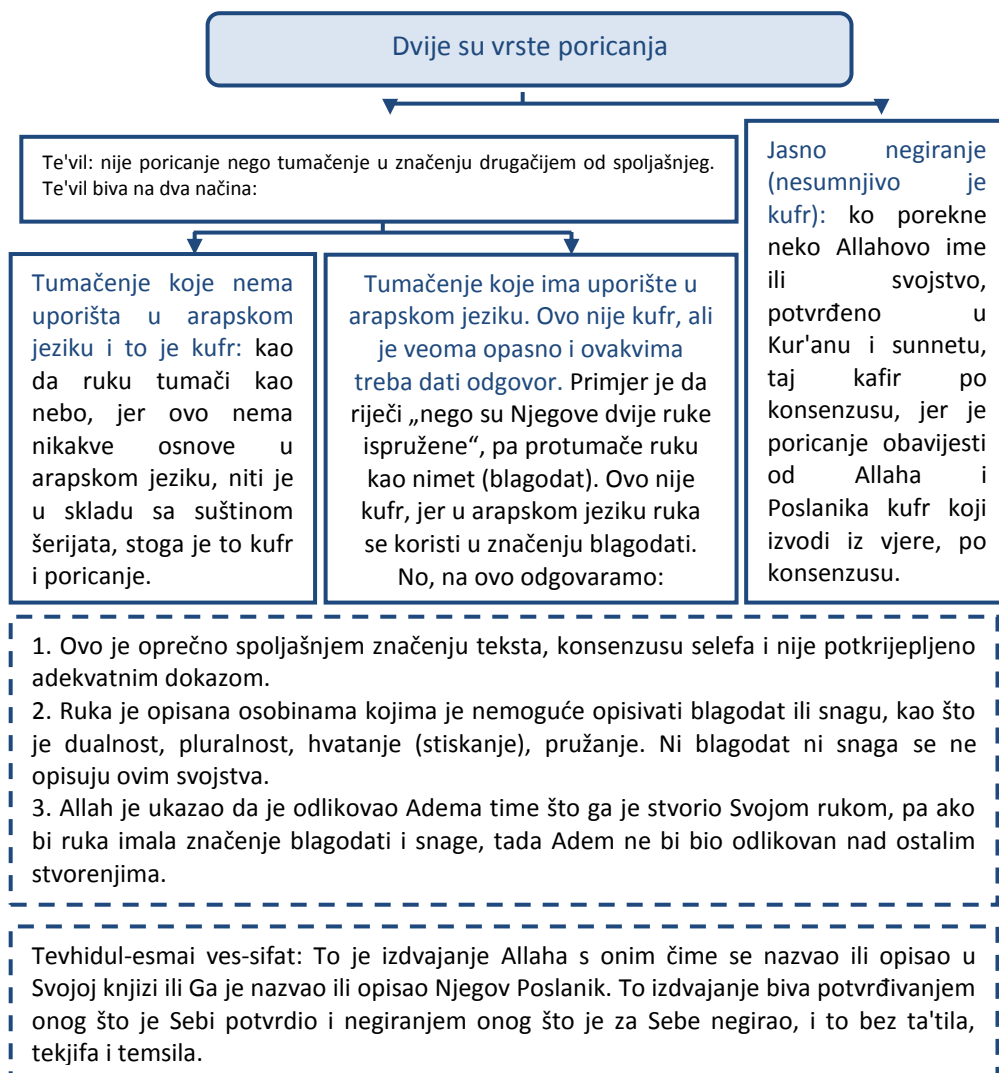
1. Prvo poglavlje u sedmom dijelu je o mehabbetu (ljubav): tačno – netačno
2. Neki pobožnjaci veličaju i vole kabure i evlije kao što se voli Allah ili više: tačno – netačno
3. Ako u srcu nema nikako ljubavi prema Poslaniku njegov iman je: nepotpun – potpuno nepostojeći
4. Obavezni smo voljeti Vjerovjesnika više nego svoju djecu i roditelje i sve ljude zajedno: tačno – netačno
5. Od uzroka osjećaja slasti imana je ljubav: a. Radi Allaha, b. Ljubav radi rodbinske veze.
6. Zabarana se tumači kao odvrćanje....., jer..... jer.....
7. Stav ehli sunneta o tekstovima prijetnje (veid) je:.....
8. Ko vjeruje da je vjera Židova i kršćana i nakon pojave Vjerovjesnika vjera s kojom je Allah zadovoljan i prihvata je, je nevjernik koji izlazi iz islama i poriče Kur'an: tačno – netačno.
9. Vjernik ne smije varati nevjernike, nego ih savjetuje i objašnjava im da oni nisu na putu na kojem su bili Musa i Isa: tačno – netačno.
10. Prezir prema Allahovim neprijateljima ne znači da im ne trebamo ipunjavati ugovore: tačno – netačno.
11. „Kad vidim kršćanina zatvorim oči jer mrzim da gledam u Allahova neprijatelja“, rekao je: imam Ahmed – Ibn Tejmijje.
12. „Ko bude bogobojažni vjernik, Allahov je evlija“, rekao je: Ibn Tejmijje – Ibn Kajjim.
13. Opći Allahov vilajet nad robovima obuhvata i vjernika i nevjernika i sva stvorenja: tačno – netačno.
14. Ako insan klanja i posti, a odan je Allahovim neprijateljima, neće dobiti Allahov vilajet: tačno – netačno.
15. Autor je nakon poglavlja o ljubavi naveo poglavlje o strahu, jer se ibadet zasniva na njima: tačno – netačno.
16. Kad se radi o strahu od Allaha ljudi se dijele na dva eskrema i sredinu: tačno – netačno.
17. Ispravan strah je onaj koji te odvrća od Allahovih zabrana, a ako je veći od toga, dovodi do očaja i gubljenja nade u spas od Allaha: tačno – netačno.

18. Ko god pomaže razvrat i nevaljala djela, taj je od šejtanovih štićenika: tačno – netačno.
19. Ko se boji Allaha, njega se sve drugo boji, a ko se boji nekog mimo Allaha, boji se svega i svakoga: tačno – netačno.
20. Pojam održavanja Allahovih džamija odnosi se na: materijalno održavanje – duhovno održavanje – oboje.
21. Allah često iman u Njega spominje uz iman u Sudnji dan jer to navodi na pridržavanje propisa vjere: tačno – netačno.
22. Zašto volimo Vjerovjesnika:
 - 1.
 - 2.
 - 3.
 - 4.
23. Ljubav prema Vjerovjesnik nakon njegove smrti je na način:
 - 1.
 - 2.
24. Pod uspostavljanjem namaza misli se na: obavezno – pohvalno – oboje.
25. Tevekkul je pola vjere: tačno netačno. Šta je ispravno reći: oslonio sam se tevekkulom na tebe – oslonio sam se na tebe (u smislu da pomogne u nečemu što može) – oslonio sam se tevekkulom na Allaha, potom na tebe – sve osim prvog.
26. Definiraj tevekkul i na koliko vrsta se dijeli (3,4 ili 5).
27. Oslanjanje na dobre koji su umrli ili odsutni je širk: veliki – mali.
28. Osloniti se u opskrbi na neku osobu tako da misli kako bez njega ne bi bio opskrbljen je: ispravno – mali širk.
29. Poslanik je prvak onih koji se oslanjaju na Allaha pa da li ga pogađaju nedaće i da li mu one izrokuju štetu.
30. Šta trebamo reći kad nas pogodi nedaća i iskušenje?
31. Ibn Abbas je osporavao prenošenje israilijata: tačno – netačno.
32. Nadu u Allahovu milost gubi: onaj koji je u zabludi – izgubio Allahovu uputu – zalutao, pa ne zna šta je dužan prema Allahu – sve navedeno.
33. Sigurnost od Allahove zamke je greška sa stanovišta: straha ili nade; a, gubljenje nade u Allahovu milost je greška sa stanovišta: straha – nade.
34. Veliki grijesi su: određeni definicijom – ograničeni brojem; i, svi su na

- istom stepenu težine: tačno – netačno.
35. Sabur se dijeli na: tri – četiri – pet vrsta; i, znak da Allah voli roba je da je iskušan: tačno – netačno.
 36. Najveći stepen sabura je sabur od nepokornosti Allahu: tačno – netačno.
 37. Plod čuvanja sabura je njegovo čitanje kad se desi musibet ili kod onog koji je pogođen musibetom: tačno – netačno.
 38. Ako vjernik ima dvije osobine nevjerstva, znači da je nevjernik: tačno – netačno.
 39. Ako nevjernik ima dvije osobine imana, kao što je stid, znači da je vjernik: tačno – netačno.
 40. Riječ kufr bez određenog člana ukazuje na izlazak iz islama: tačno – netačno.
 41. Stanja ljudi kad ih pogodi musibet dijele se na: pet – četiri – tri.
 42. Nezadovoljstvo Allahovom odredbom vodi u kufr: tačno – netačno.
 43. Nezadovoljstvo biva srcem, jezikom i udovima – samo jezikom i udovima.
 44. Razlika je između sabura i zadovoljstva po propisu i težini musibeta: tačno – netačno.
 45. Iman čovjeka se može povećati kroz musibete: tačno – netačno.
 46. Allah želi zlo zbog mudrosti te je ono dobro sa stanovišta mudrosti koju sadrži: tačno – netačno.
 47. Sudnji dan nazvan je Kijametskim zbog: ustajanja ljudi iz kabura – pojavljivanja svjedoka – pravde – svega navedenog.
 48. Ubrzavanje kazne na dunjaluku bolje je od njenog odgađanja za ahiret: tačno – netačno.
 49. Nagrada za ubod trna je ako i nagrada za lom: tačno – netačno.
 50. Za svaki atribut obaveza je: potvrda – oprez prema temsilu i tekjifu – oboje.
 51. Omaovažavanje porijekla je: njegovo obezvrjeđivanje – poricanje – oboje.
 52. Rija je širk: mali – mali, a može postati veliki; rija je činjenje djela da bi ga ljudi vidjeli i u rija se ne ubraja šinjenje djela da bi se proćuo među ljudima: tačno – netačno.
 53. Od načina liječenja rijaa je da se prisjeća smrti: tačno – netačno.
 54. Radost čovjeka zbog toga što ljudi znaju za njegov ibadet je rija: tačno – netačno.
 55. Radost čovjeka zbog činjenja ibadeta je rija: tačno – netačno.
 56. Ako je čovjek udijelio sadaku u ime Allaha, pa je On odredio da ga ljudi zavole i hvale zbog toga: smatra se rijaom – smatra se iskrenim.
 57. Udijelio je sadaku da bi mu se uvećao imetak, znači da je: uradio

- ahiretsko djelo želeći dunjaluk – uradio ahiretsko djelo želeći ahiret.
58. Ko se boji da će upasti u rijaa dozvoljeno mu je da načini taj određeni iabedet: tačno – netačno.
59. Nazvan je robom dinara_ jer obožava novac – jer je zadovoljan ili nezadovoljan zbog njega, kao da mu je rob.
60. Tuba znači: najljepše stanje za tog čovjeka – stablo u Džennetu.
61. Ako čovjek ahiretskim djelom želi dunjaluk to je opasnije od rijaa: tačno – netačno.
62. Ono što jedan od parničara daje sudiji naziva se: poklon – mito – oboje.
63. Nema razlike u rijau u la ilahe illallah i u udjeljivanju sadake.
64. Dirhem je zlatni novac: tačno – netačno.
65. Ljudi na položaju i bogataši zaslužuju da ih se hvali: tačno – netačno.
66. Da li čovjek želi dunjaluk prepozna se po tome da je zadovoljan ako mu se da, a nezadovoljan ako mu se neda: tačno – netačno.
67. Učenjaci su: oni na izvršnim pozivijama – oni koji upućuju i ukazuju.
68. Nije poznato da su Ebu Ber i Omer svojim mišljenjem oponorali jasnom tekstu Objave: tačno – netačno.
69. Koje su vrste pokornosti učenjacima i vladarima u nepokornosti Allahu i koji je propis za svaku?
70. Slijepo slijedeње i mezhebska pristranost su: pohvalni – pokuđeni.
71. Monah je: mnogo učen čovjek – pobožnjak i asket.
72. Uzimanje učenjaka i vladara za bogove biva tako što ih slijedi u oponiranju Allahovom šerijatu: tačno – netačno.
73. Svako ko prezire nešto što je Allah objavio je kafir, a taj kuft je: veliki – mali.
74. Uvjerenje da je dozvoljeno suditi po zakonu mimo Allahovog je kufr: veliki – mali.
75. Uvjerenje da je sud mimo Allahovog jednak ili bolji od Allahovog suda je kufr: veliki – mali.
76. Ko vjeruje da je Allahov zakon najbolji, ali ga mržnja prema onom kome sudi nagna da dosudi suprotno onom što je Allah objavio, taj je: kafir – zalim – fasik.
77. Pojam „šejtan želi“ podrazumijeva šejtane ljudske i u džinske: tačno – netačno.

- 78. Tvrde da vjeruju: njihova tvrdnja je laž – njihova djela i riječi su lažna – oboje.
- 79. Musibet je: dunjalučki – šerijatski – oboje.
- 80. Allahovoj naredbi i naredbi Poslanika neposlušan je: vjernik – licemjer.
- 81. Najveći nered na zemlji je: materijalni – duhovni.
- 82. Činjenje nereda, nakon što je uspostavljen red je gore nego činjenje nereda prije uspostavljanja reda: tačno – netačno.
- 83. Džahilijet je: period prije poslanstva – sve utemejeno na neznanju – oboje.
- 84. Mito je haram, makar se time pomogao da dođe do istine ili otkloni od sebe neistinu: tačno – netačno.

Zašto je rekao „bez tahrifa (iskrivljivanja)“, a nije rekao „bez tevila (tumačenja)“

1. jer je tako došlo u Kur'anu i ne odstupamo od toga.
2. bliže je istini, jer su oni sljedbenici tahrifa, a ne sljedbenici tevila.
3. radi odvrćanja ljudi od njih, jer kad bi za sljedbenike tahrifa rekao da su sljedbenici tevila, obradovao bi ih.
4. nije svaki tevil pokuđen. Ono za što postoji dokaz je ispravno i prihvatljivo, a za što nema dokaza to je neispravno i odbacuje se, dok je svaki tahrif pokuđen i neprihvatljiv.

Zašto je rekao bez temsila, a ne i bez tešbiha

1. jer temsil je spomenut u Kur'anu i apsolutno je negiran, za razliku od tešbiha.
2. jer negiranje tešbiha u apsolutnom smislu, nije ispravno jer između svega što postoji mora biti određene sličnosti, a svako biće se razlikuje u onom što je za njega specifično.
3. ljudi različito definiraju pojam tešbiha, pa je za neke potvrđivanje svojstava samo po sebi tešbih.

Pojam el-Isim može dolaziti od:

1. es-sumuvv – uzdizanje (uzvišenost), pa se imenovano uzdiže svojim imenom i postaje jasno i vidljivo.
2. es-sima – znak. Ime je znak koji ukazuje na imenovanog.

Razlika između pojmova el-ism i es-sife:

El-isim je ono čime je Allah nazvan, a es-sife je ono čime je opisan.

Zašto učimo tevhidul-esmai-ves-sifat

1. da bismo ostvarili tevhid. Ne može se biti muvehhid sve dok se ne ostvare sve tri vrste tevhida.
2. U tome je život srca i najveća stvar za život srca, a najplemenitija nauka je upoznavanje Allaha.
3. ulazak u Džennet, jer je Vjerovjesnik rekao: „Allah ima devedeset i devet imena, ko ih pobroji (spozna) ući će u Džennet“.
4. jer je to temelj na kojem je bio selef.
5. da ne zapadnemo u ono u što su zapale zabludjele sekte, poput temsila i tatila.
6. da molimo Allaha njima. Uzvišeni je rekao: „Allah ima najjepša imena pa Ga dozivajte njima“.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Tahrif: mijenjanje onog što je obaveza potvrditi Allahu

Izgovorno mijenjanje: kao onaj koji riječ Allahu izgovori kao Allahe u ajetu: „Allah je s Musaom razgovarao“, kao bi promijenili značenje ajeta u „s Allahom je Musa razgovarao“. Odgovor ovima je navođenje ajeta „i s njime njegov Gospodar razgovarao“, jer ovo ne mogu iskriviti i time postaje jasno da nemaju dokaza.

Značensko:
kao da za ruku
kaže da je
blagodat

Tatil: poricanje svojstava koja je obavezno potvrđivati Allahu:

Potpuni tati: tatil džehmija koji su negirali Allahu sva svojstva.

Djelimični tatil: kao tatil ešarija, koji neka svojstva potvrđuju, a neka negiraju.

Tekjif: to je određivanje kakva su svojstva. Biva na sljedeće načine:

Misaono određivanje:
kao da zamisli (izmašta)
nešto.

Izražavanje rukom: kao
da nacрта nešto.

Verbalno izražavanje: kao
da opiše nešto

Na šta ukazuje ime

Iltizam: ukazuje
naizvanjski pojam koji je
obligatan.

Tedammun: ukazuje na
dio značenja.

Mutabeka: ukazuje na sva
značenja koja može
obuhvatiti.

Primjer: Stvoritelj – ukazuje isključivo na Allahovo biće kao mutabeka, na svojstvo stvaranja kao tedammun, i na znanje i moć kao iltizam.

Kao što je Uzvišeni Allah rekao: „Allah je sedam nebasa i isto toliko zemalja stvorio; Njegovo naređenje na sve se njih odnosi, a nek znate da je Allah kadar sve i da Allah znanjem Svojim sve obuhvata!“ (et-Talak, 12)

Kako da izučavamo nauku o svojstvima

1. Znanje je ibadet i neophodno je da idemo putem kojim je išao Vjerovjesnik i njegovi ashabi.
2. Da nam cilj učenja bude veličanje Allaha. Zato je imam Malik, kad je upitan o istivau, klimao glavom i izbio mu je znoj na čelo, jer je upitan o krupnoj stvari.
3. Da ne pitamo o onome o čemu nisu pitali ashabi.
4. Da prvo gledamo dokaz, potom gradimo uvjerenje. Kod oponenta je suprotno: oni prvo izgrade uvjerenje, potom za njega traže dokaze, stoga djeluju nepostojano i zapadaju u novotarije.
5. Držimo se Šafijinog pristupa „vjeruju, bit ćeš upućen“, pa vjerujemo u Allaha i ono što je od Njega došlo, onako kako je On želio; i vjerujemo u ono što je došlo od Allahovog Poslanika, onako kako je on želio.

Neka pitanja koja se tiču Allahovih lijepih imena i svršenih svojstava

1. Allahova imena nisu ograničena određenim brojem. Dokaz je hadis u kojem se kaže: „...ili si ga ostavio u gajbu kod Sebe“. Hadis: „Allah ima 99 imena...“ ne znači da Allah ima samo toliko imena, nego je to kao da neko kaže „imam stotinu konja koje sam pripremio za sadaku“.
2. Allahova imena su imena i svojstva, a ne samo imena. Imena su sa stanovišta ukazivanja na Allahovo biće, a svojstva sa stanovišta ukazivanja na Njegove attribute koji proizlaze iz tog imena. Ovo je za razliku od ljudi koji mogu nositi ime lijepog značenja, a imati osobine sasvim suprotne značenju imena.
3. Allahova imena su jednoznačna u smislu da ukazuju na jedno: Onaj koji sve vidi, Koji sve čuje, Mudri, ukazuju na jedno, a to je Allah; a istovremeno imaju i različita značenja, jer Mudri i Onaj koji sve čuje su različitog značenja.
4. Svako Allahovo ime ukazuje na Njegovo biće i na Njegovo svojstvo, pa je obaveza da vjerujemo u njega kao Allahovo ime i da vjerujemo u svojstvo na koje ime ukazuje, kao i da vjerujemo u ono na što to svojstvo ukazuje kod imena tranzitivnog značenja. Naprimjer, Vjerujemo da je Allah Onaj koji sve čuje, da je to Njegovo ime, i vjerujemo da je sluh jedno od Njegovih svojstava i vjerujemo u ono što iz toga proizlazi, a to je da On ovim sluhom čuje. Kod imena koja nemaju tranzitivno značenje, kao što su Živi, Veličanstveni, Plemeniti, vjerujemo u ime i svojstvo, jer iz tog ne proizlazi dodatno značenje.

Svojstva su šira od imena:

1. jer svako ime ukazuje na svostvo, a ne ukazuje svako svojstvo na ime. Allah se opisuje svojstvom govora i volje, ali se ne naziva Govornik i Onaj koji ima volju.
2. Sve čime se Allah opisao ima stvarno značenje na koje ukazuje, ali bez temsila i tekjifa.

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: "Jer oni u Milostivog ne vjeruju."

Kurejšijski nevjernici nisu vjerovali u ovo ime Allahovo, a vjerovali su u Allaha. U ajetu je dokaz da je onaj koji porekne neko Allahovo ime, nevjernik.

Drugi dokaz

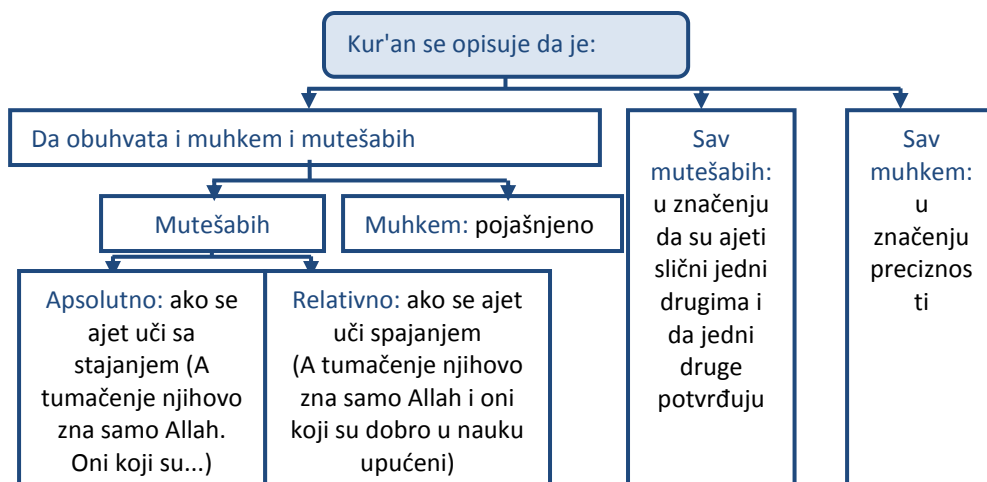
Buhari u Sahihu bilježi da je Alija rekao: "Pričajte ljudima ono što mogu shvatiti. Zar želite da se Allah i Njegov Poslanik utjeruju u laž?"

Dajla treba voditi računa o stanju svijesti i shvatanjima onih koje poziva da bi se svakome obraćao na odgovarajući način, kako bi ga mogli razumjeti. Ovo ne znači da sakrijemo ono što oni nemogu shvatiti, nego da ih postepeno dovodimo do toga tako da, kad im objasnimo, osjećaju smiraj u duši i prihvate.

Treći dokaz

Abdurrezak bilježi od Mamera, on od Ibn Tavusa, on od svoga oca, on od Ibn Abbasa da je vidio čovjeka kako se uznemirio čuvši hadis Vjerovjesnika o svojstvima, negirajući to, pa je Ibn Abbas rekao: "Šta se ovi boje? Prihvataju Njegove jasne ajete, a propadnu kod manje jasnih ajeta."

Šta se ovi boje – tj. šta se ovi boje pa ne potvrđuju svojstva koja su im proučena i dostavljena. Zašto ih ne potvrđuju Allahu, kao što ih je On Sebi potvrdio i kao što Mu ih je potvrdio Njegov Poslanik.

1. Za Kur'an se kaže da je **sav muhkem** bez spominjanja mutešabiha, a znači da u njemu nema manjkavosti, nema laži u onome o čemu obavještava, nema nepravde u njegovim propisima. Uzvišeni Allah je rekao: „Riječi Gospodara tvoga su vrhunac istine i pravde“.

2. Također, za Kur'an se kaže da je **sav mutešabih**, bez spominjanje muhkema, a značenje toga je da su njegovi ajeti slični jedni drugima po kvaliteti i savršenstvu, i da jedan drugog potvrđuju u istinosti, da nisu kontradiktorni. Uzvišeni Allah je rekao: „Allah je objavio najljepšu knjigu, sličnu po smislu.“

3. I kaže se za Kur'an da sadrži i **muhkem** i **mutešabih**. U ovom slučaju muhkem bi bilo ono čije značenje je jasno, a mutešabih ono čije značenje je skriveno. U ovom slučaju mutešabih se dijeli na relativni i apsolutni. Ovo na osnovu toga na kojem mjestu stajemo prilikom učenja ajeta „A tumačenje njihovo zna samo Allah i oni koji su dobro u nauku upućeni...“ ili „A tumačenje njihovo zna samo Allah. Oni koji su dobro u nauku upućeni...“

Apsolutni, koji zna samo Allah, odnosi se na poznavanje pitanja kao što su kakvoća Njegovih svojstava, poznavanje realnosti onoga što je u Džennetu.

Relativni, koji znaju oni koji su dobro upućeni u nauku, a za druge ostaje mutešabih.

Nema u Kur'anu sadržaja čije značenje je mutešabih za sve ljude, ali može se desiti greška u shvatanju. Zato vidimo da je Ibn Abbas rekao: „Ja sam od onih koji su dobro u nauku upućeni i poznaju njegovo tumačenje.“ Ovo nije rekao da bi se hvalisao, nego da bi ukazao muslimanima na to da nema ništa u Kur'anu čije značenje nije poznato nekome od učenih, jer je nemoguće da ovaj ummet od Allahovog Poslanika pa do zadnjeg pripadnika, ne razumiju značenje Kur'ana i da uče ajete o svojstvima, a da ne razumiju njihovo značenje.

Četvrti dokaz

Kad je pleme Kurejš čulo Allahovog Poslanika kako spominje "Milostivog", zaniijekali su to i tim povodom Allah je objavio: *"...jer oni u Milostivog ne vjeruju."*

Mesele

1. Negiranje bilo čega od imena ili svojstava; (znači da nema imana onaj koji ovo negira)
2. Tumačenje ajeta iz sure Er-Ra'd *"...jer oni u Milostivog ne vjeruju."*;
3. Ostavljanje govora kojeg ne razumije slušale; (tj. trebamo im objašnjavati na način koji će moći shvatiti)
4. Spominjanje uzroka, a to je da takav govor vodi ka pripisivanju laži Allahu i Njegovom Poslaniku, pa čak i ako ne bi želio time činjenje onoga što je zabranjeno;
5. Ibn-Abbasove riječi u vezi onoga ko bi negirao nešto od toga, kao i da bi ga to uništilo

Ispit iz osmog dijela (jedno poglavlje)

Prvo pitanje: Dopuni ili označi ispravan odgovor:

1. Poricanje imena i svojstava dijeli se na: a) dva dijela: b) tri dijela. I, Razlika između imena i svojstva je da je ime ono čime je Allah nazvan, a svojstvo ono čime je On opisan: tačno – netačno.
2. Poricanje imena ili svojstva koje je došlo u Kur'anu ili sunnetu je kufr: a. Veliki b. Mali.
3. Riječ ism u arapskom jeziku derivirana je iz značenja pojmova: a. uzvišeno, uzdignuto; b. biljeg, znak; c. sve navedeno.
4. Allahova imena su: a. Nazivi; b. svojstva; c. Nazivi i svojstva.
5. Imena robova su: a. Nazivi; b. svojstva; c. Nazivi i svojstva.
6. Značenja na koja ukazuju imena su: a. Mutabeka; b. tedammun; c. iltizam; d. Sve navedeno.
7. Allahova imena su: a. Muradife; b. mutebajine; c. Muradife i mutebajine.
8. Allahova imena su ograničena na tačno određen broj: tačno – netačno.
9. Svojstava je više nego imena jer svako ime sadrži svojstvo: tačno – netačno.
10. Postoji mnogo Allahovih svojstava koja nisu Njegova imena: tačno – netačno.
11. Negiranje temsila je bolje od negiranja tešbiha: tačno – netačno.
12. Razlozi zbog kojih izučavamo Allahova imena i svojstva?
13. Na koji način ih izučavamo?
14. Nećemo govoriti o onome što ljudi ne razumiju, makar im to bilo neophodno: tačno – netačno.
15. „Ali oni u Milostivog ne vjeruju“ – znači:
16. Ajeti o svojstvima su muhkem čije značenje je jasno sa stanovišta značenja, a apsolutni mutešabih poznat samo Allahu sa stanovišta kakvoće: tačno – netačno.
17. Muhkem kad se spomene samostalno znači: a. Ono što čije je značenje jasno; b. ono u čemu nema greške.
18. Mutešabih kad se spomene samostalno znači: ono što je slično jedno drugom po kvalitetu i savršenstvu: tačno – netačno.
19. Relativni tešabuh je skriven svakome, a apsolutni je skriven nekima, a nekima nije: tačno – netačno.
20. U Kur'anu nema ništa čije značenje je svima nepoznato: tačno – netačno.
21. Daija treba voditi računa o razumijevanju onih kojima se obraća i shodno tome im se obraćati: tačno – netačno.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

22. U Kur'anu ne postoji mutešabih čije značenje je nepoznato svim ljudima: tačno – netačno. Što se tiče stvarnosti gajba o kojem nas je Allah obavijestio, to je mutešabih: a. Nekim ljudima; b. svim ljudima.
23. Zašto je Ibn Abbas rekao: „Ja sam od onih koji su dobro u nauku upućeni, koji znaju značenje Kur'ana“?
-
24. Tvrdnja da se značenje ajeta o svojstvima ne može razumjeti je optuživanje Vjerovjesnika i ashaba za neznanje i poricanje Kur'ana i uzdizanje filozofa, stoga je to jedna od najgorih tvrdnji novotara: tačno – netačno.
25. Jedan od znakova zabludjelih je da prihvataju muhkem, a odbacuju mutešabih: tačno – netačno.
26. Od pravila u vezi imena i svojstava su:
- 1.
 - 2.
 - 3.

Drugo pitanje: poveži odgovarajuće pojmove iz kolone A s onim u koloni B.

B	A	č
To je negiranje i ima dvije vrste: poricanje i tumačenje u prenesenom značenju	Tahrif	1
Biva jezikom, srcem i tijelom	Tevil	2
Slično jedno drugom u vrijednosti i savršenstvu, i jedno drugom potvrđuje istinitost	Tatil	3
Promjena onog što treba potvrđivati Allahu, a biva verbalno i simbolički	Muhkem	4
Poricanje onog što je obavezno Allahu od imena i svojstava (cjelovito i parcijalno)	Mutešabih	5
Ono u čemu nema greške, lažne vijesti i nepravde u propisima	Tekjif	6
Ono na što ukazuje dokaz je ispravno i prihvata se, u suprotnom nije ispravno i odbacuje se	Džuhud/poricanje	7

Deveto: jezičke i širkijske zabrane (26 poglavlja)

Ovo je najduži dio knjige, jer je običaj autora da prvo koncizno izloži, potom detaljno objasni.

U ovom dijelu autor je spomenuo jezičke zabrane i izraze koji se ubrajaju u širk, i neke postupke koji su širk. Fokusirao se na mali širk jer je on skriven, i fokusirao se na poricanje (nezahvalnost na) blagodati, jer je veoma prisutno.

41. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Oni priznaju da je blagodat od Allaha, pa je poslije poriču - većina njih su nevjernici.“ (Nezahvalnost na blagodatima je od širka)

Prvi dokaz

Mudžahid je rekao da je to kad čovjek kaže: „To je moja imovina. Naslijedio sam to od moga oca.“ Avn ibn Abdullah je rekao da su govorili: „Da nije tog i tog – ne bi bilo tako i tako.“

Ibn Kutejbe je rekao da su govorili: „To je zauzimanjem naših bogova.“

Blagodat je iskušenje: „Mi ćemo vas iskušavati sa lošim i sa dobrim“.

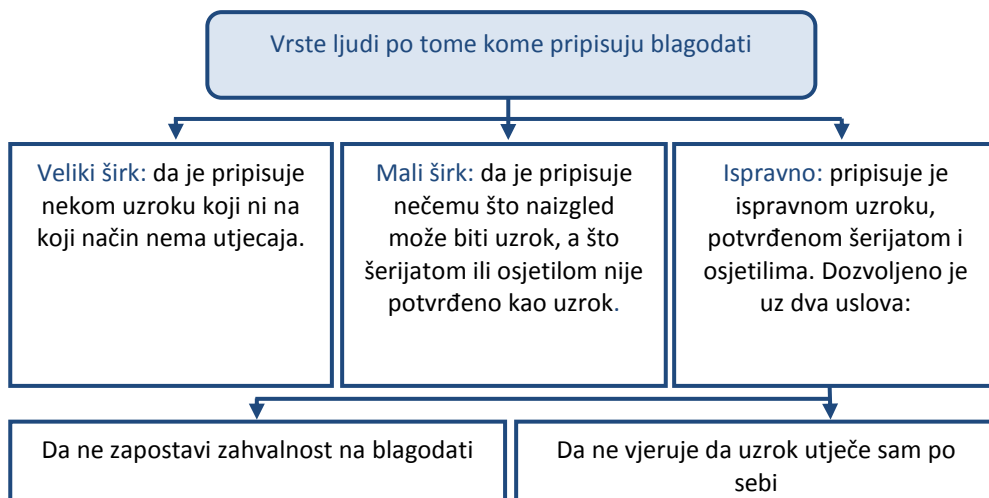
Pripisivanje Stvoriteljeve blagodati nekome drugom je nepotpunost tevhide: 1. U rububijetu, jer je pripisao uzroku, kao da je uzročnik; 2. U ibadetu, jer nije izvršio dužnost da pokaže zahvalnost.

Govorili su: „Da nije tog i tog, ne bi bilo tako i tako.“ – ne smeta da se ovako kaže u formi obavijesti o nečemu što se desilo, ako bi obavijest bila istinita.

Blagodat je iskušenje, kako se sačuvati

Nakon dobijanja blagodati: neophodno je da srcem, jezikom i udovima pokažemo zahvalnost Allahu.

Prije dobijanja blagodati: mora se tražiti od Allaha i srcem se vezati za Njega. Dok ima ljudi koji bi željeli da im blagodat dođe od ministara ili vladara. Džennet i opskrba se traže samo od Allaha.

Drugi dokaz

U vezi hadisa kojeg prenosi Zejd ibn Halid: “Uzvišeni Allah je rekao: ‘Osvanuo je među Mojim robovima onaj ko u Mene vjeruje i ko Me poriče...’”, Ebul-Abbas je rekao: “ U Kur’anu i sunnetu je mnogo primjera za to. Uzvišeni kritikuje onoga ko Njegovo davanje blagodati pripisuje drugome i čini Mu širk.”

Neki dobri prethodnici naveli su kao primjer riječi: “Vjetar je bio dobar, a pomorac vješt”, i slične riječi koje možemo čuti od mnogih.

Mesele

1. Tumačenje spoznaje blagodati njenog poricanja; (tj. osjetilima uviđaju da je od Allaha, ali poriču da je pripišu Njemu, nego je pripisuju nekome drugom)
2. Spoznaja da je ovo prisutno u govoru mnogih; (kao riječi koje govore kad slijeće avion)
3. Nazivanje ovog govora poricanjem blagodati; (poricanje da su blagodati od Allahove dobrote koju mu ukazuje, a ne poricanje njihovog postojanja, jer su svjesni da one postoje)
4. Postojanje dvije suprotne stvari u srcu u isto vrijeme. (spoznaja i poricanje)

42. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim“ (Tumačenje riječi nidd)

Nemojte Mu pripisivati sudruge u ibadetu, a znate da On nema sudruga u rububijetu. U ovom ajetu je prva naredba i pozivanje u tevhid u Kur'anu, i prva zabrana širka u Kur'anu.

Prvi dokaz

Ibn Abbas je rekao: "El-Endad (sudruzi) predstavlja širk koji je skriveniji od hoda mrava po crnom kamenu u tamnoj noći. To je da kažeš: 'Tako mi Allaha i tvoga života', ili 'Tako mi Allaha i moga života', ili da kažeš: 'Da nije njegovog psa, došli bi nam kradljivci', ili: 'Da nema patki u kući došli bi nam kradljivci.' Isto je kada čovjek kaže svome drugu: 'Što je htio Allah i ti', ili 'Da nije bilo Allaha i toga i toga'. Nemoj (u ovakvim konstrukcijama) spominjati tog i tog, jer u svemu tome ima širka." Bilježi ga Ibn Ebi Hatim.

Skriveniji od... – ovim se ukazuje na izuzetnu skrivenost. Pa, ako je širk u srcima ljudi tako skriven, molimo Allaha da nas pomogne da ga se riješimo.

Drugi dokaz

Omer ibn Hattab prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Ko se zakune nekim mimo Allaha – počinio je nevjerstvo (kufr) ili pridruživanje (širk)." Bilježi ga Tirmizi, ocijenivši ga hasenom, a Hakim ga je ocijenio sahihom.

Treći dokaz

Ibn Mesud je rekao: "Da se lažno zakunem Allahovim imenom draže mi je nego da se zakunem nekim mimo Njega govoreći istinu."

počinio je nevjerstvo (kufr) ili pridruživanje (širk) – veliki kufr ili veliki širk bit će ako vjeruje da je ono čime se zaklinje jednako Allahu u veličini i poštovanju, a inače će biti mali (kufr ili širk).

Ibn Mesud ništa od toga nije volio, ali je loša posljedica širka veća od loše posljedice laži, jer širk se ne oprašta.

Četvrti dokaz

Huzejfe prenosi da je Vjerovjesnik rekao: "Nemojte govoriti: 'Što je htio Allah i taj i taj', nego recite: 'Što je htio Allah, a zatim što je htio taj i taj.'" Bilježi ga Ebu Davud sa sahih senedom.

Peti dokaz

Preneseno je da Ibrahim en-Nehai nije volio da se kaže: 'Tražim zaštitu od Allaha i od tebe', a smatrao je dozvoljenim da se kaže: 'Tražim zaštitu od Allaha, a zatim od tebe.' I, rekao je: „Govorite: 'Da nije Allaha, a zatim tog i tog', a nemojte govoriti: 'Da nije Allaha i tog i tog.'”

nego recite – šerijat, kad zatvori vrata nekog harama, dadne alternativu u dozvoljenom, kako bi se lakše ostavio haram i kako bismo uvidjeli uzvišenost šerijata.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure El-Bekare koji govori o suparnicima.
2. Ashabi su pojašnjavali da je ajet koji je objavljen u vezi velikog širka obuhvatio i mali širki (jer „nidd“ obuhvata sudruga jednakog u svemu ili djelimično.)
3. Zaklinjanje nečim drugim mimo Allahom je širki (kao da kaže: tako ti života, života mi, tako ti tvoje dužnosti, tako mi moje dužnosti, tako ti tvoje brade, obraza mi, Pejgambera mi, časti mi, Kabe mi, tako ti tvog namaza, tvog ti posta, života ti, očiju mi. Također, u ovo se ubraja i da u zakletvi kaže: taj i taj je židovske ili kršćanske vjere, ako uradi tako i tako.)
4. Iskreno zaklinjanje nečim mimo Allahom veći je grijeh nego lažna zakleta (misli se na to da se lažno zakune Allahom zbog nečega, kao da bi se domogao imetka nekog čovjeka.)
5. Razlika između veznika "i" i riječi "zatim" u izgovoru. (jer „vav“ („i“ u arapskom jeziku) ukazuje na izjednačenost, pa bi to bio širk, za razliku od „summe“, (zatim, potom), koja ukazuje na redosljed te se ne smatra širkom. Primjeri za ovo su da se kaže: ja sam s Allahom i s tobom, dovoljan mi je Allah i ti, imam samo Allaha i tebe, oslanjam se na Allaha i na tebe, ovo je od Allaha i od tebe, imam Allaha na nebu i tebe na Zemlji, kajem se Allahu i tebi i sl.)

43. Poglavlje o onome koji se ne zadovoljava da mu se zakune Allahom (tj. da je to veliki grijeh)

Zaklinjanjem čovjek potvrđuje da ono čime se zaklinje smatra velikim, pa je to vid veličanja onoga čime se zaklinje, tako da je zaklinjanje nečim mimo Allaha, na izvjestan način umanjivanje Allahove veličine, a to narušava potpunost tevhida.

Prvi dokaz

Ibn Omer prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Nemojte se zaklinjati svojim roditeljima. Ako mu se neko zakune Allahom, neka mu vjeruje. Ako mu se neko zakune Allahom, neka bude zadovoljan. Onaj ko nije zadovoljan – ne postupa po Allahovim propisima.” Bilježi ga Ibn Madže hasen senedom.

Kako da se zadovoljimo time da se samo Allahom zaklinjemo

Osjetilno: Osoba pred kojom se zaklinjemo može biti dovedena u neko od pet stanja:

1. da zna da onaj koji se zaklinje laže, pa mu neće povjerovati.
2. da kod njega prevladava uvjerenje da onaj laže, pa mu nije dužan povjerovati.
3. da ne može razlučiti da li laže ili ne, stoga je dužan da mu povjeruje.
4. da kod njega prevladava uvjerenje da je iskren, stoga je dužan da mu povjeruje.
5. da zna da je iskren, stoga je dužan da mu povjeruje.

Šerijatski: ako je neophodno da se zaklinjemo, dužni smo se zakleti isključivo Allahom.

Mesele:

1. Zabrana zaklinjanja očevima; (proizlazi da je to haram)
2. Naredba onome kome se neko zakune da bude zadovoljan;
3. Prijetnja onome ko ne bude zadovoljan;
- (4. Onom ko se zaklinje narečeno je da bude iskren, jer je iskrenost vadžib i mimo zakletve, pa je uz zakletvu još važnija.)

44. Poglavlje: riječi „šta hoće Allah i ti“

Prvi dokaz

Kutejla prenosi da je neki Židov došao Vjerovjesniku i rekao: “Vi, uistinu, činite širk. Vi kažete: ‘Što je htio Allah i ti’ i govorite: ‘Tako mi Ka’be’”, pa je Vjerovjesnik naredio ashabima da, kad hoće da se zakunu, kažu: ‘Tako mi Gospodara Kabe’ i da kažu: ‘Što je htio Allah, a zatim ti.’” Bilježi ga Nesai, ocjenivši ga sahihom.

Drugi dokaz

Nesai, također, bilježi od Ibn Abbasa da je neki čovjek rekao Vjerovjesniku: “Šta hoće Allah i ti”, pa mu je Vjerovjesnik rekao: “Zar si me učinio suparnikom Allahu? Nego reci: ‘Ono što hoće Allah, On Jedini.’”

Zašto su Židovi u arapskom jeziku nazvani „jehud“?

1. jer su rekli „hudna ilejk“ – vraćamo se Tebi. 2. Jer potječu od osobe koja se zvala Jehuda, koji je bio sin Jakuba, alejhis-selam.

U prvom hadisu imamo niz koristi, od kojih su:

1. Židov je htio da omalovaži muslimane, ali Vjerovjesnik nije osporio njegove riječi, jer je to što je rekao bilo tačno.

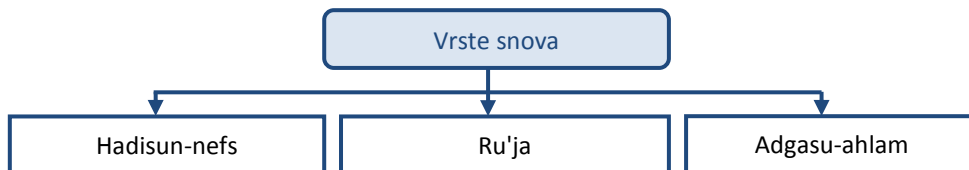
2. Istinu treba prihvatiti, makar dolazila od nekog ko nije sljedbenik istine.

3. Kad se nešto mijenja, treba ga zamijeniti nečim sličnim.

Kako ovaj detalj nije primijetio niko do Židov?

To je iskušenje za Židove jer prigovaraju muslimanima, a sami čine veliki širk i ne smatraju to sramotnim.

„Šta hoće Allah, On Jedini“: uputio ga je na to kako da se sačuva širka. Nije mu rekao da kaže: „šta hoće Allah, potom taj i taj“, a to kako bi mu zatvorio sve puteve širka, makar bili daleki. I, sve to u nastojanju da sačuva tevhid i iskaže poštovanje Allahu.

Treći dokaz

Ibn Madže bilježi da je Tufejl, Aišin brat po majci, rekao: "Usnio sam kako sam došao do grupe Židova i rekao: 'Vi ste pravi narod, samo da ne govorite da je Uzejr Božiji sin.' Oni su odgovorili: 'I vi ste pravi narod, samo da ne govorite: 'Što je htio Allah i što je htio Muhammed.' Potom sam prošao pored skupine kršćana i rekao: 'Vi ste pravi narod, samo da ne govorite da je Mesih Božiji sin.' Oni su odgovorili: 'I vi ste pravi narod, samo da ne govorite: 'Što je htio Allah i što je htio Muhammed.' Kad sam osvanuo, ispričao sam to mnogima, a potom došao Vjerovjesniku i obavijestio ga, a on ga je upitao: 'Jesi li o ovome nekoga obavijestio?' 'Da', odgovorio sam.' Potom je Vjerovjesnik zahvalio Allahu i pohvalio Ga, a zatim rekao: 'Tufejl je, zaista, usnio san i ispričao ga mnogima od vas. Vi ste izgovarali riječi, a to i to me sprječavalo da vam ih zabranim. Prema tome, nemojte govoriti: 'Što je htio Allah i Muhammed', nego recite: 'Što je htio Allah, Jedini.'"

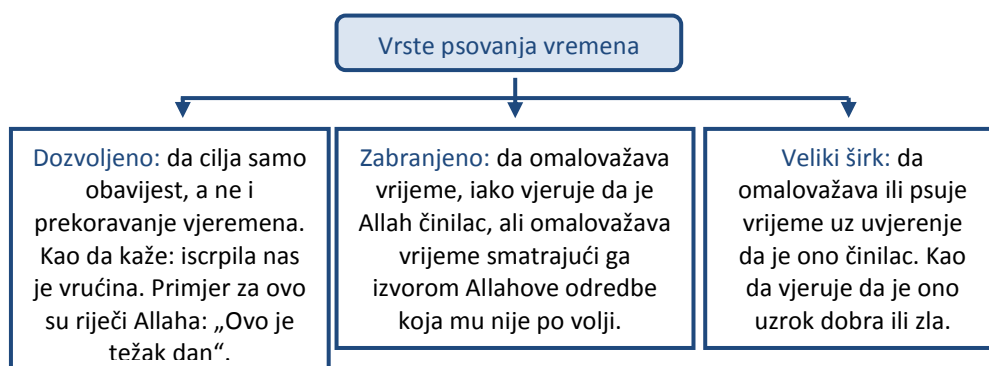
to i to me sprječavalo – sprečavao ga je stid. Odnosno, Vjerovjesnika je stid spriječio da im to zabrani prije nego što mu to Allah naredi, kao što je bio slučaj sa alkoholom: Vjerovjesnik je šutio o njemu, dok ga Allah nije zabranio.

Mesele

1. Židovi poznaju mali širk;
2. Čovjekovo razumijevanje ako bude riječ o prohtjevima;
3. Poslanikove riječi: "A zar si me učinio Allahovim ortakom?" pa kako je onda tek sa onim koji kaže: "nemam utočišta osim tebe, Vjerovjesniče" i ono što kaže u naredna dva stiha poslije ovog; (ovo je vrhunac nevjerstva i zastranjenosti u vjerovanju.)
4. Ovo nije od velikog širka, jer je rekao: "Riječ koju vam nisam bio u stanju zabraniti zbog toga toga";
5. Istinit san je jedan dio objave;
6. Ponekad bude uzrokom prepisivanja nekog propis. (ovo samo za života vjerovjesnika)

45. Poglavlje: ko psuje vrijeme, uznemirava Allaha (pripisivanje događaja vremenu)

Uznemirava Allaha – unemiravanje nije nužno nanošenje štete. npr. čovjek se uznemiri slušajući ružan govor, ali nema nikakve štete od toga što je čuo. Zato vidimo da Allah u Kur'anu potvrđuje da Ga nešto uznemirava, ali negira da Mu bilo šta može naštetiti.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „Postoji samo naš život zemaljski, živimo i umiremo, jedino nas vrijeme uništi” - govore oni. A oni o tome baš ništa ne znaju, oni samo nagađaju.“
2. Bilježi Buhari u Sahihu od Ebu Hurejre da je Vjerovjesnik rekao: “Uzvišeni Allah je rekao: ‘Čovjek Me vrijeđa – psuje vrijeme, a Ja sam vrijeme. Ja sam Taj Koji daje da se mijenja dan i noć.’” U drugoj predaji navodi se: “Nemojte psovati vrijeme, jer, zaista, je Allah vrijeme.”

Postoji samo naš život zemaljski – tj. život je samo ovo na Zemlji, a ahiret ne postoji. živimo i umiremo, **jedino nas vrijeme uništi** – tj. ne umiremo po Allahovoj naredbi i odredbi, nego umiremo zbog starosti ili bolesti ili briga. Na taj način vrijeme ih uništava.

Čovjek Me vrijeđa – tj. uznemirava Me. Allah je za Sebe potvrdio da Ga uznemiravaju beje stvari, pa je naša obaveza da to potvrđujemo za Njega, jer mi Allaha ne poznajemo bolje od Njega samog. Ali, to nije uznemiravanje kao kod stvorenja.

psuje vrijeme – psuje ili govori ružno ili krivi vrijeme. Pojam „dehr“ se može odnositi na vremenske prilike ili vremensko razdoblje (ili doba)

a Ja sam vrijeme – tj. Ja upravljam vremenom i naređujem mu. Npr. Allah naređuje vjetru i sl.

Je li ed-Dehr jedno od Allahovih imena

Ed-dehr nije od Allahovih imena zbog sljedećeg:

1. Kontekst ajeta to negira. A, kad bi to bilo Allahovo ime, onda bi vjerovanje pagana da ih uništava vrijeme bilo ispravno.
2. I kontekst hadisa to negira.
3. Ko smatra da je vrijeme Allah, učinio je stvorenje stvoriteljem.
4. Allahova imena su lijepa i ukazuju na savršenstvo i potpunost ljepote, a „dehr“ nema ljepote u značenju.
5. Sva Allahova imena su izvedena iz određenog glagola, dok je „dehr“ imenica bez glagolskog korijena.
6. Zabranjeno je, također, psovati i omalovažavati ed-dabbe i vjetar i groznicu.

Mesele

1. **Zabrana psovanja vremena;** (kao da kaže: **zlo vrijeme, vrijeme je varalica, razočaravajuće vrijeme**)
2. **Psovanje vremena se naziva uznemiravanjem Allaha;**
3. **Razmišljanje o njegovim riječima:** " ...jer Allah je vrijeme"; (tj. Allah upravlja njime i naređuje mu)
4. **Osoba opsuje, iako to ne želi iz svog srca.**
5. Tefsir ajeta u suri el-Džasije:

46. Poglavlje: nazivanje nekog sucem nad sucima i slično (zabrana toga)

Tj. da se čovjek nazove ovim imenom ili ga neko tako nazove, a on bude zadovolja time.

Kakav je propis nazivanja „sudac nad sucima“?

- Haram, ako je samo naziv u općem značenju.
- Ako vjeruje da je ovaj sudija nad svakim sucem, pa i nad Allahom, veliki je širk.
- Dozvoljeno je, iako je bolje izbjegavati ga, ako se koristi uz naznaku ograničenja na neku skupinu ili zemlju ili vremenski period.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu bilježi od Ebu Hurejre da je Vjerovjesnik rekao: “Najniže ime kod Allaha i ime koje Ga najviše srdi ima čovjek koji se zove vladar nad vladarima. Nema vladara osim Allaha.”

Sufjan je rekao: “Isto je i da se kaže: kralj nad kraljevima (šah nad šahovima).”

U jednoj predaji: “Čovjek na koga će Allah biti najviše ljut na Sudnjem danu i koji će biti najodvratniji...”

Najniže – kažnjen je suprotnim od onog što je želio. Isti je slučaj i sa imenima koja ukazuju na oholost, vlast i uzdizanje.

ime koje Ga najviše srdi – ovdje je potvrda da Allah posjeduje osobinu „gajz“ (velika srdžba), a to je svojstvo onakvo kako Mu dolikuje i očito je da je „gajz“ veća srdžba od obične srdžbe (gadab).

Mesele

1. Zabrana imenovanja kralj kraljeva;
2. U istom značenju je i primjer kojeg je naveo Sufjan; (sudac svih sudaca, vladar svih vladara, sultan svih sultana itd.)
3. Podrobno razmišljanje o prijetnji koja je došla za ovo i njemu slično, iako se pouzdano zna da srce nije željelo to značenje;
4. Prisjećanje da je sve ovo zbog ukazivanja Allahove, azze ve dželle, slave.

47. Poglavlje: poštivanje Allahovih imena i promjenaimena zbog toga

Podjela Allahovih imena

Nespecifična: kojima se mogu nazivati i drugi mimo Allaha, poput: Rahim, Semi, Besir, dozvoljeno je ako mu je dato ako obično ime. Ali, ako je nazvan time da bi ga se istaklo kao onog koji posjeduje to svojstvo, tada nije dozvoljeno.

Specifična: kojima se samo Allah naziva i nije dozvoljeno tako nazivati drugoga, a koje nazvan nekim od tih imena, treba ga promijeniti. Npr.: Allah, er-Rahman. Rabbul-alemin, i sl.

Prvi dokaz

Ebu Šurejh prenosi da je nosio nadimak Ebul-Hakem (el-hakem – sudac), pa mu je Vjerovjesnik rekao: “Allah je, uistinu, Sudac i Njemu pripada sud.” Na to mu je on odgovorio: “Kada se moji saplemenici u nečemu spore, dođu meni i ja im presudim tako da obje strane budu zadovoljne.” Allahov Poslanik je rekao: “Zaista je to lijepo! A, koga imaš od djece?” “Imam Šurejha, Muslima i Abdullaha”, rekao sam. “Koji je najstariji?”, upitao je. “Šurejh”, rekao sam. “Ti si onda Ebu Šurejh”, rekao je.” Bilježe ga Ebu Davud i drugi.

Nadimci u kojima se neko Allahovo ime koristi uz prefiks Ebu, Umm, Ah, Amm, Hal, nisu dozvoljeni ako sadrže pripisivanje tog svojstva osobi koja ga nosi, kao što je ovaj čovjek nazvan Ebul-Hakem, jer su smatrali da je suđenje jedna od njegovih osobina i time su ga uporedili s Allahom. Njegov nadimak nije Vjerovjesnik nije zabranio zbog samog imena el-hakem, nego zbog toga što su značenje te osobine pripisivali dotičnom čovjeku, time je upoređen s Allahom. I, zato mu je Vjerovjesnik promijenio nadimak.

Mesele

1. Poštivanje Allahovih imena i svojstava, pa čak i ako ne bi imao to na umu; (tj. ono što je specifično za Allaha ili čime se cilja na pripisivanje čovjeku Njegove osobine kroz to ime)
2. Mijenjanje imena radi toga; (kao i ako sadrži nedolično značenje)
3. Za nadimak se uzima ime najstarijeg sina. (oslovljavanje čovjeka po djetetu je dozvoljeno. Treba odabrati ime najstarijeg sine, a mušrika ne treba oslovljavati po djetetu.)

48. Poglavlje: ko se ismijava s nečim na čemu se spominje Allah, ili s Kur'anom ili Vjerovjesnikom

Ko se ismijava s Allahovim kosmičkim znakovima ili šerijatskim propisima, ili sa Njegovim poslanicima, počinio je veliki kufr, jer je ismijavanja s imanom krupna negacija imana. Nevjerstvo se dijeli na:

Kufrul-i'rad (nevjerstvo okretanja):
tako što ne prihvata Allahovu vjeru
niti se zanima za nju.

Kufr muarada (nevjerstvo suprotstavljanja):
to je teži oblik kufra, kao što je bio kod Ebu
Džehla i Ebu Leheba.

Ismijavanje je nevjerstvo suprotstavljanja. Ko ovo čini, čini veći kufr od onoga koji se samo klanja idolu. To je pitanje vrlo ozbiljno, jer čovjek zbog jedne izgovorene riječi može zapasti u belaj ili se čak upropastiti, a da toga nije ni svjestan. Osoba ne pazeći može izgovoriti riječ koja će rasrditi Allaha i zbog koje će ga On baciti u Vatru. Ko se izruguje s namazom, čak i dobrovoljnim, ili sa zekatom ili postom ili hadžom, nevjernik je po konsenzusu muslimana, kao i onaj koji se ruga kosmičkim ajetima govoreći, naprimjer, da je prisutnost vrućine u danima zime glupost; ili da je prisutnost hladnoće u danima ljeta budalaština. Ovo je nevjerstvo koje izvodi iz vjere, jer sva Allahova djela temelje se na mudrosti, makar ih mi ne mogli dokučiti.

Učenjaci se razilaze po pitanju da li se prihvata pokajanje od onog koji omalovažava Allaha ili Poslanika ili Kur'an, na dva mišljenja:

Prihvata se uz uslove:

1. Da znamo da je iskren u tevbi; 2. Da pohvali Allaha; 3. Da se odrekne onog što je tvrdio. No, onaj koji je omalovažavao Vjerovjesnika, iako se njegova tevba prima, ubija se zbog prava Vjerovjesnika, te ga treba ogasuliti, umotati u ćefine i klanjati mu dženazu i ukopati ga u muslimansko mezarje.

Ne prima se i ubija se po presudi vlasti:

Njemu se neće klanjati dženaza ni moliti milost za njega. Treba ga ukopati podalje od muslimanskog mezarja. To bez obzira da li izjavio tevbu, jer je otpadništvo opasna stvar i tu nema koristi od tevbe.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „A ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: "Mi smo samo razgovarali i zabavljali se." Reci: "Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali?“

2. Preneseno je od Ibn Omera, Muhammeda ibn Kaba, Zejda ibn Eslema i Katade – a njihove predaje isprepliću se jedna s drugom – da je neki čovjek u vrijeme pohoda na Tebuk rekao: “Nismo vidjeli nekog ko što su ove naše karije: punijih stomaka, lažljivijih jezika i strašljivijih u borbi”, misleći na Allahovog Poslanika i njegove ashabe učače. Na to mu je Avf ibn Malik rekao: “Slagao si. Ti si, sigurno, munafik i o ovome ću obavijestiti Allahovog Poslanika.” Avf je otišao Allahovom Poslaniku da ga obavijesti, ali ga je Kur'an već bio pretekao u tome.

Taj čovjek je došao Allahovom Poslaniku, koji se spremio za pokret i uzjahao svoju devu, i rekao mu: “Allahov Poslaniče! Mi smo samo razgovarali i zabavljali se onako kako razgovaraju putnici, skraćujući time put.” Ibn 'Omer je rekao: “Kao da ga sad gledam kako se drži za kolan deve Allahovog Poslanika, dok su njegove noge udarale o kamenje, i ponavlja: “Mi smo samo razgovarali i zabavljali se”, a Allahov Poslanik na to mu odgovara: *‘Zar ste se Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali?’*, ne okrećući se prema njemu i ne dodajući ništa drugo.“

naše karije – mislio je na Vjerovjesnika i njegove ashabe, a to što im je pripisao je laž.

Ti si, sigurno, munafik – iz ovog znamo da je onaj koji omalovažava ashabe nevjernik, jer je omalovažavanje ashaba omalovažavanje Allaha i Njegove vjere i Allahovog Poslanika.

kako se drži za kolan deve – pojas kojim se veže jahalica.

dok su njegove noge udarale o kamenje – tj. udarale o kamenje.

Neke koristi hadisa su:

1. Objašnjenje da Allah zna šta je bilo i šta će biti.

2. Vjerovjesnik sudi po onom što mu je Allah objavio.

3. U najveće nevjerstvo ubraja se ismijavanje s Allahom, Njegovim ajetima i Poslanikom.

4. Ko se ismijava s Allahom taj je nevjernik.

5. Dozvoljeno je koristiti žestinu u određenim situacijama.

6. Pokajanje onog ko se ismijavao sa vjerom je prihvatljivo, uz uslove.

Napomena:

1. Ko prisustvuje omalovažavanju je kao i onaj koji to čini, osim ako se usprotivi ili ode. Uzvišeni je rekao: "On vam je objavio u Knjizi: ako čujete one koji se s Allahovim ajetima ismijavaju ili u njih nevjeruju, nemojte sjediti sa njima dok ne počnu govoriti o nečemu drugom."
2. Čuvaj se da ne spominješ Kur'an i hadis na način da nasmiješ ljude, i pokaži strah kad ih spominješ.
3. Ako se govor može shvatiti kao omalovažavanje upozorit ćemo onoga koji govori, a ako se ne pokaje, znači da se ismijava.
4. Upozorenje na samodopadljivost i uobraženost, jer možda jedno dobro djelo bude uzrok ulaska u Džennet, kao što jedno loše djelo može biti uzrok ulaska u Vatru. Vidimo da je ovaj čovjek otišao sa Vjerovjesnikom u pohod na Tevbuk, a onda se desilo to što se desilo.

Mesele:

1. Velika mesela je ova da je nevjernik onaj koji se bude ismijavao; (s Allahom i Poslanikom)
2. Ovo je značenje ajeta i odnosi se na svakog ko to uradi, ko god bio; (munafik ili ne)
3. Razlika između nemimeta i savjetovanja u ime Allaha i Njegova Poslanika; (cilj savjetovanja je da se ispoštuju Allahove svetinje)
4. Razlika između opraštanja kojeg Allah voli (radi popravljanja) i žestine protiv Allahovih neprijatelja; (ali blagost radi dave i pridobijanja srca katkad je bolja)
5. Postoje neke isprike koje ne priliči da budu primljene. (one za koje se zna da su neispravne)

49. Poglavlje: o riječima Uzvišenog „Kad ga obaspemo milošću Našom, poslije nesreće koja ga zadesi, on govori: "Ovo sam i zaslužio“

Mudžahid je to protumačio: "Ovo je zbog moga rada i ja to zaslužujem..." Ibn Abbas je rekao: "Hoće da kaže da je to od njega."

Ako čovjek blagodat i zaradu koju ima pripisuje svom radu, to je vrsta širka u rububijetu, a ako ih pripisuje Allahu, a smatra da je on to što mu je Allah dao zaslužio i da to nije isključivo Allahova dobrotu prema njemu, to je vrsta uzdizanja u domenu robovanja.

Drugi i treći dokaz

2. Rekao je Uzvišeni Allah: „Ovo što imam stekao sam znanjem svojim, tako ja mislim.“ Katade je rekao: „Svojim znanje o različitim načinima stjecanja imetka.“ Drugi su rekli: „Allahovim znanjem da sam dostojan toga“, a to se podudara s Mudžahidovim tumačenjem: „Dato mi je to zbog mog ugleda.“

3. Ebu Hurejre prenosi da je čuo Allahovog Poslanika da kaže: "Bila su trojica Benu Israelićana: gubav, ćelav i slijep. Allah ih je htio iskušati i poslao im je meleka. Prvo je došao gubavom i upitao ga: 'Šta bi najviše volio?' 'Da imam lijepu boju i lijepu kožu i da od mene ode ovo zbog čega me svijet smatra prljavim', odgovorio je. Ovaj ga je potrao i prljavština i ružnoća su od njega otišle. Dobio je lijepu boju i lijepu kožu. Upitan je: 'Koji imetak ti je najdraži?' 'Deve' (ili je rekao: goveda. Ishak (prenosilac) nije siguran). Data mu je deva u desetom mjesecu trudnoće, a melek mu je rekao: 'Neka ti Allah da berićet u njoj.' Potom je otišao kod ćelavog i upitao ga: 'Šta bi ti najviše volio?' 'Lijepu kosu', odgovorio je, 'i da od mene ode ovo zbog čega me svijet smatra prljavim.' Ovaj ga je potrao i to je od njega otišlo. Dobio je lijepu kosu. Upitao ga je: 'Koji imetak ti je najdraži?' 'Goveda', odgovorio je (ili je rekao: deve). Data mu je steona krava i melek mu je rekao: 'Neka ti Allah da berićet u njoj.' Potom je otišao kod slijepca i upitao ga: 'Šta bi ti najviše volio?' 'Da mi Allah vrati vid, pa da njime vidim ljude', odgovorio je. Ovaj ga je potrao i Allah mu je vratio njegov vid. Upitao ga je: 'Koji imetak ti je najdraži?' 'Sitna stoka', odgovorio je. Data mu je sjajna ovca, koja je ojanjila dvoje jagnjadi i to dvoje se oplodilo...

Tako je prvi imao dolinu deva, drugi dolinu goveda, a treći dolinu ovaca. Potom je melek došao gubavcu u onakvom obliku i stanju u kakvom je on nekada bio i rekao: 'Ja sam siromah, putnik. Na ovom mom putu sam sve potrošio. Danas mi niko neće pomoći da stignem do cilja osim Allaha, a zatim tebe. Molim te Onim Koji ti je dao lijepu boju i lijepu kožu i imetak, da mi daš jedn devu jahalicu kako bih mogao na njoj jahati na ovom mom putovanju.' Odgovorio mu je: 'Znaš, moje obaveze su mnogobrojne (pa ti ne mogu dati).' Ovaj mu je rekao: 'Kao da te poznajem. Zar nisi bio gubav, pa te svijet smatrao prljavim i ružnim? Zar nisi bio siromah, pa ti je Allah dao imetak?' Ovaj mu je odgovorio: 'Ja sam svoj imetak naslijedio od svojih predaka.' 'Ako lažeš, neka te Allah pretvori u ono što si bio', rekao je melek. Potom je došao ćelavom u obliku kakav je on nekada bio, pa mu je rekao isto što i prethodnom, a ovaj mu je isto odgovorio što i prethodni. 'Ako lažeš, neka te Allah pretvori u ono što si bio', rekao je melek. Zatim je došao slijepom u obliku i stanju u kakvom je on nekada bio i rekao: 'Ja sam siromah, putnik. Na ovom mom putovanju sam sve potrošio i danas mi niko neće pomoći da stignem do cilja osim Allaha, a zatim tebe. Molim te Onim Koji ti je vratio vid da mi daš jednu ovcu kako bih se njome pomogao na ovom mom putovanju.' Odgovorio mu je: 'Bio sam slijep pa mi je Allah vratio vid. Uzmi šta hoćeš, a ostavi šta hoćeš. Tako mi Allaha, danas ti neću uskratiti ništa što uzmeš u ime Allaha. 'Zadrži svoj imetak. Vi ste, uistinu, samo stavljeni na kušnju. Allah je s tobom zadovoljan, a srdit je na tvoja dva druga.'" Bilježe ga Buhari i Muslim.

U ovom hadisu imamo mnogo pouka, od kojih su:

1. U Kur'anu i sunnetu spominju se priče radi pouke.
2. Ukazivanje na Allahovu moć, kroz primjer izlječenja gubavog, ćelavog i slijepog, samo time što ih je melek dodatkuno.
3. Meleci mogu mijenjati oblici i ličiti na ljude, ali to sve po Allahovom naređenju.
4. Meleci nisu samo duhovna bića niti samo nekakva sila ili pojmovi, nego su i tjelesna bića.
5. Prenosioci su se potrudili da hadis prenesu tačnim izrazom.
6. Čovjek ne mora biti zadovoljan sa stanjem ili izgledom koji mu je određen, ali mora biti zadovoljan s Allahovom odredbom, jer je ona Allahovo djelo. Razlika između Allahovog djela i određenog stanja je u tome što se određeno dijeli na nedaće i s njima čovjek ne mora biti zadovoljan, i na šerijatske propise, a s njima mora biti zadovoljan.
7. Dozvoljeno je doviti uz davanje obećanja na nešto, ako se dova usliša.

8. Dozvoljeno je popustiti oponentu u nečemu u čemu se ne slažemo, da bismo mu dokazali ono što je bitnije.
9. Allahov bereket je beskonačan, zato je onaj imao dolinu deva.
10. Objašnjenje nije da se za svaku blagodat treba zahvaliti u odgovarajućoj mjeri.
11. Dozvoljenost da se čovjek predstavi u stanju u kojem nije u stvarnosti.
12. Belaj može biti opći i vidljiv. Priča o ovima je poznata.
13. Vrijednost pobožnosti i zuhda i da oni čovjeku donose korisne plodove, kao što je u slučaju slijepca.
14. Potvrđenost naslijeđa drevnih naroda.
15. Od Allahovih svojstava je er-rida (zadovoljstvo), es-suht (nezadovoljstvo), volja. Ta svojstva potvrđujemo Allahu na način kako Njemu dolikuje.
16. Allah stavlja ljude na kušnju u blagodatima koje im je dao.
17. Podsjećanje biva riječima, djelima i izgledom.

Mesele

1. Tumačenje ajeta; („a ako mu nakon što ga je zadesila nedaća, ukažemo milost Svoju...“)
2. Šta znače riječi: „ovo sam zaslužio“; (ja to zaslužujem i dostojan sam toga)
3. Šta znače riječi: „stekao sam to znanjem svojim, tako ja mislim.“;
4. Velike pouke nalaze se u ovoj čudnoj priči; (Od toga je razlika između gubacog, ćelavog i slijepog. Prva dvojica su porekli blagodat nakon što su je dobili, a prije toga nisu blagodat vezivali za Allaha, a slijepac je pružao blagodat nakon što je dobio, a prije toga je blagodat vezivao za Allaha. Ibn Kajjim je rekao: Nek se pazi od nesreće koju donose riječi: ja, meni, moje, jer su ovim riječima bili iskušani iblis, faraon i Karun. Iblis sa „ja sam bolji od njega“, farao zbog „moja je vlast nad Egiptom“, Karun zbog „ovo sam stekao znanjem svojim“. Najljepše što čovjek može reći ovim riječima je ja sam grijешnik i slično priznanje; ili da kaže imam grijeh, ili nedaću ili siromaštvo i slično. Kao što je u dovi: „oprosti mi ono što uradim u zbilji i šali i greškom i namjerno, a sve to je pri meni.“)

50. Poglavlje o riječima Uzvišenog: „I kad im je On darovao zdrava potomka, poslije su potomci njihovi izjednačili druge s Njim u onome što im On daje!“

Vrste širka ciljane u ajetu

Mali širk u ubudijetu: jer ljubavi prema njemu daje prednost nad ljubavi prema Allahu i odvrća ga od pokornosti. Pa, kako da to dijete učinimo ravnim Allahu u ljubavi?

Mali širk: zdravlje djetete pripisuje ljekarima i slično, jer blagodat pripisuje posljedici, a ne uzročniku.

Veliki širk: vjeruje da je ovo dijete dobio zahvaljujući nekom evliji i sl., jer su stvaranje pripisali nekome mimo Allaha.

Drugi dokaz

Ibn Hazm je rekao: „Učenjaci su složni da je zabranjeno svako ime s prefiksom „rob“ ako se vezuje za nekog mimo Allaha, kao što su rob Amra, Rob kabe, i slično. Izuzetak je Abdulmuttalib.“

Nije dozvoljeno koristiti imena u značenju Rob (nekoga), osim u značenju Rob Allaha, a onom ko dokazuje suprotno time da je Vjerovjesnik rekao: „Ja sam potomak Abdulmuttaliba“, odgovaramo sljedećim:

1. Ovo je od mutešabih tekstova, a imamo muhkem tekstove s kojima se ovo odbija.
2. Ovo je hadis u kojem je samo obavjest, a nije u značenju odobravanja.
3. Vjerovjesnik nikoga nije nazvao tim imenom, nikome nije dozvolio da se tako naziva, niti je ikome odobrio da se nastavi zvati tako.
4. Vjerovjesnik je bio poznat kao potomak Abdulmuttaliba, pa ne bi bio prepoznat da je govorio da je sin Abdullaha.
5. Vjerovjesnik je govorio o nečemu što se desilo, što je bilo i prošlo, a Abdulmuttalib je već bio umro.
6. Abdulmuttalib nije ime, nego nadimak, a njegovo ime bilo je Šejbetul-hamd. Njegov otac Hašim poslao ga je kao dječaka u Jesrib (Medinu) kod njegovih daidža iz Beni Nedždžara, da uči i da odrasta kod njih. Pa, kad je njegov amidža Muttalib došao u Medinu, poveo ga je sa sobom nazad u Mekku. Tokom puta boja njegove kože se promijenila kad se vratio u Mekku, boja njegove kože se promijenila usljed putovanja, pa kad su stigli u Mekku, ljudi su pitali ko je ovaj rob i neki su odgovorili da je ro rob Muttaliba (nema smetnje u robovlasničkom sistemu roba pripisivati vlasniku tako da ga se naziva robom tog i tog), i tako je Šejbetul-hamd dobio nadimak po kojem je postao poznat – Abdulmuttalib.

Treći dokaz

Ibn Abbas je o ovom ajetu rekao: "Kada je Adem sa njom imao odnos, ona je zaniijela. Potom im jedošao Iblis i rekao: 'Ja sam onaj koji vas je izveo iz Dženneta: ili ćete mi biti pokorni ili ću mu dati da ima jelenje rogove. Izaći će iz tvog stomaka tako što će ga poderati. Uradit ću to i to', zastrašivao ju je. 'Dajte mu ime 'Abdulharis.' Njih dvoje su odbili da mu se pokore. Dijete se rodilo mrtvo. Ponovo je zaniijela. Ponovo im je on došao i rekao isto kao i prethodni put. Oni su opet odbili da mu se pokore. Ponovo je rođeno mrtvo. Ponovo je zaniijela i on im je ponovo došao i rekao im isto. Tada ih je ljubav prema djetetu nadvladala i dali su mu ime 'Abdulharis. O tome govore riječi: 'Poslije su potomci njihovi izjednačili druge s Njim u onome što im On daje...' Bilježi ga Ibn Ebi Hatim.

Ibn Ebi Hatim, također, vjerodostojnim senedom bilježi da je Katade rekao: "...znači, sudruzi u pokornosti Njemu, a ne u obožavanju Njega." Ibn Ebi Hatim, također, vjerodostojnim senedom bilježi da je o Njegovim riječima: "*Kad bi nam Ti dao zdravog potomka...*", Mudžahid rekao: "Strahovali su da neće biti ljudsko biće."

jelenje rogove – jelen mužjak srne.

Abdul-Haris – izabrao je ovo ime jer je el-Haris n jegovo ime, pa je želio da ga oslovljavao njegovim robom.

Ova priča je ništavna sa više aspekata:

1. O tome nema vjerodostojan hadis. Ibn Hazm je rekao: „To je laž i izmišljena priča.“
2. Nepojmljivo je da bi Allah spomenuo njihov grijeh, a da ne spomene njihovu tevbu.
3. Vjerovjesnici su sačuvani od širka, po konsenzusu uleme.
4. Ljudi će na Sudnjem danu doći Ademu, pa će ih on odbiti pravdajući se time da je pojeo zabranjeni plod, a to je nepokornost. A, da je učinio širk, bilo bi preče da se opravdava time.
5. Šejtan im je rekao: „Ja sam vaš drug“, a to ne goovri onaj koji želi zavesti.
6. Ne zvuči uvjerljivo da bi oni povjerovali kako šejtan može djetetu stvoriti rogove jelena, jer je to širk u rububijetu.
7. U ajetu se spominje množina (jušrikune), a da se odnosi na Adema i Havu bila bi upotrijebljena dvojina
8. Na taj način, razumijemo da se ajet odnosi na Ademove potomke koji čine širk, jer neki Ademovi potomci su mušrici, a neki su muvehhidi.

Mesele

1. Zabrana svakog imena u kojem se nalazi pripisivanje gospodarstva nekome drugome pored Allaha; (uključujući i ime abdulmuttalib)
2. Tumačenje ajeta: „I kad im je On darovao zdrava potomka, poslije su potomci njihovi izjednačili druge s Njim u onome što im On daje“.
3. Ovo je širk samo u nazivu i nije ciljano stvarno značenje (ispravno je da je to istinski širk, kao i da je to širk Ademovih potomaka, a ne Adema i Have.)
4. Kad Allah čovjeku podari čestitu kćerku, to je blagodat (ovo je napomena zbog nekih ljudi koji smatraju da je davanje kćerke Allahova kazna. Također, i čestit sin je Allahova blagodat.)
5. Dobri preci navode razliku između širka u ibadetu i širka u poslušnosti (pod pretpostavkom da je priča ispravna: Adem i Hava nisu obožavali šejtana, nego su mu se pokorili.)

51. Poglavlje: rekao je Uzvišeni: „Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena.“

Ibn Ebi Hatim bilježi da je Ibn Abbasa: *“iskreću Njegova imena”*, znači: “čine širk”. Od njega se, također, prenosi: “Izveli su ime ‘Lat’ od riječi ‘ilah’, a ‘Uzza’ od riječi ‘aziz’.” Od A’mesa se prenosi da je rekao: “Miješaju sa njima ona koja nisu dio njih.”

Ovdje je odgovor onom koji tvrdi da Kitabut-Tevhid sadrži samo tevhidul-uluhijje.
Allah ima – ovim se ukazuje na tevhid, jer ova formulacija u arapskom jeziku označava isključivost.
najljepša imena – tj. krajnje ljepote, savršena su svakom pogledu i bez ikakvog nedostatka.
i vi Ga zovite njima – tj. dovite Allahu moleći Ga Njegovim imenima, a to ima dva značenja:

Dova traženja: da ih spominje u dovi, moleći Ga posredstvom njih. Kao da kaže: oprosti mi i smiluj mi se, Ti si Onaj koji mnogo prašta i Milostivi.

Dova ibadeta: da Allah obožava sukladno značenju tih imena. Npr. ime: Koji sve vidi – da te navodi da to da ne radiš ono što Allah ne voli, jer On sve vidi

El-ilhad: iskrivljivanje i skretanje značenja za onog što treba vjerovati, a dijeli se na:

Ilhad u ajetima:
 Svejedno jesu li to ajeti:
 1. šerijatski. Kao oni koji tvrde da je Kur'an stvoren.
 2. kosmički. Kao oni koji tvrde da priroda stvara.

Ilhad u imenima i svojstvima, a ovo su njegove vrste:
 1. poricanje svih ili nekih imena, poput džehmija.
 2. potvrđivanje imena, a negiranje svojstva, poput riječi nekih: Allah sve čuje bez sluha.
 3. da smatra kao ukazuju na sličnost sa stvorenjima, poput mušebbiha.
 4. da idolima daje imena koja izvodi iz Allahovih imena, kao što su mušrici nazvali jednog idola el-Uzza, od Allahovog imena el-Aziz.
 5. da Allaha naziva imenima kojima se On nije nazvao, kao da kaže: Allah je jedan od trojice ili Allah je kadar da izumi.

Mesele

1. Potvrđivanje imena; (Allahu, nasuprot džehmijama i mutezilama)
2. Ona su najljepša; (tj. u ljepoti su dostigla savršenstvo)
3. Naredba da Ga zovemo njima; (dovom ibadeta i dovom traženja. Naređeno nam je da Ga zovemo tim imenima u oboje)
4. Ostavljanje onih koji se protive tome i koji ih iskriv ljavaju; (tj. ostavljanje njihovog puta. A, nije nam naređeno da ih ne pozivamo i ne objašnjavamo im. Ajet, također, sadrži prijetnju.)
5. Pojašnjavanje ilhada - iskrivljavanja Allahovih imena;
6. Prijetnja onima koji budu iskrivljavati nešto od njih.

Prvi ispit iz devetog dijela (11 poglavlja)

Prvo pitanje: označi ispravan odgovor ili dopuni praznine:

1. Deveti dio je najduži dio u knjizi: tačno – netačno.
2. Autor se fokusirao na mali širk jer je on skriven: tačno – netačno.
3. „nimetallahi“ je: jednina u značenju množine – jednina
4. Blagodat biva: priskrblijvanjem omiljenog – otklanjanjem neželjenog – oboje.
5. „a zatim je poriču“: poriču njeno postojanje – poriču da je od Allaha.
6. Aplauz pilotu za uspješno slijetanje je: dozvoljen – nije dozvoljen.
7. Pripisivanje blagodati nekome mimo Allaha je kufr. Veliki – mali.
8. Širk u srcima Ademovih potomaka je: skriveniji od koraka mrava po crnoj stijeni u mrkloj noći – jasan i očit.
9. Lažno zaklinjane Allahom je: mali širk – veliki grijeh – haram – o tome postoji detaljno objašnjenje.
10. Iskreno zaklinjanje nečim mimo Allaha je: mali širk – veliki grijeh – haram – o tome postoji detaljno objašnjenje.
11. Allah ne oprašta širk, makar bio mali: tačno – netačno.
12. Lažno zaklinjanje Allahu bilo je Ibn Mesudu lakše, nego iskreno zaklinjanje nečim mimo Allaha: tačno – netačno.
13. Riječi „zaklet ću ti se čim hoćeš, da mi povjeruješ“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
14. Ko kaže „šta hoće Allah i ti“, ako vjeruje da je taj veći od Allaha ili jednak je širk: veliki – mali.
15. Je li dozvoljeno reći „to je emanet tebi“: mali širk – veliki grijeh – dozvoljeno.
16. Trebamo učiti o širku da bismo ga se sačuvali: tačno – netačno.
17. Ashabi su protumačili ajet o velikom širku da obuhvata i mali širk: tačno – netačno.
18. Jemin gamus je da se zakune Allahom: lažno – da bi se dokopao imetka drugog muslimana.
19. „Vav“ u arapskom jeziku označava: redosljed – jednakost; stoga biva: širk – dozvoljeno.
20. Ako onaj koji se zaklinje Allahom nije povjerljiv, dozvoljeno je da ne prihvatiš zakletvu: tačno – netačno.
21. Zaklinjanje Pejgamberom, majkom, čašću i slično je: pojava koja se zbog prevelike raširenosti prihvata – širk mali.
22. „spriječilo me to i to“, znači:
23. Zašto je na tu zakletvu skrenuo pažnjubaš Židov?
24. Židov se pripisuje šerijatu: Isaa – Musaa; u arapskom jeziku nazvani su Jehud jer

- su rekli „inna hudna ilejk (tebi smo upućeni)“ – zbog pretka Jehude – oboje.
25. Mali širk je argumentirao argumentom velikog širka, rekavši: „Zar si me učinio Allahu ravnim“: tačno – netačno; I, Vjerovjesnik ga je uputio na ono što će ga sačuvati od svega što vodi širku – uputio ga je na ostavljanje širka.
26. Ako ti se prilikom pozdrava osoba nakloni: upozoriti ćeš na to – nema smetnje – uredu je da prešutiš ako te stidi; ako prešutiš ti si: muvehhid – tagut.
27. Veličanje Vjerovjesnika izrazom kojim se izjednačava sa Stvoriteljem je: širk – vraća se na nijet, pa ako je nijet izražavanje poštovanja Poslaniku, dozvoljeno je.
28. Židovi imaju brojne negativnosti, ali je posebno spomenuto vjerovanje da je Uzejr Allahov sin, jer je to najgore: tačno – netačno.
29. „spriječilo me to i to“: stidi, da vas odvratim od batila – da vam zabranim prije nego Allah to naredi.
30. Šta je ispravno: prvo dokazati, pa vjerovati – prvo vjerovati, pa dokazivati.
31. Čast Poslanika je što je: Allahov rob i Njegov Poslanik – Muhammed sin Abdullaha.
32. Istiniti snovi su oni: koji sadrže dobre stvari – dolaze uredno – oboje.
33. San ako ne dolazi uredno je adgasu ahlam: tačno – netačno.
34. Ružni snovi su od šejtana: tačno – netačno; takav san: treba ispričati tumaču – treba pljucnuti tri puta u lijevu stranu i proučiti euzu.
35. Ako je san oprečan šerijatskim propisima: uzima se u obzir – ne uzima se u obzir.
36. Riječi supružnika jedno drugom „najcrnji dan mi je kad stupili u brak“: dozvoljen – nije dozvoljen
37. Ispravno je da: uznemiravanje podrazumijeva štetu – uznemiravanje ne podrazumijeva štetu.
38. Allahova imena su lijepa, a ed-dehr je ime koje nije izvedeno iz druge riječi i nema značenje, nego je naziv za vremena: tačno – netačno. „Ja sam vrijeme“ znači:
39. Reći „vrijeme je varalica“ je: zabranjeno – dozvoljeno, jer je to obavijest.
40. Reći „rodio se u godini gladi“ je: zabranjeno – dozvoljeno jer je to obavijest.
41. Reći „Zemljo čuvaj one na tebi“ je: širk jer je dova drugome mimo Allaha – dozvoljeno.

42. Navedi vrste i propis psovanja i omalovažavanja vremena.
43. Riječi „priroda ima svoja čuda i tajne“ ili „ovo je djelo prirode“ je: ispravno – neispravno.
44. Kadija obuhvata dužnost suđenja i fetve: tačno – netačno.
45. Ako kažemo „kadija svih kadija sedmog vijeka“ to je: ispravno – bolje izbjegavati.
46. Šejhul-islam znači: šejh na kojeg se vraća znanje kompletnog islama – obnovitelj, i koji je ostavio lijep trag u odbrani islama.
47. Trebamo paziti da se onaj kojeg hvalimo ne uobrazi: ispravno – neispravno.
48. Allahu su najdraža imena koja ukazuju na poniznost, poput: šahin šah – Abdurrahman; I, Allahu su najmrža imena koja ukazuju na uzdizanje – vlast veličanje – sve navedeno.
49. Nazivi tipa vladar vladara, sudac sudaca i slično su: dozvoljeni – zabranjeni – veliki grijeh.
50. Nadimak koji počinje sa Ebu, Umm, Hal, Amm, Ah, odnosi se na: pohvalu – kuđenje – ukazivanje da nazvani ima tu osobinu – obično ime – sve navedeno.
51. Bilo je ashaba koji su se zvali Hakim i el-Hakem, a Vjerovjesnik im nije promijenio ime, jer su to bila sam imena kojima se nije željelo reći da oni posjeduju te osobine: tačno – netačno; Zarbranjeno je nadijevati imena: koja su specifično Allahova – kojima se želi čovjek opisati tom osobinom – oboje navedeno.
52. Nadimak sa Ebu ili Ummu je: dozvoljen – pohvalan.
53. Kad kažemo da nije dozvoljeno ismijavanje sa Allahom, Kur'anom i poslanikom – pod poslanikom se misli na: Muhamemda – sve poslanike.
54. Ismijavanje s vjerom je krupna stvar i nepojmljivo je da vjernik nije svjestan da to negira iman: tačno – netačno.
55. Šartovi tevbe onog koji se ismijavao sa vjerom:
56. U domen ismijavanja s vjerom neophodna je odlučnost i nepopustljivost: tačno – netačno.
57. Ima ljudi koji brane one koji psuju Allaha, a kad im psuju oca ili majku, žestoko se ljute tačno – netačno.
58. Obaveza je da se ljudima objasni koliko je to opasno i da je to kufr koji izvodi iz vjere, i ne treba čekati da se desi ismijavanje i psovanje: tačno – netačno.
59. Neki kažu da onog koji psuje i ismijava se treba pitati da li time cilja psovanje i ismijavanje, a to je: neispravno – ispravno.
60. Pretjerivanje u davanju prava čovjeku je da mu se daje opravdanje kad u ljutnji psuje Allaha, dok mu se ne daje opravdanje kad u ljutnji opsuje vladara: tačno – netačno.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

61. Odlučnost po ovom pitanju urodila je plodom u nekim zemljama, dok tamo gdje je izostala psovanje vjere je rašireno: tačno – netačno.
62. Onaj ko se ismijava sa vjerom gori je od onog koji obožava kipove: tačno – netačno.
63. Možda psovanje vjere ili poslanika Musaa i Isaa nećeš čuti od Židova i kršćana, ali ćeš čuti od nekih koji se smatraju muslimanima: tačno – netačno.
64. Vjernik se poboji i poveća mu se iman, kad se spomene Kur'an i hadis, a munafik se ismijava i koristi hadise da nasmije ljude: tačno – netačno.
65. Nećeš širiti video u kojem neko psuje tvoju majku, pa akko da širiš video u kojem psuje i vrijeđa majku svih vjernika: tačno – netačno.
66. Ako naiđemo na video u kojem se psuje i vrijeđa treba ga: izbrisati – širiti.
67. Sakupljanje isječaka s psovka i ismijavanjem je: put selefa – put munafika.
68. Otpadništvo zbog ismijavanja je veliko, i neki učenjaci su rekli da u tom slučaju ne koristi tevba, nego vladar takvog treba ubiti te mu se ne klanja džezaza niti se moli da mu se Allah smiluje niti se ukopava s muslimanima.
69. Ako čovjek kaže da se pokajao od psovanja, pa se opet vrati tome, to je dokaz da laže: tačno – netačno.
70. Munafici kad omalovažavaju vjeru, kažu da to nisu htjeli, a to su samo puki izgovori: tačno – netačno.
71. Ono što ukazuje na iskrenost tevbe onog koji se ismijava je da o ismijavanju i psovanju vjere kaže da je to kufr i da se odrečne od tog djela: tačno – netačno.
72. Ko čuje psovanje vjere ili ismijavanje i ne porekne ili ne napusti mjesto, ima propis onog koji to čini: tačno – netačno
73. Šejtan ponekad ljudima podstakne ljude da učine mnoga dobra, samo da bi ih gurnuo u kufr, kao što je ovaj čovjek pošao na Tebuk: tačno – netačno.
74. Iz hadisa o ismijavanju naučili smo da je omalovažavanje ashaba kufr: tačno – netačno; jer je omalovažavanje ashaba vrijeđanje: Allaha – Poslanika – vjere – ashaba – sve navedeno.
75. Za koga oprost bude uzrok kvarenja, a ne popravka, on je: griješan – nije griješan s ovim popravljanjem.
76. Ako čovjek svoju blagodat pripisuje sebi ili svojoj zaradi to je širk u: rububijetu – ubudijetu; a ko je pripisuje Allahu, ali smatra da je on to zaslužio, to je vrsta uzdizanja i veličanja samog sebe: tačno – netačno.

77. Zadovoljstvo s odredbom, jer je ona Allahovo djelo, je vadžib: tačno – netačno; a ono što nam j dosuđeno, ako je nedaća, s tim ne moramo biti zadovoljni: tačno – netačno.
78. Nema razlike između gubavog, ćelavog i slijepog iz priče, u onome što su tražili od meleka: tačno – netačno.
79. Nadijevanje imena Abdulmuttalib je: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
80. Naziv biljaka tipa „rob Sunca“ je: dozvoljeno – zabranjeno.
81. Označi imena koja nije dozvoljeno nadijevati ioli nositi kao nadimak: Abdulmuttalib, Abdul-kabe, Abdumenaf, Abdul-Husejn, Abdun-Nebijj, Abdul-haris, faraon, grješnik, sultan svih sultana, prvak ljudi, Gulam Ali (Alijin sluga), Gospodar svjetova, er-Rahman, Stvoritelj, Abdussettar, Abdunnur, Petar, Džordž, prvak prvaka, prvakinja žena, Abdunnasir.
82. Od nastranosti rafidija koje su raširene među muslimanima je nazivanje Gulam Ali (to jest sluga Alije, a u značenju rob Alije), i to je širk: tačno – netačno.
83. Riječi „ja sam rob naređenog“, koje kaže onaj koji ne može raspolagati tuđim imetkom su: dozvoljene – nisu dozvoljene.
84. Priča o Ademu i Havi u vezi širka je: tačna – izmišnjena.
85. Šejtan je izabrao za njihovo dijete ime Abdul-Haris: jer je to njegovo ime – to nije tačno, jer je el-Haris najtačnije ime koje ljudi mogu nositi.
86. Ime el-Haris je: dozvoljeno – nije dozvoljeno
87. Vjerovjensici su sačuvani od širka, po konsenzusu uleme, i ko istražuje i govori o njihovim grijesima je: munafik – muvehhid.
88. Dova Allahu je: dova iabdet – dova traženja – oboje.
89. Kitabut-Tevhid je: obuhvatio sve tri vrste tevhida – obuhvatio samo tevhidul-ibadet.
90. Ilhad u Allahovim imenima dijeli se na: dvije vrste – pet vrsta.
91. „Ostavite se onih koji iskrivljuju Allahova imena“, znači: ne ispravljajte ih – ostavite se njihovog puta.
92. Navedi vrste na koje se dijeli ilhad u imenima i svojstvima.

52. Poglavlje: ne kaže se „neka je selam na Allaha“ (zabranjeno)

Zašto:

Ovakva dova kao da ukazuje na manjkavost Allaha, jer selam (mir i spas) molimo za nekoga ko meže biti bez toga, a Allah je čist od nedostataka.

Jer je on suprotan činjenicama: od Allaha se traži, a ne traži se za Njega. On je nezavisan od nas, nego Ga trebamo hvaliti osobinama savršenstva.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu od Ibn Mesuda da je rekao: “Kada bismo klanjali namaz za Vjerovjesnikom učili bismo smo: ‘Selam na Allaha od Njegovih robova, selam nek je na toga i toga’, pa je Vjerovjesnik rekao: ‘Nemojte govoriti: ‘selam na Allaha’, ier Allah ie es-Selam.”

Es-Selam je ime koje sadrži afirmaciju i negaciju. Negaciju u smislu negiranja svake manjkavosti i mahane koja se može zamisliti. Dakle, nema nedostataka ni uSvom biću niti svojstvima, niti djelima niti propisima. A, afirmativno je u smislu da potvrđuje da je ovo Njegovo ime, te da posjeduje svojsvo koje iz imena proizvodi, a to je selamet.

Es-selam ima brojna značenja:

Selam: pozdrav.
Kao: poselami
toga i toga.

Lišenost od nedostataka i mahana, kao
što je u našim riječima: selam tebi, o
Vjerovjesniče

Es-Selam: jedno
od Allahovih
lijepih imena.

Mesele

1. Tumačenje značenja riječi selam; (Allahovo ime, a znači čist od svih nedostataka i mahana)
2. Selam kao način poszdravljanja;
3. Nije ispravno upućivati je Allahu; (to znači da je to haram)
4. Razlog tome; (jest to što je Allah es-Selam)
5. Poslanik je podučavao ashabe pozdravljanju koje je ispravno upućivati Allahu. (a to su riječi na tešehhudu „ettehijjatu lillahi“, tako da nije dozvoljeno stvorenjima reći et-tehijje lek)

53. Poglavlje o riječima: Allahu oprost mi, ako hoćeš (zabranjenost te formulacije u dovi)

Ovo poglavlje objašnjava savršenstvo Allahove moći, darežljivosti, dobrote, a ta formulacija implicira:

da je čovjek neovisan o Allahu, a to je neprimjereno i nije od edeba.

da Allahu nešto može biti teško ili da to možda nije u stanju učiniti, a to nije tako.

da neko Allaha može primorati nešto, a to nije tako.

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu bilježi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: "Neka niko od vas ne kaže: 'Allahu, oprost mi, ako hoćeš', nego neka bude odlučan u molbi, jer Allaha neko ne može prisiliti."

Muslim bilježi predaju: "Neka mu želja bude velika, jer Allahu nije teško da mu dadne bilo šta."

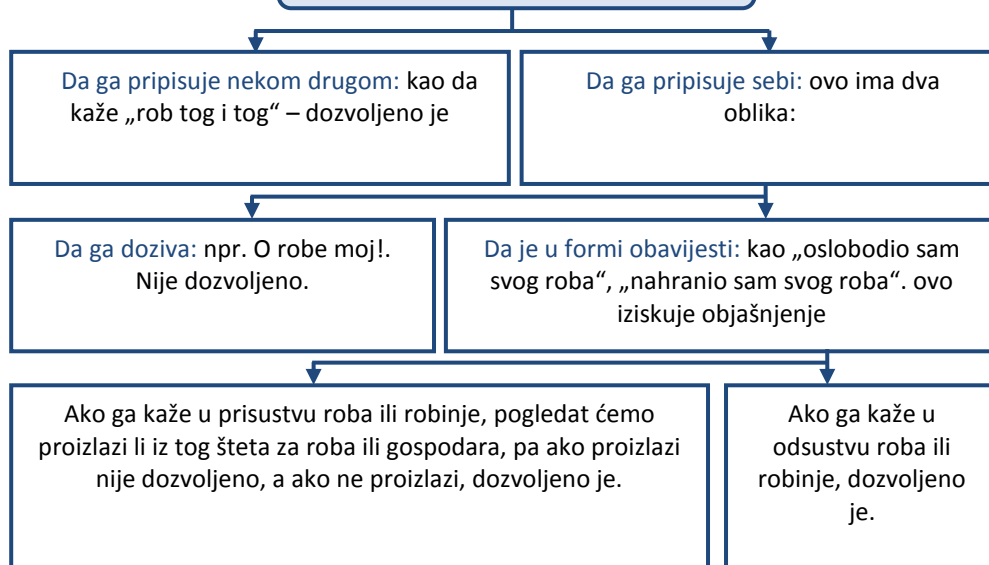
Formulacija u dovi istihare i u hadisu „poživi me dok život za mene bude hajr“ nije ista vrsta uslovljene dove kao predmetna, jer se ovdje Allahu ne kaže „ako hoćeš“, nego se uslovljenost odnosi na to što je nama nepoznato da li je dobro ili nije dobro za nas.

Mesele

1. Zabrana izuzimanja u dovi;
2. Pojašnjenje razloga za to;
3. Riječi "nego neka bude uporan u svojoj molbi"; (neka ne bude neodlučan, nego neka u dovi pokaže odlučnost)
4. Povećanje želje; (neka traži šta hoće, jer ništa Allahu nije teško i nemoguće)
5. Pojašnjenje za tu naredbu (1. Da se obejani uzvišenost šerijata; 23. Poveća smiraj kod insana; 3. Analogija ako su u pitanju propisi)

54. Poglavlje: neka ne govori „moj rob, moja robinja“

Propis riječi „moj rob, moja robinja“

Prvi dokaz

Buhari u Sahihu bilježi od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik rekao: „Nemojte govoriti: „nahrani svoga gospodara“, „polij vodu za abdest svome gospodaru“, nego neka kaže: moj gospodin (sejjid) i moj zaštitnik (mevla). I, nemojte govoriti: moj rob i moja robinja, nego recite: moj sluga, moja služavka.“

“Nemojte govoriti: „nahrani svoga gospodara“, „polij vodu za abdest svome gospodaru“ – jer je to prekoračenje u pogledu rububijeta.
 nego neka kaže: moj gospodin (sejjid) i moj zaštitnik (mevla) – ovo je uputa robovima.
 Iz ovog ne proizlazi da je to vadžib, nego je preporuka i dozvoljeno, jer učenjaci su rekli da kad naredba dođe nasuprot nečeg zabranjenog, ukazuje na dozvoljenost, kao u riječima „a kad izađete iz ihrama, lovite“.
 I, nemojte govoriti moj rob i moja robinja – ovo je naredba iz koje proizlazi ili da je haram ili da je mekruh. To da se ne pomisli da se radi o robovanju kakvo može biti samo prema Allahu.
 nego recite: moj sluga, moja služavka – ovo je upućeno robovlasniku. Ovdje vidimo da šerijat kad nešto zabrani dadne alternativu.
 Ovo je napomena da se na tevhid pazi čak i u verbalnom izražavanju.

Mesele

1. Zabrana izgovaranja: "Moj rob i moja robinja";
2. Rob ne govori svome vlasniku: "Gospodaru moj", niti mu se kaže: "Nahrani svoga gospodara";
3. Podučavanje robovlasnika da kaže: "Moj mladić i moja djevojka, ili moj sluga";
4. Podučavanje roba da kaže: "Moj starješina i zaštitnik";
5. Skretanje pažnje na ono što se htjelo ovim poglavljem, a to je upotpunjavanje tevhida čak i u riječima.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

55. Poglavlje: ne odbija se onaj koji traži s Allahovim imenom (zabranjeno ili pokuđeno)

Vrste traženja Allahovim imenom

Traženje šerijatom: da traži nešto što šerjat dozvoljava, kao da siromah traži sadaku.

Traženje formulacijom, poput da kaže: „molim te, Allahom“.

Da li je dozvoljeno tražiti s Allahovim imenom

Samo po sebi može biti mekruh ili haram, osim ako ima potrebe za tim. Zato su ashabi dali zavjet Vjerovjesniku da ništa neće tražiti od ljudi. A, što se tiče ispunjavanja onog što se traži:

Ako traži s Allahovim imenom: treba mu dati, ako je dozvoljeno, makar to ne zaslužio, jer je zatražio s nečim što je veliko. A, ako je grijeh ili šteta za onog od kojeg traži. neće mu dati.

Ako je samo traženje i ako traži što je dozvoljeno, treba mu dati.

Prvi dokaz

Ibn Omer prenosi da je Allahov Poslanik rekao: „Ko zatraži zaštitu i utočište spominjući Allaha, pružite mu pomoć. Ko zatraži nešto od vas spominjući Allaha, dajte mu. Ko vas pozove, odazovite mu se. Ko vam učini kakvo dobro, nagradite ga, a ako nemate čime, učite za njega dovu dok ne zaključite da ste ga dovoljno nagradili.“ Bilježe ga Ebu Davud i Nesai, vjerodostojnim senedom.

pružite mu pomoć – osim ako bježi od nečeg što je vadžib izvršiti nad njim, iil se radi o pomaganju u grijehu i neprijateljstvu.

Da li je odazivanje na poziv pravo Allaha ili ljudi? To je pravo ljudi. Zato ako te onaj koji je tražio zaštitu oslobodi toga, nisi griješan, ali je odaziv vadžib po Allahovoj naredbi. Ukoliko te osoba oslobodi toga iz stida, ne trebaš odustati od pružanja zaštite.

Ko vas pozove, odazovite mu se – misli se ako vas pozove na gozbu. Većina uleme smatra da je odazivanje na poziv na gozbu pohvalno, samo je odazivanje na poziv na svadbenu gozbu vadžib, ali pod uslovima:

1. da onaj koji nas pozove nije od ljudi koje treba izjegavati po šerijatskim mjerilima.
2. da na mjestu poziva nema negativnih stvari. A, ako ih ima i može ih ukloniti vadžib je da se odazove i radi poziva i radi uklanjanja munkera.
3. da nas je pozvao musliman, jer se nije obaveza odazvati pozivu nemuslimana.
4. da njegov imetak nije stečen haramom.
5. da iz odaziva ne proizlazi propuštanje drugog ili važnijeg vadžiba.
6. da iz odaziva ne proizlazi šteta onome koji je pozvan, poput putovanja ili ostavljanja porodice kojoj je potreban.

Da li su pisane pozivnice na stepenu usmenog poziva?

Ako se zna ili prevladava uvjerenje da je istinski ciljan onaj kome je pozivnica upućena, propis je kao i usmeni poziv.

Ko vam učini kakvo dobro, nagradite ga – dvije su koristi od nagrađivanja:

1. podsticanje na činjenje dobra.
2. da se čovjek ne osjeća omalovaženo zbog dobra koje mu je ovaj učinio.

Mesele

1. Pružanje utočišta onome ko ga bude tražio s Allahovim imenom; (obaveza je zaštititi onog koji traži zatitu Allahovim imenom, osim ako se krije od nečeg što mu je obavezno, bilo djelo ili ostavljanje)
2. Davanje onome ko bude tražio u ime Allaha;
3. Odazivanje na poziv;
4. Nadoknada za učinjeno dobro; (nagrađivanje onog ko nam je učinio dobro)
5. Dova je nadoknada od onoga ko ne bude u stanju uzvratiti istom mjerom; (dova je u ovom slučaju, kao i u slučaju da se radi o dobročinitelju koji se, po običaju sredine, ne nagrađuje)
6. Riječi: "sve dok ne vidite da ste mu nadoknadili." (znači, da ne škrtar u dovi, nego da dovi sve dok ne bude uvjeren da mu se dovoljno odužio.)

56. Poglavlje: Allahovim licem traži se samo Džennet

Značenje naslova poglavlja

Ili znači: kad tražiš Allahovim licem, traži samo Džennet, a ne nešto od dunjaluka.

Znači: ne traži od stvorenja Allahovim licem, jer stvorenja ne mogu dati Džennet.

Veličanje Allahovog lica, jer se njime traži samo Džennet ili ono što u njega uvodi.

Prvi dokaz

Džabir prenosi da je Allahov Poslanik rekao: „Allahovim licem traži se samo Džennet.“ Bilježi ga Ebu Davud.

Allahovim licem – ovo je potvrda da Allah ima lice i to je potvrđeno Kur'anom, sunnetom i konsenzusom. To je stvarno lice, ali nije poput lica stvorenja.

Mesele

1. Zabranjeno je moliti Allaha Njegovim licem za nešto osim za Džennet; (od edeba je da Allahovim licem tražiš samo ono što se tiče ahireta, džennetske nagrade, spasa od Vatre)
2. Potvrđivanje lica kao svojstva.

Upućivanje dove Allahovom svojstvu?

Nije dozvoljeno upućivati dovu Allahovom svojstvu, kao da kaže „o Allahova milosti“, „o Allahovo lice“, „o Allahova časti“. Ovo su novotarske dove, nezabilježene u tekstovima objave i nisu prenesene od selefa. Šejhul-islam Ibn Tejmijje smatrao je to kufrom.

57. Poglavlje: o onom što je došlo o riječi „lev“ (da sam/da je/kad bi)

Načini korištenja riječi „lev“ i propis

Dozvoljeno: da se koristi u formi izjavne rečenice.	„Kad bih krenuo naprijed, ne bih se vratio dok ne bih doveo kurbane“, ovo je izjavna rečenica, jer Vjerovjesnik ne priželjkuje ništa suprotno Allahovoj odredbi. Isto je i kad se kaže: da sam prisustvovao ders, okoristio bih se.
Dobro ili loše shodno kontekstu: kad se koristi za izražavanje želje za nečim.	„Da imam imetak radio bih kao taj i taj“ – želio je hajr i Vjerovjesnik je rekao: „Bit će nagrađen po nijetu i nagrada im je jednaka“. U slučaju onog koji je činio loše i ovaj rekao „da imam imetak radio bih kao on“ – obijica su jednako griješni i jednako će biti kažnjeni.
Zabranjeno: kao opravdanje griješenja odredbom.	„Da je Allah htio, ne bismo činili širk“. Ovo je batil. Dozvoljeno je pravdati se kaderom za nedaće i stanja, ali ne i za mahane i grijehe. Od toga se treba pokajati i prestati s griješenjem.
Zabranjeno: u kontekstu žala i očajanja zbog propuštenog.	„Da sam uradio to i to, bilo bi to i to“. Jer žal i očaj dovode do tuge i depresije, a Allah hoće da osjećamo rahatluk u prsima.
Zabranjeno: kao prigovor na odredbu.	„Da su nas poslušali nebi bili ubijeni“ – znači da su ostali, ne bi bili ubijeni. Dakle, ovi prigovaraju na odredbi.
Zabranjeno, a može biti i kufr: ako se koristi kao prigovor na šerijat.	„Da se nas pitalo, ne bismo ovdje izginuli“. Prigovor munafika na Poslanikovo propisivanje. Rekli su „da su nas poslušali i vratili se, kao i mi, ne bi izginuli, što znači da je naše mišljenje bolje od njegovog propisivanja.“

Dokaz od 1 do 3

1. Rekao je Uzvišeni Allah: „Da smo za bilo šta pitani“, govore oni, "ne bismo ovdje izginuli."
2. Rekao je Uzvišeni: „Onima koji se nisu borili, a o braći svojoj govorili: "Da su nas poslušali, ne bi izginuli", reci: "Pa vi smrt izbjegnite, ako istinu govorite!"“
3. Buhari u Sahihu od Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik rekao: „Trudi se u onome što će ti koristiti i pomozi se Allahom, a nemoj biti lijen. A, ako ti se nešto desi, nemoj govoriti: ‘Da sam uradio tako i tako bilo bi tako i tako’, nego reci: ‘Allah je odredio i ono što je htio uradio’, jer ‘da sam’ otvara vrata šejtanskom djelovanju.“

„Da smo za bilo šta pitani“, govore oni, "ne bismo ovdje izginuli." – ovo je prigovor munafika na šerijat, jer su kritizirali Poslanika što je izašao u pohod iako se oni nisu složili s tim.

Također, može se shvatiti da je to prigovor na kader, u smislu: „mi nismo izašli, da ne bi smo bili ubijeni“.

„Onima koji se nisu borili, a o braći svojoj govorili: "Da su nas poslušali, ne bi izginuli"“ – ovdje je prigovor vjernicima i prigovor na Allahovu odredbu i izražavanje kukavičluka prema džihadu.

Ko prigovara na odredbi, nije zadovoljan s Allahovom kao Gospodarom i nije ostvario tevhid rububijet.

U ovom hadisu imamo:

1. Podsticaj za stjecanje onog što je korisno i odvrćanje od onog što je štetno; 2. Traženje pomoći od Allaha; 3. Čovjek ima pravo da se ne preda, nego da se trudi i bude uporan u nastojanju da ostvari cilj; 4. Ako se desi suprotno od onog što čovjek želi, to je Allahova odredba, i ona se mora prihvatiti i Allahu prepustiti svoj slučaj.

Mesele

1. Tumačenje dva ajeta iz sure Ali-Imran; (u prvom je prigovor na šerijat, u drugom prigovor na kader.)
2. Jasna zabrana izgovaranja "da je" ako te nešto pogodi;
3. Pojašnjenje tog pitanja da se tim riječima otvara šejtanovo djelovanje; (pa insan očajava i žali)
4. Upućivanje na lijep govor; (Allah je odredio i što je htio uradio)
5. Naređivanje držanja za ono što donosi korist uz traženje pomoći od Allaha;
6. Zabrana onoga što je suprotno tome, a to je slabost. (i nemar i lijenost, jer je čovjek u stanju da bude aktivan)

58. Poglavlje: zabrana psovanja
vjetra (i zadovoljstvo odredbom)

Prvi dokaz

Ubejj ibn Kab prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Nemojte psovati vjetar, a kad vidite nešto što ne volite, recite: 'Allahu, molimo Te za svako dobro od ovog vjetra, najbolje što on u sebi nosi i dobro koje mu je naređeno, a utječemo Ti se od zla ovog vjetra i zla koje je u njemu i zla koje mu je naređeno.'" Tirmizi ga je ocijenio sahihom.

Provanje i ružan govor o vjetru detaljno je objašnjen kad smo govorili o ed-dehru. Autor ovdje o ovome govori posebno jer je jako rašireno među ljudima. Općenito je zabranjeno proklinjanje i vrijeđanje. Vjerovjesnik je rekao: „Mumin ne vrijeđa, ne proklinje, nije razvratan i vulgaran.“ I rekao je: „Oni koji su proklinjali neće na Sudnjem danu biti šefadžije ni šehidi.“

O vrijeđanju muslimana Vjerovjesnik je rekao: „Vrijeđanje vjernika je grijeh, a borba protiv njega je kufr.“

O vrijeđanju mrtvih je rekao: „ne vrijeđajte mrtve, jer oni su našli ono to su pripremili.“

O vrijeđanju životinja: „Neka nam se ne pridružuje deva koju je neko prokleo.“

O vrijeđanju i psovanju groznice, rekao je: „Ne psujte groznicu.“

Mesele

1. Zabrana psovanja vjetra; (jer je psovanje i vrijeđanje vjetra vrijeđanje onoga koji ga je stvorio i poslao)
2. Upućivanje na koristan govor kada osoba vidi nešto što ne voli; (u to se ubraja da moli Allaha za zaštitu, da poduzme praktične uzroke da se zaštiti od toga.)
3. U kazivanje da je vjetar potčinjen;
4. Nekada mu bude naređeno dobro, a nekada zlo. (suština je u tome da čovjek ne smije prigovarati na odredbi niti je psovati. Treba se rpedati Allahovoj kosmičkoj naredbi, kao i Njegovoj šerijatskoj naredbi, jer ta stvorenja ne mogu ništa uraditi bez Allahove naredbe.)

59. Poglavlje o riječima: "misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle govoreći: "Gdje je pobjeda koja nam je obećana?" Reci: "O svemu odlučuje samo Allah!""

Misleći o Allahu – (munafici) mišljenje je to neznalica koji nisu svjesni Allahove moći i veličine. To je ništavno mišljenje, bazirano na neznanju. Mišljenje o Allahu dijeli se na dvije vrste:

1. da o Allahu misli dobro. ovo biva u dva segmenta:
 - a. u Allahovim djelima u vezi s kosmosom. U ovome je obaveza imati lijepo mišljenje o Allahu.
 - b. u odnosa što Allah radi s tobom. Dužan si o Allahu imati najljepše mišljenje uz uslov da se kod tebe nađe ihlas i mutabea (slijeđenje), jer iz njih proizlazi lijepo mišljenje.
2. da o Allahu misli ružno. Kao da misli o Allahovim djelima da su glupost ili nasilje. Ovo je od najvećih harama i najvećih grijeha, kao što su munafici i drugi mislili ono što nije istina.

Drugi dokaz

Rekao je Uzvišeni Allah: „koji o Allahu zlo misle - neka zlo njih snađe!“

Misli se na munafike i mnogobošce. Njih zlo okružuje sa svih strana.

Ibnul-Kajjim je rekao o prvom ajetu: "Ova sumnja je protumačena da On Uzvišeni neće pomoći Svoga Poslanika i da će njegova misija prestati. I protumačeno je da ono što im se desilo nije bilo po Allahovom određenju i mudrosti. I protumačeno je nijekanjem mudrosti, nijekanjem određenja i nijekanjem da će se Poslanikova misija upotpuniti i da će to sve vjere nadvladati. To sve spada u zlu misao koju su imalimunafici i mušrici, a o kojoj se govori u suri el-Feth. Ovo se tretira zlom misli jer se misli nešto što nedolikuje Njemu Uzvišenom i što nedolikuje Njegovoj mudrosti i Njegovom istinitom obećanju. Prema tome, onaj ko misli da će On onome što je pogrešno dati trajnu pobjedu nad istinom, tako da istina nestane ili zaniječe da je ono što se desilo bilo Njegovom odredbom i određenjem, ili zaniječe da je Njegova odredba rezultat uzvišene mudrosti za koju zaslužuje da Mu se upućuje sva pohvala, ili pak posumnja da je rezultat neke apstraktne volje – to je sve misao onih koji ne vjeruju.

“Pa teško nevjernicima kad budu u vatri.” (sura Sad, 27) Većina ljudi o Allahu zlo misli u pogledu onoga što se odnosi na njih i onoga što se drugima dešava. Od toga nije sačuvan niko osim onaj ko je spoznao Allaha, Njegova lijepa imena i svojstva i spoznao šta iziskuje Njegova mudrost i pohvala. Pa neka pametni koji sebi želi dobro o ovom vodi računa. Neka se pokaje Allahu i od Njega oprost traži za ono što o Allahu zlo mislio. Kada bi istraživao, vidio bi kod njih inat u pogledu kadera i kako govore: ‘Trebalo je biti tako i tako.’ Ima ih koji to činemalo, a ima i onih koji to čine puno. Preispitaj sebe, da li si ti od toga čist? Ukoliko se od toga spasiš, spašen si od nečega velikog, a ako ne – tebe, zaista, ne vidim kao spašenog.”

Ovo je Ibn Kajjimov govor iz djela Zadul-mead, u dijelu nakon govora o bitki na Uhudu, u kontekstu istraživanja mudrosti i pohvalnih ciljeva, koji se desili u njoj. Sažetak onog što je spomenuo o lošem mišljenju o Allahu je:

1. da misli kako Allah dopušta da neistina potpuno savlada istinu, do te mjere da istina iščezne.

2. da poriče da se stvari dešavaju po Allahovoj odredbi i kako će u Njegovoj vlasti biti nešto što On ne želi.

3. da poriče da Njegov kader sadrži iznimne mudrosti na kojima Mu treba zahvaljivati.

Sažetak onog što je spomenuo kao lijek za ružno mišljenje o Allahu:

1. spoznaja Allahovih imena i svojstava istinskom spoznajom, bez tahrifa i tevila.

2. azuman čovjek treba se posvetiti ovom pitanju tako da o Allahu misli lijepo, a ne ružno i ne neznalačke misli.

3. povratak Allahu tevdom od nepokornosti u pokornost, i istigfarom.

4. da osebi misli ružno, jer je insan taj koji je manjkav i od njega mogu doći ružne stvari.

Mesele

1. Tumačenje ajeta iz sure Ali-Imran; („i o Allahu su pomišljali ono što nije istina“. Tj. munafici su pomišljali.)

2. Tumačenje ajeta iz sure El-Feth; („koji o Allahu zlo misle“ – odnosi se na munafike)

3. Obavještenje da ta pojava ima svoje vrste koje se ne mogu pobrojati; (a to je svaka pomisao koja ne dolikuje u vezi Allaha)

4. Od toga se ne sačuva niko osim ko bude spoznao imena i svojstva te bude spoznao samog sebe. (stoga rteba to istraživati. Činjenica je da je insan taj koji je majkav i sklon ružnim djelima, dok je Allah apsolutno savršen i bez bilo kakvih nedostataka)

60. Poglavlje o onom što je došlo o poricateljima kadera (da se ubraia u veliki kufr)

Kader: to je Allahova tajna u vezi Njegovih stvorenja. Mi kader saznajemo tek kad se desi. Kader je vezan za tevhidur-rububijet posebno, a za tevhidul-esmai ves-sifati u određenoj mjeri. U pogledu kadera ljudi se dijele na tri vrste:

1. džebrije: koji potvrđuju kader pretjerano, tako da vjeruju kako čovjek nema nikakvu moć i izbor.
2. kaderije mutezile: koji potvrđuju da čovjek ima izbor i moć u svojim djelima, ali su pretjerali u tome vjerujući da Allah u djelima ljudi nema nikakve volje i stvaranja.
3. sunije: spojili su sve dokaze i zauzeli ispravan stav. Vjeruju u kada i kader i potvrđuju da čovjek ima vlastitu volju, koja je povezana s Allahovom voljom.

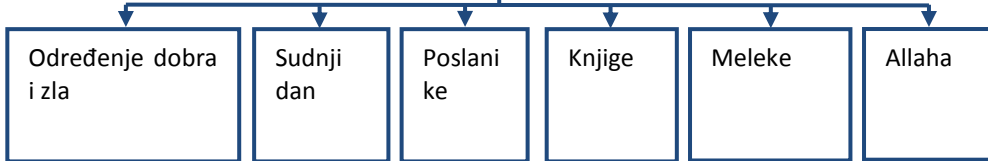
Velike su koristi od imana u kada i kader, a neke od njih su:

1. time se upotpunjava vjerovanje u tevhidur-rububijet.
2. iz njega proizlazi iskreno oslanjanje na Allaha.
3. to srcu donosi smiraj. Kad znaš da te nije moglo zadesiti ono što te promašilo, i da te nije moglo promašiti ono što te zadesilo, bit ćeš smiren. S tim da svakako trebaš poduzimati korisne uzroke.
4. sprečava samodopadljivost kod čovjeka i zadivljenost svojim djelom, jer je svjestan da mu je Allah ukazao tu blagodat da uradi to pohvalno djelo.
5. neće tugovati zbog onog što ga azdesi, jer je svjestan da mu je to odredba od Allaha i da je u tome Njegova milost i mudrost.
6. čovjek poduzima uzroke jer on vjeruje u mudrosti Allaha jer On sve što određuje vezuje za uzroke.

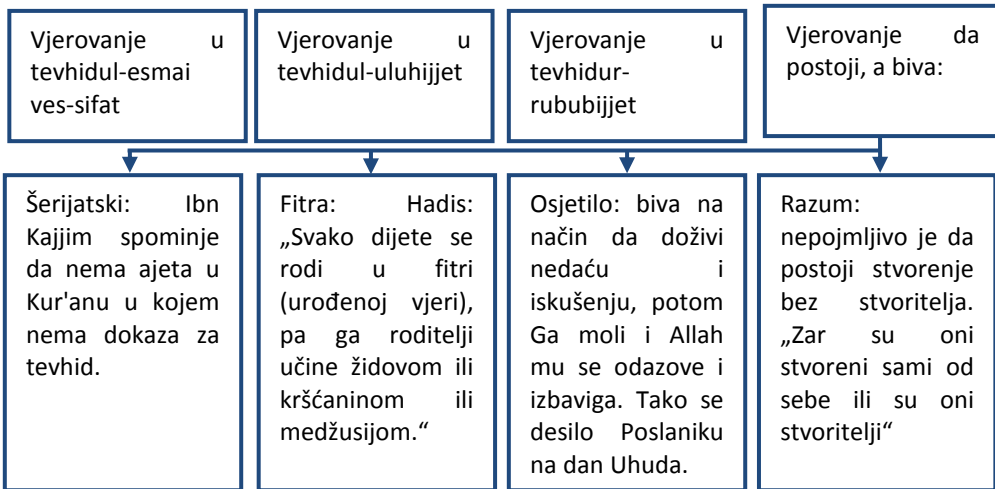
Prvi dokaz

Ibn Omer je rekao: "Tako mi Onog u Čijoj je ruci Ibn Omerova duša, kad bi neko od vas imao zlata koliko je brdo Uhud i potrošio ga na Allahovom putu, ne bi mu bilo primljeno kod Allaha dok ne bude vjerovao u kader (određenje)", a zatim je kao dokaz naveo Vjerovjesnikove riječi: "Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan i da vjeruješ u određenje i dobro i loše." Bilježi ga Muslim.

Iman je: očitovanje jezikom, vjerovanje srcem i potvrđivanje udovima i tjelesnim organima. Povećava se s pokornošću, a smanjuje s nepokornošću. Ima šest ruknova, a to su vjerovanje u:

„Da vjeruješ u Allaha.“ Iman u Allaha podr azumijeva četiri stvari:

U njegove meleke: meleci su nevidljivi svijet. Allah ih je stvorio od svjetlosti. Uvijek su pokorni Allahu, nikad nepokorni. Imaju duše. Kao što je Džibril nazvan Sveti duh, i tijela, kao što se vidi iz ajeta: „Koji je meleke učinio izaslanicima sa po dva, tri i četiri krila. A, Svo stvaranju dodaje šta hoće.“ Imaju razum i srca: „I kad iz srca njihovih nestane straha oni će upitati: "Šta je to rekao Gospodar vaš?"“

Vjerujemo u njih i u one čija nam je imena Allah otkrio, kao što su Džibril, Mikail, Israfil. Vjerujemo u njihova svojstva: „nisu nepokorni Allahu i izvršavaju ono što im naredi“. Vjerujemo u njihova zaduženja, kao što je postojanje skupine zadužene da nosi Arš. I, vjerujemo u druge obavijesti o njima.

U Njegove knjige – obaveza je da vjerujemo da je to Allahov govor stvarno, a ne alegorično, da su objavljene i da nisu stvorene i da je Allah sa svakim poslanikom objavio knjigu. Vjerujemo u njih i u imena o kojima nas je Allah obavijestio i o vijesti o njima o kojima nas je On obavijestio.

Vjerujemo u njihove propise općenito i detaljno, ako nisu derogirani. Vjerujemo da je Kur'an derogirao sve prijašnjeknjige, a one su Tevrat, Zebur, Indžil, Suhufi Ibrahima i Suhufi Musaa.

i Njegove poslanike – vadžib je da vjerujemo da su oni ljudi, nemaju nikave karakteristike rububijjeta. Allahovi su robovi i nije ih dozvoljeno obožavati. Allah ih je poslao i objavio im objavu i pomogao ih znakovima. Vjerujemo da su poslanici ispunili emanet i savjetovali ummet, dostavili poslanicu, vodili istinski džihad radi Allaha. Vjerujemo u njih i u imena i osobine o kojima nas je Allah obavijestio i vjerujemo u vijesti o njima.

Vjerujemo da je prvi vjerovjesnik bio Adem, a prvi poslanik Nuh, dok je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Pečat vjerovjesnika i poslanika. Vjerujemo da su svi prethodni šerijati derogirani šerijatom Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Ulul-azm su petorica spomenutih u surama eš-Šura i el-Ahzab (Muhammed, Nuh, Ibrahim, Musa, Isa)

i Sudnji dan – obuhvata iman u sve o čemu je Vjerovjesnik obavijestio da će se dešavati nakon smrti, kao što je iskušenje u kaburu, puhanje u sur, ustajanje ljudi iz kabura, mizan, listovi, sirat, havd, šefat, Džennet, Džehennem, da će vjernici vidjeti svog Gospodara na Sudnjem danu i u Džennetu, te druge stvari od gajba.

i da vjeruješ u određenje dobra i zla – povonio je glagol *vjerovati* jer je vjerovanje u kader jako bitno. Odredba ima četiri stepena: značenje, zapisivanje, volja, stvaranje.

Znanje:

vjerovanje da je Allah sve znao, i detaljno i općenito. Dokaz su riječi „On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih.“

Zapisivanje:

vjerovanje da je Allah zapisao odredbusvega do Sudnjeg dana. Dokaz je: „Nema ničeg skrivenog ni na nebu ni na Zemlji, a da nije u Knjizi jasnoj.“

Volja: vjerovanje da biva ono što Allah hoće, a ono što ne želi ne može biti; i da rob ima volju, koja je dio Allahove volje: „A vi nećete htjeti osim ono što Allah htjedne.“

Stvaranje: nema ničeg što Allah nije stvorio i uredio i pod Njegovom je vlašću, pa i djela stvorenja. Dokaz je: „Allah je stvorio vas i ono što radite.“

Dokazi od 2 do 4

2. Ubade ibn Samit je rekao svom sinu: "Sinčiću moj, nećeš osjetiti slast vjerovanja dok ne budeš znao da te ono što te zadesilo nije moglo mimoći, a ono što te mimoišlo nije te moglo zadesiti. Čuo sam Allahova Poslanika da kaže: 'Prvo što je Allah stvorio bilo je pero, potom mu je rekao: 'Piši!' 'Šta da pišem, Gospodaru', upitalo je. 'Piši određenje svih stvari do Sudnjeg dana', rekao je.' Sinčiću moj, čuo sam Allahova Poslanika da kaže: 'Ko umre vjerujući u nešto drugo a ne u ovo – nije moj sljedbenik.'"

U predanju kod Ahmeda navodi se: "Prvo što je Allah stvorio bilo je pero. Allah mu je rekao: 'Piši'. Tada je zapisano šta će se događati do Sudnjega dana."

3. Ibn Vehb, u svojoj predaji, navodi da je Allahov Poslanik rekao: "Ko ne bude vjerovao u određenje dobra i zla – Allah će ga spaliti u vatri."

4. U Musnedu i Sunenu se prenosi od Ibn Dejlemija da je rekao: "Otišao sam Ubejju ibn Kabu i rekao: 'U duši osjećam nešto u pogledu kadera (određenja). Pričaj mi nešto, ne bi li to Allah otklonio iz mog srca.' Ubejj je rekao: 'Kad bi potrošio zlata koliko je brdo Uhud – ne bi ga od tebe Allah primio sve dok ne budeš vjerovao u kader. Znaj da te ono što ti se desilo nije moglo mimoći, a ono što te je mimoišlo nije te moglo zadesiti. Kad bi umro vjerujući drugačije – bio bi od stanovnika Vatre.'" Ibn Dejlemi kaže: "Potom sam otišao Abdullahu ibn Mesudu, Huzejfi ibn Jemanu, Zejdu ibn Sabitu i svi su mi ispričali isto to, prenoseći od Vjerovjesnika" Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Hakim u svom Sahihu.

dok ne budeš znao – Allah je ukazao na ovo značenje u riječima: „Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi, - to je Allahu, uistinu, lahko – da ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On daje. Allah ne voli nikakve razmetljivce, hvalisavce.“ (el-Hadid, 22-23)

Sinčiću moj – ljubaznost prema djeci prilikom podučavanja. Također, ovo ukazuje da djecu treba podučavati vjeri s dokazom: 1. Da se dijete navikne da slijedi dokaz; 2. Da navikavamo dijete da voli Poslanika.

U duši osjećam nešto u pogledu određenja – Primjer Dejlemija nam kazuje koliko je opasno druženje sa novotarima koji su skeptični u vezi kadera.

pero – navodi se sa fethom (el-kaleme) i sa dammom (el-kalemu).

el-kalemu (sa dammom na kraju) – znači da je pero prvo što je stvoreno u odnosu na ono što vidimo, poput nebesa i Zemlje, pa je to odnosno prvenstvo, a ne opće. Ibn Kajjim je u stihovima kazao: „Ljudi se razilaze o peru sa kojim je napisana odredba Allahova, je li bilo prije Arša ili poslije, na dva govora kod Ebul-Alaa el-Hemezanija. Tačno je da je Arš prije pera, jer je postojao prije zapisivanja.“
El-kaleme (sa fethom na kraju) – znači da je Allah naredio peru da piše čim ga je stvorio.

Mesele

1. Pojašnjenje obaveznosti vjerovanja u kader;
2. Pojašnjenje načina na koji vjerujemo u njega; (da vjerujemo u stepene kadera)
3. Propadanje djela one osobe koja ne vjeruje u njega; (jer je nevjernik velikim kufrom)
4. Obavještenje da niko neće osjetiti slast imana sve dok ne povjeruje u kader;
5. Spominjanje prvoga što je Allah stvorio; (nema sumnje da je per stvoreno poslije Arša, ali je prvo u odnosu na stvorenja koje vidimo, poput neba i Zemlje)
6. U tom času je određeno sve što će se desiti do Sudnjega dana; (ovdje je primjer Allahovog obraćanja neživom i da ono razumije Njegovo obraćanje i odaziva se)
7. Poslanik je čist od onih koji ne budu vjerovali u njega; (a takvi su nevjernici velikim kufrom koji izvodi iz vjere)
8. Praksa ispravnih prethodnika da svaku nejasnoću uklanjaju pitajući učenjaka; (dozvoljenost pitanja više učenjaka radi povećanja sigurnosti, a ne radi traženja olakšica)
9. Učenjaci su odgovorili tako da su uklonili njegovu nejasnoću i to na način da su govor pripisali samo Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. (time se potpuno otklanja nejasnoća kod vjernika. Nema smetnje da se navedu razumski dokazi ili materijalni, da bi se oponent uvjerio, a vjernik dodatno umirio srce. Ovdje je i četvrti dokaz, a to je fitra.)

61. Poglavlje o onima koji crtaju i vajaju (žestoka prijetnja)

1. crtanje i vajanje je stvaranje i kreiranje novog iz nepostojećeg, i predstavlja pridruživanje Allahu u stvaranju.
2. prvi širk na Zemlji uzrokovan je postojanjem slika i kipova.

Dokati od 1 do 5

1. Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Uzvišeni Allah je rekao: 'Ima li većeg nasilnika od onog koji pokušava stvarati kao što Ja stvaram? Neka, ako mogu, stvore sjemenku! Neka, ako mogu, stvore zrnce pšenice!'" Bilježe ga Buhari i Muslim.
2. Također, Buhari i Muslim bilježe od Aiše da je Allahov Poslanik rekao: "Najžešćom kaznom na Sudnjem danu bit će kažnjeni oni koji se nadmeću sa Allahovim stvaranjem."
3. Buhari i Muslim bilježe od Ibn Abbasa da je čuo Allahovog Poslanika da kaže: "Svaki crtač i vajar će u Vatru. Za svaku sliku bit će mu stvorena duša koja će ga mučiti u Džehennemu."
4. Buhari i Muslim bilježe od Ibn Abbasa da je Allahov Poslanik rekao: "Ko nacrtá sliku na dunjaluku – biće zadužen da u nju udahne dušu (na ahiretu), a on je neće moći udahnuti."
5. Muslim bilježi od Ebu Hejjadža da mu je Alija rekao: "Poslat ću te s onim s čime je mene poslao Allahov Poslanik: da ne ostaviš sliku, a da je ne izbrišeš, niti uzdignut mezar, a da ga ne poravnaš."

Kazna za onog koji slika i pravi kipove: 1. Od svih ljudi njima je najteža kazna; 2. Proklet je; 3. U svaki lik koji je napravio Allah će udahnuti dušu i to će ga kažnjavati u Džehennemu; 4. Bit će u Džehennemu; 5. Bit će traženo od njega da udahne dušu u njih, a neće moći; 6. Niko od njega nije veći nasilnik u ovom domenu, ili je na vrhuncu zulma.

da je ne izbrišeš – ako je obojena, da joj izbriše boju, a ako je kip da mu ukloni glavu, ako je uklesana, da pokvari izgled lica da se ne prepozna. Vanjština hadisa ukazuje da se odnosi i na ono što se obožava i na ono što se ne obožava mimo Allaha.

niti uzdignut mezar – uzdignut, a da ga ne poravnaš – ima dva značenja:

1. učiniti ga lijepim kako nalaže šerijat; 2. Da ga poravna u ravni kabura oko njega

Vrste posjedovanja slika

1. radi veličanja uslikanog. Ovo je haram, bez sumnje, jer veličanje vladara posjedovanjem njihovih slika umanjuje potpunost tevhidur-rububijeta, dok je posjedovanje slika pobožnjaka, umanjuje potpunost tevhidul-uluhijeta.
2. radi užitka u onom što je naslikano. Ovo je haram zbog smutnje.
3. za uspomenu, kao što je slikanje djece. Ovo je, također, haram.
4. da je primoran. Kao što su slike na novčanicama ili dokumentima. Ovo nije grijeh, jer se ne može izbjeći
5. slike koje nisu njegove, niti ima želju za njima, kao što su slike u novinama. Ovo nema smetnje, ali je bolje da ih izbriše, ako je lahko i nema štete.
6. da je u ponižavajućem položaju, kao da bude bačena na smetlište. Ovo nema smetnje. A pod ovim se ne podrazumijevaju slike na odjeći.

Mesele

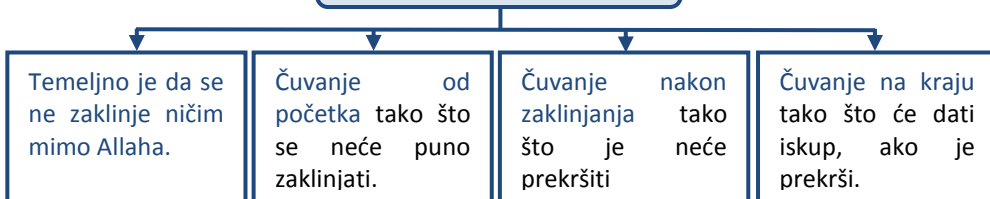
1. Strogo ophođenje prema slikarima;
2. Skretanje pažnje na uzrok, a to je ostavljanje lijepog odnosa prema Allahu što se uzima iz riječi: "A ko je veći nasilnik od onog koji hoće da stvara kao što Ja stvaram?";
3. Skretanje pažnje na Njegovu moć, kao i na njihovu nemoć, što se vidi iz riječi: "Pa, neka stvore trun,";
4. Jasna obavijest da će oni biti najstrožije kažnjeni;
5. Allah će stvoriti onoliko duša koliko slikar bude naslikao slika, koje će mučiti slikara u Džehennem;
6. Bit će mu naređeno da u njih udahne duše;
7. Naredba njihovog brisanja, ako se nađu

62. Poglavlje o onom što je došlo o čestom zaklinjanju (i prijetnji kaznom zbog toga)

Prvi dokaz

Rekao je Uzvišeni: „a o zakletvama svojim brinite“

Stepeni čuvanja zakletvi

Dokazi od 2 do 6

2. Ebu Hurejre prenosi da je čuo Allahovog Poslanika da kaže: “Zakletva je uzrok dobre prođe robe i uzrok brisanja zarade.” Bilježe ga Buhari i Muslim.
3. Selman prenosi da je Allahov Poslanik rekao: “Sa tri osobe Allah neće govoriti niti ih od grijeha očistiti i njima pripada bolna kazna: sijedi starac koji bludniči, siromašni oholi uobraženik i čovjek koji je Allahovo ime učinio svojom robom, pa ne kupuje nego zaklinjući se, niti prodaje osim zaklinjanjem.” Bilježi ga Taberani vjerodostojnim senedom.
4. Buhari u Sahihu bilježi od Imrana ibn Husajna da je Allahov Poslanik rekao: “Najbolji moj ummet su oni koji žive u ovom mom stoljeću, zatim oni koji će doći poslije njih.” (Imran je rekao: “Ne znam da li je poslije svoga stoljeća spomenuo dva ili tri?”) “Zatim će poslije vas doći narod koji svjedoči, iako se to od njega ne traži, koji vara i nije od povjerenja, koji se zavjetuje, a zavjete ne ispunjava. Oni će biti debeli.”
5. Također u Buharijevom Sahihu se navodi od Ibn Mesuda da je Vjerovjesnik rekao: “Najbolji su ljudi u ovom mom stoljeću, zatim oni poslije njih, zatim oni poslije njih. Zatim će doći ljudi čije će svjedočenje pretjecati njihovo zaklinjanje, a njihovo zaklinjanje preticati njihovo svjedočenje.”
6. Ibrahim je rekao: “Kad smo bili mali, udarali su nas zbog svjedočenja i obećavanja.”

“Zakletva je uzrok dobre prođe robe – tj. pomaže da proda robu. i uzrok brisanja zarade – tj. uništava zaradu.

niti ih od grijeha očistiti – na Sudnjem danu neće biti povjerljivi niti pravednici niti će im biti posvjedočen iman.

sijedi starac koji bludniči – ušejmit je pojam koji označava starca kod kojeg je crna kosa pomiješana sa sijedom vlasima usljed starosti te je nestalo njegove strasti.

siromašni oholi – koji odbija istinu i oholi se nad ljudima

pa ne kupuje nego zaklinjući se – mnogo zaklinjanje ukazuje na to da čovjek ne cijeni zakletvu i ne smatra to bitnim.

iako svjedočenje od njega ne traži – značenje može biti da žure da posvjedoče, kao i da svjedoče lažno.

ljudi čije će svjedočenje pretjecati njihovo zaklinjanje – 1. Zbog nepovjerenaj prema njima neće se prihvatati njihovo svjedočenje bez zakletve; 2. Ili se misli da će to biti ljudi kojima će i zakletva i svjedočenje biti nešto nevažno.

Mesele

1. Oporuka o čuvanju zakletvi;
2. Obavještenje da je zakletva uzrok brze prodaje neke robe, ali da otklanja berićet;
3. Žestoka prijetnja onome koji ništa ne proda i ništa ne kupi, a da se ne zakune;
4. Skretanje pažnje da je grijeh veliki, a nema nikakve potrebe za tim;
5. Kuđenje onih koji se kunu iako se to od njih ne traži; (nije pokuđeno zaletiti se bez traženja, ako postoji potreba za tim)
6. Poslanik je pohvalio prve tri ili četiri generacije i spomenuo onoga što će se desiti nakon njih;
7. Kuđenje onih koji svjedoče iako se to od njih ne traži; (koji izdaju i u koje se ne može imati povjerenja, koji ne ispunjavaju zavjete, koji se tjelesno debljaju, a zapostavljaju poduzimanje uzroka za povećanje imana i znanja.)
8. Prethodnici su tukli djecu zbog svjedočenja i davanja prisege (jer su to smatrali krupnim djelima i trudili su se da odgoje djecu. uslovljava se kod udaranja djece:
 1. da je dijete u dobi kad može razumjeti pouku i nije dozvoljeno udarati dijete koje ne može shvatiti svrhu udarca.)
 2. da ga kažnjava onaj ko mu je staratelj.
 3. da u tome ne pretjeruje ni količinom ni načinom ni vrstom ni mjestom po kojem udara i sl.
 4. da je dijete učinilo nešto zbog čega zaslužuje kaznu.
 5. da je cilj udarca odgoj, a ne iskaljivanje vlastite srdžbe, jer bi to bila lična osveta.

63. Poglavlje o davanju Allahovog i Poslanikovog jamstva

Ne ispunjavanje obećanja Allahu je omalovažavanje Allaha i to narušava potpunost tevhide. Veličanje Allaha iskazuje se kroz odnos prema ljudima, makar bili nevjernici, čak i u najtežim uslovima, a to je džihad na Allahovom putu. Dakle, uvijek treba postupati po šerijatu, poštovati Allahovu zaštitu i zaštitu Poslanika.

Prvi i drugi dokaz

1. Rekao je Uzvišeni: „I ispunjavajte obaveze na koje ste se Allahovim imenom obavezali i ne kršite zakletve kad ste ih tvrdo dali, a Allaha kao jamca sebi uzeli, jer Allah zna ono što radite.“

2. Burejda prenosi da je Allahov Poslanik imao običaj kad postavi emira vojske ili čete, da mu oporuči da se boji Allaha i da muslimanima koji su s njim čini dobro. Govorio bi: “Krenite u pohod s Allahovim imenom, na Allahovom putu. Borite se protiv onih koji negiraju Allaha. Krenite u pohod, ali nemojte krasti ratni plijen, nemojte kršiti ugovor, nemojte masakrirati, nemojte ubijati djecu. Kada susretnoš svoje neprijatelje mušrike, pozovi ih da prihvate jedno od troje i bilo koje da prihvate, primi to od njih i ostavi ih. Pozovi u islam, pa ako ti se odazovu – prihvati to od njih i ostavi ih. Zatim, pozovi ih da se presele iz svoga mjesta u mjesto muhadžira (Medinu) i da imaju obavezu koju imaju muhadžiri. Ukoliko to odbiju, obavijesti ih da će imati status koji imaju muslimani beduini i da će se nad njima primjenjivati Allahovi propisi koji se primjenjuju prema vjernicima. Oni u tom slučaju neće dobijati ništa od ganime (ratnog plijena) i fej’a (plijena uzetog bez borbe), osim ukoliko se budu borili u redovima muslimana. Ukoliko sve to odbiju, pitaj ih prihvataju li da daju džizju, pa ako ti se odazovu – prihvati to od njih i ostavi ih. Ukoliko odbiju, zatraži pomoć od Allaha i bori se protiv njih. Kad opkoliš stanovnike utvrđenja i oni zatraže od tebe da sklopiš s njima ugovor dajući im Allahovo jamstvo i jamstvo Njegova Vjerovjesnika – nemoj im davati Allahovo jamstvo i jamstvo Njegova Poslanika, nego im daj svoje jamstvo i jamstvo svojih drugova, jer će biti lakše da prekinete vaše jamstvo i jamstvo tvojih drugova od prekidanja jamstva Allahovog i Njegovog Poslanika. Kada opsjedneš stanovnike neke tvrđave i oni od tebe zatraže da im sudiš po Allahovoj presudi – nemoj im suditi po Allahovoj presudi, nego im sudi po svojoj presudi, jer ti ne znaš hoćeš li pogoditi Allahovu presudu u pogledu njih ili nećeš.” Bilježi ga Muslim.

Vojske – džejš u arapskom jeziku odnosi se na vojnu jedinicu veću od četiristo boraca.
ili čete – serijje u arapskom jeziku označava jedinicu manju od četiristo boraca.
“Krenite u pohod s Allahovim imenom – 1. Tražeći pomoć od Allaha; 2. Započnite pohod s bismillom.
Na Allahovom putu – obuhvata nijet i djelo.
koji negiraju Allaha – tj. da se ne bori iz pristranosti, nacionalizma ili patriotizma, nego da se bori radi plemenitog cilja da ih spasi od Vatre. Kufr se bazira na poricanje i neodobravanje.
nemojte krasti ratni plijen – veliki je grijeh sakriti nešto od ganime i prisvojiti za sebe.
nemojte kršiti ugovor – ugovore koje smo dali ne smijemo prekršiti, a dozvoljene su varke u ratu, jer rat je varka.
nemojte masakrirati – sakaćenje tijela, jer nema potrebe za tim i to je osvećivanje neprimjereno.
nemojte ubijati djecu – muslimani ne ubijaju djecu, žene, starce, pobožnjake, bolesnike, osim u samoodbrani i ako agitiraju za borbu ili imaju neku ulogu u ratu.
Kada susretnješ svoje neprijatelje – ovo je podizanje borbenog duha.
ganime (ratnog plijena) – ratni plijen koji je uzet od neprijatelja u borbi ili mu je pridružen
i fej’a (plijena uzetog bez borbe) – ono što pripada bejtul-malu, poput petine od petine ganime, haradža, džizje
osim ukoliko se budu borili u redovima muslimana – tj. ako prime islam i bore se, pripada im ganima i fej kao ostalim muslimanima.
džizju – imetak koji plaćaju nemuslimani, kao naknadu za zaštitu i život u muslimanskoj zemlji. Ovdje je dokaz da je dozvoljeno uzimanje džizje i od ostalih vrsta nevjernika, ne samo od kršćana, židova i medžusija.

Postupanje sa muahidima

Ako se dvoume oko poštivanja, raskidamo ugovor: „Čim primijetiš vjerolomstvo nekog plemena, i ti njemu isto tako otkazi ugovor“

Ako prekrše ugovor, ugovor se raskida i borba postaje dozvoljena: „a ako prekrše zakletve, nakon datog ugovora...“

Obaveza je da se držimo ugovora, sve dok se oni pridržavaju: „i ispunjavajte im ugovore, dok oni ispunjavaju prema vama“.

Šta nemuslimani rade muslimani u ratu	Šta muslimani rade kjařirima u džihadu
Ubijaju Źene, djecu, starce itd.	Zabrana ubijanja, djece, Źena, poboŹnjaka, bolesnika
Bore se radi dunjaluka	Borba je u njihovom interesu (da ih izbave iz zablude)
Mnogo krše ugovore	Ispunjavaju ugovore
Ne obavješćavaju o raskidanju ugovora, ako muslimani učine nešto	Ako nevjernici prekrše ugovor, obavijeste ih da je ugovor poništen
Izdaju	Neće ih izdati
Masakriraju	Neće masakrirati njihove mrtve
Prije borbe ne daju opcije, u osnovi	Prije borbe će im ponuditi da prime islam ili plaćaju džizju.
Presude im se temelje na nepravdi	Pravedno će im suditi i neće im činiti nepravdu.
Vjerovjesnik je ubio samo jednog	Od početka poslanstva do Vjerovjesnikovog preseljenja broj ubijenih nije prešao hiljadu.
	Nije ubijena Źena, dijete niti starac.

Mesele

1. Razlika između Allahove zaštite i Poslanikove zaštite i vjerničke zaštite.
2. Upućivanje na manje opasnu od dvije stvari.
3. Rekao je Poslanik „Borite se u ime Allaha, na Allahovom putu“ (obaveza je u borbi traŹiti pomoć od Allaha, biti iskren i postupati po Njegovom šerijatu)
4. Poslanik je rekao: „Borite se protiv onih koji ne vjeruju u Allaha“ (uzrok borbe je njihov kufr)
5. Poslanik je rekao: „TraŹi pomoć od Allaha i bori se protiv njih“ (borac se ne treba uzdati u svoju snagu i oruŹje)
6. Razlika između Allahovog suda i suda uleme.
7. Ashab, u slućaju potrebe, donese presudu za koju ne zna je li u skladu s Allahovom presudom ili nije (ovo se ne odnosi samo na ashabe, nego i na one poslije njih)

64. Iksam (zaklinjanje nekoga/nečega, ili u vezi nekoga/nečega) Allahom

Ovo je uzdizanje nad Allahom i ružan edeb i zabranjivanje Njegove dobrote i ružno mišljenje. Sve to je oprečno temeljima tevhida, jer je uzdizanje nad Allahom omalovažavanje.

Vrste iksama na Allaha

Zabranjeno i može poništiti djelo. Ako ga na to navede zadivljenost sobom i ružno mišljenje o Allahu.	Dozvoljeno je da se zakune na Allaha usljed velike nade i lijepog mišljenja o Njemu, pod uslovom da ima dobro djelo, kao što je u priči Enesa ibn Nadra.	Dozvoljeno je da se zakune na nešto o čemu su Allah i Poslanik obavijestili potvrdno ili odrično. Pokazatelj je snažnog uvjerenja. Npr. kaže „Allaha mi, Allah će Poslanika učiniti šefadžijom na Sudnjem danu.“
---	--	--

Prvi i drugi dokaz

1. Džundub ibn Abdullaha prenosi da je Allahov Poslanik rekao: „Neki čovjek je rekao: ‘Tako mi Allaha, neće Allah oprostiti tom i tom.’ Na to je Allah rekao: ‘Ko može da se zakune sa Mnom da Ja nekome neću oprostiti? Ja sam mu već oprostio, a tvoje djelo poništio.’” Bilježi ga Muslim.
2. Ebu Hurejre prenosi da je ove riječi rekao pobožan čovjek. Ebu Hurejre je rekao: „Rekao je riječ koja je upropastila njegov dunjaluk i ahiret.”

neće Allah oprostiti tom i tom – ukazuje na gubljenje nade u Allahovu milost.
Na to je Allah rekao: ‘Ko može da se zakune sa Mnom da Ja nekome neću oprostiti – ko se smije zakleti da ću nekome uskratiti Svoju dobrotu i blagodat i da mu neću oprostiti.

Mesele

1. Upozorenje na oholosti prema Allahu;
2. Svakom od nas vatra je bliža od kajiša naših papuča;
3. Džennet je isto tako blizak;
4. U hadisu je dokaz zbog riječi: Čovjek nekada izgovori neku riječ... " (do kraja);
5. Nekada čovjeku bude oprošteno zbog nečeg što je čovjeku od najnepoželjnijih stvari.

65. Ne moli se Allah da se zauzima kod Svojih stvorenja (zbog Njegovog savršenstva)

Traženje od Allaha da se zauzima kod stvorenja je umanjivanje Njegove veličine, jer se stavlja ispod nivoa stvorenja kod kojeg bi se trebao zauzimati.

Prvi dokaz

Džubejr ibn Mutim prenosi da je neki beduin došao Vjerovjesniku i rekao: "Allahov Poslaniče, ljudi su iscrpljeni, porodice gladne, a imeci uništeni; pa, zamoli svoga Gospodara; mi, zaista, tražimo od Allaha da se zauzme kod tebe i tražimo od tebe da se zauzmeš kod Allaha." Vjerovjesnik je tada rekao: "Subhanallah! Subhanallah!" I, spominjao je tako Allaha toliko dugo da se to (kao nelagoda) osjetilo na licima njegovih ashaba. Potom je Vjerovjesnik rekao: "Teško tebi! Znaš li ti ko je Allah? Zaista je Allah Uzvišeniji od toga. Od Allaha se ne traži da se zauzima kod bilo kojeg Njegovog stvorenja..." – I naveo je hadis do kraja. Hadis bilježi Ebu Davud.

ljudi su iscrpljeni – oslabili. A, imeci uništeni – zbog nedostatka kiše i plodnosti.
 pa, zamoli svoga Gospodara – ovo je dozvoljeno tražiti od onog za koga se nadamo da će mu Allah uslišati dove, bez uvjerenja da smo ovisni o njegovoj dovi.
 mi, zaista, tražimo od Allaha da se zauzme kod tebe – tj. učinili su Allaha posrednikom između njih i Poslanika, čime su Allaha stavili na stepen niži od Poslanika, a to je neispravno.
 Subhanallah, subahanallah – na ovaj način ukazao je kako je to krupna greška, istovremeno izražavajući negodovanje zbog toga i ukazujući da je Allah čist od toga.
 Teško tebi – izraz samilosti i sažaljenja.

Mesele

1. Neodobravanje onome ko kaže: "Mi od Allaha tražimo da se zauzme kod tebe";
2. Njegova promjena koja se primijetila na licima njegovih ashaba;
3. Nije mu prigovorio za riječi: "Od tebe tražimo da se zauzmeš kod Allaha";
4. Skretanje pažnje na značenje: "Subhanallah";
5. Muslimani su od Vjerovjesnika tražili da moli za kišu (kada je bio živ. U Hadisu je pouka da insan kada moli Allaha treba spomenuti attribute kojima će umiliti Allah da mu se odazove.)

66. Poglavlje: o tome da je Vjerovjesnik čuvao granice tevhida i zatvarao puteve širka (čak i na nivou verbalnog)

Dokaz prvi i drugi

1. Abdullah ibnuš-Šihhira je rekao: "Bio sam u delegaciji plemena Benu Amir koja je otišla Vjerovjesniku, pa smo mu rekli: 'Ti si naš es-sejjid (gospodin, gospod).' 'Es-Sejjid je Allah Uzvišeni', rekao je. 'Ti si najvredniji među nama, najbogatiji i najmoćniji', rekli smo. 'Recite to što ste rekli ili dio toga što ste rekli. I, nemojte da budete šejtanovi predstavnici i pomagači.'" Bilježi ga Ebu Davud sa dobrim senedom.
2. Enes prenosi da su neki ljudi rekli: "O, Allahov Poslaniče! O, najbolji među nama, sine najboljeg među nama! Ti si naš gospodin i sin našeg gospodina!" A, on im je rekao: "O ljudi, recite to što ste rekli ili dio toga. I, nemojte da vas šejtan zavede. Ja sam Muhammed, Allahov rob i Njegov Poslanik. Ne volim da me uzdižete iznad moga položaja na koji me je postavio Allah Uzvišeni." Bilježi

Es-Sejjid je Allah Uzvišeni – es-Sejjid je jedno od Allahovih imena i od značenja je imena es-Samed. Ovim ih je upozorio da u oslovljavanju ljudi ovom titulom ne prekoračuju ograničeno značenje na opće i apsolutno značenje koje se odnosi samo na Allaha.

I, nemojte da budete šejtanovi predstavnici i pomagači – nemojte da vas šejtan navede da govorite neprimjerene riječi. Potom ih je uputio da to šta treba da rade i zabranio im ono što nije primjereno, kao bi sačuvao tevhid od narušavanja potpunosti ili potpunog narušavanja.

O, najbolji među nama – po porijeklu i položaju i stanju. Sine najboljih od nas – po porijeklu, ne i po položaju i stanju.

Mesele

1. Upozorenje ljudi na guluv (zastranjivanje)
2. Šta treba reći onaj kome se kaže „ti si naš sejjid“ (reći će „es-Sejjid je Allah“. Po ovome fasika, munafika i kjafera, bio muško ili žensko, nije dozvoljeno osloviti sa sejjid).
3. Vjerovjesnik im je rekao „nemojte da budete šejtanovi predstavnici i pomagači“ iako su rekli istinu.
4. Vjerovjesnik je rekao: „Ne volim da me uzdižete iznad moga položaja“ (a to je da je Allahov rob i Njegov Poslanik)

Deseto: Završetak (jedno poglavlje)

Dao je završetak ovom poglavlju, a Allah najblje zna, iz sljedećih razloga:

1. da ne budemo kao mušrici koji nisu valjano veličali Allaha.
2. da se ne obmanemo svojim djelima, jer djelo svakog čovjeka je manjkavo, pa se treba poniziti pred Allahom i potčiniti Mu se.
3. povodeći se za imamo Buharijem koji je završio s hadisom „dvije riječi lahke na mizanu“. Pa, kao da poziva da učinimo teškim svoj mizan s ovom knjigom, kao što su teška ova stvorenja, i traži oprost za poropuste.

67. Poglavlje o riječima Uzvišenog „Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim! “

Mislio se na to da mušrici ne veličaju Allaha kako dolikuje, jer Mu čine širk, pridružujući Mu Njegova stvorenja, a On je čist od svakog nedostatka i lišen je sudruga. A, da su ga veličali kako treba ne bi obožavali i pokoravali se drugima mimo Njega.

Drugi dokaz

Ibn Mesud prenosi: “Neki rabin je došao Allahovom Poslaniku i rekao: ‘Muhammede, mi nalazimo da će Allah nebesa staviti na prst i zemlje na prst i drveće na prst i vodu na prst i rosu na prst, i ostala stvorenja na prst, a zatim reći: ‘Ja sam vladar.’ Vjerovjesnik se nasmiješio tako da su mu se ukazali umnjaci, potvrđujući tu vijest. Zatim je Allahov Poslanikproučio: *‘Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u šaci Njegovoj biti.’*”

U predaji kod Muslima: „i brda i stabla na prstu, a potom će ih protresti i reći: ‘Ja sam vladar, Ja sam Allah.’“

U predaji kod Buharija: „Učinit će nebesa na prstu, vodu i rosu na prstu, i ostala stvorenja na prstu.“ Bilježe ga Buhari i Muslim.

Olakšani komentar Knjige o tevhidu

Habr ili hibr je učenjak velikog znanja. Kaže se i bahr (more). „Nalazimo“ tj. u Tevra. U ovom imamo potvrdu prstiju Allahu i to je svojstvo istinsko, kako dolikuje Allahu, kao što je i ruka Allahovo istinsko svojstvo kako dolikuje Njemu.

Dokazi od tri do pet

3. Muslim bilježi od Ibn Omera merfu hadis: “Allah će smotati nebesa na Sudnjem danu, zatim ih uzeti Svojom desnom rukom i zatim kazati: ‘Ja sam vladar. Gdje su silni? Gdje su oholi?’ Zatim će smotati sedam zemalja, potom ih uzeti Svojom lijevom rukom i kazati: ‘Ja sam Vladar. Gdje su silni? Gdje su oholi?’”

4. Ibn Abbas je rekao: “Sedam nebesa i sedam zemalja su u Šaci Milostivog kao zrno gorušice u ruci nekog od vas.”

5. Ibn Džerir je rekao: “Obavijestio me je Junus da ga je obavijestio Ibn Vehb, prenoseći od Ibn Zejda, a on od svog oca da je Allahov Poslanik rekao: ‘Sedam nebesa u odnosu na Kursijj su kao sedam dirhema bačenih na turs.’”

I rekao je da je Ebu Zerr kazao: “Čuo sam Allahovog Poslanika da kaže: ‘U odnosu na Arš, Kursijj je kao narukvica od željeza bačena na tlo pustinje.’”

Ja sam vladar – Meni pripada apsolutna vlast u kojoj Mi niko ne oponira.

Gdje su silni? Gdje su oholi – ovo je izazov. Znači: gdje su dunjalučki vladari koji su imali vlast i oholili se i uzdizali nad Allahovim robovima. A ti vladari bit će proživljeni kao sitni mravi i ljudi će gaziti po njima.

Svojom lijevom rukom – ovaj dodatak je šazz, a ako je mahfuz značenje bi bilo: Njegova druga ruka. Ovo ne negira hadis „obje Njegove ruke su desnice.“ I to nije kao ljevica stvorenja, koja je manje cijenjena (korisna) od desnice.

zrno gorušice – gorušica je biljka vrlo malog zrna. Ovo kazuje o veličini Allaha i da ga niko svojim znanjem ne može obuhvatiti.

Kursijj – mjesto dva Allahova stopala.

Turs – (štit) od kože ili drveta. Predmet koji se nosi u borbi da se njime zaštiti od sablje i koplja i sl.

Arš – veličanstveno stvorenje na koje se Allah uzvisio i samo On zna njegovu veličinu. Hadis ukazuje na veličinu Allaha, pa je odgovarajući u tumačenju ajeta u naslovu poglavlja.

Dokazi šesti i sedmi

6. Ibn Mesud je rekao: "Između dunjalučkog neba i onog koje slijedi je pet stotina godina. Između svaka dva neba je pet stotina godina. Između sedmog neba i Kursijja je pet stotina godina. Između Kursijja i vode je pet stotina godina, Arš je iznad vode, a Allah je iznad Arša. Za Njega nije tajna bilo šta što vi radite." Bilježi ga Ibn Mehdi od Hammada ibn Seleme, ovaj od Asima, on od Zirra, a on od Abdullaha.

Slično tome zabilježio je i Mesudi od Asima, on od Ebu Vaila, a on od Abdullaha.

Hafiz Zehebi, Allah Uzvišeni mu se smilovao, je rekao: "Prenosi se preko više lanaca prenosilaca."

7. Abbas ibn Abdulmuttalib prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Znate li koliko je između neba i zemlje?" Rekli smo: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju' "Između njih je putovanje dugo pet stotina godina. i sa svakog neba do drugoga jeste putovanje dugo pet stotina godina. Veličina svakog neba je pet stotina godina. Između sedmog neba i Arša je more od čijeg dna do površine ima kao između nebesa i zemlje. Allah Uzvišeni je iznad toga. Za Njega nije tajna bilo koje djelo koje ljudi rade."

Bilježe ga Ebu Davud i drugi.

a Allah je iznad Arša – jasan tekst o tome da je Allah iznad Arša uzdignut Svojim bićem i svojstvima.

Za Njega nije tajna bilo šta što vi radite – djela srca i tijela, koja se vide i čuju. To jer je Njegovo znanje opće i prostrano. Ovo je spomenuo nakon spomenja Allahove uzdignutosti, da bi objasnio kako to nije zapreka da sve zna o našim djelima. To je jasan išaret da je On uzdignut Svojim bićem.

Znate li – pitanje, a može biti da je cilj: 1. pobuđivanje želje da saznaju ono što će spomenuti; 2. skretanje pažnje na ono što će i kazati.

Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju – ovo se kaže za života Poslanika i u onome što je znao.

Mesele

1. Tumačenje ajeta: „A čitava Zemlja će na Sudnjem danu biti u Njegovoj šaci stisnuta“;
2. Ove znanosti i njima slične su bile kod Židova koji su bili u Vjerovjesnikovo vrijeme i nisu ih poricali, niti su ih tumačili alegorično; (Kao da kaže da su Židovi bolji od ovih koji iskrivljuju značenje, jer Židovi nisu to poricali i tumačili u prenesenom značenju)
3. Kada je židovski učenjak to spomenuo Vjerovjesniku on je potvrdio istinitost rečenog, potom su objavljeni ajeti Kur'ana koji su potvrdili tačnost toga;
4. Poslanik se mnogo smijao kad mu je Židov spomenuo ovo veličanstveno znanje;
5. jasan govor koji potvrđuje postojanje dviju ruku, kao i da će nebesa biti u desnoj, a Zemlje u lijevoj ruci; (dvije ruke Allahu potvrđene su Kur'anom i sunnetom i idžmaom selefa)
6. Jasno nazivanje druge ruke lijevom; (ova predaja je šazz, stoga nije prihvatljiva)
7. Spominjanje silnika i onih koji se ohole na tom mjestu;
8. Riječi: "Kao gorušica u šaci nekog od vas";
9. Veličina Kursijja u odnosu na nebesa; (kao sedam dirhema bačenih na turs)
10. Veličina Arša u odnosu na Kursijj; (kao halka bačena u pustinju)
11. Arš je jedno, a Kursijj nešto drugo;
12. Koliko ima između svaka dva neba; (pet stotina godina)
13. Koliko ima između sedmoga neba i kursijja; (pet stotina godina)
14. Koliko ima između kursijja i vode; (pet stotina godina)
15. Arš je iznad vode;
16. Allah je iznad Arša;
17. Koliko ima između neba i Zemlje; (pet stotina godina)
18. Debljina svakog neba je pet stotina godina;
19. More koje se nalazi iznad nebesa, razdaljina između njegovog najvišeg i najdubljeg dijela je pet stotina godina, a Allah najbolje zna. (Iz hadisa uzimamo ove koristi:
 1. Upozorenje na kontriranje Allahu.
 2. Allahu ništa od ljudskih djela nije skriveno)A, Allah najbolje na.
Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova i neka su blagoslov i mir na našeg Vjerovjesnika Muhammed. Molim Allaha za nas i za vas da naš kraj bude na tevhidu. Amin!

Ispit ostatka devetog dijela i završetka (16 poglavlja)

Prvo pitanje: označi ispravan odgovor ili dopuni praznine

1. Propis riječi selam na Allaha: mekruh – zabranjeno – dozvoljeno
2. Selam je Allahovo ime: afirmativno – negacijsko – oboje. I, Allaha se moli – ili se moli za Njega.
3. Ničemu se ne priželjkuje selam, osim ako može biti opisan time: tačno – netačno.
4. Propis riječi „Allahu, oprosti mi, ako želiš“: mekruh – zabranjeno – dozvoljeno.
5. Dozvoljeno je izuzimanje u dovi: tačno – netačno. Izuzimanje je uslov: tačno – netačno.
6. U dovi insan može biti neodlučan i usloviti: tačno – netačno.
7. Čovjek može tražiti šta god hoće u dovi, jer Allahu ništa nije nemoguće: tačno – netačno.
8. Dova „Allahu molim te da budem vratar na vratima Dženneta“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
9. „Allahu ne molim Te da dokineš odredbu, nego Te molim za blagost u njoj: dozvoljeno – nije dozvoljeno“.
10. Da li Allaha moliš za: Džennet – firdevs u Džennetu.
11. Uslovljenost se navodi i u dovi istihare: tačno – netačno.
12. Da li je dozvoljeno reći „rob/robinja tog i tog“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
13. Riječi robovlasnika „robe moj, daj mi to i to“: dozvoljeno – zabranjeno.
14. Zabrana da se robovi nazvaju „moj mladić ili moja djevojka“ je radi ostvarenja tevhida: tačno – netačno.
15. Traženje milostinje je zabranjeno ili pokuđeno, osim iz potrebe: tačno – netačno.
16. Ako te neko moli Allahovim imenom da mu daš novac kao bi kupio nešto što je abranjeno, da li mu trebaš dati: da – ne.
17. Propis odaziva onome koji traži nešto od nas Allahovim imenom: mustehab – vadžib.
18. Hadis „ko vas pozove, odazovite se“, misli se na pozivanje: na gozbu – dozivanje.
19. Odaziv na poziv na gozbu je: vadžib u svakom slučaju – mustehab, osim poziv na svadbenu gozbu.
20. Ko traži zaštitu od nečeg što je vadžib šerijatom da uradi ili ostavi: pruža mu se utočište – ne pruža mu se utočište.

21. „dovite za njega dok ne vidite da ste mu se odužili“, znači: uputite jednu dovu – nemojte škrtariti u dovi.
22. „Allahovim licem traži se samo Džennet“, znači: ne traži ništa od ljudi Allahovim licem – ne moli Allahovi licem za drugo osim za Džennet – oboje.
23. Svojestvo lica Allahu je potvrđeno u: Kur'anu – sunnetu – konsenzusom – sve navedeno.
24. Dova „Allahu molim te Tvojim plemenitim licem da mi pomogneš u hifzu Kur'ana“: dozvoljeno – nije dozvoljeno. Dova: „Allahu utječem se Tvojim licem od Vatre“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
25. Dova „Allahu molim te tvojim licem da me opskrbiš lijepim namještajem“: dozvoljeno – zabranjeno.
26. Riuječi „Da si me poslušao i da nisi oputovao ne bi ti se desila nesreća“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
27. Riječi „da nisam oputovao, ostvario bih profit“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
28. Riječi „da je Allah htio, ne bih slagao“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
29. Riječi „da imetak kao taj i taj, dijelio bih sadaku“: dozvoljeno, pohvalno – zabranjeno.
30. Riječi „da sam prisustvovao dersu, okoristio bih se“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
31. Razuman čovjek ne treba traćiti vrijeme na ono u čemu nema koristi: tačno – netačno.
32. Dozvoljeno se opravdavati kaderom u onom što je izvan čovjekove moći: tačno – netačno.
33. Dozvoljeno je opravdavati se kaderom: u musibetima, a ne u sramotnim djelima – obrnuto.
34. Psovanje vjetra je: dozvoljeno – zabranjeno. Riječi „dolazi nam kišni vjetar“: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
35. Kome se desi blagodat, dozvoljeno je da kaže „Allah me voli“: tačno – netačno.
36. Je li dozvoljeno za griješnika koji je bogat reći da ne zaslužuje taj imetak: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
37. Ako čovjek ne ispunjava vadžibe i čini harama, a svrdi da ima lijepo

- mišljenje o Allahu, ovo je: lijepo mišljenje – ružno mišljenje o Allahu.
38. Neki ljudi misle da im se Allah neće odazvati ako ga mole na propisan način i to je: lijepo mišljenje – ružno mišljenje.
 39. Riječi „Allahovo je da kazni pokornog i da nagradi nepokornog“, su: lijepo mišljenje – ružno mišljenje.
 40. Riječi „Ja zaslužujem taj položaj više od toga i toga“ su: lijepo mišljenje – ružno mišljenje.
 41. Kad se bolesniku kaže „jadnik“, „nije to zaslužio“, „da je do mene, ne bi ti se to desilo“, su: lijepo mišljenje o Allahu – ružno mišljenje.
 42. Riječi „da se mene pita taj i taj bi bio muftija“ su: dozvoljene – zabranjene.
 43. Riječi „put selameta“ su ružno mišljenje: tačno – netačno.
 44. Riječi „treba da budemo pošteđeni bolesti i da imamo obilniju opskrbu“ su: ružno mišljenje – lijepo mišljenje o Allahu.
 45. Čovjek o sebi treba misliti: lijepo – ružno.
 46. Vadžib je da o sebi misliš ružno da bi se obmanuo svojim stanjem: tačno – netačno.
 47. duša sadrži svako zlo, poput škrtosti i nasilja: tačno – netačno.
 48. Stepni kadaa i kadera ima: četiri – pet – tri.
 49. Propis onog koji poriče kada i kader: izlazi iz vjere – ne izlazi iz vjere.
 50. Riječi „osjećam nešto o kaderu“ znače: sumnju i zbunjenost – poricanje i negiranje.
 51. „u duši osjećam što o kaderu“ objasni značenje i da li je to kufr?
 52. El-kalem je: apsolutno prvo stvorenje – prvo stvorenje u dnosu na stvorenja koja vidimo.
 53. Običaj selefa bio je da, kad žele otkloniti sumnje, pitaju: učenjake – pobožnjake.
 54. Dozvoljeno je pitati više učenjaka, ako je: radi dodatne otvrde – radi traženja olakšica – oboje.
 55. Sumnja se potpuno otklanja, ako se stvar pripíše: Allahu i Poslaniku – ulemi.
 56. Vadžib je da neslušamo šubhe jer nas mogu obmanuti: tačno – netačno.
 57. Većina ljudi krši Vjerovjesnikovu naredbu o šubhama i sluša ih i širi: tačno – netačno.
 58. Nije dozvoljeno da čitamo Tevrat i Indžil, a druge pogotovo: tačno – netačno.
 59. Navođenje poglavalja o onima koji slikaju i vajaju je greška nekih prepisivača jer to nije tema tevhida nego fikha: tačno – netačno.
 60. Kazna slikarima i vajarima likova sastoji se od koliko dijelova: tri – pet – četiri.

61. Slikanje i vajanje je stvaranje i oblikovanje iz nepostojanja, pa je u tome suparništvo Allahu: tačno – netačno.
62. Slikanje i vajanje je veliki grijeh jer je: oponašanje nevjernika – rasipništvo – oponašanje Allahovog stvaranja.
63. Slikanje planina, mora, rijeka i drveća je: dozvoljeno – zabranjeno.
64. Uništavanje likova biva: premazivanjem drugom bojom – otkidanjem glave – uništavanjem lica rezbarije – sve navedeno.
65. Uzdignut kabur znači da su na nejmu: zastave – građevine – boje – da se razlikuje od drugih po kamenju i zemlji – sve navedeno.
66. Poravnavanje kabura biva: da se učine po sunnetu – da se poravnaju u ravni onih u okruženju – sve navedeno.
67. Posjedovanje slika iz poštovanja prema slikaru: dozvoljeno je – nije dozvoljeno.
68. Ko se mnogo zaklinje taj: veliča i poštuje Allaha – ne veliča i ne poštuje Allaha.
69. Svaka zakletva ima početak, sredinu i kraj: tačno - netačno.
70. Debiljina na koju insan ne može utjecati je: pokuđena – nije pokuđena.
71. Grijeh je veći, ako je malo povoda: tačno – netačno.
72. Zaklinjanje iz potrebe ili šerijatske koristi je: dozvoljeno – nije dozvoljeno.
73. Udaranje djece je: dozvoljeno u svakom slučaju – dozvoljeno pod uslovima
74. Allah je uzeo obećanje od Svojih robova: da će ga obožavati i neće mu širk činiti – neće kazniti onog ko Mu ne čini širk.
75. Džejš u arapskom označava: vojnu jedinicu od preko: 400 – 1000.
76. Na Allahovom putu: odnosi se na nijet – na djelo – na nijet i djelo.
77. Borba protiv nevjernika je u njihovom interesu, a to je da ih spasimo od Vatre: tačno – netačno.
78. El-gulul je da sakrije nešto od ganime za sebe: tačno – netačno. Gulul je: dozvoljen – zabranjen – veliki grijeh.
79. Nije dozvoljeno ubijanje nevjerničke djece, žena, pobožnjaka i monaha: tačno – netačno.
80. Masakriranje, gulul, kršenje ugovora, ubijanje djece: dozvoljeno je – nije dozvoljeno.

81. Džizja se uzima od: židova, kršćana i međusija – od svih kjafira.
82. Riječi „Allah neće primiti tvoju tevbu“ su: dozvoljene – nisu dozvoljene.
83. Riječi „Allah neće oprostiti onome koji Mu čini širk“: dozvoljeno – veliki grijeh.
84. Opreznost pream jezičkim lapsusima kod suda o ljudima: obavezan – dozvoljen.
85. Reći živom čovjeku da mu Allah neće oprostiti zabranjeno je ako su riječi upućene: griješnom muslimanu – muslimanu i nemuslimanu.
86. Nije dozvoljeno reći: činimo Allaha zagovornikom kod tebe – činimo tebe zagovornikom kod Allaha.
87. „činimo Allaha zagovornikom kod tebe“ – objasni značenje.
88. Poglavlje koje je došlo o zaštiti Poslanika je: posebno poglavlje – ponovljeno poglavlje; U njemu se nalazi kako je Poslanik čuvao tevhid u: riječima – djelima.
89. Es-Sejjid je: Allahovo ime – nije Allahovo ime.
90. Es-Sejjid je u značenju es-Samed: tačno – netačno.
91. Korištenje pojma sejjid za ljude u ograničenom značenju riječi je dozvoljeno, a nije dozvoljeno u općem značenju: tačno – netačno.
92. Najljepši i najbolji opis Vjerovjesnika je: Allahov rob i Njegov Poslanik – Muhammed sin Abdullaha.
93. Židovi su bolji i bolje poznaju Allaha u domenu svojstava od onih koji negiraju i tumače svojstva Allaha: tačno – netačno.
94. Šta je Ar, a šta kursijj?
95. Na kraju knjige autor kao da moli Allaha da mu mizan učini teškim zbog ove knjige, kao što su teški nebesa, Arš i kursijj: tačno – netačno; i upozorio je da kjafiri ne veličaju Allaha onako kako ga treba veličati, pa ne budi kao oni, nego Ga veličaj kako treba tevhidom: tačno – netačno.
96. Mnogi od selefa su ispravnu akidu nazvali: sunnet – šerijat – tevhid – najveći fikh – sve navedeno.

Sadržaj

Sažet prikaz poglavlja Kitabut-tevhida (67 poglavlja)	Error! Bookmark not defined.
Prvo: Uvod (5 poglavlja)	12
1. Obaveznost tevhida	13
(2) Poglavlje: Vrijednost tevhida i grijesi koje briše	21
3. Ko ostvari tevhid ući će u Džennet bez polaganja računa.....	25
4. Strah od širka	29
5. Poglavlje o pozivanju u <i>la ilahe illallah</i>	34
Ispit iz prvog dijela (5 poglavlja)	38
6. Poglavlje o značenju tevhida i <i>la ilahe illallah</i>	44
Drugo: Tumačenje tevhida (9 poglavlja)	44
7. poglavlje: U širk se ubraja nošenje narukvica, konaca i sličnog radi otklanjanja ili sprečavanja nevolje	47
8. Poglavlje o rukji i hamajlijama	51
9. Poglavlje: ko traži bereket od drveta, kamena i sličnog	55
10. Poglavlje: ono što je došlo o klanju nekome mimo Allaha	58
11. Poglavlje: ne kolje se Allahu na mjestu gdje se prinosi žrtva nekom mimo Njega	61
12. Poglavlje: zavjetovanje nekom mimo Allahu je širk.....	64
14. Poglavlje: širk je traženje izbjavljenja od nekog mimo Allaha i da se moli nekom mimo Njega.....	65
Test iz drugog dijela (9 poglavlja)	67
Treće: neispravnost ibadeta bilo kome osim Allahu (4 poglavlja)	69
15. Poglavlje o riječima Uzvišenog: „Zar da Njemu smatraju ravnim one koji ne mogu ništa stvoriti, a sami su stvoreni, i koji im ne mogu pomoći niti mogu pomoći sebi?“	73
16. Poglavlje: Poglavlje Riječi Uzvišenog Allaha: „I kad iz njihovih srca nestane straha, oni će upitati: ‘Šta je to rekao Gospodar vaš?’ ‘Istinu’, odgovorit će, On je uzvišen i velik.“	73
17. Poglavlje o šefaatu	76
18. Poglavlje: Riječi Uzvišenog: „Ti, doista, ne možeš uputiti na Pravi put onoga koga ti želiš...“	80
Ispit iz trećeg dijela (4 poglavlja)	83
19. Poglavlje o onom što je došlo da je uzrok nevjerstva ljudi pretjerivanje u pogledu dobrih ljudi.....	85
Četvrto: Uzrok nevjerstva ljudi (4 poglavlja)	87

20. Poglavlje o onom što je došlo o oštrom prijekoru onog ko obožava Allaha kod kabura dobrih ljudi. Pa, kako li je tek s onim ko obožava toga u kaburu?.....	91
21. Poglavlje o onom što je došlo o tome da pretjerivanje prema kaburima dobrih pretvara te kabure u kumire koji se obožavaju mimo Allaha	95
22. Poglavlje o tome kako je Vjerovjesnik štitio tevhid i zatvarao puteve širka	97
Peto: Pobijanje dokaza onih koji tvrde da se u ovom ummetu ili na Arapskom poluostrvu ne može pojaviti širk	99
(jedno poglavlje)	99
23. Poglavlje o predajama da će dio ovog ummeta obožavati kipove	104
Ispit četvrtog i petog dijela (5 poglavlja)	107
24. Poglavlje o onome što je došlo o sihru	107
Šesto: Šejtanska djela (7 poglavlja)	111
25. Poglavlje: objašnjenje nekih vrsta sihra	113
○	116
26. Poglavlje: ono što je došlo o vračevima i sličnima	118
27. Poglavlje: ono što je došlo o nušri	123
28. Poglavlje: ono što je došlo o tetajjuru	125
29. Poglavlje o onom što je došlo o tendžimu – proučavaju zvijezda	128
30. Poglavlje: ono što je došlo o traženju kiše po položaju zvijezda	132
Ispit šestog dijela (sedam poglavlja)	132
31. Riječi Uzvišenog: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli.“	136
Sedmo: djela srca (9 poglavlja)	139
32. Poglavlje. Riječi Uzvišenog: „To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici!“	142
33. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „a u Allaha se pouzdajte, ako ste vjernici“	144
34. Poglavlje: Riječi Uzvišenog „Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne? Allahove kazne se ne boji samo narod kome propast predstoji.“	147
35. Od imana je sabur na Allahovoj odredbi	149
36. Ono što je došlo o rijau	152
37. U širk se ubraja i to da čovjek ahiretskim djelom želi dunjalučku nagradu	154
38. Poglavlje: ko se pokori učenjacima i vođama kad zabranjuju ono što je dozvoljeno i dozvoljavaju ono što je zabranjeno, uzeo ih je za bogove mimo Allaha	157
39. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe pa ipak žele da im se pred šejtanom sudi, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtan želi da ih u veliku zabludu navede.“	154
Ispit sedmog dijela (9 poglavlja)	157
Ispit i osmog dijela (jedno poglavlje)	157
Deveto: jezičke i širkijske zabrane (26 poglavlja)	170
41. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Oni priznaju da je blagodat od Allaha, pa je poslije poriču - većina njih su nevjernici.“ (Nezahvalnost na blagodatima je od širka)	170
42. Poglavlje: riječi Uzvišenog: „Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim“ (Tumačenje riječi nidd)	172

43. Poglavlje o onome koji se ne zadovoljava da mu se zakune Allahom (tj. da je to veliki grijeh).....	174
44. Poglavlje: riječi „šta hoće Allah i ti“	175
45. Poglavlje: ko psuje vrijeme, uznemirava Allaha (pripisivanje događaja vremenu) ..	177
46. Poglavlje: nazivanje nekog sucem nad sucima i slično (zabrana toga)	179
47. Poglavlje: poštivanje Allahovih imena i promjen aimenaa zbog toga	180
48. Poglavlje: ko se ismijava s nečim na čemu se spominje Allah, ili s Kur'anom ili Vjerovjesnikom	181
49. Poglavlje: o riječima Uzvišenog „Kad ga obaspemo milošću Našom, poslije nesreće koja ga zadesi, on govori: "Ovo sam i zaslužio“	181
50. Poglavlje o riječima Uzvišenog: „I kad im je On darovao zdrava potomka, poslije su potomci njihovi izjednačili druge s Njim u onome što im On daje!“	187
51. Poglavlje: rekao je Uzvišeni: „Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena.“	190
Prvi ispit iz devetog dijela (11 poglavlja).....	192
52. Poglavlje: ne kaže se „neka je selam na Allaha“ (zabranjeno je)	197
53. Poglavlje o riječima: Allahu oprosti mi, ako hoćeš (zabranjenost te formulacije u dovi)	198
54. Poglavlje: neka ne govori „moj rob, moja robinja“	199
55. Poglavlje: ne odbija se onaj koji traži s Allahovim imenom (zabranjeno ili pokuđeno)	201
56. Poglavlje: Allahovim licem traži se samo Džennet.....	203
57. Poglavlje: o onom što je došlo o riječi „lev“ (da sam/da je/kad bi)	204
58. Poglavlje: zabrana psovanja vjetra (i zadovoljstvo odredbom)	206
59. Poglavlje o riječima: “misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle govoreći: "Gdje je pobjeda koja nam je obećana?" Reci: "O svemu odlučuje samo Allah!"“	207
60. Poglavlje o onom što je došlo o poricateljima kadera (da se ubraja u veliki kufr) ..	209
61. Poglavlje o onima koji crtaju i vajaju (žestoka prijetnja)	214
62. Poglavlje o onom što je došlo o čestom zaklinjanju (i prijetnji kaznom zbog toga) ..	216
63. Poglavlje o davanju Allahovog i Poslanikovog jamstva	218
64. Iksam (zaklinjanje nekoga/nečega, ili u vezi nekoga/nečega) Allahom	221
65. Ne moli se Allah da se zauzima kod Svojih stvorenja (zbog Njegovog savršenstva) ..	222
66. Poglavlje: o tome da je Vjerovjesnik čuvao granice tevhida i zatvarao puteve širka (čak i na nivou verbalnog).....	223
Deseto: Završetak (jedno poglavlje).....	224
67. Poglavlje o riječima Uzvišenog „Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj	

smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim! “	224
Ispit ostatka devetog dijela i završetka (16 poglavlja)	228
Sadržaj.....	232

Hejsem Serhan

KNJIGA JE VAKUF I NIJE JE DOZVOLJENO PRODAVATI

وقف لله تعالى لا يجوز بيعه

www.sarhaan.net

OVO JE ISLAM

هذا هو الإسلام

OVO JE ISLAM

الترجمة إلى اللغة البوسنية

هذا هو الإسلام

Komentar djela Tri kaburska pitanja

شرح أسئلة القبر الثلاثة - اللغة البوسنية

Autor komentara: šejh Hejsem Serhan

Voditelj web-stranice:
<http://attasseel-alelmi.com>

Prijevod na bosanski jezik: Abdullah Nasup

Prvo izdanje na bosanskom jeziku.

Sva prava zadržava autor, a ko želi prevesti ili štampati ovu knjigu da bi je dijelio besplatno neka se obrati autoru na e-mail:

islamtorrent@gmail.com

Knjiga je vakuf i njena prodaja nije dozvoljena

الكتاب وقف لله تعالى و لا يجوز بيعه

Uvod

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga Allah u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha Jedinog, koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.

Zašto učimo tevhid

Tevhid učimo jer nas je Allah stvorio zbog toga.

Allah ne prihvata nijedno djelo bez tevhida.

U Džennet će ući samo muvehhid.

Tevhid je uzrok povećanja dobrih djela.

Tevhid je uzrok brisanja loših djela.

Tevhid je uzrok upute i kontinuirane sigurnosti.

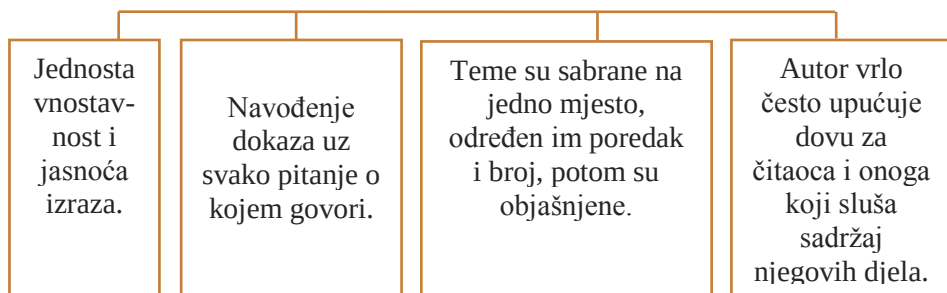
Tevhid je uzrok smirenosti.

Tevhid je uzrok da budemo od onih za koje će Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, činiti šefat.

Zašto na početku izučavanja vjere učimo poslanicu Tri kaburska pitanja

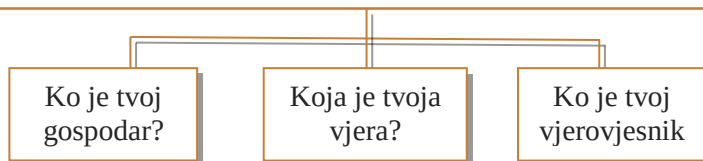
Naši dobri preci i naši učenjaci iz ehli-sunneta vel-džemata ovoj knjižici su posvetili dosta pažnje jer je veoma korisna i zato je ovo djelo postalo temelj od kojeg svaki učenik islamskog znanja počinje svoj put stjecanja šerijatskog znanja, tako i mi započinjem izučavanjem ovog djela, povodeći se za njihovim primjerom. Ali i običan svijet je dužan da izučava sadržaj ovog djela jer ono obojašnjava temelje vjerovanja koje mora poznavati svaki musliman i čvrsto u njih vjerovati bez imalo sumnje.

Odlike ovog djela su sljedeće:

Šta su tri osnovna načela

Tri osnovna načela su ustvari tri pitanja koja će čovjek biti pitan u kaburu:

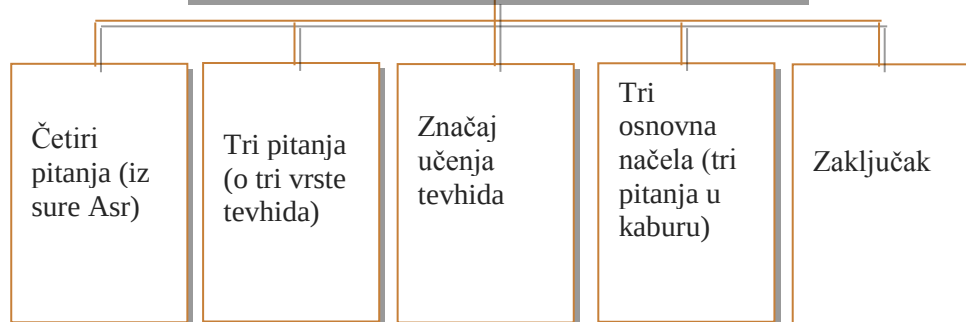

Plod izučavanja Tri osnovna načela

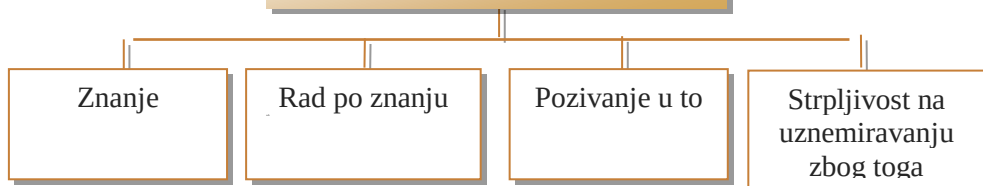
Ako naučiš tri osnovna načela, potom radiš po njima, pozivaš u njih i budeš strpljiv u svom znanju, primjeni naučenog i pozivanju u to, s Allahovom dozvolom, u kaburu ćeš odgovoriti na ta pitanja.

Ovo djelo možemo podijeliti na pet dijelova i to:

Četiri pitanja:

Tri pitanja:

Značaj učenja tevhida:

To je pojašnjeno u odgovoru na pitanje zašto učimo tevhid.

Tri osnovna načela:

Tri osnovna načela su tri kaburska pitanja, a to su:

Zaključak

Počinje riječima autora, rahimehullah, “a ljudi kada umru bit će proživljeni”, pa do kraja djela.

Prvo: Četiri pitanja

Bismillahir-rahmanir-rahim(1)

Znaj, Allah ti se smilovao(2), da smo dužni naučiti četiri pitanja:

Prvo, znanje (3). A to je spoznaja Allaha, Njegovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i Njegove vjere, na temelju dokaza.

(1) Razlozi zbog kojih je autor započeo ovo djelo s bismillom:

Po uzoru na Allahovu Knjigu i Njegove vjerovjesnike, alejhimus-selam.

Po uzoru na učenjake iz prethodnih generacija, čija praksa je bila da svoja djela počinju bismillom.

Spominjanje Allahovog imena na početku kao vid molbe za bereket.

(2) U uvodu smo spomenuli da je običaj autora da u svojim djelima upućuje Allahu dove za učenike islamskog znanja i moli Allaha da im se smiluje. To nam ukazuje na sljedeće:

Samilost sunijskih učenjaka prema svojim učenicima.

Islam je utemeljen na milosti.

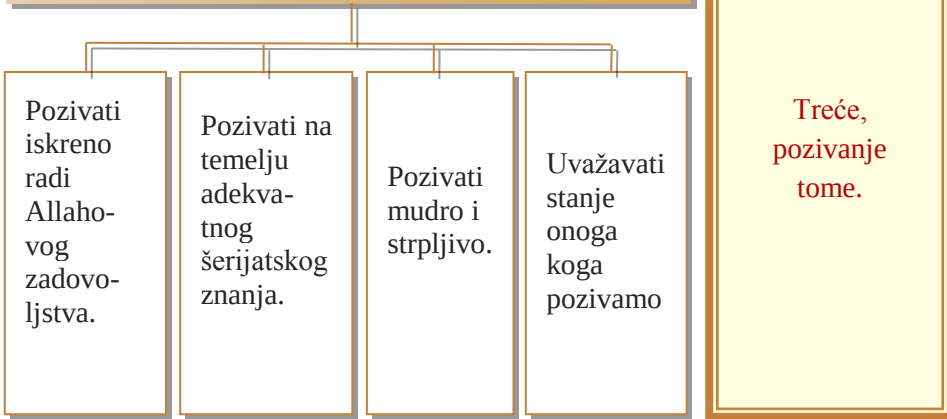
Znanje je: poznavanje istine s dokazom. Suprotno od znanja je neznanje.

(3) U lijepim izrekima u pojašnjenju veze između znanja i rada po znanju ubraja se i ova: "Znanje priziva djelo, pa ako mu se ne odazove, znanje ode." Stoga, nema koristi od znanja koje nije popraćeno djelom. Onaj ko je nešto naučio dužan je da to provodi u djelo, inače će biti sličan Židovima, jer oni imaju znanje, ali ne rade po njemu:

“Oni znaju Poslanika, kao što poznaju svoje sinove”. I, među prvom trojicom kojima će biti potpaljena Vatra je učenjak koji je znao, a nije radio po znanju. Kako reče arapski pjesnik:

Alim koji znanje ne primijeni
Pržit će se prije neg’ pagani

Prilikom da‘ve – pozivanja u vjeru, dužni smo se pridržavati određenih normi, a od najvažnijih su:

Dokazi za ove norme:

“Reci: ‘Ovo je put moj. Ja pozivam Allahu imajući jasne dokaze; ja i svaki onaj koji me slijedi. Slavljen neka je Allah, ja njemu nikog ne smatram ravnim’.”

“Reci: ‘ovo je moj put...’” – pod putem se misli na šerijat i vjeru s kojom je poslan Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

“Ja pozivam Allahu” – daija koji poziva Allahu jest osoba koja je iskrena u tome što radi i koja želi da ljude usmjeri k Allahu.

“Imajući jasne dokaze” – ovdje se pod jasnim dokazima (besira) misli na znanje, a ono obuhvata:

1. Poznavanje Allahove vjere,
2. Poznavanje stanja onoga kojem se obraćamo i kojeg pozivamo,
3. Poznavanje puta koji vodi željenom cilju.

Time nam autor poručuje: ako naučiš znanje i primijeniš ga u praksi, tvoja dužnost je da kročiš putem kojim su hodili Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ashabi i ostali časni prethodnici, postupajući po riječima Allaha, dželle šanuhu “Reci: ‘Ovo je moj put. Ja pozivam Allahu imajući jasne dokaze. Ja i svako onaj koji me slijedi...’”, jer je (nakon stjecanja znanja i njegove primjene u praksi) neophodno pozivati tom putu.

Četvrto, strpljivost na uznemiravanju zbog toga(1). Dokaz za to su riječi Allaha, dželle šanuhu: “Tako mi vremena! Zaista je svaki čovjek na gubitku, samo ne oni koji vjeruju i rade dobra djela i koji jedni drugima preporučuju istinu i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.”(2) (Sura el-Asr, 1-3)

(1) Ukazavši na nužnost pozivanja u Allahovu vjeru, autor ukazuje na neophodnost strpljivosti na tom putu, kao da nas upozorava da će se onome koji slijedi ovaj put dešavati iskušenja i nedaće, kao što su se dešavale vjerovjesnicima i poslanicima, pa je, stoga, neophodno da se okitimo saburom/strpljivošću.

Sabur/strpljivost je:

Lingvistički: za tvaranje, uskraćivanje i suzdržavanje.

Terminološki: primoravanje duše na nešto ili sprečavanje duše od nečega.

Imam Ibn Kajjim podijelio je sabur na tri dijela:

Sabur u izvršavanju dužnosti prema Allahu, poput strpljivosti u obavljanju namaza.

Sabur u suzdržavanju od nepokornosti, poput čuvanja od činjenja grijeha.

Sabur na bolnoj Allahovoj odredbi, poput bolesti i teških iskušenja.

(2) Nakon što je spomenuo četiri pitanja, autor je naveo kur’anski dokaz za sva četiri, a to je sura el-Asr. Autor, Allah mu se smilovao, uz svako pitanje koje tretira navodi dokaz, a razlozi za to su sljedeći:

Kako bi podučio učenika da treba slijediti dokaz, a ne naslijeđeno i uvriježeno među ljudima.

Kako bi učenik naučio dokaz s kojim će odgovoriti oponentima.

Kako bi učenik stekao sposobnost ekscerpiranja propisa iz dokaza.

(1) Šafija je s ovim htio reći da je sura Asr dovoljan dokaz ljudima da su dužni da nauče, zatim rade po tome, zatim druge pozivaju u to i da strpljivo podnose uznemiravanja koja budu doživljavali zbog toga. Ako je tako sa jednom surom, kako li je tek snažan dokaz kompletan Kur'an.

(2) Jedan od najvećih učenjaka hadisa, imam Buhari, jedno od poglavlja svog djela Sahih naslovio je *"Poglavlje: Znanje prethodi riječima i djelima"*, zatim je naveo dokaz za to iz kojeg se vidi da je prije govora i djela neophodno prvo steći znanje, jer pristupanje izvršenju nekog djela nije ispravno ako se o tom djelu prethodno nije steklo znanje. Osim toga, njegovo bi stanje bilo slično stanju kršćana.

Rekao je Šafija, Allah mu se smilovao: "Da Allah nije ljudima objavio drugog dokaza osim ove sure, bilo bi im dovoljno."(1) A Buhari je jedno poglavlje svog Sahiha naslovio: "Poglavlje: Znanje prethodi riječima i djelima", a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: "Znaj da nema boga osim Allaha! Traži oprost za svoje grijehе i za vjernike i za vjernice! Allah zna kud se krećete i gdje boravite." – U ajetu je prvo spomenuto znanje, pa tek onda djelo.(2)

Drugo: Tri pitanja

Znaj, Allah ti se smilovao, da su svaki musliman i muslimanka dužni da nauče sljedeća tri pitanja i ta po njima rade(1):

(1)Ovaj dio djela autor je započeo upućivanjem dove za učenike. U ovom svom djelu autor je na tri mjesta doveo za učenike: na početku objašnjavanja četiri pitanja, zatim na ovom mjestu, i treće mjesto je u riječima “znaj, Allah te upravio k pokornosti Njemu, da je hanifijjet vjera Ibrahimova”.

Neophodni uvod prije pojašnjenja tri pitanja

Tevhid

Lingvistički: Infinitiv glagola "vehhade-juvehhidu-tevhiden", i znači učiniti određenu stvar jednom, izdvojiti je od ostalih stvari.

Terminološki: Izdvajanje Allaha u rububijetu (stvaranju, vladanju, održavanju i sl.), uluhijjetu (obožavanju) i lijepim imenima i savršenim svojstvima.

Tevhid se dijeli na tri vrste:

Tevhidur-rubibijjet: Izdvajanje Allaha u Njegovim djelima, ili izdvajanje Allaha u stvaranju, vladanju i održavanju stvorenog.

Tevhidul-uluhijjet: Izdvajanje Allaha u ibadetu.

Tevhidul-esmai ves-sifat: Izdvajanje Allaha u osobinama kojima je sam Sebe opisao u Svojoj Knjizi ili Ga je njima opisao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. A to biva na način da potvrđujemo ono što je potvrđeno, a negiramo ono što je negirano bez iskrivljivanja, bez odbacivanja, bez određivanja kakovosti, bez upoređivanja.

Allahova imena i svojstva su tevkifijje, a to znači da su precizno određena Kur'anom i sunnetom i to na neki od sljedećih načina:

Potvrđivanjem Allahu onih imena i svojstava koja je sam Sebi potvrdio u Svojoj Knjizi, ili ih je potvrdio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

Negiranjem svojstava i imena koja je Allah Sebi negirao ili ih je negirao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kao naprimjer "Ne obuzima Ga ni drijemež ni san" ili "i nije Nas ophrvao nikakav umor", bez iskrivljivanja, bez odbacivanja, bez određivanja kakovosti, bez upoređivanja.

Prvo: da nas je Allah stvorio i opskrbio, i nije nas napustio, nego nam je poslao Poslanika. Ko bude poslušan tom Poslaniku, ući će u Džennet, a ko mu ne bude poslušan, ući će u Vatru. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha: "Mi smo vam, zaista, poslali Poslanika da bi svjedočio protiv vas isto onako kao što smo i faraonu poslanika poslali, ali faraon nije poslušao poslanika, pa smo ga teškom kaznom kaznili." (1)

Tri pitanja ukratko su:

Tevhidur-rububijje i tevhidul-esmai vesifat.

Tevhidul-uluhijje.

Pravičan odnos prema nevjerstvu i nemuslimanima.

(1) U prvom pitanju autor potvrđuje tevhidur-rububijjet i tevhidul-esmai vesifat (*da nas je Allah stvorio*) i daje On Stvoritelj, (*i opskrbio*) i On je Opskrbitelj (*i nije nas napustio*) da se ponašamo kako hoćemo, ne postavljajući nam naredbe i zabrane (*nego nam je poslao Poslanika*).

Razlog zbog kojeg je Allah slao poslanike

Zbog uspostavljanja dokaza protiv stvorenja: "A Mi nijedan narod nismo kaznili dok poslanika nismo poslali!"

Zbog milosti prema ljudima: "A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali."

Drugo: da Allah nije zadovoljan da mu se bilo ko drugi smatra ravnim u ibadetu, makar to bio melek mliski ili vjerovjesnik poslani. Dokaz tome su riječi Uzvišenog Allaha: “Džamije (mesdžidi) su Allaha radi, i ne molite se, pored Allaha, nikome.” (Kur’an 72:18).

U drugom pitanju Allahu, dželle šanuhu, se potvrđuje se tevhidul-uluhijje. Autor, Allah mu se smilovao, kaže: (da Allah nije zadovoljan da mu se bilo ko drugi smatra ravnim u ibadetu...). “Bilo ko drugi”, znači apsolutno niko, svjedno, bio to melek ili poslanik ili neki dobri i pobožni Njegov rob.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: “Džamije su Allaha radi, i ne molite se, pored Allaha, nikome”.

Tri su mišljenja o tome na šta se misli pod rječju “mesdžidi” spomenutoj u ajetu, a ta mišljenja se međusobno ne isključuju i sva su prihvatljiva:

da se to odnosi na objekte posebno izgrađene za obavljanje namaza – džamije, mesdžide.

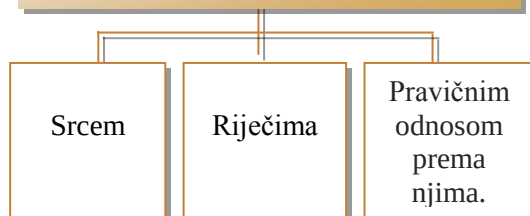
da se misli na dijelove tijela na kojima se čini sedžda.

da se odnosi na zemaljsku kuglu, jer je u hadisu rečeno: “Zemlja mi je učinjena mesdžidom – mjestom na kojem se može klanjati.”

“*I ne molite se, pored Allaha, nikome*” – ovo je zabrana sveopćeg karaktera i odnosi se na sva stvorenja, zato je autor, Allah mu se smilovao, na početku trećeg pitanja kazao: “sa Allah nije zadovoljan da mu se bilo ko drugi smatra ravnim”. Dakle, svejedno da li je u pitanju melek, vjerovjesnik, evlija, džinn, dobri i pobožni rob, ili bilo ko i bilo šta drugo.

U trećem pitanju autor ukazuje na dužnost vjernika da odbaci privrženost nevjerstvu i njegovim protagonistima.

Odbacivanje privrženosti nevjerstvu i njegovim protagonistima biva:

1. **Srcem** znači: imati prezir prema nevjerstvu, naročito prema politeističkim obredima, i neusvajati njihove svetkovine.

2. **Jezikom** znači: očitovati da se odriče nevjerstva i njegovih protagonista, kako je to u Kur'anu rečeno: "A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: 'Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio, jer će mi On, doista, na Pravi put ukazati.'" "Reci: 'O vi nevjernici, ja se neću klanjati onima kojima se vi klanjate, a ni vi se nećete klanjati Onome kome se ja klanjam; ja se nisam klanjao onima kojima ste se vi klanjali, a i vi se niste klanjali Onome kome se ja klanjam, A vama – vaša vjera, a meni – moja!'"

3. **Pravičan odnos prema njima:** podrazumijeva neučestvovanje u njihovim svetkovinama i vjerskim obredima, ne prihvatanje njihovih dogmi i ne upotrebljavanje obilježja koja su ekskluzivna odlika i simbol nevjerstva.

Treće: da onome koji se pokorava Poslaniku i koji ispoljava tevhid Allahu, nije dozvoljeno da bude lojalan i privržen onome koji je suprotstavlja Allahu i Njegovom Poslaniku, makar mu to bio najbliži rod: dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: "Ne treba da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi. Njima je On u srca njihova vjerovanje usadio i svjetlom Svojim ih osnažio, i On će ih uvesti u džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, da u njima vječno ostanu. Allah je njima zadovoljan, a i oni će biti zadovoljni Njime. Oni su na Allahovoj strani, a oni na Allahovoj strani će sigurno uspjeti. (Kur'an 58:22)

Treće: Značaj izučavanja tevhida

Hanifijjet

Znaj, Allah te upravio da Mu budeš pokoran, da je hanifijjet, vjera Ibrahima, alejhis-selam: da obožavaš Allaha, Njega jedinog, iskreno Mu ispovijedajući vjeru, a to je Allah naredio svim ljudima i zbog toga nas je stvorio, kao što je Uzvišeni Allah kazao: “A džine i ljude sam stvorio samo da Me obožavaju.(1) A značenje “da Me obožavaju” jest “da ispoljava tevhid”.(2) Zaista je tevhid najveća Allahova naredba, a tevhid je da se samo i jedino Allahu ibadet čini.(3) I, zaista je najstrožija Allahova zabrana, zabrana širka, a to je da se moli nekom drugom mimo Njega.

Lingvistički:

Hanifijjet je izvedenica od riječi hanef, što znači naginjanje ka nečemu.

Terminološki:

Hanifijjet je millet (vjera, put) koji se kloni širka i iskreno ispovijeda tevhid i iman. Allah je rekao: “Ibrahim je bio primjer čestitosti, pokoran Allahu, pravi vjernik, nije druge smatrao Allahu ravnim.” Znači: posvećen Allahu, a klonio se širka, jer hanif je onaj koji se vraća tevidu, a udaljava od širka.

(3) Ovdje autor objašnjava zašto izučavamo tevhid, a prethodno smo govorili o tevhid važan.

Definicija tevhida kako smo je naveli ranije

Lingvistički: učiniti određenu stvar jednom.

Terminološki: izdvajanje Allaha u rububijetu i uluhijetu i savršenim imenima i svojstvima.

A značenje “da Me obožavaju” jest “da ispoljava tevhid”, navodi autor, a to su rijeli kojima je Ibn Abbas, radijallahu anhu, protumačio ove riječi. Naime, Ibn Abbas, radijallahu anhu, je rekao: “Kad god se u Kur'anu spomene ibadet/obožavanje, misli se na tevhid.” Tako riječi Uzvišenog Allaha: “I obožavajte Allaha”, znače: ispoljite tevhid Allahu. Ili, riječi: “O ljudi obožavajte svoga Gospodara”, znače: ispoljavajte tevhid svome Gospodaru.

Četvrto: Tri osnovna načela (tri pitanja u kaburu)

(1) Govor o tri temeljna načela, koja su predstavljena u tri pitanja koja će svakome biti postavljena u kaburu, autor, Allah mu se smilovao, započinje animiranjem slušaoca ili čitaoca postavljajući pitanje i dajući odgovor.

(2) Potom autor objašnjava prvo načelo ističući da jedini istinski gospodar i onaj koji zaslužuje da mu se upućuje ibadet jest jedino Allah, subhanehu ve teala, navodeći kao dokaz zato riječi Uzvišenog Allaha: “Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova”, čime se ukazuje da onaj koji je Gospodar, On jedino zaslužuje da mu se upućuje ibadet.

Ako budeš upitan koja su to tri osnovna načela koja je svaki čovjek dužan poznavati, odgovori: spoznati svoga Gospodara, spoznati svoju vjeru i spoznati svoga Vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.(1)

Ako budeš upitan ko je tvoj Gospodar, odgovori: moj Gospodar je Allah koji Svojom blagodatí odgaja i čuva mene i odgaja i čuva sve svjetove. On je moje božanstvo i nikog mimo Njega ne obožavam. Dokaz tome su riječi Uzvišenog Allaha: “Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova.”(2) Sve osim Allaha naziva se svijetom i ja sam dio tog svijeta. (3)

Ajet “hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova” obuhvata sve tri vrste tevhida:

Riječ “hvala” potvrđuje Njegova savršena imena i svojstva.

Uzvišeno ime “Allah” potvrđuje tevhidul-uluhijje.

Riječ “Gospodar” potvrđuje tevhidur-rububijje.

(3) Znači: Sve mimo Allaha je stvoreno. A sve što je stvoreno obavezno je da bude zahvalno Stvoritelju koji im je ukazao Svoju blagodat i dobrotu.

Ako budeš upitan na koji način si spoznao svoga Gospodara, odgovori: "Svoga Gospodara spoznao sam posredstvom Njegovih znakova i stvorenja. U Njegove znake ubrajaju se noć i dan, Sunce i Mjesec, a u Njegova stvorenja ubrajaju se sedam nebesa i sedam zemalja i ono što je na njima i ono što je između njih.

Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha: "Među znamenjima Njegovim su noć i dan, i Sunce i Mjesec. Ne padajte licem na tle ni pred Suncem, ni pred Mjesecom, već padajte licem na tle pred Allahom, koji ih je stvorio, ako želite da se samo Njemu jedinom klanjate".

I riječi Uzvišenog Allaha: "Gospodar vaš je Allah koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda se iznad Arša uzdigao; On tamom noći prekriva dan, koja ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde se pokoravaju Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!"(1).

Gospodar je onaj koji se obožava/kojem se ibadet čini, a dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha: "O ljudi, obožavajte Gospodara koji vas stvara i one prije vas kako biste ga se bojali, koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim."(2).

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, je rekao: "Onaj koji je stvorio sve ove stvari jedini zaslužuje da Mu se ibadet čini."(3).

(1) Autor sada navodi skup kosmičkih znakova i stvorenja koja ukazuju i potvrđuju da Allah postoji i da je On jedini Gospodar i Stvoritelj i jedini koji ima pravo da bude obožavan/da Mu se ibadet čini, potom je sa sve navedeno iznio kur'anske dokaze.

Svako Njegovo stvorenje je jedan od znakova Njegovog postojanja, ali autor ovdje diferencira znak i stvorenje kako bi ukazao da se neka Njegova stvorenja, kao što su dan i noć, mijenjaju, pa su time snažniji dokaz, od onih stvorenja koja se ne mijenjaju.

(2) Ovaj ajet nalazi se u suri Bekara i neki učenjaci skrenuli su pažnju da je to prvi ajet u Kur'anu koji započinje vokativom, i tu se prvi put koristi glagol u imperativu "obožavajte", a obožavanje znači ispoljavanje tevhida. Zatim, na ovom mjestu se prvi put spominje glagol u obliku prohibitiva: "Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim." Dakle, u ovom dijelu ajeta se zabranjuje širk.

(3) Dakle, Onaj koji se jedini odlikuje tevidom rububijjeta, jedini zaslužuje da mu se ispoljava tevidul-uluhijje.

Nakon citiranja Ibn Kesira, autor navodi nekoliko primjera ibadeta srca i tjelesnih udova potkrijepljujući primjere dokazima iz Allahove Knjige. Osvrnimo se sada na navedene primjere:

Dova i ona se dijeli na dvije vrste:

Dova ibadetom. To je dova u smislu izvršavanja ibadeta poput namaza, posta, hadža.

Dova molbom. To je dova u smislu da čovjek svojim jezikom moli za nešto, poput oprosta grijeha, milosti i sl.

Upućivanje ove vrste dove nekome mimo Allaha je veliki širk.

Ova vrsta dove dijeli se na dvije pod vrste i o njihovom propisu ćemo detaljnije govoriti u nastavku.

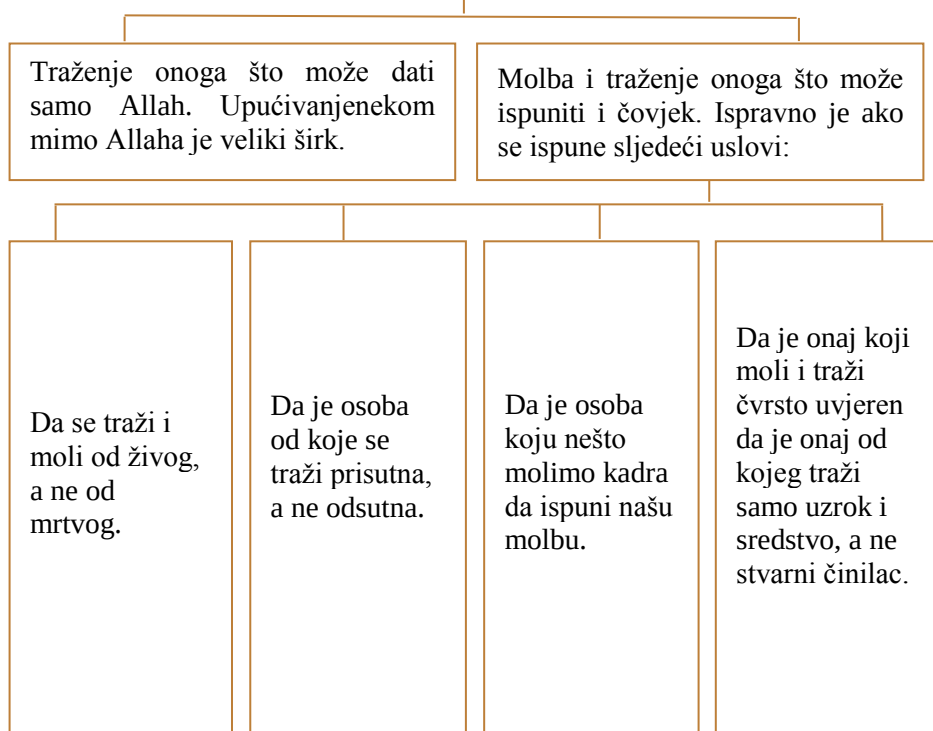
Neke vrste ibadeta koje je Allah Uzvišeni naredio su(1): islam, iman, ihsan, dova, strah, nada, oslanjanje, želja, strahopoštovanje, strah, poniznost, inabet/pokajničko vraćanje, traženje pomoći, traženje utočišta (zaštite), istigase/traženje izbavljenja iz nevolje, zebh/žrtveno klanje životinje, zavjetovanje i drugi vidovi ibadeta koje je Uzvišeni propisao. Svi ovi oblici ibadeta trebaju da budu upućeni isključivo Njemu Uzvišenom. Dokaz za ovo su Njegove riječi: “Džamije su Allaha radi, i ne molite se, pored Allaha nikome”.

Ko bilo koji od ovih vidova ibadeta uputi nekome drugome mimo Allaha taj je mnogobožac/mušrik i nevjernik.. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha: “A onaj koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići”.

A u jednom hadisu se kaže: “Dova je srž ibadeta.”

Dokaz za ovo su i riječi Uzvišenog: “Gospodar vaš je rekao: “Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će sigurno, u Džehennem poniženi”.

Dova molbom dijeli se na dvije vrste:

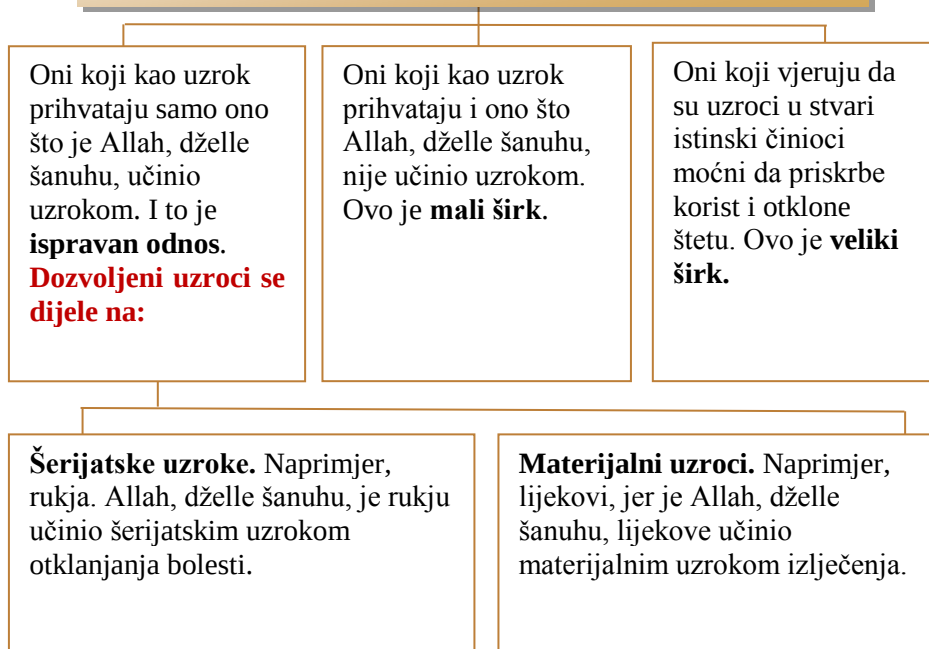

Vjerovati, pak, da onaj kojeg moli i traži određenu uslugu ima skrivene moći zahvaljujući kojima je u stanju da drugima priskrbi korist ili otkloni od njih štetu je širk.

Napomena:

Kada govorimo o ovim pitanjima važno je napomenuti da mi samo govorimo o statusu djela, ali da bi se donio sud o statusu svakog pojedinog njegovog počinioca, neophodno je da se počiniocu iznesu dokazi i otklone postojeće vjerske nejasnoće. O tome da li je određeni pojedinac koji je počinio to djelo i dalje vjernik ili je postao nevjernik, sud donose učenjaci.

U odnosu na uzročnike ljudi se dijele na tri vrste:

Navedeni hadis “Dova je srž ibadeta” je nepouzdan, a vjerodostojnim putem je preneseno da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dova – to je ibadet!”

Na koji je način dova ibadet

Na to ukazuju riječi Uzvišenog Allaha: “*Gospodar vaš je rekao: “Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će sigurno, u Džehennem poniženi.”*

Riječi Uzvišenog Allaha “an ibadeti – da Mi se klanjaju/ da Mi ibadete” dokaz su da je dova zaista ibadet.

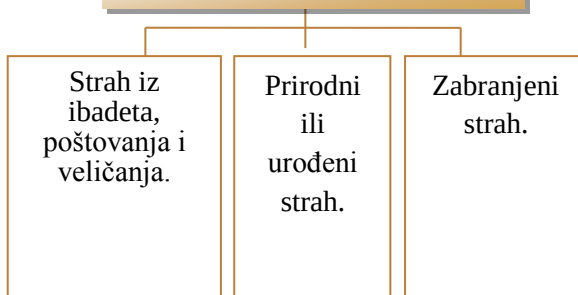
Dokaz za strah su riječi Uzvišenog Allaha: "...i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici."(1)

Dokaz za nadu su riječi Uzvišenog Allaha: "...ko se nada da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka u ibadetu Gospodaru svome nikoga ravnim ne smatra."(2)

(1) Strah: je emocija koja obuzme čovjeka kada je uvjeren da mu prijeti opasnost ili šteta ili stradanje.

Allah, dželle šanuhu, je zabranio da se plašimo šejtanovnih štićenika, a naredio da se samo Njega bojimo.

Strah možemo podijeliti na:

(2) Nada: je čovjekova želja za nečim.

Nada koja podrazumijeva skrušenost i potčinjenost ispoljava se samo u odnosu prema Allahu, dželle šanuhu, dok je njeno ispoljavanje u odnosu prema nekome drugom veliki širk. Ispravna je nada onoga koji je pokoran Allahu, pa se nada nagradi; ili koji se pokajao od grijeha, pa se nada oprost i tome slično; dok je nada onoga koji ne radi dobra djela i ne pokorava se Allahu, pusta želja i samoobmana.

To je strah roba od onoga kojeg obožava. Rob tim strahom pokazuje poniznost, pokornost i poštovanje onome kojeg obožava. Ovu vrstu straha obavezni smo iskazivati prema Allahu, a iskazivanje ove vrste straha prema bilo kome mimo Allaha je veliki širk.

Primjer za to je strah od vatre, neprijatelja, divlje životinje i tome slično. Ovaj strah je dozvoljen.

Primjer ove vrste straha jest da se se čovjek pokorava nekom stvorenju čineći nepokornost Allahu, iz straha od te osobe, ili strah koji dovede do toga da čovjek izgubi nadu u Allahovu milost.

(1) Značenje tevekkula

Lingvistički:

tevekkul je oslanjanje na nešto.

Terminološki:

tevekkul je iskreno oslanjanje na Allaha uz povjerenje prema Njemu i poduzimanje legitimnih uzroka.

Da bi tevekkul bio ispravan moraju se ispuniti tri stvari:

Iskrenost u oslanjanju na Allaha.

Povjerenje prema Allahu da će ispuniti ono što je obećao.

Poduzimanje legitimnih uzroka.

Dokaz za oslanjanje/tevekkul su riječi Uzvišenog Allaha: "...a u Allaha se pouzdajte ako ste vjernici!" i riječi Uzvišenog: "Onome koji se u Allaha uzda, on mu je dovoljan..."(1)

Dokaz za želju, strahopoštovanje i poniznost su riječi Uzvišenog Allaha: "...oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni."(2)

(2) Želja: žudnja da se stigne do nečega što volimo.

(3) Strahopoštovanje (rahbe) strah koji uzrokuje da se sklonimo i zaštitimo od onoga kojeg se bojimo. Dakle, to je strah koji inicira djelovanje.

(4) Skruđenost: Skrušenost: to je poniznost i potčinjenost Allahovoj veličini, te potpuno predavanje Njegovoj kosmičkoj i šerijatskoj odredbi.

Vjernik treba da se podjednako odlikuje i strahom i nadom, da ne prevlada jedna od ovih osobina jer to ga može upropastiti, jer strah i nada su vjerniku kao dva krila za pticu.

Dokaz za strah su riječi Svemogućeg Allaha: "...zato se ne bojte njih, već se bojte Mene..."(1)

Dokaz za inabet/pokajničko vraćanje su riječi Allaha, dželle šanuhu: "I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se."(2)

Dokaz za traženje pomoći od Allaha su Njegove riječi: "Samo Tebe obožavamo i od Tebe pomoć tražimo" i u hadisu: "Ako tražiš pomoć traži je od Allaha."(3)

Dokaz za traženje utočišta i zaštite su Allahove riječi: "Reci, utjčem se Gospodaru svitanja." i riječi Uzvišenog: "Reci, tražim zaštitu Gospodara ljudi..."(4)

Dokaz za istigase/traženje izbavljenja iz nevolje su riječi Uzvišenog Allaha: "I kada ste od Gospodara svoga ispomoć zatražili; On vam se odazvao..."(5)

Dokaz za zebh/žrtveno klanje životinje su Njegove riječi: "Reci, klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista pripadaju Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema sudruga.." te hadis: "Allah je prokleo onoga koji zakolje u nečije drugo ime."(6)

(1)Hašje/strah: je vrsta straha koja se temelji na znanju i spoznaji o veličini onoga koga se boji.

(2)Inabet/pokajničko vraćanje: To je vraćanje Allahu kroz izvršavanje Njegovih naredbi i klonjenje zabrana. "I povratite se Gospodaru svome" – vratite Mu se, "i pokorite Mu se" – budite Mu poslušni i pokorni. Čovjek je Allahov rob, a rob se mora pokoravati i biti poslušan svome gospodaru. A Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Allah je sejjid (gospodin, gospodar)."

(3)Istianet/traženje pomoći: Uzvišeni Allah je rekao: "Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo." Dakle, isključivo i jedino Tebe obožavamo i isključivo i jedino od Tebe pomoć molimo.

(4)Istiaza/traženje utočišta i zaštita: Istiaza je traženje zaštite i utočišta od neke neprilike. "Euzu" znači: tražim utočište i sklanjam se pod zaštitu.

(5) Istigaset/traženje izbavljenja iz nevolje: Istigaset je traženje izbavljenja iz nevolje ili traženje spasa od smrti u smrtno opasnoj situaciji.

Napomena: Dozvoljeno je od čovjeka tražiti i pomoć i utočište i izbavljenje ako se ispune četiri uslova: da je živ, da je prisutan kad mu se obraćamo, da je kadar pomoći nam u onome što tražimo, da smo čvrsto uvjereni da je on samo uzrok, a ne i činilac.

(6) Zebh/žrtveno klanje životinje: Žrtveno klanje je klanje životinje sa specifičnom namjenom da je prinosimo kao žrtvu.

Zebh dijelimo na tri vrste:

Prinošenje
žrtve Allahu,
kao što je
klanje kurbana.

Prinošenje žrtve
nekome mimo
Allaha iz ljubavi
i veličanja, kao
što je žrtvovanje
životinje
džinima, umrlim
osobama u čije
nadnaravne moći
vjeruje i sl. Ovo
je veliki širk.

Dozvoljeno
klanje.
Naprimjer, da
čovjek zakolje
ovcu da
počasti goste
iz poštovanja
prema njima
ili da bi
prodao njeno
meso.

**Dokaz za
zavjetovanje je
ajet: “Oni su
zavjet
ispunjavali i
plašili se dana
čija će kob
svuda prisutna
biti.”(1)**

Napomena: Opširnije pojašnjenje u vezi zebha može se pronaći u komentaru na djelo Kitabut-tevhid.

(1) Definicija nezra

Lingvistički:
obećanje i obavezivanje na nešto.

Terminološki: nezr podrazumijeva da se šerijatski obveznik obaveže da će uraditi nešto što mu u osnovi nije obavezna dužnost.

Napomena: U djelu Kitabut-tevhid opširno se govori o zavjetovanju, pa se navode vrste zavjetovanja, uslovi njegove valjanosti, iskup za prekršeni zavjet.

Zavjetovanja može biti:

Zavjetovanje Allahu.

Zavjetovanje nekome mimo Allaha.

Valja imati u vidu da su vrste ibadeta koje je autor naveo samo primjer i ibadeti srca i tjelesnih udova nisu ograničeni na ove primjere i postoji još mnogo drugih ibadeta koje nije spomenuo, jer autor prvenstveno imao namjeru da unozori kako ie unučivanje ibadeta nekome mimo Allaha širk.

Drugo načelo je spoznaja vjere islama na temelju dokaza. Islam znači potpuno se predati Jedinom Allahu i biti Mu poslušan, a odreći se širka i njegovih protagonista. Vjera ima tri nivoa: islam, iman i ihsan. Svaki od ova tri nivoa ima svoje stubove/rukнове. Prvi nivo je islam(1) i on ima pet ruknova: svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha(2) i da je Muhammed, salallahu alejhi ve selem, Allahov poslanik, obavljanje namaza, davanje zekata, post ramazana i obavljanje hadždža časnom Bejtullahu.

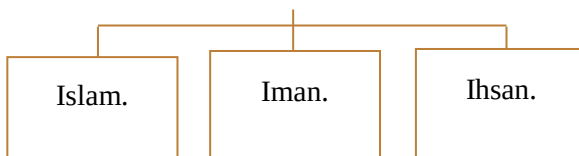
(1) Autor sada prelazi na objašnjavanje drugog načela, a to je dužnost čovjeka da spozna vjeru, i to započinje definiranjem islama, pa kaže:

Prvi nivo: Islam

Islam znači potpuno se predati Jedinom Allahu i biti Mu poslušan, a odreći se širka i njegovih protagonista.

Ovo je definicija islama. Islam, dakle, znači da se predaš i pokoriš svome Gosodaru, jer ti si rob, a svaki rob mora biti pokoran svome gospodaru. A istinski Gospodar (sejjid) je Allah, kako je rekao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem.

Poslije navođenja definicije islama, autor nam ukazuje da vjera ima tri nivo ili stepena:

(2) Pet ruknova islama

Šehadet – svjedočenje da nema drugo boga osim Allaha.

Autor je naveo dokaz za svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha i pojasnio da je značenje ovog svjedočenja: Nema boga koji s pravom zaslu uje da bude obožavan osim Allaha.

Svjedočenje da nema boga osim Allaha sadrži:

Negaciju.

Potvrdu.

Negacija je u riječima “nema boga”, a potvrda u riječima “osim Allaha.” Ovaj stilski oblik u rečenici ukazuje na to da se svaki vid ibadeta upućuje isključivo i jedino Allahu, dželle šanuhu, i negira ispravnost upućivanja svakog vida ibadeta bilo kome mimo Njega. Zato autor, Allah mu se smilovao, kaže: Tumačenje koje pojašnja a ovaj ajet su riječi Uzvišenog: “I kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: “Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio, jer će mi On, doista, na pravi put ukazati”, - on učini riječi tevhida trajnim za potomstvo svoje, da bi se dozvali ”.

“Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate” je u značenju nema boga.

“Ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio” je u značenju osim Allaha.

Dokaz za šehadet je kur’anski ajet: “Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, a i meleki i učeni-, i da On postupa pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!” Značenje ovog ajeta je da niko istinski ne zaslu uje da bude obožavan osim Allaha. Riječi “nema boga” negiraju sve ono što se obožava umjesto Njega Uzvišenog, a riječi “osim Allaha” su potvrda da jedino On istinski zaslu uje da bude obožavan. On nema sudruga u 7 obožavanju kao što nema sudruga u vlasti. Tumačenje koje pojašnja a ovaj ajet su riječi Uzvišenog: “I kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: “Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio, jer će mi On, doista, na pravi put ukazati”, - on učini riječi tevhida trajnim za potomstvo svoje, da bi se dozvali.”(1)

I riječi Uzvišenog: “Reci: “O sljedbenici knjige, dodite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke; da se nikome osim Allahu ne klanjamo, da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i da jedni druge , pored Allaha, bogovima ne držimo!” Pa ako ne pristanu, vi recite: “Budite svjedoci da smo mi muslimani!”(1)

Ako bi neko rekao da *la ilahe illallah* znači *ne obožava se niko osim Allaha*, rekli bismo da je to neispravno, jer to znači da je ispravno obožavati bilo šta pored Allaha. Ali, kada kažemo da to znači *niko se ne obožava s pravom osim Allaha* to onda podrazumijeva da odbacujemo sve što se obožava mimo Njega.

Ako bi neko rekao da *la ilahe illallah* znači *nema istinskog Gospodara osim Allaha*, rekli bismo da je ta rečenica ispravna, ali da to nije značenje *la ilahe illallah*, jer ova rečenica ukazuje na tevhidur-rubibijje koji su priznavali nevjernici Mekke među kojima se pojavio Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, ali ih to nije učinilo muslimanima.

(1)“Reci: “*O sljedbenici knjige, dodite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke*” – ovaj ajet nije dokaz ispravnosti zbližavanja religija.

(1) Ovaj ajet autor navodi kao dokaz obaveznosti očitovanja vjerovanja u to da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov Poslanik. Allah u ovom ajetu na tri načina potvrđuje obaveznost svjedočenja da je Muhammed Allahov Poslanik: podrazumjevućom zakletvom, upotrebom slova “lam” za potvrđivanje i upotrebom čestice “kad” za potvrđivanje, također.

(2) Autor je objasnio značenje očitovanja vjerovanja da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov Poslanik, ukazavši na to da su svakli musliman i muslimanka dužni da to očitovanje ispravno primijene:

Pokornost Poslaniku u onome što je naredio, vjerovanje u ono o čemu je obavijestio, klonjenje onoga što je zabranio i na što je upozorio i da se Allaha obožava samo na način koji je Poslanik dostavio i objasnio.

Dokaz za svjedočenje i očitovanje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik su riječi Uzvišenog Allaha: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udarati, jedva čeka da pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.”(1)

Svjedočenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik podrazumijeva pokornost Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u onome što je naredio i potvrđivanje istinitosti onog što je rekao, izbjegavanje onoga što je zabranio i na što je upozorio, te obožavanje Allaha onako kako je propisao.(2)

Iz očitovanja vjerovanja u poslanstvo Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, proizlazi da je on rob i da ga nije dozvoljeno obožavati, te da je on poslanik i da ga nije dozvoljeno u laž ugoniti, a to znači sljedeće:

Da se pokoravamo Poslanikuu svemu što je naredio, jer on dostavlja od Allaha.

Da mu vjerujemo i smatramo istinitim sve što je kazao i o čemu je obavijestio, jer je on Iskreni i Onaj kojem se vjeruje.

Da se klonemo svega što je Poslanik zabranio i na šta je upozorio, tako da ono što je Vjerovjesnik, zabranio bude na jednoj strani, a mi na drugoj.

Da Allaha obožavamo samo na način koji nam je dostavio Vjerovjesniki to je odgovor sljedbenicima novotarija.

Dokaz za namaz(1), zekat(2) i tumačenje Allahove jedinstvenosti (tevhida) su Njegove riječi: “A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno kao pravovjerni, vjeru ispovjedaju, i da namaz obavljaju, i da zekat daju; a to je ispravna vjera.”

Dokaz za post su ove riječi Uzvišenog Allaha: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se girjeha klonili.”(3)

A dokaz za hadždž su Allahove riječi: “Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje- pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.”(4)

(1) Drugi rukn: Namaz. To je poseban ibadet kojim se obožava Uzvišeni Allah činjenjem određenih pokreta i izgovaranjem određenih riječi. Namaz počinje tekbirom i završava predajom selama. Namaz je stub vjere, a propisan je direktno od Allaha, dželle šanuhu, Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, kada je bio na nebeskom miradžu.

(2) Treći rukn: Zekat.

Jezički znači razvijanje i čišćenje. Postoje dvije vrste zekata: sadekatul-fitr kao čišćenje osoba, i zekat na imetak kao čišćenje imetka.

(3) Četvri rukn: Post.

Jezički post je apstinencija. Terminološki post je obožavanje Allaha, dželle šanuhu, apstiniranjem od svega što kvari post, s namjerom posta, i to u periodu od pojave zore do zalaska sunca. Post je jedan od najvrednijih ibadeta jer se u njemu objedinjuju sve tri vrste sabura. Koliko je vrijedan govori i to da Allah, dželle šanuhu, nije odredio najveću nagradu za postača, nego će svakog postača nagraditi koliko On hoće.

(4) Peti rukn: Hadž. Jezički hadž je hodočašće.

Terminološki hadž je obožavanje Allaha, dželle šanuhu, izvršavanjem propisanih obreda kako nas je podučio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem.

Svakom muslimanu je obaveza da jednom u životu obavi hadž, ako je u mogućnosti.

Drugi nivo: Iman

Jezički iman znači priznanje. Terminološki iman je očitovanje vjerovanja jezikom, čvrstim ubjeđenjem u srcu, djelima srca i tjelesnih udova. Iman se povećava s povećanjem pokornosti, a smanjuje griješenjem.

Da bi iman bio ispravan neophodno je da sadrži pet stvari, a ako jedna od tih stvari nedostaje, iman nije u skladu sa vjerovanjem ehli-sunneta vel-džemata.

Kojih je to pet stvari?

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Iman se sastoji iz sedamdeset i nekoliko dijelova. Najveći su rječi "la ilahe illallah" a najniži uklanjanje smetnje sa puta, a i stid je dio imana".

U hadisu su kao djelovi imana spomenuta prvo djela tjelesnih udova, a zatim je spomenut stid, a to je djelo srca.

Drugi nivo: Iman. On se sastoji iz sedamdeset i nekoliko dijelova.

Najveći su rječi "la ilahe illallah" a najniži uklanjanje smetnje sa puta, a i stid je dio imana.

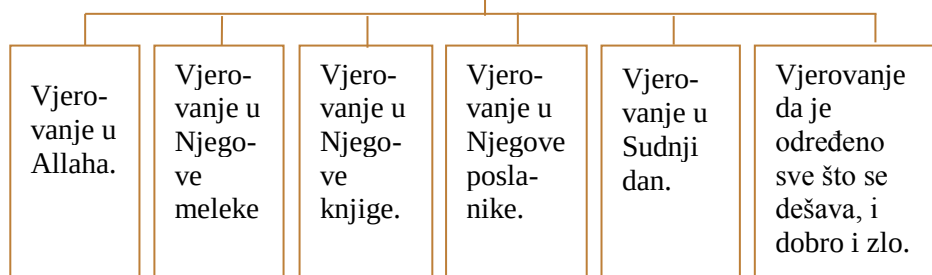
Iman ima šest temelja: vjerovanje u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige,

poslanike, Sudnji dan i vjerovanje u određenje (kader) dobra i zla .

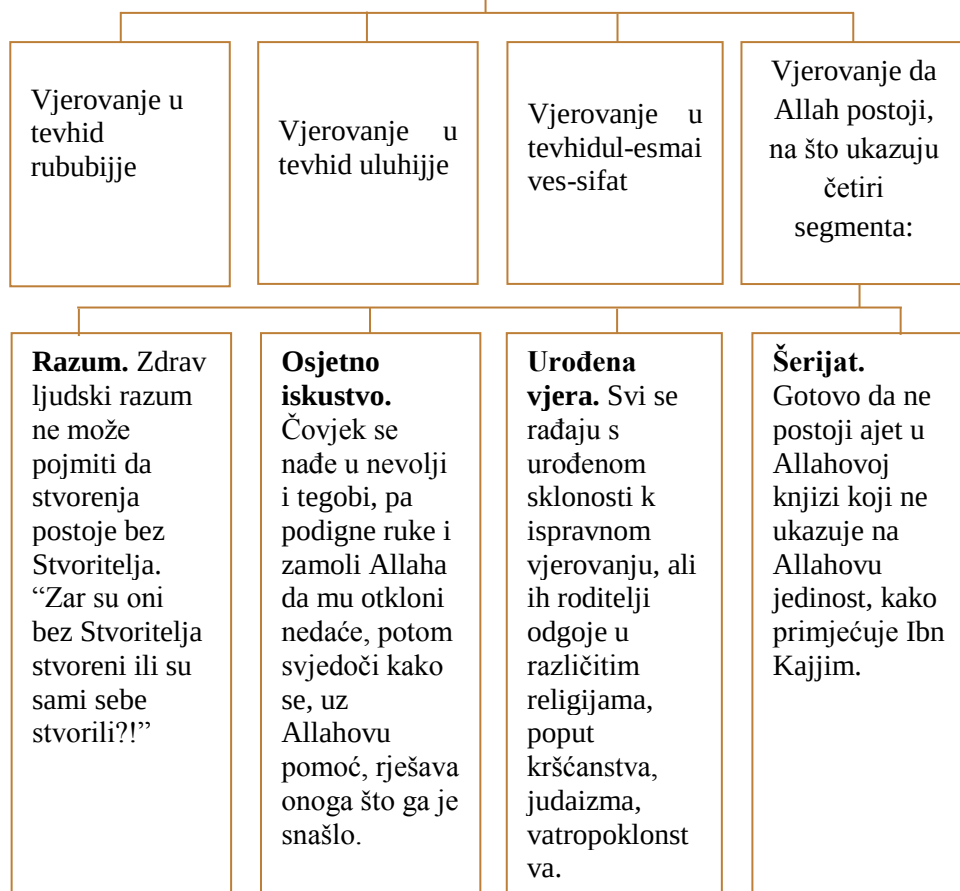
Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog: "Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha, i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike.." A dokaz za kader nalazimo u Allahovim riječima: "Mi sve s odredbom stvaramo."

Riječi Uzvišenog Allaha "kome od vas je ova (sura) povećala iman", dokaz su da se iman povećava, a ono što se može povećati može se i smanjiti i smanjuje. S tim da u hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem "smanjenog (manjkavog) uma i vjere", nalazimo jasan dokaz da se iman smanjuje.

Šest ruknova imana

Prvi rukn: Vjervanje u Allaha

Drugi rukn: Vjerovanje u meleke

Meleki su stvorenja iz svijeta koji nam je nedokučiv. Allah ih je stvorio od svjetlosti i oni su apsolutno pokorni Allahu, a ne mogu mu zgriješiti. Oni imaju duše, a dokaz je ajet u kojem se Džibril naziva Svetim Ruhom (duh, duša), imaju i tijela, kako kaže Uzvišeni: "Hvaljen neka je Allah, Stvoritelj nebesa i Zemlje, koji meleke sa po dva, tri i četiri krila čini izaslanicima." I imaju srca i razum: "Kod Njega će se moći zauzimati za nekoga samo onaj kome On dopusti. I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: "Šta je to rekao Gospodar vaš?" - "Istinu" – odgovorit će, On je uzvišen i velik." Vjerujemo u njih upćenito, a u one o kojima nas je Allah obavijestio i poimenično: Vjerujemo da posjeduju osobine kojima su opisanu: "koji se onome što im Allah zapovjedi ne opiru i koji ono što im se naredi izvršavaju" Također, vjerujemo da čine određena djela kojima su zaduženi, poput držanja Arša. Ukratko, vjerujemo u sve o čemu smo putem Kur'ana i vjerodostojnih hadisa obaviješteni o njima.

Treći rukn: Vjerovanje u knjige

Obaveza je da vjerujemo kako su Allahove knjige Njegov stvarni govor, da su Njegove knjige objavljene, a ne stvorene, da je Allah svakom poslaniku objavio knjigu: dužnost nam je da vjerujemo u sve Allahov eknjige i sve o čemu nas je On o njima obavijestio, poput njihovih naziva i drugog, vjerujemo i prihvatamo njihove propise koji nisu derogirani, vjerujemo da je Kur'an derogirao sve prijašnje Allahove knjige, a to su: Tevrat, Indžil, Zebur, Suhufi Ibrahimovi i Suhufi Musaovi.

Četvrti rukn: Vjerovanje u poslanike

Dužnost je da vjerujemo da su Allahovi poslanici ljudska bića bez božanskih osobina, oni su Allahovi robovi i nije dozvoljeno da im se čini ibadet. Allah ih poslao kao poslanike i objavio im objave i pomogao znakovima, ispunili su svoju zadaću, upućivali su narod, dostavili Njegovu poslanicu i istinski se borili na Njegovom putu. Vjerujemo u poslanike općenito i u sve o čemu nas je On o njima obavijestio: njihova imena, osobine, događaje iz njihovog života. Prvi vjerovjesnik bio je Adem, prvi poslanik Nuh, a pečat svih poslanika i vjerovjesnika Muhammed i svi zakoni prijašnjih objava derogirani su zakonom s kojim je on došao. Najvredniji poslanici su nazvani ulul-azm: Muhammed, Nuh, Ibrahim, Musa i Isa, alejhimus-selam, spomenuti u surama eš-Šura i el-Ahzab.

Peti rukn: Vjerovanje u Sudnji dan

Vjerovanje u Sudnji dan sastoji se od vjerovanja u sve o čemu nas je obavijestio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u vezi dogašanja poslije smrti, poput: kaburske kušnje, puhanja u sur (rog), ustajanje ljudi iz kabura kada budu proživljeni, vaganje djela na mizanu, izlanguknje knjiga naših djela, sirat-ćupriju, Havd, šefat, Džennet, Vatru, da će vjernici vidjeti svoga Gospodara na Sudnjem danu, i drugo o čemu smo obaviještene iz ovog domena.

Šesti rukn: Vjerovanje da je sve što se dešava, i dobro i zlo, određeno. Ovaj rukn mora sadržavati iman u četiri stvari:

Treći nivo: Ihsan. To je najveći nivo vjerovanja i jedan rukn je: obožavati Allaha kao da Ga vidiš. Dijeli se na dvije vrste:

Ibadet mušahede

(kao onaj koji Ga gleda)
Obožavanje Allaha iz ljubavi, i iz žudnje i želje za nagradama koje je On pripremio robovima Svojim. To je ibadet Allahovih poslanika i vjerovjesnika, alejhimus-selam, a taj stepen mogu postići i drugi ljudi.

Ibadet murakabe

(kao neko ko je svjestan da ga On kontrolira). Ibadet iz svijesti da nas On nadzire (ibadetul-murakabe). To je ibadet onih koji se boje i žele sačuvati Njegove kazne. I, ovo je stepen koji mora imati svaki vjernik.

Treći nivo: Ihsan. On se temelji samo na jednom temelju a to je “da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš On uistinu vidi tebe”.

Dokaz za ovo nalazimo u riječima Uzvišenog Allaha: “Allah je doista sa onima koji se Allaha boje i koji dobra djela čine.” I u riječima Uzvišenog: “I pouzdaj se u Silnog i Milostivog, koji te vidi kada ustaneš da sa ostalim molitvu obaviš, jer On, doista, sve čuje i sve zna.” I riječima Uzvišenog Allaha: “Šta god ti važno činio, i što god iz Kur’ana kazivao, i kakav god vi posao radili, Mi nad vama bdijemo dok god se time zanimate”

Napomena: Ne znači da onaj ko je na stepenu ovog ibadeta ne osjeća strah od Allaha, dželle šanuhu, nego da ga na ibadet najviše motivira ljubav prema Allahu, dželle šanuhu, u smislu Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “... pa, zar da ne budem zahvalan rob?”

Dokaz iz sunneta je poznati hadis Džibrila, od Omeara: “Jednog dana sjedili smo kod Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kad se pred nama pojavi čovjek u sasvim bijelom odijelu i sasvim crne kose. Na njemu se nisu mogli vidjeti tragovi puta, a niko od nas nije ga poznavao. Sjeo je do Allahovog Poslanika, prislonio svoja koljena uz njegovu, a svoje ruke stavio na svoja stegna i rekao: “O, Muhammede, obavijesti me šta je to islam?” Poslanik reče. “Islam je da posvjedočiš da nema boga osim Allaha i da je Muhamed Njegov poslanik, da obavljaš namaz, da daješ zekat, da postiš mjesec ramazan i da obaviš hadždž Ka’bi ako si u mogućnosti.” Ovaj mu odgovori: “Istinu si rekao.” Omer, radijallahu anhu, je rekao: “Začudili smo se: pita ga, pa mu potvrđuje.” Čovjek, potom, reče: “Obavijesti me o tome šta je iman?” Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovori: “Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, knjige, poslanike, Sudnji dan i u određenje dobra i zla. Čovjek reče: “Istinu si rekao. Obavjesti me o tome šta je ihsan/dobročinstvo.” Poslanik reče: “Ihsan je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako Ga ne vidiš, On tebe vidi. “Istinu si rekao“, kazao je čovjek a potom je rekao: “Obavjesti me o Sudnjem danu.” Allahov Poslanik je rekao: “Onaj kojeg pitaš ne zna o tome više od onoga koji pita.” Čovjek, zatim, reče: “Obavjesti me o njegovim predznacima.” Allahov Poslanik je kazao: “Da robinja rodi svoju gospodaricu i da vidiš gole, bose, siromašne čobane kako se nadmeću u izgradnji visokih zgrada.” Omer, radijallahu anhu, je rekao: “Zatim je čovjek otišao, a nakon toga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mi reče: “Omere, znaš li ko je čovjek koji me je pitao?” Rekao sam: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju” Onda Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “To je bio Džibril, došao vam je da vas poduči vašoj vjeri.”

U ovom hadisu imamo dokaze o ruknovima islama, imana i ihsana. His statement Riječi Poslanika: “Onaj kojeg pitaš ne zna o tome više od onoga koji pita”, dokaz su da samo Allah zna kada će nastupiti Sudnji

Riječi Poslanika “da robinja rodi svoju gospodaricu”, znače:

Proširit će se neposlušnost roditelima.

Doći će vrijeme kada će biti puno robova.

Izokrenut će se stanje zajednici.

Robovlasnici će ženiti svoje robinje i s njima imati djecu, koja će postati gospodari nakon svojih očeva, pa će biti gospodari svojih majki.

“Da vidiš gole, bose, siromašne čobane kako se nadmeću u izgradnji visokih zgrada” – el-Aletu znači siromasi. “Kako se nadmeću u izgradnji visokih zgrada” – znači da će se njihovo stanje izokrenuti iz siromaštva u ogromno bogatstvo.

Koristi Džibrilovog hadisa

1. Učenik mora ispuniti šest prava: prema sebi, prema svojim šejhovima, mjestu na kojem stječe znanje, kolegama učenicima, knjizi koju izučava i znanju koje stječe.

Pravo prema sebi. Stjecanje znanja je ibadet i iziskuje da mu se pristupi iskreno i slijedeći sunnet. Onaj koji stječe islamsko znanje treba slijediti put odabranih generacija, odlikovati se bogobojažnošću, svjestan da ga Allah nadzire, širokogrudan prema drugima, da se ne oholi, da bude skroman i zadovoljan s onim što ima, da izgleda kako dolikuje znanju koje uči, uljudan, častan, da izbjegava luksuz i sjela dokoličara, da bude postojan i provjerava ono što čuje prije negoli prihvati i prenese dalje. Zatim, onaj koji uči islamsko znanje treba se dolikovati visokim ambicijama, neumoran u stjecanju znanja i putovanju radi toga, da su trudi da zapisuje i memorizira znanje koje uči, da ponavlja naučeno, da uči kako iz pćih pravila ekscerpirati zaključak u konkretnim pitanjima, da je posvećen molitvi Allahu, da čuva emanet znanja, da bude istinoljubiv.

Onaj koji stječe islamsko znanje trea znati da su njegov džennet riječi “ne znam”, da dobro čuva glavnica svog imetka – a glavnica učenikovog imetka je vrijeme, da se trudi steći široko opće obrazovanje i kulturu, da nauči kako sažeti obimna djela, kada čita da posveti pažnju ispravljanju grešaka. Naročito je važno da zna postaviti pitanje kako treba, da pažljivo sluša, razumijeva i primjenjuje, da se ne upušta u besplodne rasprave, da ponavlja ono što je naučio. Najbolje je da se posveti izučavanju Kur’ana i sunneta i nauka koje pomažu njihovom razumijevanju, nastojati da u svakoj oblasti postigne što više. Primjena i provođenje u praksi onoga što nauči posebno je značajno. Ne treba da žudi za vođstvom, slavom, ovosvjetskim dobrima.

Zekat na znanje je da zastupa istinu pozivajući na dobro i odvrćajući od nevaljalog, strogo vodeći računa da njegovo djelovanje bude konstruktivno, a ne destruktivno. Treba širiti znanje koje je naučio, biti koristan i pomagati druge u dobru.

Učenik islamskog znanja treba da ima ponos, da se ponaša odgovorno prema znanju koje nosi, treba biti ljubazan, ali da nikome ne povlađuje na štetu vjere; zatim da se ne uzdiže nad drugima, da ne žuri da se ističe sa nedovoljnim znanjem, da ima pravilan odnos prema grešci učenog čovjeka i razilaženju među ulemom. Također, da se zna oduprijeti vjerskim nejasnoćama, da odbaci sektašenje i stranačke pristranosti.

Pravo prema šejhovima. U odnosu prema šejhovima ljudi s dijele na tri grupe, dvije su otišle u dijametralne krajnosti, a jedna se postavlja na isparavan način. Na stranicama koje slijede govorit ćemo i o tome kako se prvi put širk na zemlji pojavio jer su ljudi pretjerali u poštovanju dobrih i pobožnih Allahovih robova.

Pravo prema mjestu na kojem stječe znanje.

Pravo prema kolegama učenicima. Uzvišeni je rekao: “Vi ste najbolji narod koji se ikada pojavio među ljudima”, a Allahov Poslanik je rekao: “Nećete biti pravi vjernici dok ne budete voljeli svome bratu ono što volite sebi.”

Pravo prema knjizi koju izučava. Učenik mora da čuva knjige od uništenja i oštećenja, jer su knjige Allahova blagodat koju nam je podario.

Pravo prema znanju koje stječe. Pravo prema znanju koje stječemo jest da učimo precizno, da naučeno konstantno ponavljamo, da radimo po onome što smo naučili, jer je onaj koji nauči dužan da naučeno primjenjuje u praksi, a potom i da druge poziva. Znanje je blagodat na kojoj treba biti zahvalan Allahu, dželle šanuhu.

2. Da postavlja pitanja na lijep način, a jedan od adaba postavljanja pitanja jest da postavlja korisna pitanja.

3. Učenik islamskog znanja treba paziti da njegova odjeća i fizički izgled budu uredni.

4. Nakon smrti Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, nije ispravno reći “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju”, nego treba kazati samo “Allah najbolje zna”.

Treće načelo je spoznaja Poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. On je Muhammed ibn Abdullah ibn Abdul-Muttalib ibn Hašim. Hašim je od Kurejšija, Kurejšije su Arapi, a Arapi su potomci Ismaila sina Ibrahima el-Halila, neka je na njega i na našeg Poslanika mir i spas .

Živio je šezdeset i tri godine – četrdeset godina prije poslanstva, a dvadeset i tri kao vjerovjesnik i poslanik. Vjerovjesnikom je postao time što mu je objavljeno “ikre”, a poslanikom time što mu je objavljivljena sura “El-Muddesir .”

Njegov rodni grad je Mekka a hidžru je učinio u Medinu.

Ovaj pasus daje nam određene podatke o Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem. U njemu saznajemo Vjerovjesnikovo ime, porijeklo, koliko je živio i nešto o njegovoj poslaničkoj misiji.

Neophodno je da o Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, znamo:

Ime i porijeklo:

On je Muhammed, sin Abdullaha, sina Abdulmuttalibovog, sina Hašimovog. Hašim je iz plemena Kurejš, a rapskog plemena koje potječe od Ismaila sina Ibrahimovog, alejhimas-selam.

Životni vijek:

Živio je šezdeset i tri godine, od toga četrdeset godina prije poslanstva i dvadeset i tri nakon poslanstva.

Njegova poslanička misija dijeli se na:

Mekanski period i trajao je trinaest godina.

Medinski period koji je trajao deset godina.

Da li je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, vjerovjesnik ili poslanik? Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je i vjerovjesnik i poslanik. Vjerovjesnikom je postao primivši objavu “ikre”, a poslanikom je postao primivši objavu “el-Muddesir”.

Nekoliko podataka iz Vjerovjesnikove sire:

Naglasak u mekanskom periodu dave je bio na pozivanje u tevhid, odvrćanje od širka i iskreno ispovijedanje vjere isključivo Allahu, dželle šanuhu. Taj period dave je trajao trinaest godina.

Nakon tog perioda Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, je njegov Gospodar naredio da učini hidžru/preseljenje u Medinu u kojoj je nastavio pozivati u tevhid, ali pore toga, u medinskom periodu dave objavljeni su svi preostali vjerski propisi poput detaljnog uređenja ubadata, muamelata i općih životnih i društvenih pitanja.

Činjenica da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, i u ovom periodu nastavio pozivati u tevhid i tako sve do preseljenja na bolji svijet, dokaz je protiv onih koji goovre da se izučavanju tevhida ne treba posvećivati posebna pažnja i da je za tu temu dovoljno da se izdvoji nekoliko minuta.

Allah ga je poslao da upozorava na širk i poziva u tevhid. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog :

“O ti, pokriveni! Ustani i opominji! I Gospodara svoga veličaj! I haljine svoje očisti! I kumira se kloni! I ne prigovaraj držeći da je mnogo! I radi Gospodara svoga trpi!”

“Ustani i opominji!” – Znači: upozoravaj na opasnost širka i pozivaj u tevhid .

“I Gospodara svoga veličaj!” – Znači: veličaj ga ispoljavajući Njegovu jedinstvo (tevhid) .

“I haljine svoje očisti!” – Znači: očisti svoja djela od širka .

“I kumira se kloni!” – Znači: ostavi ih i ogradi se od njih i onih koji im robuju .

U ovo je pozivao deset godina, a onda mu se desio miradž (uzdignut je na nebo) gdje mu je propisano pet dnevnih namaza. U Mekki je klanjao tri godine, a zatim mu je naređena hidžra u Medinu.

Iz riječi autora *“onda mu se desio miradž (uzdignut je na nebo)”* izvlačimo sljedeće pouke:

1. Naša je obaveza da čvrsto vjerujemo i smatramo istinitim sve o čemu nas je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio iz svijeta božanskih tajni/gajba.
2. Obavljanje pet dnevnih namaza je izuzetno važno, s obzirom da je Allah, dželle šanuhu, njihovu obligatnost propisao na nebu.

Hidžra se dijeli na:

Hidžra je preseljenje iz mjesta širka u mjesto islama. Ovom ummetu je obaveza da se iseljava

iz mjesta u kojima vlada mnogoboštvo u mjestu u kojima vlada islam. Propisanost hidžre ostaje važiti do Sudnjeg dana, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: “Kada budu uzimali duše onima koji su se prema sebi ogriježili, meleki će upitati: “Šta je bilo s vama?” – “Bili smo potlačeni na zemlji”- odgovorit će. “Zar Allahova zemlja nije bila prostrana i zar se niste mogli nekud iseliti?”- reći će meleki, i zato će njihovo prebivalište biti džehennem, a užasno je on boravište. Samo nemoćnim muškarcima, i ženama, i djeci, koji nisu bili dovoljno snalažljivi i nisu znali put, Allah će, ima nade, oprostiti jer Allah briše grijehe i prašta.” I, također, dokaz je ovaj ajet: “O robovi Moji koji vjerujete, Moja Zemlja je prostrana, zato samo Mene obožavajte”.

El-Begavi, Allah mu se smilovao, je rekao: “Povod obajve ovog ajeta jesu muslimani Mekke koji nisu učinili hidžru, pa ih Uzvišeni Allah na to poziva apelirajući na njihov iman”. Dokaz iz sunneta za hidžru su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve selem: “Hidžra neće prestati važiti sve dok ne prestane važiti tevba, a tevba neće prestati važiti sve dok sunce ne izađe sa zapada.”

1. Hidžra iz Mekke u Medinu i ovo je završeno o oslobođenjem Mekke

2. Hidžra iz nevjerničke sredine u vjerničku i ovo traje do Sudnjeg dana.

3. Hidžra / napuštanje svega što je Allah zabranio. Tj. napuštanje određenih djela, osoba, vremena i mjesta.

Djela: Sve što je Allah zabranio, naročito širk.

Osobe: nevjernici, munafici i sl.

Vremena: ona koja navjernici veličaju i proslavljaju.

Mjesta: nevjerničkih svetkovina.

Tevba prestaje važiti u dva slučaja:

1. Izlazak sunca za zapada.

2. Smrt. “Uzaludno je kajanje onih koji čine hrdava djela, a koji, kad se nekom od njih približi smrt, govore: “Sad se zaista kajem!”, a i onima koji umru kao nevjernici. Njima smo bolnu patnju pripremili.”

Poslanik je rekao: “Nema hidžre nakon oslobođenja.” Pod tim se misli na oslobođenje Meke i to je dokaz da Mekka više neće postati nevjernička sredina.

(1) Šejh Ibn Usejmin, Allah mu se smilovao, je rekao: “Obaveznost zekata propisana je u Mekki, ali nije bio određen nisab niti na koje vrste se izdvaja, pa su nisab i vrste određene u Medini.”

(2) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, umro je desete godine po hidžri i ukopan je u sobi Aiše, radijallahu anha.

(3) “Zaista, nema dobra na koje ova vjera ne upućuje i nema zla na koje ne upozorava” – Naša je dužnost da vjerujemo i svjedočimo kako je Vjerovjesnik, sallallahu ajehi ve sellem, ispunio emant i prenio Poslanicu, iskreno usmjeravao ummet dobru, borio se na Allahovom putu istinskim džihadom, ostavio nas na bijelom putu na kojem je noć jasna poput dana i sa kojeg može skrenuti samo onaj ko je upropašten.

A kada se nastanio u Medini, naređeni su mu ostali propisi kao što su zekat(1), namaz, hadž, džihad, ezan, naređivanje dobra, odvrćanje od zla i drugi islamski propisi .

Tome se posvetio deset godina, nakon čega je preselio na ahiret(2), no njegova vjera ostaje i dalje. Zaista, nema dobra na koje ova vjera ne upućuje i nema zla na koje ne upozorava. Dobra na koja upućuje su: tevhid i sve ono što voli Allah i čime je zadovoljan. A zlo na koje upozorava je: mnogoboštvo i sve ono što Uzvišeni Allah mrzi i s čim nije zadovoljan.(3)

Najveće zabrane

Veliki širk. On izvodi iz vjere.

Mali širk. On ne izvodi iz vjere.

Veliki grijesi. Veliki grijeh je sve za što je u šerijatu propisana posebna kazna.

Mali grijesi: sve što je zabranjeno, a za što nije propisana posebna kazna.

**Allah ga je poslao
cijelom čovječanstvu i
naredio dvijema
skupinama – džinima
i ljudima – da mu se
svi pokoravaju .**

**Dokaz za ovo su riječi
Uzvišenog Allaha:**

**“Reci: “O ljudi, ja
sam svima vama
Allahov**

poslanik...””(1)

**Njime je Allah
upotpunio vjeru .**

**Dokaz za to su riječi
Uzvišenog: “Sada sam
vam vjeru vašu
usavršio i blagodat
svoju prema vama
upotpunio i
zadovoljan sam da
vam islam bude
vjera.”(2)**

**Dokaz za njegovu
smrt su riječi**

**Uzvišenog Allaha: “Ti
ćeš, zacijelo, umrijeti,
a i oni će, također,
pomrijeti”.**

Vjerovjesnik je poslan svim ljudima i njegovim psolanstvom svi prijašnji vjerovjesnici su prestali da važe, tako da se oni Židovi i kršćani u vrijeme Vjerovjesnika kao i oni u kasnijim razdobljima, koji su čuli za njegovu vjeru, a nisu je primili, smatraju nevjernicima, čak i pod pretpostavkom da ispovjedaju tačno ono s čime su došli Musa i Isa. Neki od dokaza za to su:

“Reci: "O sljedbenici Knjige, dođite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke: da se nikome osim Allahu ne klanjamo, da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne držimo!" Pa ako oni ne pristanu, vi recite: "Budite svjedoci da smo mi muslimani!"”

“Borite se protiv onih kojima je data Knjiga, a koji ne vjeruju ni u Allaha ni u onaj svijet, ne smatraju zabranjenim ono što Allah i Njegov Poslanik zabranjuju i ne ispovijedaju istinsku vjeru - sve dok ne daju glavarinu poslušno i smjerno.”

Rekao je Allahov Poslanik: “Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, nema Židova i kršćanina koji čuje za mene, pa ne povjeruje u mene, a da neće biti od stanovnika Vatre.”

(2) Ovaj ajet je dokaz zabranjenosti novotarija u vjeri.

Zaključak

(1) Svi ljudi će okusiti smrt. Potom će biti proživljeni na Sudnjem danu i tada će se obračunati njihova djela, pa će biti nagrađeni ili kažnjeni prema svojim djelima.

(2) Onaj koji poriče proživljenje i obračun nakon proživljenja je nevjernik zato što poriče i negira jedan od ruknova imana.

(3) Nuh, alejhis-selam, je bio prvi poslanik, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: "Mi objavljujemo tebi kao što smo objavljivali Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega..."

Prvi vjerovjesnik je Adem, a dokaz za to su riječi Poslanika, koji je, upitan da li je Adem bio vjerovjesnik, odgovorio: "On je bio vjerovjesnik s kojim je (Allah) razgovarao." Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je i posljednji vjerovjesnik i posljednji poslanik. Dokaz za to su riječi Allaha, dželle šanuhu: "Muhammed nije otac nijednog od vaših ljudi, nego je Allahov poslanik i posljednji vjerovjesnik." Stoga je lažov i nevjernik svako onaj koji nakon Vjerovjesnika tvrdi da je vjerovjesnik ili poslanik, a i onaj koji mu povjeruje je nevjernik.

Ljudi će nakon smrti biti proživljeni a dokaz za to su ove Allahove riječi: "Od zemlje vas stvaramo i u nju vas vraćamo i iz nje ćemo vas po drugi put izvesti."

I riječi Uzvišenog: "Allah vas od zemlje poput bilja stvara, zatim vas u nju vraća i iz nje će vas sigurno izvesti."

A nakon proživljenja će biti pitani za svoja djela, a dokaz tome su riječi Uzvišenog: "...da bi, prema onome kako su radili, kaznio one koji rade zlo, a najljepšom nagradom nagradio one koji čine dobro."(1)

Onaj ko poriče proživljenje je nevjernik, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: "Nevjernici tvrde da neće biti proživljeni. Reci: "Hoćete, Gospodara mi moga, sigurno ćete biti oživljeni, pa o onome što ste radili, doista, biti obavješteni." A to je Allahu lahko."(2)

Uzvišeni Allah je slao poslanike kao donosioce radosnih vijesti i opominjače, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: "O poslanicima koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali..."

Prvi poslanik je bio Nuh, alejhis-selam, a posljednji Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Dokaz da je Nuh, alejhis-selam, bio prvi poslanik su riječi Uzvišenog Allaha: "Mi objavljujemo tebi kao što smo objavili Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega..."(3)

Allah je svim ljudima naredio poricanje taguta i vjerovanje u Allaha. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: “Tagut je sve ono prema čemu je odnos ljudi prešao granicu. Bilo da se radi o onome što obožava, ili onome što/koga slijedi, ili kome se pokorava”.

Svatom narodu kojem je Allah poslao poslanika, počev od Nuha pa do Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, je njegov poslanik naređivao da obožavaju Allaha Jednog, a zabranjivao im je da obožavaju taguta. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog: “Mi smo svakom narodu poslanika poslali: “Allahu se klanjajte, a kumira/taguta se klonite”!

Taguta ima veoma mnogo, a glavnih je pet: “Iblis, Allah ga prokleo, zatim svako onaj koga ljudi obožavaju a on je time zadovoljan, potom onaj koji poziva druge sebi da ga obožavaju, onaj koji tvrdi da zna nešto iz svijeta božanskih tajni (gajba), i onaj koji sudi po zakonu kojeg nije objavio Allah .

Dokaz za ovo su Allahove riječi: “U vjeru nije dozvoljeno silom nagoniti- pravi put se jasno razlikuje od zablude! Onaj koji ne vjeruje u šejtana, a vjeruje u Allaha- drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti...” A ovaj ajet pojašnjava značenje “nema drugog boga sem Allaha .”

U jednom hadisu stoji: “Kruna vjere je islam, njegov stub je namaz, a njegov vrhunac je džihad na Allahovom putu”.

Allah je slao poslanike i vjerovjesnike da donose radosne vijesti i da opominju. Svi su pozivali u tevhid i suprotstavljali se svim vrstama taguta i širka. Dokaz su riječi Uzvišenog:

“Mi smo svakom narodu poslanika poslali” – znači svakoj grupi ljudi: “Allahu se klanjajte” – dakle, ispoljavajte Mu tevhid, “a kumira/taguta se klonite” – znači: nemojte biti na strani taguta. Ovaj stil u arapskom jeziku je najpotpuniji zahtjev odricanja od širka i njegovih protagonista.

Allah je Svojim robovima naredio da poreknu tagute, a da vjeruju u Allaha, i prije očitovanja vjerovanja u Allaha, neophodno je prvo izraziti poricanje taguta:

“Onaj ko ne vjeruje u šejtana/taguta, a vjeruje u Allaha - drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti. - A Allah sve čuje i zna.”

Tagut je sve prema čemu ili prema kome čovjek ima pretjeran odnos, bilo da se radi o nečemu/necome što/koga obožava, poput kamenja i drveća; ili koga slijedi, poput pokvarenih učenjaka; ili kojima se pokorava, poput vladara koji su nepokorni Allahu.

Taguta ima mnogo, a glavnih je pet: “Iblis, Allah ga prokleo, zatim svako onaj koga ljudi obožavaju a on je time zadovoljan, potom onaj koji poziva druge sebi da ga obožavaju, onaj koji tvrdi da zna nešto iz svijeta božanskih tajni (gajba), i onaj koji sudi po zakonu kojeg nije objavio Allah.

Suđenje po onome što Allah nije objavio može biti:

Veliki kufr

Kufr ekber (veliki kufr): ako vjeruje da je zakon ljudi jednak ili bolji od Allahovog zakona.

Mali kufr

Kufr dune kufr (nevjerstvo koje ne izvodi iz vjere, nego je ustvari veliki grijeh): ako vjeruje da nije ispravno suditi po onome što nije objavio Allah, ali sudi po tome povodeći se za svojim prohtjevima ili zbog žudnje za položajem ili drugih razloga.

Završna riječ

Svim muslimanima preporučujem da posvete veliku pažnju ovom vrijednom djelu koje, unatoč kratkom obimu, sadrži veoma važne odgovore i pojašnjenja koja treba da zna svaki musliman i o čemu će biti ispitivan u kaburu.

Allah najbolje zna! Neka je salavat i selam na Muhammeda, sallallahu alejhi ve alihi ve sahbihi ve sellem.

Tabelarni prikaz djela Komentar Tri kaburska pitanja

Tri osnovna načela (to su ustvari ukratko tri pitanja koja će biti postavljane u kaburu) i njihovi dokazi. Zašto izučavamo tevhid? Zašto izučavamo tri osnovna načela? Koja je korist njihovog izučavanja?	Četiri pitanja iz sure Asr	Znanje	Spoznati Allaha, spoznati Njegovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spoznati vjeru islam. (Tri osnovna načela)
		Djela	Znanje doziva djelo, pa ako mu se djelo ne odazove, znanje ode. Učenjak koji ne radi po znanju koje je stekao, bit će kažnjen prije idolopoklonika.
		Dava	Šartovi dave su: Iskrenost, šerijatsko znanje, poznavaje stanja onoga kojeg poziva, mudrost, sabur.
			Prvo i najvažnije u što se poziva jest tevhid, jer su tome pozivali svi vjerovjesnici i poslanici. Naveći stepen dave je pozivanje u tevhid i odvrćanje širka.
	Tri pitanja (tri vrste tevhida)	Sabur	Biti strpljiv u izvršavanju Allahovih naredbi, poput namaza; biti strpljiv u suzdržavanju od onoga što je Allah zabranio, poput kamate; strpljivo podnositi teška i bolna iskušenja koja su nam određena, poput siromaštva.
			Strpljivost na putu stjecanja znanja, potom strpljivo prakticiranje naučenog, potom strpljivo pozivanje.
			Tevhid rububijje (Allah je jedini Tvorac i jedino On zaslužuje da mu se ibadet čini.) i tevhidul-esmai ves-sifat (tevhid u Allahovim lijepim imenima i savršenim svojstvima)
			Tevhidul-uluhijje (iskrenost): Allah nije zadovoljan da mu s eiko smatra ravnim i da mu se

	ikoga pridružuje u ibadetu, ni melek ni poslanik.
	Odricanje od širka i njegovih protagonista: srcem – da prezire nevjerstvo; jezikom – “ja se odričem onoga što vi obožavate”; fizički – neučestvovanjem u njihovim svetkovinama i proslavama, i neoponašanje nevjernika.

Tri osnovna načela (to su ustvari tri pitanja koja će biti postavljane u kaburu) i njihovi dokazi. Zašto izučavamo tevhid? Zašto izučavamo tri osnovna načela? Koja je korist njihovog izučavanja?	Zašto izučavamo tevhid	El-Hanifijjetu: to je millet (zajednica vjernika) koji se oslobodio širka i koji je utemeljen iskrenosti i nepatvorenom monoteizmu
		Jezički: Tevhid je infinitiv glagola “vehhade-juvehhidu-tevhiden” i znači učiniti određenu stvar jednom, izdvojiti je od ostalih stvari. Terminološki: Tevhid je izdvajanje Allaha u rububijetu (stvaranju, vladanju i sl.), uluhijetu (obožavanju) i lijepim imenima i savršenim svojstvima. Tri vrste tevvida su:
		1. Tevhidur-rububijje: Izdvajanje Allaha u Njegovim djelima, ili izdvajanje Allaha u stvaranju, vladanju i održavanju stvorenog.
		2. Tevhidul-uluhijje: Izdvajanje Allaha u ibadetu.
		3. Tevhidul-esmai ves-sifati: Izdvajanje Allaha u osobinama kojima je sam Sdebe opisao u Svojoj Knjizi, ili Ga je tim osobinama opisao Njegov Poslanik, sallallahu aljehi ve sellem. A to biva na načinda potvrđujemo ono što je potvrđeno, a negiramo ono što je negirano, bez iskrivljivanja, bez odbacivanja, bez određivanja kakovosti i bez upoređivanja.
Tri osnovna načela		Širk je obožavanje nekoga uz Allaha ili mimo Allaha, i to je najveći grijeh na Zemlji.
		Spoznaja Allaha: Ko je tvoj gospodar? Na koji način si spoznao Allaha? Gospodar je onaj kojem se čine ibadeti. Koje su vrste ibadeta? Koji je propis, s dokazom, za onoga koji neki ibadet vrši drugome mimo Allaha?
		Spoznaja Allaha s dokazom. Definicija islama. Koja su to tri nivoa vjere? Ruknovi islama? Objasni: definiciju šehadeta, ruknove imana, dijelove imana, ihsan, navedi dokaz za tri nivoa vjere? Predznaci Sudnjeg dana?

	Spoznaja Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, njegovog porijekla, gdje je rođen, koliko godina je živio, koja je njegova poslanica, njegovo rodno mjesto, mudrost njegovog poslanja, period pozivanja u tevhid, isra i miradž, gdje i kada je propisana obligatnost namaza, hidžra, mudrost i vrijeme hidžre. Kada su propisani ostali šerijatskli propisi? Koliko je trajala poslanička misija, kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, preselio na ahiret? Objasni temeljnu zadaću njegovog poslanstva, kako je poslan dvijema vrstama – džinima i ljudima, upotpunjavanje propisa i usavršavanje vjere.
--	---

Tri osnovna načela (to su, ukratko, tri pitanja koja će biti postavljane u kaburu) i njihovi dokazi. Zašto izučavamo tevhid? Zašto izučavamo tri osnovna načela? Koja je korist niibovog izučavanja?	Zaključak		Proživljenje poslije smrti, obračun za djela, nevjerstvo onoga koji poriče proživljenje, zadaća poslanika i njihova dava, prvi poslanik, posljednji poslanik, dva rukna tevhiida: poricanje taguta i vjerovanje u Allaha, definicija taguta, pet glavnih taguta, način odricanja od taguta, značenje la ilahe illallah, islam kao kruna vjere, namaz kao stub islama, džihad kao vrhunac vjere.
	Vrste džihada	Džihad protiv samoga sebe	Ova vrsta džihada vodi se onako kako je spomenuto u suri el-Asr (Znanjem, primjenom znanja, pozivanjem drugihna Allahov put i strpljivim podnošenjm uznemiravanja na tom putu)
		Nejasnoće	Veliki širk (izvodi iz vjere) i Mali širk
			Inovacije u vjeri
		Strasti	Veliki grijesi (svaki prijestup za koji je propisana specifična kazna)
			Mali grijesi (svaki prijestup za koji nije propisana specifična kazna)

			Džihad protiv nevjernika i licemjera	Srcem, rječju/perom, imetkom i životom.
			Džihad protiv nasilnika, novotara i onih koji čine nevaljale stvari	Srcem, rječju/perom, uklanjanjem zla, ako je u poziciji da to učini
		Tagut	Tagut je sve prema čemu ili prema kome čovjek ima pretjeran odnos, bilo da se radi o nečemu/nekome što/koga obožava, poput kamenja i drveća; ili koga slijedi, poput pokvarenih učenjaka; ili nekoga kome se pokorava poput vladara koji su nepokorni Allahu. Taguta ima mnogo, a glavnih je pet: Iblis, Allah ga prokleo; zatim svako onaj koga ljudi obožavaju; potom onaj koji poziva druge sebi da ga obožavaju; onaj koji tvrdi da zna nešto iz svijeta božanskih tajni (gajba); onaj koji sudi po zakonu koji nije objavio Allah.	
Allah najbolje zna! Neka je salavat i selam na Muhammeda, njegovu porodicu i njegove ashabe.				

Test iz djela Komentar Tri kaburska pitanja i njihovidokazi

1. Naziv ove knjige je:
 - a. Komentar Tri kaburska pitanja i njihovi dokazi.
 - b. Komentar Tri vrste tevhida.
 - c. Oba naziva su ispravna.
2. Tri temeljna načela su zapravo tri kaburska pitanja:
 - a. Tačno.
 - b. Netačno.
3. U ovom djelu autor je uputio dovu za čitaoca na:
 - a. Dva mjesta.
 - b. Tri mjesta.
4. Djelo autora odlikuje se:
 - a. Razumljivim izrazima.
 - b. Postavljanjem općih teza koje potom detaljno pojašnjava.
 - c. Dokazima iz Kur'ana i sunneta.
 - d. Upućivanje dove za učenika.
 - e. Odgovor na nejasnoće.
 - f. Vrelikim brojem komentara na osnovno djelo.
 - g. Navođenjem važnih pitanja i davanjem odgovora na njih.
 - h. Allahovom voljom djelo je široko prihvaćeno.
 - i. Sve navedeno.
5. Osnovni tekst djela Tri kaburska pitanja možemo podijeliti na:
 - a. pet dijelova,
 - b. šest dijelova.
6. Izučavanje tevhida je:
 - a. Stoga obaveza svakog pojedinca.
 - b. Obaveza jedne grupe muslimana.
7. Dokaz za četiri pitanja je:
 - a. Sura el-Asr.
 - b. Sura Ihlas.
8. Onaj koji je spoznao pravi put, a ne slijedi ga sličan je:
 - a. Židovima.

- b. Kršćanima.
 - c. Sve navedeno.
9. Sabur se dijeli na:
- a. Dvije vrste.
 - b. Tri vrste.
10. Prema imamu Šafiji sura Asr je:
- a. Dovoljan dokaz ljudima.
 - b. Dovoljna da zamijeni sve druge sure.
11. Ko priznaje jednu vrstu tevhida, a ne priznaje ostale, nije istinski monoteist:
- a. Tačno.
 - b. Netačno.
12. Od mnogoboštva i njegovih protagonista odričemo se:
- a. Srcem, jezikom i fizički.
 - b. Odricanjem od širka i onih koji ga čine.
 - c. Sve navedeno.
13. Pod Allahovim riječima “Mesdžidi (džamije) su Allaha radi” misli se na:
- a. dijelove tijela na kojima se čini sedžda.
 - b. Tlo na kojem se čini sedžda.
 - c. Sve navedeno.
14. Metoda selefa je:
- a. Prvo sagledavanje dokaza, potom formiranje ubjeđenja.
 - b. Prvo formiranje ubjeđenja, potom njegovo dokazivanje.
15. Učenjaci koji su skrenuli na stranputicu liče na:
- a. Židove.
 - b. Kršćane.
16. Muslimanski pobožnjaci koji su skrenuli na stranputicu liče na:
- a. Židove.
 - b. Kršćane.
17. Tri pitanja su ustvari tri osnovna načela:
- a. Tačno.
 - b. Netačno.
18. Dova se dijeli na:
- a. Dovu ibadetom i dovu molbom.
 - b. Dovu stanja i dovu riječi.
19. Dova molbom dijeli se na:
- a. Dvije vrste.

- b. Četiri vrste.
- 20. U odnosu prema uzrocima ljudi se dijele na:
 - a. Dvije krajnosti i ispravan odnos.
 - b. Na veliki i mali širk, i dozvoljene uzroke.
- 21. Traženje izbavljenja iz nevolje/istigaset od stvorenja je:
 - a. Dozvoljeno u svakom slučaju.
 - b. Dozvoljeno ako je to kadar učiniti.
 - c. Dozvoljeno ako je kadar da to učini, ali uz ispunjavanje četiri uslova.
- 22. La ilahe illallah znači:
 - a. Allah je kadar da stvara.
 - b. Samo se Allah obožava.
 - c. Nema istinskog boga osim Allaha.
 - d. Sve navedeno.
- 23. Zbližavanje religija je:
 - a. Dozvoljeno.
 - b. Veliki grijeh.
 - c. Nevjerstvo.
- 24. Opći dokazi Allahovog postojanja su:
 - a. Mnogoborojni.
 - b. Ima ih četiri.
- 25. Meleki imaju srce:
 - a. Da.
 - b. Ne.
- 26. Iman je opći pojam, a tevhid je dio općeg značenja pojma iman:
 - a. Tačno.
 - b. Netačno.
- 27. Ruknova imana ima:
 - a. Pet.
 - b. Šest.
 - c. Osam.
- 28. Mnogobošci neke ibadete upućuju Allahu:
 - a. Tačno.
 - b. Netačno.
- 29. Onaj koga obožavaju mimo Allaha iako on s tim nije zadovoljan:
 - a. Naziva se tagutom.
 - b. Ne naziva se tagutom.

30. Vjerovanje da samo Allah upravlja svemirom i da samo On daje kišu je:
 - a. Tevhidul-uluhijje.
 - b. Tevhidur-rububijje.
 - c. Tevhidul-esmai ves-sifat.
31. Temelje tevhida ruši:
 - a. Veliki širk.
 - b. Mali širk.
 - c. Novotarija u vjeri.
32. Najveća obaveza je dobročinstvo prema roditeljima:
 - a. Tačno.
 - b. Netačno.
33. Najveći grijesi su blud i ubistvo osobe koja nije nikoga ubila:
 - a. Tačno.
 - b. Netačno.
34. Miradž je putovanje Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, iz Mekke u Bejtul-Makdis:
 - a. Tačno.
 - b. Netačno.
35. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je poslan:
 - a. Samo svom narodu.
 - b. Svim ljudima i džinima.
36. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je:
 - a. Umro.
 - b. Vjerovjesnici ne umiru.
37. Poricanje proživljenja je:
 - a. Veliki kufr.
 - b. Mali kufr.
38. Nakon oslobođenja Mekke:
 - a. Hidžra više nije propisana.
 - b. Hidžra je propisana do Sudnjeg dana.
39. Vjera svih poslanika je:
 - a. Jedna.
 - b. Različita.
40. Hidžra je:
 - a. Preseljenje iz nemuslimanske sredine u muslimansku sredinu.
 - b. Ostavljanje onoga što je Allah zabranio; sve navedeno.
41. Islamska vjera je upotpunjena, ostali su samo snovi dobrih ljudi:

- a. Tačno.
 - b. Netačno.
42. Ibadet nekome mimo Allaha je:
- a. Veliki širk.
 - b. Mali širk.
43. Neophodno je napraviti razliku u propisu djela i propisu počinioaca djela:
- a. Tačno.
 - b. Netačno.
44. Prvi vjerovjesnik bio je:
- a. Nuh, alejhis-selam.
 - b. Adem, alejhis-selam.
45. Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je:
- a. Vjerovjesnik.
 - b. Poslanik.
 - c. I vjerovjesnik i poslanik.

Poveži tekst iz kolone A sa tekstom iz kolone B

Kolona A			Kolona B
Jezički tevhid znači		1	Tri vrste tevhida
Terminološki tevhid znači		2	Vjerovanje u sve što će se desiti nakon smrti.
Tevhid uluhijje je		3	Očitovanje jezikom, vjerovanje u srcu, djelovanje tjelesnim organima i udovima. Povećava se s pokornošću, a smanjuje s nepokornošću.
Tevhid rububijje je		4	Islam, iman, and ihsan
Tevhidul-esmai ves-sifat je		5	Allahu i mimo Alaha
Hanifijjet je		6	Obligatno, dozvoljeno i zabranjeno
Prvo obraćenje u		7	Šerijatski i osjetilno.

vokativu i prva naredba u Kur'anu je			
Suparnik je		8	Tri pitanja u kaburu
Hašje/bogobojažnost		9	Znanje, djelovanje, dava, sabur.
Tevekkul/oslonac na Allaha		10	Iskrenost u namjeri i činjenje ibadeta u skladu sa sunnetom.
Dva uslova da bi ibadet bio primljen su		11	To je iskreni oslonac na Allaha uz poduzimanje uzroka
Četiri pitanja, ukratko, su		12	To je strah baziran na spoznaji o veličini i savršenoj moći onoga kojeg se boji.
Tri pitanja, ukratko, su		13	Koji je sličan, s kojim se upoređuje ili s kojim se ravna.
Tri osnovna načela, ukratko, su		14	U suri Bekare
Uzroci se dijele na		15	Millet, grupa ljudi, koja se odriče širka i svoju vjeru temelji na iskrenom ispoljavanju vjere Allahu i tevidu.
Vrste zavjeta su		16	Izdvajanje Allaha u imenima i svojstvima kojima je opisao Sebe ili ga je time opisao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, potvrđivanjem onoga što Mu je potvrđeno i negiranjem onoga što Mu je negirano.
Vrste zebha/klanja su		17	Izdvajanje Allaha u ibadetu.
Strah od Allah dijeli se na		18	Izdvajanje Allaha u stvaranju, vladanju i održavanju.
Islam		19	Izdvajanje Allaha u svemu u čemu je jedinstven.
Nivoi vjere su		20	Znači učiniti određenu stvar

			jednom, izdvojiti je od ostalih stvari.
Iman je		21	Izlazak sunca sa zapada ili smrt.
Vjervanje u Sudnji dan obuhvata		22	Sve ono prema čemu je odnos ljudi prešao granicu. Bilo da se radi o onome što obožava, ili onome što/koga slijedi, ili kome se pokorava.
Odricanje od širka upotpunjava se s		23	Tevhidur-rububijje, tevhidul-uluhijje, tevhidul-esmai ves-sifat i odricanje od širka i njegovih protagonista.
Tevba se ne prima kada		24	Predanost Allahu ispoljavanjem tevhida, pokoravanje Njemu, odricanje od širka i njegovih protagonista.
Tagut je		25	Ono što se obožava mimo Allaha, poput idola.

Sadržaj

1	Uvod	4
2	Četiri pitanja	7
3	Tri pitanja	12
4	Važnost izučavanja tevhida	16
5	Tri osnovna načela	17
6	Zaključak	44
7	Sažetak knjige u formi tabele	47
8	Test iz djela Komentar Tri kaburska pitanja	51
9	Sadržaj	59

Četiri pravila u vezi širka

القواعد الاربعة - اللغة البوسنية

Autor komentara: šejh Hejsem Serhan

Voditelj web-stranice:
<http://attasseel-alelmi.com>

Prijevod na bosanski jezik: Abdullah Nasup

Prvo izdanje na bosanskom jeziku.

Sva prava zadržava autor, a ko želi prevesti ili štampati ovu knjigu da bi je dijelio besplatno neka se obrati autoru na e-mail:

islamtorrent@gmail.com

Knjiga je vakuf i njena prodaja nije dozvoljena

الكتاب وقف لله تعالى و لا يجوز بيعه

Uvod

Bismillahir-rahmanir-rahim!

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga Allah u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha Jedinog, koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.

Djelo Četiri pravila je drugo djelo iz oblasti akide koje izačavaju studenti islamskog znanja. Razlozi izučavanja ovog djela, iako je veoma kratko, su:

Učenjaci savjetuju da se ovo djelo izučava.

Izučavanjem ovog djela povodimo se sa prijašnjim učenjacima.

Ovo djelo sadrži snažne odgovore na nejasnoće onih koji čine širk u našem vremenu.

Ovo djelo je rezime djele Kešfuš-šubuhat.

Započinjemo izučavanje ovog djela prije djela Kešfuš-šubuhat kako bi učeniku bile otklonjene sve eventualne nejasnoće.

**Podjela sadržaja djela Četiri pravila
Ovo djelo možemo podijeliti na
sljedeće cjeline:**

Uvod (Pojam
istinske sreće).

Značaj izučavanja
tevhida.

Četiri pravila.

Prvo: Uvod – Pojam istinske sreće

**U ime Allaha,
milostivog,
samilosnog!(1)
Molim Allaha,
Plemenitog,
Gospodara Arša
veličanstvenog da te
uzme za štíćenika i
na dunjaluku i na
ahiretu(2), i da te
učini blagoslovljenim
gdje god bio.(3)**

**(1)Razlozi zbog kojih je autor ovo djelo
započeo bismillom:**

Povodeći se za Allahovom Knjigom, Njegovim poslanicima i vjerovjesnicima, alejhimus-selam.

Uzimajući za uzor prijašnje učenjake koji su prakticirali da svoja djela započinju pisanjem bismille.

Čineći teberruk – nadajući se se bereketu – spominjanjem Allahovog imena.

(2) Nakon bismille, autor je po običaju, započeo dovom učeniku, što je znak da je veoma volio one koji izučavaju islamsko znanje

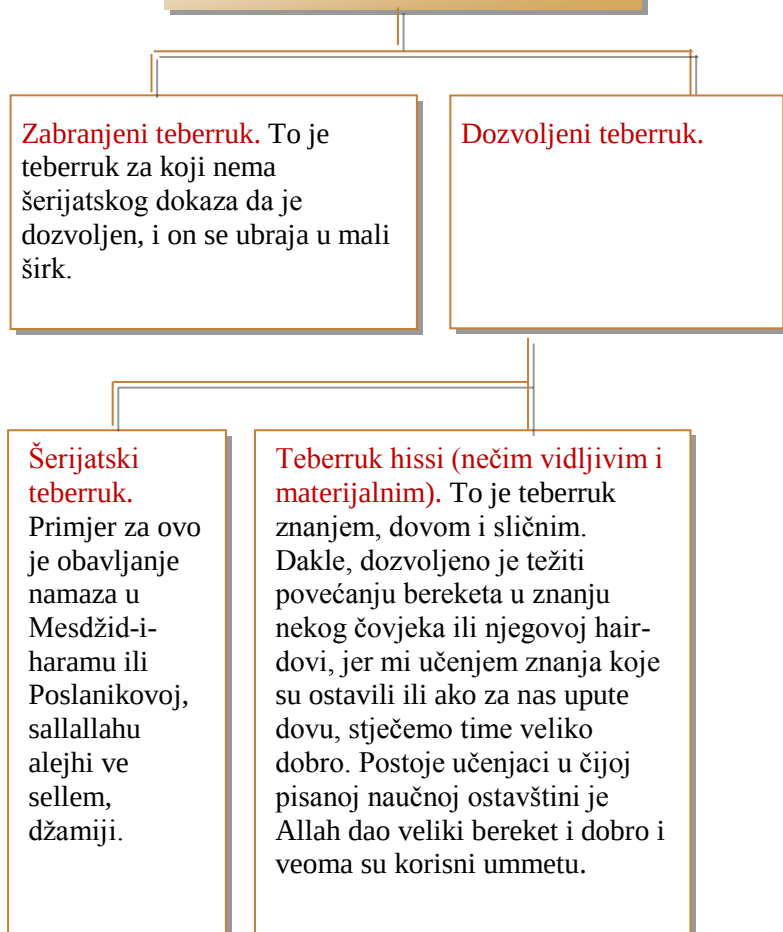
(3) Allahove evlije su oni koji posjeduju iman i takvaluk (bogobožnost). Šejhul-islam Ibn Tejmijje je rekao: “Allahov je štíćenik svaki onaj koji vjeruje i bogobožan je.” Dokaz za ovu tvrdnju šejhul-islama su riječi Uzvišenog Allaha: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štíćenici, ni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali.”

Bereket je rast i povećanje.

Teberruk je traženje bereketa (povećanja blagodati).

Mubarek (blagoslovljen) je onaj koji koristi gdje god je prisutan.

Teberuk se dijeli na:

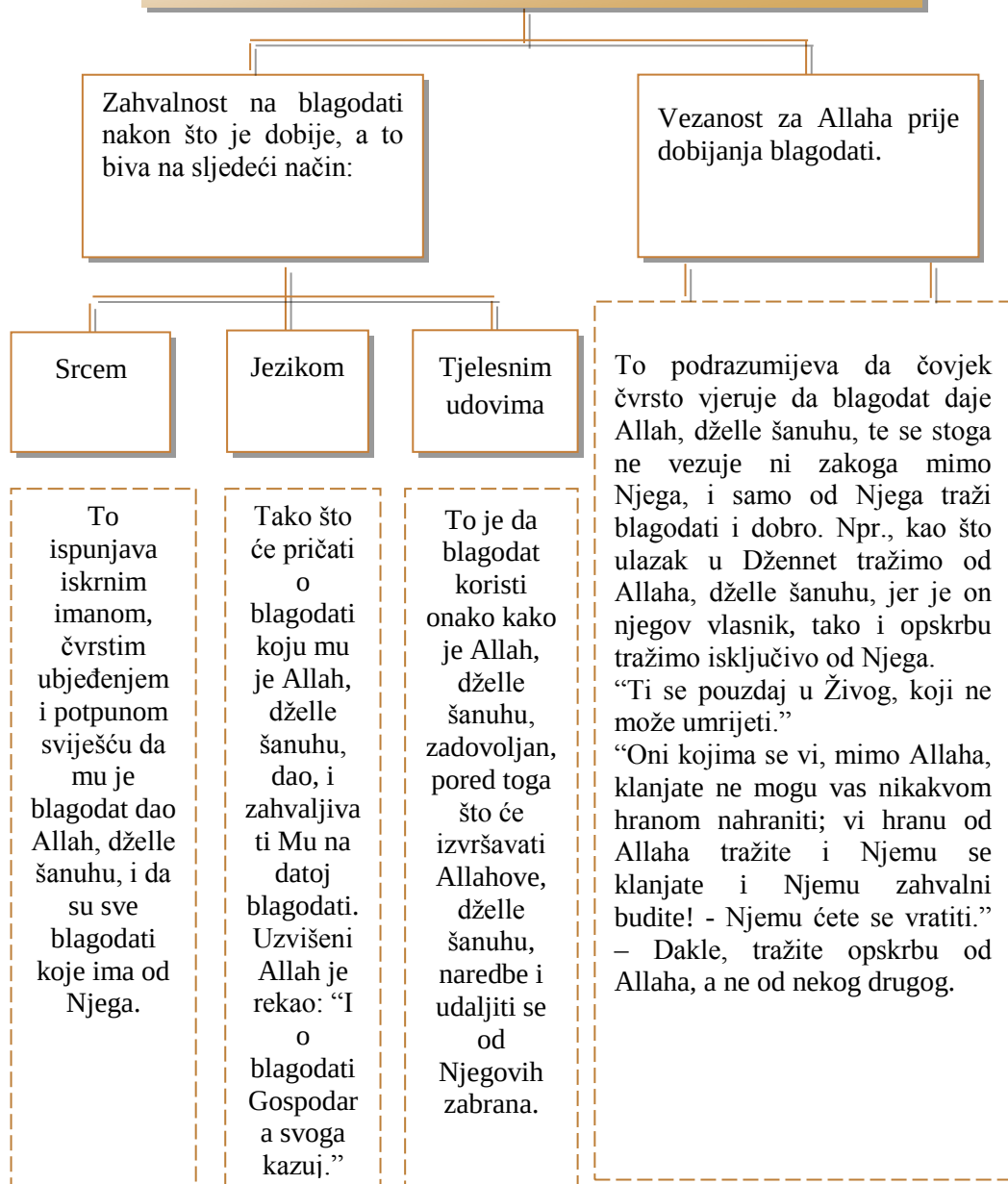

Molim Ga da te učini od onih koji zahvaljuju na datim blagodatima, (1)

(1) Blagodat je iskušenje, za što postoje brojni dokazi, a neki od njih su: “Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” “I kad Sulejman vidje da je prijesto već pored njega postavljen, uzviknu: ‘Ovo je blagodat Gospodara moga, koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti. A ko je zahvalan - u svoju je korist zahvalan, a ko je nezahvalan - pa, Gospodar moj je neovisan i plemenit.’” “Čovjek, kada Gospodar njegov hoće da ga iskuša pa mu počast ukaže i blagodatima ga obaspe, rekne: ‘Gospodar moj je prema meni plemenito postupio!’”

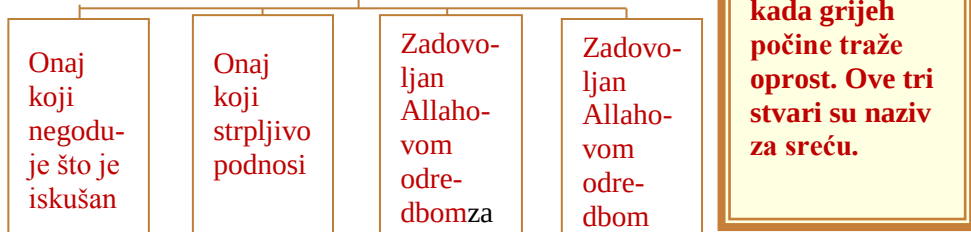
U hadisu se navodi priča o trojici ljudi iz Beni Israila kojima je Allah dao blagodat želeći da ih iskuša kako će postupiti.

Blagodat je vezana za tevhid rububijjet i tevhid uluhijjet, a dijeli se na dva dijela:

(1) Strpljivost je vadžib jepo konsenzusu ummeta.

U odnosu prema iskušenjima koja ih zadese, ljudi se dijele na četiri vrste:

1. Negodovanje i nezadovoljstvo zbog datog iskušenja nije dozvoljeno i to je veliki grijeh, a manifestira se:

Negodovanje srcem: Neki ljudi, kako objašnjava Ibn Kajjim, ne usuđuju se da jezikom izuste, ali u svojim srcima kriju nezadovoljstvo prema svome Gospodaru. Oni svojim srcem govore da im je njihov Gospodar učinio nepravdu, da mu je nešto uskratio i slično. Onaj ko se spasi od ovog osjećaja u srcu, spasio se velike nedaće.

Negodovanje i nezadovoljstvo jezikom: tako što kada ga pogodi nedaća vrišti, viče, nariče, kuka, jauče, proklinje, priziva propast na sebe, psuje i tome slično.

Negodovanje i nezadovoljstvo tjelesnim udovima: tako što se udara po tijelu ili cijepa odjeću sa sebe ili čupa kosu, ili čini druge slične stvari.

2. Sabur/strpljivo podnošenje iskušenja. Dužnost je, po konsenzusu ummeta, da onaj koji bude iskušan strpljivo podnosi iskušenje, a to se manifestira srcem, jezikom i tjelesnim udovima. Imam Ahmed je rekao: "Sabur seu Kur'anu spominje na preko sedamdeset mjesta i prema konsenzusu ummeta musliman mora biti strpljiv. Strpljivost je pola imana, jer iman se dijeli na dva dijela: jedan dio je strpljivost, a drugi dio zahvalnost." (Vidjeti: Medaridžus-salikin)

3. Biti zadovoljan odredbom. To je pohvalno iskušaniku i stepen je iznad sabura.

4. Zahvalnost. Najpotpuniji je i najuzvišeniji stepen i pohvalno je da se vjernik odlikuje njime.

Drugo: Četiri pravila i značaj izučavanja tevhida

Znaj Allah te uputio na pokornost Njemu da el-hanifijetu (pravovjernost) Ibrahimova alejhis-selam, vjera zahtijeva da obožavaš Allaha iskreno mu ispovijedajući vjeru, kao što Uzvišeni kaže: “Džine i ljude sam stvorio samo da mi robuju.”(1) (sura ez-Zarijat, 56)

Kad shvatiš da te Allah stvorio da mu ibadetiš, onda znaj da se ibadet ne naziva ibadetom osim kroz tevhid, kao što se namaz ne naziva namazom osim sa abdestom. Tako da ako u ibadetu ima širka onda on nije ispravan, kao što nije ispravan abdest poslije obavljene nužde .

Kada spoznaš da ibadet biva pokvaren i djela poništena ako se u tome nađe bilo kakav oblik širka, te čovjek zbog toga završi s vječnim boravkom u Vatri, znat ćeš da je za tebe najvažnija spoznaja tog pitanja, kako bi te Allah sačuvao od upadanja u tu zamku zvanu širk Allahu. Uzvišeni Allah o tome kaže: “Zaista Allah neće oprostiti da mu se širk čini, a oprostiti će drugo mimo toga kome hoće”.

A to ćeš postići kroz spoznaju četiri pravila koja je Uzvišeni Allah spomenuo Svojoj Knjiži.

Prvo pravilo: Trebaš shvatiti da su nevjernici protiv kojih se borio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, priznavali da je Allah stvoritelj i upravitelj, ali ih to nije uvelo u islam. Dokaz su Njegove riječi: “Reci: ‘Ko vas opskrbljuje iz neba i iz zemlje, ili ko daje sluh i vid, ko izvodi živo iz mrtvog i mrtvo iz živog i ko upravlja svim stvarima.’, reći će: ‘Allah.’, pa reci: ‘zašto se onda ne bojite?’” (2) (sura Junus, 31)

(1) U ovom pasusu autor objašnjava zašto je važno da izučavamo tevhid.

(2) Nevjernici u čijoj sredini se pojavio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, priznavali su tevhidur-rububijjet, ali se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uprkos tome borio protiv njih, jer spor između njih je bio oko tevhidul-uluhijjeta. I, svako ko upućuje neki oblik ibadeta nekome drugom mimo Allaha, dželle šanuhu, je mušrik, nevjernik.

Drugo pravilo: Oni (mekanski mušrici) su govorili: “Mi im upućujemo dove i obraćamo im se samo radi traženja bliskosti i šefata/zagovorništva.” Dokaz da su se obraćali radi traženja bliskosti su riječi Uzvišenog: “Oni koji su mimo Njega uzeli zaštitnike: ‘Mi im se ne molimo osim da nas učine što bližima Allahu.’ Allah će im presuditi oko onoga u čemu se razilaze. Allah neće uputiti onoga ko je lažov, nevjernik.”(1) (ez-Zumer, 3)

Dokaz da su tražili šefat (zagovorništvo) su riječi Uzvišenog: “I mole pored Allaha one koji im ne mogu ni naštetiti ni korist pribaviti, i govore: ‘Ovo su naši zagovornici kod Allaha.’” (sura Junus, 18)

Postoje dvije vrste šefata: šefat koji je negiran i šefat koji je potvrđen.(2)

(1)Nevjernici i počinioi širka pravdaju se da upućivanjem ibadeta drugima mimo Allaha, samo žele da ih ti kojima se mole približe Allahu i zagovaraju se za njih pred Njim. Oni su time zaslužili da ih je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, smatrao nevjernicima i borio se protiv njih.

(2) Šefat. Jezički šefat znači skupiti i od jednog učiniti dvoje. Terminološki šefat je posredovanje za nekoga s ciljem da mu se priskrbi kakva korist ili otkloni neka šteta.

Vrste šefata:

Traženje posredništva od stvorenja u onome u čemu može posredovati:

Uslovi su: da je posrednik, prisutan kod nas kada to tražimo; da je živa osoba; da može ispuniti ono što tražimo. da smo svjesni kako je on samo uzrok.

Negirani šefat. To je vrsta šefata čija ispravnost je negirana u Kur'anu. A to je da se od nekoga pored Allaha traži ono što samo Allah može. Ova vrsta šefata je veliki širk.

Potvrđeni šefat. To je šefat koji setraži od Allaha, auslovi za njega su da Allah:

1. Dozvoli šefat.
2. Bude zadovoljan s onim koji se zauzima.
3. Bude zadovoljan sa onim za kojeg se zauzima.

Šefat koji je dat samo našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem. To su sljedeće vrste šefata:

Veliki šefat.

Zauziman je da se njegovom amidži Ebu Talibu ublaži kazna u Džehenne mu.

Zauziman je da se otvore vrata Dženneta .

Šefat dat svim vjerovjesnicima i poslanicima, te melekima, vjernicima, djeci. To su sljedeće vrste šefata:

Zauzimanje da se vjernici ma, povećaj u stepeni nagrade u Džennetu.

Da oni sljedbenici tevhide koji su zaslužili u ulazak u Vatru, budu pošteđeni te kazne.

Da oni sljedbenici tevhide koji su ušli u Vatru, budu izvedeni iz nje.

Šefat koji je negiran je traženje od nekoga pored Allaha u stvarima koje samo Allah može ispuniti. Dokaz su riječi Uzvišenog Allaha: “O vi koji vjerujete udjeljujte od onoga s čime smo vas opskrbili prije nego što dođe dan u kome neće biti trgovine, ni prijateljstva ni zauzimanja. A nevjernici su nasilnici.” (sura el-Bekare, 254)

Potvrđeni šefat je onaj koji se traži od Allaha, zagovarač biva počašćen dobijanjem šefata, a onaj za koga se zauzima je onaj s čijim riječima i djelom je Allah zadovoljan. I to biva nakon što On to dozvoli, kao što kaže Uzvišeni: “ko je taj koji će se zauzimati za nekoga kod njega, bez njegove dozvole.” (sura el-Bekare, 255)

Treće pravilo:⁽¹⁾ Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je znao da se ljudi razlikuju po pitanju onoga što obožavaju. Neki od njih obožavaju meleke (anđele), neki vjerovjesnike i dobre ljude; neki obožavaju kamenje i drveće, a neki obožavaju Sunce i Mjesec, ali se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, borio protiv svih njih ne praveći razliku među njima.

Dokaz da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, borio protiv svih njih su riječi Uzvišenog: “I borite se protiv njih dok smutnje ne nestane i dok se sva vjera ne bude Allahu ispoljavala.” (el-Bekare, 193)

Dokaz da neki obožavaju Sunce i Mjesec su riječi Allaha Uzvišenog: “Od njegovih dokaza su noć i dan, i sunce i mjesec. Ne klanjajte se ni suncu ni mjesecu. Klanjajte se Allahu koji ih je stvorio ako njega zaista obožavate.” (sura Fussilet, 37)

Dokaz da neki obožavaju meleke su riječi Uzvišenog: “I on vam ne naređuje da meleke i vjerovjesnike uzimate za bogove.” (sura Ali-Imran, 80)

(1) Ovo pravilo je vrlo jasan dokaz i snažan odgovor onima koji smatraju da je širk samo ako se obraćaš kipovima. Šerijatski dokazi odnose se i na kipove i na sva druga lažna božanstva kojima su se tadašnji nevjernici obraćali upućujući im neku vrstu ibadeta, i Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nije pravio razliku među njima, nego ih je sve smatrao tagutima i borio se protiv mnogobožaca da bi se sva vjera ispovijedala samo Allahu.

Dokaz da neki obožavaju vjerovjesnike su riječi Uzvišenog: “A kad Allah kaže: “O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: uzmite mene i moju majku za dva boga pored Allaha. Isa će reći: slavljen neka si Ti, ne priliči meni da govorim ono što nemam pravo. Ako sam to govorio Ti to već znaš. Ti znaš šta ja znam, a ja ne znam šta ti znaš. Ti znaš sve ono što je skriveno.” (sura el-Ma'ide, 116)

Dokaz da neki upućuju molitve dobrim ljudima su riječi Uzvišenog: “Oni koje oni mole sami traže sredstvo kojim će se što više približiti svome gospodaru, i nadaju se njegovoj milosti i boje se njegove kazne.” (sura el-Isra, 57)

Dokaz da neki obožavaju kamenje i drveće su riječi Uzvišenog: “Zar niste vidjeli Lata i Uzzaa i Menata, trećeg najmanje cijenjenog.” (sura en-Nedžm, 19-20)

I hadis od Ebu Vakida el-Lejsija, radijallahu anhu, koji kaže: “Izašli smo sa Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, na Hunejn, a tek smo nedavno ostavili kufr. Mušrici su imali jedno lotosovo stablo kod kojeg su boravili i vješali na njega svoje oružje. To stablo su nazivali zatu-envat. Prolazili smo pored tog lotosa i rekli smo: “O Allahov Poslaniče, napravi i ti nama zatu-envat kao što i oni imaju zatu-envat...”

Četvrto pravilo: Mušrici našeg vremena su ogrezliji u širku od onih prijašnjih, jer oni prijašnji su činili širk samo kad su bili u blagostanju, a iskreno su Allaha obožavali u teškoćama, dok ovi čine širk neprestano, i u blagostanju i u teškoćama.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog: “A kada se ukrcaju u lađe iskreno Allahu ispovijedaju vjeru, a kad ih On sigurno dopremi do kopna onda oni Njemu druge ravnuim smatraju.”⁽¹⁾ (sura el-Ankebut, 65)

A Allah najbolje zna.

Neka je blagoslov i mir na našeg Vjerovjesnika Muhammeda na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

(1) U ovom pravilu autor, Allah mu se smilovao, ukazuje na opasnost stanja u kojem se nalaze ljudi koji u našem vremenu čine širk i da su dublje ogrezli u širk od onih prijašnjih arapskih mnogobožaca, jer ovi u našem vremenu čine Allahu širk i kad su u blagostanju i kada su u teškoći i nevolji, dok su arapski mušrici onog vremena činili širk samo kada su bili u blagostanju, a kada bi zapali u nevolju, iskreneo bi Allahu ispovijedali vjeru.

Prema tome, ako su prijašnji mušrici bili manje ogrezli u širk od ovih današnjih, pa ih je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ipak smatrao nevjernicima i borio se protiv njih, šta tek reći o onima koji permanentno čine širk, kako u blagostanju, tako u nedaćama.

Četiri pravila u vezi širka (ovo djelo je srž djela Kešfuš-šubuhat)	
Uvod – pojam za istinsku sreću	
Istinska sreća	
Ako mu se dadne, pokaže uahvalnost	
Blagodat je iskušenje: “Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.”	
Stanje ljudi kada ih zadesi nevolja	Zahvalnost na blagodatima Vezana za tevhidur- rububijet
	Džennet se traži samo od Allaha, jer je On taj koji ga posjeduje. Isto tako, opskrba se traži samo od Allaha i samo za Njega treba se vezati
	Zahvalnost na blagodatima Vezana za tevhidur-rudubojjre
	Zahvaljujesesrcem: tako štopriznajeisvjedočidamujesvakublagodatok ojuposjedujedaAllahinikodrugih. Zahvaljujesesvojimjezikom: “OvojeblagodatGospodaramoga, kojimeiskušavadali ćuzahvalanilinezahvalanbiti.” Zahvaljujeseorganimatakodablagodatkoristi onakokakojeAllah, dželle šanuhu, zadovoljan, atojerazličitoshodnorazliciblagodati. Zahvalnostnaimetkupokatat ćetime što ćegatrošitiuono čimejeAllahzadovoljan; zahvalnostnablagodatiznanjapokazat ćepodučavanjemdrugih.
Kada učini grijeh traži oprost od Allaha	

Značaj tevhid a	Zašto izučavamo tevhid i opasnost širka	Hanifijet, millet Ibrahima, alejhis-selam
Četiri pravila	Prvo pravilo: Mušrici protiv kojih se borio Vjerovjesnik priznavali su tevhidur-rububijet, ali ne i tevhidul-uluhijet, a to nije bilo dovoljno da budu muslimani.	
	Drugo pravilo: Ti mušrici su obožavali kipove da bi ih oni približili Allahu.	
	Treće pravilo: Mušrici su obožavali različite stvari, ali Vjerovjesnik nije pravio razliku između toga – sve je to jednako širk.	
	Četvrto pravilo: Današnji mušrici su ogrezliji u širku od prijašnjih.	

Test iz djela Komentar Četiri pravila u vezi širka

Ime i prezime	
Da li/koliko znaš napamet iz djela Kitabut-Tevhid	
Koliko znaš napamet iz djela Četiri pravila	

Odgovori na sljedeće:

	Dokaz iz Kur'ana i sunneta
Blagodat je iskušenje	
Nevjernici su priznavali tevhidur-rububijet	
Traženje blizine	
Negirani šefat	
Dokaz da neki ljudi obožavaju sunce i mjesec	
Dokaz da neki ljudi obožavaju meleke	

Dokaz da neki ljudi obožavaju vjerovjesnike	
Dokaz da neki obožavaju dobre/pobožne ljude	
Dokaz da neki obožavaju kamenje i drveće	
Mušrici su u teškoći iskrono obožavali samo Allaha, a u blagostanju činili širk	
Dokaz u vezi širka	

Napiši šta znaš o sljedećem:

Zašto izučavamo tevhid	
Zašto izučavamo Četiri pravila	
Četiri pravila se dijele na	
Djelo Četiri pravila je siže kojeg djela	
Zašto prvo ne izučavamo djelo Kešfuš-šubuhat	
Pojam istinske sreće	
Hanifijet je	
Koristi izučavanja Četiri pravila	
Ko su Allahove evlije Prema šejhul-islamu Ibn Tejmijji	
Šta je dokaz za Ibn Tejmijjino mišljenje	
Kako se iskazuje zahvalnost Allahu na blagodatima, navesti primjer	
Kako rob biva vezan za Allaha	
Koja su stanja čovjeka u odnosu na nedaću koja ga je zadesila i propis svakog stanja	
Jezičko i terminološko značenje	

šefata	
Šefat se dijeli na	
Šartovi dozvoljenog šefata	
Prvo pravilo	
Drugo pravilo	
Treće pravilo	
Četvrto pravilo	
Propis djela u kojem se nađe primjesa širka	

Sadržaj

Četiri pravila		
1	Uvod – Pojam istinske sreće	3
2	Prvo pravilo	7
3	Drugo pravilo	8
4	Treće pravilo	10
5	Četvrto pravilo	12
6	Tabelarni prikaz Četiri pravila	13
7	Ispitna pitanja	14
8	Sadržaj	17

Savjet muslimanima u vezi djela koja narušavaju vjeru

تحذير المسلمين بأشياء يخرج بها من الدين - اللغة البوسنية

Autor komentara: šejh Hejsem Serhan

Voditelj web-stranice:

<http://attasseel-alelmi.com>

Prijevod na bosanski jezik: Abdullah Nasup

Prvo izdanje na bosanskom jeziku.

Sva prava zadržava autor, a ko želi prevesti ili štampati ovu knjigu da bi je dijelio besplatno neka se obrati autoru na e-mail:

islamtorrent@gmail.com

Knjiga je vakuf i njena prodaja nije dozvoljena

الكتاب وقف لله تعالى و لا يجوز بيعه

Tekst Deset djela koja narušavaju islam

Bismillahir-rahmanir-rahim!

Znaj da je deset glavnih djela koja poništavaju islam:

1) Širk u ibadetu Uzvišenom Allahu. Rekao je Uzvišeni Allah:

“Allah, doista, neće oprostiti da Mu se širk učini, a oprostit će sve mimo toga kome On hoće!” (En-Nisa, 116.)

I rekao je Uzvišeni:

“Doista će Allah, onome ko mu učini širk, ulazak u džennet zabraniti i boravište njegovo će biti vatra, a nasilnicima nećeš naći pomagača” (El-Maide, 72.)

U širk se ubraja i prinošenje žrtve nekom mimo Allaha, kao džinnu ili kaburu.

2) Uzimanje posrednika između sebe i Allaha. U ovo se ubrajaju posrednici koje doziva, moli, od kojih traži i na koje se oslanja. Ako čovjek ovo učini, počinio je nevjerstvo po saglasnosti svih islamskih učenjaka.

3) Ne smatranje mušrika nevjernicima. Onaj koji ne smatra mušrike nevjernicima ili sumnja u njihovo nevjerstvo ili smatra da je vjerovanje koje slijede ispravno, učinio je nevjerstvo.

4) Smatranje da postoji bolja i potpunija uputa od upute Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Ko je uvjeren u ovo, ili smatra da je nečiji sud bolji od Njegovog suda, kao onaj koji daje prednost sudu taguta nad Njegovim sudom, je nevjernik.

5) Preziranje nečega od onoga sa čime je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Onaj ko prezire nešto od onoga sa čime je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem pa makar i radio po tome, učinio je nevjerstvo.

6) Ismijavanje s nečim od islama. Onaj koji se bude ismijavao i izrugivao s nečim od vjere s kojom je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ili s nečim od Allahove nagrade i kazne, počinio je nevjerstvo, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

“Reci: ‘A zar da se sa Allahom i Njegovim ajetima i Poslanikom Njegovim ismijavate!’ ‘Ne ispričavajte se! Doista ste postali nevjernici nakon vjerovanja.’” (Et-Tevbe, 65-66)

7) Sihr. Neke vrste sihra su sihr kojim se razdvajaju supružnici ili sihr sa kojim se spajaju čovjek i žena. Onaj ko to bude radio ili bude time zadovoljan učinio je nevjerstvo, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

“A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: ‘Mi smo samo iskušenje, i ti ne budi nevjernik!’” (El-Bekare, 102)

8) Pomaganje mušrika protiv muslimana. Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

“A onaj među vama koji ih za zaštitnike prihvati je od njih; Allah uistinu neće ukazati na pravi put narodu nepravednom.” (El-Maide, 51)

9) Ubjeđenje da je nekome dozvoljeno da izađe iz šerijata Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Onaj ko bude ubijeđen da je nekim ljudima dozvoljeno da izađu iz okvira šerijata koji je objavljen Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, kao što je bilo dozvoljeno Hidru da izađe iz okvira šerijata Musaa, alejhis-selam, učinio je nevjerstvo.

10) Okretanje od Allahove vjere. Pod okretanjem od Allahove vjere misli se na to da je ne izučava i ne radi po njoj, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

“A ima li nepravednijeg od onoga koji, opomenut riječima Gospodara svoga, njima leđa okrene? Mi ćemo, zaista, kazniti zlikovce!” (Es-Sedžde, 22)

Nema razlike u svim ovim djelima između onoga ko to radi iz šale, namjerno i ozbiljno, ili iz straha, osim onaj ko je na to prisiljen. I sva spomenuta djela su veoma opasna i često se u njih upada, tako da je obaveza na muslimanu da ih se pripazi i boji za sebe od upadanja u neka od njih. Utječemo se Allahu od uzroka Njegove srdžbe i Njegove bolne kazne.

Neka je salavat i selam na najodabranije Allahovo stvorenje Muhammeda, njegovu časnu porodicu i plemenite ashabe.

Komentar

Uvod autora

Bismillahir-rahmanir-rahim!

Znaj da je deset glavnih djela koja poništavaju islam:

Zašto učenjaci pisana djela započinju bismillom

Nadajući se
bereketu i
uspjeh
spominjanjem
Allahovog
imena

Povodeći se za
učenjacima iz
prijašnjih
generacija

Prakticirajući
hadis “Svaka
stvar koja
započne
bismillom...”,
bez obzira što je
hadis daif.

Povođenje za
kur’anskim
stilom,
vjerovjesnicima
i poslanicima.

Kada se u Kur’anu i sunnetu spomene broj:

Ako u tekstovima Kur’ana i sunneta nađemo dokaz da spomenuto nije ograničeno na navedeni broj, tada taj broj ne smatramo ograničavajućim i dotičnoj stvari se na navedeni broj može dodati sve drugo što je spomenuto u Kur’anu i hadisu. Npr.: “Pet stvari je od fitre...”, ili: “Čuvajte se sedam upropaštavajućih...”

Ako u tekstovima Kur’ana i sunneta nađemo dokaz koji ukazuje da je spomenuta stvar ograničena spomenutim brojem, ograničavamo se na taj broj, kao što je broj ruknova islama i imana kako je precizno naveden u hadisu Džibrila, alejhis-selam.

Zašto se ponekad u šerijatskim tekstovima spominje broj, a nema ulogu ograničavanja?

To je pedagoška metoda Vjerovjesnika, s.a.v.s., kako bi slušaoci zapamtili ono što navodi i kasnije se lahko sjetili. Npr. Poslanik, s.a.v.s., je rekao: “Za troje vam se zaklinjem i pričam vam o tome: čovjekov imetak se neće umanjiti od sadake...” Tako se i autor ograničio na to da ukaže na deset stvari koje narušavaju islam.

Zašto izučavamo Deset djela koja narušavaju islam?

Zato da ih se sačuvamo, kao što učimo koje stvari kvare abdest kako bismo sačuvali abdest ili kao što učimo šta kvari namaz, kako ne bismo pokvarili svoj namaz. Huzejfe ibn Jeman, r.a., je rekao: “Ljudi su Allahovog Poslanika pitali o dobru, a ja sam ga pitao o zlu, plašeći se da me ne zadesi.”

Šta su to djela koja narušavaju islam?

To su djela koja kvare islam i zbog kojih počinilac izlazi iz okvira islama u veliki kufr. A islam je predanost Allahu priznavanjem tevhida, pokornost Njegovim naredbama, odricanje od širka i mušrika.

Jesu li stvari koje narušavaju vjeru ograničene brojem?

Ne, nisu ograničena brojem.

Zašto je onda autor kazao da ih ima deset?

Ističući najopasnije od njih.

Postoji li konsenzus uleme da ovih deset stvari narušava islam

Da.

Zašto učenjaci nekad korist izraz nevakid (koja narušavaju), mufsidat (koja kvare), mubtilat (koja poništavaju)?

Radi raznosvrsnosti da učeniku bude zanimljivije, a značenje je isto, kao što se ista raznovrsnost koristi kod opisa stvari koje kvare abdest, namaz ili post.

Znači:

To je svaki čin kojim musliman izlazi iz islama u veliki kufr, da nas Allah sačuva od toga.

Djela koja izvide iz vjere ograničavamo općim okvirom na:

Riječi. Npr.,
psovanje i
omalovažavanj
e Allaha,
Poslanika ili
vjere

Djelo.
Npr.,
sihr.

Uvjerenje.
Npr.,
vjerovanje da
neko mimo
Allaha koristiti
ili naštetiti

Sumnja. Npr., u
nevjerstvo
Židova i kršćana
do kojih je doprla
Poslanikova
vjera.

Je li Vjerovjesnik spomenuo ovih deset djela koja narušavaju vjeru? Šta je dokaz?

Vjerovjesnik je spomenuo sva ova djela. Štaviše za sve njih postoji dokaz u Kur'anu i sunnetu. Uzvišeni Allah je rekao: "Tako Mi potanko izlažemo dokaze, i da bi očevidan bio put kojim idu grješnici."

Može li svako protekfiriti počiniooca djela koje izvodi iz vjere?

Ne. Tekfir pojedinca je u nadležnosti učenjaka i šerijatskih sudova. Vjerovjesnik je rekao: "Ko svom bratu vjenriku kaže: 'Nevjerniče!', jedna od njih je nevjernik."

Koji učenjaci su pisali o djelima koja izvide iz vjere?

Svi koji su pisali djela iz fikha navodili su u poglavlju o otpadništvu djela koja izvide iz vjere. Ali, ovo je prvo djelo koje je posvećeno isključivo ovoj temi.

Postoji li razlika u propisu djela i počinio?

Nužno je napraviti ru razliku, jer nije svaki počinilac djela nevjerstva automatski postao nevjernik. Prije tekfira pojedinca neophodno je uspostaviti nepobitan dokaz, otkloniti od njega vjerske nejasnoće. Cilj autora ovog djela bio je da upozori na opasnost ovih djela, a ne da popularizira tekfirenje pojedinaca.

Šta je dužnost onoga koji izučava Deset djela koja narušavaju islam

Treba da se čuva i pazi da ne učini neko od njih i da druge upozorava na njih i odvraća od njih, a za propis pojedinca tražit će stav velikih učenjaka i šerijatskih sudova. Uzvišeni Allah je rekao: "Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv. A ako oni glave okrenu, ti reci: "Meni je dovoljan Allah, nema boga osim Njega; samo se uzdam u Njega, On je Gospodar svemira veličanstvenoga!"

Prvo djelo koje narušava islam

1) Širk u ibadetu Uzvišenom Allahu. Rekao je Uzvišeni Allah:

“Allah, doista, neće oprostiti da Mu se širk učini, a oprostiti će sve mimo toga kome On hoće!” (En-Nisa, 116)

I rekao je Uzvišeni:

“Doista će Allah, onome ko mu učini širk, ulazak u džennet zabraniti i boravište njegovo će biti vatra, a nasilnicima nećeš naći pomagača.” (El-Maide, 72)

U širk se ubraja i prinošenje žrtve/zebh nekom mimo Allaha, kao džinnu ili kaburu.

Vrste širka

Veliki širk (autor govori o tome):

Da vjeruje kako neko mimo Allaha ima moć da upravlja kosmosom, ili da stvara korist i štetu.

- Izvodi iz vjere.
- Poništava sva djela.
- Vlastima je dozvoljena konfiskacija imovine i lišavanje života počinioaca.
- Vječni boravak u Vatri
- Velikim je nazvan u šerijatskim tekstovima.
- Djelokoje šerijatski tekstovi opisuju kufrom ili širkom s određenim članom (el), to je djelo veliki kufr ili veliki širk.

Mali širk:

Da kao sredstvo i posrednika uzima ono što Allah nije dozvolio, i sve što vodi ka velikom širku je mali širk.

- Ne izvodi iz vjere.
- Poništava samo djelo u kojem se nađe.
- Njegov život i imetak su nepovredivi.
- Bez vječnog boravka u Vatri.
- U šerijatskim tekstovima je nazvan malim.
- Djelo koje šerijatski tekstovi opisuju kufrom ili širkom bez određenog člana je mali širk ili kufr

Hoće li veliki širk biti oprošten?

Neće: “Allah neće oprostiti da mu druge smatraju ravnim”, osim ako se pokaje: “Reci: ‘O robovi moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost. Allah će sigurno sve grijehe oprostiti. Zaista On mnogo prašta i milostiv je.’”, i to prije nego sunce izađe sa zapada: “Hidžra ne prestaje dok ne prestane tevba, a tevba neće prestati dok sunce ne izađe sa zapada (hadis)”, ili prije smrtnog časa: “Uzaludno je kajanje onih koji čine hrđava djela, a koji, kad se nekom od njih približi smrt, govore: ‘Sad se pokajem!’”

Vrste zabranjenih djela

Mali grijeh:

Svako zabranjeno djelo za koje u šerijatu nije propisana posebna kazna.

Veliki grijeh:

Svako zabranjeno djelo za koje je propisana posebna kazna, bilo u vidu proklinjanja, odricanja, opisa djela nevjerstvom ili širkom ili nedostatkom imana, ili poređenjem sa poganima i odvratnim životinjama i slično.

Mali širk:

Manji je od velikog širka, a veći od običnih velikih grijeha

Veliki širk:

Najveći od svih zabranjenih djela.

Broj:

Nije precizno određen, ali je definiran gore navedenim pravilom

Stepeni:

Postoje različiti stepeni velikih grijeha, jer je Vjerovjesnik rekao: "Od najvećih velikih grijeha su..."

Propis počinioca:

- Vjernik, manjkavog imana/vjernik svojim imanom, grijешnik svojim grijehom.
- Koliko ima imana, toliko mu je vjernik prvržen, i koliko ima grijeha toliko ga odbacuje.
- Sa njim se ne sjedi u trenutku kada čini veliki grijeh.

Propis:

Obavezno je pokajati se, jer je Vjerovjesnik rekao: "Ako se narikača ne pokaje prije smrti..." i rekao je: "Ko se sačuva velikih grijeha..."

Vrste zebha/klanja

Prinošenje žrtve Allahu:

Ovo je propisano.
Primjer za to je
klanje kurbana.

Žrtvovanje nekome mimo Allaha, radi veličanja i ljubavi prema tome (autor je ciljao na ovu vrstu):

To je veliki širk.
Primjer toga je
prinošenje žrtve
džinima i
mrtvacima.

Dozvoljeno klanje:

Kao, naprimjer,
klanje ovce radi
mesa, ugošćavanja
gostiju, prodaje i
slično.

Drugo djelo koje narušava islam

2) Uzimanje posrednika između sebe i Allaha. U ovo se ubrajaju posrednici koje doziva, moli, od kojih traži i na koje se oslanja. Ako čovjek ovo učini, počinio je nevjerstvo po saglasnosti svih islamskih učenjaka.

Vrste šefata/zagovorništva

U onome što može stvorenje:

Dozvoljeno je uz četiri uslova:

1. Da je onaj od kojeg se traži prisutan.
2. Da je živ.
3. Da je kadar.
4. Da ga smatra uzrokom, ne uzročnikom.

U onome što samo Allah može

Potvrđeni:

Šefat koji je Lalah potvrdio Sebi. Traži se samo od Njega, a uslovi su:

1. Allahova dozvola šefata.
2. Njegovo zadovoljstvo šefadžijom.
3. I onim za koga se šefat čini.

Negirani:

(na njega autor cilja)

Šefat čiju ispravnost negira Kur'an. To je šefat koji se traži od nekog mimo Allaha u onome što samo Allah može i to je veliki širk.

Šefat dat samo Vjerovjesniku, s.a.v.s.:

1. Veliki šefat.
2. Zauzimanje da se njegovom amidži Ebu Talibu ublaži kazna u Vatri.
3. Njegovo zagovorništvo da se otvore džennetska vrata

Opći šefat dat poslanicima i vjerovjesnicima, melecima, vjernicima i djeci vjernika:

1. Šefat da se podignu stepeni nagrade muvehhidima.
2. Šefat da se muvehhidi koji su zaslužili ulazak u Vatru poštede ulaska u nju.
3. Da se iz Vatre izvedu oni muvehhidi koji su ušli u nju.

Je li dozvoljeno da čovjek kaže drugome: “Dovi za mene”?

Ako osjeća određenu ovisnost o njemu, tada je to mali širk; ako to nije slučaj, a traži dovu od živog i prisutnog insana za kojeg vjeruje da nije činilac nego uzrok, dozvoljeno je, ali je preče da ne traži dovu od drugoga, nego da dovi sam za sebe.

Tevekkul:

To je istinski oslonac na Allaha i potpuno pouzdanje u Njega uz pouzimanje šerijatskih uzroka. Njegov propis je:

Dozvoljen:

Oslanjanje na živog u onome što može učiniti, bez osjećaja podložnosti i zavisnosti o njemu. Npr., nekoga zadužiš da proda nešto za tebe i osloniš se da će on to učiniti.

Mali širk:

To je oslanjanje na živoga prema kojem se osjeća ovisnost. Primjer je da se u stjecanju opskrbe oslanja na nekog živog kojeg ne smatra uzroko nego nečim više od toga.

Veliki širk, ako tevekkul osjeća prema nekome mimo Allaha

(autor je na to mislio)

To je tevekkul ibadeta i poniznosti i osjećanje ovisnosti. To je potpuno uzdanje u ono/ga na šta/koga se pouzdaje, jer vjeruje u njegovu moć da šteti i koristi. Npr., uzdanje u umrle osobe.

Je li ispravno reći “oslanjam se na tu osobu” ili “oslanjam se na Allaha, pa na tu osobu”? Šta je u ovom pogledu ispravno?

Nije ispravno tevekkul vezati za bilo koga mimo Allaha, jer je to djelo srca koje se upućuje samo Allahu. Treba reći “opunomoćio sam” ili “učinio sam svojim zastupnikom”. Vjerovjesnik je brojne ashabe opunomoćavao da ga zastupaju u različitim javnim i specijalnim dužnostima.

Treće djelo koje narušava islam

3) Ne smatranje mušrika nevjernicima. Onaj koji ne smatra mušrike nevjernicima ili sumnja u njihovo nevjerstvo ili smatra da je vjerovanje koje slijede ispravno, učinio je nevjerstvo.

Status mušrika u islamu

Svako do koga je doprla vjera Muhammeda, s.a.v.s., jest nevjernik u velikom kufriu, jer je Allah, dž.š., rekao: "A onaj koji želi neku drugu vjeru osim islama, neće mu biti primljena, i on će na onome svijetu nastradati."

Ubrajaju li se ehlul-kitab u mušrike

Da, ehlul-kitab/sljedbenici Knjige koji nisu povjerovali u Muhammeda, s.a.v.s., ubrajaju se u mušrike. Allah, dž.š., je rekao: "Borite se protiv onih kojima je data Knjiga, a koji ne vjeruju ni u Allaha ni u onaj svijet, ne smatraju zabranjenim ono što Allah i Njegov Posalnik zabranjuju i ne ispovijedaju istinsku vjeru - sve dok ne daju glavarinu poslušno i smjerno." A Vjerovjesnik je rekao: "Tako mi Onoga u čijoj ruci je Muhammedova duša, koji god čovjek od ovog naroda, bio Židov ili kršćanin, čuje za mene, pa umre nevjerujući u ono s čim sam poslan, bit će stanovnik Vatre."

Znači li to da se nismo dužni pridržavati ugovora s njima

Dužni smo poštovati ugovore. Allah voli, onoga ko ispunjava ugovore: "...sve dok se oni ugovora budu pridržavali, pridržavajte se i vi, jer Allah zaista voli pobožne..."

S obzirom na odnos prema mušricima ljudi se dijele na tri vrste:

Oni koji učestvuju u njihovim obredima i proslavama njihovih svetkovina i praznika.

Oni koji im čine nepravdu ubijajući ih, pljačkajući i varajući ih.

Ispravan i pravičan odnos, kakav ima ehli-sunnet vel-džemat, a to je neučestvovanje u njihovim svetkovinama i obredima, uz ispunjavanje ugovora koje imamo, lijep odnos, poštenu trgovinu, i pozivanje u islam.

Četvrto djelo koje narušava islam

4) Smatranje da postoji bolja i potpunija uputa od upute Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Ko je uvjeren u ovo, ili smatra da je nečiji sud bolji od Njegovog suda, kao onaj koji daje prednost sudu taguta nad Njegovim sudom, je nevjernik.

Vrste suđenja po zakonu mimo Allahovog

Vjerovanje da šerijatski zakoni nisu dovoljno dobri i da je preče da se sudi po zakonima mimo Allahovog je veliki kufr koji izvodi iz vjere. Rekao je Uzvišeni Allah: “Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje.”

Ko smatra da je Allahov zakon najbolji za ljude i da je obaveza suditi po šerijatu, ali sudi po zakonu mimo Allahovog zbog ličnih prohtjeva, želje za položajem i slično, čini time mali kufr, koji ne izvodi iz vjere, i veliki grijeh. Ako, uz to, primjenom neislamskog zakona ugrožava prava nekog muslimana, on je tada još i zulumčar. Ovakav je u opasnosti da upadne u veliki kufr koji izvodi iz vjere.

Peto djelo koje narušava islam

5)Preziranje nečega sa čime je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Onaj ko prezire nešto od onoga sa čime je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem pa makar i radio po tome, učinio je nevjerstvo.

Dokaz da ovo djelo narušava islam:

Rekao je Uzvišeni Allah:

“Zato što ne vole ono što Allah objavljuje, i On će djela njihova poništiti.”

“I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.”

“Onome koga Allah želi uputiti - On srce njegovo prema islamu raspoloži, a onome koga želi u zabludi ostaviti - On srce njegovo stegne i umornim učini kao kad čini napor da na nebo uzleti. Eto, tako Allah one koji ne vjeruju bez podrške ostavi.”

Ljubav i mržnja u ime Allaha:

Ljubav i mržnja u ime Allaha su vjerska obaveza i jedna od najčvršćih veza imana.

Koga smo dužni voljeti u ime Allaha

Djelos kojim je Allah zadovoljan. To je svako djelo koje je šerijatom propisano, poput tevhida.	Praktikanta djela koje Allah voli. To su vjerovjesnici i poslanici, melec, pobožni ljudi, i svaki muvehhid.	Vrijeme koje Allah voli. Npr., lejletul-kadr, zadnja trećina noći i sl.	Mjesta koja Allah voli, poput Mekke i Medine.
--	--	--	--

Koga smo dužni mrziti u ime Allaha

Djelo koje Allah mrzi.

To je svako djelo koje šerijat zabranjuje, poput širka.

Praktikanta djela koje Allah mrzi,

poput mušrika, munafika, šejtana.

Vremenakoja Allah mrzi,

poput vremena u kojem se obožava šejtan.

Mjestakoja Allah mrzi,

poput mjesta na kojima se čini širk.

Da li žena čini kufr ako mrzi poligamiju

Žena ne čini nevjerstvo ako ne mrzi šerijatski propis kao takav, nego mrzi poligamiju kao postupak svog muža.

Šesto djelo koje narušava islam

6) Ismijavanje s nečim od islama. Onaj koji se bude ismijavao i izrugivao s nečim od vjere s kojom je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ili s nečim od Allahove nagrade i kazne, počinio je nevjerstvo, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: “Reci: ‘A zar da se sa Allahom i Njegovim ajetima i Poslanikom Njegovim ismijavate!’ ‘Ne ispričavajte se! Doista ste postali nevjernici nakon vjerovanja.’” (Et-Tevbe, 65-66)

Onaj koji se ismijava s vjerom

Značenje i propis:

Ismijavanje je izrugivanje, a ko ismijava ili omolavažava vjeru je nevjernik velikim kufrom, i izlazi iz vjere. Ko umre u tome, vječno će boraviti u Vatri, Allah da nas sačuva.

Dužni smo se suprotstaviti izrugivanju vjere, ako možemo, ili se udaljiti s mjesta na kojem se to čini. Uzvišeni je rekao:

“On vam je već u Knjizi objavio: kad čujete da Allahove riječi poriču i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao i oni. Allah će, sigurno, zajedno sastaviti u Džehennemu licemjere i nevjernike.” (en-Nisa, 140)

Pokajanje se prima uz uslove:

- Da na dostojan način iskaže veličanje Allaha
- Da se odrekne onoga što je rekao ismijavajući se
- Da se na njemu pokažu vidni znaci iskrenog pokajanja.

Allah prima iskreno pokajanje onoga koji omalovažava Poslanika, a vladar je dužan da nad njim izvrši propisanu kaznu.

Da li se tekfiri zbog govora koji se može protumačiti kao omalovažavanje?

Osobu koja je takvo što izustila treba posavjetovati i objasniti joj, a ako ne prihvati propis o njoj donose veliki učenjaci ili šerijatski sudovi.

Sedmo djelo koje narušava islam

7) Sihr. Neke vrste sihra su sihr kojim se razdvajaju supružnici ili sihr sa kojim se spajaju čovjek i žena. Onaj ko to bude radio ili bude time zadovoljan učinio je nevjerstvo, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha: “A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: ‘Mi smo samo iskušenje, i ti ne budi nevjernik!’” (El-Bekare, 102)

Sihr

Propis sihra:

Sihr je nevjerstvo, jer je Uzvišeni Allah rekao: “A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: ‘Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!’”

Znakovi sihra:

Kršenje uslova ispravne šerijatske rukje,
Pisanje nerazumljivog govora i i
isprekidanih harfova,
Gledanje u zvijesde i čitanje iz dlana, šolje,
Da se izdaje za poznavaoa budućnosti i
gajba,
Pita za ime majke,
Zahitjeva od pacijenta da čini šerijatske
zabrane, poput ostavljanja namaza, klanja
bez spominjanja Allahovog imena i sl.

Propis posjete sihirbazu:

Pod posjetom sihirbazu se podrazumijeva lični odlazak njemu, slanje osobe ili poruke, gledanje njihovog proricanja na TV programima, čitanje horoskopa, hiromantija, taseografija itd. Četrdeset dana se ne prima namaz od osobe koja posjeti sihirbaza, kako je navedeno u hadisu, a ako mu uz to još i povjeruje, Vjerovjesnik je rekao: “Ko ode vračaru i povjeruje mu, porekao je ono s čim je došao Muhammed!” – Izuzetak je da kompetentna osoba ode i ukaže mu na njegov grijeh.

En-Nešra
Liječenje od sihra

Dozvoljeno:

Šerijatska rukja, dozvoljeni
lijekovi i dova Allahu.

Zabranjeno:

Liječenje nekom vrstom sihra.
Vjerovjesnik je rekao: "To je
šejtanski posao."

Odgovor svima koji smatraju dozvoljenim liječenje sihra sihrom

1. Liječenje sihra pomoću drugog sihra je zabranjeno Kur'anom i sunnetom, a to potvrđuje praksa ashabi i dobrih prethodnika.
2. Time se slabi i degradira šerijatsko liječenje Kur'anom i dovama.
3. Time se jača i popularizira bavljenje sihrom.
4. Time se sigurno i efikasno liječenje Kur'anom i dovama zamjenjuje nesigurnim liječenjem i sihrom.
5. Da bi se sihr uklonio sihrom, neophodno je da i onaj koji ga uklanja, kao i onaj kojem ga uklanja, učine šejtanima ono što ovi žele, kao bi poništili sihr.
6. Strpljivo podnošenje iskušenja sihra bit će nagrađeno Džennetom, kao što je obavijestio Vjerovjesnik.
7. Rješavanjem jednog sihra dugim čovjeku se smao povećava problem, jer mu na jedan sihr dodaje drugi.
8. Vjerovjesnik je bio opsihren, ali se nije liječio dugim sihrom, nego šerijatskom rukjom.

Osmo djelo koje narušava islam

8) Pomaganje mušrika protiv muslimana. Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

“A onaj među vama koji ih za zaštitnike prihvati je od njih; Allah uistinu neće ukazati na pravi put narodu nepravednom.” (El-Maide, 51)

Pomaganje mušrika protiv muslimana

Musliman je dužan da bude privržen sljedbenicima tevhida, da voli islam,, a da se odrekne mušrika i njihove vjere, da ne vjeruje u ispravnost njihove vjere. Ko voli nevjerstvo ili je zadovoljan njime ili pomaže mušrike protiv muslimana čini djelo velikog kufra kojim se izlazi iz vjere.

Propis pomaganja mušrika protiv muslimana može biti:

Kufr otpadništva

Pomaganje mušrika protiv muslimana iz ljubavi prema njima ili mržnje prema muslimanima i želje da nevjernici nadvladaju muslimane.

Nevjerstvo koje ne izvodi iz vjere

Npr., da ih pomaže radi neke dunjalučke koristi, a ne iz ljubavi prema njima ili mržnje prema muslimanima.

Deveto djelo koje narušava islam

9) Ubjeđenje da je nekome dozvoljeno da izađe iz šerijata Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Onaj ko bude ubijeđen da je nekim ljudima dozvoljeno da izađu iz okvira šerijata koji je objavljen Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, kao što je bilo dozvoljeno Hidru da izađe iz okvira šerijata Musaa, alejhis-selam, učinio je nevjerstvo.

Ko vjeruje da za neke ljude ne važe šerijatski propisi

Takav je, po konsenzusu učenjaka, nevjernik velikim nevjerstvom kojim se izlazi iz vjere. Njemu treba objasniti u kakvoj je zabludi, a u islamskoj državi pruža mu se prilika za pokajanje i odbacivanje tog stava, u protivnom sud protiv njega izriče smrtnu kaznu. Rekao je Uzvišeni: “Reci: ‘O ljudi, ja sam svima vama Allahov poslanik...’” Vjerovjesnik je rekao: “Da je moj brat (poslanik) Musa živ, ne bi imao drugog izbora nego da me slijedi.”

Da li je Hidr izašao iz okvira slijeđenja Musaovog šerijata?

Nema jasnog dokaza da je Hidr svojim postupcima izašao iz okvira Musaovog šerijata, a moguće je i da nije bio zadužen Musaovim šerijatom, jer prijašnji poslanici su slani nekom određenom narodu, a naš Poslanik je poslan svim ljudima, stoga nikome nije dozvoljeno da izađe iz okvira njegovog šerijata.

Deseto djelo koje narušava islam

10) Okretanje od Allahove vjere. Pod okretanjem od Allahove vjere misli se na to da je ne izučava i ne radi po njoj, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

“A ima li nepravednijeg od onoga koji, opomenut riječima Gospodara svoga, njima leđa okrene? Mi ćemo, zaista, kazniti zlikovce!” (Es-Sedžde, 22)

Okretanje od Allahove vjere

Vjerovjesnik je rekao: “Kome Allah želi dobro podučiti ga razumijevanju vjere.” Onaj ko se okrenuo od vjere, znači nije od onih kojima Allah želi dobro, pa ga je udaljio od izučavanja vjere. Uzvišeni Allah je rekao: “I ima li nepravednijeg od onoga koji, kad se dokazima Gospodara svoga opominje, za njih ne haje,” – Zlikovci su oni koji će biti stanovnici Vatre, Allah da nas sačuva.

Propis okretanja od Allahove vjere

Ko se srcem i sluhom okrene od Poslanika, pa niti vjeruje niti poriče, niti mu je privržen niti ga se odriče, i koji ne sluša ništa od vjere, on je nevjernik velikim nevjerstvom kojim se izlazi iz vjere. Rekao je Uzvišeni Allah:

“Kad im se kaže: "Prihvatite ono što Allah objavljuje, i Poslanika!" - vidiš licemjere kako se od tebe sasvim okreću.”

“Onoga koji se okreće od upute Gospodara svoga, On će u patnju nenasnosnu uvesti.”

Zaključak autora

Nema razlike u svim ovim djelima između onoga ko to radi iz šale, namjerno i ozbiljno, ili iz straha, osim onaj ko je na to prisiljen. I sva spomenuta djela su veoma opasna i često se u njih upada, tako da je obaveza na muslimanu da ih se pripazi i boji za sebe od upadanja u neka od njih. Utječemo se Allahu od uzroka Njegove srdžbe i Njegove bolne kazne.

Neka je salavat i selam na najodabranije Allahovo stvorenje Muhammeda, njegovu časnu porodicu i plemenite ashabe.

Nema razlike u tome da li je počinitelj ova djela počinio iz:

Straha:	Zbilje:	Zabave:
Onaj koji lažno tvrdi da je nevjerstvo učinio iz straha i plašeći se štete u njegovom imetku i ugledu, a stvarno ni na šta nije natjeran. Uzvišeni je rekao: "Ima ljudi koji govore: "Vjerujemo u Allaha" - a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto što i Allahova kazna. A ako pobjeda dođe od Gospodara tvoga, sigurno će oni reći: "Bili smo uz vas!" A zar Allah ne zna dobro ono što je u grudima čijim?"	Svjesno činjenje nevjerstva, bez opravdanja.	Onaj ko učini djelo kufra tvrdeći da se time šali i zabavlja.

Činjenje kufra pod prisilom:

Nije nevjernik onaj ko pod prisilom učini neko djelo nevjerstva. Da je djelo učinjeno pod prisilom smatra se ako su ispunjeni ovi uslovi:

1. Da je stvarno natjeran da to učini, a ne da to čini samoinicijativno iz straha ili dodvoravanja.
2. Da učini samo onoliko koliko je natjeran. Npr., ako je natjeran da opsuje Boga, neće na to dodati i sovanje Poslanika ili vjere i sl.
3. Da koliko god može izbjegava da otvoreno učini nevjerstvo.
4. Da njegovo srce ostane čvrsto u imanu.
5. Da ono na što je natjeran neće izazvati zabludu drugih ljudi, da nije u pitanju činjenje zla drugome.

Vrlo bitne napomene:

Prvo: Autor Deset djela koja narušavaju islam nije imao namjeru da njime otvori vrata tekfirenju muslimana. Njegova namjera je bila da se muslimani poduče ovim djelima kako bi ih se sačuvali, jer ako ih se sačuvaju, sačuvat će se velike kazne. Ova djela su velika opasnost, pa onaj ko ih nauči treba druge upoznavati s tim, kaoo bi s ei drugi sačuvali.

Drugo: Učenjem islamskog znanja zaštitit ćemo se od širka. Allahov Poslanik je rekao: “Kome Allah želi dobro, poduči ga razumijevanju vjere.” Jedna od najplemenitijih stvari i najvažnijih obaveza je da se podučimo razumijevanju vjere, jer ćemo se tako zaštititi širka, novotarija i grijeha. Što god više znamo o vjeri, više ćemo paziti šta radimo. i. Što god je insan učeniji, to je potpunijeg imana i Allahu iskreniji.

Treće: Nije dozvoljeno tekfiriti pojedinca koji je učinio djelo kufra, prije nego se uspostavi jasan dokaz i utvrdi da su otkonjene sve zapreke tekfira, a propis tekfira izriče legitimni muslimansi vladar ili onaj koga je on ovlastio (kadija, učenja), dok ostali muslimani ne trebaju da se zamaraju bavljenjem ovim pitanjem.

Četvrto: Autor je svoje djelo završio riječima **Utječemo se Allahu od uzroka Njegove srdžbe i Njegove bolne kazne**, što je odraz njegove lijepe namjere i samilosti prema čitaocu. On tako postupa u svim svojim pisanim djelima, Allah da mu oprosti grijehe i nagradi ga najljepšom nagradom.

Provjeri svoje znanje

Odgovori na sljedeća pitanja:

1. Zašto učenjaci svoja pisana djela započinju bismillom?

1)

2)

3)

4)

2. Šta znači „djela koja narušavaju islam“?

.....

3. Zašto učenjaci koriste različite termine poput nevakid (koja narušavaju), mufsidat (koja kvare), mubtilat (koja poništavaju)?

-
-
-
-
4. Da li postoji saglasnost uleme da ovih deset stvari izvodi iz vjere?

.....

.....

.....

.....

5. Da li su djela koja izvode iz vjere ograničena brojem:

- Ograničena su brojem.
- Nisu ograničena brojem.
- Nisu ograničena brojem, ali su ograničena općim pravilom po ih raspoznajemo.

6. Zašto je autor kazao da ima deset djela koja narušavaju islam?

.....

.....

.....

.....

7. Kada se u šerijatskim tekstovima u vezi nekog pitanja spomene broj, znači li to da je to pitanje ograničeno na taj broj u svakom slučaju?

.....

.....

.....

.....

8. Zašto se ponekad u šerijatskim tekstovima spominje obređeni broj iako pitanje nije ograničeno na taj broj?

.....

.....

.....

.....

9. Navedi primjer vjerskog pitanja koje je ograničeno brojem koji je spomenut u tekstovima objave?

.....

.....

.....

.....

10. Navedi primjer za vjersko pitanje koje nije ograničeno na broj koji je u vezi njega spomenut u šerijatskim tekstovima.

.....

.....

.....

.....

11. Da li je autor smatrao kako postoji više od deset djela koja narušavaju islam?

.....

.....

.....

.....

12. Gdje to nalazimo u njegovom govoru?

.....

.....

.....

.....

13. Mogu li se djela koja narušavaju islam na neki način ograničiti?

.....

.....

.....

.....

14. Na koji način ograničavamo djela koja narušavaju islam?

.....

.....

.....

.....

15. Zašto izučavamo djela koja narušavaju islam?

.....

.....

.....

.....

16. Da li je iko osim autora ovog djela pisao o djelima koja izvode iz vjere i narušavaju islam?

.....

.....

.....

.....

17. Da li se pravi razlika u propisu između djela koje narušava islam i njegovog počinioca?

.....

.....

.....

.....

18. Šta je razlog tome?

.....

.....

.....

.....

19. Da li je autor ovo djelo napisao podstičući na tekfirenje pojedinaca?

.....

.....

.....

.....

20. Šta je dušan svaki onaj koji je upoznat s time koja djela narušavaju islam?

.....

.....

.....

.....

21. Postoje dvije vrste širka, na koji je autor mislio uvrstivši ovo djelo u jedno od onih koja narušavaju islam?

.....

.....

.....

.....

22. Koja je razlika između velikog i malog širka?

.....

.....

.....

.....

23. Kada se prima, a kada ne prima tevba počinioca velikog širka?

.....

.....

.....

.....

24. Šta je teži prijestup i nepokornost: mali širk ili veliki grijeh?

.....

.....

.....

.....

25. Na koji način možemo spoznati da li je neko djelo veliki grijeh?

.....

.....

.....

.....

26. Da li su velik grijesi ograničeni na neki određeni broj?

.....

.....

.....

.....

27. Koji je propis počinioca velikog grijeha?

.....

.....

.....

.....

28. Da li treba sjediti u društvu onoga koji čini veliki grijeh?

.....

.....

.....

.....

29. Postojili razlika u težini između različitih velikih grijeha i šta je dokaz za to?

.....

.....

.....

.....

30. Da li je za oprost velikog grijeha neophodna tevba ili ih mogu izbrisati dobra djela?

.....

.....

.....

31. Na koliko vrsta se dijele zabranjena djela?

.....

32. Koje su vrste velikog širka?

.....

33. Koje su vrste zebha?

.....

34. Kada e zebh smatra velikim grijehom?

.....

35. Koje su vrste šefata?

.....

.....

 36. Šta je tevekkul?

.....

37. Naoliko vrsta se dijeli tevekkul?

.....

38. Je li ispravno reći „oslonio sam se na Allaha i toga i toga“ i „oslonio sam se na Allaha, potom na toga i toga“:

- a. Da.
- b. Ne.

39. Kako je ispravno reći u slučaju prethodnog pitanja?

.....

40. Šta je dokaz da su mušrici nevjernici? Da li se ehli-kitab ubrajaju u mušrike?

.....

 41. Znači li to da nismo dužni da se pridržavamo ugovora koje smo postigli s njima?

.....

42. Vrste ljudi u pogledu odnosa prema nemuslimanima?

.....

43. Koja je podjela suđenja po nekom zakonu mimo Allahovog?

.....

44. Koji je propis ljubavi i privrženosti u ime Allaha?

.....

45. Koga smo dužni voljeti, a koga prezirati?

.....

46. U koju vrstu nevjerstva se ubraja ismijavanje vjere?

.....

47. Koji su uslovi tevbe onoga koji se ismijava s vjerom?

.....

48. Koji je propis onoga koji omalovažava Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem?

.....

49. Šta treba učiniti onaj koji čuje vrijeđanje i omalovažavanje Poslanika?

.....

.....

 50. Šta je dokaz da je bavljenje sihrom nevjerstvo?

.....

51. Po čemu možemo prepoznati sihirbaza?

.....

52. Koji je propis za odlazak kod sihirbaza?

.....

53. Šta se sve podrazumijeva pod odlaskom sihirbazu?

.....

54. Koje su vrste liječenja od sihra?

.....

.....

55. Kako ćeš odgooriti onome koji smatra da je dozvoljeno liječiti se
 sihrom od sihra?

.....

56. Koji je propis pomaganja mušrika protiv muslimana?

.....

57. Da li postoje ljudi kojima je dozvoljeno da se ne pridržavaju
 islamskog šerijata?

.....

58. Da li je Hidr izašao iz okvira Musaovog, alejhis-selam, šerijata?

.....

59. Koji propis za okretanje od vjere?

.....

.....

.....

.....

60. Na šta se misli pod riječima „činjenje kufra iz straha“? Da li se onaj kojeg je trah smatra prisiljenim?

.....

.....

.....

.....

61. Koji su uslovi da bismo nekoga smtrali prisiljenim na kufr?

.....

.....

.....

.....

62. Zašto je autor svoje djelo završio dovom?

.....

.....

.....

.....

63. Kako će se musliman sačuvati i zaštititi od kufra?

.....

.....

.....

.....

KNJIGA JE VAKUF I NIJE JE DOZVOLJENO PRODAVATI

وقفٌ لله تعالى لا يجوز بيعه

sarhannet

attasselalelmi1

haythemserhan

haythem_serhan

Saarhan

هسّم كان
الموقع الرسمي للتشريح

www.sarhaan.net

الترجمة إلى اللغة البوسنية

شرح متن الدروس المهمة

Komentar poslanice VAŽNE LEKCIJE

Hejsem Serhan

Komentar poslanice

VAŽNE LEKCIJE ZA CIJELI UMMET

شرح متن
الدروس المهمة لعامة الأمة

Komentar poslanice

Važne lekcije za cijeli ummet

شرح متن
الدُّروس المهمة لعامة الأمة

Autor: Hejsem Serhan

اعتنى به فضيلة الشيخ
هيثم بن محمد جميل سرحان

Internetska stranica:

<http://attasseel-alelmi.com>

Knjiga je vakuf i nije je dozvoljeno prodavati

هذه الطبعة وقف لله تعالى

Prijevod na bosanski jezik: Abdullah Nasup

الترجمة إلى اللغة البوسنية: عبدالله ناسوب

Sva prava zadržava autor, a ko želi prevesti i štampati knjigu da bi se dijelila besplatno, neka se obrati autoru na e-mail:

islamtorrent@gmail.com

Pojašnjenje uvoda
poslanice

Šejh Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz je rekao:

Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova; lijep završetak pripada bogobožnima; neka je salavat i selam na Allahovog Poslanika i Vjerovjesnika Muhammeda, njegovu porodicu i sve njegove ashabe. Ovo djelo je sažet prikaz onoga što svaki musliman treba znati o svojoj vjeri a nazvao sam ga Važne lekcije za cijeli ummet. Molim Allaha da ovo djelo bude korisno muslimanima i da ga ukabuli od mene, a On je darežljiv i plemenit.

Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz!

*Zašto izučavamo poslanicu **Važne lekcije za cijeli ummet?***

Zato što je, kako joj i naziv kaže, važna i učenjaci su preporučili njeno izučavanje.

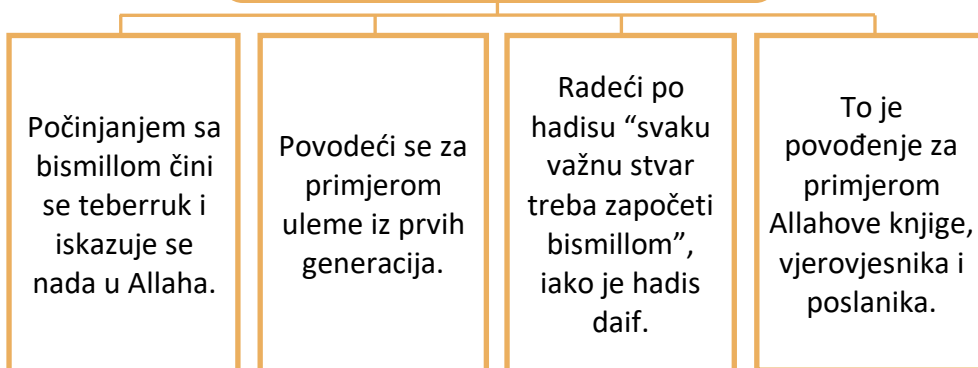
Student islamskog znanja ne bi trebao reći da su te lekcije važne samo za obični svijet, te da ih on ne treba izučavati jer je na višem stepenu od običnog muslimana. Onaj koji izučava islamsko znanje trebao bi pokazati poniznost i ne gledati s visoka na znanje koje su ostavili učenjaci, nego ići putem produhovljenih (rabbanijjun) učenjaka.

U Buharijevom Sahihu navodi se da je Mudžahid, Allah mu se smilovao, rekao: "Stidljiv i ohol neće steći znanje."

O čemu govori djelo *Važne lekcije*?

1. Kakav su odnos prve generacije imale prema učenju Kur'ana, njegovom memoriziranju i kontemplaciji o njegovim porukama.
2. Objašnjenje pojmova islam, iman, ihsan, tevhid i vrsta širka.
3. Objašnjenje kako se propisno obavlja namaz.
4. Objašnjenje kako se propisno uzima abdest.
5. Objašnjenje o propisanim normama morala i kulturi ponašanja.
6. Upozorenje na širk i ukazivanje na vrste grijeha.
7. Propisi opremanja mejita, dženaze-namaza i ukopa.

Zašto učenjaci započinju pisanje knjiga sa bismillom?

Prva lekcija

Sura Fatiha i druge kratke sure

Treba pravilno naučiti suru Fatihu i druge kratke sure od sure Zelzele do sure Nas, ispraviti eventualne greške. Naučiti onoliko komentara koliko je dovoljno da se razumije sadržaj sure.

Pojašnjenje:

Kur'an treba učiti kako su i dobri prethodnici: svaki dan po deset ajeta. Uz to čitati njihovo tumačenje iz nekog konciznog tefsira kao što je Sadijev, i moliti Allaha da nas pomogne da naučeno primjenimo u praksi.

S kojim tefsiirom započeti?

Preporučljivo je da se započne s iščitavanjem tefsira Tejsirul-kerimir-rahman fi tefsiri kelamil-mennan, autora šejha Abdurrahmana ibn Nasira es-Sadija.

Zašto?

Autor se fokusirao na tevhid.	Od pomoći je u primjeni kur'anskih poruka.	Pisan je jednostavnim rječnikom.	Koncizan je i stoga je pogodan za početnike.	Učenjaci preporučuju ovaj tefsir.
-------------------------------	--	----------------------------------	--	-----------------------------------

Vrste ljudi u pogledu odnosa prema Kur'anu:
U pogledu njihovog odnosa prema Kur'anu ljudi se dijele na sredinu i dvije krajnosti.

Sredina: oni koji redovno uče, memoriziraju, razmišljaju i, s Allahovom pomoći, primjenjuju u praksi. To je put ispravnih prethodnika i onih koji ih slijede

Krajnost pretjerivanja:
Mnogo učenja i memoriziranja, ali bez razmišljanja i rada.

Krajnost zanemarivanja Kur'ana:
Može bit zanemarivanjem:

Liječenja
njime

Primjenjivanja
u praksi

Kontemplacije

Memoriziranja

Učenja

Rekao je Uzvišeni Allah: „Poslanik je rekao: ‘Gospodaru moj, narod moj ovaj Kur'an izbjegava!’” (El-Furkan, 30) A Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, je rekao: “Iz kičme ovoga” – tj. iz njegove loze “pojavit će se skupina koja će učiti Kur'an, ali on neće prelaziti dalje od njihovih grkljana, Ubijati će sljedbenike islama, a ostavljati na miru sljedbenike idola. Izlaziti će iz islama, kao što strijela prolazi kroz lovinu. Kada bih ih ja doživio, ubijao bih ih kao što je poubijan narod Ad.”

Fragmenti iz tefsira Tejsirul-kerimir-rahman fi tefsiri kelamil-mennan autora šejha Abdurrahmana es-Sadija sa test pitanjima:

Tefsir sure El-Fatiha, koja je mekanska

- 1) U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!
- 2) Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova,
- 3) Milostivom, Samilosnom,
- 4) Vladaru Dana sudnjeg
- 5) Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo
- 6) Uputi nas na Pravi put,
- 7) na Put onih kojima si milost Svoju darovao, a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali!

1. "U ime" – znači: počinjem sa svakim Allahovim imenom. Jer, riječ "ism – ime" u bismilli je prvi član genitivne veze i ima opće značenje, odnosno, obuhvata sva Allahova lijepa imena. "Allah" – On je obožavani bog koji jedini zaslužuje da mu se upućuju sve vrste ibadeta, zbog atributa božanstvenosti kojima je opisan, a to su atributi koji ukazuju na savršenstvo. "Milostivom, Samilosnom" – dva Njegova imena koja ukazuju da je Njegova milost ogromna i prostrana i da obuhvata sve. On će bogobojaznima, sljedbenicima Njegovih vjerovjesnika i poslanika ukazati posebnu milost, a i sva ostala stvorenja će imati dio Njegove milosti. Ispravni prethodnici saglasni su u vezi pravila koja se odnose na vjerovanje u Allahova imena i svojstva i propise u vezi svojstava. Tako, naprimjer, Milostivi i Samilosni su Njegova dva imena koja ukazuju da On posjeduje svojstvo milosti, a koja se odražava na Njegova stvorenja, jer su sve blagodati koje imamo odraz Njegove milosti. Isto je i sa ostalim svojstvima, pa, naprimjer, kažemo: On je Znalac, koji posjeduje apsolutno znanje i sve zna; On je Moćni, koji Svojom moći sve može.

2. "Hvala Allahu" – ovo je veličanje i hvaljenje Allaha isticanjem Njegovih savršenih atributa i Njegovih djela koja su odraz pravednosti i dobrote. Zaista, Njemu pripada sva hvala, na svaki način.

3. **“Gospodaru svih svjetova”** – Gospodar: On je gospodar svih svjetova, a svjetovi su sve osim Allaha. On je njihov Gospodar, jer ih je stvorio i dao im ogromne blagodati bez kojih ne bi mogli živjeti. A, sve blagodati koje imaju su od Allaha. Allah je Gospodar stvorenja na dva načina:

- Opće gospodarenje. Ogleda se u tome da je On stvorio sva stvorenja, da ih opskrbljuje i upućuje na ono što je za njih dobro i što im omogućava život na zemlji.
- Posebno gospodarenje. Ogleda se u tome da Allah Svojim evlijama poklanja posebnu pažnju, učvršćuje njihov iman, nadahnjuje ih uspjehom, upravlja ih ka dobru, otklanja od njih prepreke koje se nalaze između njih i Njega. Suština ove vrste je u sljedećem: On nadahnjuje vjernike da čine dobro i da se klone zla.

Možda se u ovome krije odgovor zašto su vjerovjesnici većinu svojih dova započinjali sa **“Gospodaru”**, jer su sve njihove dove bile vezane za ono što se tiče nečeg Njegovog, a posebno gospodarenja. Tako Njegove riječi **“Gospodaru svih svjetova”** ukazuju na to da je samo On onaj koji stvara, uređuje, daje blagodati, koji je savršen i neovisan, a o kojem, sa svakog mogućeg aspekta, ovise sva stvorenja.

4. **“Vladaru Dana sudnjeg”** – vladar je onaj koji se odlikuje svojstvom posjedovanja, iz kojeg proizlazi da je on taj koji naređuje i zabranjuje; koji kažnjava i nagrađuje; koji sa svime što posjeduje raspolaže na svaki način. Opisan je kao Vladar Sudnjeg dana – a to je dan kada će se ljudima suditi prema njihovim dobrim i lošim djelima – jer će se tog dana svim stvorenjima pokazati Njegova savršena vlast, pravda, mudrost, kao što će postati očit prestanak svake vlasti stvorenja, tako da će tog dana jednaki biti kraljevi i podanici, slobodni i robovi. Svi će biti prestravljeni zbog Njegove veličanstvenosti, potčinjeni Njegovoj moći, i iščekivat će Njegovu presudu nadajući se nagradi, a strahujući od kazne. Zato je spomenut samo Sudnji dan, iako je On vladar svih dana.

5. “**Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo**” – znači: samo Tebi, Jedinom, činimo ibadet i samo od Tebe tražimo pomoć. Zamjenica “*ijjake*” predstavlja objekat koji je došao ispred glagola u funkciji preciznog određenja, kako bi se jasno odredila namjera subjekta, i izraz bio jasan. Tako “tebi se klanjamo...” znači: ne obožavamo nikog drugog osim Tebe, ne uzdamo se ni u koga drugog osim Tebe. Spominjanjem ibadeta prije traženja pomoći je da se naznači davanje prednosti pravu Allaha, nad pravom stvorenja.

Ibadet je opća imenica koja označava sve što Allah voli i čime je zadovoljan od djela i riječi, spoljašnjih i unutarnjih.

Istianet – je traženje pomoći oslanjanjem na Allaha prilikom traganja za koristima i otklanjanja štete, uz čvrsto povjerenje u Njega.

Ibadet samo Allahu i traženje pomoći samo od Njega je sredstvo postizanja vječne sreće i spasa od svakog zla. Nema puta ka sreći, osim ispunjavanjem ove dvije stvari. Ibadetom se, pak, smatra samo ono što je preneseno od Vjerovjesnika, *sallallahu alejhi ve sellem*, s ciljem traženja Allahovog zadovoljstva. Ibadet je ispravan samo uz ova dva uslova. Spominjanje istianeta nakon ibadeta, pored činjenice da je istianet obuhvaćen spomenom ibadeta, je zato što vjernik u svim ibadetima treba pomoć od Allaha, jer ako ga Allah ne pomogne, neće postići ono što želi izvršavanjem naredbi i klonjenjem zabrana. Potom Uzvišeni kaže:

6. “**Uputi nas na Pravi put**” – ukaži nam i uputi nas na Pravi put. To je jasni put koji vodi Allahu i Džennetu, i to je spoznaja istine i rad po njoj. Uputi nas na Pravi put, jer je taj put pridržavanje islama i odbacivanje drugih vjera. Uputa na Pravi put obuhvata upućivanje u sve detalje vjere znanjem i djelom, pa je ova dova jedna od najobuhvatnijih i najkorisnijih dova i dužni smo je učiti na svakom rekatu namaza, jer nam je to potrebno.

Ovaj Pravi put je:

7. „Put onih kojima si milost Svoju darovao” – vjerovjesnika, iskrenih, šehida i dobrih. „A ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali” – koji znaju istinu ali su je odbacili, iz reda Židova i sl. „Niti onih koji su zalutali” – koji su ostavili istinu zbog neznanja i zablude, poput kršćana i sl.

Iako kratka, ova sura sadrži što ne sadrži nijedna druga kur’anska sura. Sadrži tri vrste tevhida: rububijet u riječima „Gospodaru svih svjetova”, uluhijjet, a to je tevhid izdvajanja Allaha u ibadetu, u dijelu ajeta „Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo”, tevhid lijepih imena i savršenih svojstava, a to je potvrđivanje Allahu atributa savršenosti koje je potvrdio Sebi ili ih je Njemu potvrdio Vjerovjesnik, i to bez negiranja, poistovjećivanja i poređenja, u riječima „hvala Allahu”, kako smo prethodno objasnili.

Potvrdu vjerovjesništva sadrži u riječima „uputi nas na Pravi put”, jer je to nemoguće bez poslanice; potvrdu nagrade i kazne u riječima „vladaru Sudnjeg dana” i da će to biti po pravdi, jer značenje „dina” je nagrada i kazna po pravdi: potvrdu kadera i da čovjek istinski čini djela, suprotno vjerovanju kaderija i džebrija; i sadrži odgovore svim sektama i zabludama, u riječima „uputi nas na Pravi put” jer je to spoznaja istine i rad po njoj, dok svaki novotar i zabludjeli postupaju suprotno tome.

I sadrži iskreno ispovijedanje vjere Allahu kroz ibadet i istianet (traženje pomoći): „Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo”. Pa, hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova.

Ajetul kursi

Allah je - nema boga osim Njega - Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?! On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna - drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Kursiji Njegov obuhvata i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni! (Bekara, 255)

Poslanik, s.a.v.s., obavijestio je da je ovo najvrjedniji ajet u Kur'anu, jer sadrži značenja tevhida i Allahove veličanstvenosti i ukazuje na obuhvatnost Njegovih imena. On je Allah kojem pripadaju sve osobine uluhijjeta i da samo On zaslužuje osobine božanstva i da Mu se ibadet čini, i nije ispravno drugog smatrati božanstvom i upućivati mu ibadete. On je Živi koji posjeduje sva značenja savršenog života, poput sluha, vida, moći, volje, i drugih svojstava Svog božanskog bića. On je Vječni koji posjeduje sva svojstva djela (sifat fi'lijje), jer je Vječni onaj koji opstoji sam po sebi i nezavisan je do svih stvorenja, a on je i stvorio sve što postoji i omogućio njihovo bivstvovanje i trajanje, podarivši im sve što im je potrebno da bi postojali i trajali. Jedna od osobina Njegovog savršenog života i kajjumijjeta (vječnog postojanja) jest i to da ne obuzima Ga drijemež, a to je pospanost, i ne obuzima Ga san. Drijemež i san su osobine svorenja, jer stvorenja su slaba i nemoćna, stoga ove osobine ne obuzimaju Allaha, koji je Uzvišen i Veličanstven. Allah je obavijestio da posjeduje sve što je na Zemlji i na nebesima. Sva stvorenja su Njegovi robovi, a On je njihov vlasnik, i nijedno stvorenje ne može izaći iz tih okvira.

“Ta svi će oni, i oni na nebesima i oni na Zemlji, kao robovi u Milostivog tražiti utočište!” Allah je Vladač svega postojećeg i pripadaju Mu svojstva posjedovanja i upravljanja, vlasti i gordosti. Od potpunosti Njegove vladavine (mulk) je da je se ne može „pred Njim zauzimati za nekoga” niko „bez dopuštenja Njegova” jer su i velikodostojnici, zagovarači, sluge, u Njegovom posjedu, stoga se ni za koga ne mogu zauzimati dok im On ne dozvoli: „Reci: ”Niko ne može bez Njegove volje posredovati, vlast na nebesima i na Zemlji Njegova je.” A, Allah neće dozvoliti nikome da se zauzima za onoga s kime On nije zadovoljan, a On je zadovoljan samo sa tevhidom i slijeđenjem Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, stoga se niko neće zauzimati za onoga koji ne bude imao ove osobine. Potom, Allah obavještava o Svom prostranom znanju i da zna šta čeka stvorenja u budućnosti kojoj nema kraja. „I šta će biti poslije njih” – stvari koje su prošle, kojima se ne zna broja; i da Njemu ništa nije skriveno: „On zna poglede koji kriomice u ono što je zabranjeno gledaju, a i ono što grudi kriju”; i da nijedno stvorenje od Njegovog znanja ne zna ništa osim „onoliko koliko On želi”, a to su stvari koje se tiču šerijata i odredbe. To je jedan vrlo mali dio znanja koji se potpuno gubi u neizmjernom znanju Stvoritelja, kao što su kazali poslanici i meleci: „Slavljen neka si Ti. Mi znamo samo ono to si nas Ti naučio.”

Potom je obavijestio o Svojoj veličanstvenosti i uzvišenosti i da Njegov *kursijj* obuhvata nebesa i Zemlju i da On čuva nebesa i Zemlju, sa svjetovima koji se nalaze na njima, putem uzroka i sistema koje je uspostavio među stvorenjima, a to Ga ne umara zbog Njegove snage i moći i obuhvatne mudrosti u propisivanju.

Ne obuzima Ga ni drijemež ni san. „On je Svevišnji” – Svojim Bićem iznad svih svojih stvorenja i on je Svevišnji svojim veličanstvenim svojstvima ; i on je Svevišnji koji je potčinio stvorenja, kojem se pokorava sve što postoji, za kojeg ništa nije teško, pred kojim su sva stvorenja ponizna. „Veličanstveni” – koji je objedinio kod Sebe sve osobine veličanstvenosti i gordosti, kojeg vole srca i kojeg veličaju duše.

Oni koji imaju znanje svjesni su da je veličina svega i svakoga, ma kolika bila, beznačajna prema veličini Uzvišenog i Veličanstvenog Allaha.

Ovaj ajet sadrži veoma važna značenja i s pravom je najvrjedniji ajet u Kur'anu, koji bi svakome, ko ga uči razmišljajući i razumijevajući, trebao ispuniti srce čvrstim ubjeđenjem, spoznajom i imanom; i tako će biti zaštićen od šejtanovih zala.

Tefsir sure Ez-Zelzele, koja je medinska
U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. Kada se Zemlja najžešćim potresom svojim potrese
2. i kada Zemlja izbací terete svoje,
3. i čovjek uzvikne: "Šta joj je?!" –
4. toga Dana će ona vijesti svoje kazivati
5. jer će joj Gospodar tvoj narediti.
6. Tog Dana će se ljudi odvojeno pojaviti da im se pokažu djela njihova;
7. onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjeće ga,
8. a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjeće ga.

1-2) Uzvišeni Allah obavještava nas šta će se desiti na Sudnjem danu: da će se Zemlja potresti, tako da će se porušiti zgrade i znamenja, i njena brda će se srušiti i poravniti, pa će to biti potpuno ravna površina bez udubina i ispupčenja. „I kada Zemlja izbací terete svoje“ – ostatke umrlih i blaga koja se nalaze u njoj.

3) „I čovjek uzvikne“ – kada vidi kakva strašna stvar se dešava Zemlji, uzviknut će, zapanjen time: „Šta joj je?!“ – šta se zbiva sa njom.

4-5) „Toga Dana će ona“ – Zemlja – „vijesti svoje kazivati“ – svjedočit će kakva su dobra i loša djela ljudi radili.

Zemlja je jedan od svjedoka koja će svjedočiti o onome što su Allahovi robovi radili. „Jer će joj Gospodar tvoj narediti“ – naredit će joj da obavijesti šta je rađeno na njoj i ona neće prekršiti Njegovu naredbu.

6) „Tog Dana će se ljudi“ – na mjestu kijameta – „odvojeno pojaviti“ – tj. u različitim grupama – „da im se pokažu djela njihova“ – da im Allah predoči dobra i loša djela koja su radili, i da im za to dadne ono što zaslužuju.

7-8) „Onaj ko bude uradio koliko trun dobra, vidjeće ga; a onaj ko bude uradio koliko trun zla, vidjeće ga.“ – Ovo se odnosi na svako dobro i svako zlo. Jer, ako će vidjeti makar najmanji trun i za to dobiti što sljedi, preče je da isto bude sa svime što je veće od toga. Kao što je Uzvišeni rekao: „Onoga dana kada svaki čovjek pred sobom nađe dobro djelo koje je uradio i hrđavo djelo koje je učinio - poželjeće da se između njih i njega nalazi udaljenost velika.“ I rekao je: „I naći će upisano ono što su radili“.

Ova dva ajeta sure Ez-Zelzele podstiču na činjenje dobra, makar bilo malo, i odvrćaju od činjenja lošeg, makar bilo malo.

Tefsir sure El- Adijat, mekkanska

U ime Allaha, Milostivog , Samilosnog

1. Tako mi onih koji dahćući jure; 2. pa varnice vrcaju; 3. i zorom napadaju; 4. i dižu tada prašinu; 5. pa u njoj u gomilu upadaju; 6. čovjek je, zaista, Gospodaru svome nezahvalan; 7. i sam je on, doista, svjedok toga; 8. i on je, zbilja za bogatstvom pohlepan. 9. A zar on ne zna da će, kada budu oživljeni oni koji su u grobovima; 10. i kada iziđe na vidjelo ono što je u srcima; 11. Gospodar njihov toga Dana sigurno sve znati o njima.

- 1) Allah se kune konjima, jer se u njima nalaze zadivljujući znakovi i oni su blagodat ljudima, kao što je poznato. I Allah se zakleo s konjima kada su u stanju koje ne dijele ni sa jednom drugom životinjom, pa je rekao: „**tako mi onih koji dahćući jure**“ – tj. jure veoma brzo i snažno tako da dahću.
- 2) „**Pa varnice vrcaju**“ – tj. svojim kopitima udaraju o kamenje, pa se stvaraju varnice od siline trka i udarca kopitima.
- 3) „**I zorom napadaju**“ – tj. napadaju na neprijatelja u vrijeme zore. Ovo je spomenuto jer se pretežno napada u zoru.
- 4-5) „**I dižu tada**“ – zbog svog galopa i napada – „**prašinu; pa u njoj u gomilu upadaju**“ – tj. sa svojim jahačem navale na neprijatelja.
- 6) Ono čime se kune odnosi se na sljedeće: „**čovjek je, zaista, Gospodaru svome nezahvalan**“ – tj. nezahvalan na dobru koje mu Allah daje. Priroda čovjeka je takva da mu ne dopušta da u potpunosti ispuni sve svoje tjelesne i materijalne obaveze, osim onoga koga je Allah uputio i nadahnuo da se oslobodi te prirode i vodi računa da izvršava obaveze prema drugima.
- 7) „**I sam je on, doista, svjedok toga**“ – tj. čovjek je svjestan toga da je nezahvalan i ne poriče to, jer je to očito. Moguće je da se zamjenica „On“ odnosi na Allaha, pa bi značenje bilo: On, Allah, je svjedok toga da mu je čovjek nezahvalan. Uzevši u obzir ovo značenje, ajet bi bio oštra prijetnja onome ko je nezahvalan svome Gospodaru i upozorenje da je On svjedok toga.

8) „I on je“ – tj. čovjek je – „zbilja za bogatstvom“ – tj. za materijalnim dobrima – „pohlepan“ – tj. mnogo voli imetak. Čovjekova ljubav prema imetku ga tjera da ne ispunjava obaveze, da svojim prohtjevima daje prednost nad zadovoljstvom Gospodara, a to je zato što su njegova poimanja ograničila se samo na ovaj svijet, dok je nemaran prema budućem svijetu.

9-10) Zato mu Allah, podstičući ga da se poboji Sudnjeg dana, kaže:

„A zar on ne zna“ – tj. zar ovaj obmanjeni čovjek ne zna – „da će, kada budu oživljeni oni koji su u grobovima“ – tj. kad Allah izvede mrtve iz grobova i okupi ih – „i kada iziđe na vidjelo ono što je u srcima“ – tj. kada izađe na vidjelo i pokaže se dobro i zlo koje su krili u prsima, pa se tajne razotkriju i pokaže ono što se skrivalo i svim stvorenjima postane jasan rezultat onoga što su radili.

11) „Gospodar njihov toga Dana će sigurno sve znati o njima“ – tj. znat će toga dana sve što su radili javno ili tajno, skriveno i neskriveno, i za to će im dati adekvatnu nagradu ili kaznu. U ajetu je navedeno da će to znati na Sudnjem danu, iako Allah sve zna o Svojim stvorenjima u svakom vremenu, ali je posebno spomenuo Sudnji dan jer je cilj da ih obavijesti kako će toga dana biti nagrađeni ili kažnjeni za svoja djela, koja Allah zna.

Tefsir sure El-Karia, mekanska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. "Smak svijeta."
2. "Šta je Smak svijeta?"
3. "I šta ti znaš o Smaku svijeta?"
4. "Toga dana će ljudi biti kao leptiri raštrkani",
5. "a planine kao šarena vuna iščupana."
6. "Onaj u koga njegova dobra djela budu teška"
7. "u ugodnom životu će živjeti",
8. "a onaj u koga njegova dobra djela budu lahka",
9. "boravište će mu bezdan biti."
10. "A znaš li ti šta će to biti?"
- 11 "Vatra užarena!"

1-3) „Smak svijeta“ – (El-Karia, jezički znači, udar) – El-Karia je jedan od naziva Sudnjeg dana, a tako je nazvan jer će predstavljati udar za ljude i uzrokovati im veliki strah, stoga je ukazano na njegov veliki značaj riječima:

„Smak svijeta. Šta je Smak svijeta? I šta ti znaš o Smaku svijeta?“

4) „Toga dana će ljudi“ – od velikog straha – „biti kao leptiri raštrkani“ – tj. rasprostranjenih insekata. Leptir je insekt koji se noću miješaju jedni s drugima nemajući ciljeve kojim su se uputili, a ako primijete zapaljenu vatru, pohrle u nju jer neshvataju opasnost. U takvom stanju će biti razumni ljudi.

5) Isto tako će postojana i čvrsta brda postati kao šarena vuna iščupana – tj. kao iščupana vuna koja je postala toliko slaba da je pomijera i najslabiji dašak vjetra. Uzvišeni Allah je rekao: “Ti vidiš planine i misliš da su nepomične, a one promiču kao što promiču oblaci.” A zatim postaje poput raspršene prašine, izgubi se i ništa od nje ne ostane. Tada će se postaviti mizan i ljudi podijeliti na sretne i nesretne.

6-7) „Onaj u koga njegova dobra djela budu teška“ – tj. prevagnu dobra nad lošim djelima – „u ugodnom životu će živjeti“ – u džennetskim blagodatima.

8-11) „A onaj u koga njegova dobra djela budu lahka“ – tj. ne bude imao dobrih djela koja će poništiti loša – „boravište će mu bezdan biti“ – tj. boravit će u Džehennemu čije jedno od imena je bezdan (havije), koji će mu biti na stepenu majke koja se ne odvaja od djeteta. Kao što je Uzvišeni rekao: „Uistinu, kazna njegova je stalna.“ Također je rečeno da te riječi – (fe ummuhu havije) znače da će on biti naglavačke bačen u

Džehennem. „A znaš li ti šta će to biti?“ – pitanje je postavljeno da se ukaže na značaj onoga o čemu se govori, a odgovor je uslijedio u riječima: „Vatra užarena“ – tj. veoma visoke temperature koja za sedamdeset puta prevazilazi temperaturu vatre na ovome svijetu. Allahom se utječemo od nje!

Tefsir sure Et-Tekasur, mekanska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

"Zaokuplja vas nadmetanje u umnožavanju imetka"/1/ "sve dok grobove ne posjetite."/2/ "A ne valja tako, saznat ćete svakako!"/3/ "I još jednom, ne valja tako! Saznat ćete sigurno!"/4/ "Ne valja tako, kad biste vi znali pouzdano", /5/ "Džehennem ćete vidjeti jasno!"/6/ "I još jednom, doista ćete ga vidjeti očigledno!"/7/ "Zatim ćete toga dana o blagodatima biti pitani sigurno!"/8/.

1) Uzvišeni Allah, koreći ljude što su zapostavili ono zbog čega su stvoreni, a to je ibadet Njemu, Jedinom, koji nema sudruga, spoznaja Njega, pokajanje Njemu, da Njega vole više od svega drugog, kaže: „Zaokuplja vas“ – od ovog što smo spomenuli – „nadmetanje u umnožavanju“ – i nije spomenuo umnožavanje u čemu da bi se time obuhvatilo sve u čemu se ljudi nadmeću da ga umnože, poput imetka, djece, pomagača, vojnika, sluga, položaja, i svega ostalog što ljudi nastoje umnožiti ne želeći Allahovo zadovoljstvo.

2) I nastavljate sa svojim nemarom, igrom i zauzetošću time „sve dok grobove ne posjetite“ – kada će vam biti skinuta koprena, ali tada se nećete moći vratiti. Njegove riječi „sve dok grobove ne posjetite“ ukazuju da se iz svijeta berzaha prelazi u ahiretsku kuću, jer je upotrijebljen glagol *posjetiti*, a ne *nastaniti*. To ukazuje da će proživljenje, te nagrada i kazna za djela, biti na vječnom svijetu

3-6) „A ne valja tako, saznat ćete svakako!"/3/ „I još jednom, ne valja tako! Saznat ćete sigurno!"/4/ „Ne valja tako, kad biste vi znali pouzdano,“ /5/ „Džehennem ćete vidjeti jasno!“ – tj. da znate, znanjem koje dolazi do srca, šta vas očekuje, ne biste se zabavili natjecanjem u umnožavanju i prionuli biste na činjenje dobrih djela, ali vas neposjedovanje istinskog znanja nagoni na to. „Džehennem ćete vidjeti jasno“ – tj. vidjet ćete Sudnji dan, pa ćete vidjeti Džehennem, koji je Allah pripremio za nevjernike

7) „I još jednom, doista ćete ga vidjeti očigledno“ – tj. vidjet ćete ga očima, kao što je rekao Uzvišeni Allah: „I grješnici će ugledati vatru i uvjeriće se da će u nju pasti, i da im iz nje neće povratka biti.“

8) „Zatim ćete toga dana o blagodatima biti pitani sigurno!“ – tj. o blagodatima u kojima ste uživali na dunjaluku. Bit ćete pitani jeste li bili zahvalni i ispunili Allahovo pravo u vezi tih blagodati, i jeste li se ušćuvali toga da Njegove blagodati koristite u nepokornosti, pa da vam dadne blagodati veće od toga; ili su vas blagodati obmanule, pa niste bili zahvalni na njima i možda ste ih koristili u grijehu, pa da vas kazni zbog toga. Uzvišeni Allah je rekao: „A na Dan kad oni koji nisu vjerovali pred vatrom budu zaustavljeni: "Vi ste u svome životu na Zemlji sve svoje naslade iskoristili i u njima uživali, a danas sramnom patnjom bićete kažnjeni.“

Tefsir sure El-Asr, mekanska

U ime Allaha, Milostivog

1. Tako mi vremena -
2. čovjek, doista, gubi,
3. samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.

1-3) Allah se zaklinje vremenom koje obuhvata dan i noć, i koji je period njihovog ibadeta i rada, da je svaki čovjek na gubitku, a gubitci mogu biti različiti. To može biti apsolutni gubitak, kao što je gubitak i dunjaluka i ahireta, gdje ga je zaobišlo uživanje, a čeka ga vječna patnja. A, može biti djelimični gubitak. No, Allah je gubitak učinio općim stanjem koje obuhvata sve ljude, osim one koji posjeduju četiri osobine:

- Iman – vjerovanje u sve što je Allah naredio da se vjeruje. Imana, pak, nema bez znanja, jer je znanje ogranak imana.
- Dobra djela. Ovo obuhvata sva dobra djela, bila javna ili tajna, bila u vezi prava Allaha ili prava ljudi, bila obavezna ili pohvalna djela.
- Oporučivanje istine. To znači da jedni druge pozivaju u iman i podstiču na činjenje dobrih djela.
- Međusobno oporučivanje strpljenja na pokornosti Allahu, strpljenja u klonjenju nepokornosti, strpljenja na bolnoj Allahovoj odredbi.

Imanom i dobrim djelima čovjek upotpunjava sebe, a oporučivanjem istine i strpljenja upotpunjava drugog. A, kada čovjek upotpuni ove četiri stvari, bit će sačuvan od gubitka i postići će veliki uspjeh.

Tefsir sure El-Humeze

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. "Teško svakom klevetniku - podrugljivcu"
2. "koji blago gomila i prebrojava ga",
3. "i misli da će ga blago njegovo besmrtnim učiniti."
4. "A ne valja tako! On će sigurno biti bačen u Hutamu!"
5. "A znaš li ti šta je Hutama?"
6. "Vatra Allahova razbuktana",
7. "koja će do srca dopirati."
8. "Ona će iznad njih biti zatvorena"
9. "(plamenim) izduženim stupovima."

1) „Teško“ – to je prijetnja žestokom kaznom i propasti – „svakom klevetniku, podrugljivcu“ – koji se ruga ljudima mimikom i riječima. *El-Hemmaz* je onaj koji se ruga ljudima i omalovažava ih mimikom i gestikulacijom, a *el-Lemmaz* onaj koji ih omalovažava i ruga im se riječima.

2) Jedno od svojstava ovog klevetnika i podrugljivca jest da mu je najveća briga kako da sakupi što više imetka i pohranjuje ga, a nema namjeru da ga udjeljuje u korisne svrhe, spajanje rodbinskih veza i tome slično.

3) „I misli“ – zbog svog neznanja – „da će ga blago njegovo besmrtnim učiniti“ – tj. učiniti ga besmrtnim na dunjaluku, stoga i nastoji da što više blaga sakupi, jer misli da će mu se s povećanjem imetka i život produžiti, a nije svjestan da škrtost uništava život i spas na onome svijetu, dok udjeljivanje produžuje život.

4-7) „A ne valja tako! On će sigurno biti bačenu Hutamu!

A znaš li ti šta je Hutama?“ – pitanje postavljeno da se ukaže na njen veliki značaj, a potom je objašnjeno da je to: „Vatra Allahova razbuktana“ – čije će gorivo biti ljudi i kamenje – „koja će“ – od tolike žestine – „do srca dopirati“ – tj. dopirati od tijela do samog srca.

8-9) Pored patnje u toj žestokoj vatri, oni će u njoj biti i zatvoreni bez nade da će ikada izaći, pa zato kaže: „Ona će iznad njih biti zatvorena – zavravljena iza vrata – „(plamenim) izduženim stupovima“ – tako da ne mogu izaći iz nje. Kao što kaže Uzvišeni Allah: „Kad god pokušaju da iz nje iziđu, bit će u nju vraćeni.“ Utječemo se Allahu od toga i molimo Ga za oprost i spas.

Tefsir sure El-Fil, mekanska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. "Zar nisi čuo šta je sa vlasnicima slona Gospodar tvoj uradio!"
2. "Zar lukavstvo njihovo nije upropastio"
3. "i protiv njih jata ptica poslao",
4. "koje su na njih grumenje od gline pečene bacale",
5. "pa ih kao izjedeno lišće učinio?"

1-5) Zar nisi vidio Allahovu moć, veličinu i milost prema Njegovim robovima i dokaze Njegove jedinosti i iskrenosti Poslanika Muhamemda, *sallallahu alejhi ve sellem*, u tome što je učinio sa Vlasnicima slona, vojskom koja je vodila slonove i željela da poruši Njegovu svetu kuću. Ta vojska spremila se za to i sa sobom povelala slonove da bi srušili Kabu. Bila je to ogromna vojska ljudi iz Abesinije i Jemena, i Arapi im se nisu mogli suprotstaviti. Kada je ta vojska došla blizu Kabe, pošto se nisu mogli odbraniti, stanovnici Mekke su izašli iz svog grada strahujući za svoje živote od te vojske, pa je Allah poslao razdvojena jata ptica koje su nosile kamenja od pečene gline i bacila ih na njih pogađajući i one koji su bili blizu, i koji su bili daleko, i tako ih ubijajući i čineći da izgledaju poput izjedeneog lišća. Allah je spasio Mekelije od zla te vojske i uništio ih zbog zla koje su namjeravali. Ovaj događaj je veoma poznat, a u godini u kojoj se desio, rođen je Allahov Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, tako da se taj događaj smatra jednim od općih najava njegovog dolaska i jednim od dokaza istinitosti njegovog poslanstva. Pa, neka je hvala Allahu!

Tefsir sure Kurejš, mekanska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. "Zbog navike Kurejšija"
2. "navike njihove da zimi i ljeti putuju",
3. "neka oni Gospodaru ove Kuće robuju",
4. "Koji ih gladne hrani i od straha brani."

1-4) Mnogi mufessiri smatraju da se ova sura nadovezuje na prethodnu, kao da Uzvišeni poručuje: To što smo uradili sa Vlasnicima slona, uradili smo zbog Kurejšija. To jest, zbog njihove sigurnosti, očuvanja njihovih materijalnih interesa i redovnih trgovačkih putovanja: zimi u Jemen, a ljeti u Šam.

Allah je uništio one koji su im željeli zlo i na taj način kod Arapa povećao značaj Njegove kuće i ugled Mekelija, tako da su ih veoma poštovali i nisu ih napadali tokom njihovih putovanja. Zbog toga Allah stanovnicima Meke naređuje da Mu budu zahvalni i kaže: „neka oni Gospodaru ove Kuće robuju“ – tj. neka Mu iskreno ispovijedaju tevhid i samo Njemu ibadet čine. „Koji ih gladne hrani i od straha brani“ – tj. to obilje opskrbe i sigurnost koju im je dao u pogledu dvije najveće ovosvjetske blagodati, nameće im obavezu da Mu budu zahvalni. Tebi, Allahu, hvala na svim blagodatima; vidljivim i nevidljivim. Allah je Gospodar svega, ali se ovdje nazvao Gospodarom Kabe iz počasti prema njoj i njene vrijednosti.

Tefsir sure El-Ma'un, mekanska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče?
2. Pa to je onaj koji grubo odbija siročje,
3. i koji da se nahrani siromah – ne podstiče.
4. A teško onima koji, kada molitvu obavljaju,
5. molitvu svoju kako treba ne izvršavaju,
6. koji se samo pretvaraju
7. i nikome ništa ni u naručje ne daju.

1) Kudeći onoga koji krši obaveze prema Njemu i prema ljudima, Allah kaže: „Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče“ – tj. koji poriče proživljenje i nagradu i kaznu, i koji ne vjeruje u Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*.

2) „Pa to je onaj koji grubo odbija siročje“ – tj. koji ga odbija koristeći silu i nemajući milosti prema njemu, jer mu je srce tvrdo i jer se ne nada nagradi niti strahuje od kazne.

3) „i koji da se nahrani siromah, ne podstiče“ – ne podstiče druge, a samim time, ni samog sebe ne podstiče na hranjenje siromaha.

4-5) „A teško onima koji, kada molitvu obavljaju“ – koji izvršavaju obavezu namaza, ali koji – „molitvu svoju kako treba ne izvršavaju“ – tj. koji namaz ne izvršavaju kako treba, nego ga klanjaju kad mu prođe vrijeme ili ne ispunjavaju ruknove namaza.

Oni to čine jer su nemarni prema Allahovim naredbama i zato ne vode računa o namazu, koji je najvažnija obaveza prema Allahu. Onaj ko je nemaran prema namazu zasluđuje kritiku i korenje. Što se, pak, tiče nemara tokom obavljanja namaza, to se može svakome desiti. Čak je i Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, zaboravio nešto u namazu.

6-7) Zato ih je Allah opisao kao ljude koji se pretvaraju i koji nemaju milosti: „*koji se samo pretvaraju*“ – tj. rade djela pretvarajući se pred ljudima – „*i nikome ništa ni u naručje ne daju*“ – tj. ne daju svoje stvari ni kad ne bi imali nikakve štete da nekome nešto dadnu na posudbu ili poklon, poput posude, kante, sjekire i sl., što ljudi obično posuđuju jedni drugima. Međutim, ovi ljudi ne daju ni takve stvari, a kamoli nešto važnije od toga. Ova sura podstiče na hranjenje siročadi i siromaha, na to da se vodi računa o namazu, da se namaz čuva, obavlja s iskrenošću, da se u svemu bude iskren, da se čini dobro drugima, da se ljudima posuđuju stvari poput kante, zdjele, knjige i sl. jer je Allah ukorio onoga koji nikome ništa ne da.

Tefsir sure El-Kevser, mekanska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. "Mi smo ti, uistinu, Kevser dali",
2. "pa klanjaj se Gospodaru svome i kurban kolji",
3. "onaj koji tebe mrzi sigurno će on bez spomena ostati."

1) Allah ukazuje Svome Poslaniku, *sallallahu alejhi ve sellem*, da mu je dao veliku blagodat: „*Mi smo ti, uistinu, Kevser dali.*“ – tj. mnogo dobro i neizmjerne blagodati.

A jedna od tih blagodati, koje će Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, imati na Sudnjem danu jest i rijeka koja se naziva Kevser, čije vrelo je dugo mjesec dana hoda i široko isto toliko; a njena voda je bjelja od mlijeka, slađa od meda; dok su njene posude, po broju i blještavilu, poput zvijezda na nebu. Ko se jednom napije njene vode, nikad više neće ožednjeti.

2) Nakon što je spomenuo svoju blagodat prema njemu, Allah mu naređuje da bude zahvalan na njima: „*pa klanjaj se Gospodaru svome i kurban kolji*“ – ova dva ibadeta je posebno spomenuo jer su to najvrjedniji ibadeti i najbolje čime se rob približava Allahu. To je zato što namaz obuhvata potčinjenost i srca i tijela Allahu, a to mu biva podsticaj i za druge ibadete; dok je klanje kurbana način da se čovjek približi Allahu žrtvujući najvrjednije životinje koje ima, a to je i način da čovjek utroši svoj imetak, unatoč duši koja je sklona škrtosti i skrivanju imetka.

3) „*Onaj koji tebe mrzi*“ – onaj koji te mrzi, kudi i omalovažava – „*sigurno će on bez spomena ostati*“ – tj. bez svakog dobra, bez dobrog djela, bez pomena. A Muhammed, *sallallahu alejhi ve sellem*, je zaista savršen u okvirima savršenosti stvorenja; spomen na njega je uzdignut, njegovi pomagači i sljedbenici su mnogobrojni.

Tefsir sure El-Kafirun, mekanska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. "Reci: 'O vi nevjernici',
2. "ja ne robujem onome čemu vi robujete"
3. "niti ste vi robovi onome Kome ja robujem",
4. "niti sam ja rob onome čemu vi robujete",
5. "niti ste vi robovi Onome Kome ja robujem",
6. "vama vaša vjera, a meni moja.

1-6) To jest: reci nevjernicima jasno i otvoreno „*ja ne robujem onome čemu vi robujete*“ – tj. odričem se onoga što ste obožavali javno i tajno. „*Niti ste vi robovi onome Kome ja robujem*“ – jer niste iskreni u svom obožavanju Allaha.

Vaše obožavanje Allaha, koje je pomiješano sa širkom, ne naziva se ibadetom.

Ovo je, zatim, ponovljeno jer prvi ajeti govore o postupcima, dok drugi ajeti govore o zadovoljstvu i prihvatanju. Zato je napravio razliku i razlučio između dvije grupe: „**vama vaša vjera, a meni moja**“. Kao što je Uzvišeni Allah rekao: „Svako postupa po svom nahođenju.“ – tj. ja nemam ništa s onim što vi radite, a vi nemate ništa s onim što ja radim.

Tefsir sure En-Nasr, medinska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. "Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu",
2. "i vidiš ljude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze",
3. "ti slavi Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprost, On zaista pokajanje prima."

1-3) U ovoj časnoj suri nalazi se radosna vijest i naredba Allahovom Poslaniku, *sallallahu alejhi ve sellem*, kako da postupi kad se to ostvari i nagovještaj.

Radosna vijest je da će Allah dati pobjedu Svome Poslaniku, *sallallahu alejhi ve sellem*, oslobođenje Meke i ulazak ljudi u islam: „**i vidiš ljude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze**“ – tako da će mnogi, nakon neprijateljstva, postati muslimani i borci za islam. To što je najavljeno se i desilo.

Naredba je Allahovom Poslaniku, *sallallahu alejhi ve sellem*, kad se desi Allahova pomoć i pobjeda, da zahvali Allahu, traži oprost od Njega.

Nagovještaj se, ustvari, sastoji od dva nagovještaja. Prvi je nagovještaj da će pomoć ovoj vjeri trajati kada se desi da Allahov Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, Allahu zahvali i zamoli za oprost. Kao što je rekao Uzvišeni Allah: "Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati." Ovo se desilo u vrijeme pravednih halifa i nakon njih: Allahova pomoć je bila konstantna, tako da je islam dospio do velikih udaljenosti i prihvatili su ga mnogi narodi.

Ostalo je tako dok ummet nije počeo kršiti Allahove naredbe i podvojili se, pa su se desili tragični događaji. Pa, ipak, ovaj ummet i vjera obasuti su Allahovom milošću i dobrotom koje su nezamislive.

Drugi nagovještaj je da se približio čas smrti Allahovog Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*. To zaključujemo na sljedeći način: Allah se zakleo njegovim životom, što znači da je njegov život posebno vrijedan, a uobičajeno je da se vrijedne stvari završavaju djelima kojima se moli oprost, poput namaza, hadždža i sl. Stoga, Allahova naredba Njegovom Poslaniku, *sallallahu alejhi ve sellem*, da u tom stanju zahvaljuje i čini *istigfar* ukazuje na to da je došao njegov čas, pa neka se pripremi za susret sa Gospodarom i završi svoj život na najbolji mogući način, te je mnogo ponavljao u svom namazu, na ruku'u i sedždi: „Slavljen neka Si Allahu; Gospodaru naš tebi hvala; Allahu oprosti mi!”

Tefsir sure El-Leheb, mekanska
U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. "Neka propadne Ebu-Leheb, i propao je!"
2. "neće mu biti od koristi blago njegovo, a ni ono što je stekao",
3. "ući će on sigurno u vatru rasplamsalu",
4. "i žena njegova što drvlje nosi",
5. "o vratu njenu biće uže od ličine usukane."

Ebu Leheb je amidža Allahovog Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, i njegov veliki neprijatelj koji ga je mnogo uznemiravao. Prema Vjerovjesniku, 'alejhi-s-selam, se odnosio bez uvažavanja i suprotno običaju rodbinske privrženosti, pa ga je Allah ovako oštro ukorio i pokudio.

1) „Neka propadne Ebu-Leheb“ – izgubio je i on je jedan od nesretnih – i propao je – i nikad neće uspjeti.

2) „Neće mu biti od koristi blago njegovo“ – koje bilo kod njega, pa ga je zanjelo – „a ni ono što je stekao“ – tj. neće ga to spasiti Allahove kazne, kad mu je da.

3-5) „Ući će on sigurno u vatru rasplamsalu – tj. Vatra će ga obuhvatiti sa svih strana, kao i njegovu ženu– „što drvlje nosi“ – ona je, također, mnogo uznemiravala Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*. Ona i njen muž su se pomagali u grijehu i neprijateljstvu prema Vjerovjesniku, 'alejhi-s-selam, i činila je sve što je mogla da bi naškodila Allahovom Poslaniku, *sallallahu alejhi ve sellem*, pa je na svoja leđa natovarila mnogo grijeha, poput onoga koji nosi drva, a – „o vratu njenu biće uže od ličine usukane“ – tj. od palmine like. Tumači se, također, da će ona u Vatri nositi drva da se potpaljuju pod njenim mužem, a o njenom vratu će biti uže od usukane palmine like.

U svakom slučaju, ova sura je jedan od velikih Allahovih dokaza. Kada je sura objavljena, Ebu Leheb i njegova žena su bili živi, a najavljeno je u njoj da će vječno boraviti u Vatri, pa je to značilo da će umrijeti kao nevjernici, te se zaista desilo kako je obavijestio Uzvišeni Allah, poznavalac vidljivog i skrivenog.

Tefsir sure El-Ihlas, mekanska

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. Reci: "On je Allah - Jedan!
2. Allah je Utočište svakom!
3. Nije rodio i rođen nije,
4. i niko Mu ravan nije!"

1) „Reci:“ – odlučno, čvrsto vjerujući i spoznajući – „On je Allah – Jedan“ – tj. On je jedan i jedinstven u potpunosti. Njemu pripadaju lijepa imena i savršena svojstva i sveta djela. Njemu niko nije ravan niti sličan.

- 2) „Allah je utočište svakom“ – tj. svako se Njemu obraća radi svake potrebe. I stanovnici Zemlje i nebesa ovisni su o Njemu, mole ga za svoje potrebe jer On ima savršena svojstva, On je Sveznajući, čije znanje je savršeno, Blagi, čija blagost je savršena, Milostivi, čija milost je savršena i čija milost sve obuhvata. I, tako sva njegova svojstva.
- 3) Od Njegovog savršenstva je i to da „nije rodio i rođen nije“ – jer je On potpuno neovisan.
- 4) „I niko Mu ravan nije“ – ni u imenima ni u svojstvima ni u djelima.
- Ova sura obuhvata *tevhid esmai ve-s-sifat*.

Tefsir sure El-Felek, mekanska
U ime Allaha, Milostivog

1. "Reci: 'Utječem se Gospodaru svitanja,
2. od zla onoga što On stvara,
3. i od zla mrkle noći kad razastre tmina,
4. i od zla onih koje u čvorove pušu,
5. i od zla zavidljivca kad zavist ne krije.'"

-
- 1) „Reci“ – tražeći zaštitu – „Utječem se“ – sklanjam se i tražim zaštitu kod – „Gospodara svitnja“ – tj. riječ *felek* se odnosi na nastupanje zora, ali i na pojavljivanje klice iz sjemena.
- 2) „Od zla onoga što On stvara“ – ovo obuhvata sva Allahova stvorenja, kao što su ljudi, džini, životinje, pa se od njihovog Stvoritelja traži zaštita od njihovog zla.
- 3) Potom, nakon općeg traženja zaštite, navodi traženje posebne zaštite „i od zla mrkle noći kad razastre tmina“ – tj. od zla koje biva u njoj kad se pojavi.

A u njoj se pojavljuju mnoga zla bića i opasne životinje.

4) „I od zla onih koje u čvorove pušu“ – tj. od zla sihirbaza, koji pušu u čvorove pomoću kojih prave sihre.

5) „I od zla zavidljivca kad zavist ne krije“ – zavidljivac je onaj koji voli da onome kome zavidi nestane ta blagodati na kojoj mu zavidi, pa čini što može da bi ovaj ostao bez te blagodati. Stoga je neophodno utjecati se Allahu od njegovog zla i moliti da nas Allah sačuva njegovih spletki. Urokljivac se ubraja u zavidljivce, jer se urok dešava od zavidljivca, zle ćudi i duše.

Ova sura sadrži traženje zaštite od svih vrsta zala i ukazuje da je sihr istina, da se treba čuvati od njegove štetnosti i tražiti od Allaha zaštitu od sihra i sihirbaza.

Tefsir sure En-Nas, medinska
U ime Allaha

1. "Reci: Tražim zaštitu Gospodara ljudi,
2. Vladara ljudi,
3. Boga ljudi,
4. od zla šejtana - koji nanosi zle misli pa se skrije,
5. koji zle misli unosi u srca ljudi,
5. od džinova i od ljudi."

1-6) Ova sura sadrži traženje zaštite od Gospodara, Vladara i Boga ljudi, od šejtana koji je temelj i srž svakog zla, i čija je jedna od smutnji to da „nanosi zle misli“ – pa uljepšava ljudima zlo i prikazuje im ga kao nešto lijepo i podstiče ih da čine zlo, a odvraća ih od dobra.

To je njegovo permanentno stanje. On ljudima unosi zle misli pa se sakrije kada rob spomene svog Gospodara i traži zaštitu i pomoć od Njega protiv šejtana. Stoga, svi ljudi trebaju tražiti zaštitu od Allaha i utjecati Mu se od šejtana, ispoljavanjem *rububijeta*, jer sva stvorenja su Njemu potčinjena i On je njihov Vladar; zatim ispoljavanjem *uluhijeta* zbog kojeg ih je Allah stvorio, a to će ispuniti samo ako se odbrane od neprijatelja, koji želi da ih odvoji od tevhida i učini ih svojim sljedbenicima, da bi bili stanovnici Džehennema. Onaj koji ubacuje zle misli može biti i od džina i od ljudi, zato je Uzvišeni rekao: „*Od džinova i od ljudi.*”

Neka je hvala Allahu, na početku i na kraju. Molimo Ga da upotpuni svoju blagodat prema nama, da nam oprostí grijehe, koji su se ispriječili između nas i velikog, mnogobrojnog bereketa, dok su grijesi i prohtjevi odvratili naša srca od razmišljanja o Njegovim dokazima. Molimo ga da nam, zbog zla koje je pri nama, ne uskrati dobro koje je kod Njega. Zaista nadu u spas od Allaha gube samo nevjernici i nadu u Njegovu milost gube samo zalutali. Neka su blagoslov i mir na Njegovog Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Hvala Allahu, čijom dobrotom se upotpunjavaju dobra djela.

Pitanja iz uvoda i tefsira

Pitanja iz uvoda tefsira

1. Ko je Autor knjige Važne lekcije:
a) Abdulaziz ibn Baz; b) Muhammed ibn Usejmin; c) Hejsem Serhan.
2. Zašto izučavamo knjigu Važne lekcije:
a) zato što je važna;
b) zato što učenjaci savjetuju njeno izučavanje;
c) zato što objašnjava pitanja koja su potrebna svakom muslimanu;
d) sve navedeno.
3. Tekst ove poslanice govori:
a) o odnosu muslimana prema tevhidu i Kur'anu;
b) namazu i abdestu;
c) edebu i ahlak;u;
d) upozorava na grijeh;
e) opremanju mejita;
f) sve navedeno.
4. Kiraet, hifz i tefsir, musliman počinje sa:
a) surom Alak; b) surom Fatiha; c) surom Ihlas.
5. U pogledu odnosa prema razmišljanju o Kur'anu, ljudi se dijele na dvije krajnosti i sredinu: a) tačno; b) netačno.
6. Koji tefsir učenik treba prvo proučavati:
a) Ibn Kesir; b) Ibn Sadi; c) Kurtubi.
7. Učenik treba početi od izučavanja sažetih djela, prije opširnih:
a) tačno; b) netačno.
8. Učenik započinje izučavanje tefsira čitanjem tefsira sura koje su mu interesantne i podstiču ga da nastavi s iščitavanjem tefsira, poput sura Kasas, Merjem, Kehf:
a) tačno; b) netačno.
9. Učenik može slušati snimke čitanja knjiga tefsira (kao što je audio-program), ako mu čitanje teško: a) tačno; b) netačno.
10. Vjerovjesnik je upozorio na neispravnost učenja Kur'ana bez razmišljanja:
a) tačno; b) netačno.

Pitanja o tefsiru sure Fatiha:

1. Nazvana je Fatihom, jer je okružena bedemima koji sprečavaju da bilo šta uđe u nju i izađe iz nje: a) tačno; b) netačno.

2. Nazvana je Fatihom:
- _____
- _____
3. Sura Fatiha još se naziva i:
- a) Ummul-Kur'an;
 - b) es-Seb'ul-mesani (Sedam ajeta koji se ponavljaju);
 - c) er-Rukja;
 - d) es-Sala; e) sve navedeno.
4. Istiaza (učenje euze) prije početka učenja Kur'ana je obavezna iako pristupamo ibadetu, a ne grijehu. Zašto?
- _____
- _____
5. Šta znači „*euza*“?
- _____
- _____
6. Šejtan je nazvan „redžim“ jer je:
- a) protjeran od Allahove milosti;
 - b) jer biva gađan zvijezdama;
 - c) jer on pogađa ljude sumnjama i strastima;
 - d) sve navedeno.
7. Oblik propozicija u „bismilli“ je vezan za glagol na koji se cilja, ali nije spomenut: a) tačno; b) netačno.
8. Allah je:
- a) Onaj koji biva obožavan iz ljubavi i poštovanja;
 - b) niko nije nazvan ovim imenom osim Allaha;
 - c) osnov svih božijih imena;
 - d) rečeno je da je to najveće Allahovo ime;
 - e) u vokativu se ne gubi „elif-lam“ kod ovog božijeg imena;
 - f) sve navedeno.
9. Koja je razlika između dva Allahova lijepa imena Milostivi i Samilosni?
- _____
- _____
10. Postoje dvije vrste Allahovog terbijjeta (gospodarenja) nad ljudima:
- a) opće i posebno; b) apsolutno i ograničeno.
11. Većina vjerovjesničkih dova počinje sa:
- a) Allahumme (Allahu moj); b) Rabbi (Gospodaru).
12. „Jevmud-din“ je:

- a) Sudnji dan;
 - b) dan u kojem će se prema ljudima postupati shodno njihovim djelima;
 - c) sve navedeno.
13. „Uputi nas na pravi put“ je najobuhvatnija dova i najkorisnija čovjeku:
a) tačno; b) netačno.
14. Pojam „din“ može se odnositi na:
a) nagradu ili kaznu; b) djelo; c) sve navedeno.
15. U „samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo“ objekat se spominje na početku rečenice iako je uobičajeno da se spominje na njenom kraju. Svrha toga je:
a) ograničavanje značenja; b) nema svrhe.
16. Spominjanjem prvo ibadeta, pa onda traženja pomoći, u ajetu je u smislu davanja prednosti:
a) općem nad posebnim; b) pravu Allaha nad pravom robova; c) sve navedeno.
17. Zašto se u ajetu „samo Tebe obožavamo“ koristi množina:
-
18. Ibadet je: a) zajednički naziv za sve što Allah voli i čime je zadovoljan, od riječi i vidljivih i nevidljivih djela; b) poniznost Allahu kroz izvršavanje Njegovih naredbi i udaljavanje od Njegovih zabrana, iz ljubavi i veličanja; c) ponekad se odnosi na jedno, ponekad na drugo.
19. Pod uputom u riječima Uzvišenog: „Uputi nas“, misli se na:
a) iršad – da nam pokaže Pravi put;
b) tevfik – da nas nadahne da prihvatimo Pravi put;
c) oboje navedeno.
20. Pod riječima „na Put onih kojima si milost Svoju darovao“ misli se na: a) sve iz ovog ummeta koji su povjerovali; b) vjerovjesnike, iskrene, šehide i dobre.
21. Riječi „tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo“ sadrže šerijat i kader:
a) tačno; b) netačno.
22. Šta od navedenog sadrži kur’anski sadržaj koji nenalazimo na drugom mjestu: a) sura El-Fatiha; b) ajetul-kursi; c) sura el-Ihlas.
23. Riječi Uzvišenog „uputi nas na Pravi put“ sadrže: a) potvrdu vjerovjesništva; b) odgovor svim sljedbenicima zabluda; c) sve navedeno.

24. Riječi „**Vladaru Sudnjeg dana**“ podrazumijevaju: a) da će nagrada i kazna biti pravedna; b) da je rob stvarni činilac svojih djela; c) da će nagrada biti samo za djela; d) sve navedeno.

Tefsir ajetul-kursija

1. Ajet je nazvan ajetul-kursi jer se u njemu spominje *kursiji*:
a) tačno; b) netačno.
2. Koji ajet je najvrjedniji:
a) ajetud-dejn; b) ajet o deset prava (En-nisa, 36); c) ajetul-kursi.
3. Kur'an ima veličanstvena značenja: a) tačno; b) netačno.
4. Koliko lijepih Allahovih imena se nalazi u ajetul-kursiji:
a) pet; b) šest; c) sedam.
5. Allahovo ime el-Hajj ukazuje na savršenstvo:
a) Njegovog bića; b) Njegove vlasti i moći.
6. Allahova imena el-Hajj i el-Kajjum zajedno ukazuju na savršenstvo Njegovog bića i vlasti/moći: a) tačno; b) netačno.
7. U Kur'anu se Allahova imena el-Hajj i el-Kajjum zajedno spominju na:
a) tri mjesta; b) četiri mjesta; c) dva mjesta.
8. Neophodno je negirati Allahu svojstva koja je negirao Sebi ili ih je negirao Njegov Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, uz potvrđivanje savršenstva suprotnog svojstva, jer sama negacija nije dovoljna da ukaže na Njegovo savršenstvo: a) tačno; b) netačno.
9. Allah nikome neće dozvoliti da se zauzima osim za onoga s kim je On zadovoljan, a On je zadovoljan:
a) tevhidom; b) slijeđenjem Poslanika; c) sve navedeno.
10. Znanje o odredbi i šerijatu koje je Allah dao ljudima je: a) malo; b) mnogo.
11. „**On zna šta je bilo i prije njih**“ obuhvata prošlost, a „**i šta će biti poslije njih**“ obuhvata sadašnjost i budućnost: a) tačno; b) netačno.
12. Allahovo ime Svevišnji znači: a) uzvišen Svojim bićem; b) uzvišen Svojim svojstvima; c) Onaj koji je potčinio sva stvorenja; d) sve navedeno.
13. Allah će dati jednog čuvara da ga sve do jutra čuva od šejtana onome ko pred spavanje prouči: a) posljednje ajete iz sure el-Bekare; b) ajetul-kursi.
14. Lijepo je proučiti ajetul-kursi: a) pred spavanje; b) poslije svaklog namaza; c) ujutro i navečer; d) sve navedeno.

Pitanja o tefsiru sure Zelzele

1. Sura Zelzele je: a) mekanska; b) medinska.
2. Sura Zelzele sadrži: a) zastrašivanje; b) podsticanje; c) sve navedeno.

3. Riječi Uzvišenog: „Kada se Zemlja najžešćim potresom svojim potrese“ je poput Njegovih riječi: „a mjesta na kojima su bile ravnom ledinom ostaviti, ni udubina ni uzvisina na Zemlji nećeš vidjeti”: a) tačno; b) netačno.
4. Riječi Uzvišenog: „i kada Zemlja izbací terete svoje“ podrazumijevaju: a) Brda i planine; b) umrle i blaga.
5. Zemlja je jedan od svjedoka koji će svjedočiti šta su ljudi radili: a) tačno; b) netačno.
6. Riječi „Tog Dana će se ljudi odvojeno pojaviti“ znače: a) svaki pojedinac posebno; b) u različitim grupama.
7. Njegove riječi: „onaj ko bude uradio...” su poput Njegovih riječi: “Teško nama!” - govoriće – „kakva je ovo knjiga, ni mali ni veliki grijeh nije propustila, sve je nabrojala!”: a) tačno; b) netačno.

Pitanja iz tefsira sure El-Adijat

1. Sura Adijat je: a) mekanska; b) medinska.
2. Značenje riječi Adijat je: a) konji; b) sve što se kreće; c) sve navedeno.
3. U suri Adijat nalazimo zastrašivanje uz obaveze: a) tačno; b) netačno.
4. Objasni značenja sljedećih pojmova:

- Dabhan _____
- Kadhan _____
- Nak'an _____
- Lekenud _____

Pitanja iz sure El-Karia

1. Sura el-Karia je: a) mekanska; b) medinska.
 2. Sura el-Karia upozorava na: a) strahote Sudnjeg dana; b) iskušenja dunjaluka.
 3. Riječ el-karia odnosi se na: a) ajete prijetnje; b) Sudnji dan.
 4. Objasni sljedeće ajete:
- "Toga dana će ljudi biti kao leptiri raštrkani"

- "a planine kao šarena vuna iščupana."

5. Riječ „mevazin“ (vage), koja se spominje u suri, odnosi na:
a) prave vage; b) to je alegorija na djelo.
6. Ajet „u ugodnom životu će živjeti“ znači: a) na dunjaluku; b) u Džennetu.
7. "boravište će mu bezdan biti." – znači: a) bit će mu poput majke koja ga ne pušta od sebe; b) da će biti naglavačke bačen u Džehennem; c) sve navedeno.
8. „A znaš li ti šta će to biti?“ – pitanje koje znači: a) ukazivanje na veličinu onoga o čemu se govori; b) pitanje o tome.
9. Imena Vatre, Allah nas sačuvao od nje, su: a) el-Havije; b) Džehennem; c) el-Hutame; d) Lezza; e) es-Seir; f) Sekar; g) sve navedeno.
10. „Vatra užarena“ – Allahom se utječemo od nje – koliko puta je njena temperatura veća od one na dunjaluku:
a) sedamdeset; b) devedeset; c) devedeset i devet.

Pitanja iz sure Et-Tekasur

1. Sura et-Tekasur je: a) mekanska; b) medinska.
2. Ova sura govori o: a) stanju ljudi; b) kori ljudi što su zaokupljenim onim zbog čega nisu stvoreni.
3. Ova sura zabranjuje umnožavanje (imetka i drugih blagodati) makar to bilo s ciljem postizanja Allahovog zadovoljstva: a) tačno; b) netačno.
4. Izreka „otišao je na posljednje konačište“ je:
a) negiranje proživljenja; b) dozvoljen izraz.
5. U ajetu "sve dok grobove ne posjetite", nazvani su posjetiocima, a ne stanovnicima, zašto? a) zato što je Berzeh svijet iz kojeg će se preseliti na ahiretsko boravište; b) zato što su iz svojih kuća na dunjaluku spuštani u kabure koji nisu njihovo vlasništvo.
6. Znanje se dijeli na tri vrste – *ilmun jekin*, *ajnu jekin* i *hakku jekin*: a) tačno; b) netačno.

Pitanja iz sure El-Asr

1. Sura el-Asr je: a) mekanska; b) medinska.
2. U suri El-Asr je dokaz za četiri stvari – znanje, rad po njemu, davu i sabur:
a) tačno; b) netačno.
3. Šta je ispravno po pitanju zaklinjanja nečim drugim mimo Allaha:
a) Allah se može zaklinjati čime hoće; b) stvorenja se smiju zaklinjati samo Allahom; c) stvorenja se smiju zaklinjati nečim mimo Allaha; d) odgovori po „a“ i „b“ su ispravni.
4. Sabur se dijeli na: a) dva dijela; b) tri dijela; c) četiri dijela.

5. U suri se nalaze četiri naredbe, sa dvije čovjek upotpunjava sebe, a sa dvije upotpunjava drugog: a) tačno; b) netačno.

Pitanja iz sure El-Humeze

1. Sura el-Humeze je: a) mekanska; b) medinska.
2. Riječ „vejl“ znači: a) dolina u Džehennemu; b) prijetnja kaznom koja uključuje dolinu u Džehennemu, ali i druge kazne.
3. El-hemz biva riječima, a el-lemz djelom: a) tačno; b) netačno.
4. Ajet „i misli da će ga blago njegovo besmrtnim učiniti“ ukazuje na to da dobročinstvo produžuje život: a) tačno; b) netačno.
5. Ajet "A znaš li ti šta je Hutame" znači:
a) da je Vjerovjesnik znao šta je Hutame; b) da nije znao šta je Hutame.
6. Ajet "Vatra Allahova razbuktana", ukazuje da su gorivo Vatre:
a) ljudi; b) kamenje; c) sve navedeno.
7. Ajet "koja će do srca dopirati." Odnosi se na: a) dopiranje do njihovih uvjerenja; b) dopiranje do srca kroz tijelo.

Pitanja iz sure El-Fil

1. Sura El-Fil je: a) mekanska; b) medinska.
2. Jedna od pouka ove sure je da se najveća kopnena životinja plaši da napadne Bejtullah, stoga je preče da se toga plaše ljudi:
a) tačno; b) netačno.
3. Vjerovjesnik je rođen u: a) Godini slona; b) Godini tuge; c) Godini gladi (er-remada).
4. Ova sura je jedna od naznaka koje su najavile pojavu Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i to je jedna od nadnaravnih pojava datih Vjerovjesniku prije vjerovjesništva: a) tačno; b) netačno.
5. Navedi značenje sljedećih pojmova:
 - Tajren
ebabil _____
 - Ke asfim-
me'kul _____

Pitanja iz sure Kurejš

1. Sura Kurejš je: a) mekanska; b) medinska.
2. Ova sura je u vezi sa surom: a) el-Fil; b) el-Kafirun; c) en-Nas.
3. Kurejšije su zimi putovali u Šam, a ljeti u Jemen: a) tačno; b) netačno.
4. Allah je učinio da u srcima Araba vlada strahopoštovanje prema mekanskom haremu i Kurejšijama, pa ih nisu napadali:
a) u Mekki; b) u Mekki i prilikom njihovih putovanja.
5. Allah je Gospodar svega, a Kabu je nazvao Svojom kućom da bi ukazao na njenu vrijednost i značaj: a) tačno; b) netačno.
6. „Gospodaru ove kuće“ je izraz kojim se stvorenje pripisuje Allahu iz počasti stvorenju: a) tačno; b) netačno.

Pitanja iz sure El-Ma'un

1. Sura el-Maun je: a) mekanska; b) medinska.
2. Značenje riječi „din“ u ajetu „Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče“ je: a) proživljenje i nagrada i kazna; b) posuđivanje i negiranje nečijih prava.
3. Riječ „jedu'u“ znači: a) ostavlja; b) odbija snažno.
4. Jetim je dijete kojem je: a) umro otac; b) umrla majka.
5. Jetim se naziva tako: a) dok ne dostigne spolnu zrelost; b) i nakon što dostigne spolnu zrelost.
6. Kada čovjek zaboravi nešto učiti ili učiniti u namazu, zaslužuje prijekor i kritku, dok se nemarnost prema obavljanju namaza dešava svakome: a) tačno; b) netačno.
7. *Rija* – prijetvornost je: a) dozvoljena; b) pokuđena; c) strogo zabranjena; d) mali širk; e) veliki širk.
8. Ova sura podstiče na činjenje svakog dobra: a) tačno; b) netačno.
9. El-Ma'un spomenut u ajetu je: a) posuda; b) sve što je u običajeno da ljudi međusobno posuđuju.

Pitanja iz sure el-Kevser

1. Sura el-Kevser je: a) mekanska; b) medinska.
2. Kevser je: a) rijeka; b) mnogo dobro.
3. Allah je posebno spomenuo namaz i klanje kurbana jer su to najvrjedniji ibadeti i načini približavanja Allahu: a) tačno; b) netačno.
4. „Šanieke“ znači: a) onaj koji te mrzi; b) koji te vrijeđa; c) koji umanjuje tvoju vrijednost; d) sve navedeno.

5. Riječi „...bez pomena će ostati“ ukazuju da onaj koji voli Vjerovjesnika neće ostati bez pomena: a) tačno; b) netačno.
6. U ovoj suri imamo dokaz da će Vjereovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, imati mnogo sljedbenika: a) tačno; b) netačno.

Pitanja iz sure El-Kafirun

1. Sura el-Kafirun je: a) mekanska; b) medinska.
2. Pohvalno je da se sura Kafirun uči nakon Fatihe na prvom rekatu: a) sunneta sabahskog namaza; b) sunneta akšama; c) sunneta tavafa; d) u vitr-namazu; e) sve navedeno.
3. Ibadet u kojem ima širka je: a) krnjav ibadet; b) ne smatra se ibadetom.
4. Riječ „*reci*“ upućena je: a) Vjerovjesniku; b) Vjerovjesniku i svakome na koga je ispravno da se odnosi.
5. Pod nevjernicima se misli na: a) sve do kojih je dopro poziv islama i nisu povjerovali, poput Židova i kršćana; b) nevjernike Mekke.
6. U ovoj suri se nalazi odricanje od širka i mušrika, srcem, jezikom i tjelesnim organima: a) tačno; b) netačno.
7. Ponavljanje u suri je: a) zbog potvrđivanja; b) jer prvi ajeti govore o postupcima, dok drugi ajeti govore o zadovoljstvu i prihvatanju.

Pitanja iz sure En-Nasr

1. Sura en-Nasr je: a) mekanska; b) medinska.
2. U ovoj suri nalazimo radosni nagovještaj, obavijest, naredbu i napomenu: a) tačno; b) netačno.
3. Ovom ummetu je Allah dao milost i pažnju kakva se ne može zamisliti: a) tačno; b) netačno.
4. U ovoj suri je nagovještaj da se približio čas Vjerovjesnikovog, *sallallahu alejhi ve sellem*, preseljenja na ahiret: a) tačno; b) netačno.
5. Izvršavajući naredbu iz ove sure Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, je na ruku'u i na sedždi često učio „slavljen neka Si Gospodaru naš, i Tebi hvala. Allahu oprsoti mi“: a) tačno; b) netačno.

Pitanja iz sure El-Mesed

1. Sura el-Mesed je: a) mekanska; b) medinska.
2. Ebu Leheb je bio: a) amidža Vjerovjesnika; b) nije bio rođak Vjerovjesnika.
3. Pokuđen je do Sudnjeg dana:
a) Ebu Leheb; b) svako ko napada Vjerovjesnika.
4. Navedi značenja ovih riječi:

- Tebbet _____
- Ma _____
keseb _____
- Džidiha _____
- Mesed _____

5. U ovoj suri nalazi se ajet koji nagovještava da Ebu Leheb i njegova supruga neće primiti islam: a) tačno; b) netačno.

Pitanja iz sure el-Ihlas

1. Sura el-Ihlas je: a) mekanska; b) medinska.
2. Ovim imenom je nazvana: a) jer je kompletna posvećena opisu Allaha; b) jer čisti od širka onoga koje uči; c) sve navedeno.
3. Ova sura po stepenu nagrade za učenje, vrijedi kao: a) pola Kur'ana; b) četvrtina Kur'ana; c) trećina Kur'ana.
4. Ovu suru pohvalno je učiti: a) na drugom rekatu sabahskog sunneta; b) na drugom rekatu akšamskog sunneta; c) u sunnetu tavafa; d) u vitr-namazu; e) nakon svakog farz namaza; f) pred spavanje; g) sve navedeno.
5. Preporučeno je da se sure Kafirun i Ihlas uče tokom dana i noći da bi se ostvarile tri vrste tevhida: a) tačno; b) netačno.
6. Sura el-Ihlas sadrži: a) *tevhidul-uluhijje*; b) *tevhidur-rububijje* i *tevhidul-esmai ves-sifat*.
7. Riječ „*reci*“ znači: a) reci samo jezikom; b) znače riječ jezikom i pokazivanje djelom i uvjerenjem.
8. „On Allah je jedan“ znači da je jedan u *rububijjetu*, *uluhijjetu* i *esmai ve-s-sifat*: a) tačno; b) netačno.
9. Es-Samed je: a) Onaj kojem se svi obraćaju za sve njihove potrebe; b) koji postoji sam po sebi, a drugi postoje zbog njega; c) Gospodar koji je dominantan i savršen u Svom *rububijjetu*, *uluhijjetu*, imenima i svojstvima; d) sve navedeno.
10. Pripisivanje djeteta ili roditelja Allahu je veliko nevjerstvo: a) tačno; b) netačno.

Pitanja iz sure el-Felek

1. Sura el-Felek je: a) mekanska; b) medinska.
2. Suru el-Felek lijepo je učiti: a) poslije svakog farz namaza; b) pred spavanje; c) sve navedeno.
3. Navedi značenja sljedećih riječi:
 - Euzu _____
 - El-
felek _____
 - Gasik _____
 - Vekab _____
 - En-
neffasat _____
 - El-
ukad _____
 - Hadis _____
4. Ova sura sadrži: a) opće i posebno traženje zaštite; b) da je sihr istina; c) sve navedeno.

Pitanja iz sure En-Nas

1. Sura En-Nas je: a) mekanska; b) medinska.
 2. Suru En-Nas preporučeno je učiti: a) poslije svakog farz namaza; b) pred spavanje; c) sve navedeno.
 3. Značenje riječi el-hannas je:
-

Druga lekcija

Druga lekcija: Ruknovi islama

Objašnjenje pet ruknova islama, a prvi i najvažniji je svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed, *sallallahu alejhi ve sellem*, Njegov rob i Poslanik; uz pojašnjenje značenja i uslova *la ilahe illallah*.

Značenje: *nema boga* je negacija svega što se obožava mimo Allaha, *osim Allaha* je potvrđivanje ibadeta samo Allahu, koji nema sudruga.

Šatrovi *la ilahe illallah* su:

1. Ilm - znanje, suprotno od neznanja;	5. Mehabbet - ljubav, suprotno od mržnje;
2. Jekin - ubjeđenje, suprotno od sumnje;	6. Inkijad - poslušnost, suprotno od odbacivanja;
3. Ihlas - iskrenost, suprotno od širka;	7. Kabul - prihvatanje, suprotno od odbijanja;
4. Sidk - istinitost, suprotno od laži;	8. Poricanje svega što se mimo Njega obožava.

Ovi šatrovi su navedeni u stihovima:

Znanje, ubjeđenje, iskrenost
uz istinu od tebe
Dodaj kao osmi nevjerovanje
svoje u

Ljubav, poslušnost, i njeno
prihvatanje
Sve što se sem Allaha obožava

Značenje svjedočenja da je Muhammed, Allahov Poslanik, i ono što proizlazi iz toga: to je vjerovanje da je istina sve o čemu je obavijestio, pokornost njemu u svemu što je naredio, udaljavanje od svega što je zabranio, i da Allaha obožava samo onako kako je šerijatom propisano.

Nakon toga učeniku treba objasniti ostale ruknove islama, a to su: namaz, zekat, post i hadž Beitullahu koje u mogućnosti.

Ruknovi la ilahe illallah

Negacija: nema boga

Time se poriče sve što se obožava
mimo Allaha (kufr u taguta)

Potvrđivanje: osim Allaha

Time se potvrđuje da je ispravno
ibadet upućivati samo Allahu.
(iman u Allaha)

La ilahe illallah ima dva rukna:

Negaciju i potvrđivanje, pa
zapamti

Komentar šartova la ilahe illallah

Šartovi la ilahe illallah su poput zubaca na ključu. *La ilahe illallah* je ključ Dženneta, a ključ ne otvara bez zuba. Stoga u vezi onih hadisa koji navode da ko kaže *la ilahe illallah* imaće takvu i takvu nagradu, valja znati da je neophodno, da bi se stekla obećana nagrada, da se ostvari osam spomenutih šartova:

1. **Znanje** o svemu što *la ilahe illallah* podrazumijeva, što je suprotno neznanju o svemu što podrazumijeva. Onaj ko ne bude znao šta znače i podrazumijevaju te riječi, neće imati koristi od njih. Zato onaj ko želi primiti islam mora naučiti šta znače te riječi. Rekao je Allahov Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*: „Ko umre znajući da nema drugog boga osim Allaha, ući će u Džennet.“ (Muslim)

2. **Ubjeđenje** – to je potpuno, stopostotono, ubjeđenje. Ko makar jedan posto sumnja u nevjerstvo taguta ili ima dvojbe, nije muvehid. Nije muvehid ni onaj ko sumnja da su Židovi i kršćani do kojih je doprla vjera Muhammeda, *sallallahu alejhi ve sellem*, nevjernici. Rekao je Vjerovjesnik, 'alejhi-s-selam: „Svjedočim da nema boga osim Allaha i da sam ja Allahov Poslanik. Nijedan rob neće sresti Allaha s ovim riječima, ne sumnjajući u njih, a da neće ući u Džennet.“ (Muslim)

3. **Iskrenost** – onaj ko se pretvara i ne izgovara ih iskreno, ili je učinio veliki širk, poput obožavanja nekog mimo Allaha, neće mu koristiti. Rekao je Vjerovjesnik: „Najsretniji (najpreči) ljudi da za njih činim šefat su oni koji iskreno, iz srca, kažu: ‘nema boga osim Allaha.’“ (Buhari)

4. **Istinitost** – ko ih izgovori lažno, poput licemjera, neće imati koristi od njih. Rekao je Vjerovjesnik: „Nema nikog ko posvjedoči da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik, iskreno iz srca, a da ga Allah neće zabraniti Vatri.“ (Buhari i Muslim)

5. **Ljubav** – to je da voli Allaha kao nikoga i ništa drugo. Zatim da voli sve što je Allah naredio, da mrzi sve što je Allah zabranio. Zato je jedna od stvari kojima se izlazi iz islama mrziti nešto sa čim je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, makar to radio. “Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli, ali pravi vjernici još više vole Allaha.” (El-Bekara, 165)

6. **Poslušnost** – to znači da radi po onome što proizlazi iz vjerovanja u ove riječi, jer ko nema djela, neće mu koristiti te riječi: „I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.“ (En-Nisa, 65)

7. **Prihvatanje** – to podrazumijeva da ne odbacuje nijedan govor, djelo ili uvjerenje, koji proizlaze iz tih riječi. „Kad im se govorilo: "Samo je Allah Bog!" - oni su se oholili i govorili: "Zar da napustimo božanstva naša zbog jednog ludog pjesnika.“ (Es-Saffat, 35-36)

8. **Nevjerstvo u sve što se obožava mimo Allaha** – to znači nevjerovati i neobožavati bilo šta ili bilo koga mimo Allaha, jer je takvo obožavanje neispravno, i niko osim Allaha ne zaslužuje da mu se ibadet čini.

Napomena:

Kada je u pitanju kelime-i-šehadet neophodno je za njenu ispravnost imati i očitovanje rječju i djelo i uvjerenje.

Vrste mehabbata (ljubavi)

Obična ljubav

Dozvoljena je, ali ne smije biti jača od ljubavi prema Allahu. Primjer ove ljubavi je ljubav prema djetetu i supružniku. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je rekao: „Niko od vas neće istinski vjerovati dok mu ja ne budem draži od njegovog djeteta i roditelja i svih ljudi.“

Ljubav prema Allahu

Ovo je stroga obaveza i ubraja se u najčvršću vezu imana. „Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom.“

Manifestira se kroz:

Voljeti nekog kao Allaha

To je veliki širk. Uzvišeni je rekao: „Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli, ali pravi vjernici još više vole Allaha.“ (El-Bekara, 165)

Ljubav prema mjestima koje Allah voli, poput Mekke i Medine.

Ljubav prema vremenskim periodima koje Allah voli, poput lejletul-kadra, zadnje trećine noći i sl.

Ljubav prema onima koji rade po Njegovim propisima, poput vjerovjesnika, meleka, ashaba i svakog muvehida.

Ljubav prema djelima s kojima je Allah zadovoljan, a to obuhvata sve propisano, poput tevhida.

Šta znači kada kažemo da je Vjerovjesnik Njegov rob

Da se on ne obožava, jer Vjerovjesnik nema nikakve osobine rububijjeta, uluhijeta ni savršenih božanskih imena i svojstava.

Da je on najdosljednije stvorenje u ibadetu, jer je upotpunio obožavanje Allaha.

Robovanje Allahu dijeli se na:

Opće:

To je *ubudijjetur-rububijjeti* – robovanje po sili ovisnosti o Allahu, i ovo je robovanje svih stvorenja. „Ta svi će oni, i oni na nebesima i oni na Zemlji, kao robovi u Milostivog tražiti utočište!“ Obuhvata i vjernike i nevjernike.

Posebno:

To je robovanje Allahu izvršavanjem općih djela pokornosti: „A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju, a kada ih bestidnici oslove, odgovaraju: "Mir vama!"“ Obuhvata svakog ko Allaha obožava kroz Njegov šerijat.

Veoma posebno

To je robovanje poslanika. Allah je rekao: „On je doista, bio rob zahvalni.“ Ovo je stepen robovanja koji dostižu samo poslanici, jer s njima se u robovanju Allahu niko ne može porediti.

Crtice iz Vjerovjesnikovog života

Ime i porijeklo:

On je Muhammed sin Abdullaha sina Abdulmuttalibovog sina Hašimovog. Iz plemena Kurejš, koji su Arapi, a Arapi potječu od Ismaila.

Rođenje i djetinjstvo:

Rođen je u Godini slona u Mekki, u mjesecu rebiul-evvelu. Živio je 63 godine, od toga 40 prije poslanstva i 23 kao vjerovjesnik i poslanik. Odrastao je kao siročić, prije nego se rodio otac mu je umro. Brigu o njemu vodio je djed Abdulmuttalib, a poslije djedove smrti amidža Ebu Talib.

Poslanje:

Poslan je dvjema vrstama (sekalejn), džinima i ljudima. Svako do koga dopre njegova dava, pa ne povjeruje u njega, nevjernik je velikim nevjerstvom.

Pozivao u:

Pozivao je u tevhid, uzvišen moral i dobra djela, odvrćao od širka, niskog morala i ružnih djela.

Isra i miradž

U jednoj noći čudesno je prenesen iz Mekke u Bejtul-Makdis, odakle je uzdignut na sedmo nebo, Allah je govorio s njime i propisao mu pet dnevnih namaza.

**Hidžra i
preseljenje
na ahiret:**

Učinio je hidžru iz Mekke u Medinu i umro u njoj, te je ukopan u sobi majke vjernika Aiše, *radijallahu anha*.

**Dostavljanje
poslanice,
ispunjavanje
emaneta:**

Allah je posredstvom njega upotpunio vjeru, a on je jasno dostavio, ispunio emanet, usmjerio ummet, vodio sve vrste džihada na Allahovom putu, stoga niko nema pravo da dodaje nešto ovoj vjeri.

**Najvažnije
bitke:**

Sedam ih je, i to: Bedr, Uhud, Hendek, Hajber, oslobođenje Mekke, Tebuk, Hunejn.

Sedmero djece:	El-Kasim, Ibrahim, Abdullah zvani et-Tajjib i et-Tahir, Zejneb, Rukajja, Ummu Kulsum i Fatima. Svi su umrli prije Vjerovjesnika, <i>sallallahu alejhi ve sellem</i> , samo je Fatima umrla šest mjeseci poslije njega.
Dvanaest supruge:	Hatidža, Aiša, Sevda, Hafsa, Zejneb Hilalijje, Ummu Seleme, Hind, Zejneb bint Džahš, Džuvejrija bintul-Haris, Safijja bint Huzejj, Ummu Habiba Remla, Rejhana bint Zejd i Mejmuna bintul-Haris.
Dojilje:	Njegova majka Amina bint Vehb, Suvejba oslobođena robinja njegovog amidže Ebu Leheba, Halima bint Ebi Zuejb es-Sadijja.
Prvo mu objavljeno:	Riječi Uzvišenog u suri El-Alek: „Uči, čitaj, u ime Gospodara tvoga, koji stvara, stvara čovjeka od ugruška! Čitaj, plemenit je Gospodar tvoj, koji poučava peru, koji čovjeka poučava onome što ne zna.“
Prvi su povjerovali:	Od muškaraca Ebu Bekr es-Siddik, od žena majka vjernika Hatidža bint Huvejlid, od dječaka Alija ibn Ebi Talib, od oslobođenih (mevla) robova Zejd ibn Harise, od robova Bilal ibn Rebah.

Hadž i umra:

Umrui je obavio četiri puta, svaki put u mjesecu zul-kade, a hadž samo jedanput, i to u desetoj godini po hidžri, i taj se naziva Oproštajnim hadžem.

Karakter:

Uzvišeni je rekao: „Ti si zaista najljepše ćudi“, a majka vjernika Aiša, *radijallahu anha*, je rekla: „Njegov moral bio je Kur'an.“

**Značaj
izučavanja
sire:**

Ibn Kajjim je rekao: „Kako je sreća čovjeka u kući dunjalučkoj i kući ahiretskoj ovisna o slijeđenju Vjerovjesnikova puta, svakome ko sebi želi dobro i hoće da se spasi i postigne trajnu sreću, dužnost je da od njegovih uputstava i života upozna koliko je potrebno da ne bude neznanica i da se ubroji u njegove sljedbenike. Po ovome se ljudi dijele na one koji su posvećeni malo i koji su posvećeni mnogo i koji su potpuno zapostavili. A, u Allaha je svako dobro i daje ga kome hoće. A Allahova blagodat je velika!

Treća lekcija

Ruknovi imana

Šest ih je i to: da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan i da se i dobro i zlo dešava po Allahovoj odredbi.

Terminološka definicija imana:

Očitovanje jezikom, čvrsto ubjeđenje u srcu, potvrđivanje djelima udova i srca. Povećava se pokornošću, smanjuje nepokornošću i grijehanjem. Dokazi rečenog su:

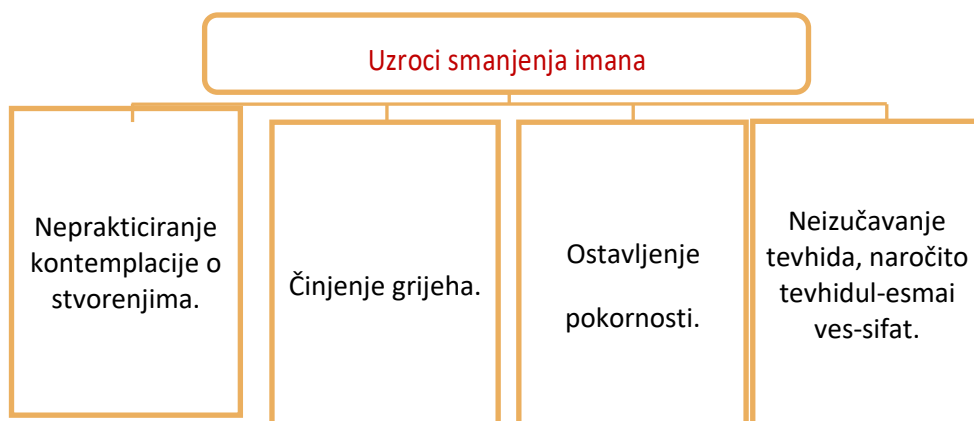
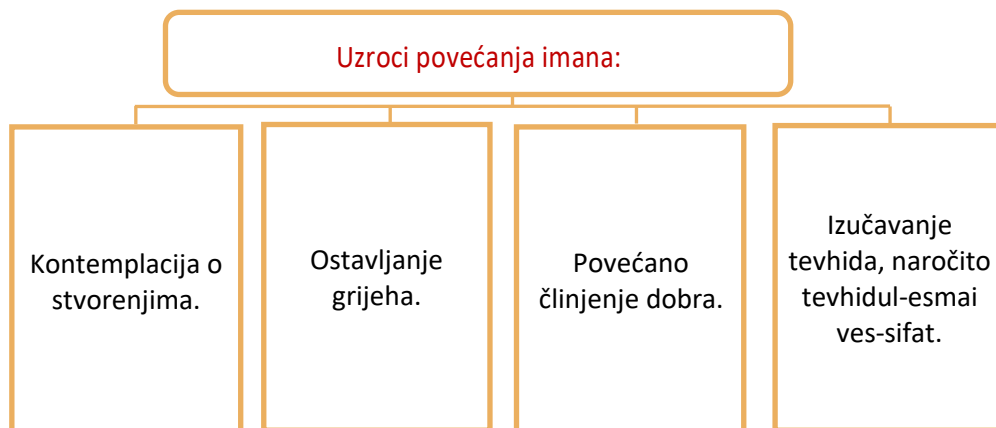
Za očitovanje jezikom:
hadis: „...a najveći (dio imana) je izgovaranje *la ilahe illallah*.“

Za djela udova:
Hadis: „...a najmanji (dio imana) je ukloniti smetnju s puta.“

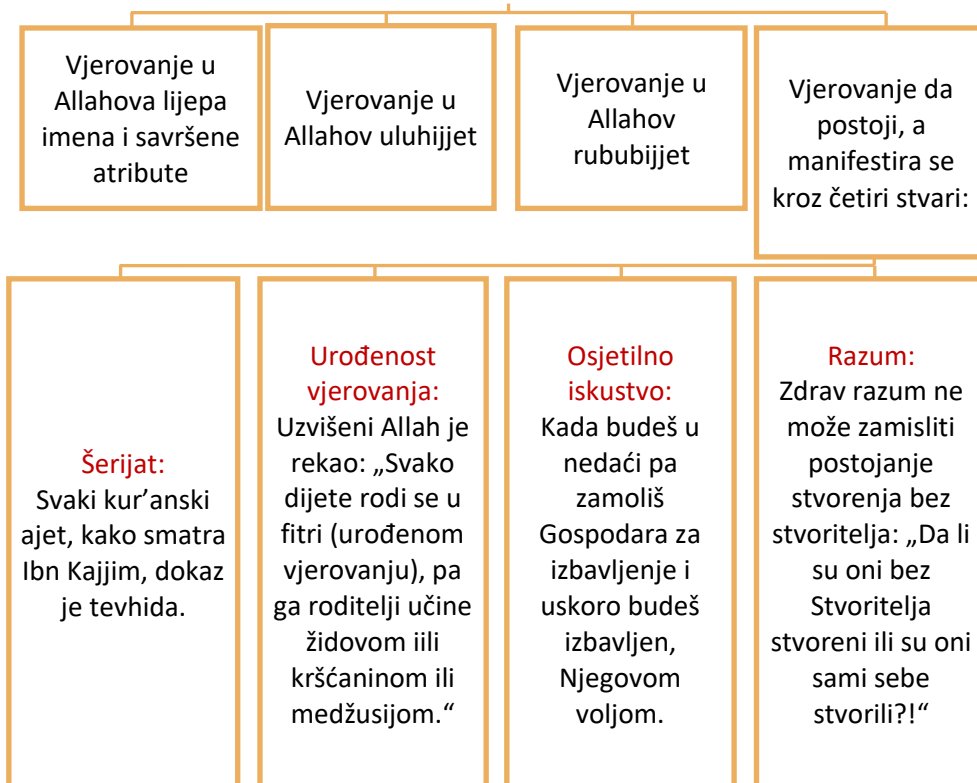
Za djela srca:
Hadis: „A i stid je dio imana.“

Za povećavanje imana: Ajet:
„Kojem od vas je ovo povećalo vjerovanje?“

Za smanjenje imana:
Hadis:
„Nisam vidio nekoga kao vas da ima krnjaviju pamet i vjeru.“

Prvi rukn: Vjerovanje u Allaha – podrazumijeva:

Drugi rukn: Vjerovanje u meleke

Meleci su bića nevidljivog svijeta; Allah ih je stvorio od svjetla, pokorni su i ne griješe Allahu; imaju duše („Duh sveti“) i tijela („koji meleke sa po dva, tri i četiri krila čini izaslanicama“), um i srce („I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: „Šta je to rekao Gospodar vaš?““). Vjerujemo u njih i njihova imena koja znamo (Džibril, Mikail, Istrafile), i u njihove osobine („ne opiru se Allahu šta im naredi, i čine šta im se naređuje“) i u njihova djela.

Neki meleci o kojima smo posebno obaviješteni:

Osmorica koji drže Arš, Džibril povjerenik Objave, Mikail povjerenik za kišu. Vjerujemo u njih i tekstove objave o njima, općenito i detaljno u svaku pojedinost o kojoj smo obaviješteni.

Treći rukn: Vjerovanje u knjige

Dužni smo vjerovati da su stvarni božiji govor, a ne metaforički da su objavljene, da nisu stvorene, da je Allah svakom poslaniku objavio knjigu. Dužni smo vjerovati u njih i imena knjiga o kojima nas je Allah obavijestio, u njihove vijesti i propise i to općenito i detaljno, ako nisu derogirani. Vjerujemo da je Kur'an derogirao sve prijašnje objave, a to su: Tevrat, Zebur, Indžil, Suhufi Ibrahima i Suhufi Musa'a.

Četvrti rukn: Vjerovanje u poslanike

Dužni smo vjerovati da su oni ljudska bića bez ikakvih osobina božanstvenosti, da su Allahovi robovi i nije ih dozvoljeno obožavati, da ih je Allah poslao i objavio im objave, i da ih je pomogao dokazima, i da su oni ispunili emanet, usmjerili narod, dostavili poslanicu i vodili istinski džihad na Allahovom putu. Vjerujemo u imena i osobine i vijesti onih o kojima nas je Allah obavijestio – i to vjerujemo općenito i detaljno. Vjerujemo da je prvi vjerovjesnik Adem, a prvi poslanik Nuh, dok je pečat vjerovjesnika i poslanika Muhammed, *sallallahu alejhi ve sellem*; i da su svi predašnji vjerezakoni derogirani šerijatom Muhammeda, *sallallahu alejhi ve sellem*. U poslaničkoj skupini *ulul-azm* su petorica spomenuta u surama Eš-Šura i El-Ahzab: Muhammed, Nuh, Ibrahim, Musa, Isa.

Peti rukn: Vjerovanje u Sudnji dan

Podrazumijeva vjerovanje u sve o čemu nas je Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, obavijestio, što će biti poslije smrti, poput kušnje u kaburu, puhanja u rog, proživljenja ljudi iz kabura, vaganja djela, davanja knjiga, sirat-ćuprije, havda, šefata, Dženneta, Vatre, da će vjernici vidjeti svoga Gospodara na Sudnjem danu i u Džennetu, i druge stvari iz svijeta gajba.

Šesti rukn: Vjerovanje u određenje

Imamo četiri stepena koji su spomenuti u stihovima:

Znanje, zapisivanje od Allaha,
Njegova volja

I stvarenje, a to je kreiranje i
oblikovanje

Stvaranje

Vjerujemo da su ljudi i njihova djela stvoreni, kao što su sva druga bića stvorena, a dokaz je: „Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim.“ i „kad Allah stvara i vas i ono što napravite.“

Volja

Vjerujemo da biva samo što Allah hoće, a što nije Njegova volja, ne može biti. Vjerujemo da čovjek ima vlastitu volju, ali je ona pod Allahovom voljom, Allah je rekao: „a vi ne možete ništa htjeti ako to Allah, Gospodar svjetova, neće!“

Zapisivanje

Vjerujemo da je Allah zapisao sve što će se dešavati do Sudnjeg dana, a dokaz je: „Nema ničeg skrivenog ni na nebu ni na Zemlji, a da nije u Knjizi jasnoj.“

Znanje

Vjerujemo da On oduvijek sve potanko zna, a dokaz je: „On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih.“

Četvrta lekcija

Podjela tevhida i podjela širka

Objašnjenje dijelova tevhida:

Tevhid se dijeli na tri vrste: *tevhidur-rububijjet*, *tevhidul-uluhijjet* i *tevhidul-esmai ves-sifat*.

Tevhidur-rububijjet je vjerovanje da je samo Allah stvoritelj svega i On sve uređuje kako hoće, i nema sudruga u tome.

Tevhidul-uluhijjet je vjerovanje da samo Allah zasluđuje da bude i da nema sudruga u tome. Ovo navedeno je značenje *la ilahe illallah*, jer značenje ove rečenice jest: nema božanstva koje se s pravom obožava, osim Allaha. Tako da sve ibadete poput namaza, posta i dr., treba ispovijedati samo Allahu i nije dozvoljeno nijedan vid ibadeta ispoljavati nekom drugom.

Tevhidul-esmai ves-sifati je vjerovanje u sva imena i attribute Uzvišenog Allaha, koja se navode u Kur'anu i vjerodostojnim hadisima, i njihovo potvrđivanje Allahu Jedinom onako kako Njemu dolikuje, bez iskrivljavanja, bez poricanja, bez kakvoće, bez poređenja, nego shodno riječima Uzvišenog: „Reci: On, Allah, je jedan! On je utočište svakom. Nije rodio i rođen nije i niko mu ravan nije.“ i „Ništa nije kao On, On sve čuje i sve vidi.“

Neki učenjaci tevhid dijele na dvije vrste pri čemu *tevhidul-esmai ves-sifat* smatraju dijelom *tevhidur-rububijjeta*. Obje podjele su prihvatljive i jasne.

Tri vrste širka su: **veliki širk**, **mali širk** i **skriveni širk**.

Veliki širk: iz njega proizlazi poništenje djela i vječnost u Vatri onome ko umre na tome. Uzvišeni je rekao: „A da su oni druge Njemu ravnim smatrali, sigurno bi im propalo ono što su činili.“ I: „Mnogobošci nisu dostojni da Allahove džamije održavaju kad sami priznaju da su nevjernici. Djela njihova će se poništiti i u vatri će vječno ostati.“

Ko umre na tome, neće mu biti oprošteno i nikad neće ući u Džennet, kao što kaže Uzvišeni: „Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostiće manje grijehove od toga kome On hoće.“ I: „Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.“

U ovu vrstu ubraja se upućivanje dova umrlima i kipovima, traženje izbavljenja od njih, zavjetovanje njima, prinošenje kurbana njima i sl.

Mali širk: je sve što je u Kur'anu i vjerodostojnim hadisima nazvano širkom, a ne spada u veliki širk, poput prijetvornosti/pretvaranja u djelima, zaklinjanja nečim mimo Allaha, riječi „kako bude htio Allah i taj i taj“ i sl.

Dokazi su su hadisi:

„Najviše čega se bojim za vas je mali širk“, a upitan o njemu, odgovorio je:

„To je prijetvornost/pretvaranje (rija).“

„Ko se zakune nečim mimo Allaha učinio je širk.“

„Nemojte govoriti: *kako bude htio Allah i taj i taj*, nego recite: *kako bude htio Allah, a potom taj i taj*.“ (Sunen Ebu Davud, sahih seneda od Huzejfe ibn Jemana.)

Ova vrsta širka ne izvodi iz vjere i ko ga učini neće vječno boraviti u vatri, ali ova vrsta narušava potpunost tevhida koji je vadžib.

Skriveni širk: dokaz treće vrste, skrivenog širka, jesu riječi Posalnika, *sallallahu alejhi ve sellem*: „Hoćete li da vas obavijestim onome čega se treba više plašiti od Dedžala?“ „Hoćemo, Allahov Poslaniče“, odgovoriše, pa reče: „Skriveni širk. Čovjek klanja, pa uljepša svoj namaz, kad vidi da ga neko gleda.“

Širk se može podijeliti i samo na veliki i mali, jer je skriveni širk obuhvatniji pojam i može biti u velikom širku, a primjer toga je licemjerstvo u vjerovanju, jer takvi skrivaju svoje pokvareno vjerovanje i pretvaraju se da su muslimani; može biti i u malom širku, a primjer je prijetovornost/pretvaranje (rija), kao što je navedeno u spomenutim hadisima od Mahmuda ibn Lebida el-Ensarija i od Ebu Seida el-Hudrija.

Vrste zabranjenih djela:

Mali grijesi:

Svako djelo koje je Allah zabranio, a za njega nije propisana posebna kazna.

Veliki grijesi:

Svako zabranjeno djelo za koje je propisana posebna kazna, prokletstvo, odstranjenje, odricanje od počinioaca; ili da je počinilac nazvan nevjernikom ili mnogobošcem ili da nije vjernik ili da je upoređen s ružnim životinjama.

Mali širk:

To je grijeh manji od velikog širka, a veći od velikog grijeha.

Veliki širk:

To je najteže zabranjeno djelo.

Veliki grijesi

Propis:

Obavezno je pokajati se za veliki grijeh. Vjerovjesnik je rekao: „Naričaka, ako se ne pokaje prije smrti...” (Muslim) A u drugom hadisu je rekao: „...ako se sačuva velikih grijeha...” (Muslim)

Stepeni:

Veliki grijesi su različitih stepeni jer je Vjerovjesnik rekao: „Hoćete li da vas obavijestim o najveći velikim grijesima.” (Muttefekun alejhi)

Propis počinioaca:

- On je vjernik manjkavog imana, ili mumin svojim imanom, a grješnik počinjenim grijehom.
- Vjernici ga vole shodno jačini njegovog imana, i preziru shodno veličini počinjenog velikog grijeha.
- Sa njim se ne sjedi u momentu u kojem čini veliki grijeh.

Broj:

Nemaju precizno određen broj, ali su ograničeni prethodno navedenom definicijom.

Razlika između malog i velikog širka:

Mali širk:

1. Ne izvodi iz vjere.
2. Ne poništava sva djela, ali poništava djelo u kojem se nađe.
3. Njegov počinilac neće boraviti vječno u Vatri.
4. Njegov život i imetak su zaštićeni.
5. Da postoji dokaz da je mali širk.
6. Da učini uzrokom ono što Allah nije učinio uzrokom.
7. Svako sredstvo ka velikom širku je mali širk.
8. Svako djelo koje je u šerijatskim tekstovima nazvano širkom ili kufrom bez određenog člana je mali širk, ako dokazi ne upućuju na to da se radi o velikom širku.

Veliki širk:

1. Izvodi iz vjere.
2. Poništava sva djela.
3. Počinilac će vječno boraviti u Vatri.
4. Njegov život i imetak nisu zaštićeni.
5. Da postoji dokaz da je veliki širk.
6. Da vjeruje kako ono što je uzrok ima skriveni utjecaj na kosmička zbivanja.
7. Ko umre ne pokajavši se za njega, neće mu biti oprošten.
8. Allah će oprostiti onome ko se pokaje za veliki širk, osim ako se pokaje, kad sunce izađe sa zapada ili kada duša dođe do grkljana, tj. u smrtnom hropcu.

Peta lekcija

Ihsan

Ima jedan rukn i to je: da robuješ Allahu kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.

Ihsan ima jedan rukn, koji se dijeli
na dva stepena:

Ibadet opreznih:

To je ibadet iz straha, i svaki musliman je na tom stepenu.

Ibadet osvjedočenih:

To je ibadet iz ljubavi, želje i žudnje za onim što je kod Allaha. To je stepen ibadeta na kojem su vjerovjesnici i poslanici. Poslanik je rekao: „Pa, zar da ne budem zahvalni rob?!“

Iako postoji strah od Allaha, na ovom stepenu je motiv ibadeta ljubav, želja i žudnja za onim što je kod Allaha.

Pitanja o tevhidu

1. Koliko ima stepeni vjere? a. Tri b. Dva c. Pet
2. Koliko ima ruknova islama? a. Pet b. Šest c. Sedam
3. Stepenn islama je veći od stepena imana? a. Tačno b. Netačno
4. Koliko ruknova ima šehadet iskrenosti (kelime-i-šehadet)?
a. Sedam b. Osam c. Dva
5. Koliko šartova ima *la ilahe illallah*? a. Osam b. Sedam c. Pet
6. Znanje je jedan od šartova *la ilahe illallah* i znači:
a. Spoznaja stvarnosti nečega b. Nema istinskog boga osim Allaha
7. Propis onoga koji sumnja u nevjerstvo onih do kojih je doprla dava a nisu povjerovali je:
a. počinio je veliki kufr b. ako mu je ubjeđenje veće od sumnje nije počinio kufr
8. Kabul (prihvatanje) jedan je od šartova *la ilahe illallah* i znači prihvatanje:
a. riječima b. djelom c. uvjerenjem d. sve navedeno
9. Rija u *la ilahe illallah* je mali širk kao rija u sadaki?
a. Tačno b. Netačno.
10. Ko kaže *la ilahe illallah* jezikom, a ne vjeruje srcem, on je:
a. Muvehhid b. Musliman, ali ne i mumin c. Kafir velikim kufrom d. Slabog imana.
11. Ko voli Vjerovjesnika jednako kao i Allaha, on je:
a. Nevjernik velikim kufrom b. Počinio mali kufr c. Počinio veliki grijeh
12. Koliko dijelova ima mehabbet (ljubav): a. Četiri b. Tri c. Dva
13. Ljubav prema Allahu podrazumijeva ljubav prema djelu, onome koji čini djelo, vremenu i mjestu: a. Tačno b. Netačno.
14. Voljeti nekoga uz Allaha je: a. Mali širk b. Obaveza c. Veliki širk.
15. Ljubav u ime Allaha je: a. Dozvoljena b. Obavezna c. Mali širk.
16. Na koliko dijelova se dijeli ubudijjet (robovanje): a. Dva b. Tri c. Četiri.
17. Sva stvorenja roboju Allahu silom ovisnosti o Njemu: a. Tačno b. Netačno.

18. Da li izgovaranje *la ilahe illallah* koristi onome koji nikako nema djela, koji niti klanja niti posti niti čini bilo koji drugi ibadet: a. Da b. Ne.
19. „Rob i poslanik“ u kelime-i-šehade znače da je rob i njemu se ne upućuju ibadeti i da je poslanik koji se ne ugoni u laž: a. Tačno b. Netačno.
20. Pokornost u onome što naredi i potvrđivanje istinitosti onoga o čemu obavijesti je: a. Značenje svjedočenja da je Muhammed Allahov rob i poslanik; b. Ono što proizlazi iz tog svjedočenja.
21. Ko smatra da Vjerovjesnik posjeduje neke osobine *rububijjeta* njegovo svjedočenje da je Vjerovjesnik rob nije ispravno: a. Tačno b. Netačno.
22. Najpotpuniji opis Vjerovjesnika je da je on: a. Allahov Poslanik b. Allahov rob i poslanik c. Pečat vjerovjesnika.
23. „Ko u islamu uvede novotariju, ustvrdio je da je Poslanik iznevjerio poslanicu, jer je Allah rekao: „Danas sam vam vjeru vašu usavršio“, pa što nije bilo od vjere tada, nije od vjere ni danas.“ Ovo je rekao:
a. Ibn Tejmije b. Imam Malik c. Ibn Baz
24. Vjerovjesnik je potomak: a. Ishaka b. Ismaila.
25. Ispuni praznine: Rođen je u Godini..... u gradu..... Živio je..... godine, od čega..... prije poslanstva i..... kao poslanik i vjerovjesnik. Vjerovjesnik je postao kada mu je objavljeno....., a poslanik kada mu je objavljeno.....
26. On je poslan: a. Samo svom narodu c. Samo čovječanstvu c. Ljudima i džinima.
27. Mi'radž je Vjerovjesnikovo čudesno prenošenje iz Mekke u Bejtul-Makdis (Jerusalem): a. Tačno b. Netačno.
28. Vjerovjesnik je učinio hidžru u: a. Taif b. Abesiniju c. Medinu d. Sve navedeno.
29. Broj njegovih najvažnijih bitaka je: a. Jedna b. Dvije c. Tri d. Četiri e. Sedam.
30. Koliko je imao djece: a. Troje b. Četvero 7. Sedmero.
31. Vjerovjesnik je obavio Oprosnu hadž i to ukazuje na to da je i prije toga obavljao hadž: a. Tačno b. Netačno.
32. Izučavanje sire Poslanika je: a. Obavezno b. Pohvalno d. Dozvoljeno.
33. Ispuni praznine: Prema terminološkoj definiciji iman je: Očitovanje....., čvrsto ubjeđenje u....., potvrđivanje djelima..... Povećava se....., smanjuje.....

34. Koliko ima ruknova imana: a. Šest b. Pet c. Četiri.
35. Vjerovanje u Allaha podrazumijeva vjerovanje u koliko stvari: a. Četiri b. Tri c. Dvije.
36. Dokazi postojanja Allaha su: a. Četiri b. Nebrojani.
37. Mikail je melek zadužen za kišu: a. Tačno b. Netačno.
38. Ljudi imaju srce, a melec nemaju: a. Tačno b. Netačno.
39. Koliko je Božijih knjiga čija imena znamo: a. Šest b. Četiri c. Sedam d. Mnogo.
40. Allah je svakom vjerovjesniku objavio knjigu: a. Tačno b. Netačno.
41. Prvi poslanik je Adem: a. Tačno b. Netačno.
42. Muhammed je poslanik, a nije vjerovjesnik: a. Tačno b. Netačno.
43. Koliko poslanika se ubraja u ulul-azm: a. Pet b. Četiri c. Mnogo.
44. Vjerovanje u Sudnji dan podrazumijeva vjerovanje u sve što će se dešavati poslije smrti do ustajanja ljudi iz grobova: a. Tačno b. Netačno.
45. Koliko stepeni ima vjerovanje u Allahovu odredbu: a. Četiri b. Pet c. Tri.
46. Da li Allah zna o stvarima prije nego se dogode: a. Da b. Ne.
47. Da li Allah zna sve što ljudi rade: a. Da b. Ne.
48. Da li je sve što ljudi rade Allah unaprijed zapisao: a. Da b. Ne.
49. Čovjek ima slobodnu i neovisnu volju i radi šta hoće: a. Tačno b. Netačno.
50. Da li su djela ljudi stvorena: a. Da b. Ne.
51. Tevhid se dijeli na: a. Dvije vrste b. Tri vrste c. Obje podjele su ispravne.
52. Navedi pet razlika između velikog i malog širka:

Veliki širk	Mali širk

53. Navedi pet primjera za veliki širk i pet primjera za mali širk

Veliki širk	Mali širk
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

54. Nifak u ubjeđenju je mali širk koji ne izvodi iz vjere: a. tačno b. netačno
55. Ihsan obuhvata: a. Jedan rukn b. Dva rukna.

Šesta lekcija

Šartovi namaza

Devet je šartova namaza:

1. Islam	6. Pokrivanje avreta
2. Razum	7. Nastupanje namaskog vremena
3. Sposobnost razlikovanja (razumijevanje, shvatanje)	8. Okretanje prema kibli
4. Uklanjanja hadesa	9. Nijjet
5. Uklanjanje nečistoće	

Prvi šart: Islam

Nasuprot tome je nevjerstvo, tako da ako klanja onaj koji psuje Gospodara ili upućuje ibadete nekome mimo Allahu, namaz mu je ništavan, dok se ne pokaje Allahu.

Drugi šart: Razum

Nasuprot ludilu ili opijenosti

Treći šart: Temjiz (razumijevanje, razlikovanje)

Pod ovim se ne misli na godine šerijatskog punoljetstva, nego doba u kojem dijete razumije pitanja i odgovore. Ovaj šart se ne može precizirati godinama, ali najčešće počinje od sedme godine. Namaz djeteta je ispravan kad je u stanju da razlikuje stvari, odnosno da razumije pitanja i odgovore, poput razlikovanja vode i vatre i sl. U protivnom, namaz će mu biti nevažeći.

Četvrti šart: Uklanjanje hadesa

Podrazumijeva:

Veliki hades

Za njegovo uklanjanje potreban je gusul.

Mali hades

Za njegovo uklanjanje potreban je abdest.

Peti šart: Uklanjanje nečistoće

Sa tijela, odijela i mjesta gdje će se klanjati. Ako klanja znajući da je na njemu nečistoća i u mogućnosti je da je ukloni i imajući to na umu, namaz će mu biti ništavan.

Tri su vrste nečistoće i, shodno tome, načina njenog uklanjanja:

Srednja:

Ova vrsta nečistoće uklanja se pranjem, što podrazumijeva da se pokvasi vodom i ocijedi cijeđenjem. Primjeri te nečistoće je mokraća muškarca i žene.

Lahka:

Da bi se uklonila dovoljno je samo poprskati vodom i nije nužno ocijediti. Tako se može očistiti mokraća muškog dojenčeta koje još uvijek ne jede drugu hranu; tako se može očistiti i mezij, kao i menij, koji je čist, ali je Vjerovjesnik prakticirao da ga popršće, ako je svjež, i da ga ukloni trljanjem, ako se osuši.

Teška:

To je nečistoća od psa. Vjerovjesnik je naredio da se posuda koju polize pas opere sedam puta, a prvi put zemljom da se otare. (Muslim)

Vrste nečistoća

Ljudska mokraća i izmet, zvijeri, mokraća i balega životinja čije meso se ne jede, osim onih kojih se teško sačuvati, kao što su mačke, mazge, magarci. Zatim, nečistoća je krv koja ističe nakon klanja životinje, krvi koja izlazi iz dva otvora, leševi, osim ljudskog i životinja koje nemaju krv koja otiče, te leševa morskih životinja i skakavaca.

Šesti šart: Pokrivanje avreta

Tri su vrste avreta:

Muškarac:

Avret (stidni dijelovi tijela) kod odraslog punoljetnog muškarca je od pasa do koljena. Pohvalno je da pokriva i ramena i da je što pristojnije odjeven.

Žena:

Avret u namazu kod odrasle, punoljetne žene je cijelo tijelo izuzev lica, koje treba pokriti u prisustvu muškaraca koji nisu bliski rod.

Dječaci od 7. do 10. godine:

Avret (stidni dijelovi tijela) kod dječaka je u predjelu spolovila i anusa.

Sedmi šart: Nastupanje vremena

Nije ispravno klanjati namaz prije nastupanja njegovog vremena ili nakon što prođe njegovo vrijeme, osim kada s opravdanim razlogom spaja namaz. A, ako namjerno odgodi namaz izvan njegovog vremena, griješan je.

Osmi šart: Okretanje prema kibli

Izuzetak je kada se klanja na fila namaz na putovanju, jer u tom slučaju može klanjati okrenut u pravcu u kojem putuje na jahalici ili savremenom prijevoznom sredstvu poput aviona. Obaveza ovog šarta spada sa onoga koji nije u stanju da ga ispuni ili se boji neprijateljskog napada.

Deveti šart: Nijet

Mjesto nijjeta je u srcu i izgovaranje nijjeta je novotarija. Ako zanijeti neko vrijeme prije namaza – ispravno je, kao što je ispravno i da zanijeti da će klanjati farz-namaz čije je vrijeme nastupilo ne nijjeteći konkretno ime namaza.

Važne napomene:

1. Izostavljanje šarta bilo namjerno ili iz zaborava ili iz neznanja, nije opravdanje, jedino ako iz neznanja i zaborava klanja imajući na sebi nedžaset i namaz će mu biti ispravan.
2. Šart je ono što nije dio ibadeta, treba ga ispuniti prije ibadeta i treba da postoji do kraja ibadeta.

Sedma lekcija

Ruknovi namaza

Četrnaest je ruknova namaza:

1. Stajanje, ako je u stanju.	8. Sjedenje između dvije sedžde.
2. Početni tekbir.	9. Smirenost u svim postupcima.
3. Učenje Fatihe.	10. Redosljed izvršavanja ruknova.
4. Ruk'u.	11. Učenje na zadnjem tešehhudu.
5. Ispravljanje nakon ruku'a.	12. Sjedenje na zadnjem tešehhudu.
6. Sedžda na sedam dijelova tijela.	13. Salavat na Vjerovjesnika.
7. Podizanje sa sedžde.	14. Predaja selama na obje strane.

Prvi rukn: stajanje, ako je u stanju

Na nafilama:

Dozvoljeno je nafilu klanjati sjedeći, ali će imati samo pola nagrade u odnosu na klanjanje stojeći; i dozvoljeno je klanjati ležeći na boku, ali će imati pola nagrade u odnosu na klanjanje sjedeći.

Na farzovima:

Stajanje/kijam jedan je od ruknova u farz namazima i obaveza spada ako klanjač nije u stanju nikako da stoji ili ako će na kijamu ostati bez skrušenosti. Onaj ko može stojati makar malo, dužan je da stoji koliko može.

Drugi rukn: početni tekbir

Nije ispravan ako se ne izgovori Allahu ekber.

Treći rukn: učenje Fatihe

Obavezno je da se Fatiha uči na svakom rekatu, kako namaza u kojima se uči u sebi, tako i u namazima u kojima se uči naglas, i to precizno i razgovjetno izgovarajući svaku riječ, slovo i svaki konsonant. Njeno učenje nije obavezno kada se pristigne na rekat dok je imam na ruku'u.

Deveti rukn: smirenost pri svakom postupku.

Smirenost ćemo postići tako da na svakom ruknu izgovorimo zikrove koji su vadžib.

Važna napomena:

Pod ruknovima se misli na ono što je dio ibadeta, stoga za izostavljanje rukna nema opravdanja ni u neznanju ni u zaboravu niti namjerno ostavljanje, i izostavljanje rukna se ne može ispraviti sehvi sedždom nego se mora ponoviti namaz čije vrijeme je u toku, a što se tiče namaza čije vrijeme je prošlo, a u kojima je propustio neke ruknove, u tome ima opravdanje, jer onome koji nije ispravno klanjao, Vjerovjesnik je naredio da naklanja samo namaz čije vrijeme je u toku, a ne i sve prijašnje namaze, iako je u svima njima ostavio smirenost, što je rukn namaza. A Allah najbolje zna.

Osma lekcija

Vadžibi namaza

Osam je vadžiba namaza i to:

1. Svi tekberi, osim početnog.
2. Izgovarati *semiallahu li men hamideh* za imama i onog ko klanja sam.
3. Izgovaranje *rabbena lekel-hamd* za svakog klanjača.
4. Izgovarati *subhane rabbijel-azim* na rukuu.
5. Izgovarati *subhane rabbijel-eala* na sedždi.
6. Izgovarati *rabbigfirli* između svake dvije sedžde.
7. Izgovaranje *ettehijjatu* na prvom tešehhudu.
8. Sjedenje na prvom tešehhudu.

Važna napomena:

Na ruku'u treba reći tačno ove riječi: *subhane rabbijel-azim* (slavljen neka je moj veličanstveni Gospodar) i ako hoće dodati ostale zikrove koji su propisani; a na sedždi reći tačno ove riječi: *subhane rabbijel-eala* (slavljen neka je moj uzvišeni Gospodar) i ako hoće dodati ostale zikrove koji su propisani.

Deveta lekcija

Objašnjenje tešehudda

Tešehhud glasi: Ettehijjatu lillahi vessalevatu vettajjibatu esselamu alejke ejjuhennebiju ve rahmetullahi ve berekatuh, esselamu alejna ve ala ibadillahi-s-salihin, ešhedu en la ilahe illallah ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu.

Potom se donese salavat na Vjerovjesnika riječima: Allahumme salli ala Muhammedin ve ala ali Muhammed kema sallejte ala Ibrahime ve ala ali Ibrahim inneke hamidun medžid.

Ve barik ala Muhammedin ve ala ali Muhammed kema barekte ala Ibrahime ve ala ali Ibrahim inneke hamidun medžid.

Na zadnjem tešehhudu će se utjecati Allahu od džehennemske kazne, kaburske kazne, smutnji života i smrti, smutnje Dedždžala, potom može učiti dove po svom izboru, naročito je lijepo da uči dove koje je učio Vjerovjesnik, poput: Allahumme einni ala zikrike ve šukrike ve husni ibadetik, Allahumme inni zalemtu nefsi zulmen kesira ve la jagfiruzzunube illa ente fagfir li magfireten min indik verhamni inneke entel-gafurur-rahim.

Nakon što na prvom tešehhudu prouči ettehijjatu uključujući i kelime-i-šehade, ustat će na treći rekat na podne, ikindiji, akšamu i jaciji. A ako na prvom tešehhudu, prije ustajanja na treći rekat, prouči još i salavat to je sevapnije, zbog općeg podsticaja u hadisima na donošenje salavata.

Deseta lekcija

Sunneti namaza

Neki od namaskih sunneta su:

1. početni tekbir.
2. stavljanje dlana desne preko dlana lijeve ruke na prsima tokom kijama, prije i poslije rukua.
3. podizanje ruku, skupljenih i ispruženih prsta, naspram ramena ili naspram ušiju, prilikom početnog tekbira, prije odlaska na ruku', nakon vraćanja sa rukua i kada se ustaje sa prvog sjedenja na treći rekat.
4. na ruku'u i sedždi više od jedanput proučiti propisani zikr.
5. ono što se uči poslije *rabbena ve lekel hamd*, nakon ispravljanja sa rukua, proučiti više od jednom dovu za oprost između dvije sedžde.
6. da na ruku'u glava bude u ravni sa leđima.
7. da na sedždi mišice nisu prpipijene uz bokove, da stomak nije pripijen uz noge, da butine nisu pripijene uz potkoljenicu.
8. podići podlaktice sa tla prilikom sedžde.
9. na prvom sjedenju i između sedždi sjesti na položeno lijevo stopalo, a desno uspraviti.
10. na zadnjem sjedenju, trorekatnih i četverorekatnih namaza, koristiti sjedenje tzv. teverruk: sjesti na stegno lijeve noge, uz provlačenje lijevog stopala ispod desnog koje treba biti uspravno.

11. pokazivanje kažiprstom desne ruke na prvom i drugom sjedenju i njegovo pomicanje prilikom dove.
12. salavat i bereket na Muhammeda, porodicu Muhammedovu, Ibrahima i porodicu Ibrahimovu, na prvom sjedenju.
13. dova na zadnjem sjedenju.
14. učenje naglas na sabah namazu, džumi, bajramu, namazu za kišu, na prva dva rekata akšama i jacije.
15. učenje u sebi na podne, ikindiji, treće rekatu akšama, trećem i četvrtom rekatu jacije namaza.
16. da se nakon Fatihe prouči još nešto iz Kur'ana.

Pored navedenog treba voditi računa i o drugim sunnetima, koji nisu navedeni, poput da se nakon *rabbena ve lekel hamd* dodaju propisani zikrovi, i ovo vrijedi za imama i muktediju, kao i za onoga koji klanja sam, jer je to sunnet. Također je sunnet da se na ruku'u ruke stave na koljena tako što će raširiti prste.

Početna dova na kijamu

Nakon početnog tekbara uči se neka od dova koje su prenesene od Vjerovjesnika, a jedna od njih je ova: „**Allahumme baid bejni ve bejne hatajaje kema ba'adte bejnel mešriki vel magribi. Allahumme nekkini minel hataja kema junekkas sebul ebjedu mined denesi. Allahumma-gsilni min hatajaje bil mai ves seldži vel beredi**“, ili kao što je ova: „**Subhanek-allahumme ve bihamdike ve tebarekesmuke ve te'ala džedduke ve la ilahe gajruke**“.

Jedanaesta lekcija

Stvari koje kvare namaz

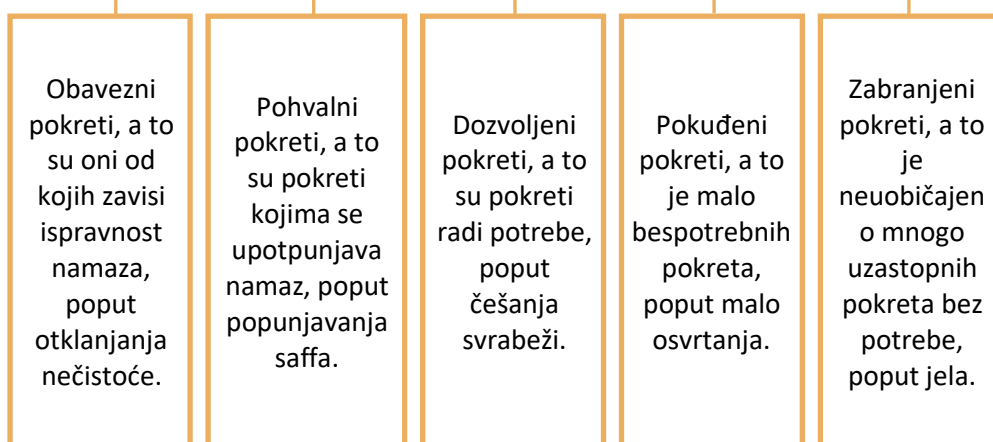
Namaz kvari sljedećih osam stvari:

1. da svjesno i sa znanjem progovori. Ako, pak, progovori iz zaborava ili neznanja, namaz mu neće biti pokvaren.	5. otkrivanje avreta.
2. glasno smijanje.	6. da se mnogo okrene od pravca kible.
3. jedenje.	7. mnogo uzastopnog poigravanja u namazu.
4. pijenje.	8. gubljenje tahareta.

Prvo: Da svjesno i sa znanjem progovori

Izutetak je da ispravi imama kad ovaj zaboravi ili pogriješi u učenju.

Pokreti u namazu

Važne napomene:

Govorili smo o šartovima, ruknovima, vadžibima i sunnetima, pa šta je razlika između njih?

sunnet	vadžib	ruk	šart
Dio je ibadeta			Izvan je ibadeta
Ograničen je na jedan dio ibadeta			Vežan je za kompletan ibadet
Namjera, zaborav i neznanje su opravdanje za njegovo izostavljanje.	Neznanje i zaborav su opravdanje za izostavljanje, namjera nije.	Namjera, zaborav i neznanje nisu opravdanje za njegovo izostavljanje.	
/	Ispravlja se sehvi sedždom.	Ne može se ispraviti sehvi sedždom.	Nema sehvi sedžde.

Sehvi sedžda:
Uzroci sehvi sedžde su:

Izostavljanje:
Npr. da izostavi neki
vadžib i prođe ga
njegovo mjesto

Dodavanje:
Npr. dodavanje rukua,
sedžde, kijama ili
sjedjenja.

Sumnja:
Npr. Da sumnja je li
klanjao tri ili četiri
rekata. Sumnja se
može pojaviti:

Sumnja u toku ibadeta:
Ako se često pojavljuje na nju se ne
treba obazirati, ako se pojavljuje
rijetko, postupit će po onom što
smatra vjerovatnijim, a ako nijedno
ne prevagne, uzet će u obzir manji
broj.

Sumnja nakon završetka ibadeta:
Na nju se ne obazire, sve dok ne
budemo potpuno sigurni.

Napomene:

- Ako se desi zaborav u sehvi sedždi, klanjač nije dužan učiniti ništa i namaz mu je ispravan.
- Ako zaboravi rukn, namaz mu neće biti ispravan ako ne ponovi taj rukn, potom će nastaviti kako slijedi nakon njega i učiniti sehvi sedždu.
- Ako zaboravi vadžib i prođe ga njegovo mjesto, klanjač će učiniti sehvi sedždu.

Sažet slikovni prikaz namaza

- Preče je da se musliman abdesti kod kuće, te da obuče lijepu odjeću.
- Potom da krene u džamiju pješice ili koristeći prijevozno sredstvo, zadržavajući smirenost u pokretima i skrušen izgled. Znači, da ne hoda užurbano, da ne trči, da se ne osvrće mnogo i da ne povisuje ton u govoru.

- U džamiji ostaviti obuću na predviđeno mjesto, a time i da ostavi dunjaluk, tj. da ne prodaje i ne kupuje u džamiji, i da se ne raspituje za izgubljenu stvar.
- U džamiju ulazi desnom nogom izgovarajući „Bismillahi vessalatu vesselamu ala resulillah. Allahumme-ftah li ebvabe rahmetik“, a iz džamije izlazi lijevom nogom izgovarajući „Bismillahi vessalatu vesselamu ala resulillah. Allahumme inni eseluke min fadlik.“
- U prednje safove staju muškarci, a u zadnje žene.
- Ako je namaz već počeo, donijet će početni tekbir i priključiti se namazu u položaju u kojem zatekne džemat. Ako se priključi namazu dok je imama na kijamu ili ruku'u, računat će da je stigao na taj rekat, a kada imam preda selam, on će nastaviti da naklanja ono što nije stigao.

- Ako je stigao u džamiju prije nego je počeo farz namaz, klanjat će sunnete prije farza, ako je namaz koji nema sunnet prije farza, klanjat će namaz tehijetul-mesdžid, prije nego što sjedne.
- Neće skrnaviti svetost džamije time što će često pogledati na sat i negodovati što još nije počeo namaz.
- Sunnet je da imam i onaj koji klanja sam ispred sebe postave sutru. Sutra imama je sutra za džemat koji klanja za njim.

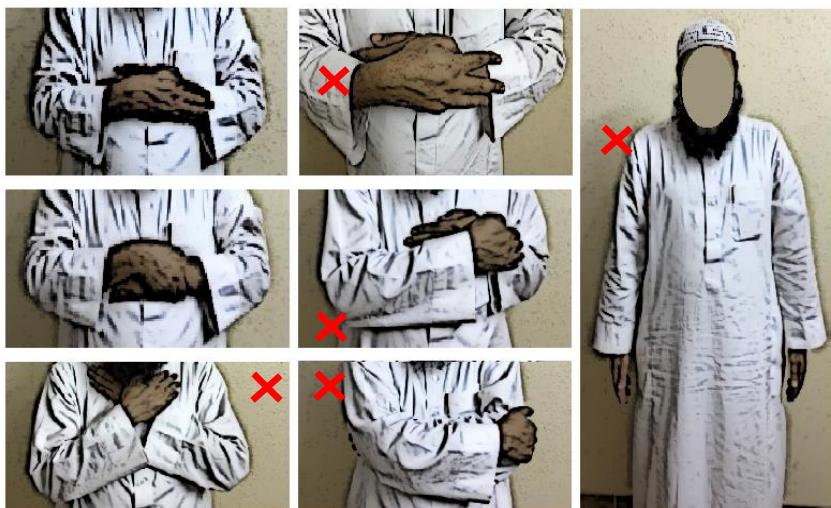
- Stopala raširiti tako da je vanjski dio paralelan s ramenima, ni manje ni više.

- Nakon što ispuni šartove namaza, reći će *Allahu ekber* podižući ruke skupljenih i ispruženih prsta naspram ušiju ili naspram ramena, s tim da su dlanovi okrenuti prema kibili.

- Potom će staviti dlan desne ruke preko lijevog dlana i zgloba.

- Gladat će na mjesto sedžde i neće se okretati.

- Potom je lijepo da prouči početnu dovu samo na prvom rekatu. Najbolje je da kombinira sve početne dove koje se navode u sunnetu.
- Potom će na propisan način zatražiti od Allaha da ga zaštiti od šejtana, kao, naprimjer, da kaže: „*euzu billahi mineš-šejtanir-radžim*“.
- Potom će izgovoriti *bismillahir-rahmanir-rahim*.
- Potom će proučiti kompletnu Fatihu pazeći da tačno izgovori svaki vokal, svako slovo, svaku riječ.
- Zatim će proučiti nešto što mu je lahko iz Kur’ana i neće proučiti euzu nego samo bismillu pred početak učenja početka sura.
- Potom će podići ruke kao pri početnom tekbiru i izgovoriti *Allahu ekber* i učiniti ruku’.
- Na ruku’u će šakama obuhvatiti koljena, ne savijajući laktove, a leđa i glava trebaju biti u istoj ravni.
- Na ruku’u je vadžib da jednom kaže *subhane rabbijel-azim*, a pohvalno je da prouči sve kako se navodi u sunnetu.

- Dok se podiže, a prije nego što se podigne, izgovorit će *semiallahu limen hamideh*, podižući ruke naspram ramena ili ušiju.
- Kada se ispravi reći će *rabbena ve lekel hamd*, a lijepo je da doda i ostalo što je zablježeno u sunnetu.
- Potom će donijeti tekbir bez dizanja ruku i spustiti se i učiniti sedždu sa sedam dijelova tijela: čelo, nos, dlanovi, koljena, i nožni prsti.
- Položaj na sedždi podrazumijeva da odvoji pazuho, stomak od stegna, stegno od potkoljenice i da podlaktice podigne od tla.

- Na sedždi je vadžib da jednom kaže *subhane rabbijel-eala*, a lijepo je da doda i ostalo što je zabilježeno u sunnetu. Dozvoljeno je da dovi svojim riječima šta želi, a najpreče je da uči dove zabilježene u sunnetu.
- Potom će donijeti tekbir i sjesti na položeno lijevo stopalo, dok će desno stopalo biti ispruženo, a dlanove će staviti na krajeve stegna. Tako će sjediti na svakom sjedenju, osim na zadnjem sjedenju trorekatnih i četverorekatnih namaza gdje će koristiti način sjedenja koji se naziva *teverruk* – tako što će provući lijevo stopalo ispod uspravljenog desnog.

- Potom će donijeti tekbir i učiniti drugu sedždu na isti način kao prvu.
- Potom će donijeti tekbir i ustati na drugi rekat na kojem će učiniti isto što i na prvom, osim što nema početnog tekbira i početne dove.
- Nakon obavljene druge sedžde na drugom rekatu, sjest će na prvo sjedenje.
- Na prvom sjedenju će pokazivati ispruženim kažiprstom, napravivši halku palcem i srednjim prstom. Kažiprst će pomijerati doveći njime.
- Vadžib je da prouči ettehijjatu na prvom sjedenju.
- Ako je dvorekatni namaz, vadžib je da poslije ettehijjatu prouči propisani salavat i zamoli Allaha zaštitu: „**Allahumme inni euzu bike min azabi džehennem ve euzu bike min azabil kabr, ve euzu bike min fitnetid dedždžal ve euzu bike min fitnetil mahja vel memať.**“

- Potom može dovititi šta želi, ali je najpreče da uči dove koje su navedene u sunnetu, poput: „**Allahumme einni ala zikrike ve šukrike ve husni ibadetik.**“

- Selam će predati na desnu i na lijevu stranu okrećući samo glavu, ne okrećući ramena i ne vrteći glavom prema gore ili dole i ne pokazujući znakove rukom.

- Ako je u pitanju trorekatni ili četverorekatni namaz, ustat će nakon što prouči ettehijjatu, a pohvalno bi bilo da prouči i propisani salavat.
- Proučit će tekbir i klanjati treći rekat, pa ako je trorekatni, sjest će na zadnje sjedenje, a ako je četverorekatni namaz, ustat će i klanjati ga, a potom će sjesti na zadnje sjedenje.
- Na zadnjem sjedenju će proučiti ettehijjatu, salavate i dovu koja glasi: **„Allahumme inni euzu bike min azabi džehennem ve euzu bike min azabil kabr, ve euzu bike min fitnetid dedždžal ve euzu bike min fitnetil mahja vel memar.“** Potom može dovit: šta želi, ali je najpreče da uči dove koje su navedene u sunnetu, poput: **„Allahumme einni ala zikrike ve šukrike ve husni ibadetik.“**
- Nakon farz namaza pohvalno je da prouči propisane namaske zikrove.
- Estagfirullah, estagfirulah, estagfirullah! Allahumme entes-selamu ve minkes-selam tebarekte ja zel-dželali vel-ikram.
- Potom da po trideset i tri puta kaže *subhanallah, ehlamudlillah, Allahu ekber*. To je devedeset i devet puta, pa će stotinu namiriti riječima: *„la ilahe illallahu vahdehu la šerike leh, lehul mulku ve lehul hamdu ve huve ala kulli šejin kadir“*.
- Potom će proučiti ajetul-kursij: *„Allāhu lā ilāhe illā huvel hajjul-kajum. Lā te'huzuhū sinetun ve la nevm. Lehū mā fis-semāvāti ve mā fil ard. Men zellezi ješfeu 'indehu illā bi iznih. Jā'lemu mā bejne ejdīhim ve mā halfehum ve lā juhītūne bi šejin min 'ilmihī illā bi mā šā'. Vesi'a kursijjuhus-semāvāti vel ard ve lā jeūduhū hifzuhumā ve huvel alijjul-azīm.“* Potom će proučiti sure Ihlas, Felek i Nas.

Važna napomena:

- Ranije smo naveli da je uslov ispravnosti namaza pokrivanje obaveznog dijela avreta u namazu, stoga klanjač treba voditi računa da mu se ne otkrije avret tokom namaza kako mu time namaz ne bi bio pokvaren.

Ako za imamom klanja samo jedan muktedija, stat će s desne strane imama, uporedo s njim, sa zglobom uz zglob imama, a neće stajati ni isturen naprijed ni povučen nazad. Tako će stajati i u saffu uz druge klanjače pored sebe.

Sažetak o namazu

Karakteristike	Rekata	Vrijeme	Propis	Ime
Uči se naglas, klanja se džematski za najmanje tri muške osobe.	Dva	Namaz u vrijeme podne namaza	Farz	Džuma-namaz
Uči se naglas i na svakom rekatu se učine dva rukua	Dva	U vrijeme pomračenja (sunca ili mjeseca)	Farz kifaje	Salatul-kusuf

Može biti na neki od sljedećih načina: a. Jedan rekat b. Tri rekata: da klanja tri rekata samo sa zadnjim sjedenjem ili da nakon dva rekata obavi tešehhud i preda selam, pa klanja jedan. c. Pet rekata i sjedi samo na zadnjem sjedenju poslije petog rekata. d. Sedam rekata i sjedi samo nakon sedmog rekata. e. Devet i nakon osmog obavi prvo sjedenje bez predaje selama. f. Da poslije svaka dva rekata predaje selam i završi sa jednim.	od 1 do 11	Od završetka jacije-namaza do zore	Sunne muekkede (Pritvrđeni sunnet)	Vitr-namaz
Lijepo je na prvom proučiti suru Kafirun, a na drugom Ihlas	Dva	Prije farza	Pritvrđeni sunnet	Sabahski sunnet
Dva po dva rekata	2-4	Četiri prije farza i dva poslije	Sunnet	Podnevski sunnet
Lijepo je na prvom proučiti suru Kafirun, a na drugom Ihlas.	Dva	Poslije farza	Sunnet	Akšamski sunnet
	Dva	Poslije farza	Sunnet	Jacijski sunnet

	2-10	Nakon jacie do pred zoru	Sunnet	Teravii-namaz
	Dva	Prije nego se sjedne po ulasku u džamiju	vadžib	Tehijjetul-mesdžid
	Od dva do osam	Od kad se sunce podigne do pred zeval (prije podnevskog vakta)	Sunnet	Duha-namaz
Prije predaje selama proučiti istihara dovu	Dva	U svako vrijeme	Sunnet	Istihara-namaz
Sedam tekbara sa početnim tekbirom na prvom rekatu, kao kod bajrama, a na drugom pet, ne računajući tekbir za odlazak na ruku'u.	Dva	Kada se sunce podigne za koplje	Sunnet kad je potreba	Namaz za kišu
Sedam tekbara sa početnim tekbirom na prvom rekatu, a na drugom pet, ne računajući tekbir za odlazak na ruku'u.	Dva rekata i dvije hutbe	Kada se sunce podigne za koplje	Sunnet	Bajram-namaz

Zabranjena vremena za opće nafile:

1. od klanjanja sabahskog farza dok sunce ne izađe za koplje.
2. poslije klanjanja ikindijskog farza do akšama.
3. kad je sunce u zenitu, dok ne prijeđe ka zapadu.

Pitanja o namazu

1. Koliko ima šartova namaza: a. Devet b. Jedanaestc. Osam.
2. Pogrešno je islam ubrajati u šartove namaza, pošto samo musliman i klanja: a. Tačno b. Netačno.
3. Temji za (razumijevanje, razlikovanje) znači šerijatsko punoljetstvo (bulug): a. Tačno b. Netačno.
4. Uklanjanje hadesa podrazumijeva uklanjanje nečistoće sa tijela, odijela i mjesta na kojem će klanjati: a. Tačno b. Netačno.
5. Svinja se ubraja u: a. Teške nečistoće b. Srednje nečistoće.
6. Menijj je nečist, jer je obavezno kupanje nakon njegovog izlaska: a. Tačno b. Netačno.
7. Između prskanja i pranja nema razlike: a. Tačno b. Netačno.
8. Svi leševi su nečisti: a. Tačno b. Netačno.
9. Za čišćenje nečistoće psa dovoljna su savremena sredstva za čišćenje i nije obavezno koristiti zemlju: a. Tačno b. Netačno.
10. S obzirom da se životinje koje nije dozvoljeno jesti, a koje je teško odstraniti, smatraju čistim, proizlazi da je mačka za neke ljude čista, a za neke nečista: a. Tačno b. Netačno.
11. Nefsun saile (krv koja teče) jest duša: a. Tačno b. Netačno.
12. Krv koja ostane u žilama zaklane životinje je: a. Nečista b. Čista.
13. Koliko ima ruknova namaza: a. Četrnaest b. Devet c. Osam.
14. Početni tebir je podizanje ruku: a. Tačno b. Netačno.
15. Ko iz zaborava izostavi rukn dovoljno je da učini sehvi sedždu: a. Tačno b. Netačno.
16. Koliko ima vadžiba namaza: a. Osam b. Četranest c. Devet.
17. Ko na sedždi kaže *subbuhun kuddusun rabbul-melaiketi ver-ruh*, ako zna da je vadžib jednom reći *subhane rabbijel-eala*, namaz mu je neispravan: a. Tačno b. Netačno.
18. Propisano je u namazu staviti desni dlan preko lijevog dlana, zgloba i podlaktice: a. Tačno b. Netačno.
19. Na glas se uči na prva dva rekata noćnih farzova i na svakom namazu za koji je propisano opće okupljanje, poput bajram-namaza: a. Tačno b. Netačno.
20. Stvari koje kvare namaz ima: a. Osam b. Devet c. Četrnaest.
21. Teverruk je način sjedenja na: a. Prvom sjedenju, b. Zadnjem sjedenju c. Sve navedeno.
22. Ako se na riječi *rabbena lekel hamd* doda *veš šukr* taj dodatak je: a. Dozvoljen b. Pohvalan c. Zabranjen.

Komentar jedanaeste lekcije

23. Reći *rabbi-gfirli ve li validejje* između dvije sedžde je: a. Dozvoljeno b. Zabranjeno c. Mekruh.
24. Spuštanje podlaktica na tlo prilikom sedžde je: a. Zabranjeno b. Pohvalno c. Mekruh.
25. Koliko ima uzroka za sehvi sedždu: a. Dva b. Tri c. Četiri.
26. Na sumnju koja se pojavi poslije ibadeta, kao i ako se sumnja često pojavljuje, ne treba obraćati pažnju: a. Tačno b. Netačno.
27. Sabahski sunnet se nad ostalim sunnetima dnevnih namaza odlikuje po vrijednosti, kratkoći obavljanja, preporuci određenih sura koje će se učiti, i potome da se klanjaju na putovanju i da će nakon njih leći samo u kući: a. Tačno b. Netačno.
28. U tabeli ispod objasni propis za sljedeće:

Pitanje	Propis
Namaz onoga koji psuje Allaha je?	
Namaz pijanog je?	
Namaz onog ko boluje od alzhajmerove bolesti je?	
Namaz malog djeteta je?	
Namaz onog ko je zaboravio da se abdesti je?	
Namaz u odjeći na čiju nečistoću je zaboravio je?	
Mokraća goveda je?	
Mokraća vrane je?	
Namaz onog ko klanja otkrivenih stegna?	
Ko klanja prije vremena iz zaborava, namaz mu je?	
Namaz u avionu je?	
Zanijetiti farz trenutno namaskog vremena je?	
Namaz sjedeći je?	
Ko zaboravi proučiti fatihu, namaz mu je?	
Ko stigne imamana ruku'u?	

Žurenje na namaz je?	
Ako ako se poslije namaza pojavi sumja kod osobe koja mnogo sumnja?	
Ko posumnja da ima abdest nakon stupanja u namaz?	
Ko iz zaborava doda rekat?	
Ko ne prouči početni tekbir namaz mu je?	
Ko izostavi prvo sjedenje?	
Ko izostavi zadnje sjedenje?	
Ko sumnja je li klanjao tri ili četiri rekata?	
Kod koga se sumnja javi nakon namaza?	
Kod koga se sumnja javi tokom namaza?	
Kad se zaborav javi tokom sehvi sedžde?	
Ko iz zaborava progovori u namazu?	
Ko klanja ne znajući da mu je avret otkriven, namaz mu je?	
Abdestiti se u kući prije polaska u džamiju je?	
Trgovina u džamiji je?	
Razmjena valuta u džamiji je?	
Ko zatekne imama na zadnjem sjedenju u namazu?	
Postavljanje sutre ispred klanjača je?	
Malo osvrtnja u namazu?	
Mnogo osvrtnja u namazu?	

Brzo klanjanje, kao ključane pijetla, je?	
Salavat na tešehhodu?	
Govor u namazu?	
Pokreti u namazu?	
Ko zaboravi proučiti Fatihu?	
Džuma-namaz je?	
Vitr-namaz je ?	
Tehijjetul-mesdžid je?	

29. Navedi razlike između sunneta, vadžiba, rukna i šarta:

Sunnet	Vadžib	Rukn	Šart

Dvanaesta lekcija

Šartovi abdesta
Deset je šartova abdesta:

1. Islam.	6. Da se abdesti tek nakon što završi sa onim što kvari abdest.
2. Razum.	7. Istindža ili istidžmar prije abdesta.
3. Temjiz (shvatanje, razlikovanje).	8. Da se abdesti čistom i dozvoljenom vodom.
4. Nijet.	9. Uklanjanje svega što sprečava dolazak vode do kože.
5. Da ne nijeti prekidanje abdesta dok ga ne dovrši.	10. Da je nastupilo namasko vrijeme, ako je osoba sahib-i-uzr.

Objašnjenje nekih šartova:

- Riječi: „da ne nijeti prekidanje abdesta dok ga ne dovrši“ znače: da nijet bude prisutan od početka abdesta do kraja.
- Riječi: „Da se abdesti tek nakon što završi sa onim što kvari abdest“ znače: da se neće početi abdestiti dok još uvijek jede meso deve

- Riječi: „**da se abdesti čistom i dozvoljenom vodom**“ znače: da se ne abdesti sa nečistom ili uzurpiranom vodom.
- Riječi: „**uklanjanje svega što sprečava dolazak vode do kože**“ znače: naprimjer, da ukloni tijesto i lak za nokte, jer to sprečava dolazak vode do tijela.

Sunneti fitre:

Sljedeće se ubraja u sunnete fitre:

1. Cirkumcizija (sunnećenje) za muškarce je vadžib, a što se tiče žena, sunnet je onima kod kojih postoji potreba za tim.
2. Potkresivanje brkova; 3. Odsijecanje noktiju; 4. Depilacija pazuha; 5. Brijanje stidnih dlačica. Enes, radijallahu anhu, je rekao: „Određeno nam je da ne prođe više od četrdeset dana a da nismo potkresali brkove, odsjekli nokte, depilirali pazuh i obrijali stidne dlačice.“ Prema tome, ne bi trebalo proći više od četrdeset dana a da se ove stvari ne urade.

Trinaesta lekcija

Farzovi abdesta:

Šest je farzova abdesta:

1. Pranje lica uz ispiranje usta i nosa.	4. Pranje nogu do iza članaka.
2. Pranje ruku do iza laktova.	5. Pridržavanje poretka.
3. Potiranje cijele glave uključujući i uši.	6. Uzastopnost radnji.

Pohvalno je da se lice, ruke i noge operu po tri puta, što važi i za izapiranje usta i nosa, ali je obavezno samo po jedanput. Vjerodostojni hadisi ukazuju na to da nije pohvalno da se potiranje glave ponavlja više puta.

Uzastopnost radnji:

Postiže se tako čovjek ne prekida abdest toliko da se posljednji dio osuši prije nego što nastavi prati sljedeći.

Četrnaesta lekcija

Šta kvari abdest

Šest stvari kvari abdest:

1. Sve što izađe iz dva otvora.	4. Doticanje spolovila ili anusa rukom bez pregrade.
2. Sve ružno i nečisto što izađe iz tijela.	5. Jedenje devinog mesa.
3. Odsustvo razuma bilo spavanjem ili drugim razlogom.	6. Otpadništvo od islama.

Važna napomena:

Ispravno je da gasuljenje mejjita ne kvari abdest i to je stav većine uleme, pošto nema dokaza za to, ali je obavezno da se abdesti ako prilikom gasuljenja dotakne spolovilo mejjita bez zastora. Obaveza je da se spolovilo mejjita ne dotiče bez zastora.

Prema ispravnijem mišljenju uleme, doticanje žene ne kvari abdest, svejedno bilo sa strašću ili bez, sve dok ne uzrokuje izlazak nečega iz spolovila, jer je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, poljubio neku od svojih supruga. Ajet „i ako ste općili sa ženama (*lamestum* doslovno znači doticati, op.prev.)“, prema ispravnijem mišljenju uleme odnosi se na spolno općenje. Ujedno, to mišljenje zastupaju Ibn Abbas i skupina učenjaka iz prvih i kasnijih generacija.

Objašnjenje nekih stvari koje kvare abdest:

Riječi: „sve što izađe iz dva otvora“—općenito sve, poput urina, stolice, menija (sperma), mezija (preejakulacijski fluid), vedija (posturinarno curenje), vjetar, crvi, hajz (menstruacija), nifas (postporođajni vaginalni iscjedak).

Riječi: „Sve ružno i nečisto što izađe iz tijela“—preče je mišljenje uleme koja smatra da ovo ne kvari abdest, osim ako se računa u urin ili stolicu.

Riječi: „Odsustvo razuma bilo spavanjem ili drugim razlogom“—san sam po sebi ne kvari namaz, ali je uzrok puštanja vjetrova, pa ko je siguran da neće pustiti vjetar, san mu neće pokvariti abdest.

Riječi: „Doticanje spolovila ili anusa rukom bez pregrade“—šejhul-islam Ibn Tejmijje smatra da je preče mišljenje uleme koja smatra da je u ovom slučaju pohvalno abdestiti se, ali da to nije obavezno.

Sažet slikovni prikaz abdesta

- Propisano je da se prije uzimanja abdesta prouči bismilla
- Potom će tri puta oprati šake posipajući vodu na ruke
- Potom desnim dlanom zahvatiti vode i promućkati je u ustima, pa će useknuti vode u nosu, i iseknuti je držeći nos kažiprstom i palcem lijeve ruke. Sve to će učiniti tri puta.
- Tri puta oprati lice, vertikalno od uobičajenog korijena kose iznad čela do kraja vilica i brade (što uključuje podbradak), a horizontalno od uha do uha.
- Tri puta oprati ruke do iza laktova; prvo desnu, pa lijevu.
- Potrati kosu tako što će rukama proći od početka kose nad čelom, do potiljka i nazad.
- Potom će kažiprstima potrati unutrašnjost ušiju.
- Tri puta oprati noge do iza članaka.

- Nakon što završi s abdestom, reći će: „Ešhedu en la ilahe illallahu vahdehu la šerike leh, ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu.“ U predaji koju bilježi Tirmizi, navodi se: „Allahumme-džalni minet tevvabine vedžalni minel mutetahhirin.“

Propis dodavanja na ono što je propisano u abdestu:

Nije dozvoljeno dodavati abdestu, mimo onoga što je propisano, kao da pere više od tri puta ili da pere nadlakticu dosta iznad lakta, ili da pere potkoljenicu iznad članaka ili da potire vrat.

Prvo: Taharet

Tejemmum

To je zamjena za taharet vodom, kada nismo u mogućnosti da koristimo vodu za pranje svih ili nekih dijelova koji se peru pri taharetu, jer nemamo vode ili postoji bojazan da njeno korištenje naštetilo zdravlju, pa tada zemlja postaje zamjena za vodu.

Kako se uzima tejemmum:

Zanijeti tejemmum, prouči bismillu, jedanput udari dlanovima o tlo, te dlanovima potari lice i vanjski dio šaka.

Nije propisano da se rašire prsti kad se udara dlanovima o tlo, niti da se potire između prsta.

Kako se uzima obavezni gusul:

Zanimjeti se uzimanje gusula i otklanjanje džunupluka, proučiti bismillu, potom oprati cijelo tijelo tako da voda dospije do kože ispod rijetke i guste kose, isprati usta i nos.

Sunneti gusula:

Pranje spolovila i anusa, potom prati ruke, potom uzeti abdest kao za namaz, nakvasiti kosu na glavi, potom oprati desnu stranu tijela, pa lijevu, potom oprati noge.

Kada je obavezan gusul:

1. Džunupluk, a to biva na način da izađe sperma snošajem ili na drugi način, ili da se dotaknu vrhovi muškog i ženskog spolovila.
2. Izlazak krvi hajza i nifasa.
3. Smrt muslimana, osim šehida.
4. Kada nevjernik primi islam.

Šartovi mesha po mestvama

Da su mestve ili čarape čisti.

Da ih je obukao na taharet, to jest, da je prethodno abdestio i oprao noge.

Da se mesh uzima prilikom abdesta, ne u slučaju džunuplika ili drugog što obavezuje na gusul.

Da pokriva veći dio stopala.

Da se mesh odvija unutar vremena koje je šerijat odredio, a to je noć i dan (24 sata) za onog koje kod svoje kuće, i tri dana i tri noći (72 sata) za putnika. A vrijeme se računa od prvog potiranja nakon hadesa (gubljenja abdesta).

Način potiranja po mestvama

Povući mokrom rukom preko mestvi od vrhova nožnih prstiju do potkoljenice; dakle, potire se samo gornji dio mestvi i samo od vrhova nožnih prstiju do potkoljenice. Desnom rukom će potirati po desnoj nozi, a lijevom po lijevoj i učinit će to istovremeno, kao što se istovremeno potiru uši, jer se to može zaključiti iz sunneta.

Pitanja koja se tiču mesha (potiranja)

Ako istekne vrijeme za mesh ili se skinu mestve, time se ne kvari abdest. Dozvoljen je mesh i po poderanim mestvama i čarapama, kao i po onima koje su prozirne i tanke.

Adabi obavljanja nužde

Pohvalno je:

- Pri ulasku u nužnik ući lijevom nogom i reći „bismillahi Allahumme inni euzu bike minel hubsi vel habais“.
- Izaći desnom nogom i reći „gufraneke“.
- Dužnost je zakloniti se zidom ili nečim drugim i udaljiti se, ako je na otvorenom prostoru.

Nije dozvoljeno:

- Obavljanje nužde na putevima ili gdje ljudi sjede, ispod drveća koje daje plodove niti na bilo kojem mjestu gdje bi to uznemiravalo ljude, niti u stajaćoj vodi.
- Da nuždu obavlja okrenut prema kibli leđima ili licem.
- Da desnom rukom dotiče spolovilo.
- Da spominje Allaha.

Nakon nužde se teba oprati vodom ili očistiti čvrstim materijalom (istidžmar). Uslovi istidžmara su:

- Da se obriše najmanje tri puta i da ne briše na istom mjestu.
- Da na materijalu koji koristi (maramica, kamenčić i sl.) poslije nekoliko brisanja ne ostane tragova nečistoće.
- Da se ne briše sa nečim što je nečisto ili čime se zabrajeno čistiti (poput hrane, kostiju ili balege).

Uriniranje stojeći je dozvoljeno pod uslovom da se zaštiti od prskanja mokraćom po tijelu ili odjeći, i da je siguran da neće otkriti avret pred drugima. Vjerovjesnik je došao na smetljište nekih ljudi i urinirao stojeći. (Muttefekun alejhi)

Pitanja o taharetu

1. Koliko ima šartova abdesta: a. Devet b. Deset c. Osam.
2. Farzovi abdesta su: a. pranje četiri dijela tijela b. navedeni uz pridržavanje redosljeda i uzastopnost radnji.
3. Koliko stvari kvari abdest: a. Šest b. Pet c. Osam.
4. Šta od navedenog kvari abdest: a. Konzumiranje devinog mesa b. Konzumiranje mesa gazele c. Zvuk u stomaku d. Puštanje vjetra e. Drijemež f. Gasuljenje mejjita g. Doticanje žene.
5. Objasni kako se uzima tejemmum:

.....

.....

.....

6. Objasni kako se uzima gusul:

.....

.....

.....

7. Navedi propis za navedeno u tabeli

Pitanje	Propis
Izgovaranje nijeta?	
Nijetio je da se abdesti da bi klanjao samo jedan namaz, potom je klanjao više namaza?	
Abdestio se da bi učio Kur'an, potom je klanjao namaz?	
Prekinuo je nijet u vrijeme dok se abdestio?	
Prekinuo je nijet nakon što se abdestio?	
Abdestio se a na potkoljenici mu je bilo tijesta?	
Abdestio se dok je istovremeno jeo meso deve?	
Abdestio se ukradenom vodom?	
Abdestio s prije istindža'a i istidžmara?	
Uzeo je novu vodu za potiranje ušiju?	
Potrao je glavu tri puta?	
Abdestio se perući sve dijelove tijela samo po jedanput?	
Kakav je propis pranja dijelova tijela po tri puta, prilikom abdesta?	
Pranje šaka u abdestu?	
Provlačenje prstiju kroz bradu u abdestu?	
Trljanje dijelova tijela u abdestu?	
Potiranje po dijelovima za koje je propisano pranje?	
Pranje glave?	
Umakanje dlanova u posudu?	
Počinjati s desnom stranom u abdestu?	
Pranje više od tri puta u abdestu?	
Pranje potkoljenice?	
Klanjao je nakon plivanja?	
Klanjao je nakon što se ogusulio, a nije se abdestio?	

Drugo: Zekat

Dvije su vrste:

Zekat na tijelo

To je sadekatul-fitr i obavezan je za svakog muslimana, odraslog ili djeteta, muškarca ili ženu, roba ili slobodnog.

Zekat na imetak

To je treći rukn islama. Obaveza je svakog slobodnog muslimana koji posjeduje nisab, a nema zekata na imetak koji posjeduje, sve dok ne prođe godina, osim na ono što daje zemlja, i imetak koji se dodaje na nisab ili profit trgovine, jer se u tom slučaju u obzir uzima period osnovice nisaba. Četiri su vrste zekata na imetak:

Trgovačka roba

Sve što je namijenjeno prodaji.

Ono što daje zemlja

Plodovi i žitarice.

Stoka koja izlazi na ispašu

„koja izlazi na ispašu (saime)“ je stoka koja se cijelu ili većinu godine hrani na ispaši.

Pod stokom se misli na deve, krave, bivole, ovce i koze.

Dva plemenita metala

To su zlato i srebro, a pod ovo ulazi i sve što ih nadomješta poput novca i drugih platežnih sredstava.

Nisab za zlato je 20 miskala (85 grama), a na srebro 200 dirhema (595 grama)

Kome se daje zekat:

1. Siromasi – to su oni koji žive u velikoj potrebi i ne nalaze ništa, ili imaju za neke potrebe.

2. Nevoljnici – koji imaju dovoljno da podmire većinu ili polovinu potreba.

Pojašnjenje: pretpostavimo da je godišnja potreba 12.000 neke valute, siromasima bismo smatrali one koji imaju manje od 6.000 ili nemaju ništa, dok bismo nevoljnikom smatrali onoga koji ima 6.000 ili više, ali manje od 12.000. svakome od njih trebalo bi dati onoliko koliko mu je dovoljno da podmiri godišnje potrebe, jer je zekat obavezno dati jednom godišnje.

3. Službenici zekata –oni koji ga prikupljaju, koji ga čuvaju, koji su zaduženi da ga dijele. Njih određuje vladar i nije uslov da budu siromašni; štaviše, dozvoljeno im je dati zekat makar bili bogataši.

4. Čija srca treba pridobiti – oni za koje postoji nada da će primiti islam ili od čijeg bi se zla muslimanska zajednica tako mogla sačuvati ili za koje se nadamo da bi mogli osnažiti zajednicu vjernika svojim islamom.

5. Za otkup iz ropstva – oni su:

a. mukatib, a to je rob musliman koji je zatražio od svog vlasnika da sam sebe otkupi

b. za oslobađanje muslimana robova

c. za otkup zarobljenih muslimana

Napomena: nije dozvoljeno da robovlasnik oslobodi svog roba i smatra da je time ispunio obavezu zekata

6. Prezaduženi – oni su:

a. onaj koji se zadužio da bi popravio odnose među muslimanima

b. onaj koji se zadužio za svoju korist

Napomena: nije ispunio obavezu zekata onaj koji oprosti dug siromašnom dužniku.

7. Na Allahovom putu – odnosi se na borbe i ono što im je potrebno, poput oružja i drugih sredstava.

8. Putniku – koji je ostao bez sredstava za nastavak putovanja, pa mu se daje onoliko koliko mu je potrebno da stigne na odredište

Napomena: Dozvoljeno je dati zekat samo jednoj od navedenih kategorija. Nije dozvoljeno dati zekat bogatom niti dovoljno snažnom da sam sebi zaradi niti porodici Muhammeda, *sallallahu alejhi ve sellem* (a oni su Benu Hašim i njihovi štićenici). Također, nije dozvoljeno da čovjek dadne zekat onome koga je dužan izdržavati, niti nevjerniku. Dobrovoljnu sadaku im je dozvoljeno dati. Najbolje je dati za onu kategoriju gdje će opća ili posebna korist biti najveća.

Važne definicije

- Bintul-mehad je deva od punih godinu dana. Tako je nazvana jer je njena majka steona.
- Bintul-lebun je deva od pune dvije godine. Tako je nazvana jer njena majka daje mlijeko.
- Hikka je deva od pune tri godine. Tako je nazvana jer je spremna za prvo parenje.
- Džezea je deva od pune četiri godine. Nazvana je tako jer joj počinju ispadati zubi.
- Tebi ili tebia je goveče od godinu dana.
- Musinna je govedo od dvije godine.

Tabela zekata:

Imetak	Havl	Nisab	Količina koja se daje
Stoka	Uslovljava se	Vidjeti u tabeli nakon ove	Vidjeti u tabeli nakon ove
Ono što daje zemlja	Ne uslovljava se	300 mjerica (sa')	Navodnjavano prirodnim putem (iz izvora, kiše, vlagom koju povuče korijen): desetina
			Navodnjavano vještačkim putem: pola desetine
			Kombinirano prirodno i vještačko navodnjavanje: tri četvrtine desetine
Zlato, srebro, novac i što ima njihov propis	Uslovljava se	85 grama za zlato 595 grama za srebro	Jedna četrdesetina (2,5%)
Trgovačka roba	Uslovljava se	Određuje se u zlatu ili srebru, ovisno o tome šta je u datom trenutku povoljnije za siromahe.	Jedna četrdesetina (2,5%)

Nisab za stoku i koliko se daje na koju količinu									
Goveda			Deve			Ovce i koze			
Daje se	Na količinu		Daje se	Na količinu		Daje se	Na količinu		
	od	do		od	do		od	do	
1 tebia	30	39	1 ovca	5	9	1 ovca	40	120	
			2 ovce	10	14				
1 musinna	40	59	3 ovce	15	19	2 ovce	121	200	
			4 ovce	20	24				
2 tebie	60	69	1 bint-mehad	25	35	3 ovce	201	300	
			1 bint-lebun	36	45				
Potom na svakih 30 jedna tebia, a na svakih 40 musinna.			1 hikka	46	60	Potom na svakih 100 jedna ovca			
			1 džezea	61	75				
			2 bint-lebun	76	90	U zekat se ne uzima jarac, stara životinja i koja ima nedostatak, niti najlošiji imetak			
			2 hikke	91	120				
			3 bint-lebun	121	129				
			Potom na svakih 40 bint-lebun, a na svakih 50 hikka. Vekas je broj deva između dvije količine nisaba (9 i manje do 5)			U zekat se ne uzima premršava, steona, proždrljiva, niti najbolji dio imetka.			

Pitanja o zekatu

1. Nema zekata u imetku dok ne prođe havl, a to je godina: a. Hidžretska, b. Gregorijanska c. Svejedno koja.
2. Havl nije uslov kod zeketa na: a. Blago nađeno u zemlji b. Usjeve iz zemlje c. Sve navedeno.
3. Nisab na zlato je: a. 85 grama, b. 595 grama c. 95 grama.
4. Nisab srebra je: a. 200 grama b. 595 grama c. Sve navedeno.
5. Pod stokom na koju se daje zekat misli se na: deve, krave, bivole, ovce i koze: a. Tačno b. Netačno.
6. Na voće se ne daje zekat: a. Tačno b. Netačno.
7. Saime je: a. Stoka kojoj se podiže cijena b. Stoka koja većinu ili cijelu godinu pase travu na ispaši.
8. Koja se hrani ispašom znači: a. Koja pase travu b. Koja nema vlasnika.
9. Kad se spomenu nevoljnici to podrazumijeva siromahe: a. Tačno b. Netačno.
10. Siromasima se daje od zekata onoliko koliko im je potrebno da podmire potrebe za period od: a. Mjesec dana b. Godinu dana.
11. Službenici zekata su: a. Svi koji rade na poslovima u vezi njega b. Samo oni koje postavi vladar.

12. Izračunaj količinu zekata iz sljedećih vrijednosti:

Imetak	Količina zekata	Vekas, ako ima
100 dirhema		
300 dinara		
400 dirhema		
80 grama zlata		
500 grama srebra		
30 ovaca		
60 ovaca		
565 ovaca		
4 deve		
17 deva		
449 deva		
30 krava		
39 krava		
77 krava		
99 krava		
20 miliona eura		
40 eura		
45.679 eura		
255 sa'a pšenice		

13. U one čija srca treba pridobiti ubraja se i nevjernik, čak i ako nema nade da će primiti islam: a. Tačno b. Netačno.
14. Robovlasniku koji oslobodi svog roba, treba dati zekat: a. Tačno b. Netačno.
15. Bogataš koji je siromahu posudio novac, a potom se odrekao duga računajući ga kao zekat koji je platio siromahu, postupio je ispravno: a. Tačno b. Netačno.
16. Kategorija *davanje zekata na Allahovom putu* uključuje sve oblike općeg dobra, poput izgradnje džamija: a. Tačno b. Netačno.
17. Količina koja se daje kao zekat na zlato i srebro dobija se dijeljenjem sa četrdeset: a. Tačno b. Netačno.
18. Zekat je obavezan na stoku koja se hrani ispašom, a ne na onu koja se koristi za rad i jahanje ni na onu koja se većinom hrani u zatvorenom prostoru: a. Tačno b. Netačno.
19. Zekat na žitarice i plodove je obavezan kad dostigne nisab, kada sazriju: a. Tačno b. Netačno.
20. Količina koja se daje na žitarice i plodove koji su navodnjavani ljudskim naporom je pola desetine: a. Tačno b. Netačno.
21. Zekat na zlato je obavezan kad dostigne nisab, a to je 20 miskala: a. Tačno b. Netačno.
22. Označi ono na što se daje zekat: a. Kokoš b. Trgovačka radnja c. Ovce koje se hrane u zatvorenom d. Deve koje se hrane ispašom e. Plantaža datula f. 25 miskala zlata.

Komentar četrnaeste lekcije

23. Tebi je govedo koje ima pune dvije godine: a. Tačno b. Netačno.
24. Vrijednost zekata na novac se računa prema vrijednosti: a. Trgovačke robe
b. Vrijednosti zlata ili srebra.
25. Zekat na novac iznosi četvrtinu desetine (četrdesetina, 2,5%): a. Tačno b. Netačno.
26. Zekat na 80 grama zlata iznosi: a, dva grama b. Četiri grama c. Nema zekata.
27. Obavezan je zekat na kuće koje su izgrađene da bi se u njima stanovalo: a. Tačno b. Netačno.
28. Svakom putniku se može dati zekat jer se ubraja u kategoriju onih kojima se daje zekat: a. Tačno b. Netačno.

Treće: Post

Jezički znači suzdržavanje. terminološki: Post je ibadet Allahu putem suzdržavanja od jela, pića i ostalog što kvari post, od nastupanja prave zore do zalaska sunca.

Ruknovi posta

Šartovi obaveznosti posta

1. Islam.	4. Da boravi kod kuće, jer putniku nije obavezno, iako je bolje da posti, ako mu nije teško, jer je i Vjerovjesnik tako prakticirao i time će prije ispuniti obavezu i steći vrijednosti ramazana.
2. Razum.	5. Da je zdrav.
3. Punoljetnost. Dijete koje nije punoljetno staratelj treba podsticati ga na post.	6. Za ženu da nije u hajzu i nifasu.

Vrste bolesti koje utječu na post

Bolest za koju se nada izlječenju, ali otežava post

Kada ozdravi, napostiti će isti broj dana koji je propustio, a ko umre prije nego ozdravi, smatrat će se da nije bio dužan postiti.
Isti je propis napaštanja i za putnika, ženu u hajzu i nifasu, trudnicu.

Bolest za koju se ne nada izlječenju

U ovu kategoriju ubrajaju se i starci koji nisu u stanju da poste.
Ovoj kategoriji nije obavezno da naposte, ali su dužni da za svaki propušteni dan nahrane siromaha. Dozvoljeno je da jedan dan sakupe toliko siromaha koliko dana posta su propustili i nahrane ih, ili da im razdijele hranu. Svakom siromahu treba dati četvrtinu sa'a (510 grama) dobre pšenice. Lijepo je da uz to napravi prilog s mesom i sl.

Utvrđivanje početka mjeseca ramazan

Videnjem mlađaka ili istekom tridesetog dana mjeseca šabana.

Šta kvari post

1. Namjerno jedenje ili pijenje, a ako je iz zaborava, post je ispravan.
2. Spolno općenje. Ako je u ramazanu i drugim obaveznim postovima, dužan je strogi kefare: osloboditi roba, a ako ne nađe, postiti dva mjeseca uzastopno, a ko ne mogne, onda nahraniti šezdeset siromaha.
3. Izlazak menijja bilo zbog doticanja, poljupca, grljenja i slično.
4. Ono što se tretira kao jedenje ili pijenje, poput hranjivih injekcija (infuzija), a ako nisu hranjive, onda ne kvari post.
5. Izlazak krvi usljed hidžame, dok neznatni izlazak, poput vađenje krvi za analizu i sl., ne kvari post.
6. Namjerno povraćanje.
7. Izlazak krvi hajza i nifasa.

Neke dozvoljene stvari postačima

Gutanje pljuvačke, jezikom provjeriti okus hrane ako postoji potreba, kupanje, upotreba misvaka, parafemisanje, rashlađivanje.

Postaću je pohvalno

1. Sehur.	7. Posvetiti se noćnom namazu što više.
2. Sehuriti bliže zori.	8. Učenje Kur'ana.
3. Požuriti s iftarom.	9. Onome ko ga vrijeda kazati „Ja postim“.
4. Iftariti neparnim brojem datula, a ako nema, onda vodom. A, ako nema ništa, srcem će zanijetiti iftar.	10. Obaviti umru.
5. Dova prilikom iftara i tokom posta.	11. Ittikaf u zadnjoj trećini.
6. Udjeljivati što više sadake.	12. Tragati za noći lejletul-kadr.

Mekruhi posta

1. Pretjerano ispiranje usta i nosa.
2. Bespotrebno jezikom provjeravati okus hrane.

Zabranjeno je postaču

1. Gutanje sline je zabranjeno, ali ne kvari post.
2. Poljubac, ako se boji da će dovesti do toga da pokvari post.
3. Kavluz-zur, a to je činjenje bilo čega zabranjenog.
4. Nedolično ponašanje, poput grubosti i gluposti.
5. Da spoji dva dana posta ne iftareći između njih.

Dobrovljni post

1. Post šest dana ševvala, onome ko je ispostio ramazan, a najpreče je da započne od drugog dana.
2. Post dana Arefata za onoga koji nije na hadžu.
3. Post dana Ašure uz deveti i jedanaesti muharrem.
4. Post ponedjeljka i četvrtka, a ponedjeljak je pritvrđeniji.
5. Post tri dana svakog lunarnog mjeseca, a najbolje je 13, 14, 15.
6. Davudov post – postiti svaki drugi dan.
7. Postiti mjesec muharrem.
8. Postiti devet prvih dana zul-hidždžeta.
9. postiti mjesec šaban, ali ne do kraja.

Post koji je mekruh

Mekruh je postiti samo petak ili samo subotu ili samo nedjelju, ali ako postoji razlog, poput dana Arefata, onda nije mekruh.

Post koji je zabranjen

1. Odrediti posebno mjesec redžeb za post.
2. Post prvog dana kurban-bajrama i post ramazanskog bajrama.
3. Post dana pred ramazan (jevmuš-šekk), ali nema smetnje da posti onaj kome je to dan uobičajenog dobrovoljnog posta.
4. Post dana tešrika, osim ko nema hedj.
5. Postiti svaki dan.

Propisi napaštanja

- Lijepo je da napašta posteći dane uzastopno.
- Treba započeti napaštanje nakon bajrama.
- Nije dozvoljeno da nastupi sljedeći ramazan, a da nije napostio propušteno.
- Ako odgodi napaštanje bez opravdanja, grješan je, ali nije dužan postiti ništa više od toga da naposti propušteno.

Zekatul-fitr

Obavezno je da ga dadne svaki musliman koji je dočekaao zalazak sunca zadnjeg dana ramazana – svejedno bio mali ili veliki, muško ili žensko, rob ili slobodan – koji za dan i noć bajrama ima jedan sa'a hrane više od osnovnih potreba koje imaju on i članovi njegove porodice. Pohvalno je da se dadne i za fetus. Mudrost propisivanja je:

- Ona je čišćenje postača od ružnog ponašanja i govora tokom posta.
- Njome se pomaže siromasima da ne moraju prositi na dan bajrama.

Vrijeme izdvajanja zekata

Zabranjeno vrijeme
Nakon bajram-namaza.

Pohvalno vrijeme
Poslije zore, pred
bajram-namaz

Dozvoljeno vrijeme
Dan ili dva prije
bajrama.

Količina koja se daje

Sa'a hrane koju koriste ljudi. Nije ispravno da bude u novcu. Sa'a iznosi dva kilograma i četrdeset grama dobre pšenice.

Bajram-namaz

Bajram-namaz je farz-ajn svakom pojedincu. Klanja se nakon što sunce odskoči za jedno koplje prema zenitu; ne naklanjava se, ako se propusti; sunnet je da se klanja na pustom mjestu izvan građevina; dozvoljeno je da se klanja u džamijama; lijepo je pojesti neparan broj datula prije bajrama; očistiti se, namirisati, odjenuti najljepšu odjeću, jednim putem otići, a drugim se vratiti. Nema smetnje da se bajram čestita riječima „tekabbelallahu minna ve minkum“, sunnet je općenito učenje tekbira od noći uoči bajrama i nakon propisanih namaza do zalaska sunca na dan bajrama. Tekbir glasi: „Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallahu Allahu ekber ve lillahil-hamd.“

Bajram namaz se sastoji od dva rekata koji se klanjaju prije hutbe. Na prvom rekatu, poslije početnog tekbira, prouči se šest tekbira, a na drugom prije učenja pet tekbira, mimo tekbira za ustajanje na drugi rekat.

Pitanja o postu

1. Koliko ima ruknova posta: a. Dva b. Tri c. Četiri.

2. Kome je obavezan post

a)

.....
.....

b)

.....
.....

c)

.....
.....

d)

.....
.....

3. Svaka bolest je zapreka za post: a. Tačno b. Netačno.

4. U tabeli navedi propis za sljedeće:

Pitanje	Propis
Zanijetio je post nakon zore?	
Post bez nijeta?	

Post djeteta?	
Post putnika?	
Post žene u nifasu?	
Post onog ko nije u stanju da posti?	
Jeo je, a posti?	
Hranjive injekcije za postača?	
Kapi za oko ?	
Injekcija za smirenje?	
Hidžama?	
Povraćanje?	
Gutanje pljuvačke?	
Jezikom provjeriti okus jela?	
Spavanje?	
Kupanje?	
Rashlađivanje?	
Upotreba misvaka?	
Upotreba buhura (vrsta mirisa)?	
Vrijeme sehura?	
Čime će sehuriti?	
Čime će iftariti (dopuni tekst)	Iftarit će....., a ako ne nađe, onda....., a ako ne nađe....., a ako nema ništa..... prekid posta.
Teravih-namaz	

Umra u ramazanu?	
Pretjerivanje u ispiranju usta i nosa?	
Poljubac je postaču?	
Spojiti post dva dana bez iftara?	
Post šest dana ševvala?	
Post dana Arefata?	
Post dana uoči ramazana?	
Post dana bajrama?	
Post dana tešrika ?	
Post mjeeca muharrema?	
Post mjeseca redžeba?	
Postiti svaki dan?	
Post petkom?	
Odgodio napašatanje do sljedećeg ramazana?	

Četvrto Hadždž

Hadždž je peti rukn islama i on je obavezan onome ko ispunjava sljedeće uslove: da je musliman, razuman, punoljetan, slobodan, u mogućnosti – dodatni uslov za ženu je da je u pratnji mahrema. Četiri su rukna hadža:

Sa'j

Ubrzano hodanje između Safe i Merve: „Safa i Merva su Allahova časna mjesta.“ (ajet)

Tavaf ifada

Zove se i tavaf zijareta, a obavlja se nakon Arefata i to nije tavaful-kudum (tavaf pri dolasku).

Stajanje na Arefatu

Vakat je od momenta kad sunce prijeđe zenit devetog dana zul-hidždžeta do zore na dan bajrama. „Hadždž je Arefat.“ (hadis)

Ihram

To je nijet ulaska u obrede i ne odnosi se ni na talbiju ni na odijevanje dva komada odjeće ihrama.

Vrste obreda hadža

Temettu

Da zanijeti umru u mjesecima hadža i obavi je; potom zanijeti hadž te godine i obavi ga. Dužan je zaklati hadžski kurban (hedj).

Kiran

Da obavi obrede hadža i umre zajedno, obavljajući ih sa posebnim obredima za svaki. Dužan je zaklati hedj (hadžski kurban).

Ifrad

Da zanijeti samo hadž i obavi samo njegove obrede.

Vadžibi hadža

Ko izostavi neki vadžib, obavezan je da to ispravi klanjem ovce u haremu i da se meso podijeli siromasima Mekke, a njemu nije dozvoljeno da pojede išta od nje.

Stajanje na Arefatu do zalaska sunca, za onog ko je stajao danju.

Ihram od mikata.

Boravak na Mini u noćima tešrika.

Boravak na Muzdelifi.

Brijanje ili potkraćivanje kose.

Bacanje kamenčića na džemreta.

Tavaful-ifada za sve (osim žene u hajzu ili nifasu) kada odluči da napusti Mekku, makar i nakon mjeseci hadža.

Mikati hadža i umre

Mikati mjesta

Zul-Hulejfa za stanovnike Medine i one koji prođu tim putem.
El-Džuhfa za stanovnike Šama, Egipta i zemalja magriba.
Karnul-Menazil za stanovnike Nedžda.
Jelemlen za stanovnike Jemena.
Zatul-Irk za stanovnike Iraka.

Mikati vremena

To su mjeseci hadža, a oni su: ševval, zul-kade i zul-hidždže
Vremenski mikati su samo za hadž, a umra nema određene vremenske mikate.

Mustehabi hadža

Muškarci da odjenu bijele ogrtače donjeg i gornjeg dijela tijela.

Da se okupa i namiriše prije ihrama.

Telbija od ihrama do bacanja kamenčića na džemretul-Akaba.

Podrezivanje noktiju i skraćivanje kose, ako je potrebno, prije nijeta ihrama.

Er-Remel – da užurbano hoda – u prva tri kruga tavafa pri dolasku i tavafa umre, ako obavlja temettu.

Tavaf dolaska onome ko obavlja ifrad ili kiran.

Spajanje akšama i jacije u akšamskom vremenu na Muzdelifi, kad stigne na nju.

Idtiba – a to je da otkrije desno rame – tokom dolaznog tavafa i tavafa umre, ako obavlja temettu.

Poljubiti Hadžerul-esved.

Boravak na Mini uoči dana Arefata.

Boravak na Muzdelifi od zore do pred izlazak sunca, a Muzdelifa je cijela mjesto za taj obred.

Zabrane hadža

Devet ih je: brijanje dlaka sa kose i ostatka tijela, podrezivanje noktiju, pokrivanje glave predmetom koji dotiče glavu za muškarce, odjevanje šivene odjeće za muškarce – misli se na odjeću skrojenu za tijelo ili dio tijela, odijevanje nikaba i rukavica za žene, upotreba mirisa, lov na kopnu, sklapanje braka za sebe i drugoga, spolni odnos i doticanje naslađivanje tijelom supružnika. Ko uradi neku od ovih stvari iz zaborava, neznanja ili pod prisilom, nije dužna ništa; osim onaj koji ubije lovinu – on je općenito dužan fidju. Namjerno činjenje zabranjenih stvari dijeli se na četiri vrste:

Fidja kao iskup za prijestup usljed smetnje koja ga je snašla

To su sve ostale zabrane. Fidja je po izboru: da posti tri dana ili nahrani šest siromaha, svakom siromahu pola sa'a hrane, ili da zakolje ovcu i podijeli meso siromasima u haremu.

Prijestupi sa velikom fidjom

Spolni odnos. Ko ga je imao prije prvog oslobađanja od ihramskih zabrana, pokvaren mu je hadždž, mora nastaviti hadžske obrede i mora ponoviti hadž neke naredne godine. I, obavezan je zaklati devu.

Prijestupi u kojima je fidja proporcionalna učinjenom

Odnosi se na ubijanje lovine na kopnu. Ko ubije lovinu mora dati fidju od jedne domaće životinje, a o tome koja, će presuditi odgovorni ljudi.

Prijestupi za koje nema fidje

Sklapanje bračnog ugovora sebi ili drugom, kao i naslađivanje tijelom supružnika mimo spolovila, ako ne ejakulira. U ovom slučaju nema kefareta, nego se treba pokajati.

Imena dana hadžskih obreda

Jevmun-nefris-sani je trinaesti dan zul-hidždžeta.

Jevmun-nefril-evvel je dvanaesti dan.

Jevmul-karr je jedanaesti dan zul-hidždžeta.

Jevmul-id (dan bajrama) i jevmun-nahr je deseti dan zul-hidždžeta.

Jevmu Arafe ili Jevmul-vakfe je deveti dan zul-hidždžeta.

Dan tervije (napajanja), je osmi danzul-hidždžeta. Nazvan tako jer su tog dana prenosili vodu na Minu.

Lejletul-džem'i (noć okupljanja). To je noć uoči Bajrama i tako je nazvana jer se ljudi u njoj okupljaju nakon stajanja na Arefatu, pošto Mekelije u pagansko doba nisu izlazili na Arefat.

Pet mjesta na hadžu mjesto je gdje se treba posvetiti dovi

Sa'j između Safe i Merve i na samoj Safi i Mervi.

Tavaf.

U danima tešrika, nakon bacanja malog i srednjeg džemreta.

Na Muzdelifi, nakon zore desetog dana zul-hidždžeta, sve do polaska sa Muzdelife.

Na Arefatu, nakon što sunce prijeđe zenit devetog dana zul-hidždžeta, do zalaska.

Kako se obavljaju umra I hadž

Šejh Muhammed ibn Salih el-Usejmin, Allah mu se smilovao, rekao je:

Kad dođete na mikat okupajte se i namirišite svoja tijela – glave i brade. Zatim zanijetite umru temettu i krenite u Mekku učeći telbiju. Kad stignete u Harem, obavite tavaf za umru (sedam krugova). Imajte na umu da je cijeli Mesdžid-i-haram mjesto tavafa, svejedno koliko daleko je od Kabe, ali je bolje biti što bliže, ako mu neće naštetiti gužva, a ako bi mu gužva mogla naštetiti, bolje je da obavlja tavaf dalje od Kabe. Po tom pitanju, hvala Allahu, postoji sloboda izbora.

Poslije obavljenog tavafa, klanjate dva rekata iza mekam-i-Ibrahima; ako je moguće, blizu njega, a ako nije, onda makar iz daljine. Bitno je da mekam bude između tebe i Kabe, potom obavite sa'j za umru i počnite od Safe. Nakon što završite sedam krugova sa'ja, skratite kosu sa svih strana, jer nije dovoljno skratiti samo jedan dio i nemojte da vas zavara što mnogi ljudi to rade tako.

Osmog zul-hidždžeta se okupajte i namirišite i zanijetite hadž od smještaja u kojem boravite, potom izađite na Minu i na njoj klanjate podne, ikindiju, akšam, jaciju i sabah sljedećeg dana. Četverorekatne namaze skraćivati, ali ne spajati namaze, jer je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u Mekki i na Mini skraćivao namaze, ali nije spajao. Kada izađe sunce na dan Arefata, krenite na Arefat skrušeno učeći telbiju. Na Arefatu u podnevskom vremenu spojite i skraćeno klanjajte podne i ikindiju i potom se posvetite učenju dova. Nastojte da ste pod abdestom i da ste okrenuti prema kibli, makar okrenuli leđa od brda Arefat, jer je propisano okretanje prema kibli. Dobro pazite na oznake koje pokazuju granice Arefata, tako da budete unutar njih, jer mnoge hadžije ne stoje unutar njih, a ko ne bude stajao na Arefatu nije mu ispravan hadž, jer je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Hadž je Arefat.“ I, cijeli Arefat je mjesto za stajanje, osim Vadi Arene, jer je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Stao sam ovdje, a cijeli Arefat je mjesto za stajanje.“

Kad se uvjerite da je sunce zašlo, krenite na Muzdelifu skrušeno učeći telbiju. Budite smireni što je više moguće, kao što je naredio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. On, sallallahu alejhi ve sellem, je na Muzdelifu pošao jašući devu i toliko je pritegnuo njen povodac da je privukla svoju glavu gotovo dotičući mamuze sedla, i govorio je: „Ljudi, smireno! Smireno!“

Kad stignete, na Muzdelifi klanjate akšam i jaciju i ostanite do sabaha. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nikome nije dao olakšicu da napusti Muzdelifu prije zore, osim što je dozvolio da je slabi napuste pred kraj noći. Pošto klanjate sabah, okrenite se kibli i učite tekbire i Allahu zahvaljujte i dovite, dok se dobro ne razvidi. Potom prije izlaska sunca krenite na Minu. Sakupite sedam kamenčića i otidite na džemre Akabe, a ona je nasuprot Mekke, i bacite kamenčiće na džemreta, pri svakom bacanju izgovoriti tekbir, skrušeno i veličajući Allaha.

Znajte da je cilj bacanja iskazivanje veličanja Allaha. Kamenčići moraju pasti u korito džemreta, a nije nužno da pogode stub. Nakon završetka bacanja džemreta, zakoljite hedj (hadžsku žrtvu), za koju su uslovi kao i za kurban. Nema smetnje da zadužite nekoga ko će zaklati hedj umjesto vas. Nakon klanja obrijte glave – obavezno je obrijati cijelu glavu i nije dozvoljeno obrijati dio, a dio ostaviti – a žene će skratiti krajeve kose u dužini jagodica prsta. Poslije toga ste u prvom oslobađanju od ihramskih zabrana, pa možete odijevati vašu odjeću, podrezati nokte, namirisati se, ali nemojte općiti sa ženama. Nakon toga otidite u Mekku prije podne namaza i obavite tavaf i sa’j. Zatim se vratite na Minu: obavljanjem tavafa, sa’ja i bacanjem kamenčića ušli ste u drugo oslobađanje od ihramskih zabrana i dozvoljeno je sve, pa i općenje sa suprugama.

Hadžija na dan Bajrama treba uraditi četiri stvari: 1. Bacanje kamenčića; 2. Klanje kurbana; 3. Brijanje glave; 4. Tavaf i sa'j. Najbolje je uraditi navedenim poretkom, ali nema smetnje da se uradi drugačijim poretkom, pa se, naprimjer, prvo obrije, a potom zakolje kurban; i ako biste odgodili tavaf i sa'j do silaska sa Mine, nema smetnje; i nema smetnje da odgodite klanje kurbana do trinaestog zul-hidždžeta, naročito ako postoji potreba ili korist u tome.

Jedanaestu noć provedite na Mini, pa kad sunce prijeđe svoj zenit, bacite kamenčiće na malo i srednje džemre, i džemre Akabe – na svako džemre po sedam kamenčića i pri svakom bacanju izgovoriti tekbir. Vrijeme bacanja džemreta na dan Bajrama, za onog ko je u mogućnosti, je od izlaska sunca, a za slabe od kraja noći, i traje do zalaska sunca. A vrijeme bacanja nakon Bajrama je od momenta kad sunce prijeđe zenit do zalaska sunca, a prije toga nije dozvoljeno. Dozvoljeno je bacanje noću, ako je danju bila velika gužva. Ko ne može sam bacati zbog toga što je premlad ili star ili bolestan, može nekoga ovlastiti da baca za njega, a nema smetnje da ovlašteni odjedanput baca za sebe i onoga koji ga je ovlastio, ali počinje prvo sa svojim kamenčićima. Nakon što dvanaestog dana bacite kamenčiće – hadž je završen, i imate izbor da se vratite ili da ostanete trinaestu noć i gađate sva tri džemreta nakon što sunce prijeđe zenit i to je bolje, jer je tako postupio naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem.

Kad se odlučite da napustite Mekku, obavite tavaf-i-veda, ali žene u hajzu ili nifasu neće činiti taj tavaf i nije im propisano da dolaze na ulaz u Mesdžid-i-haram i stoje tu.

Pitanja o hadžu

1. Kome je obavezan hadž?
 - a)
 - b)
 - c)
 - d)
 - e)
2. Koliko ima ruknova hadža: a. Dva b. Tri c. Četiri.
3. Ihram je jedan od ruknova hadža, a znači odijevanje ogrtača gornjeg i donjeg dijela tijela od mikata: a. Tačno b. Netačno.
4. Tavaful-ifada je rukn, a tavafuz-zijara je sunnet: a. Tačno b. Netačno.
5. Vjerovjesnik je tri puta obavio hadž: a. Tačno b. Netačno.
6. Hadž se mora obaviti odmah: a. Tačno b. Netačno.
7. Mikat za stanovnike Medine je Jelemlem: a. Tačno b. Netačno.
8. Vremenski mikat za obavljanje umre je mjesec ramazan: a. Tačno b. Netačno.
9. Stanovnici Mekke u ihram ulaze od et-Tenima: a. Tačno b. Netačno.
10. Žena koja obavlja hadž oblači bijelu odjeću: a. Tačno b. Netačno.
11. Pohvalno je prije ihrama da se namiriše....., ali se neće namirisati.....
12. Ženi nije dozvoljeno da odjene skrojenu odjeću: a. Tačno b. Netačno.
13. Osobi u ihramima nije dozvoljeno da nosi pojas: a. Tačno b. Netačno.
14. Žena koja obavlja hadž ne treba da oblači..... i
15. Idtiba (otkrivanje ramena) je sunnet prilikom: a. Tavafa umre b. Tavafa dolaska c. Tavafa zijareta d. Samo prvo dvoje navedeno e. Sve navedeno.
16. Pohvalno je da sa'j bude žustar: a. Tačno b. Netačno.
17. Sa'j završava....., a počinje.....
18. Hadžije sa Arefata odlaze prije akšama: a. Tačno b. Netačno.

19. Stajanje na Arefatu je jedan od vadžiba hadža: a. Tačno b. Netačno.
20. Hadžski obredi počinju od..... dana i završavaju se
završetkom..... dana: a. Tačno b. Netačno.
21. Nije propisano da se penje na brdo na Arefatu: a. Tačno b. Netačno.
22. Klanje hedja je obavezno onom ko obavlja temettu i kiran, a onome ko
obavlja ifadu je sunnet: a. Tačno b. Netačno.
23. Telbija se prekida bacanjem džemreta na Akabi, na dan Bajrama: a. Tačno
b. Netačno.
24. Ispravno je bacanje ako hadžija pogodi korito, makar ne pogodio stub: a.
Tačno b. Netačno.
25. Desetog dana se bacaju tri džemreta: a. Tačno b. Netačno.
26. Bacanje džemreta počinje u danima teškira nakon što sunce skrene sa
zenita: a. Tačno b. Netačno.
27. Nakon bacanje džemreta Akabe, propisano je učiti dovu: a. Tačno b.
Netačno.
28. Ko odgodi tavaful-ifadu do odlaska iz Mekke, njome može nadomjestiti
tavaful-veda, a tavaful-ifada je kao i tavaf umre, osim
u..... i
29. Ko obavlja kiran i ifrad obavezan mu je sa'j....., a onome
ko obavlja temettu obavezan je sa'j.....
30. Navedi propis za sljedeće:

Pitanje	Pripis
Hadž djeteta?	
Hadž žene bez mahrema?	
Hadž onog ko ima dug?	

Petnaesta lekcija

Ahlak (moralne osobine) svakog muslimana

Svaki musliman treba se okтити propisanim ahlakom u koji se ubraja: iskrenost, emanet, čednost, stid, hrabrost, plemenitost, odanost, izbjegavanje svega zabranjenog, бити dobar komšija, pomagati potrebnima shodno vlastitim mogućnostima, i druge moralne osobine na koje su ukazali Kur'an i sunnet.

Važne napomene

- (**iskrenost**): Znači da njegove riječi, djela i uvjerenja budu iskrena prema Allahu, te da bude iskren u odnosu sa ljudima. Suprotno od ovoga je laž.
- (**emanet**): To je velika obaveza koju je preuzeo čovjek. Suprotno od emaneta je izdajstvo i iznevjeravanje.
- (**čednost**): To znači da se klони harama.
- (**stid**): To je moralna osobina koja čovjeka nagoni da se klони niskog morala, a da se ponaša u skladu sa visokim moralnim načelima.
- (**biti dobar komšija**): U ovo se ubraja i da obara pogled i da ne viri u ono što komšije ne žele da vidi.
- (**pomagati potrebnima**): Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, je rekao: „Ko od vjernika otkloni neku dunjalučku nedaću, Allah će od njega otkloniti jednu od nedaća Sudnjeg dana. A ko olakša onome kome je teško, Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na ahiretu; i ko pokrije (mahane) muslimana Allah će ga pokriti na dunjaluku i na ahiretu. A Allah će pomoći Svog roba, sve dok on pomaže svog brata.“ (Muslim)

Šesnaesta lekcija

Okiti se islamskim adabima (bontonom)

Musliman treba da se okiti islamskim adabima, kao što su: selam, radost pri susretu, jesti i piti desnom rukom, započinjati jelo s bismillom – završiti zahvalom Allahu, reći elhamudlillah nakon kihanja i onome koji kihne i kaže elhamdulillah odgovoriti propisanim riječima, obići bolesnika, ispratiti dženazu, klanjati dženazu-namaz i prisustvovati ukupu, pridržavati se islamskih adaba prilikom ulaska u džamiju i izlaska iz nje, prilikom odlaska na put, u odnosu sa roditeljima, rodbinom, komšijama, starijim, djecom; čestitati na dobitku djeteta, doviti za bereket onom ko je sklopio brak, izraziti saučešće onome kome je neko umro. Pridržavati se i drugih islamskih adaba prilikom odijevanja i razodijevanja, obuvanja i izuvanja.

Važne napomene

- „Selam“ – Nazivanje selama, a najpotpunije je riječima Es-selamu 'alejkum ve rahmetullahi ve berekatuh. Nazivati selam i onome koga znaš i koga ne znaš, kao i da se odgovori na selam.
- „Jesti i piti desnom rukom“ – to je obavezno, a pohvalno je da se jede sa tri prsta i da njima prima i dodaje jelo.
- „Započeti jelo bismillom“ – tj. da kaže *Bismillah*.
- „Nakon jela zahvaliti“ – dovama koje su prenesene, poput: „Elhamudlillahillezi at'ameni haza ve rezakanihi min gajri havlin minni ve la kuvvetin.“
- Propisano je da jede ispred sebe i da ne kudi hranu.

- „Zahvaliti nakon kihanja“ – reći *elhamdulillah*.
- „Onome ko kihne i kaže *elhamdulillah* odgovoriti na propisan način“ – tj. da kaže *jerhamukallah*, a potom će ovaj koji je kihnuo reći: *jehdikumallahu ve juslihu balekum*.
- „Običi bolesnika“ – tj. da ga obiđe i da ga posjeti više puta u odgovarajuće vrijeme, ali da ne ostane dugo i da mu ne gasi nadu u Allahovu milost.
- „Isprati i klanja dženzu i prisustvuje ukopu“ – ovo je samo za muškarce, ne i za žene.
- „Pridržavanje adaba ulaska i izlaska iz džamije i kuće“ – u džamiju se ulazi desnom nogom, izgovarajući: *Bismillahi ves salatu ves selamu, Allahummeftah li ebvabe rahmetik*; a izaći lijevom, izgovarajući: *bismillahi ves salatu ves selamu, Allahumme inni eseluke min fadlik*. U kuću ulaziti i iz nje izlaziti desnom nogom. Prilikom izlaska reći: *bismillahi tevekkeltu alallahi ve la havle ve la kuvvete illa billah, Allahumme inni euzu bike en edalle ev udille ev ezalle ev uzille ev azlime ev uzleme ev edžhele ev judžhele aleje*. A, prilikom ulaska reći: *Allahumme inni eseluke hajrel mevlidži ve hajrel mahredži, bismillahi veledžna ve bismillahi haredžna ve alallahi rabbina tevekkelna*; potom će poselamiti svoje ukućane.
- „Doviti za bereket za onog ko je sklopio brak“ – tj. da kaže: *barekallahu lekuma ve bareke alejkuma ve džemea bejnekuma fi hajr*.
- „Izrazi saučešće onome kome je neko umro“ – ovo je u granicama tri dana, ne više.

Sedamnaesta lekcija

Upozorenje na širk i druge grijeha

Od tih grijeha je sedam upropaštavajućih: širk Allahu, sihr, ubistvo onog kojeg je Allah zabranio osim s pravom, kamata, uzurpiranje imetka siročeta, bježanje s bojnog polja, potvaranje čednih, nedužnih vjernica.

Zatim od grijeha na koje valja upoziriti su: neposlušnost roditeljima, prekidanje rodbinske veze, lažno svjedočenje, lažno zaklinjanje, uznemiravanje komšije, nepravda prema ljudima u pogledu života, imetka i časti, i konzumiranje opojnih sredstava, kockanje, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi. A, treba se kloniti i svega ostaloga što su zabranili Allah i Njegov Poslanik.

Važni komentari

- „Širk Allahu“ – Širk Allahu obuhvata i mali i veliki širk.
- „Sihr“ – ko ga radi ili je s time zadovoljan, nevjernik je. Sihirbazima je zabranjeno odlaziti, zabranjeno je posjećivanje njihovih stranica na internetu i praćenje njihovih kanala, čitanje novina i časopisa u kojima se nalaze horoskopi. Nije dozvoljeno sihr otklanjati sihrom, nego šerijatskom rukjom, dovama i dopuštenim lijekovima, poput hidžame.
- „Ubistvo onog kojeg je Allah zabranio“ – svejedno je li musliman ili nemusliman koji je zaštićen (mu'ahid, zimija, muste'men).

- „**Osim s pravom**“ – a to je troje: „Ubiti onoga koji je bespravno ubio, bludnika koji je konzumirao brak i onoga koji je ostavio islam i napustio zajednicu.“
- „**Jetim**“ – je onaj kome je umro otac, a on još nije punoljetan.
- „**Bježanje s bojnog polja**“ – odnosi se na vojske koje se bore na Allahovom putu.
- „**Potvaranje čednih**“ – misli se općenito na žene, a ne specifično na udate žene.
- „**Lažno zaklinjanje**“ – a isti je propis i zaklinjanja nečim mimo Allaha, kao što je zaklinjanje Vjerovjesnikom, čašću, životom, kaburom itd.
- „**Kockanje**“ – je svaka igra koja se temelji na gubitku i dobitku, poput lutrije i slično.
- „**Ogovaranje**“ – ovo je Vjerovjesnik definirao riječima: „da spominješ brata (tj. muslimana) po onome što on ne voli.“
- „**Prenošenje tuđih riječi**“ – to je prenošenje onoga što ljudi pričaju (s lošim namjerama, prim. prev).

Propis natjecanja i igara

**Dozvoljeno bez
naknade, zabranjeno s
naknadom**
Sve osim navedenog
kao zabranjeno

**Apsolutno
zabranjene**
Šah, tavla i slične
igre.

**Dozvoljeno uz
nagradu i bez**
Natjecanje konja ili
deva, natjecanje u
streljaštvu. Hadis:
„Nema natjecanja
osim deva ili konja ili u
streljaštvu.“

Osamnaesta lekcija

Opremanje mejjita, dženaza-namaz i ukop

Detaljno pojašnjenje kako slijedi:

Prvo: Propisano je da se osoba na samrti podstiče da izgovara *la ilahe illallah*, jer je Vjerovjesnik, *sallallahu aeljhi ve sellem*, rekao: „Podstičite svoje umiruće, da izgovaraju *la ilahe illallah*.“ – Pod umirućima se misli na osobe koje su na samrti, a to su oni koji pokazuju znakove skorog umiranja.

Drugo: Kada se utvrdi smrt, zatvoriti oči mejjita i zavezati rupcem preko i ispod brade, preko lica i tjemena (da bi usta umrlog ostala zatvorena, prim. prev.), jer je preneseno da je to sunnet.

Treće: Obaveza je ogasuliti umrlog muslimana. No, šehid koji je poginuo u bitki, niti se gasuli niti mu se klanja dženaza i ukopava se u odjeći u kojoj je poginuo, jer Vjerovjesnik, *sallallahu lejhi ve sellem*, poginule na Uhudu nije gasulio niti im je klanjao dženazu.

Četvrto: Kako se gasuli mejjit: pokrije se njegov avret, potom se malo podigne i blago se pritisne na njegov stomak. Nakon toga onaj koji ga gasuli zamotat će svoje ruke krpom ili nečim sličnim i oprati spolovilo umrlog i očistiti što izađe iz njega. Zatim će ga abdestiti kao za namaz, potom će mu oprati glavu i bradu vodom i lotosom ili nečim sličnim. Potom će ogasuliti njegovu desnu stranu, pa lijevu. Potom će ga na isti način oprati drugi i treći put, i proći rukom preko njegovog stomaka, pa ako šta izađe, potrebno je očistiti, pamukom ili nečim sličnim začepiti otvor. Ako to ne pomaže, onda glinom ili savremenim medicinskim sredstvima, kao što su ljepljive trake i slično. I, ponovo će ga abdestiti. Ukoliko se ne mogne očistiti s tri pranja, oprat će ga pet ili sedam puta. Nakon toga će ga posušiti komadom odjeće. Namirisat će ga ispod pazuha i vanjskih dijelova bedra, i dijelova na kojima se čini sedžda. A ako bi ga cijelog namirisao, lijepo bi postupio. Njegove ćefine će namirisati buhurom (tamjanom).

Potkratit će mu brkove i nokte, ako bude potrebno, a ako to i ne učini, nema smetnje. Neće ga češljati niti mu uklanjati dlake sa stidnog mjesta niti ga cirkumcizirati, jer nema dokaza za to.

Umrloj ženi kosa će se svezati u tri pletenice i spustiti otpozadi.

Peto: Umotavanje mejjita u ćefine: najbolje je da se muškarci umotavaju u tri bijela ćefina od kojih ni jedan nije košulja niti turban (čalma), kao što je praktcirao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, i da se u ćefine mejjit umota. No, nema smetnje da se kao ćefini koriste košulja, izar (ogrtač donjeg dijela tijela) ili pokrivač. A, žena se umotava u pet komada ćefina: ogrtač gornjeg dijela tijela, ogrtač donjeg dijela tijela, pokrivalo glave i dva komada u koja će se umotati.

Dječak se ukopava u jednom ćefinu, a djevojčica u košulji i dva ogrtača.

Za oba spola obavezna je makar jedna odjeća kojom će se pokriti cijelo tijelo mejjita. Ako je osoba umrla u ihramima, okupat će se vodom i lotosom i umotati u odjeću ihrama, a može i u drugu, ali se njegova glava i lice neće prekrivati niti će ga mirisati mirisom, jer će na Sudnjem danu biti proživljen učeći telbiju, kako je navedeno u vjerodostojnom hadisu od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ako je umrla žena u obredima hadža, umotat će na uobičajeni način za žene, s tim da se neće mirisati i neće joj se prekriti lice nikabom niti ruke rukavicama, nego će se njeno lice i ruke prekriti ćefinima, kao što smo objasnili opisavši način umotavanja umrle žene u ćefine.

Šesto: Najpreči da ogasuli umrog muškarac i da mu imami dženazu i ukopa ga je onaj koga je za to ovlastio, potom otac, pa djed, pa redom ko mu je najbliži rođak s očeve strane. A umrlu ženu najpreče je da ogasuli onaj koga je ovlastila, potom njena majka, pa nana, pa najbliže rođakinje.

Supružnicima je dozvoljeno da jedni druge ogasule, jer je Ebu Bekra es-Siddika ogasulila njegova supruga, a Alija je ogasulio svoju suprugu Fatimu.

Sedmo: Kako se klanja dženaza-namaz: Dženaza-namaz klanja se sa četiri tekbara. Nakon prvog prouči se Fatiha, a ako se uz nju prouči kraća sura ili ajet, lijepo je, jer se to navodi u vjerodostojnom hadisu od Ibn Abbasa, *radijallahu anhu*; nakon drugog će proučiti salavat kao na tešehhodu; nakon trećeg će proučiti dovu: „**Allahummagfir li hajjina ve mejjitina ve šahidina ve gaibina ve sagirina ve kebirina ve zekerina ve unsana. Allahumme men ahjejtehu minna fe ahjihi alel islami ve men teveffejtehu mina fe teveffehu alel imani. Allahummagfir lehu verhamhu ve afihi va'fu anhu ve ekrim nuzule ve vessi' mudhalehu vagsilhu bi mai ves seldži vel beredi ve nekkihi minel hatajaj kema junekkas sebul ebjedu mined denesi. Ve ebdilhu daren hajren mindarihi ve ehlen hajren min ehlihi, ve edhilhul džennete ve eizhu min azabil kabri ve azabi-n-nari vefsah lehu fi kabrihi ve nevvir lehu fihi. Allahumme la tuhrimna edžrehu ve la tudillena ba'dehu.**“ Potom će donijeti četvrti tekbir nakon kojeg će predati selam samo na desnu stranu.

Mustehab je pri svakom tekbiru podići ruke. Ako je umrla žena, reći će „igfir leha...“ (koristi će ženski rod umjesto muškog učeći dovu, prim. prev.) Ako je dženaza za dvojicu koristi će dvojину, ako je više od toga koristi će množinu. Ako je umrla osoba dijete, umjesto dove za oprost, reći će se: „**Allahummedž'alhu feretan ve zuhren li validejhi ve šefi'an mudžaben, Allahumme sekkil bihi mevazinehuma ve a'zim bihi udžurehuma ve elhikhu bi salih selefil mu'minin vedž'alhu fi kefaleti Ibrahime alejhi-s-salatu ve-s-selam, ve kihi bi rahmetike azabel džehim.**“

Sunnet je da imam stoji nasuprot glave muškog mejjita, i nasuprot sredine umrle žene. Ako je dženaza muškarca i žene, muškarac treba da bude do imama, a umrla žena do kible, ako s njima ima i djece, postaviti će se dječak, pa žena, pa djevojčica. Glava dječaka treba biti naspram glave muškarca, sredina ženinoga tijela naspram glave muškarca, a glava djevojčice naspram glave žene. Također, sredina tijela djevojčice treba biti naspram glave muškarca.

Svi klanjači trebaju biti iza imama, a onaj ko nema mjesta, stat će s imamove desne strane.

Osmo: Način ukopavanja mejjita: Propisano je da dubina kabura bude do sredine tijela muškarca i da se na strani kible iskopa udubina zvana lahd, a mejjit će se u nju položiti na svoju desnu stranu. Čvorovi ćefina će se razvezati i neće se skidati nego će se ostaviti. Lice se neće otkrivati ni u muškarca ni u žene. Potom će se ograditi ćerpićima i zamalteriti glinom da bi ga zaštitilo od zemlje. Ako nema toga materijala, onda drugim što je dostupno, poput ploča ili kamenja ili drveta, ili drugog što ga može zaštititi od zemlje. zatim će se zatrpati zemljom, a pri tome je lijepo da se kaže: „*bismillahi ve 'ala milleti resulillah*“. Kabur će biti uzdignut jedan pedalj i staviti će se kamenje, ako je moguće, i poprskati će se vodom. Propisano je onima koji prisustvuju dženazi da stanu kod kabura i upute dovu za mejjita, jer je Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, nakon što bi završio ukop umrlog, stao nad njegovim kaburom i rekao: „Tražite oprost za vašeg brata i molite da ga učvrsti, jer on se sada ispituje.“

Deveto: propisano je da onaj koji nije klanjao dženazu prije ukopa, klanja nakon ukopa, jer je Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, tako postupio. S tim da to mora biti u granici jednog mjeseca ili manje, a ako prođe više od toga, nije propisano da klanja dženazu već ukopanoj osobi, jer nije zabilježeno da je Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, klanjao dženazu umrlome nakon mjesec dana od njegovog ukopa.

Deseto: Nije dozvoljeno da porodica umrlog sprema hranu za ljude, jer Džerir ibn Abdullah el-Bedželi, *radijallahu anhu*, je rekao: „Okupljanje kod porodice umrlog i da porodica umrlog sprema hranu ubrajali smo u naricanje.“ – Nema smetnje da sprema hranu za sebe i svoje goste, ali je propisano da rođaci i komšije sprema hranu za porodicu umrlog, jer je Vjerovjesnik, *salallahu alejhi ve sellem*, nakon što je obaviješten da je u Šamu poginuo Džafer ibn Ebi Talib, *radijallahu anhu*, naredio svojoj porodici da naprave hranu za Džaferovu porodicu i rekao je: „Oni su zaokupljeni onim što ih je snašlo.“ Također, nema smetnje da porodica umrlog pozove komšije i rođake da s njima jedu hranu koja im je donesena. Za sve ovo, koliko nam je poznato, u šerijatu nije precizno određen rok do kad traje.

Jedanaesto: Ženi nije dozvoljeno da za umrlim pokazuje znakove žalosti duže od tri dana, osim za mužem, za kojim će pokazivati žalost četiri mjeseca i deset dana, osim ako je trudna, pa će u tom slučaju pokazivati znakove žalosti dok ne rodi, jer o tome postoji vjerodostojna predaja od Vjerovjesnika, *sallallahu alejhi ve sellem*.

Muškarcu nije dozvoljeno da pokazuje znake žalosti ni za kim, bili mu rod ili ne.

Dvanaesto: Propisano je muškarcima da povremeno posjećuju kabure da bi na njima doveli za umrle i donosili rahmet na njih, i jer ih to podsjeća na smrt i ono što dolazi poslije nje, jer je Vjerovjesnik, *sallallahu alejhi ve sellem*, rekao: „Posjećujte kabure: to vas, zaista, podsjeća na ahiret.“ I Podučavao je ashabe da, kad posjete kabur, kažu: „Es-Selamu 'alejkum ehled-dijari minel mu'mine vel muslimine ve inna in ša Allahu bikum lahikun. Nes'elullahe lena ve lekumul afije; jerhamullahul mustakdimine mina vel musta'hirin.“

A za žene nije propisano da posjećuju kabure, jer je Poslanik, *sallallahu 'alejhi ve sellem*, rekao: „Allah je prokleo one (žene) koje mnogo posjećuju kabure.“ To stoga što postoji bojazan da bi to kod žena uzrokovalo smutnju ili da ne bi mogle podnijeti bol.

I ženama nije dozvoljeno da prate dženazu do groblja, jer im je to zabranio Poslanik. Dženaza-namaz, u džamiji ili na otvorenom, propisana je i muškarcima i ženama.

Ovo je zadnje na ovu temu.

Neka su blagoslov i mir na našeg Vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu časnu porodicu i sve njegove ashabe.

Vrste posjete kabura

Posjeta koja je širk
Da na kaburu dovi i moli od umrlog.

Novotarska posjeta
Da nijeti upućivanje dove Allahu kod kabura.

Šerijatska posjeta
Da nijeti tom posjetom da se podsjeti na ahiret, da ne poduzima posebno putovanje radi toga, da za umrle dovi ono što je propisano, a ne suprotno šerijatu.

Pitanja

1. U ahlak muslimana ubraja se pridržavanje šerijatskih normi i adaba:
a. Tačno b. Netačno.
2. Vjera mi nalaže da sedružim sa lošim društvom, a ne sa dobrim:
a. Tačno b. Netačno.
3. Islam nas uči da se lijepo ophodimo prema slugama, radnicima i drugima:
a. Tačno b. Netačno.
4. Trebam se družiti sa onim koji svojom rukom i jezikom uznemirava druge:
a. Tačno b. Netačno.
5. Onome ko me vrijeđa trebam vratiti istom mjerom i uživati vrijeđajući ga:
a. Tačno b. Netačno.
6. Islam me uči da pomažem potrebnima i nemoćnima: a. Tačno b. Netačno.
7. Pravo muslimana kod drugog muslimana je da ga ovaj posjeti kad bude bolestan i da dovi za njega da ozdravi. a. Tačno b. Netačno.
8. Od osobina vjernika je da traga za tajnama komšija: a. Tačno b. Netačno.
9. Allahu su najdraži oni ljudi koji su najkorisniji drugim ljudima:
a. Tačno b. Netačno.
10. Dova prilikom izlaska iz kuće je: *Bismillahi veledžna ve bismillahi haredžna ve ala rabbina tevekkelnā*: a. Tačno b. Netačno.

11. Ko mi, nakon što kihnem i zahvalim Allahu, kaže *jerhamukklellah*, reći ću mu: *jehdikumallahu ve juslihu balekum*: a. Tačno b. Netačno.
12. Učenje zikrova čuva muslimana i približavaju ga Allahu: a. Tačno b. Netačno.
13. Šta je znak da voliš svoga brata muslimana:
.....
14. Zavist prema bratu muslimanu je znak manjkavog imana:
a. Tačno b. Netačno.
15. Koji su uzroci stjecanja ljubavi:
.....
16. Od opojnih sredstava je zabranjeno samo ono što se naziva vinom:
a. Tačno b. Netačno.
17. Pokuđeno je puhati u hranu i piće: a. Tačno b. Netačno.
18. Pohvalno je polizati prste nakon jela, a prije pranja: a. Tačno b. Netačno.
19. Potrebno je biti umjeren u hrani, odjevanju i ukrašavanju:
a. Tačno b. Netačno.
20. Najpreči da ogasuli mejjita je..... zatim.....
zatim..... zatim.....
21. Vraćanje duga umrle osobe je: a. Obaveza b. Sunnet c. Dozvoljeno.
22. Propis ukopavanja mejjita je: a. Sunnet b. Vadžib c. Fard kifaje.
23. Podsticanje osobe na samrti da izgovori *la ilahe illalla*, je: a. Vadžib b. Sunnet c. Zabranjeno.

24. Propis prisustvovanja gasuljenju mejjita osobe koja pri tome ne pomaže:
a. Zabranjeno b. Dozvoljeno d. Mekruh.
25. Čvorovi na ćefinima se razvežu kad se mejjit stavi u kabur:
a. Tačno b. Netačno.
26. Supružnici ne mogu gasuliti jedan drugoga, jer je bračni ugovor prekinut smrću: a. Tačno b. Netačno.
27. Čovjek i žena mogu ogasuliti onoga ko je
.....
28. Ko je propustio klanjati dženazu mejjitu prije ukopa, klanjat će..... u
periodu do.....
29. Plakanje za umrlim je dozvoljeno u svakom slučaju: a. Tačno b. Netačno.
30. Mejjit se u lahd polaže okrenut prema kibli: a. Tačno b. Netačno.

Sadržaj

Komentar Uvoda.....	2
Komentar prve lekcije: Fatiha i kratke sure	4
Izbor iz tefsira	6
Pitanja iz Uvoda i tefsira	31
Komentar druge lekcije: Ruknovi islama	42
Komentar treće lekcije: Ruknovi imana	50
Komentar četvrte lekcije: Vrste tevhida i vrste širka	55
Komentar pete lekcije: Ihsan.....	60
Pitanja o tevhidu.....	61
Komentar šeste lekcije: Šartovi namaza.....	65
Komentar sedme lekcije: Ruknovi namaza	70
Komentar osme lekcije: Vadžibi namaza.....	72
Komentar devete lekcije: Objašnjenej tešehhuda	73
Komentar desete lekcije	74
Propisi sehvi sedžde	78
Slikovni prikaz namaza	79
Tabelarni prikaz namaza i njihovih propisa	89
Pitanja o namazu	82
Komentar dvanaeste lekcije: Šartovi abdesta	96

Komentar trinaeste lekcije: Farzovi abdesta	99
Komentar četrnaeste lekcije: Šta kvari abdest.....	100
Slikovni prikaz abdesta	102
Dodatak o taharetu	105
Pitanja o taharetu	109
Dodatak o zekatu.....	112
Pitanja o zekatu	117
Dodatak o postu	121
Pitanja o postu.....	129
Dodatak o hadžu i umri	132
Pitanja o hadžu	140
Komentar petnaeste lekcije: Pridržavati se islamskih adaba	142
Komentar šesnaeste lekcije:Okriti se islamskim ahlakom.....	143
Komentar sedamnaeste lekcije: Upozorenje na širk i druge grijehe.....	145
Komentar osamnaeste lekcije: Opremanje mejjita.....	147
Pitanja o adabima i dženazi	153

Literatura

- [1]. «القرآن الكريم»، برواية حفص عن عاصم.
- [2]. «الجامع المُسند الصَّحيح المُختصر من أمور رسول الله ﷺ وسُنَّته وأَيَّامه»، للإمام أبي عبد الله محمد بن إسماعيل البخاريّ الجعفيّ \$ (ت 256هـ).
- [3]. «الجامع المُسند الصَّحيح»، للإمام أبي الحسين مسلم بن الحجاج النيسابوي \$ (ت 261 هـ).
- [4]. «الشَّرح المُمتع على زاد المُستقنع»، للشَّيخ محمد بن صالح العثيمين \$ (ت 1421هـ).
- [5]. «القول المفيد على كتاب التَّوحيد»، للشَّيخ محمد بن صالح العثيمين \$ (ت 1421هـ).
- [6]. «تيسير الكريم الرَّحمن في تفسير كلام المَنان»، للشَّيخ عبد الرَّحمن بن ناصر السَّعديّ \$ (ت 1376هـ).

KNJIGA JE VAKUF I NIJE JE DOZVOLJENO PRODAVATI

وقف لله تعالى لا يجوز بيعه

sarhannet

attasselalelmi1

haythemserhan

haythem_serhan

Saarhan

www.sarhaan.net

Hejsem Serhan

KORISNI SAŽETAK ŽIVOTOPIISA

POSLANIKA MUHAMMEDA ﷺ

I NJEGOVIH VRLINA

الترجمة الى اللغة البوسنية

المختصر المفيد لسيرة النبي المصطفى و شمائله

Korisni sažetak
životopisa Poslanika
Muhammeda ﷺ i
njegovih vrlina.

هيثم بن محمد سرحان

Autor:

šejh Hejsem ibn Muhammed Serhān

Bivši predavač u Institutu El-Harem u Poslanikovoј džamiji

Voditelj web-stranice:

www.alsarhaan.com

غفر الله له ولوالديه ولمن أعانه على إخراج هذا الكتاب

Da Allah oprosti njemu, njegovim roditeljima i svima koji su pomogli u
izdavanju ove knjige

Prijevod na bosanski jezik:

Adnan Fetić

Prvo izdanje na bosanskom jeziku.

Sva prava zadržava autor, a ko želi prevesti ili štampati ovu knjigu da bi je dijelio besplatno neka se obrati autoru na e-mail:

islamtorrent@gmail.com

Uvod

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga Allah u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha Jedinog, koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed ﷺ (sallallahu 'alejhi ve sellem) Njegov rob i poslanik. **"O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!"** (Alu-'Imran, 102). **"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire."** (En-Nisa, 1). **"O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i govorite samo istinu. On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam oprostiti! A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će veliki uspjeh."** (El-Ahzab, 70-71). A zatim:

Ovo je kratki prikaz onoga što je nužno da poznaje svako ko ima imalo želje da upozna svog Poslanika ﷺ, njegov životopis i njegovu uputu. Imam Ibnul-Kajjim, rahimehullah, je rekao: "Ako je sreća i uspjeh roba na oba svijeta vezana za uputu Poslanika ﷺ, onda je obaveza svakom, ko želi sebi dobro, da se spasi i bude sretan, da spozna od njegove upute, njegovog životopisa, svega onog što se tiče njega ﷺ čime se više ne bi ubrajao u neznalice po pitanju njega. Nego time se ubrojati u red njegovih sljedbenika, pristalica, i biva na njegovoj strani. Ljudi su u ovom ili oni koji su nedovoljno posvećeni, oni koji su i više nego dovoljno posvećeni, ili oni kojima je ovo dobro uskraćeno. Sve dobro je u ruci Allahovoj i On ga daje kome On hoće. A Allahova je dobrota neizmjerena!"

Molim Allaha Uzvišenog da podari i vama i meni ljubav prema Poslaniku ﷺ, pokornost u onome što je naredio i izbjegavanje onoga što je zabranio i na što je upozorio. Allahu, podari svoj salavat Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj, Ti si, uistinu, Hvaljeni i Slavljeni. Allahu, podari bereket Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj, Ti si, uistinu, Hvaljeni i Slavljeni. Svaka hvala neka je Allahu, Gospodaru svjetova.

Prvi dio:
Njegove vrline
i uputa . ﷺ

Njegove vrline ﷺ

On ﷺ je Muhammed ibn (sin) Abdullah ibn Abdil–Mutallib (ime mu je Šejbe) ibn Hašim (ime mu je 'Amr) ibn Abdu Menaf ibn Kusajj ibn Kilab ibn Murre ibn Ka'b ibn Lu'ej ibn Galib ibn Fihri ibn Malik ibn En-Nadr ibn Kinane ibn Huzejme ibn Mudrike ibn Ilijaš ibn Mudar ibn Nizar ibn Me'ad ibn 'Adnan. 'Adnan je iz potomstva Isma'ila (kojeg je Ibrahim alejhis-Selam trebao žrtvovati, pa ga Allah iskupio ovnom) ibn Ibrahim El-Halila ﷺ. On ﷺ je od svih ljudi najboljeg porijekla, kao što je spomenuto u hadisu, da Herakle, vladar Bizantije, je rekao Ebu Sufjanu, radijallahu 'anhu "Pitao sam te za njegovo porijeklo i ti si spomenuo da je on među vama uglednog porijekla. To je slučaj svih Poslanika, oni se pojavljuju u najuglednijoj porodici svoga naroda." (Buhari idr.)	Njegovo porijeklo ﷺ	
Poslanik ﷺ je rekao: "Doista, Allah je odabrao Kinane od Isma'ilovih potomaka, a odabrao Kurejš od Kinane, odabrao je Hašima od Kurejša, a mene je odabrao od Hašimove porodice." (Muslim).	Nj. ﷺ odabranost	
Sva njegova imena su ujedno i njegova svojstva i epiteti, ne obična imena radi imenovanja i poznavanja ličnog imena, nego imena koja su izvedena iz njegovih atributa i osobina koja ukazuju na njegovu potpunost, karaktera i morala i predstavljaju pohvalu njemu. Neka od njih su:	Njegova imena ﷺ	
Ovo je njegovo ﷺ najpoznatije ime. Ovim imenom je jasno spomenut u Tevratu. A Muhammed znači: onaj koji je mnogo hvaljen jer ima puno osobina zbog kojih je hvaljen.		
Ahmed, to jest: Najveći zahvaljivač Allahu od svih stvorenja, a njega hvale stanovnici nebesa i Zemlje, i stanovnici Dunjaluka i Ahireta, zbog mnoštva osobina koje su hvale dostojne. Ovim imenom ga je nazvao 'Isa'a alejhis-Selam.		
El-Mutevekkil (onaj koji se uzda u Allaha). Ovim imenom je nazvan jer se on prilikom uspostavljanja vjere oslonio na Allaha kao niko drugi.		

El-Mahi (Brisač) je onaj kojim Allah briše nevjerstvo. Nijednim stvorenjem nije izbrisano toliko kufra kao što je to učinjeno s Vjerovjesnikom ﷺ.	El-Mahi
El-Hašir (Sabirač), on je taj kod čijih će se nogu sabirati ljudi, pa on kao da je poslan da okupi ljude.	El-Hašir
El-'Akib (Posljednji), onaj koji je došao poslije svih vjerovjesnika. Poslije njega nema vjerovjesnika, jer El-'Akib je zadnji i on je poput pečata.	El-'Akib
El-Mukaffi , njegovo značenje je “onaj koji je poslan za tragovima onih koji su bili ispred njega”. Allah ga je poslao za tragovima prethodnih poslanika.	El-Mukaffi
Nebijjut-tevbeti (Vjerovjesnik pokajanja), on je onaj kojim je Allah otvorio vrata pokajanja za stanovnike zemlje. Allah im je oprostio oprostom kakav se nije desio na Zemlji prije njega. On je najviše tražio oprosta i kajao se više od svih drugih ljudi.	Nebijjut-tevbeti
Nebijjul-melhameti (Vjerovjesnik krvavog boja), on je poslan i naređena mu je borba protiv Allahovih neprijatelja. Nijedan poslanik i njegov ummet nisu se borili kao što se borio Allahov Poslanik ﷺ i njegov ummet. Prije njega nije bilo tako velikih bitki kao bitke koje su bile od njegovog vremena.	Nebijjul-melhameti
Nebijjur-rahmeti (Vjerovjesnik milosti). On je taj kojeg je Allah poslao kao milost svjetovima. Njime se smilovao svim stanovnicima zemlje: vjernicima i nevjernicima. Vjernici su dobili najveći dio milosti, a nevjernici, odnosno, pripadnici Knjige su bezbjedno živjeli u njegovoj zaštiti.	Nebijjur-rahmeti
El-Fatih , on je taj pomoću kojeg je Allah otvorio i proširio vrata Upute, nakon što su bila zatvorena. Njime je otvorio slijepe oči, gluhe uši i učahurena srca. Allah je njime oslobodio nevjerničke zemlje, otvorio je džennetske kapije, puteve korisnog znanja i dobrih djela.	El-Fatih

Njegova صَلَاتُهُ وَتَسْلِيمُهُ imena

El-Emin (Povjerljivi) i on je najzaslužniji da nosi ovo ime. On je Allahov povjerenik za Njegovu Objavu i Njegovu vjeru. On je povjerenik onih na Nebu i povjerenik onih na Zemlji, zato su ga i prije poslanstva, kurejševički mušrici prozvali El-Emin.	El-Emin	Njegova أَسْمَاءُ imena
El-Bešir (donosilac radosne vijesti), onoga ko mu bude pokoran, on obveseljava nagradom, a onoga ko mu bude nepokoran, opominje kaznom.	El-Bešir	
Poslanik ﷺ je rekao: “Ja ću na Sudnjem danu biti prvak Ademova potomstva, i to nije isticanje.” (Tirmizi, Ahmed).	Prvak Adem- ova potom- stva	
Es-Siradžul-munir (Bliješteća svjetiljka), on osvjetljava bez sagorjevanja, za razliku od bukteće svjetiljke (el-vehhadž) u kojoj ima vid uništenja i gorenja.	Es- Siradžul -munir	Opći opis Poslanika أَخْلَاقُهُ أَخْلَاقُهُ
I on je ﷺ 'Abdullah, što znači Allahov rob, čije robovanje Allahu je najvećim i najposebnijim stepenom robovanja. On je ﷺ upotpunio sve stepene 'ubudijijeta (robovanja) Allahu.		
Najkompletniji opis je onaj kojim je ﷺ sam sebe opisao. Rekao je ﷺ: “Ja sam Muhammed, Allahov rob i Njegov poslanik. Ja ne volim da me uzdižete iznad moga položaja na koji me je postavio Allah Uzvišeni.” (Ahmed, En-Nesa’i).		
Bio je ﷺ najbolji čovjek, i izgledom i ahlakom (ćudi, moralom). Allah Uzvišeni je rekao: „I, zaista, tvoj ahlak je veličanstven” (El-Kalem, 4). 'Aiša, radijallahu 'anha je kazala: „Njegov ahlak je bio Kur'an.” (Ahmed, Ebu J'ala). Radio je po njemu, zastajao kod njegovih granica, bio je zadovoljan sa onim za što je u njemu izraženo zadovoljstvo, a srdio se radi onog prema čemu je srdžba u Kur'anu iskazana.		Opis njegovog أَخْلَاقُهُ plemenitog tijela
On je ﷺ rekao: “Uistinu, mene je Allah uzeo Sebi za halila (prisnog prijatelja), kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja.” (Muslim).	Halilullah (Allahov prisni prijatelj)	
Enes b. Malik r.a. je rekao: „Allahov Poslanik ﷺ je bio najsajnije puti, a njegov znoj kao da je biser. Kada bi hodao, jednako bi koraćao. Nisam dodirnuo brokatu (vrsta fine svile), niti svilu a da je bila mekanija od šake Allahovog Poslanika ﷺ niti sam pomirisao misk, niti amber a da je ugodniji od mirisa Allahovog Poslanika ﷺ. (Buhari i Muslim).		
		Opis njegovog أَخْلَاقُهُ fizičkog izgleda

El-Bera' b. 'Azib r.a. je rekao: “Allahov Poslanik ﷺ je bio čovjek srednjeg stasa, širokih ramena, imao je kosu koja je dosegala do resice uha. Vidio sam ga u crvenom ogrtaču i ništa ljepše od njega nikad nisam vidio.” (Buhari i Muslim).	Njegov stas	Opis njegovog ﷺ fizičkog izgleda
Kaže Ka'b ibn Malik r.a.: “Kada sam nazvao selam Allahovom Poslaniku ﷺ lice mu je sjalo od radosti... Allahov Poslanik ﷺ kada bi se obradovao, lice bi mu toliko blistalo kao da je komad Mjeseca. Nama je to bilo poznato kada je o njemu riječ.” (Buhari i Muslim). A El-Bera' je upitan: “Da li je lice Poslanika ﷺ bilo poput sablje? –Ne –rekao je on- nego poput Mjeseca.” (Buhari).	Njegovo lice	
Enes ibn Malik r.a. je rekao: “Vjerovjesnik ﷺ bio je krupnih ruku. Nikad poslije njega nisam video nekoga sličnog njemu. Kosa Vjerovjesnikova ﷺ bila je valovita, ni kovrdžava niti prava.” (Buhari i Muslim).	Njegova kosa	
Džabir ibn Semure r.a. je rekao: “Allahov poslanik ﷺ je imao široka usta, imao je malo crvenila na bjelini oka i bio je mršavih peta (peta sa malo mesa).” (Muslim).	Njegove oči	
Enes ibn Malik r.a. se prenosi da je kazao: „Vjerovjesnik ﷺ je ušao kod nas, pa je zaspao i oznojio se. Potom dođe moja majka sa bočicom i stade da sakuplja u nju znoj. Vjerovjesnik ﷺ se probudi i reče: ‘O, Ummu Sulejm, šta to činiš?’ Ona reče: ‘Ovo je tvoj znoj, pravimo od njega miris za nas, to je najugodniji miris.’” (Muslim).	Njegov znoj	
Poslanik ﷺ je imao pečat poslanstva između njegovih plečki, bio je uočljiv na njegovom tijelu, bio je poput mladeža. Džabir ibn Semure r.a. se prenosi da je rekao: “Jednom, kada se okrenuo, vidio sam pečat uz njegovu ﷺ plečku. Bio je kao golubova jaje. Ličio je njegovu tijelu.” (Buhari i Muslim).	Pečat poslanstva	

'Amr ibn El-'As r.a. je rekao: "Nije mi bilo dražeg čovjeka od Muhammeda ﷺ niti je je u mojim očima bilo izvanrednije i poštvanije ličnosti od njega. Nisam ga se mogao nagledati, koliko sam ga uvažavao i poštivao. I kada bi me neko upitao da opišem Muhammeda, ne bih bio u stanju to učiniti, zbog veličine njegove ličnosti kod mene." (Muslim). I 'Urve ibn Mes'ud Es-Sekafi je, opisujući Poslanika ﷺ Kurejšijama na dan Hudejbije: "Tako mi Allaha, nikada nisam vidio nijednog vladara, da ga njegovi drugovi poštivaju onoliko, koliko poštivaju Muhammedovi drugovi Muhammeda. Tako mi Allaha, nije ispljuvao nijednu pljuvačku, a da ona nije pala na dlan kojeg od njih i on je razmazao po svome licu i svojoj koži, a kada im je što naredio, oni su se utrkivali na njegovu zapovijed; kada je uzimao abdest, skoro da su se htjeli tući za vodu od njegovog abdesta, a kada je što govorio, spuštali su kod njega svoje glasove i iz poštovanja prema njemu nisu ga gledali oštrim pogledom." (Buhari).	Poštovanje ashaba prema Poslaniku ﷺ
'Abdullah ibn Aš-Šihir kaže: "Rekli smo: Ti si naš gospodin (sejjid: gospodar, gospodin)." A Poslanik ﷺ je odgovorio: 'Es-Sejjid (Gospodar, Gospodin) je Allah Uzvišeni.' Tad smo rekli: 'Najvrijedniji i najbolji od nas, i najveći u zaslugi.' A on je rekao: 'Kažite to ili dio toga što ste rekli, i ne dozvolite šejtanu da vas zavarava, da budete njegovi zastupnici.'" (Ebu Davud).	Njegov odnos sa Allahom
'Alija ibn Ebi Talib r.a. je rekao: "Kada bi borba bila na vrhuncu, i suprostavljene skupine se sukobile prsa u prsa, sklanjali bi se iza leđa Allahovog poslanika ﷺ, pa niko ne bi bio bliži neprijateljskim redovima od njega." (Ahmed).	Nj. hrabrost
Poslanik ﷺ je rekao: "... Tako mi Allaha, ja sam najbogobojasniji i najpobožniji među vama." (Buhari).	Nj. strah od Allah
Poslanik ﷺ je rekao: „Najbolji je među vama onaj koji je najbolji prema svojoj porodici, a ja sam od vas najbolji prema svojoj porodici.“ (Tirmizi).	Nj. dobročinstvo prema nj. porodici
Ebu Se'id r.a. je rekao: „Poslanik ﷺ je bio stidniji nego djevica u svojoj sobi. Kada bi nešto prezirao, prepoznali bismo to na njegovom licu.“ (Buhari i Muslim).	Nj. stidljivost
'A'iša r.a. je rekla: "Poslanik ﷺ nije nikada imao na izboru dvije stvari a da nije odabrao lakšu, ako ne bi bila grijeh. A ako bi se radilo o grijehu, on bi bio najdalje od njega." (Buhari i Muslim).	Nj. olakšavanje

Opis njegovog morala
وصف أخلاقه

'A'īša r.a. je rekla: „Tako mi Allaha, Poslanik ﷺ nikada se nije zbog sebe svetio, osim ako bi se oskrnavio Allahov propis, pa bi se on u tom slučaju svetio radi Allaha.“ (Buhari i Muslim).	Nikad se nije zbog sebe svetio
'A'īša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ nikada nije nalazio mahane hrani; ako mu se svidala, jeo je, a ako mu se nije svidala, ostavljao bi je.“ (Buhari i Muslim).	Nije nalazio mahane hrani
'A'īša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ je primao poklon i za njega nagrađivao (darodavca).“ (Buhari).	Primao je poklon
Poslanik ﷺ je rekao: „Doista, Muhammedov ﷺ rod ne jede sadaku (i zekat).“ (Buhari i Muslim).	Nije jeo sadaku
'Ukbe ibn 'Amir r.a. je rekao: „Neki je čovjek došao Poslaniku ﷺ u posjetu, pa kada ga je vidio, od nervoze se počeo tresti, a Poslanik mu reče: „Smiri se i olakšaj sebi! Ja nisam vladar (da se treseš pred mnom). Uistinu, ja sam samo sin žene iz plemena Kurejš koja je jela meso osušeno na suncu.“ (Ibn Madže).	Njegova poniznost i skromnost
Prenosi El-Esved b. Jezid: „Upitao sam 'Aišu r.a., kakav je bio Poslanik ﷺ u svojoj kući, sa svojom obitelji? Aiša je odgovorila: 'Bio je na usluzi svojoj obitelji (misleći time na usluživanje svojih ukućana). A kada bi god nastupilo vrijeme namaza, izašao bi na namaz (u džamiju).“ (Buhari).	Bio je na usluzi svojoj obitelji
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Zar se ne čudite kako Allah udaljava i odbija od mene vrijeđanje Kurejšija i njihovo proklinjanje? Oni grde Muzemmema (poniženog, pokudenog) i proklinju Muzemmema, a ja sam Muhammed (hvaljeni).“ (Buhari).	Zanemarivao je postupke neukih
Prenosi 'Abdullah ibn Mes'ud r.a.: „Pričao je Allahov poslanik ﷺ, a on je onaj koji istinu govori i kome se vjeruje...“ (Buhari i Muslim).	Nj. istinoljubivost
Enes ibn Malik, r.a., kaže: „Služio sam Allahovog poslanika ﷺ deset godina i nikada mi nije rekao ni: 'Uh!', nikada mi nije rekao za nešto što sam uradio: 'Zašto si to uradio?', niti za nešto što nisam uradio: 'Zašto to nisi uradio?'“ (Buhari i Muslim).	Njegov ahlak sa onim koji ga je služio

Opis njegovog ﷺ morala

Enes ibn Malik r. a. je rekao: „Dok smo sjedjeli sa Vjerovjesnikom ﷺ u džamiji, dođe neki čovjek na kamili, naredi joj da klekne i sveza je u džamiji, a onda upita prisutne: 'Ko je od vas Muhammed?' Vjerovjesnik ﷺ je sjedio naslonjen. Rekosmo: 'Ovaj bijeli čovjek, što je naslonjen.' Čovjek mu reče: 'Sine Abdul-muttaliba!' 'Odazivam ti se.' - reče Vjerovjesnik ﷺ. A čovjek kaza: 'Bit ću uporan sa pitanjima, pa se ne ljuti na mene?' 'Pitaj šta hoćeš.' - reče Vjerovjesnik ﷺ. 'Zaklinjem te tvojim Gospodarem i Gospodarem (vjerovjesnika) koji su živjeli prije tebe, je li te Allah poslao svim ljudima?' 'Allahu moj, da.' - odgovori on. 'Zaklinjem te Allahom, je li Allah naredio da klanjamo pet vakata namaza u toku dana i noći?' 'Allahu moj, da.' – reče ponovo Poslanik ﷺ. 'Zaklinjem te Allahom, je li ti Allah naredio da svake godine postimo ovaj mjesec (ramazan)?' 'Allahu moj, da.'- ponovo odgovori. 'Zaklinjem te Allahom, je li ti Allah naredio da zekat uzimaš od naših imućnih i da ga dijeliš našim siromašnim?' 'Allahu moj, da.' – potvrdi Vjerovjesnik ﷺ. Nakon toga čovjek reče: 'Ja vjerujem u sve sa čim si (od Allaha) došao. Ja sam Dimam b. Sa'lebe, iz Benu Sa'da b. Bekra, izaslanik moga naroda, koji je iza mene ostao.'“ (Buhari).	Nije se ﷺ isticao među svojim drugovima i bio je širokogrudan	Opis njegovog ﷺ morala
'A'īša r.a. je rekla: „Muhammed ﷺ je i umro a da se njegova obitelj nije najela ječmenog hljeba dva uzastopna dana.“ (Muslim).	Nj. hljeb	
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Da imam zlata koliko brdo Uhud, ne bi me radovalo da prođe treća noć, a da od toga imam i jedan dinar – osim da nešto ostavim za (izmirenje) dug(a) – a da ne postupim s njime među Allahovim robovima ovako i ovako i ovako– pokaza nam svojom rukom (tj. da udijelim).“ (Buhari i Muslim).	Njegova ﷺ skromnost na ovom svijetu	
'A'īša r.a. je rekla: „Nije bio ﷺ bestidan i nije se nedolično ponašao, nije galamio na pijacama, niti je na zlo uzvraćao zlom, već je opraštao i prelazio preko grešaka.“ (Tirmizi i Ahmed).	Nije vrijedao	
'A'īša r.a. je rekla: „...ruka Allahovog Poslanika ﷺ nikada nije dotakla ruku žene-strankinje...“ (Buhari i Muslim).	Nikada nije dotakao ruku strankinje (žene koja mu nije bila dozvoljena)	

Omer b. Hattab r. a. kaže: „Ušao sam kod Allahovog poslanika ﷺ pa ga našao na običnoj hasuri. Sjeo sam. Na sebi je ﷺ imao samo donji ogrtač. Na tijelu su mu bili tragovi hasure, grubi obod ocrtao na njegovom tijelu. Pogledao sam u njegov ormar, u njemu je bilo nešto malo ječma, otprilike jedan sa'a (jedinica za mjeru u njihovu doba, iznosila je 4 pregršti ili u kg: oko 3 kg), u uglu sobe bila je gomila mimozina lišća, tijesna i prazna soba...Vidjevši to, Omerove oči zasuziše, pa mu reče Poslanik ﷺ: **‘Šta te je rasplakalo o sine Hattabov?’** Omer odgovori: ‘O Allahov Poslaniče, kako da ne plačem, a na tvome tijelu tragovi hasure, u tvome ormaru ne vidim osim malo potrebstina, dok (perzijski) kisra i (bizantijski) car su u onome u čemu su (od uživanja), a ti si Allahov poslanik i Njegov odabranik, a ovakvo ti stanje?!’ Tada Poslanik ﷺ odgovori: **‘O sine Hattabov, zar nisi zadovoljan da nama pripadne onaj svijet (Ahiret), a njima ovaj svijet (dunjaluk)?!’** Pa je odgovorio Omer: ‘Svakako, Allahov poslaniče.’“ (Buhari i Muslim).

Kako je ﷺ živio i izgled njegove kuće

Opis njegovog ﷺ morala

Prvi test

tačno	netačno	Pitanja:
☐	☐	Sreća i uspjeh roba na oba svijeta vezani su za uputu Poslanika ﷺ.
☐	☐	Poslanici se pojavljuju u najuglednijoj porodici svoga naroda.
☐	☐	Svila i brokata (vrsta fine svile) su mekanije od šake Allahovog poslanika ﷺ
☐	☐	Najkompletniji opis je onaj kojim je ﷺ sam sebe opisao. Rekao je ﷺ: “Ja sam Muhammed, Allahov rob i Njegov poslanik.”
☐	☐	Allah je u svome Vjerovjesniku ﷺ sakupio i upotpunio sve plemenite osobine i visoki moral, i dao mu znanje i vrline u kojima je spas, uspjeh, sreća na dunjaluku i ahiretu, što nije dato nikome drugom.
☐	☐	Vjerovjesnik ﷺ je bio nepismen, nije znao ni čitati ni pisati, niti je imao učitelja od ljudi.

1. Najboljeg porijekla je: Junus ibn Metta a.s. ☐ Muhammed ibn Abdullah ﷺ ☐
2. Njegovo imena ﷺ su: njegova svojstva i epiteti ☐ , obična imena radi imenovanja i poznavanja ličnog imena ☐ , imena koja su izvedena iz njegovih atributa i osobina koja ukazuju na njegovu potpunost i predstavljaju pohvalu njemu ☐ , sve navedeno ☐ , samo 1 i 3 odgovor ☐.
3. Da je njegov ahlak bio Kur'an znači: bio je zadovoljan sa onim za što je u njemu izraženo zadovoljstvo ☐ , srdio se radi onog prema čemu je srdžba u Kur'anu iskazana ☐ , sve navedeno ☐.
4. Halilullah (Allahov prisni prijatelj) je: Ibrahim ﷺ ☐ , Muhammed ﷺ ☐ , sve navedeno ☐.
5. Allahov Poslanik ﷺ je bio najsajnije puti, tojest: svijetlo smeđe ☐ , bijele ☐ , svijetlo bijele ☐.
6. Najugodniji miris: Misk ☐ , Poslanikov ﷺ znoj ☐.
7. Poslanik ﷺ je bio: srednjeg stasa ☐ , visokog stasa ☐.
8. Pečat poslanstva Poslanik ﷺ je imao: između njegovih plećki ☐ , ličio je njegovu tijelu ☐ , bio je kao golubova jaje ☐ , sve navedeno ☐.

Od Kurejša	Isma'ila	Od porodice Hašima	Kināne	Allah je izabrao:
☐	☐	☐	☐	Kināne od potomaka...
☐	☐	☐	☐	I Kurejš od...
☐	☐	☐	☐	Porodicu Hašima od...
☐	☐	☐	☐	Njegovog Poslanika ﷺ od...

Ime najvišeg djeda	Ime djeda prije najvišeg djeda	Ime pradjeda	Ime djeda	Ime oca	Njegovo ime	Njegovo porijeklo:
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Hāšim
☐	☐	☐	☐	☐	☐	'Abdul-Muttalib
☐	☐	☐	☐	☐	☐	'Abdullah
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Muhammed
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Isma'il
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Ibrahim

Es-Sirāḏž	El-'Akib	Ahmed	Muhammed	Poveži svako ime sa njegovim značenjem:
☐	☐	☐	☐	Najveći zahvaljivač Allahu od svih stvorenja.
☐	☐	☐	☐	On osvjetljava bez sagorjevanja.
☐	☐	☐	☐	Onaj koji ima puno osobina zbog kojih je hvaljen.
☐	☐	☐	☐	Poslije njega nema vjerovjesnika i on je poput pečata.

Strah od Allaha	Izgledom i ahlakom	porodici	miris	šake	Bio je :
☐	☐	☐	☐	☐	Najbolji čovjek
☐	☐	☐	☐	☐	i najmekše
☐	☐	☐	☐	☐	i najugodniji
☐	☐	☐	☐	☐	i najbolji prema...
☐	☐	☐	☐	☐	i najvećeg

poklone	sadaku	radi sebe	hrana	radi Allaha	Bio je takav da:
☐	☐	☐	☐	☐	nije se svetio
☐	☐	☐	☐	☐	i svetio se
☐	☐	☐	☐	☐	i nije nalazio mahane
☐	☐	☐	☐	☐	i primao je i nagrađivao za
☐	☐	☐	☐	☐	i nije primao

Njegova ﷺ uputa

Bijela boja mu je ﷺ bila najdraža boja. Rekao je ﷺ: „Oblačite bijelu odjeću jer je ona najbolja, i u nju umotavajte vaše umrle.“ (Ebu Davud, Tirmizi).	Njemu ﷺ najdraža boja	Njegova ﷺ uputa u vezi sa odjećom, hranom i pićem
Ono što mu je ﷺ bilo olakšano i dostupno od odjeće, nosio je, ponekad vunenu odjeću, nekad pamučnu, a nekad lanenu. Uvijek je ﷺ kod oblačenja, počinjao sa desnom stranom. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegova odjeća	
Neki od Selefa (naših dobrih prethodnika) su rekli: „Preizirali su dvije vrste odjeće isticanja, ona koja je bila preskupa i onu koja je bila gotov bezvrijedna, pohabana (kad se time želilo isticati).“ (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad). 'Abdullah ibn Omer r.a. prenosi: „Poslanik ﷺ je rekao: ‘Ko obuče odjeću isticanja, Allah će ga ogrnuti odjećom poniženja na Sudnjem danu, potom će njime potpaliti vatru džehennemsku.’“ (Ahmed i Ebu Davud). Razlog zbog kojeg nosi ovakvu odjeću jeste umišljenost i oholost, pa ga je Allah kaznio za to. Ibn Omer r.a., također, prenosi: „Poslanik ﷺ je rekao: ‘Allah na Sudnjem danu neće gledati u onoga koji pusti da mu se odjeća, iz oholosti i umišljenosti, po zemlji vuče!’“ (Buhari i Muslim).	Držao se ﷺ sredine u odijevanju	
Nikada nije ﷺ odbijao ono što je bilo, niti je tražio nešto čega nije bilo. Ako bi mu se ponudilo lijepo (halal) jelo, jeo ga je, osim ako nije mu se lično svidalo, ne zato što ga je smatrao zabranjenim, ostavljao ga je. 'A'īša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ nikada nije nalazio mahane hrani; ako mu se svidala, jeo je, a ako mu se nije svidala, ostavljao bi je.“ Naprimjer, on nije htio da jede guštera, ali ga nije zabranio svome ummetu. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegova ﷺ hrana	
- Najčešće mu je jelo postavljano na zemlju, na prostrtu sofru (čaršaf). - Jeo je sa tri prsta. - Nije jeo naslonjen. - Kada je počinjao jesti, učio bi Bismillu, a na kraju bi zahvalio Allahu (učio Elhamdulillah). - Kada bi završio s jelom, oblizao bi prste. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Opis kako je ﷺ jeo	
- Najčešće je ﷺ pio sjedeći, štaviše upozorio je na pijenje stojeći, osim kada se nije u mogućnosti da se sjedne, tada je dozvolio i stojeći. - Kada bi se napio, posudu s vodom bi dodavao onome ko mu je s desne strane, čak i kad bi onaj s lijeve strane bio stariji od njega. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Način na koji je pio	

- Allahov Poslanik ﷺ je rekao: „**Od ovog vašeg Dunjaluka učinjeni su mi dragim žene i miris, a radost mog oka data mi je u namazu.**“ (Ahmed).
 - Među svojim ženama je napravio (podjednaku) raspodjelu noćenja, smještaja i izdržavanja.
 - 'A'īša r.a. je rekla: „Kada je Allahov Poslanik ﷺ htio da ide na putovanje, izvlačio bi koja će žena ići s njim, pa na kojoj bi se zaustavila strelica, s tom je i putovao.“ (Buhari i Muslim). A ostalim nije ništa nadoknađivao.
 - Poslanik ﷺ se lijepo ophodio sa svojim suprugama i uživao je u vremenu koje je provodio s njima..
 - Aīši, r.a., je slao skupine ensarijskih djevojaka i one su se s njom igrale i šalile. Ukoliko bi ona poželjela nešto u čemu nije bilo grijeha, on bi joj ispunio tu želju.
 - Ležao bi joj u krilu i učio Kur'an s glavom položenom u njeno krilo, iako je to ponekad bivalo kad je ona imala menstruaciju.
 - Bilo je dana kada je ona imala menstruaciju, a on bi je zamolio da se pokrije pa bi se naslađivao sa njom.
 - Navode se predanja da ju je ljubio i kao postač..
 - U njegov lijep odnos prema ženama ubraja se i to da joj je dopuštao igru. Spominje se da se dva puta utrkiavao s njom na putovanjima, a jednom se s njom pogurao na izlazu iz kuće.
 - Ukoliko bi se vraćao s puta, nije dolazio svojim suprugama noću, a i druge je odvrćao od toga.
- (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova ﷺ uputa u vezi sa brakom i odnosom sa suprugama

- Kada bi lijegao u postelju da spava, govorio bi: **“Bismikellahumme ahja ve emutu.”** („Sa Tvojim imenom, Allahu moj, živim i umirem.“). (Buhari i Muslim)
 - Svake noći kad bi, Poslanik ﷺ pošao na spavanje i legao u postelju, sastavio bi otvorene dlanove prema licu, pljucnuo u njih i proučio (u njih) suru Ihlas, Felek i Nas, te potom potrao dlanovima svoje tijelo koliko može dohvatiti, počevši od glave i prednjeg dijela tijela; to bi ponovio tri puta. (Buhari).
 - Spavao bi na desnoj strani, a desnu bi ruku stavio pod desni obraz i rekao: **„Allahumme kini azabeke jevme teb'asu ibadeke.“** („Allahu moj, sačuvaj me Tvoje kazne na Dan kada proživiš Svoje robove.“) (Ebu Davud, Tirmizi).
 - Kada bi se probudio iz sna, rekao bi: **„El-hamdulillahil-lezi ahjana ba'de ma ematena ve ilejhin-nušur.“** („Hvala Allahu, Koji nas oživi nakon što nas umrtvi, i Njemu se, konačno, sve vraća.“) (Buhari i Muslim). Potom bi misvakom očistio zube.
 - Početak noći je provodio spavajući, a u drugoj polovini noći je ustajao i ibadetio. Nekada je prvu polovinu noći bdio za dobrobit muslimana (pomažući im, rješavajući neka pitanja, isl.).
 - Njegove oči su spavale, ali mu je srce bilo budno.
 - Kada bi zaspao, niko ga nije budio dok se on ne bi probudio sam. Njegov san je bio najumjereniji i to je najkorisniji način da se spava.
- (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova ﷺ uputa u vezi sa spavanjem i buđenjem

- Poslanik ﷺ je imao običaj i da se šali, ali je i u šali govorio istinu. - Govorio je i dvosmisleno (ar.: tevrija – bijela laž, dosjetke, igra reči), ali i tada je govorio samo istinu. - Ukazivao je, ali i tražio savjeta. - Obilazio je bolesnike, prisustvovao i ispraćao dženaze, odazivao se pozivima, podmirivao je potrebe udovicama, nevoljnicima i slabima. - Slušao je ode pjesnika i nagrađivao za njih, međutim, sve ono što je rečeno u hvalospjevima njemu samo je dio onoga što on ima pri sebi. Hvalospjevi drugima su većinom obojeni lažima. - Lično je donio svoju obuću, krpio i čistio svoju odjeću, krpio svoju posudu za vodu, muzao svoju ovcu, služio je i porodicu i sebe. Nosio je ćerpić sa ashabima kada se pravila (njegova) džamija. - Nekada je oko pojasa vezao kamen, zbog gladi, a nekada je hodao sit. - Išao je u goste i pružao gostoprimstvo. - Radio je hidžamu na sredini glave, na vanjskom dijelu stopala, na vratnim krvnim žilama na obje strane vrata i između ramena, i ispod potiljka. - Liječio se, pržio je ranu (kauterizacija), ali njemu nije nikada pržena rana, liječio je druge rukjom (učenjem Kur'ana), ali nije tražio da njemu bude učeno i štitio je bolesnika od onoga što mu smeta. - Poslanik ﷺ je imao najljepše ophođenje sa ljudima. Kada bi nešto uzeo u zajam, trudio se da prilikom vraćanja vrati boljim. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegova ﷺ uputa u vezi sa međuljudskim odnosima
- Bio je najhitriji u hodu od svih ljudi, a naljepšeg i najsmirenijeg hoda. - Bio je brži u hodu od svojih ashaba, umarali su se, trudeći se da ga dostignu. - Hodao je bos i obuven. - Kada bi Poslanik ﷺ hodao sa svojim ashabima, oni su išli ispred, a on iza njih. - Sa ashabima je išao pojedinačno i grupno. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Kako je ﷺ hodao
Poslanik ﷺ bio je čovjek koji se najviše Allaha sjećao i spominjao Ga (zikrio). Čak, sav njegov govor bio je posvećen sjećanju na Allaha i ono što Allah voli. Zikrio je Allaha, kada se probudi, kada je počinjao namaz, kada je izlazio iz kuće, kada je ulazio u džamiju, kada bi osvanuo i omrkao, kada bi oblačio odjeću, kada bi ušao u kuću ili izašao iz nje, kada bi ulazio u zahod, prije i nakon uzimanja abdesta, kada bi čuo ezan, kada bi vidio mladak, prije i nakon jela i prilikom kihanja... (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegova ﷺ uputa po pitanju spominjanja (zikra) Allaha

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „ Deset stvari su urođena svojstva (fitra): podrezivanje brkova, puštanje brade, upotreba misvaka, čišćenje nosa vodom, podrezivanje nokata, pranje nogu između prstiju, čupanje dlaka ispod pazuha, brijanje dlaka sa stidnih mjesta, pranje vodom poslije nužde. “ Prenosilac kaže: „Desetu stvar sam zaboravio, a mislim da je ispiranje usta.“ (Muslim).	Koja su urođena svojstva (fitra)?	Urođena svojstva (fitra) i ono što je vezano za njih
Vjerovjesniku ﷺ sviđalo se da prioritet daje desnoj strani pri oblačenju svoje obuće, u češljanju, i u čišćenju i u svim svojim situacijama (stanjima). (Buhari i Muslim). Davao je prednost desnoj strani i kada je davao ili uzimao. Desnu ruku je koristio da bi jeo, pio, čistio se, a lijevu je koristio da bi se očistio poslije obavljene nužde ili da bi otklonio nešto što je prljavo. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Prednost je ﷺ davao desnoj strani	
Prilikom brijanja glave imao je običaj ili da je obrije cijelu ili da je cijelu ostavi neobrijanu, to jest, nije jedan dio brijao a drugi ostavljao. Ne prenosi se da je ikada brijao glavu, osim prilikom obreda hadždža i umre. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Brijanje glave	
Volio je misvak i koristio ga je čak i kada je postio. Koristio je misvak i prilikom buđenja iz sna, kada bi se abdestio, kada bi htio klanjati, kada je ulazio u kuću, a kao misvak je koristio štapić od eraka (vrsta drveta). (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Misvak	
Puno je ﷺ koristio mirise i mnogo ih je volio.	Miris	
Poslanik ﷺ je rekao: „ Postupajte suprotno mnogobošcima: puštajte brade i kratite brkove. “ (Buhari i Muslim).	Brkovi i brada	
Enes r.a. prenosi: „Poslanik ﷺ nam je odredio vrijeme u kojem trebamo da kratimo brkove i siječemo nokte, pa je naredio da ne smije proći više od četrdeset dana i noći.“ (Muslim).	Vrijeme kraćenja	

- 'A'īša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ nije govorio ovako kako vi govorite, nego je njegov govor bio razborit i jasan tako da ga je mogao upamtiti svako ko je sjedio s njim.“ (Buhari i Muslim). - Često je nešto ponavljao i do tri puta, kako bi bilo što lakše shvaćeno ono što govori. Kada bi nazivao selam, selamio je tri puta. - Nije govorio ako nije bilo potrebe. Govorio je jezgrovitim govorom. - Nije govorio o onome što ga se ne tiče, i govorio je ono za šta je očekivao nagradu (od svoga Gospodara). - Nije bio razvratan ni prost, niti je bio bučan. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegov govor تَاجِدْ	Njegova ﷺ uputa u vezi sa govorom, smijanju, plakanju i javnim govorima (hutbama)
Uvijek se ﷺ smijao lagahnim, blagim smješkom, a vrhunac njegova smijeha je bio da mu se ukažu umnjaci (zubi). (Buhari).	Njegov تَاجِدْ (o)smijeh	
- Poslanik ﷺ nije plakao glasnim plakanjem i nije bilo ridanja. Nego oči bi mu se ispunile suzama i one bi potekle, a iz prsa mu se čulo nešto nalik stenjanju. - Nekada je plakao iz samilosti prema umrlom, nekada iz straha za svoj ummet i brige za njega, nekada od straha od Allaha i nekada dok bi slušao Kur'an (i to je plač čežnje, ljubavi i poštovanja izmiješanog sa strahom i strahopoštovanjem). (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegov تَاجِدْ plač	
- Poslanik ﷺ je obraćao se (držao hutbe) ljudima sa zemlje, sa minbera, i sa jahalice, deve. - Džabir b. Abdullah r.a. rekao je: „Kada bi govorio, oči bi mu pocrvenjele, povisio bi glas, i njegova srdžba bi bila očita, kao da se obraćao vojsci i upozoravao je.“ (Muslim). - Svaku svoju hutbu, javni govor, počinjao je zahvalom Allahu. - Govorio je i držao hutbe u svakoj situaciji shodno potrebama i koristi onih kojima se obraćao. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegovi تَاجِدْ javni govori (hutbe)	

Drugi test

tačno	netačno	Pitanja:
☐	☐	Kod oblačenja, počinjao je ﷺ sa desnom stranom..
☐	☐	Najčeše je ﷺ jelo postavljano mu na zemlju, na prostrtu sofru, i to mu je bila trpeza.
☐	☐	Ukoliko bi se ﷺ vraćao s puta, nije dolazio svojim suprugama noću, a i druge je odvrćao od toga.
☐	☐	Nekada je ﷺ oko pojasa vezao kamen, zbog gladi, a nekada je hodao sit.
☐	☐	Liječio se, pržio je ranu (kauterizacija), ali njemu nije nikada pržena rana, liječio je druge rukjom (učenjem Kur'ana), ali nije tražio da njemu bude učeno.
☐	☐	Poslanik ﷺ nije radio postupke ljudi koji su podlegli šejtanskim došaptavanjima (vesvesama), poput nepovezanog govora, preskakanja stvari, ponavljanje nekih postupaka više puta, i slične postupke.
☐	☐	Poslat je sa čistim monoteizmom (el-hanifijje) i lahkom vjerom (es-semha), a suprotno od toga je mnogoboštvo (širk) i činjenje onog što je halal haramom.
☐	☐	Imao je ﷺ sedmero djece, 4 sina i 3 kćerke.
☐	☐	Svu djecu mu je rodila Hatidža, r.a., sa ostalim suprugama nije imao djece.
☐	☐	Sva njegova ﷺ djeca su umrla prije njega.
☐	☐	Nema razilaženja da kada je Poslanik preselio, ostavio iza sebe devet supruga: 'A'iša, Hafsa, Zejneb bint Džahš, Ummu Seleme, Safijja, Ummu Habiba, Mejmuna, Sevda i Džuvejrija, radijallahu anhunne.
☐	☐	Allah je poslao Hatidži r.a. selam po Džibrilu alejhis-Selam, i ovo je samo njena posebnost koju nije dobila nijedna druga žena.

1. Najdraža boja Poslaniku ﷺ bila je: Bijela ☐, Crna ☐, Ona koja mu je bila dostupna ☐.
2. Njegova ﷺ odjeća: nije nosio vunu ☐, nosio je pamuk i lan ☐, nosio je ono što je imao☐, samo prvo i drugo ☐.
3. Njegova ﷺ odjeća: skupocjena ☐, jeftina, pohabana radi zuhda (skromnosti na ovom svijetu)☐, bio je umjeren po pitanju odjeće ☐.

- Govorio je ﷺ Bismillah i Elhamdulillah: na početku obroka ☐, na kraju ☐, na početku i kraju obroka ☐.
- Većinom je ﷺ pio: sjedeći ☐, stojeći ☐, na oba načina ☐.
- Rekao je ﷺ: **“Od ovog vašeg Dunjaluka učinjeni su mi dragim”**: Žene ☐, miris ☐, oboje ☐.
- Rekao je ﷺ: **“A radost mog oka data mi je u”**: Džennetu ☐, namazu ☐, oboje ☐.
- Njegov ﷺ odnos prema svojim suprugama je bio lijep u: življenju s njima ☐, ophođenju ☐, oboje ☐.
- Enes r.a. prenosi: „Poslanik ﷺ nam je odredio vrijeme u kojem trebamo da kratimo brkove i siječemo nokte, pa je naredio da ne smije proći više od (.....) dana i noći: 30 dana ☐, 40 dana ☐, 50 dana ☐.
- Njegova ﷺ uputa u vezi sa brijanjem glave: jedan dio brijao a drugi ostavljao ☐, obrijao bi cijelu glavu ili cijelu bi ostavio neobrijanu ☐.
- Poslanik ﷺ volio je misvak, i koristio ga je: kada je postio ☐, kada nije postio ☐, u oba stanja ☐.
- Njegov ﷺ smijeh: uvijek se smijao blagim smješkom ☐, većinom se smijao blagim smješkom ☐.
- Poslan je ﷺ: svim ljudima ☐, džinnima i ljudima ☐.
- Najbolja od Poslanikovih ﷺ kćerki je: Sve ☐, Fatima ☐, Zejneb ☐.
- Jedina žena da je Poslaniku ﷺ spuštena Objava dok je bio u njenoj postelji: Hafsa ☐, Ummu Seleme ☐, 'A'isha ☐.

bolesnike	potrebe udovicama, nevoljnicima i slabima.	pozivima.	dženazama.	On je ﷺ:
☐	☐	☐	☐	Obilazio
☐	☐	☐	☐	i prisustvovao
☐	☐	☐	☐	i odazivao se
☐	☐	☐	☐	i podmirivao je

porodicu i sebe	svoju obuću	svoju odjeću	čerpić sa ashabima kada se pravila džamija	svoju ovcu	Lično je ﷺ:
☐	☐	☐	☐	☐	donio
☐	☐	☐	☐	☐	krpio
☐	☐	☐	☐	☐	muzao
☐	☐	☐	☐	☐	služio je
☐	☐	☐	☐	☐	nosio je

brkova	brade	dlaka sa stidnih mjestā	dlaka ispod pazuha	nokata	Urođena svojstva (fitra) su:
☐	☐	☐	☐	☐	podrezivanje
☐	☐	☐	☐	☐	puštanje
☐	☐	☐	☐	☐	podrezivanje
☐	☐	☐	☐	☐	čupanje
☐	☐	☐	☐	☐	brijanje

ono što je bilo	ne za to što ga je smatrao zabranjenim, ostavljao ga je	jeo ga je	nešto čega nije bilo	Njegova ﷺ uputa u vezi sa hranom:
☐	☐	☐	☐	Nije odbijao
☐	☐	☐	☐	niti je tražio
☐	☐	☐	☐	Ako bi mu se ponudilo lijepo (halal) jelo
☐	☐	☐	☐	osim ako nije mu se lično svidalo

tri	sa svih pet (punom šakom)	sa jednim prstom	hrana	kada bi završio s jelom	On bi : ﷺ
☐	☐	☐	☐	☐	Jeo je sa (...) prsta
☐	☐	☐	☐	☐	oblizao bi prste
☐	☐	☐	☐	☐	Onaj koji je ohol jede
☐	☐	☐	☐	☐	Pohlepan jede

Njegove ﷺ posebnosti

Rekao je Ibnul-Kajjim rhm.: „Spojio je između toga da je vjera čistog monoteizma (el-hanifije) i da je lahka u praktičnim propisima (es-semha). Pa je ona pravovjerna u tevhidu, lahka u propisima, suprotno od toga je mnogoboštvo (širk) i činjenje onog što je halal haramom.“ (Zadul-me'ad)	Poslat je sa čistim monoteizmom i laskom vjerom
Poslanik ﷺ je rekao: „ Svaki vjerovjesnik bio je poslan samo svom narodu, dok sam ja poslan cijelom svijetu. “ (Buhari i Muslim).	Poslat je svim ljudima i džinnima
Kaže Allah Uzvišeni: „ Elif-lam-ra, Ovo je knjiga koju ti objavljujemo da ljude dozvolom njihova Gospodara izvedeš iz tmina na svjetlo, na put Silnoga i Hvaljenoga. “ (Ibrahim, 1).	Njegova knjiga i da'va (poziv)
Njegov ﷺ najveći ajet (znak, mu'džiza) je Kur'an, a nema ajeta koji je dat nekom poslaniku ili vjerovjesniku a da Allahovom poslaniku Muhammedu ﷺ ne pripada u njima udio.	Njegovi ajeti
Nevjernik velikog kufra. Allah Uzvišeni je rekao: „ Onaj koji tebe mrzi - sigurno će on bez spomena ostati. “ (El-Kevser, 3).	Propis onog ko ga mrzi
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „ Niko od vas neće potpuno vjerovati sve dok mu ne budem draži od njegovog oca, njegova djeteta i svih ljudi. “ (Buhari i Muslim).	Ljubav prema njemu je dio vjere
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „ Uistinu, mene je Allah uzeo Sebi za halila (prisnog prijatelja), kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja. “ (Muslim).	El-Halil
Rekao je Uzvišeni Allah: „ Sjeti se kad smo od vjerovjesnika zavjet njihov uzeli, i od tebe, i od Nuha, i od Ibrahima, i od Musaa, i od Isaa, sina Merjemina. Od njih smo čvrst zavjet uzeli. “ (El-Ahzab, 7).	Jeđan od najodabranijih poslanika (Ulul-'Azmi)
Poslanik ﷺ je rekao: „ Ja sam među vama najznatiji o Allahu. “ (Buhari). A rekao je Uzvišeni Allah: „ Reci: 'Ja vam ne kaŹem: 'U mene su Allahove riznice', niti: 'Meni je poznat nevidljivi svijet', niti vam kaŹem: 'Ja sam uistinu melek' ja slijedim samo ono što mi se objavljuje. “ (El-En'am, 50).	Njegovo ﷺ znanje

Od njegovih ﷺ posebnosti

Allah Uzvišeni je rekao: „Reci (O, Mouhammede): 'Ako vi Allaha volite, onda mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeha vam oprostiti!'“ (Alu 'Imran, 31). I rekao: „Ne klonite duhom, i ne žalostite se! Vi ćete pobijediti, ako vjernici budete.“ (Alu 'Imran, 139). Poslanik ﷺ rekao je: „Svi moji sljedbenici ući će u Džennet, osim onoga koji to odbije.“ „Allahov poslaniče, pa ko će to odbiti?“ upitaše (ashabi), a on odgovori: „Onaj koji je meni pokoran ući će u Džennet, a onaj koji je prema meni neposlušan – to je taj koji odbija!“ (Buhari i Muslim). Također je rekao: „Poniženje i prezrenost određena je onom ko se suprostavi mojoj zapovijedi.“ (Buhari, Ahmed).	Propis pokornosti i neposlušnosti Poslaniku ﷺ
Allah Uzvišeni je rekao: „Vi ste najbolji narod koji se ikada pojavio: tražite da se čini dobro, a odvrćate od zla, i vjerujete u Allaha!“ (Alu 'Imran, 110). Poslanik ﷺ je rekao: „Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, ja, zaista, priželjkujem da vi budete polovina stanovnika Dženneta.“ (Buhari i Muslim).	Njegov ﷺ ummet
Njegov rodni grad je Mekka, Allah Uzvišeni je rekao: „Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Mekki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevitna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj, bit će siguran. Hodočastiti Kabu, radi Allaha, dužan je svako ko bude u mogućnosti do nje doći. A ko ne vjeruje - pa, Allah je, doista, neovisan o svjetovima.“ (Alu 'Imran, 96-97). I Mekka je sveto mjesto. Poslanik ﷺ je rekao: „Ovo mjesto je Allah učinio svetim onog dana kada je stvorio nebesa i Zemlju, pa će ono biti sveto, po Allahovom naređenju, sve do Kijametskog dana.“ (Muslim). I biće grad koji pripada muslimanima do Sudnjeg dana. Poslanik ﷺ je rekao: „Nema hidžre (iz Mekke) poslije njezinog oslobođenja.“ (Buhari i Muslim).	Njegov ﷺ rodni grad
Njegova kibla (smjer) prema kojem se okreće je prema Ka'bi. U počecima islama smjer kible bio je u pravcu Bejtul-Makdisa (odnosno Mesdžidul-akse u Jerusalemu). Rekao je Uzvišeni Allah: „Vidimo Mi kako sa žudnjom bacaš pogled prema nebu, i Mi ćemo sigurno učiniti da se okrećeš prema strani koju ti želiš: okreni zato lice svoje prema Časnome hramu! I ma gdje bili, okrenite lica svoja na tu stranu.“ (El-Bekara, 144). El-Mesdžidul-Haram (Časni hram, Mekka) je prvi mesdžid sagrađen na Zemlji. Prenosi se od Ebu Zerra r.a. da je rekao: „Rekao sam: ‘O Allahov poslaniče, koji je mesdžid prvi sagrađen na Zemlji?’ Rekao je: ‘Mesdžidul-Haram.’“ (Buhari i Muslim). Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Ko dode ovoj Kući (Ka'bi radi obavljanja hadždža) i ne bude spolno općio niti činio grijeha, vratit će se čist od grijeha kao kad ga je majka rodila.“ (Muslim).	Njegova ﷺ kibla

Od njegovih ﷺ posebnosti

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „**Namaz u Mesdžidul-Haramu vredniji je od stotinu hiljada namaza obavljenih na nekom drugom mjestu, namaz u mom (Poslanikovom) mesdžidu vrijedi hiljadu namaza, a namaz u Bejtul-Makdis vrijedi petsto namaza.**“ (Bezzar).

Poslanik ﷺ je rekao: „**Sedla se ne pritežu (ne poduzima se putovanje) osim radi posjete tri mesdžida: Mesdžidul-Harama, ovog moga mesdžida i Mesdžidul-Aksaa.**“ (Buhari i Muslim).

Također je ﷺ rekao: „**Kada neko od vas bude vršio nuždu, neka se ne okreće prema Kibli ni prednjim ni zadnjim dijelom tijela, nego se okrenite prema istoku ili zapadu (neka vam Kibla bude sa lijeve ili desne strane).**“ (Buhari i Muslim).

Njegova ﷺ kibla

Od njegovih ﷺ posebnosti

Poslanikova ﷺ porodica

[2] Zejneb radijallahu 'anha		[1] El-Kasim. Po njemu je ﷺ i nazivan Ebu Kasim (Kasimov otac).		Imao je ﷺ 7 djece: 3 sina i 4 kćeri
[4] Ummu Kulsum r. a.		[3] Rukajja r. a.		
[6] ‘Abdullah, čiji je nadimak bio Et-Tajjib i Et-Tahir r. a.		[5] Fatima r. a.		
[7] Ibrahim, i izuzev njega, koga je rodila Marija Koptkinja, koja je bila Poslanikova ﷺ robinja, svu djecu rodila je Hatidža, r.a. Sa ostalim suprugama nije imao djece.				
Sva njegova ﷺ djeca su umrla prije njega, osim Fatime r.a., koja je umrla šest mjeseci nakon njegove smrti. Allah je time uzdigao njen stepen, zbog njene strpljivosti i očekivanja nagrade od Njega. I zato je vrijednija od drugih žena i ona je najbolja od Poslanikovih ﷺ kćerki. Sve njegove ﷺ kćerke su doživjele islam, primile islam i učinile hidžru sa njim .ﷺ				
2. El-‘Abbās r. a.		1. Hamza r. a., prvak šehida.		Njegovih ﷺ 11 amidža
4. Ebu Leheb (pravo ime ‘Abdul-‘Uzza)		3. Ebu Tālib (pravo ime ‘Abdu-Manāf)		
8. Dirār	7. El-Mukavvim	6. ‘Abdul-Ka’ba	5. Ez-Zubejr	
11. El-Gajdāk (pravo ime Mus’ab).		10. El-Mugire (njegov nadimak je bio Hadžl).		
		9. Kusem		
Nijedan njegov ﷺ amidža nije primio Islam osim Hamza i El-‘Abbās radijallahu 'anhuma.				

2. Ummu Hakim (pravo ime El-Bejda')		1. Safijja (ona je Ummu - majka Ez-Zubejra ibn 'Avvāma r.a.)		Njegovih ﷺ 6 tetki po ocu	
6. Umejma	5. Ervā	4. Berra	3. 'Ātika		
(el-ha', ح) = Hafsa bint 'Umer ibn El-Hattāb r. a. (el-džim, ج) = Džuvejrija bint El-Hāris r. a. (ez-zāj, ز) = Zejneb bint Džahš r.a. + Zejneb bint Huzejme r.a.				حَزْرَة	Akronim od imena njegovih ﷺ supruga حَزْرَة صخر سمعه
(es-sād, ص) = Safijja bint Hujjej ibn Ehtab r. a. (el-haa, خ) = Hatidža bint Huvejlid r. a. (er-raa, ر) = Ummu Habiba Remla bint Ebu Sufjān r. a.				صخر	
(es-sin, س) = Sevda bint Zem'a r. a. (el-mim, م) = Mejmuna bint El-Hāris r. a. (el-'ajn, ع) = 'A'iša bint Ebu Bekr r. a. (el-ha'a, ه) = Ummu Seleme Hind bint Ebu Umejje r. a.				سمعه	
Njegova ﷺ prva žena je Hatidža, bint (kći) Huvejlidova El-Kurejšijje El-Esedijje r.a. Oženio je prije poslanstva, kad je ona imala četrdeset godina. Poslanik ﷺ se nije oženio sa drugom za njena života, svu njegovu djecu ona je rodila osim Ibrahima. Ona je ta koja ga je pomogla u poslaničkoj misiji, borila se uz njega, branila ga i pomagala finansijski. Allah je poslao selam po Džibrilu a.s., i ovo je samo njena posebnost koju nije dobila nijedna druga žena. Preselila je, radijallahu 'anha, na ahiret, tri godine prije Hidžre.					Hatidža r. a.
Allahov poslanik ﷺ oženio je Sevdu bint Zem'a El-Kurejšijje nedugo nakon smrti Hatidže r.a. Ona je ta koja je kasnije poklonila svoje dane sa Poslanikom 'A'iši r.a.					Sevda r. a.

Allahov poslanik ﷺ je onda oženio 'A'īšu Es-Siddika (Iskrena) kćerku Es-Siddika (Iskrenog), Ummu Abdullah, ona koja je opravdana sa nebesa, ljubav Poslanika ﷺ i njegova miljenica. Pokazana mu je u snu kako je dovodi melek u platnu od kvalitetne svile, govoreći mu: "Ovo je tvoja žena." (Buhari). Poslanik ﷺ oženio je 'A'īšu u mjesecu ševval kad je imala šest godina, a u bračne odnose sa njom je stupio u ševvalu prve godine po Hidžri kad je imala devet godina. Nije se ﷺ oženio sa djevojkom mimo nje i jedina žena da je Poslaniku spuštена Objava dok je bio u njenoj postelji. Bila je najdraža osoba Poslaniku ﷺ, njeno opravdanje (i odbrana njene časti; op.prev.) spuštена je sa nebesa (u Kur'anu u suri En-Nur, ajeti: 11-26; op.prev.), po koncenzusu muslimana onaj ko je potvori za blud postaje nevjernik i izlazi iz islama. Bila je najboljeg razumijevanja (u fikhu), najučenija njegova supruga, čak šta više, ona je najboljeg razumijevanja (u fikhu) i najučenija žena u cijelom ummetu. Stariji, ugledni ashabi Poslanika su obraćali joj se za vjerska pitanja i pojašnjenja.	'A'īša r. a.
Poslanik ﷺ onda se oženio sa Hafsom bint 'Umer ibn El-Hattāb r.a. Primila je islam sa svojim prvim suprugom Hunejsom ibn Huzāfe Es-Sehmijjom r.a., s njim je učinila hidžru u Medinu, on je preselio pred bitku na Uhudu, pa je Allahov poslanik ﷺ nakon toga oženio.	Hafsa r. a.
Onda je oženio Zejneb bint Huzejme ibn El-Hāris El-Kajsijje r.a. iz plemena Banu Hilāl ibn 'Āmir. Preselila je samo dva mjeseca nakon vjenčanja sa Poslanikom ﷺ. Bila je poznata pod nadimkom Ummul-Mesakin (Majka nevoljnika).	Zejneb bint Huzejme r. a.
Nakon Zejneb bint Huzejme r.a. se oženio sa Ummu Seleme (pravo ime Hind) bint Ebu Umejje El-Kurejšijje El-Mahzumijje r.a. Ebu Umejjevo ime je Huzejfa ibn El-Mugire. Ummu Seleme je zadnja Poslanikova ﷺ supruga koja je preselila na ahiret. Preselila je 62 god. po Hidžri.	Ummu Seleme r. a.
Također, oženio je Džuvejriju bint El-Hāris ibn Ebu Dirār El-Mustalikijje r.a., bila je ratni zarobljenik iz plemena Benu El-Mustalik. U namjeri da se izbavi iz ropstva otplatom otišla je do Poslanika, pa je ﷺ isplatio njen otkup iz ropstva i oženio je.	Džuvejrija r. a

Onda je Poslanik ﷺ oženio Zejneb bint Džahš r.a., iz plemena Benu Esed ibn Huzejme. Ona je kćerka njegove tetke po ocu, Umejme. Allah je spustio, vezano za nju, sljedeći ajet: <i>“I pošto je Zejdova potreba za njom prestala i on se od nje razveo, Mi smo je za tebe udali ...”</i> (El-Ahzab 37). Zejneb r.a. se ponosila pred drugim Poslanikovim ženama načinom na koji je sklopila brak sa Muhammedom ﷺ pa tako bi govorila: „Doista su vas vaše porodice (očevi) udale, a zaista je mene Allah udao iznad sedam nebesa.“ (Tirmizi). Od njenih posebnosti i odlika je to da je Allah Uzvišeni udao za Poslanika, i bio njen velijj (staratelj). Preselila je na početku hilafeta ‘Umera ibn El-Hattāba. Prvo je bila supruga Zejd ibn Hārisa r.a. koji je bio Poslanikov posinak. Kad je Zejd se razveo od nje, Allah je udao za Poslanika kako bi svojim praktičnim primjerom pokazao da je usvajanje dokinuto i da je dozvoljeno ženiti bivše supruge posinaka.	Zejneb bint Džahš r. a.
Poslije je oženio Ummu Habiba (Remla) bint Ebu Sufjan (Sahr ibn Harb) El-Kurejšijje El-Emevijje r.a. Oženio je dok je bila u Abesiniji kao muhadžirka, Mehr (vjenčani dar) Ummu Habibe r.a koji je Nedžašija dao u Poslanikovo ime, iznosio je 400 dinara. Otpraćena je Poslaniku ﷺ iz Abesinije brodom. Preselila je za vrijeme hilafeta njenog brata Mu’āvije r.a.	Ummu Habiba r. a.
Onda je oženio Safijju bint Hujjej ibn Ehtab (koji je bio prvak plemena Benu En-Nadir, potomak Hāruna ibn ‘Imrāna a.s., brat Musa’a a.s.). Pa je ona r.a. potomak vjerovjesnika i supruga vjerovjesnika. Isticala se svojom ljepotom, od najljepših žena tog vremena. Pripala je Poslaniku ﷺ kao dio ratnog plijena, pa je Poslanik oslobodio. Poslanik ﷺ se tako oženio Safijjom, koja je primila islam. Njen mehr je bilo njeno oslobađanje iz zarobljeništva, i to je od tada postao sunnet.	Safijja r. a.
Oženio je i Mejmunu bint El-Hāris El-Hilalijje r.a., ona je zadnja koju je oženio Allahov poslanik ﷺ, u Mekki, nakon obavljene 'Umretul-kada' (Naknadne umre).	Mejmuna r. a.
Nema razilaženja da kada je Poslanik preselio, ostavio iza sebe devet supruge. Prva Poslanikova žena koja je preselila na ahiret nakon njegove smrti bila je Zejneb bint Džahš r.a., preminula je 20. god. po Hidžri. Zadnja Poslanikova žena koja je preselila na ahiret je Ummu Seleme r.a., 62 god. po Hidžri, u hilafetu Jezida ibn Mu’āvije.	

Drugi dio:
Njegov ﷺ životopis

Prvo poglavlje: Život prije poslanstva

Poslanik ﷺ je rođen u Mekki u Godini slona, u ponedjeljak u mjesecu rebi'ul-evvela, 53 godine prije Hidžre, što odgovara 571. godini n.e. Ovaj događaj, očuvanja Ka'be od rušenja, Allahov dar posvećen Njegovom vjerovjesniku ﷺ (predznak i priprema terena za njegovu pojavu) i Svojoj kući - Bejtullahu.			Njegovo rođenje
'Abdullah ibn 'Abdul-Muttalib, umro je prije Poslanikovog rođenja, dok je bio u majčinom trbuhu. Dakle, rodio se ﷺ kao jetim (siročće).			Nj. otac
Amina bint (kći) Vehb iz plemena Benu Zuhra, umrla je prije nego je Poslanik ﷺ napunio sedam godina.			Nj. majka
Nakon smrti njegove majke, brigu o njemu je preuzeo njegov djed 'Abdul-Muttalib. Kada je on preselio Poslanik ﷺ je imao oko osam godina. Nakon smrti djeda, skrb o njemu preuzeo je njegov brižni i pažljivi amidža Ebu Tālib, čije pravo ime je 'Abdu-Menāf.			Nj. staratelji
Ebu Lehebova oslobođena robinja, dojila je sa Poslanikom ﷺ Ebu Seleme 'Abdullah ibn 'Abdul-Esed El-Mahzumijj r.a. sa mlijekom njenog sina Mesruh. Također, dojila je s njim i njegovog amidžu Hamzu ibn 'Abdul-Muttaliba r.a.		Suvejba	Njegove dojilje
Dojila ga je sa svojim sinom 'Abdullahom, koji je brat Unejse i Džizāma – bolje poznata kao Eš-Šejma' - djeca El-Hāris ibn 'Abdul-'Uzza ibn Rifā'a Es-Sa'dijj. Dojila je sa njim njegovog amidžića Ebu Sufjān ibn El-Hāris ibn 'Abdul-Muttaliba r.a.		Halima Es-Sa'dijja	
Halima bint Ebu Zu'ejb Es-Sa'dijja	Suvejba Ebu Lehebova oslobođena robinja	Njegova majka Amina	Njegove njegovateljice
Kćerka Halime Es-Sa'dijja i Poslanikova sestra po mlijeku, ona je bila u delegaciji plemena Hevāzin (koji su došli nakon bitke na Hunejnu i opsade Taifa), prostro joj je svoj ogrtač na zemlju i rekao joj da na njega sjedne, poštujući njeno pravo koje je imala kod njega.		Eš-Šejma'	

Bereke El-Habešijje r.a., robinja Poslanikova oca, koju je naslijedio od njega, i ona se skrbila i njegovala ga. Poslanik ﷺ je oslobodio ropstva i udao za njemu dragog Zejda ibn Hārise r.a., ona mu je rodila sina, Usāmu ibn Zejda r.a. Ona je ta kod koje su ušli Ebu Bekr i Omer r.a., nakon što je preselio Poslanik ﷺ, i zatekli je da plače. Upitali su je: „Što plačeš? Ono što je kod Allaha je bolje Njegovom Poslaniku?“ Rekla je: „Ne plačem ja zbog toga što ne znam da je ono što je kod Allaha bolje Allahovom Poslaniku, i da je Poslanik ﷺ otišao u bolje od onoga u čemu je bio, nego plačem zbog toga što je prestala silaziti Objava sa nebesa!!“ To ih je natjeralo na plač pa su počeli plakati zajedno s njom. (Muslim)	Ummu Ejmen	Njegove ﷺ njegovateljice
Čuvao je ﷺ ovce, i to mu je pružalo da stekne osobine poput strpljivosti, osjećajnosti, samilosti, brige za slabim. Poslanik ﷺ je rekao: „Allah nije poslao nijednog vjerovjesnika, a da on nije svojevremeno čuvao stado (ovce).“ Potom su njegovi drugovi upitali: „I ti?“ „Da, za nekoliko novčića (kararita) sam čuvao stado stanovnicima Mekke.“, odgovorio je on. (Buhari).		Njegov ﷺ posao
Kada je Poslanik ﷺ imao dvadeset i pet godina otišao je u Šam (povijesno područje koje obuhvata današnju Siriju, Palestinu, Liban i Jordan; op.prev.) kao trgovac, kada se vratio, oženio je svoju prvu suprugu Hatidžu bint Huvejlid r. a.	Njegovo ﷺ bavljenje trgovinom i ženidba	
Kada je Muhammed ﷺ imao trideset pet godina, Ka’ba je oštećena i temelji joj oslabili, pa su Kurejšije odlučile je sagraditi nanovo. Podijelili su posao, svako pleme unutar Kurejša imalo je određeno zaduženje i podizalo jedan dio. Ali kada su trebali da postave Crni kamen, došlo je do nesuglasica koje pleme će ga samostalno postaviti na njegovo mjesto. Spor je potrajao četiri ili pet dana, onda su složili se da im presudi prvi koji uđe na vrata mesdžida (Ka’be). Prvi koji se pojavio bio je Muhammed ﷺ, bili su zadovoljni da im on presudi. On im je rekao da donesu komad platna, i na njega je stavio Crni kamen, a zatim im rekao da svako pleme uzme za jedan kraj platna, a onda da ga podignu zajedno. Podigli su ga do mjesta gdje ga je trebalo staviti, te ga je ﷺ uzeo i postavio na to mjesto svojom rukom.		Obnova Ka’be
Rekla je 'A’iša r.a.: „...Zavolio je ﷺ osamljivanje. Tako bi noćima ostajao u pećini Hira u ibadetu.“ (Buhari i Muslim). I Allah je učinio mu mrskim kumire i vjeru njegovog naroda, ništa nije više prezirao.	Njegovo ﷺ osamljiva-nje	

Drugo poglavlje: Početak Objave

Kada je ﷺ napunio četrdeset godina, obasjalo ga je svjetlo vjerovjesništva i Allah ga je počastio poslanstvom, i to u ponedjeljak.

'A'īša r.a kaže: „Prvo s čim je počela Objava Allahovom poslaniku ﷺ bilo je u vidu istinitog sna. Sve što bi vidio u snu dolazilo bi poput svjetla zore. Kasnije zavolio je ﷺ osamljivanje. Tako bi noćima ostajao u pećini Hira u ibadetu prije nego se vrati svojim ukućanima i za to se snabdije hranom. Kasnije bi se vratio Hatidži r.a. i opet se snabdio kao i ranije i tako dok mu ne stiže Istina, a on u pećini Hira.

Melek mu je došao i rekao: “Uči!”. - **Ne znam učiti** - odgovorio je Muhammed ﷺ.

Zatim me je uzeo k sebi rekao je on - **i stisnuo toliko da me je muka spopala, a potom pustio i rekao: “Uči!”**

- **Ne znam učiti** - rekao sam, **a on me uze i treći put stegnu, pa pusti i reče: “Čitaj s imenom Gospodara tvoga Koji stvara. Stvorio je čovjeka od zakvačka. Uči, čitaj, a tvoj je Gospodar najplemenitiji.”** (El-'Ale, 1-3)

Potom se Allahov Poslanik ﷺ vratio, unišao Hatidži bint Huvejlid, a srce mu još lupaše i reče: **“Pokrijte me! Pokrijte me!”** Pokrili su ga, dok ga strah nije napustio, a onda je ispričao Hatidži slučaj i dodao: **“Bojao sam se za sebe!”**

- Ne, tako mi Allaha! - reče Hatidža r.a. - Allah te neće nikada poniziti i osramotiti, jer ti održavaš rodbinske veze, olakšavaš slabima, udjeljuješ siromasima, gostoljubiv si i pomažeš istinu u svim prilikama. Tada ga je Hatidža odvela svome amidžiću Vereki b. Nevfelu b. Esedu b. Abdi Uzza, čovjeku koji je još u predislamsko doba primio kršćanstvo. Dobro je poznao hebrejsko pismo i prepisivao iz Evanđelja na hebrejski jezik, što je Allah htio da prepisuje. Bio je oronuli starac i već oslijepio.

- Amidžiću rekla mu je Hatidža - saslušaj nešto od svoga bratića!

- Moj bratiću - reče mu Vereka - šta je to što si vidio?

Allahov Poslanik ﷺ mu je ispričao slučaj koji je doživio (vidio).

- To je melek, koga je Allah slao Musau. Kamo sreće - rekao mu je Vereka - da sam mlad i da budem živ kada te bude izgonio tvoj narod.

- **A zar će me oni izgoniti?** - upitao je Allahov Poslanik ﷺ.

Da - reče on - jer nikada niko nije donio slično tome što si ti donio, a da nije napadan. Ako doživim tvoje vrijeme (vjerovjesničko), pomoći ću ti koliko god mogu. Nije mnogo prošlo poslije ovog, Vereka je preminuo, a i Objava bi za neko vrijeme obustavljena.“ (Buhari i Muslim).

Poslanik ﷺ je rekao: „Dok sam išao, čuo sam glas s neba. Podigao sam pogled ka nebu i ugledao meleka koji mi je dolazio u (pećinu) Hira kako sjedi na prijestolju između nebesa i zemlje. Uplašio sam se od njega, pa sam se vratio kući, i rekoh: ‘Umotajte me, umotajte me!’ Pa su me umotali. Tada je Uzvišeni Allah objavio: ‘O ti pokriveni! Ustani i opominji...’ – sve do riječi Uzvišenog: ‘... i kumira se kloni!’ (El-Muddessir, 1-5) Nakon toga je objava učestala, i nastavljeno je s objavljivanjem.“ (Buhari i Muslim).	Nj. ﷺ vjerovjesništvo	
To je prvo s čim mu je ﷺ počela Objava. 'A'īša r.a kaže: „Sve što bi vidio u tom snu dolazilo bi poput svjetla zore.“ (Buhari i Muslim).	(1.) Istititi snovi	Stepeni Objave
Melek (Džibril alejhis-Selam) dostavio bi Poslaniku ﷺ Objavu direktno u srce (i pamćenje) bez da ga vidi. Kao što je ﷺ rekao: “Povjerljivi Džibril mi je u srce udahnuo i obavijestio me da...” (Hakim i Ebu Nu'ajm u El-Hil'je)	(2.) Objava direktno u njegovo srce	
Poslanik ﷺ je rekao: “Ponekad mi se melek ukaže u vidu čovjeka. On bi mi govorio, a ja pamtio šta mi kaže.” (Buhari). Kad je melek dolazio na ovaj način, ponekad su ga i ashabi znali vidjeti.	(3.) Melek dolazio u liku čovjeka	
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Ponekad mi dolazi poput zvonjenja zvona. To mi je najteži način Objave, i kada se prekine, sve, ja bih potpuno upamtio ono što mi je (Džibril) kazao.“ (Buhari). 'A'īša r.a. je dodala: “Vidjela sam ga ﷺ kako mu stiže Objava jednog veoma hladnog dana, i kada presta, čelo mu, uistinu, još kiptaše znojem.” (Buhari). Čak šta više, ako bi mu tako Objava došla dok je na devi, ona bi se od siline težine sjedala bi na zemlju.	(4.) Zvonjenje zvona	
Poslanik ﷺ je vidio Džibrila a.s. u njegovom pravom liku, onome u kojem ga je Allah dž.š. stvorio. Objavio bi mu ono što je Allah htjeo mu da objavi. Ovakvim načinom je Poslanik ﷺ dobio Objavu samo dva puta. Kao što je Allah rekao u suri En-Nedžm.	(5.) Džibril a.s. u svom pravom liku	
Ono što mu Allah Uzvišeni objavio kad je ﷺ bio iznad sedam nebesa u noći uzdignuća (Lejletul-Mi'radža), poput propisivanje (pet) namaza i neke druge stvari.	(6.) Direktna Objava od Allah dž.š.	
Allah Uzvišeni je direktno razgovarao sa Poslanikom ﷺ bez posredovanja meleka, kao što je Allah dž.š. govorio Musau alejhis-Selam. (Zadul-me'ad)	(7.) Direktan Allahov govor	

Objavljeno mu je prvih pet ajeta sure El-'Alek: “Čitaj s imenom Gospodara tvoga Koji stvara. (1) Stvorio je čovjeka od zakvačka. (2) Uči, čitaj, a tvoj je Gospodar najplemenitiji. (3) Koji poučava peru. (4) Koji čovjeka poučava onome što ne zna. (5)”.			Prva Objava
1. Vjerovjesništvo.	2. Opominjanje bližnje rodbine.	3. Opominjanje svoga naroda.	Faze nj. ﷺ da'veta (poziva)
4. Opominjanje svih onih kojima prije njega nije došao Opominjač, a to su svi Arapi sa svim svojim plemenima.			
5. Opominjanje svima do kojih dođe njegov da'vet (i poslanica), od džinna i ljudi, do Sudnjega dana i kraja vremena.			
1. Tajna da'va (poziv) u islam: Ovo je trajalo prve tri godine poslanstva.			Razdoblja nj. ﷺ da'veta (poziva)
2. Javna da'va (poziv) u islam: Kada mu je naređeno: “ Ti javno ispovijedaj ono što ti se naređuje... ” (El-Hidžr, 94).			
Prva žena (koja je povjerovala): Hatidža, kći Huvejlidova r.a.	Prvi odrasli muškarac: Ebu Bekr Es-Siddik r.a.		Prvi koji su mu ﷺ povjerovali
Prvi dječak: 'Alija ibn Ebu Tālib r.a.	Prvi štićenik (oslobođeni rob): Zejd ibn Hārise r.a.		
Od robova: Bilāl ibn Rebāh El-Habeši r.a.			
Od prvih vjernika koji su povjerovali Poslaniku ﷺ, mimo onih koji su već spomenuti: Njegova ﷺ porodica (kćeri), zatim Osmān ibn 'Affān, Talha ibn 'Ubejdullah, Ez-Zubejr ibn El-'Avvām, Sa'd ibn Ebu Vekkās, 'Abdur-Rahman ibn 'Avf, Habbāb ibn El-Erett, Suhejb Er-Rumi, 'Ammār ibn Jāsir i njegova majka Sumejja, Ebu 'Ubejde 'Amir ibn El-Džerrāh, Osmān ibn Mez'un, Ebu Seleme ibn 'Abdul-Esed i 'Utbe ibn Gazvān radijallahu anhum edžme'in (neka je Allah zadovoljan s njima svima).			Neki od prvih muslimana, koji su druge u islamu pretekli

Treće poglavlje: Mekkanski period

Kada su mušrici (Mekke) uvidjeli istinitost onoga u što poziva Vjerovjesnik ﷺ, i kako se ljudi počeli okupljati oko njega (i odazivati mu se), odlučili su da se, što žešće mogu, suprotstave Allahovom Poslaniku ﷺ i njegovim drugovima (i tako pokušaju zaustaviti širenje islama). U borbi protiv Allahovog Poslanika ﷺ i ostalih muslimana, mušrici su koristili sljedeće metode:

- Optužili su Allahovog poslanika ﷺ i širili glasine da je sihirbaz, da bi tim optužbama i glasinama preplašili i rastjerali ljude od njega.
- Optužili su Poslanika ﷺ da je lud, da bi ljudi ga smatrali bezumnim!
- Optužili su Poslanika ﷺ da je lažac! Ovo opovrgava činjenica da je među njima bio poznat kao El-Emin zbog svoje istinoljubivosti i povjerljivosti.
- Izrugivanje i ismijavanje Allahovog poslanika ﷺ i onoga sa čim je došao.
- Mušrici su dizali svoje glasove i zviždali u namjeri da ometu Allahovog poslanika ﷺ, podsticali na nemire i buku kako ljudi bi ljude spriječili da slušaju Objavu i ono što mu je spuštano od Istine.
- Dočekivanje onih koji su izvan Mekke dolazili, radi umre ili hadždža ili drugih razloga, da bi ih upozorili da se klone Vjerovjesnika ﷺ.
- Fizičko uznemiravanje Poslanika ﷺ, poput postupaka 'Ukbe ibn Ebi Mu'ajta, kao kad je omotao svoju odjeću oko njegova vrata i počeo ga silno stezati, i mogao ga je udaviti da nije Ebu Bekr r.a. odgurnuo ga od Poslanika ﷺ, ili kad je crijeva i iznutrice deve bacio na njegova leđa ﷺ, pa je njegova kći Fatima r.a. skinula to sa njega.
- Pokušaji ubistva Poslanika ﷺ, bili su ponudili njegovom amidži Ebu Tālibu da ga razmijene za 'Umāreta b. El-Velida i da ga onda ubiju, kao što su željeli da ga ubiju kad je naumio uraditi hidžru (u Medinu).
- Zlostavljanje i tortura nemoćnih i potlačenih muslimana, poput stavljanja (velikog) kamena na stomak Bilal r.a. (dok je ležao svezan na vrelom pustinjskom pijesku), ili onog što su uradili porodici 'Ammāra ibn Jāsira r.a. i drugim ashabima.

Metode mušrika (mnogobožaca) u borbi protiv Poslanika ﷺ i njegovih ashaba

Nakon što se broj muslimana povećao, nevjernici su se uplašili, te su intenzivirali uznemiravanje Poslanika i ﷺ napade i zlostavljanje muslimana. Pa je Poslanik ﷺ dozvolio im da se ise (učine hidžru) u Abesiniju i rekao: **“Tamo vlada kralj kod kojeg se nikome nepravda ne čini.”** (Bejheki).

Hidžra u
Abesiniju

Grupa od 12 muškaraca i 4 žene učinila je prvu hidžru (seobu) iz Mekke u Abesiniju. Među njima 'Osman ibn 'Affān r.a., on je prvi koji je krenuo sa svojom suprugom Rukajjom kćerkom Poslanika ﷺ. Smjestili su se u Abesiniji, gdje su lijepo primljeni. Nedugo nakon toga, dolazi im vijest da su Kurejšije primile islam, međutim ovo je bila lažna vijest. Ali oni su vratili se u Mekku, pa kad saznaše da je situacija i gora nego što je bila, nekolicina njih ponovo se vrati u Abesiniju, a ostali uđuše u Mekku. Oni su doživili žestoko zlostavljanje od strane Kurejša. Među onima koji su ušli u Mekku bio je 'Abdullah ibn Mes'ud r.a.	Prva hidžra	Hidžra u Abesiniju
Ovaj put iselilo se 83 muškaraca i 18 žena, u Abesiniji su smjestili se i bili najljepše primljeni kod En-Nedžāšija (kralj Abesinije). Kada je vijest o tome došla do Kurejšija, poslali su 'Amra b. El-'Asa i 'Abdullah b. Ebu Rebi'a na čelu delegacije koja je trebala da spletkari kod En-Nedžāšija protiv muslimana. Allah dž.š. je njihove spletke spriječio i samo su njima naškodile.	Druga hidžra	
Šeste godine po poslanstvu islam je primio Hamza ibn 'Abdul-Muttalib r.a. (Poslanikov amidža), Hamza je bio poznat kao najjači čovjek Kurejšija, pa je Allah ojačao Poslanika ﷺ sa njim. Onda je 'Omer ibn El-Hattāb r.a. primio islam, njegovo primanje islama bio je plod berićeta dove Allahu, koju je Poslanik ﷺ dovio za njega da primi islam. Sa njima dvojicom vjernici su ojačali i bili sigurniji od Kurejšija.	Primanje islama Hamze i Omera r.a.	
Nakon nekog vremena, Kurejšije su pojačali uznemiravanje Poslanika ﷺ. Bojkotovali su njega i njegovu porodicu i izolovali su ih u klanac (na posjed Ebu Taliba), gdje su ostali tri godine. Tu se rodio 'Abdullah ibn 'Abbās r.a. Pa, dakle, Poslanik ﷺ je doživio, od nevjernika, velika uznemiravanja. Kada je Poslanik ﷺ izašao iz izolacije imao je četrdeset i devet godina.	Na Ebu Talibovom posjedu	
Nekoliko mjeseci nakon toga umro mu je amidža Ebu Talib u osamdeset i sedmoj godini. Nedugo iza njegove smrti umrla je i Hatidža r.a. Pa se pojačalo (neprijateljstvo) nevjernika i uznemiravanje Poslanika ﷺ.	Ebu Talibova i Hatidžina smrt	
Poslanik ﷺ je sa Zejdom ibn Harisom r.a. izašao iz Mekke i otišao u Ta'if da poziva u vjeru Uzvišenog Allaha. U njemu je proveo nekoliko dana, ali njegovi stanovnici mu se nisu odazvali na poziv nego su ga ﷺ zlostavljali i protjerali. Gađali su ga kamenjem te mu je potekla krv iz pete. Poslanik ﷺ ih je ostavio i uputio se nazad u Mekku. Ušao je u Mekku pod zaštitom El-Mut'im ibn 'Adijja.	Odlazak u Ta'if	

U putu (iz Ta'ifa) je ﷺ sreo kršćanina 'Addasa koji mu je povjerovao i postao vjernik.	'Addas prima islam	
Tokom njegovog ﷺ povratka (iz Ta'ifa), u dolini 'Nahla', Allah je poslao skupinu od sedam džina iz mjesta Nesibin, da slušaju Kur'an i oni primiše islam.	Džinni koji su povjerovali	
Zatim je ﷺ noću, duhom i tijelom prenesen (Isra') do Mesdžidul-Aksaa u Kudsu (Jerusalemu), pa je uzdignut duhom i tijelom iznad neba (Mi'radž) do Uzvišenog Allaha s kojim je razgovarao. Tom prilikom Allah mu je naredio (pet dnevnih) namaza.	Isra' i Mi'radž	
Poslanik ﷺ je preostali period poslanstva u Mekki proveo pozivajući plemena u islam. Svake im se godine, za vrijeme hadždža, nudio da ga prime i zaštite kako bi im mogao dostaviti poslanicu svoga Gospodara, a oni zaraditi Džennet. Međutim, nijedno pleme to nije prihvatilo. Allah je tu blagodat sačuvao za ensarije. Poslanik ﷺ je za vrijeme hadždža došao do skupine šesterice medinjana, pa su oni se odazvali pozivu Allaha i Njegova Poslanika. Nakon što su se vratili u Medinu, pozivali su svoj narod u islam, tako da se on brzo raširio među njima. Nije ostala nijedna kuća u Medini a da se u njoj nije govorilo o Allahovom poslaniku ﷺ.	Predstavljanje islama arapskim plemenima	
Sljedeće godine u Mekku je došlo dvanaest ljudi iz Medine. Među njima je bilo petero od šesterice koji su bili prethodne godine. Na 'Akabi su dali Allahovom poslaniku ﷺ prisegu tzv. prisegom žena, koja se spominje u suri El-Mumtehine, 12. A zatim su se vratili u Medinu.	Prva prisega	Ensarije i prisega na 'Akabi
Naredne godine došla su sedamdeset i tri muškarca i dvije žene. Oni su učesnici zadnje prisege na 'Akabi. Dali su prisegu Allahovom poslaniku ﷺ da će ga štititi kada on (i njegovi ashabi) dođu njima, kao što štite svoje žene, djecu i same sebe. Allahov Poslanik ﷺ je odabrao među njima dvanaest predstavnika. (Time su postali Ensarije – pomagači Allahovog poslanika ﷺ, op. prev.) Nakon toga su, Poslanik ﷺ i njegovi ashabi, odselili kod njih.	Druga prisega	

Četvrto poglavlje: Medinski period

Poslanik ﷺ je dozvolio ashabima da se isele u Medinu. Odlazili su tajno u grupama. Hidžru je, po mišljenju nekih učenjaka, prvi učinio Ebu Seleme ibn 'Abdul-Esed El-Mahzumi r.a., a po mišljenju drugih, Mus'ab ibn 'Umejr r.a. Ensarije su ih primili u svoje kuće, pružili im utočište i pomogli ih, a islam se raširio u Medini. Potom je Allah dozvolio hidžru i Poslaniku ﷺ. Iz Mekke je izašao u ponedjeljak, u rebi'ul-evvelu. Hidžru je učinio u pedeset i trećoj godini. Sa njim su bili Ebu Bekr es-Sidik r.a. i 'Amir ibn Fuhejre r.a., Ebu Bekrov štićenik, a vodič im je bio 'Abdullah ibn El-Urejkut El-Lejsi. Poslanik ﷺ se s Ebu Bekrom sakrio u pećinu Sevr i u njoj su ostali tri dana. Kada su izašli iz nje išli su obalnim putem dok nisu stigli do Medine.

Dozvola za hidžru

Poslanik ﷺ i njegovi saputnici su stigli do Medine, u ponedjeljak dvanaestog rebi'ul-evvela. Prvo je stigao u mjesto Kuba', predgrađe Medine, i odsjeo je kod Beni 'Amr ibn 'Avfa. Kod njih je ostao četrnaest dana.

Poslanikov
ﷺ dolazak u
Medinu

U Kuba' Poslanik ﷺ je sagradio mesdžid (džamiju). 'Abdullah b. 'Omer r.a. kazuje: „Vjerovjesnik ﷺ dolazio bi u džamiju Kuba' svake subote, pješice ili na jahalici.“ (Buhari i Muslim). I Poslanik ﷺ je rekao: **“Namaz obavljen u mesdžidu Kuba' vrijedi kao 'umra.”** (Ahmed, Tirmizi i Ibn Madže).

Prvi mesdžid
(džamija) u
islamu

Zatim je ﷺ uzjahao devu i krenuo dalje. Ljudi su ga pozivali da odsjedne kod njih i vukli sebi povodac njegove deve. On im je govorio: **“Pustite je neka ide, njoj je naređeno (dokle će ići).”** (Bejheki). Ona se spustila na prostoru današnje njegove džamije, a tu je bio mirbed (mjesto za sušenje datula ili držanje deva i stoke) koji je pripadao dvojici dječaka, Sehlu i Suhejlu iz Benu En-Nadždžār. Odatle je otišao i odsjeo kod Ebu Ejjuba El-Ensarija r.a. Nakon toga je ﷺ svojim rukama, zajedno sa ashabima, na tom mjestu sagradio svoju džamiju od palminih grana i čerpića. Uz džamiju je sagradio svoju kuću i sobe za njegove supruge. Najbliža mu je bila 'A'išina r.a. soba. Nakon sedam mjeseci iz Ebu Ejjubove kuće je prešao u svoju.

Izgradnja Poslanikove ﷺ džamije

Nakon gradnje džamije, Poslanik ﷺ je pobratimio muhadžire (izbjeglice iz Mekke) i ensarije. Ukupno je bilo devedeset ljudi. Polovicu te grupe činili su muhadžiri, a pola ensarije. Pobratimio ih je na principu potpomaganja, i međusobnog naslijeđivanja nakon smrti (što je važno) do Bitke na Bedru.	Bratimljenje
Kada je Poslanik ﷺ došao u Medinu, i kada su ga jevreji ugledali, znali su da je on, uistinu, Allahov poslanik, i da je on taj koji im je opisan (i njegova pojava nagoviještena) u Tevratu. Ipak, uz sve to, islam nije primilo, osim rijetkih pojedinaca među njima. Jedan od rijetkih koji je primio islam je, njihov učenjak i sveštenik, 'Abdullah ibn Selam r.a. Poslanik ﷺ je sklopio sporazum (kojim je uredio odnose) sa jevrejskim plemenima: Benu Kajnuka', Benu En-Nadir i Benu Kurejza.	Jevreji
Nakon što je namaz propisan na Mi'radžu, Poslanik ﷺ je klanjao prema Bejtul-Makdisu, ali je želio da se promijeni kibla i bude prema Ka'bi. Gledao je sa žudnjom prema nebu, pa mu je Allah dž.š. objavio: „Mi vidimo kako okrećeš lice svoje prema nebu i Mi ćemo te sigurno okrenuti prema kibli koju ti želiš...“ (El-Bekara, 144). Druge godine po Hidžri promijenjena je kibla prema Bejtullahu - Ka'bi.	Promjena kible
Kada se ﷺ naselio u Medini i ensarije, radijallahu anhu, ga zaštitile, Allah Uzvišeni je objavio: „Dopušteno je onima koji su napadnuti da se bore, zato što im je zulum učinjen - a Allah je, doista, kadar da ih pomogne. Onima koji su bespravno iz zavičaja svoga prognani samo zato što su govorili: 'Gospodar naš je Allah!'...“ (El-Hadždž, 39-40). Dozvolio je Allah Uzvišeni vjernicima da se bore protiv mušrika. Prve bitke su bile: Bitka El-Ebva', zatim Bitka Buvat, onda Bitka El-'Ušejre, uz nekoliko izvidnica koje su bile u tom periodu.	Dozvola vođenja džihada (borbe)
U ramazanu druge godine po Hidžri, Poslanik ﷺ krenuo je sa tristo i nešto vjernika, da presretne kurejšijsku, trgovačku, karavanu, koja se vraćala iz Šama. Međutim, Ebu Sufjan je skrenuo karavanu sa uobičajenog puta i umakao, dok je šejtan zaveo Kurejšije da izađu i suprostave borbom vjernicima. Na mjestu Bedr, sukobile su se dvije skupine i desila se Velika Bitka na Bedru, koja se još naziva Dan Furkana (Dan razlučivanja istine od neistine). Kada su se sukobile dvije vojske, Poslanik ﷺ je molio svoga Gospodara, ponizno mu dovedi, pa je Allah Uzvišeni pomogao vjernike sa melecima, koji su se zajedno sa njima borili. Allah ih je pomogao i podario im pobjedu nad nevjericima i uzdigao Allahovu riječ. Na Bedru, (mušrici su imali strašne gubitke: sedamdeset ih je zarobljeno), a sedamdeset poginulo. Muslimani su imali četrnaest šehida.	Velika Bitka na Bedru

Treće godine po Hidžre jevrejsko pleme Benu Kajnuka'a prekršilo sporazum i primirje, pa ih je Poslanik ﷺ (nakon što su se zabarikadirali u svojim utverdama) petnaest noći držao pod opsadom. Zatim su prihvatili da se predaju i prihvate Vjerovjesnikov ﷺ sud o njima, pa ih je protjerao iz Medine. Bilo ih je sedam stotina.

Bitka
Kajnuka'

U mjesecu ševvālu (3 god. po Hidžri), bila je Bitka na Uhudu. Kurejšije su izašle da uzvrate udarac zbog gubitaka i poraza na Bedru. Kada su stigli do Medine, a bilo ih je tri hiljade ratnika, Vjerovjesnik ﷺ je izašao do Uhuda sa sedam stotina ashaba, na putu su munafici ih napustili i tako izdali.

U početku bitke muslimani su napredovali i približavali pobjedi, zatim je Allah iskušao muslimane, pa su mušrici napredovali, čak su stigli do Poslanika ﷺ, ranili ga i slomili mu zub, uz njega su na Uhudu borili i melec. Sedamdeset ashaba je palo kao šehidi, među njima Hamza ibn 'Abdul-Muttalib, Mus'ab ibn 'Umejr, Enes ibn En-Nadr, Hanzala El-Gasil i drugi, radijallahu anhum edžme'in.

Talha ibn 'Ubejdullah r.a. taj dan se istakao i žestoko, junački borio, pa je Poslanik ﷺ rekao: **“Obavezno je Talhi (ulazak u Džennet)”** (Ahmed, Ebu Davud). Onda su Poslanik ﷺ i muslimani su se popeli na brdo, pa ih je Allah zaštitio i zaustavio mušrike.

Dan Uhuda je bio dan kušnje i čišćenja. Allah je iskušao vjernike, a odvojio munafike i pokazao ih, te ukazao onima kojima je On htio počast, uzimajući ih kao šehide.

Nakon bitke, do Poslanika ﷺ je doprla vijest da su Kurejšije ponovo krenule odlučni da istrijebe muslimane, pa im je izašao sa vjernicima, uprkos nevoljama koje su ih zadesile i da su mnogi krenuli ranjeni i povrijeđeni. Kada su muslimani stigli do mjesta Hamra'ul-Esed, Kurejšije su, nakon što su o tome obaviješteni, klonuli borbenim duhom i vratili se u Mekku.

Bitka na Uhudu

Četvrte godine po Hidžri desio se zločin kod Bi'r (bunara) Me'une, kada je ubijeno sedamdeset učenjaka od ashaba.

Te godine bio je i pohod na pleme Benu En-Nadir, koje je Poslanik ﷺ držao pod opsadom, sve dok Allah u njihova srca nije ubacio strah. Nakon toga, Poslanik ﷺ im je naredio da napuste Medinu.

Povodom njih Allah je objavio suru El-Hašr.

Četvrta godina
po Hidžri

Pete godine po Hidžri, Vjerovjesnik ﷺ izašao je (iz Medine) u Pohod na Benu El-Mustalik (poznat i kao Bitka El-Murejsi'i) i vratio se kao pobjednik. Tokom ovog puta objavljen je ajet o propisu „tejemmuma“ („...**a ne nadete vode, onda rukama svojim čistu zemlju dotaknite i njima preko lica svojih i ruku svojih predite...**“ El-Maide, 6). Također, desio se slučaj potvore (za nemoral), kada su munafici potvoriли Majku vjernika 'A'īšu r.a., a ona je bila čista, nedužna i čedna! To je teško palo njoj i Poslaniku ﷺ sve dok Allah nije objavio (šesnaest) ajeta iz sure En-Nur, 11-26 o nedužnosti 'A'īše r.a. A izvršena je propisana kazna – osamdeset udaraca bičem, nad onima koji su je javno klevetali.

Bitka El-Murejsi'i

U mjesecu ševvālu pete godine po Hidžri bila je Bitka protiv El-Ahzāb (saveznika), poznata i kao Bitka na El-Hendeku. Jevreji su otišli Kurejšijama i dogovorili sa njima i njihovim saveznicima iz drugih plemena da napadnu Poslanika ﷺ i njegove ashabe. Kurejšije su sa plemenima Benu Sulejm, Benu Esed, Fezārah, Ešdža' i drugim plemenima, skupili vojsku, koja je brojila deset hiljada boraca, sa kojom su došli do Medine.

Selmān El-Fārisi r.a. predložio je Poslaniku ﷺ da se iskopa veliki hendek (kanal) koji će zaštititi ih i spriječiti ulazak saveznika. Poslanik ﷺ je izašao sa tri hiljade ashaba, odlučio je da mu pozadinu čuva brdo Sel'e, a da kanal bude ispred njega. Poslanik ﷺ je tražio od Benu Kurejza da ispoštuju sporazum o zaštiti koji su imali, međutim oni su prekršili sporazum i priključili se saveznicima. Poslanik ﷺ je poslao njima i saveznicima Nu'ajma ibn Mes'uda r.a., te se posluživši varkom, izazvao razdor u njihovim redovima. Zatim je Allah poslao na saveznike svoju vojsku od vjetra, koji izvali njihove šatore, povaljao njihove lonce za kuhanje. Vjetar ih je uzdrmao i u njihova srca strah se uvuče, pa, razočarani, povukoše se bez da su ostvarili svoje spletke.

Poslanik ﷺ se onda uputio prema Benu Kurejza i odredio Sa'da ibn Mu'āza r.a. da presudi kako postupiti prema njima.

Povodom ove bitke je objavljena sura El-Ahzāb.

Bitka El-Ahzāb (Saveznici)

Šeste godine po Hidžri Poslanik ﷺ je izašao sa hiljadu četiristo ashaba iz Medine ka Mekki da bi obavili 'umru. Kada je stigao do mjesta El-Hudejbija Kurejšije su mu zabranile da uđe u Mekku. Tu je sklopio sa njima ugovor o miru i prestanku rata na deset godina. Ovo je bila pobjeda za muslimane, kao što je rekao Uzvišeni Allah: **“Mi smo ti, zaista, dali da pobijediš pobjedom jasnou.”** (El-Feth, 1).

Ovim ugovorom je dogovoreno da Kurejšije dozvole muslimanima da se vrate u Mekku sljedeće godine da obave 'umru, pa su se vratili sljedeće godine (sedme god. po Hidžri), u mjesecu zul-ka'de i obavili 'Umretul-kada' (Naknadnu umru).

Sporazum na El-Hudejbiji

Dvadeset dana nakon povratka sa El-Hudejbije, Poslanik ﷺ je izašao prema Hajberu, koji je sjeverno od Medine. Držao je jevrejske utvrde pod opsadom oko dvadeset noći, tokom koje su muslimani se jako namučili. Jevreji kada su postali ubijeđeni da će propasti i biti poraženi, tražili su od Poslanika ﷺ primirje. Poslanik ﷺ je sklopio s njima primirje te im je dozvolio da napuste Hajber i ponesu samo ono što je na njima, da bi onda dozvolio da ostanu i obrađuju zemlju uz uslov da daju pola poljoprivrednih proizvoda.

Bitka na Hajberu

Dok je Poslanik ﷺ bio na Hajberu, došao je Ebu Hurejre r.a. u Medinu nakon što je primio islam. I Dža'fer ibn Ebu Tālib r.a., Poslanikov ﷺ amidžić, i oni koji su s njim ostali u Abesiniji, su također došli u Medinu. Pa su zajedno otišli i sa Poslanikom ﷺ se sreli na Hajberu, gdje je s njima došao i Ebu Musa' El-Eš'ari r.a. i njegovi drugovi iz plemena El-Eš'ari.

Dolazak
Dža'fera r.a.

Bitka na Mu'ti je bila osme godine po Hidžri. Povod bitke je bio Šurahbil ibn 'Amr El-Gassāni, koji je ubio Poslanikovog ﷺ izaslanika na putu do bizantijskog vladara. Pa je Poslanik ﷺ poslao vojsku od tri hiljade ashaba pod komandom njemu voljenog Zejda ibn Hārisa r.a. Poslanik ﷺ je rekao: **“Ako pogine Zejd, onda (neka zapovjedništvo preuzme) Dža'fer b. Ebu Tālib, pa ako pogine Dža'fer, onda Abdullah b. Revaha.”** (Buhari) Herakle, vladar Bizantije, izašao je sa svojim saveznicima od Arapa u vojsci, koja je brojila dvjesto hiljada vojnika! Dvije vojske su na Mu'ti se sukobile, u toku borbe, sva trojica komandanata koje je odredio Poslanik ﷺ preselili su kao šehidi. Onda je bajrak i komandu preuzeo Hālid ibn El-Velid r.a. On je muslimane jako dobro predvodio, i uspio da se sa njima sigurno povuče i sačuva ih od Allahovih i njihovih neprijatelja.

Bitka na Mu'ti

Tokom te iste godine, pleme Benu Bekr, koje je bilo u savezu sa Kurejšijama, napali su pleme Huzā'a, koje je bilo u savezu sa Vjerovjesnikom ﷺ, a Kurejšije su im tajno pomogle. Kada je o ovome obaviješten Vjerovjesnik ﷺ, odlučio je da oslobodi Mekku. Ebu Sufjān je odmah došao u Medinu da bi razgovarao sa Vjerovjesnikom ﷺ (i potvrdio i produžio primirje), međutim on je odbio s njim pričati, pa je Ebu Sufjān razgovarao sa Ebu Bekrom, 'Omerom i 'Alijom r.a., zamolivši ih da razgovaraju sa Vjerovjesnikom ﷺ, ali sva trojica su to odbila. Vjerovjesnik ﷺ je dovio Allahu da ih prikrije Kurejšijama, tako da ne doznaju za njegov dolazak, pa je Allah je uslišao njegovu dovu. Vjerovjesnik ﷺ je krenuo sa vojskom od deset hiljada ashaba sa kojima je ušao u Mekku.

Pred oslobođenje Mekke, islam je primio amidža Allahovog poslanika ﷺ, El-'Abbās ibn 'Abdul-Muttalib r.a. Između ostalog što je rekao Vjerovjesnik ﷺ, prilikom oslobođenja Meke, bilo je: **“Ko uđe u Ebu Sufjanov dom, siguran je, i ko se skloni u harem Ka'be, siguran je i ko se zaključa u svojoj kući, siguran je.”** (Ebu Davud) Vjerovjesnik ﷺ (i muslimani) nisu se sukobili osim sa onima koji su pokušali se boriti protiv njih, kao i što je naredio da se kazne određeni pojedinci, (zbog svojih zločina i) uznemiravanja Vjerovjesnika ﷺ, i zlostavljanja muslimana.

Kada je Vjerovjesnik ﷺ ušao u Mekku obavio je tavaf oko Ka'be bez ihrama, zatim je pozvao 'Osmāna ibn Talhu r.a. i uzeo od njega ključ od Ka'be, te polomio u njoj i oko nje, idole i kipove, a onda vrato ključ 'Osmānu r.a.

Nakon oslobođenja Mekke, ljudi sa svih strana počeli su ulaziti u islam, čak su delegacije plemena dolazile Vjerovjesniku ﷺ da prihvate islam.

Veličanstveno oslobođenje Mekke

Nakon što je Allah podario Svome Vjerovjesniku ﷺ oslobođenje Mekke, poslao je ﷺ svoje ashabe da sruše idole i njihove hramove koji su bili oko Mekke. Poslao je ﷺ 'Amra ibn El-'Asa r.a. da sruši Suva'a, Sa'da ibn Zejda r.a. da sruši Manata, Hālida ibn El-Velida r.a. da sruši El-'Uzza, Et-Tufejla r.a. da sruši Zul-Keffejna i 'Aliju r.a. da sruši idola Taj'a.

Rušenje idola i
hramova
idolopoklonstva

Kada je pleme Hevāzin čulo da je Mekka oslobođena, sakupili su se i krenuli na Poslanika ﷺ, ponijeli su sa sobom svoje imetke i povelili svoje žene i djecu. Poslanik ﷺ je izašao ka njima sa dvanaest hiljada ashaba. Muslimani su bili zadivljeni svojom brojnošću dok nisu stigli do doline Hunejn. Tu Hevāzin su navalili na muslimane, iznenada, kao jedan. Ovo je uzrokovalo pometnju i da se većina muslimana, iz straha, razbježe od Poslanika ﷺ. On je ﷺ ostao čvrsto na svom mjestu sa nekolicinom muhadžira i članova svoje porodice. Zatim je Allah učvrstio i ostale vjernike, pa su se vratili i borili uz Poslanika ﷺ, pa im je Allah podario pobjedu, a Hevāzini su pobjegli u Ta'if. Nakon toga četrnaest pripadnika plemena Hevāzin, došli su kao muslimani Poslaniku ﷺ tražeći da im iz svoje dobrote, iz zarobljeništva, oslobodi njihove porodice, pa je to i uradio, a u tome su ga i ostali slijedili.

Bitka na Hunejnu

Nakon što je završio sa plemenom Hevāzin, Poslanik ﷺ je bio odlučan da oslobodi Ta'if. Kada je došao u Ta'if, zatekao je da su se dobro utvrdili u njihovim utvrdama, pa ih je opkolio i držao u opsadi osamnaest dana. Na kraju se vratio, a da nije došlo do direktne borbe.

Bitka za
Ta'if

Devete godine po Hidžri je bio Pohod na Tebuk (poznat i kao Tegobni pohod). Pohod je bio u vrijeme velikih, nesnosnih vrućina, vrijeme kad su plodovi uzrelili, i svi bili u hladovini palmovika. Tako da je to bilo najteži momenat za izlazak u ovaj pohod. Kada je Poslanik ﷺ želio da krene u pohod, podsticao je ashabe da svojim imetkom pomognu ovaj pohod. 'Osmān r.a. je dao tristo deva sa kompletnom opremom, i uz to i hiljadu dinara. Poslanik ﷺ je nakon toga rekao: **“Nakon ovoga danas, ‘Osmānu neće škoditi šta god da uradi!”** (Ahmed)
Svako od ashaba je donio i dao što je imao.

Velika većina munafika je izostala i ostavila Poslanika ﷺ na cjedilu, kao i što su, neopravdano izostala, trojica od najboljih ashaba. To su bili: Ka'b ibn Mālik, Hilāl ibn Umejje i Murāre ibn Er-Rebi' r.a. Oni su se pokajali, priznali svoj grijeh, Allah je povodom njih objavio ajet teobe: **“...a i onoj trojici koja su bila izostala...”** (Et-Tevbe, 118). Allah im je oprostio zbog njihove istinoljubivosti, a prekorio munafike u ovoj suri i zapečatio njihova srca. Ova sura se još zove „El-Fadiha“ (koja iznosi sramote), zbog toga što je iznijela sramote munafika.

Pohod na Tebuk

Tokom ovog pohoda, Poslanik ﷺ sklopio je ugovor o miru sa vladarom Ejle i da plaćaju džizju, kao što je isto napismeno dogovorio i sa delegacijama plemena Džerba i plemena Ezruh. Sklopio je mirovni sporazum sa Ukejdrom iz Devmetul-Džendel, koji se, također, obavezao na plaćanje džizje. Poslanik ﷺ je ostao na Tebuku više od deset dana, a zatim se vratio, a da nije došlo do borbe. Kada se vratio u Medinu, Allah Uzvišeni mu je naredio da sruši Mesdžidud-dirara (mesdžid razdora), kojeg su izgradili munafici: „...džamiju sagradili da bi štetu nanijeli, i nevjerovanje osnažili, i razdor među vjernike unijeli, pripremajući je za onoga koji se protiv Allaha i Njegova Poslanika još prije borio...” (Et-Tevbe, 107). Pa ga je Poslanik ﷺ srušio. Ovo je bila posljednja bitka u kojoj je Poslanik ﷺ lično učestvovao.	Pohod na Tebuk
Nakon Pohoda na Tebuk, islam je primilo pleme Sekif. Ova deveta godina po Hidžri je nazvana Godina delegacija. Ove godine dolazile su delegacije plemena, jedna za drugom, Vjerovjesniku ﷺ, da bi iskazale prihvatanje islama. Od tih delegacija su delegacije plemena: Benu Temim, koju je predvodio njihov prvak 'Atārid ibn Hāđžib Et-Temimi; Tai', koju je predvodio njihov prvak Zejd El-Hajl; 'Abdul-Kajs koju je predvodio njihov prvak El-Džārud El-'Abdijj; kao i Benu Hanife, među kojima je bio Musejleme El-Kezzab (lažac), koji se kasnije proglasio lažnim vjerovjesnikom.	Delegacije
Tokom devete godine po Hidžri, Poslanik ﷺ je poslao Ebu Bekra r.a. u Mekku kao vođu hadžija, pa je s njima obavio hadždž. Poslanik ﷺ je poslao i 'Aliju r.a., da prenese ljudima i prouči početak sure Et-Tevbe, gdje je obznanjeno da su poništeni ugovori sa mušricima (mnogobošci), kao i da nakon ove godine na hadždž ne dolaze mušrici, te da više ne tavafe oko Ka'be, goli, kao što je bila praksa u džahilijetu (predislamsko doba).	Hadždž Ebu Bekra r.a.
Desete godine po Hidžri, hadždž je obavio Poslanik ﷺ, koji je postao poznat kao Oproštajni hadždž (Hadždžetul-veda). Mnogi muslimani, iz raznih plemena i mjesta, su krenuli sa Poslanikom ﷺ, bilo ih je više od sto hiljada. Poslanik ﷺ ih je podučio obredima hadždža, održao je hutbu (govor) na 'Arafatu, gdje je proučio ajet: “Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Mā'ide, 3). Obavijestio ih je da je vjera usavršena i upotpunjena, i oporučio im da se pridržaju onoga što je došlo u Kur'anu i Sunnetu, učinio je svetim, njihove živote, imetke i čast među njima. Ova hutba bila je njegova oproštajna ﷺ.	Oproštajni hadždž
U mjesecu seferu, jedanaeste godine po Hidžri, Poslanik ﷺ je spremio vojsku za borbu protiv Bizantinaca, Usāmu ibn Zejda r.a. je odredio za komandanta. Vojska je krenula i odsjela u mjestu El-Džurf (blizu Medine). Tu je do njih došla vijest o Poslanikovoj ﷺ bolesti.	Slanje vojske na čelu sa Usāmom b. Zejdom r.a.

Sažetak njegovih ﷺ bitaka

Sve Poslanikove ﷺ bitke, pohodi i izvidnice, bile su nakon Hidžre, tokom deset godina. Što se tiče pohoda i izvidnica, bilo ih je oko šezdeset, a bitaka je bilo dvadeset i sedam. Poslanik ﷺ lično se borio u devet bitaka: Bedr, Uhud, El-Hendek, Kurejza, El-Mustalik, Hajber, Oslobođenje Mekke (El-Feth), Hunejn i Ta'if.

Povodom neki od njih, objavljeni su dijelovi Kur'ana:

Bitka na Bedru: Sura El-Enfāl je objavljena povodom ove bitke, zato se još zove i sura Bedr.

Bitka na Uhudu: Povodom nje je objavljen zadnji dio sure Alu-'Imran, od Allahovih dž.š. riječi: ***“I sjeti se kada si poranio, porodicu svoju ostavio, da vjernicima odrediš mjesta za borbu.”*** (Alu-'Imran, 121), do pred sami kraj sure.

Bitka na El-Hendeku, Kurejza i Hajber: Sredina sure El-Ahzab je objavljena povodom ovih bitki.

Bitka Benu En-Nadir: Sura El-Hašr je objavljena u povodu ove bitke.

Bitka El-Hudejbija i Hajber: Sura El-Feth je objavljena povodom ove dvije bitke, a indirektno spominje **Bitku El-Feth (Oslobođenje Mekke)**. Dok sura En-Nasr se jasno odnosi na **Bitku El-Feth**.

Pohod na Tebuk: U povodu ovog pohoda objavljeni su neki ajeti iz sure Et-Tevbe.

Poslanik ﷺ je ranjen u jednoj bitki, Bitki na Uhudu. Meleci su se borili uz njega u bitkama: Bedr, Uhud i Hunejn. Meleci su sišli na Dan bitke na El-Hendeku, uzdrmali mušrike i slomili njihov borbeni duh. Poslanik ﷺ je bacio u lice mušrika kamenčiće, pa su pobjegli. El-Feth je bio u dvije bitke: Bedr i Hunejn.

Koristio je katapult jedino u Bitki za Ta'if.

Zaštitio se i utvrdio sa hendekom (kanalom) u Bitki El-Ahzab, na prijedlog Selmāna El-Fārisija r.a.

Bitke u povodu kojih su objavljeni dijelovi Kur'ana

Sažetak njegovih ﷺ bitaka, pohoda i izvidnica

Njegova bolest i smrt ﷺ

Allah je dao Poslaniku ﷺ da izabere između ovog svijeta i susreta sa Allahom i Dženneta, pa je izabrao susret sa Allahom i Džennet. Teško se razbolio ﷺ, pa je tražio od svojih supruga dozvolu da se liječi u sobi 'A'īše r.a. i one su mu dozvolile. Kada više nije mogao klanjati u džamiji, naredio je da Ebu Bekr r.a. predvodi ljude u namazu, što je bio znak da je najpreči da bude halifa nakon njega ﷺ.

U ponedjeljak 12. rebiu-l-evvela, 11. godine po Hidžri, izašao je ﷺ dok su ljudi klanjali sabah-namaz, pa je otkrio zastor sobe i otvorio vrata da ga vide. Dao im je znak da dovrše namaz i osmjehnuo im se. Kako je jutro odmaklo, preselio je ﷺ. Njegova smrt je bila najveća nevolja koja je zadesila muslimane. Bili su izvan sebe zbog njegove ﷺ smrti. Zatim su se skupili i izabrali Ebu Bekra r.a. za halifu. Niko nije izostao kod davanja njemu prisege, s obzirom na sve što su znali o njemu, da je druge pretekao u islamu, njegove vrijednosti nad ostalim ummetom, da je najvrijedniji u ummetu nakon Poslanika ﷺ.

Poslanik ﷺ je ogasuljen i umotan u ćefine koji su se sastojali od tri bijela platna, zatim je ukopan na mjestu gdje je preselio u sobi Majke vjernika 'A'īše r.a. To je Allahov sunnet (zakon) po pitanju Njegovih vjerovjesnika, da budu ukopani ondje gdje presele.

I ljudi i džinni donose salavate njihovog Gospodara i selame na njega ﷺ. Svjedočimo da je ﷺ izvršio emanet, savjetovao svoj ummet, borio se radi Allaha istinskim džihadom, Allah ga nagradio, najboljom nagradom kojom je nagradio vjerovjesnika, za sve što je uradio za svoj ummet. I svaka hvala neka je Allahu, Gospodaru svjetova.

Njegova bolest i smrt ﷺ

Epilog:

Hassān ibn Sābit r.a. Poslanikov ﷺ pjesnik je rekao:

O Gospodaru, spoji nas sa našim Vjerovjesnikom / U Džennetu, sve za inad pakosniku
zavidnom. Džennetul-Firdevs Ti podari nama / O Plemeniti! O Uzvišeni!
Blagoslovio ga Bog i meleki oko Arša poredani / I dobri ljudi neka blagoslove
Ahmeda!

Treći test

tačno netačno

Pitanja:

☐	☐	Čuvao je ﷺ ovce, i to mu je pružalo da stekne osobine poput strpljivosti, osjećajnosti, samilosti, brige za slabim.
☐	☐	Kada je ﷺ napunio četrdeset godina, obasjalo ga je svjetlo vjerovjesništva i Allah ga je počastio poslanstvom, i to u danu džume.
☐	☐	Nakon nekog vremena, Kurejšije su pojačali uznemiravanje Poslanika ﷺ. Bojkotovali su njega i njegovu porodicu i izolovali su ih u klanac (na posjed Ebu Taliba) gdje su ostali tri godine. Kada je Poslanik ﷺ izašao iz izolacije imao je četrdeset i devet godina.

- Rodio se ﷺ u Mekki: U Godini slona ☐, 53 godine prije Hidžre ☐, sve spomenuto ☐.
- S čim je počela Objava: Zavolio je osamljivanje ☐, Istiniti snovi ☐, sve spomenuto ☐.
- Koliko ima stepeni Objave? Pet ☐, Sedam ☐, Tri ☐.
- Faza Nj. ﷺ da've (poziva) bilo je: Dvije ☐, Tri ☐, Pet ☐.
- Zatim je ﷺ noću, duhom i tijelom prenesen (Isra') do Mesdžidul-Aksaa u Kudsu (Jerusalemu), pa je uzdignut (.....) iznad neba (Mi'radž) do Uzvišenog Allaha s kojim je razgovarao. Tom prilikom Allah mu je naredio (pet dnevnih) namaza.: tijelom ☐, duhom ☐, duhom i tijelom ☐.
- Prvi mesdžid u islamu: El-Haram ☐, Poslanikov ﷺ ☐, El-Aksa ☐, Kuba' ☐.
- Promjena kible je bila: U Mekki prije Hidžre ☐, 2. god. po Hidžri ☐, 3. god. po Hidžri ☐.
- Bitka na Bedru je bila u ramazanu: 2. god. po Hidžri ☐, 3. god. po Hidžri ☐.

Ebu Bekr Es-Siddik r.a.

Zejd ibn Hārise r.a.

Bilāl ibn Rebāh r.a.

'Alija ibn Ebu Tālib r.a.

Prvi vjernici

☐
☐
☐
☐

Od odraslih muškaraca

☐
☐
☐
☐

Od djece

☐
☐
☐
☐

Od štićenika

☐
☐
☐
☐

Od robova

Sedam godina	'Abdullah ibn 'Abdul-Muttalib	Oko osam godina	'Abdul-Muttalib	Ebu Tālib	Njegovi ﷺ staratelji:
☐	☐	☐	☐	☐	Nakon smrti njegove majke, brigu o njemu je preuzeo njegov djed ...
☐	☐	☐	☐	☐	Kada je on preselio Poslanik ﷺ je imao...
☐	☐	☐	☐	☐	Onda je skrb o njemu preuzeo njegov amidža ...
☐	☐	☐	☐	☐	...umro je prije Poslanikovog rođenja
☐	☐	☐	☐	☐	Njegova majka je umrla prije nego je Poslanik ﷺ napunio...

Jednoj bitki	Devet bitaka	Dvadeset i sedam	Šezdeset	Deset godina	Njegove ﷺ bitke i pohodi:
☐	☐	☐	☐	☐	Sve Poslanikove ﷺ bitke, pohodi i izvidnice, bile su nakon Hidžre, tokom ...
☐	☐	☐	☐	☐	Pohoda i izvidnica, bilo ih je oko ...
☐	☐	☐	☐	☐	Bitaka je bilo ...
☐	☐	☐	☐	☐	Poslanik ﷺ lično se borio u ...
☐	☐	☐	☐	☐	Poslanik ﷺ je ranjen u ...

Sadržaj

3		Uvod
5		Poslanikove ﷺ vrline
13		Prvi test
15		Poslanikova ﷺ uputa
20		Drugi test
23		Poslanikove ﷺ posebnosti
26		Poslanikova ﷺ porodica
31		Život prije poslanstva
33		Početak Objave
36		Mekkanski period
39		Medinski period
46		Sažetak njegovih ﷺ bitaka
47		Njegova bolest i smrt ﷺ
48		Treći test
50		Sadržaj